ՔՐԻՍՏՈՍԵՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԱՐԱԳԱՐԱՆ

ԼԱՆՋՈՒԱՅ

ՁՈՐ ՅՕՐԻՆԵԱԼԷ

Հ· ՊԵՒՈՆԴԵԱՑ ՅՈՎՆԱՆԵԱՆՑ

ՅԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ՄԵԾՒ ՀՕՐՆ

ՄԽԻԹԱՐԵԱՑ

ՀԱՏՈՐ Ը

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԽՏԱՐԱՆՆԵՐՐ
ՓՈՒՆԴԱՄԱՏԵՆԱՏԱՐ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱՑԻ

ԻՎԼԻՆՆԸ
Ի ՎԱՆՍ ՊԱՏՇՏՊԱՆ Ս· ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ
1844 ԹՄԳ·

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՇԱՏ իմաստութեամբ ըսաւ Սենեկայ. Վարդապետութեան ճամբան երկայն է, իսկ օրինակի ճամբան կարճ ու զօրաւոր: Իմակուան քերականութեան հեղինակները աս խօսքիս ստուգութիւնը փորձով ալ իմանալով, կարելի եղածին չափ քերականութեան կանոնները կարճեցընելու, ու լեզուն աւելի օրինակներով ու զանազան կրթութիւններով աւանդելու կը նային: Մենք ալ ասոնց հետեւելով, գաղիերէն քերականութեան կանոններուն ետեւէն, կրթութիւնները ալ կուտանք: Անոնց կատարելութեան մէկ կողմանէ բուն քերականութենէն աւելի աշխատած ըլլալով, կը յուսանք որ առջի հատորին քիչ ատենուան մէջ գտած բարի ընդունելութիւնը աս ալ գտնէ:

Աս կրթութիւններուն վրայ երկայն խօսելը աւելորդ սեպելով, մինակ աս կը զգուշենք, որ քերականական կանոններուն կրթութիւնները մինչեւ հիմայ մեր մէջը բռնուած կարգէն քիչ մը տարբեր ըրինք: Մինչուկ հիմայ հասարակօրէն աս տեսակ կրթութեանց մինակ հայերէնն ու տաճկերէնը կը գրուէր, որ ուսանօղները իրենցմէ թարգմանեն: Ասոց, ինչպէս որ փորձով կը տես-

նուէր, ասիկայ սովրողներուն մեծ գժուարութիւն կու տար. ինչու որ, ամէն մէկ բառին քովը ինչպէս թարգմանութիւնն ալ գրուած ըլլար, միշտ համաձայնութեան ու բառերուն շարքին կողմանէ նոր սովրողին ձեռքը կը կապուէր: Ուստի աս գժուարութիւնը վերցընելու համար, մենք աս կրթութիւնները գաղիերէն դրինք, ու կանոնը ինչ բանի վրայ էր նէ, անիկայ առանց համաձայնցընելու կամ սխալ կերպով գրուած փակագծի մէջ առինք, որոնք ուսանօղը օրինակելով ու փակագծի մէջ առնուածները կանոններուն համաձայն սրբագրելով, թէ սովրած կանոնները մտքին մէջ կը հաստատուին ու թէ ամէն տեսակ համաձայնութիւններուն, կարգին ու մանաւանդ ուղղագրութեան կը վարժի:

Միանգամայն վարպետներուն ու առանց վարպետի սովրողներուն դիւրութեան համար, աս կրթութեանց սրբագրուածներն ալ զատ տպեցինք: Աս սրբագրուած կրթութիւնները կրընայ կանոններուն վրայ գրուած ընթերցուածի տեղ ալ գործածուիլ:

Ընդհի հատորին մէջ խոստացածնուս պէս, աս հատորիս վերջերը երեւելի հեղինակներէն ընտրուած կտորներ ալ դնել կ'ուզէինք. բայց աւելի կատարեալ բան մը ընելու համար աս խոստմունքնիս զատ գրքի մէջ կատարելու միտք ունինք:

ՅԱՆԿ

Ա· ՀԱՐԿԱՒՈՐ ԲԱՌԵՐՈՒ ՔԱՂՈՒԱԾ

Ա· Կրօնքի 1
Բ· Աշխարքի 3
Գ· Մետաղներու ու քարերու 4
Դ· Ժամանակի ու եղանակի 4
Ե· Մարդու 6
Զ· Ազգականութեան 8
Է· Լեռան 9
Ը· Տան 11
Թ· Կարասեաց 12
Ժ· Սեղանի ու խոհանոցի 13
ԺԱ· Կերակուրներու ու խմելիներու 15
ԺԲ· Համեմներու, կանանչեղէններու ու ընդեղէններու . 17
ԺԳ· Պտուղներու 18
ԺԴ· Ծառերու ու ծաղկըներու 20
ԺԵ· Եկեղեցական ու աշխարհական պատիւներու 21
ԺԶ· Արհեստներու 22
ԺԷ· Տան պաշտօնեաներու 24
ԺԸ· Պակասութիւններու ու հիւանդութիւններու 25
ԺԹ· Զգեստներու 26
Ի· Զանազան գործիքներու 28
ԻԱ· Շորքոտանիներու 30
ԻԲ· Հաւերու ու թռչուններու 31
ԻԳ· Ծովու կենդանիներու 32
ԻԴ· Միջատներու, ճճիներու, որդերու 33

Բ· ԿԱՐԴԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՀԱՄԱՌՕՏ ԽՕՍՔԵՐ

Ա· Avoir օժանդակին գոյականներու հետ գործածութիւնը 35
Բ· Etre օժանդակին ածականներու հետ գործածութիւնը 41
Գ· Բայերուն գոյականներու հետ գործածութիւնը 47
Դ· Բայերուն դերանուններու հետ գործածութիւնը . . . 58
Ե· Բայերուն մակբայներու հետ գործածութիւնը 63
Զ· Նախադրութիւններուն գործածութիւնը 72

Գ· ԸՆՏԱՆԻ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ա· Աղաչելու, խնդրելու 79
Բ· Շնորհակալ ըլլալու 80
Գ· Բարեւելու, տեսնըւելու, քաղաքավարութեան 82
Դ· Հաւանելու, ընդունելու 85
Ե· Հրաժարելու, մերժելու 87
Զ· Հարցընելու 88
Է· Հաստատելու 89
Ը· Չէ ըսելու, տարակուսելու 90
Թ· Զարմանալու, ուրախանալու 92

ԺԹ. Տրամելու, տրտնջելու 93
Ի. Ժամի 94
ԻԱ. Ժամանակի 96
ԻԲ. Ժամանակի 97
ԻԳ. Օդի, եղանակի 102
ԻԴ. Կարդալու, գրելու 106
ԻԵ. Դասատան մէջ 109
ԻԶ. Խօսելու 111
ԻԷ. Լսելու, հասկընալու, ճանչնալու 113
ԻԸ. Զգեստ հագնելու, հանելու 115
ԻԹ. Ուտելու, խմելու, քնանալու 116
Լ. Երթալու, գալու, պտըտելու 118
ԼԱ. Խաղն 118

Դ. ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ Ա. ՄԱՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. Գոյականներուն թիւը 130
Բ. Ցօղ 133
Գ. Ածականներուն սեռն ու թիւը 136
Դ. Ածականներուն աստիճանը 140
Ե. Թուական, ստացական, ցուցական ածականներ 142
Զ. Բայ 143
1. Էական բայեր 143
2. Առջի լծորդութիւն 150
3. Երկրորդ լծորդութիւն 153
4. Երրորդ լծորդութիւն 157
5. Չորրորդ լծորդութիւն 159
6. Չորս լծորդութեանց վրայ դիտելիք 161
7. Կրաւորական, չէզոք ու փոխադարձ բայեր 168
8. Անկանոն բայեր 173
9. Հարցական ու բացասական բայեր 181
Է. Մակբայ 183
Ը. Նախադրութիւն 184

Ե. ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ Բ. ՄԱՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. Բային անուն բային հետ ինչպէս համաձայնիլը 188
Բ. Անուն բային ուր դրուիլը ու երբ կրկնըւիլը 192
Գ. Խնդիր 195
Դ. Գոյական 198
Ե. Ցօղ 200
Զ. Ածականը գոյականի հետ ինչպէս կը համաձայնի 205
Է. Ածականներուն աստիճանը 208
Ը. Թուական ածականներ 209
Թ. Ստացական ածականներ 210
Ժ. Անորոշ ածականներ 212
ԺԱ. Անձնական դերանուն 214
ԺԲ. Ցուցական դերանուն 218
ԺԳ. Յարաբերական դերանուն 221

ԺԴ· Անորոշ դերանուն 223
ԺԵ· Օժանդակներուն գործածութիւնը 224
ԺԶ· Բային եղանակներուն ու ժամանակներուն գործածութիւնը 226
ԺԷ· Ընդունելութիւն ներկայ 231
ԺԸ· Ընդունելութիւն անցեալ 232
ԺԹ· Մակբայ 239
Ի· Նախադրութիւն 243
ԻԱ· Շաղկապ 244

Զ· ՉԱՆԱԶԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՆԵՐ

Ա· Զուարճալի կարճ պատմութիւններ 247
Բ· Նամակ 271
1· Ա· Տիկինը իր կաստոն որդւոյն գրած նամակներուն վրայ տրտունջ կ'ընէ 271
2· Պատասխան 273
3· Ա· Տիկինը իր որդւոյն, նամակ գրելու քաշած դժուարութիւններուն պատճառը կը մեկնէ 274
4· Դարձեալ դիւրութեամբ նամակ գրելու կերպը կը մեկնէ 275
5· Պատասխան 276
6· Ցուլիանէ իր կաստոն եղբօրը 278
7· Պատասխան 280
8· Կատարինէն կաստոն եղբօրը, իր հիւանդութեան ատենը նամակ չգրելուն համար յանդիմանութիւն կու տայ 281
9· Պատասխան 283
10· Առջի պատասխանին պատասխանը 285
11· Ցուլիանէն իր ճամբորդութիւնը կատարինէ քրոջը կը պատմէ 287
12· Մարիամ իր ժօրաքեռ աղջկանը Ցուլիանէին 290
13· Պատասխան 291
14· Պօղոս Լուդովիկոս Գուրիէ փեկալ տիկինին . . . 293
15· Ա· Պարոնը իր բարեկամներէն մէկուն 296
16· Անդրիզիոս Մայ իր մօրը 298
17· Նոյնը նոյնին 304
18· Դարձեալ նոյնը նոյնին 311
Գ· Տղոց համար թատերական խաղ մը· Հասկաքաղ աղջիկը 317
Դ· Երկայն պատմութիւն· Զարմանալի ազատութիւն . . 340

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ
ՓԱՓԻՒՐԻՆ
ԼԵԶՈՒԻ

Ա

ՀԱՐԿԱԻՈՐ ԲԱՌԱԲԵՐՈՒ ԿԱՑՈՒԱԾՔ

Ա. ԿՐՕՆՔԻ

Dieu, Տէր, Աստուած, Ալլահ.
La Sainte-Trinité, լա Սէնթ-Թրինիթէ, Սրբոյն Երրորդութիւն, Շէրիֆ Ըլ-Լահ.
Le Père Eternel, լը Փէր Էթէռնել, Հայր Աստուած, Փէրուէր Ո-Լլահ.
Jésus-Christ, ժէզի-Գրի, Յիսուս Քրիստոս, Իսա.
Le Saint-Esprit, լը Սէնթ-Էսփրի, Հոգին սուրբ, Րուհ Ո-Լլահ.
La Sainte Vierge, լա Սէնթ Վիէրժ, Սրբասուրբ Կոյս, Ադիչ Պիւէր.
Les anges, լէզ-անժ, Հրեշտակները, Մելայիքէր.
Les saints, լէ սէն, սուրբերը, Էվլիալար.
Les martyrs, լէ մարթիր, մարտիրոսները, Շեհիտլէր.
Les prophètes, լէ փրօֆէթ, մարգարէները, փէյղամպէրլէր.
Les apôtres, լէզ-ափօթրը, առաքեալները, Հավարիլէր.
Le noël, լը նօէլ,
La nativité, լա նաթիվիթէ, } Ծնունդ, Մելադ.
L'épiphanie, f. լ'էփիֆանի, յայտնութիւն, Հա-Շան.
La chandeleur, լա շանդլէօր, տեառնընդառաջ, Քոչ Ըաֆթէհ.

L'annonciation, *f.* լ՛անօնսիասիօն, աւետում, խոսք ընդունիլ.
Le jour de pâques, լը ժու՛ր տը փաք, զատիկ, փասգալէա.
L'ascension, *f.* լ՛ասանսիօն, համբարձում, Յիսուսին իսանըն կէօյէ լըգմասը, ոչրաճ.
La pentecôte, լա փանդիգօն, Հոգեգալուստ, վէնգօշդ.
L'assomption, *f.* լ՛ասօնսիօն, վերափոխում, Մէրըմ անունն կէօյէ լըգտըղը կի՛ն, խոսք իրմէ հալ.
Le paradis, լը փարատի, արքայութիւն, ճէննէդ.
Le purgatoire, լը փի՛-րիմնօար, քաւարան, ապաֆ.
L'enfer, *m.* լ՛անֆէր, դժոխք, ճէհէննէմ.
Le diable, լը տիաւլը, սատանայ, շէյդան.
L'église, *f.* լ՛էկլիզ, եկեղեցի, էնկիւ.
La religion, լա րըլիժիօն, կրօն, ոէլիէպ.
La foi, լա ֆօա, Հաւատք, պին.
Le christianisme, լը գրիսդիանիզմ, քրիստոնէութիւն, էրիապիանլըգ.
Les chrétiens, լէ գրէդիէն, քրիստոնեայ, էրիապիան.
Les catholiques, լէ գաթօլիգ, ուղղափառ, գաթօլիգ.
Les schismatiques, լէ շիզմադիգ, Հերձուածօղ, բաժըղը.
Les hérétiques, լէզ-էրէդիգ, Հերետիկոս, հէրաթիգը.
Un païen, էօն փա՛էն,
Un idolâtre, էօն իտօլադրը, } կռապաշտ, փո՛-ղէրէա՛ն.
Une idole, իւ՛ն իտօլ, կուռք, փո՛ւ.
La bible, լա պիպլը, սատուածաշունչ, ընվրա՛ն.
L'évangile, *m.* լ՛էվանժիլ, աւետարան, ինճիլ ընրիֆ.
La prière, լա ֆրիէր, աղօթք, պո՛ւա.
Le sermon, լը սէրմօն, քարոզ, վազ.
La chaire, լա շէր, ամպիոն, ոէհդէր.
L'autel, *m.* լ՛օդէլ, խորան, ոէհրապ.
Une chapelle, իւ՛ն շափէլ, մատուռ, էն-էն+ էնկիւ.

Բ· Ա Շ Խ Ա Ր Հ Ի

L'univers, *m.* լ'ի-նի-վեր, տիեզերք, ընդհանուր.
Le monde, լը մոնտ, աշխարհք, պի-ռե-ա.
Le ciel, լը սիել, երկինք, կէօղ.
Les astres, *m.* լե-զաստր, } աստղերը, երկրներ.
Les étoiles, *f.* լե-զէ-թուալ, }
Les planètes, *f.* լե փլանէթ, մոլորակները, սէյե-ցէ-լեր.
Le soleil, լը սօլէյլ, արեգակ, կի-նէլ.
La lune, լա լի-ն, լուսին, ամ.
La comète, լա գօմէթ, գիսաւոր, գո-յտո-գլո- երկրագ.
La mer, լա մեր, ծով, պէնգ.
La terre, լա լեր, հող, երկիր, ընտրած, եր.
Le golfe, լը հօլֆ, ծովու խորշ, ընտրէգ.
Le détroit, լը պէթրօա, նեղուց, պօղազ.
Une île, ի-ն իլ, կղզի, ապա.
Un lac, էօն լաք, լիճ, կէօլ.
Un fleuve, էօն ֆլէօվ, } գետ, չայ.
Une rivière, ի-ն րի-վէր, }
L'eau, *f.* լ'օ, ջուր, աո-.
Le feu, լը ֆէօ, հուր, ամէլ.
L'air, *m.* լ'էր, օդ, հա-վա.
Les nuages, *m.* լե նի-աժ, } ամպերը. պո-ղո-ղլար.
Les nues, *f.* լե նի-, }
Le vent, լը վան, հով, րի-զիէ-ր.
La pluie, լա փլի-, անձրեւ, եա-ղմա-ր.
La grêle, լա կրէլ, կարկուտ, փօղո-.
La glace, լա կլաս, սառն, պո-զ.
La neige, լա նէժ, ձիւն, գա-ր.
Le brouillard, լը պրու-յլե-ր, մէգ, ֆո-ա.
La rosée, լա րօզե, ցօղ, ընդ.
Le froid, լը ֆրօա, ցուրտ, ածո-գ.
Le chaud, լը շօ, տաք, ագճա-գ.
Le tonnerre, լը թօնէր, որոտում, կէօղ կի-րլե-ի.
La foudre, լա ֆու-դրը, կայծակ, երկրագր.
L'éclair, *m.* լ'էգլեր, փայլակ, կնդիլ.

Գ· ՄԵՏԱՂՆԵՐՈՒ ՈՒ ՔԱՐԵՐՈՒ

L'or, *m.* լ՛օր, *ոսկի*, ալթըն.
La platine, լա փլաթին, *սպիտակ ոսկի*, փլաթին.
L'argent, *m.* լ՛արժան, *արծաթ*, կիւ-մի-շ.
Le bronze, լը պրօնզ, *անագի պղինձ*, ղոռ-ճ.
Le cuivre, լը ֆի-ինվրը, *պղինձ*, պաքըր.
Le laiton, լը լէթօն, *արոյր*, փէրչինճ.
Le tombac, լը թօնպաք, *պղինձ ծխեալ*, թօմպաք.
L'étain, *m.* լ՛էթին, *անագ*, գալայ.
Le vif-argent, լը վիֆ-արժան, *անդիկ*, ժիվա.
Du fer-blanc, փը֊ ֆէր-պլան, *թիթեղ*, ըէնէ+ե.
De la tôle, փը լա թօլ, *երկաթէ թիթեղ*, փէմըր ըէնէ+ե.
Le plomb, լը փլօն, *կապար*, գո֊ըշո֊ն.
L'acier, *m.* լ՛ասիէ, *պողպատ*, չէլիէ+.
Le fer, լը ֆէր, *երկաթ*, փէմըր.
La rouille, լա ռո֊յ, *ժանգ*, ֆաս.
Du fil d'archal, փը֊ ֆիլ փ՛արշալ, *երկաթէ թել*, փէմըր ըէլ.
Le soufre, լը սու֊ֆրը, *ծծումբ*, ֆի֊ֆի֊ռփ.
La craie, լա գրէ, *կաւիճ*, ըէգէչէր.
La céruse, լա սէրի֊զ, *սպիտակաղեղ*, ֆ֊ամի֊պէճ.
Une pierre, ի֊ն ֆիէր, *քար*, ըաշ.
Un caillou, էօն գայյու֊, *գայլախառ*, չագմագ ըաշը.
Le marbre, լը մարպրը, *մարմար*, մէրմէր.
Une pierre de touche, ի֊ն ֆիէր փը ըու֊շ, *փորձաքար*, մէհէնէ+ ըաշը.

Դ· ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՈՒ ԵՂԱՆԱԿԻ

Le temps, լը ըան, *աւեն*, ջէման.
Un siècle, էօն սիէգլը, *դար*, եի֊զ եըլ.
Un an, էօն ան,
Une année, ի֊ն անէ, } *տարի*, ամէնէ, եըլ.
La saison, լա սէզօն, *եղանակ*, էյեամ.
Le printemps, լը փրէնըան, *գարուն*, ըլէ պահար.
L'été, *m.* լ՛էթէ, *ամառ*, եաղ.

L'automne, *m.* լ՛օղնդը, աշուն, կի֊ղ.
L'hiver, *m.* լ՛ինվեր, ձմեռ, գըշ.
Un mois, էօն ֆօա, ամիս, այ.
Janvier, ժանվիէ, Յունվար, քեանո֊նի առնի.
Février, Փեվրիէ, Փետրվար, Շո֊պոն.
Mars, Մարս, Մարտ, Մարտ.
Avril, Ավրիյլ, Ապրիլ, Նիսան.
Mai, Մէ, Մայիս, Մայիս.
Juin, ժի֊էն, Յունիս, Հարիցան.
Juillet, ժի֊յյէ, Յուլիս, Թէմո֊զ.
Août, ու֊, Օգոստոս, Ամօսօս.
Septembre, Սէփտանպրը, Սեպտեմբեր, Իլո֊լ.
Octobre, Օքթոպրը, Հոկտեմբեր, Թըշրինի էվվել.
Novembre, Նօվանպրը, Նոյեմբեր, Թըշրինի առնի.
Décembre, Տէսանպրը, Դեկտեմբեր, քեանո֊նի էվվել.
Une semaine, իւ֊ն սըմէնը, շաբաթ, Հաֆթա.
Un jour, էօն ժո֊ր, օր մը, պիր կի֊ն.
Dimanche, փիմանշ, կիրակի, ֆօպար.
Lundi, լէօնտի, երկուշաբթի, ֆօպար էրթեսի.
Mardi, մարտի, երեքշաբթի, սալը.
Mercredi, մէրքըտի, չորեքշաբթի, չարշամպա.
Jeudi, ժէօտի, հինգշաբթի, փէրշէմպէ.
Vendredi, վանտրըտի, ուրբաթ, ճո֊մաա.
Samedi, սամտի, շաբաթ, ճո֊մաա էրթեսի.
Une heure, իւ֊ն էօր, ժամ մը, պիր սաաթ.
Une minute, իւ֊ն տինի֊ն, վայրկեան մը, պիր փաքիքէ.
L'aurore, *f.* լ՛օրօր, L'aube, *f.* լ՛օպ, } արշալոյս, չին սապահ.
Le lever du soleil, լը լեվե փո֊ սօլէյլ, արեւուն ելլելը, հի֊ն փօղո֊ղո֊.
Le matin, լը մաթէն, առաւոտ, սապահ.
Le midi, լը միտի, կէսօր, էօյլէ.
Le soir, լը սուար, իրիկուն, ագշամ.
Le coucher du soleil, լը գո֊շէ փո֊ սօլէյլ, արեւուն մտնելը, հի֊ն պաթըմը.

Le minuit, լը մինի-է, կէս գիշեր, եօթը կէտ.
Le jour de l'an, լը ժո-ւր դը լ'ան, կաղանդ, եըԼպ-ւշը.
Le carnaval, լը գ-արնա-վալ, բարեկենդան, էլ էա-ւիդ.
Le carême, լը գ-ուէմ, մեծ պահք, պէօյի-ւ օր-ւճ.

Ե. ՄԱՐԴՈՒ.

L'homme, *m.* լ'օմ, մարդ, ապամ.
La femme, լ- ֆա-մ, կին, գ-ուը.
L'enfant, լ'անֆան, տղայ, ղօճո-ւ.
Le garçon, լը կ-արսօն, մանչ, օղլան.
La fille, լ- ֆէյ, աղջիկ, ճըղ.
Le jeune homme, լը ժէօն օմ, երիտասարդ, պէկ գ-ան.
Le vieillard, լը վիէյ-ար, ծեր, ննջեցար.
La vieille, լ- վիէյ, պառաւ, գօճա գ-ուը.
L'âge, *m.* լ'-աժ, տարիք, ըղ.
L'enfance, *f.* լ'անֆան-ա, տղայութիւն, ղօճո-ւլը-ւ.
La jeunesse, լ- ժէօնէս-ա, երիտասարդութիւն, պէկ գ-անլըւճ.
La vieillesse, լ- վիէյէս-ա, ծերութիւն, ննջեցուլըճ.
La vie, լ- վի, կեանք, էօմր.
La santé, լ- սանթէ, առողջութիւն, սաղլըճ.
Le corps, լը գ-օր, մարմին, ընդ.
La peau, լ- գ-օ, մորթ, պէրի.
L'os, *m.* լ'օ, ոսկր, էհի+.
La moelle, լ- մօէլ, ծուծ, ելէ+.
Le membre, լը մանպրը, անդամ, ալա.
Le sang, լը սան, արիւն, գան.
La veine, լ- վէնը, երակ, պամար.
La tête, լ- ըէթ, գլուխ, պաշ.
Les cheveux, *m.* լէ շըվէօ, մազ, սաչ.
Le cerveau, լը սէրվօ, } ուղեղ, պէյն.
La cervelle, լ- սէրվէլ, }
Le crâne, լը գր-անը, գանգ, պաշ չանաղը.
Le visage, լը վիզաժ, երես, եէ-ւշ.

La face, լա ֆաս, դէմք, երեսի.
Le front, լը ֆրօն, ճակատ, անն.
L'oeil, *m.* լ'էօյլ, աչք, հէօզ.
Les sourcils, *m.* լէ սուրսի, ընքուի, գաշ.
Les paupières, *f.* լէ փօփիէր, արտեւանունք, փէփրի.
La prunelle, լա փրի-նէլ, բիբ, պէպէ.
Le nez, լը նէ, քիթ, պուրուն.
Les narines, *f.* լէ նարին, քիթի ծակ, պուրուն փէլէյէ.
La joue, լա ժու, այտ, եանագ.
La tempe, լա լանփ, քունք, գու-լագ լօզը.
Les oreilles, *f.* լէզ-օրէյլ, ականջ, գու-լագ.
La bouche, լա պու-շ, բերան, պղըշ.
Les lèvres, *f.* լէ լէվրը, պրկունք, պու-պագ.
La dent, լա պան, ակռայ, բէշ.
La gencive, լա ժանսիվ, լինար, բէշ էրի.
La langue, լա լանգ, լեզու, բէլ.
Le menton, լը մանլօն, կզակ, չէնէ.
La barbe, լա պարպ, մօրուք, սաֆել.
Les moustaches, *f.* լէ մու-սլաշ, բնչայք, պըյըֆ.
Le cou, լը ֆու-, վիզ, պօյու-ն.
La gorge, լա ֆօրժ, փող կամ լանջք, պօղազ եախօտ հէօտա.
Le gosier, լը ֆօզիէ, կոկորդ, խըրխլագ, պօղազ.
L'épaule, *f.* լ'էփօլ, ուս, օմու-ղ.
Les bras, *m.* լէ պրա, բազուկ, թեւ, գօլ.
Le coude, լը գու-պ, արմունկ, պէրսէ.
La main, լա մէն, ձեռք, էլ.
Le poing, լը փօէն, բուռ, եու-մրու-գ.
Le doigt, լը պօա, մատ, ֆարմագ.
Le pouce, լը ֆու-ս, բոյթ, պաշ ֆարմագ.
L'ongle, *m.* լ'օնգլը, բղունդ, ընքնագ.
Le pouls, լը ֆու-, երակի զարկ, նավզ.
La poitrine, լա ֆօատրին, կուրծք, հէօտա.
Le sein, լը սէն, ծոց, գիրկ, գու-ծագ.

Le coeur, լը գէօր, սիրտ, եէ–րէ+.
Le poumon, լը գո–մօն, թոք, ած ճէյէր.
L'haleine, *f.* լ'ա–լէն, շնչառութիւն, ասլո–գ.
Le foie, լը ֆօա, լեարդ, գարա ճէյէր.
L'estomac, *m.* լ'է–ստօմա, ստամոքս, ղարէ.
Le dos, լը պօ, կռնակ, արգա.
La cuisse, լա գէ–ւա, ազդր, գալչա.
Les genoux, *m.* լէ ժնո–, ծունկ, բիչ.
La jambe, լա ժանպ, սրունք, պաճագ.
Les pieds, *m.* լէ գէէ, ոտք, այագ.
La plante, լա գլանդ, ներքան, ղադան.
Le talon, լը ղալօն, կոճ, ղօգո–գ.

Զ. Ա Զ Գ Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

La famille, լա ֆա–ղյէյլ, ընտանիք, գերդաստան, ֆա–ղլէա.
Le père, լը գէէր, հայր, գէաղէր.
La mère, լա ղէր, մայր, վալիդէ.
L'époux, *m.* լ'է–գո–, փեսայ, կո–վէյէ.
L'épouse, *f.* լ'է–գո–ղ, հարս, կելին.
Le mari, լը մարէ, էրիկ, այր, է՛ր, գօճա.
La femme, լա ֆա՛, կնիկ, կին, գարը, ղէվճէ.
Les parents, լէ գարան, ծնօղք, ամա պապա, ալվալար.
Le fils, լը ֆի, որդի, օղո–լ.
La fille, լա ֆէյլ, աղջիկ, ղըզ.
Le frère, լը ֆրէէր, եղբայր, գարդաշ.
La soeur, լա սէօր, քոյր, ղըզ գարդաշ.
L'aîné, լ'էնէ, առջինէկ, էլէ (էվլադ).
Le cadet, լը գադէ, կրտսեր, ղո–չո–ղ (էվլադ).
Le beau-père, լը պօ-գէէր, աներ, գայնաղա. խորթ հայր, էօյէ պապա.
La belle-mère, լա պէլ-ղէր, ղէնքանչ, գայն ամա. խորթ մայր, էօյէ ամա.
Le beau-fils, լը պօ-ֆի, փեսայ, կո–վէյէ, դամատ.
La belle-fille, լա պէլ-ֆէյլ, հարս, կելին.

Le beau-frère, լը պօ-ֆրէր, քեռայր, էնիշտէ. աներ-ճագ, գայն.
La belle-soeur, լա պէլ-սէօր, տալ, կէօրէ-մէ. քենի, պաճըղ.
Le gendre, լը ժանդրը, վեսայ, կի-վէյէ, փամփ.
Le grand-père, l'aïeul, *m.* լը կրան-փէր, լ'այէօլ, պապ, պէպէ.
La grand' mère, l'aïeule, *f.* լա կրան մէր, լ'այէօլ, հանի, մամ, պէօյէ-ւ անա.
Le petit-fils, լը էրի-ֆի, թոռն, ըօրօն.
La petite-fille, լա էրիի-ֆէյլ, աղջիկ թոռն, էըչ ըօրօն.
L'oncle, *m.* լ'օնքլը, հօրեղբայր, մօրեղբայր, ամո-ճա, պայը.
La tante, լա ըանի, հօրքոյր, մօրքոյր, հալա, ընէյկէ.
Le neveu, լը նըվէօ, եղբօր կամ քեռ որդի, էէյէն.
La nièce, լա նիէս, եղբօր կամ քեռ աղջիկ, էըչ էէյէն.
Le cousin, լը գո-ղէն, հօրեղբօր կամ մօրեղբօր, հօրա-քեռ կամ մօրաքեռ որդի, ամո-ճա, պայը, հալա, ընէյկէ օղը-.
La cousine, լա գո-ղէն, հօրեղբօր եւ այլն, աղջիկ, ամո-ճա...էըչը.
Le fiancé, լը ֆիանսէ, նշանած, նիշանը.
La fiancée, լա ֆիանսէ, նշանած, նիշանը.
Le parrain, լը ֆարէն, կնքահայր, վաֆրիկ պապաս.
La marraine, լա մարէն, կնքամայր, վաֆրիկ անաս.
Le filleul, լը ֆիյլէօլ, սան, վաֆրիկ օղը-.
La filleule, լա ֆիյլէօլ, սան, վաֆրիկ էըչը.
La veuve, լա վէօվ, որբեւարի, պո-լ.
L'orphelin, *m.* լ'օրֆլէն, որբ, էօտի-ղ.

Է. ՈՒՍՄԱՆ

Le livre, լը լիվրը, գիրք, էլիապ.
Le papier, լը փա-փէ, թուղթ, էաղըփ.

Le parchemin, լը փարշմին, մագաղաթ, ընդրվի.
Les plumes, *f.* լէ փլէ-ս, գրիչ, գալէս.
Le canif, լը գանիֆ, գամլին, գալէմընդաշ.
Le crayon, լը գրէյօն, մատիտ, գո-րշո-ն գալէս.
Une règle, ը-ն րէկլը, կանոն, ճէօվէր.
Le compas, լը գօնփա, կարկին, փէրկէլ.
L'encrier, *m.* լ'ո-նգրէյ, L'écritoire, *f.* լ'էգրիթուար, } կաղամար, օգիա.
L'encre, *f.* լ'ո-նգրը, թանաք, ղո-րէ++էպ.
Le poudrier, լը փո-ւդրէյ, աւազնոց, բէղդան.
La poudre, լա փո-ւդր, աւազ, ընօղ.
Un plioir, էօն փլէօար, թուղթ ծալելու ոսկր, +էղէ+.
Un transparent, էօն ընդանափարան, տողաշար, տառթար.
Une feuille de papier, ը-ն ֆէօյլ փը փափէյ, թերթ մը թուղթ, պէր ընպողա +էաղըդ.
Un cahier, էօն գաէյ, տետրակ, ընէֆընէր.
Une main de papier, ը-ն ղէն փը փափէյ, պուրակ մը թուղթ, պէր ընէ-ընէ +էաղըդ.
Les ciseaux, *m.* լէ սիզօ, մկրատ, մաքգա.
Un crayon d'ardoise, էօն գրէյօն դ'արդօազ, թուաբանութեան գրիչ, գարա ընաշ գալէղ.
Une ardoise, ը-ն արդօազ, թուաբանութեան տախտակ, բաֆա՞ ընաշը, գարա ընաշ.
Une éponge, ը-ն էֆօնջ, սպունգ, սի-նկէր.
De la cire d'Espagne, փը լա սիր դ'էսփանըը, կնիքամոմ, լէօ+, ղօհի-ր.
Du pain à cacheter, փի- ֆէն ա գաշընէ, կնիքելու նշխարք, ֆո-լ.
Le cachet, լը գաշէ, կնիք, ղօհի-ր.
La signature, լա սինէաընի-ր, ստորագրութիւն, իմզա.
L'adresse d'une lettre, *f.* լ'ադրէս դ'ը-ն լէթրը, նամակի հասցէ, ղ+փի-սի-ն ը-սընի-.
L'écriture, *f.* լ'էգրընի-ր, գիր, եաղը.
La lecture, լա լէգընի-ր, գրաւխարժութիւն, օգո-մա.
La leçon, լա լօն, դաս, փէրա.

Les vers, *m.* լե վէր, *ոտանաւոր*, շէր.
La prose, լա փրօզ, *արձակ*, նէռ.
La traduction, լա ԹրադիւքսիօՆ, *թարգմանութիւն*, ԹէրճիմէՌ.

Լ. ՏԱՆ

La porte, լա փօրԹ, *դուռ*, գափօռ.
La serrure, լա սէրիւր, *կղպակ*, էՆԼիք.
Le loquet, լը լօքէ, *պարզունակ*, ակրմէ.
La clef, լա գլէ, *բանալի*, անախԼոտ.
Le marteau, լը մարԹօ, *դռնահար*, չաքչաք.
Le verrou, լը վէռու, *նիգ*, ակրվէռ.
L'escalier, *m.* լ'էսգալիէ, *սանդուղք*, վէրսիվէն.
Le degré, լը դըգրէ, *ոտք*, *աստիճան*, պյաք.
L'étage, *m.* լ'էԹաժ, *դասիկոն*, գաՌ.
La salle, լա սալ, *սրահ*, սու-ֆա.
La salle à manger, լա սալ ա մանժէ, *ուտելանոց*, ԵէմէՀ օդասը.
La chambre, լա շանպրը, *խուց*, օդա.
L'antichambre, *f.* լ'անթիշանպրը, *նախասենեակ*, ափսալը.
La chambre à coucher, լա շանպրը ա գու-շէ, *պառկելու խուց*, ԵամիաՀ օդասը.
La fenêtre, լա ֆՆէԹրը, *պատուհան*, ֆէՆէէրէ.
La grille, լա կրէյէը, *պատուհանի վանդակապատ*, ֆէՆՃէրէ գաֆէսի.
La jalousie, լա ժալու-զի, *վանդակ*, գաֆէս.
La vitre, le carreau, լա վիԹրը, լը գարօ, *ապակի*, ճամ.
Le volet, լը վօլէ, *փեղկ*, գանաՀ.
La muraille, լա մու-րայլ, *պատ*, պիվոր.
Le plancher, լը փլանշէ, *գետին*, յատակ, Եէր.
Le plafond, լը փլաֆօՆ, *առաստաղ*, ԹովանՀ.
Le poêle, լը փօալ, *պոչ կրակարան*, ասպ.
La cheminée, լա շըմինէ, *բաց կրակարան*, ճխան, ալէզ ասպ, օճաք.

La cuisine, լա խի-իզին, խոհանոց, ալեռանա.
Le garde-manger, լը կարտ-մանժէ, } մառան, խըէր.
La dépense, լա պէֆանս, }
Le grenier, լը կրընիէ, վերնայարկ, ընավան էզի.
Le toit, լը ըօա, տանիք, պամ.
L'écurie, f. լ'էխի-րի, (ձիու) ախոռ, ախըր.
L'étable, f. լ'էթապլը, (կովի...) ախոռ, ախըր.
Le puits, լը փի-ի, հոր, գո-յո.
La citerne, լա սիթէրն, սառնիճ, սաքնըճ.
La pompe, լա փոնփ, ջրհան, ըո-լո-տպա.
La cave, լա գավ, գինւոյ նկուքնատուն, շարաթ տա-
ղաղատը.
Les privés, m. լէ փրիվէ, } արտաքնոց, ճշմշ.
La garde-robe, լա կարտ-ռօպ, }

Թ. ԿԱՐԱՍԵՆՑ

Les meubles, m. լէ ճօպլը, կարասիք, եշխա.
La tapisserie, լա ըափի-րի, օմոց, խալի.
La table, լա ըապլը, սեղան, սո-ֆրա.
Le bureau, լը պի-րօ, գրասեղան, եաղըխանէ.
Le tiroir, լը ըիրօար, գզրոց, կի+ճէճ.
La chaise, լա շէզ, աթոռ, խո+էմբի.
Le fauteuil, լը ֆօլէօյ, թեւերով աթոռ, եասլանա-
ճագ խո+էմբի.
La commode, լա գօմօտ, զգեստեղինաց դարան, շա-
մաշըր պօլապը.
L'armoire, f. լ'արմօար, պահարան, պօլապ.
Le miroir, լը ճիրօար, հայելի, այնա.
Le pupitre, լը փի-փիըրը, գրքակալ, բահլէ.
Le lit, լը լի, անկողին, անկողնի կապմած, թէօշէ+,
գարէօլա.
Le rideau, լը րիտո, վարագոյր, փէրտէ.
La couverture, լա գո-վէրթի-ր, վերմակ, եօրգան.
Le matelas, լը մաթլա, անկողին, եաթաղ.
Le coussin, լը գու-սէն, բարձ, եասթըգ.

L'oreiller, *m.* լ՛օրէյլէ, *երեսի բարձ, եր-ը եռամըղը.*
La taie, լա ԹԷ, *բարձի երես, եռամըգ եր-ի-.*
Le linceul, լը լինաէօլ, *պատանք, +էֆին.*
Le drap, լը փրա, *սաւան, չարշաֆ.*
La paillasse, լա փայլեաս, *յարդով անկողին, սոման պէօշէ+.*
Le sofa, լը սօֆա, *բազմոց, աէթէր.*
Le canapé, լը կանափէ, *տեսակ մը բազմոց, պիր նէվ աէթէր, կանափէ.*
La chandelle, լա շանտէլ, *ճրագ, մօմ.*
La veilleuse, լա վէյլէօզ, *դիշերուան կանթեղ, ու մանաւար շինուած պատրոյգը, կէճէ կանտիլէ, եթալէ ֆիթիլէ.*
La bougie, լա պու-ժի, *մոմեղէն, շէմէ.*
La lampe, լա լանփ, *կանթեղ, կանտիլ.*
La mèche, լա մէշ, *պատրոյգ, ֆիթիլ.*
Le chandelier, լը շանտըլիէ, *աշտանակ, շամտան.*
Les mouchettes, *f.* լէ մու-շէթ, *մոմի մկրատ, մօմ մաքսող.*
Le porte-mouchettes, լը փօրթ-մու-շէթ, *մոմի մկրատի տուփ, մօմ մաքսողը կտպը.*
Le crachoir, լը կրաշօար, *թքաման, ԹԷ-+է-րան.*
Le pot de chambre, լը փօ րը շանպրը, *դիշերուան տուփ, կաբու-ք, ապրան.*
La chaise percée, լա շէզ փէրսէ, *հարկաւորութեան տուփ, հաճէթի առնելու էյէտ, ԹԷշԹիւանէ.*
La cruche, լա կրի-շ, *կուժ, կանաթա.*
L'horloge, *f.* լ՛օրլօժ, (*մեծ*) *ժամացոյց, սաաթ.*
Le coffre, լը կօֆրը, *սնտուկ, սանդըք.*

Ա. ՍԵՂԱՆԻ ՈՒ ԽՈՀԱՆՈՑԻ

La vaisselle, լա վէսէլ, *սեղանի սպասները, սու-ֆրա կապերը.*
Le vase, լը վազ, *սպաս, կապ.*
Le service, լը սէրվիս, *սեղանի սպասներն ու լաթերը, սու-ֆրա կապերը, պէշլէրէ.*

La nappe, լա նափ, ծաձկոց, վուոց, էօրնի-.
L'essuie-mains, *m.* լ'էսի-ի-մեն, ձեռքի սրբիչ, էլ էէշէէրէ.
La serviette, լա սէրվիէթ, անձեռոցիկ, փէչքեա.
Le couvert, լը կու-վէր, սեղանի սպաս, սու-ֆրա նա-կը՛ը, չանաւ կու-լափ...
Le couteau, լը կու-լօ, դանակ, կու-լափ.
La fourchette, լա ֆու-րշէթ, պատառաքաղ, չանաւ.
La cuillère, լա ի-յէէր, դդալ, գաշըփ.
Le plat, լը փլա, (մեծ) սկաւառակ, (պէօյի-ի) նապոփ.
L'assiette, *f.* լ'ասիէթ, սկաւառակ, նապոփ.
La bouteille, լա պու-նէյ, շիշ, շնշ.
La salière, լա սալիէր, աղի սման, նու-ղ գապը.
Le vinaigrier, լը վինէկրիէ, քացախի սման, ինչ-է գապը.
Le poivrier, լը փօվրիէ, պղպեղի սման, պիպէր գապը.
Le verre, լը վէր, գաւաթ, գապէհ.
Le chaudron, լը շօտրօն, կաթսայ, սան, գազան, ընդնճէրէ.
Le pot, լը փօ, խեցեղէն սման, վէօմնի-.
La cuiller à pot, լա ի-յէէր ա փօ, մեծ դդալ, պէօյի-ի գաշըփ, ւէփճէ.
La pelle, լա փէլ, բահ, ի-րէ-.
Les pincettes, *f.* լէ փէնասէ, մնեղիք, մաշա.
Le balai, լը պալի, աւել, ու-փի-րիէ.
Le seau, լը սօ, դոյլ, գօվա.
Le panier, լը փանիէ, սակառ, սէլէ.
La corbeille, լա գօրպէյ, կողով, սէփէ.
La passoire, լա փասօար, պարզուտ, ւէվհէր, ու-ղիէչ.
Le crible, լը գրիպլը, } մաղ, էլէ-.
Le tamis, լը նամի, }
Le moulin à café, լը մու-լէն ա գաֆէ, խահուէի աղացք, գահվէ պէյնէրէնէ.
La cafetière, լա գաֆէտիէր, խահուէ եփելու սման, գահվէ ճէզվէ-ի.

Le sucrier, լը շ-ը-գ-ր-է, շաքարի ամաման, չ-ե-է-ր-պ-ա-ն.
La tasse, լ-ա ֆ-ա-ս-ս, բաժակ, ֆինճան.
Le bois, լը պ-օ-ա, փայտ, օ-ր-ո-ն.
Le charbon, լը շ-ա-ր-պ-օ-ն, ածուխ, ե-է-օ-ֆ-ը.
La cendre, լ-ա ս-ա-ն-պ-ր-ը, մոխիր, ե-է-Լ.
Le briquet, լը պ-ր-ի-ե, հրահանգ, չագմագ.
La pierre à feu, լ-ա ֆ-է-ր ա ֆ-է-օ, կայծքար, չագմագ ֆ-ա-շ-ը.
L'amadou, *m.* լ'-ա-մ-ա-պ-ու-ո, լուցկի, գավ.
L'allumette, *f.* լ'-ա-լ-ի-մ-ե-թ, ճրագ վառելու փայտ, ե-պ-ր-ի-ֆ.

ԺԱ. ԿԵՐԱԿՈՒՐՆԵՐՈՒ ՈՒ ԽՄԵԼԻՆԵՐՈՒ

Le déjeuner, լը պ-է-ժ-է-օ-ն-է, նախաճաշիկ, գոհվալիը.
Le dîner, լը պ-ի-ն-է, ճաշ, էօյլե եէ-ֆ-յ-է.
Le goûter, լը կ-ու-ն-է, իրիկուան դէմ նախաճաշիկ, ե-է-ի-ն-պ-է գոհվալիըա-ը.
La collation, լ-ա գ-օ-լ-ա-է-օ-ն, թեթեւ ընթրիք, ուշամ գոհվալիըա-ը.
Le souper, լը ս-ու-փ-է, ընթրիք, ուշամ եէ-ֆ-յ-է.
Un repas, է-օ-ն բ-ը-է-ա, կերակուր, եէ-ֆ-է+.
Les mets, *m.* լ-է ֆ-է, կերակուրներ, ֆ-ա-ա-Լ-ը.
Un festin, է-օ-ն ֆ-է-ս-ի-է-ն, կոչունք, չ-է-ա-ֆ-է-ն.
Du pain, պ-է- փ-է-ն, հաց, է+ֆ-է+.
Un bouillon, է-օ-ն պ-ու-յ-լ-է-օ-ն, մսի ջուր, էն ս-ու-յ-ս-ա.
La soupe, լ-ա ս-ու-փ, ապուր, չօրպա.
De la viande, պ-ը լ-ա վ-է-ա-ն-պ, միս, էն.
Le bouilli, լը պ-ու-յ-լ-է, խաշու, պախ միս, հաշլամա.
Un ragoût, է-օ-ն բ-ա-կ-ու-ա, համեմ, ֆ-է-ք-ի-յ-է, ռեզլ.
Une omelette, ը-ն օ-մ-լ-է-ն, ձուապեղ, գայլանա.
Du saucisson, պ-է- ս-օ-ս-է-օ-ն, երշիկ, կ-է-օ-ի-ն.
Des saucisses, *f.* պ-է ս-օ-ս-է-ա, խոզի երշիկ, փօմ-ու-ղ ս-ու-ճ-ու-ղ-ա.
Du jambon, պ-է- ժ-ա-ն-պ-օ-ն, խոզի ապուխտ, փօմ-ու-ղ պ-ա-ն-ը-ք-մ-ա-ը.
Du caviar, պ-է- գ-ա-վ-է-ա-ր, ապնիւ ձկնկիթ, խավեար.

De la boutargue, դը լա պու-լուրկ, աղած ձկնկիթ, պուլէթ ետ-մու-լուսը.
Un pâté, էօն փա-լէ, պղակունդ, պէօրէ+.
Des gimblettes, *f.* դէ ժէնպլէթ, բուկեղ, ալիլ.
De la volaille, դը լա վօլայ, հաւ, ըուս-ս-թ.
Du gibier, դի- ժիպիէ, որսի միս, ալ էրի.
Le rôti, լը բօրի, խորված, +էպող.
De la sauce, դը լա սօս, ջրի համեմանք, սօս.
Du lait, դի- լէ, կաթ, ալ-թ.
Du lait caillé, դի- լէ գայէ, մածուն, էօղու-րթ.
La salade, լա սալադ, աղցան, սալաթա.
Des andouillettes, *f.* դէզ-անդու-յէթ, փաղկիդ, +էօֆթէ.
Les entremets, *m.* լէզ-անդրմէ, չոր կերակրեղէններ, ընդեղէր.
Le dessert, լը դէսէր, անուշեղէններ եւ պտղեղէններ, ընճէ տանճա.
De la confiture, դը լա գօնֆիտիւ-ր, շաքարեղէն, ըն+էրլա-մէ.
Des compotes, *f.* դէ գօնգօթ, անուշ, բէնէ.
Du fromage, դի- ֆրօմաժ, պանիր, գէյնէր.
Un oeuf, էօն էօֆ, հաւկիթ, ե-ս-րթա.
De la crême, դը լա գրէմ, սեր, գայմագ.
Du beurre, դի- պէօր, կարագ, ըէրէ եաղը.
Les boissons, *f.* լէ պօասօն, ըմպելիք, իչքիլէր.
Les liqueurs, *f.* լէ լիգէօր, ազնիւ ըմպելիք, իչքի, ասպէրէյ, րաֆը...
De l'eau, *f.* դը լ'օ, ջուր, սու-.
Du vin, դի- վէն, գինի, շարապ.
De la bière, դը լա պիէր, գարեջուր, ափա սու-յու-.
Le moût, լը մու-, քաղցու, շէրա.
De l'eau-de-vie, դը լ'օ-դը-վի, օղի, րաֆը.
Du rossolis, դի- րօսօլի, օղիշկ, ասպէրէյ.
Une tasse de café, իւն ըաս դը գաֆէ, բաժակ մը խահուէ, պիր ֆինճան գահվէ.
Du thé, դի- ըէ, թէյ, չայ.
Le chocolat, լը շօգօլա, չոգոլաթ, չիգօլաթ.

Une limonade, ի–ն լիմոնադ, լիմոնի օշարակ, լիմոնադա.
Des glaces, *f.* պէ հլաս, պաղպաղակ, պոնպո–ըմա.
Des biscuits, *m.* պէ պիսգիթ–է, շաքարախառն պաքսիմատ, շէ+էրլէ կէվէթ+.

ԺԲ· ՀԱՄԵՄՆԵՐՈՒ, ԿԱՆԱՆՉԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՈՒ ԸՆԴԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

Du poivre, պը– ֆօվրը, պղպէղ, պիպէր.
Du sel, պը– սէլ, աղ, ղա–ղ.
Du sucre, պը– սը–գրը, շաքար, շէ+եր.
De l'huile, *f.* դը լ'ը–ի, ձէթ, եղ, եաղ.
Du vinaigre, պը– վինէկրը, քացախ, սէր+է.
Un citron, էօն սիդրօն, կիտրոն, լեմոն, պաղաղ գավա–նա–, լիմոն.
Du verjus, պը– վէրժը–, աղուխ, աղուխի ջուր, գօրո–գ, գօրո–գ սա–յո–.
De la cannelle, դը լա գանէլ, կինամոն, ղարչին.
Des noix muscades, *f.* պէ նօա մը–սգադ, հնդիկ ընկույզ, հինդիսական ճէվիզէ.
Des clous de girofle, *m.* պէ գլը– դը ժիրօֆլը, մեխակ, գարնֆիլ.
Des câpres, *f.* պէ գափրը, կապպար, +էպէրէ.
De l'ail, *m.* դը լ'այլ, սխտոր, սարմո–սաւգ.
Des oignons, *m.* պէղ-օնիօն, սոխ, սօղան.
Du basilic, պը– պազիլիգ, ռահան, ֆէ–լիէն.
Du romarin, պը– բօմարէն, խնկունի, պիպէրճիա.
Du safran, պը– սաֆրան, քրքում, ղաֆրան.
Du laurier, պը– լօրիէ, դափնի, ղէֆնէ.
Du persil, պը– փէրսի, ազատքեղ, կարմն, մաղդանօս.
De la menthe, դը լա մանթ, անանուխ, նանէ.
Du céleri, պը– սէլրի, լախտար, +էրէվիզ.
Des asperges, *f.* պէղ-ասփէրժ, ծնեբեւկ, գա–ղ գօնմազ.
Du pourpier, պը– գո–րփիէ, փրփրեմ, ոչխղ օղո–.
De l'oseille, *f.* դը լ'օզէյլ, թրթնջուկ, գո–ղը–գո–լաղը.

ՀԱՅԿ ԱՍՈՒ ԳՐՍՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՏՈՒՆ ՊԱՄԵՆՅԱՆ ԳՐ. ԴԵՄՐԱՆ

De la chicorée, ար լա չիքօրէ, եղերդ, հինդիպա, բաթէթա.
Des porreaux, *m.* ար փօրօ, պրաս, փրասա.
Des pommes de terre, *f.* ար փօմ ար ֆէր, գետնախնձոր, ճէր էլմաը.
Des olives, *f.* արէզ-օլիվ, ձիթապտուղ, զէյթին.
Des mélongènes, *f.* ար մելոնջէն, սմբուկ, փոմիջճան.
Des carottes, *f.* ար գարօֆ, սաեպղին, հավուճ.
Des navets, *m.* ար նավէ, շողդամ, շալկամ.
Des betteraves, *f.* ար պէտրավ, ճակնդեղ, փանճար.
Des raves, *f.* ար բավ, բողկ, ռուբփ.
Des choux, *m.* ար շու, կաղամբ, լահանա.
Un chou-fleur, էօն շու-ֆլէօր, ընդաւոր կաղամբ, գարնապիպ.
Des artichauts, *m.* արէզ-արթիշօ, կանկառ, արտիճուկ, էնկինար.
Des champignons, *m.* ար չանփինեօն, սունկ, մանիար.
Du riz, ար- րէ, բրինձ, փէրինճ.
Des épinards, *m.* արէզ-էփինար, շուքին, բաղանաղ.
Des citrouilles, *f.* ար գիթրու-յլ
Des courges, *f.* ար գու-րժ, } դդում, գաղաղ.
Des laitues, *f.* ար լէթի-, հասլար, մարու-լ.
Un concombre, էօն գօնգօնպրը, վարունգ, խըյար.
Des pois verts, *m.* ար փօա վէր, թարմ ոլոռ, ռոպէ պիչէլա.
Des pois chiches, *m.* ար փօա շիշ, սիսեռ, նօհու-ր.
Des haricots verts, *m.* ար հարիքօ վէր, թարմ լուբիայ, ռոպէ ֆասու-լա.
Des lentilles, *f.* ար լանթիյլ, ոսպ, ոդրճիոդ.
Des fèves, *f.* ար ֆէվ, բակլայ, պաղլա.

ԺԳ. ՊՏՈՒՂՆԵՐՈՒ

Des poires, *f.* ար փօար, տանձ, ադմու-ր.
Une pomme, ի-ն փօմ, խնձոր, էլմա.
Un abricot, էօն ապրիքօ, ծիրան, գայլաը.
Une pêche, ի-ն փէշ, դեղձ, շէֆթալի.

Des prunes, *f.* պէ ֆրէ՛ն, սալոր, էրիկ.
Des cerises, *f.* պէ սրէզ, կեռաս, փրաղ.
Des bigarreaux, *m.* պէ պիկարօ, անուգան, կարճր կեռաս, պրաղանի փրաղ.
Des cerises griottes, *f.* պէ սրէզ կրիօմ, բալ, ֆիշնէ.
Du raisin, պի՛ր բէղէն, խաղող, ի՛ղի՛ւ.
Des raisins secs, *m.* պէ բէղէն սէք, չամիչ, գո՛ր ի՛ղի՛ւ, բաղտը.
Un coing, էօն գօյն, սերկեւիլ, այվա.
Une orange, ի՛ն օրանժ, նարինջ, թուրինջ, փօրթո՛գալ, պո՛րտո՛ն.
Une grenade, ի՛ն կրընատ, նուռ, նար.
Des amandes, *f.* պէզ-ամանտ, նուշ, պադամ.
Des figues, *f.* պէ ֆիկ, թուզ, ինճիր.
Des châtaignes, *f.* պէ շաթէնը, շագանակ, փնապան.
Des noix, *f.* պէ նօա, ընկոյզ, ճէվիզ.
Des noisettes, *f.* պէ նօազէթ, կաղին, ֆընտըխ.
Une datte, ի՛ն պաթ, արմաւ, խուրմա.
Une pistache, ի՛ն փիսթաշ, պիստակ, ֆըստըխ.
Des mûres, *f.* պէ մի՛ւր, թութ, պո՛ւ.
Des groseilles, *f.* պէ կրօզէյլ, հաղարջ, ֆրէնկ ի՛ղի՛ւ.
Des framboises, *f.* պէ ֆրամպօազ, ազնիւ մորմենի, սո՛ւ պանի պէօյի՛ւմ.
Des fraises, *f.* պէ ֆրէզ, ելակ, չիլեխ.
Des nèfles, *f.* պէ նէֆլը, զղեար, մո՛ւշմո՛ւլա.
Des cormes, *m.* պէ գօրմ, սին, ի՛ւնի.
Des jujubes, *f.* պէ ժի՛ւ-ժի՛ւ-պ, յունապ, հի՛ննապ.
Des arbouses, *f.* պէզ-արպո՛ւզ, մամոուզ, խօճա էմիշի.
Des azeroles, *f.* պէզ-ազրօլ, ալոճ, հազորան, հալըճ.
Des caroubes, *m.* պէ գարո՛ւպ, եղջիւր, փէյ պո՛յնո՛ւզո.
Un melon, էօն մըլօն, սեխ, գավո՛ւն.
Une pastèque, ի՛ն փաստէք, } ձմերուկ, գարփո՛ւզ.
Un melon d'eau, էօն մըլօն պ'օ, }
Un ananas, էօն անանա, անանաս, անանաս.

ԾԴ· ԾԱՒԵՐՈՒ ՈՒ ԾԱՂԿԸՆԵՐՈՒ

L'arbre, *m.* լ՛արդրը, ծառ, պըտկ.
L'arbrisseau, *m.* լ՛արդրիսօ, L'arbuste, *m.* լ՛արդիւ֊ըն, թուփ, չըը.
La branche, լա պրանչ, ոստ, պօղ.
Le rameau, լը բօմօ, ճիւղ, պօղ.
La racine, լա բաւին, արմատ, Էօտ.
Le tronc, լը ընդօն, բուն, Էւ֊ընի֊Է.
La feuille, լա ֆէօյլ, տերեւ, եաֆրագ.
L'écorce, *f.* լ՛էգօրս, կեղեւ, գաղա֊գ.
Le pommier, լը գօմիէ, խնձորենի, եըմա պըտղը.
Le poirier, լը գօատրիէ, տանձենի, ադմո֊պ պըտղը.
Le prunier, լը գրի֊նիէ, սալորենի, էրիկ պըտղը.
Le pêcher, լը գէշ, դեղձի, շէֆթալի պըտղը.
Le noyer, լը նօայէ, ընկուզի, ճէվիզ պըտղը.
Le noisetier, լը նօազըմիէ, (ընտանի) կաղնի, ֆընդըգ պըտղը.
Le chêne, լը շէն, (վայրենի) կաղնի, ծէշ.
Le gland, լը կլան, խոզկաղին, գալամո֊պ.
Le pin, լը գէն, մայր, չամ պըտղը.
Le sapin, լը սափէն, եղեւին, Էօտնաբ պըտղը.
Le tilleuil, լը ընձյէօլ, կակղի, օխլամո֊ր.
Le hêtre, լը հէ֊ըդը, վեկուն, գայըն, հի֊րկէն պըտղը.
Le saule, լը սօլ, ուռի, սէօյի֊պ.
L'orme, *m.* լ՛օրմ, կնձնի, գաբա պըտղ.
Le sureau, լը սի֊րօ, թանթրուենի, ծի֊րվէր պըտղը.
Le peuplier, լը գէօգնէ, կաղամախի, գավակ.
La fleur, լա ֆլէօր, ծաղիկ, չիչէ.
La rose, լա րօզ, վարդ, հի֊լ.
L'oeillet, *m.* լ՛էօյլէ, շահ֊ըքրամ, գարամֆիլ.
La tulipe, լա լի֊լիգ, կակաչ, լալէ.
Le lis, լը լի֊, շուշան, զամպագ.
La jacinthe, լա ժասէնդ, յակինթ, սի֊մպի֊լ.
La giroflée, լա ժիրօֆլէ, շահպրակ, չէհոյ.

La violette, լա վիօլէթ, մանուշակ, ղենէ+ղէ.
Le tournesol, լը թուռնսօլ, արեւածաղիկ, այ չիչէյք.

ԺԲ· ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՈՒ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ՊԱՏԻՒՆԵՐՈՒ

Le pape, le souverain pontife, լը փապ, լը սու-վրէն փօնթիֆ, արքայն պապ, Րիմ փափասը.
Le cardinal, լը գարտինալ, կարդինար, +էրտէյաս.
Le patriarche, լը փաթրիարշ, պատրիարգ, փաթրի+.
Un archevêque, էօն արշվէք, արքեպիսկոպոս, ապիսկոպոս.
Un évêque, էօն էվէք, եպիսկոպոս, փիսկոպոս.
Un abbé, էօն ապէ, աբբայ, բահպան պաշը.
Un prêtre, էօն փրէթրը, քահանայ, +էշիշ.
Un chanoine, էօն շանօան, կանոնիկոս, գանօնիֆ.
Un curé, էօն +ի-րէ, ժողովրդապետ, ճէմաթն փափաշը.
Un empereur, էօն անփրէօր, կայսր, իմփէրաթօր.
Un roi, էօն բօա, թագաւոր, փադիշահ.
Un archiduc, էօն արշիփի-ֆ, արհիդուքս, արշիփու-ֆա.
Un prince, էօն փրէնս, իշխան, պէյ.
Un duc, էօն փի-ֆ, դուքս, փու-ֆա.
Un comte, էօն գօնթ, կոմս, կրօֆ.
Un baron, էօն պարօն, սեպուհ, պէյլարպէ.
Un chevalier, էօն շըվալիէ, ասպետ, ալփէհի.
Un ambassadeur, էօն անպասադէօր, դեսպան, էլչի.
Le premier ministre, լը փրըմիէ մինի-ստրը, եպարքոս, վէզիր.
Un conseiller d'état, էօն գօնսէյլէ տ'էթա, տէրուխթ-եան խորհրդական, փէվլէթ ի-շուվէրէճի.
Le grand chambellan, լը կրան շանպէլան, արքունի մեծ սենեկապետ, խասսէյէ պաշը.
Un courtisan, էօն գու-րթիզան, պալատական, սէրայը.
Le chancelier, լը շանսըլիէ, սահնադպիր, փիվան +էսթիֆի.
Un président, էօն փրէզիդան, նախագահ, պաշ.
Un conseiller, էօն գօնսէյլէ, խորհրդական, ի-շուվէրէճի.

Un juge, էօն ժէ-ժ, դատաւոր, հատէհ.
Un avocat, էօն ադվօքա, փաստաբան, պաշտպան վէրէնի.
Un consul, էօն գօնսէ-լ, բդեշխ, գօնսօլօզ.
Le généralissime, լը ժէնէրալիսիմ, սպարապետ, սէրասէր.
Un maréchal de camp, էօն մարէշալ դը գան, մարտիճախտ, մարշալ.
Un général, էօն ժէնէրալ, զօրադլուխ, սէրպար.
Un amiral, էօն ամիրալ, ծովապետ, գափուդան.
Un contre-amiral, էօն գօնթր-ամիրալ, երրորդ ծովապետ, ի-ւի-ննէ- գափուդան.
Un lieutenant général, էօն լիէօթնան ժէնէրալ, զօրադլխի տեղակալը, վէրէնի սէրպար.
Un colonel, էօն գօլօնէլ, հազարապետ, պին պաշը.
Un major, էօն մաժօր, պետ, դլուխ, պաշ.
Un capitaine, էօն գափիթէնը, հարիւրապետ, էի-շ պաշը.

ԺԶ. ԱՐՈՒԵՍՏՆԵՐՈՒ

Un apothicaire, էօն ափօթիգէր, դեղագործ, էճաճը.
Un barbier, էօն պարպիէ, սափրիչ, պէրպէր.
Un boucher, էօն պու-շէ, մսավաճառ, գասապ.
Un boulanger, էօն պու-լանժէ, հացագործ, էֆէֆճի.
Un cabaretier, էօն գապարթիէ, պանդոկապետ, ղեյհանէճի.
Un chapelier, էօն շափէլիէ, խոյրագործ, շափգաճը.
Un charpentier, էօն շարփանթիէ, ատաղձագործ, փօղրամաճը.
Un chirurgien, էօն շիրի-ժիէն, վիրաբոյժ, ճէրրահ.
Un cirier, էօն սիրիէ, մոմագործ, մօմճու-.
Un compositeur, էօն գօնփօզիթէօր, դրաշար, եաղը, էլիասպ փիղէն.
Un confiturier, էօն գօնֆիթիւ-րիէ, անուշարար, շէ-էրլողճի.
Un cordonnier, էօն գօրդօնիէ, կօշկակար, գապու-ճճու-.

Un couvreur, էօն գո-վրէօր, յարկիչ, տունը ետէան.
Un crocheteur, էօն գրօշիէօր, բեռնակիր, համմալ.
Un dentiste, էօն պանիէսթ, ակռայ հանօղ, բէշ չէ+էնի.
Un douanier, էօն պո-ւանիէ, մաքսաւոր, կէօմրիւ-+նի-.
Un droguiste, էօն պրօկիէսթ, դեղավաճառ, ափթէր.
Un ferblantier, էօն ֆէրպլանիէ, կռիչ, թիթեղնա-
դործ, ըէնէ+էնի.
Un forgeron, էօն ֆօրժրօն, երկաթագործ, չիլինկէր.
Un horloger, էօն օրլօժէ, ժամագործ, սաաթճը.
Un imprimeur, էօն էնփրիմէօր, տպօղ, էլլեաց պասան.
Un jardinier, էօն ժարդինիէ, պարտիզպան, պաղչէպան.
Un joaillier, էօն ժօայլիէ, ակնաւաճառ, ակնագործ,
ճէվահիրճի.
Un libraire, էօն լիպրէր, գրքաճախ, էլլեաթճը.
Un maçon, էօն մասօն, որմնադիր, պո-վաճը.
Un maréchal ferrant, էօն մարէշալ ֆէրան, պայտաւո,
նալպանտ.
Un matelot, էօն մաթլօ, նաւավար, կէմիճի.
Un médecin, էօն մէտսէն, բժիշկ, հէ+իմ.
Un menuisier, էօն մընի-իզիէ, հիւս, փի-րիէր.
Un mercier, էօն մէրսիէ, խանութպան, փի-++էասնճը.
Un meunier, էօն մէօնիէ, չաղացպան, փէյիրհէնճի.
Un miroitier, էօն միրուատիէ, հայելի շինօղ, այնաճը.
Un musicien, էօն մի-պիզիէն, երաժիշտ, մու-սիգիճի.
Un oculiste, էօն օգի-լիսթ, ակնաբոյժ, էհհաալ.
Un orfèvre, էօն օրֆէվրը, ոսկերիչ, գո-յո-մճո-.
Un papetier, էօն փափիէ, թղթագործ, էասղըպճը.
Un patissier, էօն փասիսիէ, ծաղարար, պէօրէ+նի.
Un pêcheur, էօն փէշէօր, ձկնորս, պալըքճը.
Un peintre, էօն փէնթրը, պատկերահան, ըռասվիրճի.
Un pelletier, էօն փէլթիէ, մուշտակագործ, էի-ր+նի-.
Un potier, էօն փօթիէ, բրուտ, չէօմլէ+նի.
Un ramoneur, էօն բամօնէօր, ծխանելոյզ մաքրօղ, օճաք
սի-փի-րի-նի-.
Un relieur, էօն րըլիէօր, կազմարար, էլլեաց պաղլայըճը.

Un savetier, էօն սաւկրիէ, հնակարկաս, էսէնճի.
Un sculpteur, էօն սգի-կրէօր, քանդակագործ, օյմաճը.
Un sellier, էօն սէլիէ, թամբագործ, սէրբաճ, էյէրճի.
Un serrurier, էօն սէրի-ճիէ, դարբին, չիլինկիր, էլէճի.
Un tailleur, էօն կոյլէէօր, դերձակ, կէրկէ.
Un tailleur de pierre, էօն կոյլէէօր փը փիէր, քարտաշ, կոշը.
Un tanneur, էօն կոանէօր, խաղտախօրդ, փէպպաղ.
Un tapissier, էօն կոփիսիէ, գորգ շինօղ, դնօղ, խալըճը.
Un teinturier, էօն կէնկի-ճիէ, ներկարար, պօյաճը.
Un tisserand, էօն կիսրան, ատաչնանկ, չո-ըճա.
Un tonnelier, էօն կոնըլիէ, տակառագործ, ֆըռըճը.
Un tourneur, էօն կու-րնէօր, ճախարագործ, չըֆրըֆճը.
Un vigneron, էօն վինէրօն, այգեպան, պաղչան.
Un vitrier, էօն վիկրիէ, ապակեգործ, ճամճը.

ԺԷ. ՏԱՆ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒ

Un secrétaire, էօն սըգրէթէր, գպիր, սըր ւէսկիպ.
Un maître d'hôtel, էօն մէթրը տ'օթէլ, տան հաղարա-պետ, ւէսհէա.
Un cuisinier, էօն գի-էլինիէ, խոհարար, աղճը.
Un marmiton, էօն մարմիօն, խոհեակ, խոհանոցի ապառաւոր, եամաճ.
Un écuyer, էօն է-կէ, գինակիր, ալէհպաբ.
Un palefrenier, էօն փալֆրընիէ, ձիադարման, ախչի.
Un cocher, էօն գօշէ, կառավար, արապաճը.
Un laquais, էօն լաքէ, սուրհանդակ, կոանաբ.
Un valet de pied, էօն վալէ փը փիէ, ապառաւոր, չո-հապաբ.
Un sommelier, էօն սօմլիէ, շահմայրանապետ, ւէլէրճի.
Les domestiques, *m.* լէ պօմէսթիք, ծառաները, խըզ-մէի-ւարլար.
Les servantes, *f.* լէ սէրվանթ, աղախիններըր, հալայըճլար.
Un valet de chambre, էօն վալէ փը շանպրը, սենեկա-պան, գաֆէճանճը.

ՃԼ. ՊԱԿՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

Un géant, էօն ժէան, հսկայ, ւիֆրւէ.
Un nain, էօն նէն, դաճաճ, ճի-ճէ.
Un estropié, էօն էսթրօփիէ, խեղ, ասֆապ.
Un bossu, էօն պօսի-, կուզ, սապատող, գամպո-ւ.
Un borgne, էօն պօրնը, միաչէն, միաևանի, ըէ+ կէօչ.
Un louche, էօն լու-շ, շիլ, շաշի.
Un aveugle, էօն ավէօկլը, կոյր, +էօր.
Un boiteux, էօն պօատը-օ, կաղ, ըօփալ.
Un sourd, էօն սու-ր, խուլ, սաղըր.
Un muet, էօն մի-է, մունջ, պէլսէչ.
Un bègue, էօն պէկ, ւթոռթոռ, փէլըէ+.
Un somnambule, էօն սօմնամպի-լ, քնաշըջիկ, ու-յու-գո-պա կէզէն, խասպրէվան.
La colique, լա գօլիփ, խիմ, փորի ցաւ, սանճը.
Le rhume, լը րի-մ, հարբուզիս, պի-+եամ, նէվապիլ.
La toux, լա ըու-, հազ, էօ+սի-րի-+.
L'asthme, m. լ'ասպմ, շնչարգելութիւն, պըգնէֆէս, ըըգնէֆէս+.
La petite vérole, լա փըթիթ վէրօլ, ծաղիկ, սապատ, չինէ+.
La vaccine, լա վաքսին, պատուաստ, աշ.
La rougeole, լա րու-ժօլ, վարդածոց, գըզամո-գ.
Les écrouelles, լէզ-էգրու-էլ, } f. խոյլ, սըրացա.
Les scrofules, լէ սգրօֆի-լ, }
Une pustule, ւն-ն փի-սթի-լ, խաղաւարտ, չիպան.
Le cancer, լը գանսէր, քաղցկեղ, շէրէփէնէչ.
La fièvre, լա ֆիէվրը, տենդ, ջերմ, սըմոա.
L'érésipèle, m. լ'էրէզիփէլ, օձիկ, եըլանճըգ.
La jaunisse, լա ժօնիս, դալուկ, սարըւըգ.
La phthisie, լա ֆթիզի, բարակցաւ, հալեւմաշ, վէրէմ.
La pleurésie, լա փլէօրէզի, կողախիթ, կշտացաւ, ենան պղրըա, գմի-լ-ճէմպէ (սմի-լճան).
L'hydropisie, f. լ'իտրօփիզի, ջրգողութիւն, իմի-ւգա, սըգալըգ.

L' épilepsie, *f.* լ'էփիլէփսի, լուանոսութիւն, սաբա.
L'apoplexie, *f.* լ'ափօփլէքսի, կաթուած, պոմլա.
La paralysie, լա փարալիզի, անդամալուծութիւն, էօմըզի-ռլի-է.
La lèpre, լա լէփրը, բորոսութիւն, ո-յո-ղ եալէնի.
La dartre, լա պարթրը, ուլքիւն, ընէմբէյի.
La teigne, լա ընէնը, գանջութիւն, էլ, էլլի+.
La goutte, լա կո-թ, յօդացաւութիւն, ղիգըս.
La peste, լա փէս, ժանտախտ, էս-տո-բճաք.
La maladie, լա մալատի, հիւանդութիւն, խասըէլի+.
La guérison, լա կէրիզօն, ապաքինութիւն, առողջանալը, փի-զէլմէ.
La mort, լա մօր, մահ, էօլի-մ.

ԺԹ. ԶԳԵՍՏՆԵՐՈՒ

Un manteau, էօն մանըօ, վերարկու, գափո-թ.
Un habit, էօն ապի, զգեստ, կարճ թիկնոց, էսվապ, գըսաս պի-րըն-գօ.
Un surtout, էօն պի-րտու-, թիկնոց, պի-րըն-գօ.
Une pelisse, ը-ն փելիս, մուշտակ, էի-ր+.
La manche, լա մանշ, թեզանիք, թեւ, գօլ, ենէն.
Le collet, լը գօլէ, օձիք, եաֆա.
La doublure, լա պու-պլի-ր, աստառ, աստար.
La poche, լա փօշ, գրպան, ճէպ.
Le gousset, լը կո-սէ, ժամացուցի գրպան, սաաթի ճէպի, գօյո-ն ճէպի.
Les boutons, *m.* լէ պո-ըօն, կոճակ, պի-յոթ.
Les boutonnières, *f.* լէ պո-ըօնիէր, օղակ, էլի+.
Le gilet, լը ժիլէ, բաճկոն, ժիլէ, եելէ+.
Le caleçon, լը գալսօն, վարտիք, պէղլի+.
Un pantalon, էօն փանըալօն, անդրավարտիք, փանըալօն.
Les bretelles, *f.* լէ պրէըել, ձգափոկ, ընէրանըի.
La robe de chambre, լա րօպ պը շանպրը, գիշերան զգեստ, կէճէլի+.
La perruque, լա փէրը-գ, կեղծամ, փէրո-գա.

Le chapeau, լը չափօ, փեղկյր, չափեա.
Le bonnet, լը պօնէ, գլխարկ, ոէրփօշ, ընգեա.
La calotte, լա գալօթ, գդակ, ընգեա.
La cravate, լա գրավաթ, փողկաս, պօլաչ պաղը.
Le peigne, լը ֆէնէը, սանր, ընարգ.
Le cure-dent, լը քէ-ր-պան, ատամնաքար, փէչ հէլաւը.
Le dentifrice, լը պանդիֆրիս, ակռայի փոշի, փէչ ընօղ-.
La brossette pour les dents, լա պրօսէթ քու-ր լէ պան, ակռայի մաքրիչ, փէչ ֆըրլաս.
Des gants, *m.* պէ կան, ձեռ.քնոց, թաթպան, էլ-փէվէն.
Une montre, ը-ն մօնթրը, ժամացոյց, սաաթ.
Des pendants d'oreilles, *m.* պէ փանպան պ'օրէյլ, դինդ, քէ-քէ.
Un collier, էօն գօլիէ, մանեակ, կէրդանըգ.
Des bracelets, *m.* պէ պրասլէ, ապարանջան, պիլէզիք.
Une bague, ը-ն պակ, } մատնի, էի-զի-ք.
Un anneau, էօն անօ, }
Le bas, լը պա, զանկասպան, գուրպայ, չօրաթ.
Les jarretières, *f.* լէ ժարթիէր, ծնկի կապ, զանկասպանի կապ, ֆալա պաղը.
Les bottes, *f.* լէ պօթ, կօշիկ, չեզմէ.
Un tirant, էօն թիրան, կօշկանգեղ, ճիզմէ գո-լաղը.
Un tire-botte, էօն թիր-պօթ, կօշիկ հագնելու ու հանելու գործիք, ճիզմէ կիչէճէ+ վէ չըգարաճագ ալաթ.
Les pantoufles, *f.* լէ փանթո-ֆլը, հողամաշի, փապո-ճ.
Les babouches, *f.* լէ պապո-շ, շղուական, ընէրլի+.
Les souliers, *m.* լէ սո-լիէ, մուճակ, գո-նգո-րա.
Le linge, լը լէնժ, ճերմկեղէն, չամաշըր.
La chemise, լա շըմիզ, շապիկ, կէօմլէ+.
Le mouchoir, լը մո-շօար, թաշկինակ, եաղլըգ.
Une canne, ը-ն գան, գաւազան, չո-պո-գ.
Les lunettes, *f.* լէ լի-նէթ, աչքնոց, կէօզլի-+.
La bourse, լա պո-րս, քսակ, +էսէ.

Le parapluie, լը փարափլի-ի, անձրեւի հովանոցակ, եաղմո-ը շէմսիյէ-ի.
Le parasol, լը փարասօլ, հովանոցակ, շէմսիյէ.
La tabatière, լա թաթաթիէր, քթախոտի տուփ, էնֆիէ գո-ռո-սո-.
La pipe, լա փիփ, ծխամիզ, ռի-ռի-ն լո-պո-ղո-.
Les vergettes, *f.* լէ վէրժէթ, } խոզանակ, էֆէ.
La brosse, լա պրօս,
Les décrottoires, *f.* լէ տէգրօթուար, կօշկի խոզանակ, ճիղի ֆըրչօ-ը.
Le cirage, լը սիրաժ, թոյր, կօշկի ներկ, գո-նպո-ըա պօյօ-ը.

Ի· ԶԱՆԱԶԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Une épée, ի-ն էփէ, թուր, գըլըճ.
Un poignard, էօն փօանեար, դաշոյն, խանչէր.
Le fourreau, լը ֆո-րօ, պատեան, գըն.
Une pique, ի-ն փիք, տէգ, մըղրաֆ.
Une flèche, ի-ն ֆլէշ, նետ, օք.
Un arc, էօն արք, աղեղ, եայ.
Un carquois, էօն գարգօա, կապարճ, ռիչտէշ.
Une cuirasse, ի-ն գի-իրաս, զրահ, զըրի.
Un bouclier, էօն պու-գլիէ, վահան, գալգան.
Un casque, էօն գասգ, սաղաւարտ, գեմիչ ի-լմհ.
La poudre, լա փու-դրը, վառօդ, պարու-ն.
Des balles, *f.* դէ պալ, հրացանի գնդակ, սաչմա.
Un fusil, էօն ֆի-լ, հրացան, ռի-ֆէն.
Un pistolet, էօն փի-ռօլէ,ատրճանակ, փիշռօվ, պա-պանճա.
Un boulet, էօն պու-լէ, գունդ, կի-լլէ.
Un canon, էօն գանօն, թնդանօթ, ռօփ.
L'affût, *m.* լ'ա-ֆի-, թնդանօթի սայլակ, ռօփ ար-պասը.
Un mortier, էօն մօրթիէ, ռըմբկէն, հաւան ռօփու-.
Une bombe, ի-ն պօմպ, ռումբ, գու-մպարա.

Une grenade, ի՛ն կրընատ, ռմբակ, եւ գո՛մպարտաը.
Une carabine, ի՛ն գարապին, յրկիճ, գարապինա.
Une fusée, ի՛ն ֆի՛ւզ, հրացայտ, ֆիշնէ.
Une girande, ի՛ն ժիրանտ, հրացայտներու խուրձ, չընար ապաճը.
Une bêche, ի՛ն պէշ, բահ, պէլ.
Une pioche, ի՛ն փիօշ, թի, փի՛րէ.
Une houe, ի՛ն հո՛ւ, ճանկիս, քերոց, չափա.
Un hoyau, էօն հօա՛օ, ակիր, (փ+ի ըսարաֆլը) գաղմա.
Un louchet, էօն լո՛ւշ, բրիչ, (պէր ըսարաֆլը) գաղմա.
Une herse, ի՛ն հէրսա, (հողի կոշտերը կոտրելու, սերմերը ծածկելու) տափան, ցախան, ըսարաֆ.
Un râteau, էօն բաղօ, (խոտ ժողվելու, գետինը մաքրելու) տրմուխ, ըսարաֆ.
Un rouleau, էօն բո՛ւլօ, լողքար, եո՛ւվաֆ.
Une fourche, ի՛ն ֆո՛ւրշ, երկժանի, չաթալ, եապա.
Un pressoir, էօն փրէսօար, հնձան, մամուլ, ճէնփէրէ, ղէնկինէ, լապա.
Une faux, ի՛ն ֆօ, մանգաղ, ըրբփան.
Une serpe, ի՛ն սէրփ, յատաղ, պըլտը.
Un arrosoir, էօն սրօղօար, ցնցուղ, պաղնէ փօվսաը.
Une brouette, ի՛ն պրո՛ւէթ, սայլակ, ըօփրաֆ, եւ սրաապաաը.
Un entonnoir, էօն անըօնօար, ձագար, խո՛ւնի.
Un marteau, էօն մարթօ, մուրճ, չէքիճ.
Une hache, ի՛ն հաշ, Une cognée, ի՛ն գօնէէ, } կացին, տապար, պո՛ւմա.
Un hachereau, էօն հաշրօ, ուրագ, փէո՛ւէր.
Une scie, ի՛ն սի, սղոց, փէո՛ւէրէ.
Une lime, ի՛ն լիմ, խարտաղ, էյէ.
Une tarière, ի՛ն ըսարիէր, Un vilebrequin, էօն վիլպրըքէն, } գէլեր, գայլիկոն, պո՛ւ-ղու.
Un rabot, էօն բաղօ, (տախտակի) քերիչ, բէնափ.
Une varlope, ի՛ն վարլօփ, մեծ քերիչ, փի՛ւշարէ.
Une râpe, ի՛ն բաֆ, (պանրի) քերիչ, (ըսո՛ւֆ) բէնափօփ.

Un ciselet, էօն ֆիլէ, }դլոյ, երկաթի դրիչ, փէռէը
Un burin, էօն պի-րէն, }գալէմ, գո-յո-մճո- գալէմ.
Des tenailles, *f.* փէ ընայլ, ապցան, +էլպէրին.
De petites pinces, փը փրին փէնա, ապցանիկ, +էօռէ.
Des pincettes, *f.* փէ փէնաէրն, ունելեակ, գըսաաճ.
Une pincette, է-ն փէնաէրն, մատկիլ, ճըմպըղ.
Un rasoir, էօն բաղօր, ածելի, ա-սխո-բա.
Une pierre à aiguiser, է-ն փէր ա էկի-էպէ, յեսան, պիլէյի ղաշը.
Un fusil, էօն ֆի-պէ, սրոյ, ծաաափ.

ԻՆ · ՉՈՐՓՈՏԱՆԻՆԵՐՈՒ

Le quadrupède, լը գո-ապրի-փէտ, չորքոտանի, փէօրտ ոյո-գլը.
L'agneau, *m.* լ'ան-էօ, գառնուկ, գո-պը-.
L'âne, *m.* լ'ան, էշ, էկէ+.
La belette, լա պլէն, ապիս, կէլէնճկ+.
Le bélier, լը պէլէյ, խոյ, գօչ.
Le boeuf, լը պէօֆ, եզ, է օ+է-ղ.
Le bouc, լը պո-փ, նոխազ, էր+էճ.
La brebis, լա պրէպի, մատի, ոչխար, գօյո-ն, ծարէա.
Le buffle, լը պի-ֆլը, գոմէշ, ծանգա.
Le castor, լը գաա-նօր, կուղբ, գո-նգո-ղ.
Le cerf, լը աէր, եղջերու, կէյծ+.
Le chameau, լը շաօ, ուղտ, փէվէ.
Le chat, լը շա, կատու, +էգի.
La chèvre, լա շէվրը, այծ, +էղէ.
Le cheval, լը շըվա-լ, ձի, ա-ն.
Le chien, լը շիէն, շուն, +էօֆէ+.
Le cochon, լը գօղըն, խոզ, գօմո-ղ.
Le daim, լը գէն, այծեամ, ճէյրան.
L'éléphant, *m.* լ'էլէֆան, փիղ, ֆէլ.
L'écureuil, *m.* լ'է+է-րէօյլ, սկիւռ, ղընճապ.
Le faon, լը ֆան, եղնտիկ, կէյծ+ եավրըա.
La fouine, լա ֆո-ին, կուզ, ասմասա.

La gazelle, լա կազել, վիթ, ղազել.
Le hérisson, լը հերիսօն, ոզնի, էժէրէ.
L'hermine, f. լ'էրմին, սպիտակ աքիս, գաղա՜մ.
L'hyène, f. լ'իէն, բորեան, ղըրկլան.
La jument, լա ժի՜ման, զամբիկ, գըսրտգ.
Le lapin, լը լափէն, ճագար, ապա ևավշանը.
Le léopard, լը լէօփար, ընձառիւծ, վարս.
Le lièvre, լը լիէվրը, նապաստակ, ևավշան.
Le lion, լը լիօն, առիւծ, արսլան.
Le loup, լը լու՜, գայլ, գո՜ղ.
Le mouton, լը մու՜ևօն, մալեալ խոյ, գըվըրճգ գօյո՜ն.
Le mulet, լը մի՜լէ, Ջորի, գոնըր.
L'ours, m. լ'ու՜ր, արջ, այը.
Le rat, լը ր, մեծ մուկ, ճարևըլ սըլան.
Le renard, լը րընար, աղուէս, ևիլէի.
Le sanglier, լը սանկլէ, վարազ, եապան փօմո՜ղո՜.
Le singe, լը սէնճ, կապիկ, մայմո՜ն.
La souris, լա սո՜րէ, պզտիկ մուկ, էի՜լի՜ սըլան.
La taupe, լա ևօփ, խլուրդ, էօսոէպէ.
Le taureau, լը ևօրօ, ցուլ, պո՜ղ.
Le tigre, լը ևիկրը, վագր, գէլէն.
La vache, լա վա՜շ, կով, ինէ.

ԻԲ. ՀԱՒԵՐՈՒ ՈՒ ԹՌՉՈՒՆՆԵՐՈՒ

L'oiseau, m. լ'օսղօ, թռչուն, գո՜ղ.
La plume, լա գլի՜մ, փետուր, ևի՜ղ.
L'aile, f. լ'էլ, թեւ, գանապ.
Le bec, լը պէգ, կտուց, գո՜ղ պո՜ևնո՜, կոկո.
L'aigle, m. լ'էկլը, արծիւ, գարևո՜ղ.
L'alouette, f. լ'ալո՜էվ, արտուտ, ջայըր գո՜ղո՜.
L'autruche, f. լ'օվրդի՜ղ, ջայլամ, պէվի գո՜ղո՜.
La caille, լա գա՜յլ, լորամարգի, պըլտըճըն.
Le canard, լը գանապ, բադ, էօրդէ.
Le chardonneret, լը ղարդօնէ, կարմիրկատար, սոգո գո՜ղո՜.

La colombe, լա գօլօնպ, աղաւնի, հէ-վէրճին.
Le coq, լը գօգ, ափաղաղ, խօրօզ.
Le corbeau, լը գօրպօ, ադռաւ, գարկա.
Le cygne, լը պինը, կարապ, գո-ղո-.
Le dindon, լը պէնդօն, Le coq d'Inde, լը գօ պ'Ինդ, հնդկահաւ, հինդ կռռ-ղո-.
L'épervier, *m.* լ'էփէրվիէ, բազէ, պհոճա.
La fauvette, լա ֆօվէթ, թռչնակաապր, պաշտան գարա.
Le geai, լը ժէ, կաղնոյ ադռաւ, ալա գարկա.
Le hibou, լը հիպո-, բու, պոյգո-ղ.
L'hirondelle, *f.* լ'իրօնդէլ, ծիծառ, գընդանղընճ.
La linotte, լա լինօթ, կտաւաքաղ, տէղին գո-ղո-.
Le milan, լը պիլան, ուրուր, ցին, չոյլափ.
Le moineau, լը մօռնօ, ճնճղուկ, սէրչէ.
L'oie, *f.* լ'օա, սադ, գաղ.
Le paon, լը գան, սիրամարգ, ղռռ-ղ գո-ղո-.
La perdrix, լա գէրտրի, կաքաւ, տէ+լի+.
Le perroquet, լը գէրօ+է, թռթակ, գաֆաղան.
La pie, լա գի, կաչաղակ, ասգ-ընդան.
Le pigeon, լը գիժօն, աղաւնի, հէօվէրճին.
Le pinson, լը գէնաօն, սարեկիկ, խ-գինօա.
Le plongeon, լը գլօնժօն, հօղամաղ, գարա պռնռգ.
La poule, լա գո-լ, հաւ, ղռռ-գ.
Le poulet, լը գո-լէ, հաւճապ, վառեկ, գիլիճ.
Le roitelet, լը րօռլէ, ցախասարեկ, չալը գո-ղո-.
Le rossignol, լը րօչինեօլ, սոխակ, պլ-ղռլ-լ.
Le serin de Canarie, կամ le canari, լը սրին պը գ-անարի, դեղձանիկ, գանարեա.
Le tarin, լը ղարին, տարին, խ-+էղիէ.
La tourterelle, լա ղռ-րղրէլ, տատրակ, գո-մրո-.

ԻԳ· ԾՈՎԱՒ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐՈՒ

Le poisson, լը գօաօն, ձուկ, պալըգ.
Les écailles, *f.* լէզ-էգայլ, թեփ, գո-լ.
L'arête, *f.* լ'արէթ, (ձկի) վուշ, պր+էն, գընդըգ.

L'anguille, *f.* լ՛անկիյլ, օձաձուկ, եըլան պալըղը.
La baleine, լա պալէն, կէտ, պալէնա.
Le dauphin, լը պօֆէն, դելփին, եօնա-ղ.
Des anchois, *m.* պէղ-անղօա, անձրուկ, խամսի պալըղը.
L'esturgeon, *m.* լ՛էսթի-ըժօն, թառափ, ղըսին.
Le maquereau, լը մաքրօ, թիւնիկ, ի-ոքի-մրի-.
Des harengs, *m.* պէ հարան, փայլուն ձուկ, բինկա պալըղը.
Des sardines, *f.* պէ սարդին, հրձուկ, աղկեր, ինքհօղ, աինէշ պալըղը, սարդէլա.
Le turbot, լը թի-րդօ, վահանաձուկ, գալգան պալըղը.
L'espadon, *m.* լ՛էսփադօն, թրաձուկ, գըլըճ պալըղը.
Le thon, լը թօն, թիւնոս, գալամո-պ պալըղը.
Le calmar, լը գալմար, լոք, ղի-րէ++էպ պալըղը.
La truite, լա թրի-ին, կարմրախայտ, ալա պալըղը.
La morue, լա մօրի-, փրփրուկ, ղեկէպ պալըղը.
L'écrevisse, *f.* լ՛էգրեվիս, խեցգետին, ըսիափօղ.
Des langoustes, *f.* պէ լանկոս-թ, ծովու մարախ, ինէ+է.
La tortue, լա թօրթի-, կրիայ, թօապաղը.
Des huîtres, *f.* պէղ-ի-իթրը, ոստրէ, ըսպրիպէա.
Des moules, *f.* պէ մո-լ, ձկան ականջ, ղիպէա.

Ի. ՄԻՋԱՏՆԵՐՈՒ, ՃՃԻՆԵՐՈՒ, ՈՐԴԵՐՈՒ

La cigale, լա ճիկալ, ճեպիռ, ապո-սիօա պէօճէյի.
Le crapaud, լը գրապօ, գեռնագորտ, գաբա գո-ր-պաղա.
La grenouille, լա կրընո-յլ, գորտ, գո-րպաղա.
Le serpent, լը աէրփան, օձ, եըլան.
Le lézard, լը լէզար, մողէզ, +էրինէլի.
Le scorpion, լը ասքօրփիօն, կարիճ, ասքէպ.
La scolopendre, լա ասքօլօփանդրը, օձաասանդր, գըրփ ապաք.
La mouche, լա մո-շ, ճանճ, աինէ+.

Le cousin, լը գու-ղէն, մժղուկ, ոխվէրի ոինէ+.
Le taon, լը ըօն, ձիաատաց, ոը ոինէյի.
L'abeille, *f.* լ'ոպէյլ, մեղու, ոբը.
La fourmi, լ֊ ֆու-րմ, մրջիւն, գարընճա.
L'araignée, *f.* լ'ոբէնէէ, սարդ, մատուկ, էօրի-ցճէ+.
La toile d'araignée, լ֊ ըօալ պ'ոբէնէէ, սարդի ոստայն, էօրի-ցճէ+.
Le papillon, լը գոփէյլէօն, թիթեռ, էէփէնէ+.
Le ver à soie, լը վէր ա ոօա, շերամ, իփէ+ պէօճէյի.
Le ver luisant, լը վէր լի-իչան, կրակիկ, ոըէշ պէօճէյի.
Le cloporte, լը գլօփօրը, նեպուկ, ըէոպէհ պէօճէյի.
La sauterelle, լ֊ ոօըրէլ, մարախ, չէ+էրկէ.
L'escargot, *m.* լ'էոգարկօ, կողկոջ, ոայլանկէօշ.
Le limaçon, լը լիմաոօն, շողոմ, ոի-մի-+լի- պէօճէ+.
La teigne, լ֊ ըէնէը, ցեց, կի-վէ.
La sangsue, լ֊ ոանոի-, տզրուկ, ոի-լի-+.
Le pou, լը գու-, ոջիլ, պէը.
La lente, լ֊ լանը, ան հծ, ոէրէ+.
La puce, լ֊ գի-ս, լու, գէրէ.
La punaise, լ֊ գի-նէշ, մլուկ, փաատոջիլ, ըոպըո պէըի.

Բ

ԿԱՐԳԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՄԱՌՕՏ ԽՕՍՔԵՐ

Ա. AVOIR ՕԺԱՆԴԱԿԻՆ ԳՈՅԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

J'ai du papier.
ժ'է պի– փափիէ.
Թուղթ ունիմ.
Քէսաղըթըմ վար.

Il a de l'encre.
իլ ա պը լ'անգրը.
Թանաք ունի.
Մի–ըէ++էպի վար.

Nous avons des plumes,
նու–զ-ավօն պե փլիւ–մ.
Գրիչ ունինք.
Գալէմներ վար.

Vous avez un canif,
վու–զ-ավէզ-էօն գանիֆ.
Ջմելին մը ունիք.
Պէր գալէմրիէրաշընըզ վար.

Ils ont des oranges.
իլզ-օն պէզ-օրանժ.
Նարինջ ունին.
Փօրթո–գալըրը վար.

J'avais des poires.
ժ'ավէ պե փուար.
Տանձ ունէի.
Ըմո–պո–մ վար ըտը.

Il avait des pommes.
իլ ավէ պե փօմ.
Խնձոր ունէր.
Էլմապը վար ըտը.

Nous avions des cerises.
նու–զ-ավիօն պե սրիզ.
Կեռաս ունէինք.
Քիրազըմըզ վար ըտը.

Vous aviez des prunes.
վու–զ-ավիէ պե փրիւ–ն.
Սալոր ունէիք.
Էրէյինիզ վար ըտը.

Ils avaient des citrons.
իլզ-ավէ պե սիթրօն.
Լեմոն ունէին.
Լիմոնլարը վար ըտը.

J'eus de la joie.
ժ'ը– պը լա ժօա.
Ուրախութիւն ունեցայ.
Շուլուղը՛մ վար ըտը.

Il eut du chagrin.
իլ ը– պի– շակրէն.
Ցաւ ունեցաւ.
Տէրթի վար ըտը.

Nous eûmes de la petite monnaie.
նու–զ-ը–մ պը լա փթիթ մոնէ.
Մանր ստակ ունեցանք.

Ո–ֆոֆ փարամըզ վար ըտը.

Vous eûtes de l'or.	Ոսկի ունեցած.
վ֊ւ֊ի֊ն պը լ'օր.	Ալ֊ընդ֊ըդ վ֊ր ը֊պը.
Ils eurent de l'argent.	Արծաթ, սուակ ունեցան.
իլ֊ի֊ր պը լ'արժան.	Ափ֊լ֊ր֊պը վ֊ր ը֊պը.
J'aurai des amandes.	Ունե՛ պիտ՝ որ ունենամ.
ժ'օրէ պէղ֊ամանդ.	Պադէմ օլածագ.
Il aura des groseilles.	Հաղարջ պիտ՝ որ ունենայ.
իլ օրա պէ կրօզէյլ.	Ցրէն֊ի֊կ֊ի֊ օլածագ.
Vous aurez des fraises.	Ելակ պիտ՝ որ ունենաք.
վ֊ւ֊օրէ պէ ֆրէզ.	Զիլեյինէզ օլածագ.
Ils auront des raisins.	Խաղող պիտ՝ որ ունենան.
իլ֊օրօն պէ րէզէն.	Ի֊ղի֊մլէրի օլածագ.
J'aurais des amis.	Բարեկամ կ՝ ունենայի...
ժ'օրէ պէղ֊ամի.	Տօմո֊մ օլո֊ր ո֊պո֊, պօմ֊ի֊ էդինէրէպէմ.
Il aurait des ennemis.	Թշնամի կ՝ ունենար...
իլ օրէ պէղ֊էնամի.	Տի֊շմանլարը օլո֊ր ո֊պո֊.
Nous aurions des supérieurs.	Մեծեր կ՝ ունենայինք...
Ն֊ւ֊օրիօն պէ ամ֊ֆէ֊րիէօր.	Պի֊յի֊+լէրիմիզ օլո֊ր ո֊պո֊.
Vous auriez des inférieurs.	Աստիճանագեաղներ կ՝ ունենայիք...
վ֊ւ֊օրիէ պէղ֊էնֆէրիէօր.	Թաղիլերինիզ օլո֊ր ո֊պո֊.
Ils auraient des égaux.	Հաւասարներ կ՝ ունենայ֊ին...
իլ֊օրէ պէղ֊էկօ.	Ափրանլարը օլո֊ր ո֊պո֊.

A-t-il une épée?	Սուր ունի՞.
Ա֊ի֊լ ի֊ն էֆէ.	Գ֊ըլըճը վ֊ր մը.
Avons-nous congé?	Հանգիստ ունի՞նք.
Ավօն֊նու֊ գօնժէ.	Թա֊մի֊լի֊կ վ֊ր մը.
Avez-vous une épingle?	Գնգասեղ մը ունի՞ք.
Ավէ֊վ֊ւ֊ի֊ն էֆէնկլը.	Պիր ը֊ոճլա֊նու֊ղ վ֊ր մը.

Ont-ils des abricots?	Ծիրան ունի՞ն.
Օնդ-իլ փէշ-ապրիքօ.	Գայլավարդը վա՞ր մը.
Avait-il des figues?	Թուզ ունի՞ր.
Ավէմ-իլ փե ֆիկ.	Ինձիւի վա՞ր մը ըսը.
Avions-nous des châtaignes?	Շագանակ ունէի՞նք.
Ավիօն-նու փե շամիէնը.	Քէսիանէվիզ վա՞ր մը ըսը.
Aviez-vous des noix?	Ընկոյզ ունէի՞ք.
Ավիէ-վու փե նօա.	Ճէվիզինիզ վա՞ր մը ըսը.
Avaient-ils des noisettes?	Կաղին ունէի՞ն.
Ավէմ-իլ փե նօապէմ.	Փընդըխտարը վա՞ր մը ըսը.
Eut-il de la sincérité?	Անկեղծութիւն ունեցա՞ւ.
Ի-մ-իլ փը լա ապնուէրիթէ.	Սարըխտուըը օլմա՞ մու.
Eûmes-nous du dégoût?	Տհաճութիւն ունեցա՞նք.
Ի-մ-նու փէ փէկու.	Ճանըմըզ ըրխտըրը՞ մը.
Eûtes-vous de la politesse?	Քաղաքավարութիւն ունեցա՞ք.
Ի-մ-վու փը լա փօլիթէս.	Թէրպիյէնիզ օլմա՞ մու.
Eurent-ils de la modestie?	Համեստութիւն ունեցա՞ն.
Ի-րմ-իլ փը լա մօտէսթէ.	Էրթէպէ էրթեանըըը օլմա՞ մու.
Aura-t-il des avelines?	Կաղին պիտ՝ որ ունենայ.
Օրա-մ-իլ փէշ-ավլին.	Փընդըըը օլա՞ծ մը.
Aurons-nous des concombres?	Վարունգ պիտ՝ որ ունենա՞նք.
Օրօն-նու փե գօնգօնդրը.	Խըյարըմըզ օլա՞ծ մը.
Aurez-vous des tulipes?	Կակաչ պիտ՝ որ ունենա՞ք.
Օրէ-վու փե լիւ-լիփ.	Լալինիզ օլա՞ծ մը.
Auront-ils des fleurs?	Ծաղիկ պիտ՝ որ ունենա՞ն.
Օրօնմ-իլ փե ֆլէօր.	Չիչէ-լէրէ օլա՞ծ մը.
Aurait-il du profit?	Շահ կ՝ ունենա՞ր...
Օրէմ-իլ փի- ֆրօֆիթ.	Քեարը օլո՞ւ մու-յու-փու.
Aurions-nous des roses?	Վարդ կ՝ ունենայի՞նք...
Օրիօն-նու փե րօզ.	Կի-լի-րի-զ օլո՞ւ մու-յու-փու.

Auriez-vous des marchandises?	Վաճառք կ' ունենայիք.
Օրի՞ք-վո՜ր պէ մարշանդիզ.	Մ՚ուրնըդ օլո՞ր մո՜յո՜պո՜.
Auraient-ils de l'appétit?	Ախորժակ կ' ունենայի՞ն...
Օրէ՞ն-իլ պը լ՚ափէնի՞ւ.	Իշտահլուրը օլո՞ր մո՜յո՜պո՜.

Je n'ai pas de mouchoir.	Թաշկինակ չունիմ.
ժը ն՚է փա պը մո՜շօար.	Եաղլըղըմ եօք պո՜ր.
Il n'a pas de jarretières.	Ջանկապանի կապ չունի.
Իլ ն՚ա փա պը ժարթիէր.	Փալա պաղըսը եօք.
Nous n'avons point de souliers.	Մուճակ չունինք.
Նո՜ ն՚ավօն փօէն պը սու՜լիէ.	Գո՜նպո՜րտուրդ եօք.
Vous n'avez pas de boucles.	Կոճակ չունիք.
Վո՜ ն՚ավէ փա պը պո՜ֆլը.	Գօֆճանըդ եօք.
Ils n'ont point de chapeaux.	Փեղայր չունին.
Իլ ն՚օն փօէն պը շափօ.	Շափքալարը եօք.
Je n'avais point de gants.	Թաթպան չունէի.
ժը ն՚ավէ փօէն պը կան.	Էլէվէնիմ եօղ ո՜պո՜.
Il n'avait pas de peigne.	Սանար չունէր.
Իլ ն՚ավէ փա պը փէնէը.	Թարաղը եօղ ո՜պո՜.
Nous n'avions pas de bottes.	Կօշիկ չունէինք.
Նո՜ ն՚ավիօն փա պը պօթ.	Զիզմօղ եօղ ո՜պո՜.
Vous n'aviez point de montre.	Ժամացոյց չունէիք.
Վո՜ ն՚ավիէ փօէն պը մօնթրը.	Սաաթընըդ եօղ ո՜պո՜.
Ils n'avaient pas de tabatière.	Քթախոտի աման չունէին.
Իլ ն՚ավէ փա պը թապաթիէր.	Էնֆէյէ գո՜թո՜լարը եօղ ո՜պո՜.
Je n'eus pas de plaisir.	Հաճութիւն չունեցայ.
ժը ն՚ը՜ փա պը փլէզիր.	Սէֆա օլմադը.

Il n'eut pas d'amitié. Բարեկամութիւն չունեցաւ.
Իլ ն'է֊ ֆա պ'ամիթիէ. Տօմլա֊պա֊ օլմադը.
Nous n'eûmes pas de serviettes. Անձեռոց չունեցանք.
Նո֊ ն'է֊մ ֆա պը սէրվիէթ. Փէչէթամըզ օլմադը.
Vous n'eûtes pas de maître. Տէր չունեցաք.
Վո֊ ն'է֊թ ֆա պը ճէնթը. Աղանըզ օլմադը.
Ils n'eurent pas de reconnaissance. Երախտապիտութիւն չունեցան.
Իլ ն'է֊ր ֆա պը րըճօնէսանս. Էյլէ պէլէտիէր.
Je n'aurai pas d'habit. Զգեստ պիտի չունենամ.
Ժը ն'օրէ ֆա պ'ապի. Էսպապըմ օլմայաճագ.
Il n'aura pas de bijoux. Գոհար պիտի չունենայ.
Իլ ն'օրա ֆա պը պիժու. Ճէվահիրի օլմայաճագ.
Nous n'aurons pas de cartes. Խաղի թուղթ պիտի չունենանք.
Նո֊ ն'օրօն ֆա պը գարտ. Օյունա֊եաղըպըմըզ օլմայաճագ.
Vous n'aurez pas de rivaux. Նախանձորդ պիտի չունենաք.
Վո֊ ն'օրէ ֆա պը րիվո. Հասէպճիլէրինիզ օլմայաճագ.
Ils n'auront pas de fruits. Պտուղ պիտի չունենան.
Իլ ն'օրօն ֆա պը ֆրի֊է. Մէյվէլէրի օլմայաճագ.
Je n'aurais pas de domestiques. Ծառայ չէի ունենար...
Ժը ն'օրէ ֆա պը պօժէսիթ. Խըզմէտճըլարըմ օլմազ ըտը.
Il n'aurait pas de richesses. Հարստութիւն չէր ունենար...
Իլ ն'օրէ ֆա պը րիշէս. Վարլըղըն օլմազ ըտը.
Nous n'aurions pas de thé. Թէյ չէինք ունենար...
Նո֊ ն'օրիօն ֆա պը թէ. Չայըմըզ օլմազ ըտը.
Vous n'auriez pas de café. Խահուէ չէիք ունենար...
Վո֊ ն'օրիէ ֆա պը գաֆէ. Գահվէնիզ օլմազ ըտը.
Ils n'auraient pas de sucre. Շաքար չէին ունենար...
Իլ ն'օրէ ֆա պը շ֊գրը. Շէքէրլէրի օլմազ ըտը.

N'a-t-il pas de velours ? Թաւիշ չունի՞.
Ն'ա-ւ-ի-լ չա պը վլու-ր. Գ-ապիճկան ե՞ք մա-.
N'avons-nous pas de couteaux ? Դանակ չունի՞նք.
Ն'ավո՛ն-նու- չա պը գու-ր՛ո. Փըլաղըմ՛ըղ ե՞ք մա-.
N'avez-vous pas de cuillers ? Դգալ չունի՞ք.
Ն'ավէ-վու- չա պը էն-յէ՛ք. Գ-աշըղը՛ընըղ ե՞ք մա-.
N'ont-ils pas de poudre ? Ասպ, վառօդ չունի՞ն.
Ն'օն՛ի-ի-լ չա պը չա-պրը. Թօզ, պարու-ի՛լտրը ե՞ք մա-.
N'avait-il pas de ciseaux ? Մկրատ չունէ՞ր.
Ն'ավէ՛ի-ի-լ չա պը ա՛կը. Մ-ագաս-ը ե՞ք մա-յոս-.
N'avions-nous pas de miroir ? Հայելի չունէ՞նք.
Ն'ավէ՛ո՛ն-նու- չա պը հ՛իրօպ. Ա՛յնա՛մըղ ե՞ք մա-յու-պա-.
N'aviez-vous pas de rubans ? Ժապաւէն չունէի՞ր.
Ն'ավէ՛ն-վու- չա պը ըն-պա՛ն. Շէրէփն ե՞ք մա-յու-պա-.
N'avaient-ils pas de chaises ? Աթո՛ռ չունէի՞ն.
Ն'ավէ՛ի-ի-լ չա պը չէ՛կ. Խ-ե՛մ՛ի-էրէ ե՞ք մա-յու-պա-.
N'eut-il pas de récompense ? Վարձք չունեցա՞ւ.
Ն'ի-ի-ի-լ չա պը ըէգ՛ոնչա՛ն. Մ-ու-գ-ապէ-էնի՛ն ա՞լմաքը մը.
N'eûmes-nous pas de carrosses ? Կառ-ք չունեցա՞նք.
Ն'ի-ի-նու- չա պը գարօս. Ա-ապա՛մըղ ե՞ք մա-յու-պա-.
N'eûtes-vous pas de place ? Տե՛ղ, պաշտօն չունեցա՞ք.
Ն'ի-ի-վու- չա պը գ՛ա-. Եէրի՛նէկ, ժէրի՛-պէնէկ ե՞ք մա-յու-պա-.
N'aura-t-il pas de coffres ? Սնտուկ պիտի չունենա՞յ.
Ն'օ-ւ-ի-լ չա պը գ՛օֆրը. Ս-անգըղը օ՛լմայ-ճագ մը.
N'aurons-nous pas de rideaux ? Վարագոյր պիտի չունենա՞նք.
Ն'օրո՛ն-նու- չա պը ըէպօ. Փէրդէ՛կ օ՛լմայ-ճագ մը.

N'aurez-vous pas de bougies?
Ն'օրէ-վո՞ւ ֆա պը պո՞ժի.
N'auront-ils pas de chandeliers?
Ն'օրօնը-իլ ֆա պը շանպըլիէ.
N'aurait-il pas de pâté?
Ն'օրէ՞ն-իլ ֆա պը ֆաթե.
N'aurions-nous pas de jardins?
Ն'օրիօն-նու՞ ֆա պը ժարդէն.
N'auriez-vous pas de maisons?
Ն'օրիէ-վո՞ւ ֆա պը մէզօն.

Մո՞մ չունեննաք պիտի.
Պալ տօմանու՞ օլմայածագ մը.
Աշտանակ պիտի չունեննա՞ն.
Շամպանլըը օլմայածագ մը.
կարկանդակ չէր ունեննար...
Պէօրէյի օլմա՞ղ մըյդը.
Պարտէզ չէի՞նք ունեննար...
Տուն չէի՞ք ունեննար...
Էվլինէղ օլմա՞ղ մըյդը.

Բ. ETRE ՕԺԱՆԴԱԿԻՆ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Je suis bien aise.
Ժը սի-ի պիէն էզ.
Il est sincère.
Իլ է սէնսէր.
Nous sommes occupés.
Նու՝ սոմզ-օքի-ֆէ.
Vous êtes agréables.
Վո՝ւզ-էթի՝զ-ագրէապլը.
Ils sont timides.
Իլ սօն թիմիտ.
J'étais surpris.
Ժ'էթէ սի-րփրի.
Il était aimable.
Իլ էթէթ-էմապլը.
Nous étions tranquilles.
Նո՝ւզ-էթիօն թրանգիլ.
Vous étiez consciencieux.
Վո՝ւզ-էթիէ գօնսիանսիէօ.

Շատ ուրախ եմ.
Ձօֆ շա՞շ ը՛մ.
Անկեղծ է.
Աֆֆէրո՞ն պո՞ւ.
Զբաղած ենք.
Իլչի՞ղ վ՛ը.
Հաճելի էք.
Խօշ ասո՞ղ.
Վախկոտ են.
Գօրֆո՞ֆ պըրըլը.
Զարմացած էի.
Թէաճճի՞պ էպէը ֆրի՛մ.
Սիրուն էր.
Սէվկի՞-լի՞, խօշ ո՞պո՞.
Հանդարտ էինք.
Ր՛ահա՞ղ ըպը՛ֆ.
Խղճմտանքաւոր էիք.
Ինսաֆլը ըպը՞ըզ.

Ils étaient constants.	Հաստատուն էին.
Իլ-էթէ գօնսթան.	Գ-ովի էթէլէր.
Je fus curieux.	Հետաքրքիր եղայ.
ժը ֆի- ւ-րիէօ.	Մի-ւնափէք օլ-ո-մ.
Nous fûmes diligents.	Փութաջան եղանք.
նու- ֆի-մ փիլիժան.	Ղայրէնլի օլ-ո-ք.
Vous fûtes paresseux.	Ծոյլ եղաք.
վու- ֆի-թ փարէսէօ.	Թէմպէլ օլ-ո-նո-ղ.
Ils furent dangereux.	Վտանգաւոր եղան.
Իլ ֆի-ր փանժրէօ.	Թէհլի+էլի օլ-ո-լար.
Je serai discret.	Ընտրօղ պիտ՝ որ ըլլամ.
ժը սրէ փէսէրէ.	Ինսաֆլը օլ-ճաղըմ.
Il sera savant.	Գ-իտուն պիտ՝ որ ըլլայ.
Իլ սրա սավան.	Իլ-մ-տար օլ-ճաք.
Vous serez envieux.	Նախանձոտ պիտ՝ որ ըլ- լաք.
վու- սրէզ-անվիէօ.	Հասէր օլ-ճաք սընըզ.
Il seront experts.	Հմուտ պիտ՝ որ ըլլան.
Իլ սրօնը-էքսփէր.	Փիշէին օլ-ճաֆլար.
Je serais malade.	Հիւանդ կ՝ ըլլայի...
ժը սրէ մալատ.	Խաստը օլ-ը-տո-մ.
Il serait suspect.	Կասկածելի կ՝ ըլլար...
Իլ սրէ սի-սփէքթ.	Շի-պհելի օլ-ը-տո-.
Nous serions trompés.	Խաբուած կ՝ ըլլայինք...
նու- սրիօն ը-րօնփէ.	Ալդանմըշ օլ-ը-տո-ք.
Ils seraient admirables.	Զարմանալի կ՝ ըլլային...
Իլ սրէը-սդմիրապլը.	Հի+մէլի օլ-ը-տո-լար.

Est-il facile?	Դիւրի՞ն է.
Էթ-իլ ֆասիլ.	Գ-օլա՞յ մը պըր.
Sommes-nous fantasques?	Դե՞գ ենք.
Սո-նո- ֆանթասթ.	Թէնի՞ղ ո՞ւ է.
Etes-vous zélés?	Նախանձաւո՞ր էք.
Էթ-վո- զէլէ.	Ղայրէնլի՞ ո՞ւ սինի՞ղ.

Sont-ils favorables?	Նպաստաւո՞ր են.
Սո՞ն-իլ ֆավորապլը.	Ա՞ի-վաֆը՞ք մը պըըլար.
Etait-il ferme?	Ա՞մո՞ւր էր.
Էթէ-իլ ֆէրմ.	Գա՞վէ՞ ոէյոէ.
Etions-nous fiers?	Վը՞հ էհ՞նք.
Էթիօն-նու ֆիէր.	Ա՞ղամը՞լի՞ ո՞ր է՞ք+.
Etiez-vous flatteurs?	Շո՞ղք՞ը՞րթ էիք.
Էթիե-վու ֆլաթէօր.	Մի՞-ոէհանէճի՞ ո՞ր է՞ին՞կ.
Etaient-ils faibles?	Տկա՞ր էին.
Էթէ-իլ ֆէպլը.	Գո՞-վէ՞ը՞ն՞ի՞ղ ո՞ր է՞ըէը.
Fut-il frugal?	Ջաւիաւո՞ր եղա՞ւ.
Ֆի՞-ի-իլ ֆրի՞-հալ.	Փէրհէղէ՞ա՞ծ օ՞լ՞ո՞՞ ո՞ւ՞.
Fûmes-nous généreux?	Վ՞եհանձն եղա՞ն՞ք.
Ֆի՞-մ՞-նու ժէնէրէօ.	Մի՞-ւէրրէմ օ՞լ՞ո՞՞ք ո՞ւ՞.
Fûtes-vous tristes?	Տրաւա՞մ եղա՞ք.
Ֆի՞-ի-վու ի՞րիսի.	Մ՞ահղո՞՞ն օ՞լ՞ո՞՞ն՞ո՞՞ղ ո՞ւ՞.
Furent-ils graves?	Ծանրաբա՞ռո՞ղ եղա՞ն.
Ֆի՞-րի-իլ կրա՞վ.	Ք՞է՞ո՞ի՞լ օ՞լ՞ո՞՞-լ՞ո՞ր ո՞ը.
Sera-t-il habile?	Յա՞ջ՞ո՞ղ՞ա՞կ պի՞տ՞՝ ո՞ր ը՞լ՞ա՞յ.
Սը՞-ի-իլ ա՞պիլ.	Ո՞-յղո՞՞ն օ՞լ՞ա՞ճ՞ք ո՞ը.
Serons-nous illustres?	Եր՞է՞ւ՞ե՞լ՞ի պի՞տ՞՝ ո՞ր ը՞լ՞ա՞՞ն՞ք.
Սը՞ն-նու՞-ղ-իլա՞՞-ի՞ր՞ը.	Ն՞ա՞մ՞պ՞ա՞ծ օ՞լ՞ա՞ճ՞ք ո՞ը՞յ՞ը՞ղ.
Seront-ils imparfaits?	Ան՞կ՞ա՞տ՞ա՞ր պի՞տ՞՝ ո՞ր ը՞լ՞ա՞՞ն.
Սը՞ն՞ի-իլը-էն՞փա՞ֆէ.	Ք՞է՞մ՞ո՞ւ՞էյէ՞ն՞ա՞՞ղ ո՞ր օ՞լ՞ա՞ճ՞ք՞ը՞լ՞ա՞ր.
Serait-il mélancolique?	Սե՞ւ՞ա՞մ՞ա՞ղ՞ձ կ՝ ը՞լ՞ա՞՞ր...
Սրէ՞ի-իլ ո՞ելանգօլիք.	Սէվա՞ւը օ՞լ՞ո՞՞ր ո՞ւ՞-յ՞ո՞ւ՞.
Serions-nous justes?	Արդա՞ր կ՝ ը՞լ՞ա՞յ՞ի՞՞նք...
Սրի՞օն-նու ժի՞-ս՞ի՞.	Սա՞լի՞հ օ՞լ՞ո՞՞ր ո՞ւ՞-յ՞ո՞ւ՞ո՞՞ք.
Seriez-vous judicieux?	Խե՞լա՞յ՞ի կ՝ ը՞լ՞ա՞յ՞ի՞՞ք.
Սրիէ-վու ժի՞-ս՞իսիէօ.	Ա՞ք՞ը՞ա՞ը օ՞լ՞ո՞՞ր ո՞ւ՞-յ՞ո՞ւ՞ա՞ո՞ւ՞ղ.
Seraient-ils laborieux?	Աշ՞խ՞ա՞տ՞ա՞ա՞ե՞ր կ՝ ը՞լ՞ա՞յ՞ի՞՞ն...
Սրէ՞ի-իլ լապօրիէօ.	Ձ՞ա՞ը՞ղ՞ա՞ն օ՞լ՞ո՞՞ր ո՞ւ՞-յ՞ո՞ւ՞-լ՞ո՞ր.

Je ne suis pas inconstant.	Փոփոխական չեմ.
ԺԸ ՆԸ ՝Է–Է ՛Ա–ԸՆԳՕՆԸԼԱՆ.	Տէօնէ+ պէյէ է՞.
Il n'est pas imprudent.	Անխոհեմ չէ.
Ի Ն'Է ՛Ա–ԸՆՓԸԷ–ՊԱՆ.	Թէպուքըէ պէյէ պիը.
Nous ne sommes pas im- pudents.	Անամօթ չենք.
ՆՈ– ՆԸ ՈՕՏ ՛Ա–ԸՆՓԷ–ՊԱՆ.	Էպէպուէ պէյէ է՞.
Vous n'êtes pas incurables.	Անբժշկելի չէք.
ՎՈ– Ն'ԷՔ ՛Ա–ԸՆԽԷ–ՐԱՊԼԸ.	Տէ–ղէլմէ պէյէ ուինէ.
Ils ne sont pas incorrigibles.	Անուղղելի չեն.
Ի Ն ՆԸ ՈՕՆ ՛Ա–ԸՆԳՕՐԺԻՊԼԸ.	Եօլ կէլմէ պէյէ պիըլէը.
Je n'étais pas indigent.	Ձ.քաւսար չէի.
ԺԸ Ն'ԷՔԷ ՛Ա–ԸՆԿԺԱՆ.	Մէ–հընաց պէյէլ էպէ՞.
Il n'était pas inexorable.	Անողոքելի չէր.
Ի Ն'ԷՔԷ ՛Ա–ՔՆԷԿԼՕՐԱՊԼԸ.	Եէ–ըէյէ ՛էէ+ պէյէլ էպէ.
Nous n'étions pas inhumains.	Անողորմ չէինք.
ՆՈ– Ն'ԷՔԻՕՆ ՛Ա–ՔՆԻ–ՏԵՆ.	Մէրհաստընուէ պէյէլ էպէ+.
Vous n'étiez pas inquiets.	Անհանգաստ չէիք.
ՎՈ– Ն'ԷՔԻԷ ՛Ա–ԸՆԽԷ.	Բահաւն պու–ըմապ պէյէլ էպինէ.
Ils n'étaient pas invincibles.	Անյաղթ չէին.
Ի Ն'ԷՔԷ ՛Ա–ԸՆՎԷՆԱԿՊԼԸ.	Եէննէլմէ պէյէլ էպիըէը.
Je ne fus pas inutile.	Անօգուտ չեղայ.
ԺԸ ՆԸ ՖԻ– ՛Ա–ԸՆԻ–ՔԻԼ.	Իշէ եաբամապ օլմապըմ.
Il ne fut pas joyeux.	Ուրախ չեղաւ.
Ի ՆԸ ՖԻ– ՛Ա ԺՕՅԷՕ.	Շապ օլմապը.
Nous ne fûmes pas laborieux.	Աշխատասէր չեղանք.
ՆՈ– ՆԸ ՖԻ–Տ ՛Ա ԼԱՊՕՐԻԷՕ.	Չալըշըն օլմապըզ.
Vous ne fûtes pas lents.	Դանդաղ չեղաք.
ՎՈ– ՆԸ ՖԻ–Ր ՛Ա ԼԱՆ.	Աղըր պավրանմապընըզ.
Ils ne furent pas équitables.	Արդար չեղան.
Ի Ն ՆԸ ՖԻ–Ր ՛Է+ԻՊՈՊԼԸ.	Տէ–ըէ–ոն օլմապըլար.

Je ne serai pas jeune. Երիտասարդ պիտի չըլլամ.
ժը նը սրէ փա ժէօն. Կէնց օլմայաճաղըմ.
Il ne sera pas laid. Տգեղ պիտի չըլլայ.
Իլ նը սրա փա լէ. Զէրթին օլմայաճափ.
Nous ne serons pas riches. Հարուստ պիտի չըլլանք.
նու նը սրօն փա րիշ. Ջէնկին օլմայաճաղըզ.
Vous ne serez pas savants. Գիտուն պիտի չըլլաք.
վու նը սրէ փա սավան. Ալիմ օլմայաճափսընըզ.
Ils ne seront pas malicieux. Նենգաւոր պիտի չըլլան.
Իլ նը սրօն փա մալիսիէօ. Հիլէկօղ օլմայաճափլար.
Je ne serais pas litigieux. Կռուասէր չէի ըլլար...
ժը նը սրէ փա լիթիժիէօ. Նիկնճը օլմաղ ըտըմ.
Il ne serait pas obstiné. Յամառ չէր ըլլար...
Իլ նը սրէ փաշ-օպսթինէ. Ինապճը օլմաղ ըտը.
Nous ne serions pas im- Անմիտ չէինք ըլլար...
béciles.
նու նը սրիօն փաշ-էնպէսիլ. Անհոգ օլմաղ ըտըփ.
Vous ne seriez pas excu- Ջատագովելի չէիք ըլլար...
sables.
վու նը սրիէ փաշ-էքսքիւզ- Էօգրէնճ օլմաղ ըտը.
ըպլը.
Ils ne seraient pas ingé- Հանճարեղ չէին ըլլար...
nieux.
Իլ նը սրէ փաշ-էնժէնիէօ. Փէրասէմլի օլմաղ ըտըլար.

Ne suis-je pas modeste? Պարկեշտ չե՞մ.
նը սի-ժ փա մօտէսթ. Էտէպլի պէյ՞ճ ը՞մ.
N'est-il pas joli? Աղէտր չէ՞.
ն'էլ-իլ փա ժօլի. Կէ՞ղճ պէյ՞ճ ը.
Ne sommes-nous pas Մահկանացու չե՞նք.
mortels?
նը սօմ-նու փա մօրթել. Էօլճ-մէ՞ պէյ՞ճ ը նք.
N'êtes-vous pas insou- Անհոգ չէ՞ք.
ciants?
ն'էթ-վու փաշ-էնսու-սիան. Հաճմո՞ւըզ պէյ՞ճ ը ւ՞նիչ.

Ne sont-ils pas maladif ?	Հիւանդոտ չէ՞ն.
՝նը ՝օն՛ը-իլ ֆա ՛մալադիֆ.	Խաստիհիլաճ պէյ՛լ ը պէտլէր.
N'étais-je pas pâle ?	Գոյնս նեռած չէ՞ր.
՝ն'էմ՛է-ժ ֆա ֆալ.	Սարսմըշ պէյ՛լ ղեպէմ.
N'était-il pas morne ?	Տխուր չէ՞ր.
՝ն'էմ՛էմ՛-իլ ֆա մօրնը.	Մահլա՛ն պէյ՛լ ը խոխ.
N'étions-nous pas opulents ?	Ունեւոր չէի՞նք.
՝ն'էմ՛իօն-նու՛ ֆալ-օֆի՛-լան.	Վարէյէմ՛ի պէյ՛լ ը խոխ+.
N'étiez-vous pas absolus ?	Բացարձակ չէի՞ք.
՝ն'էմ՛իէ-վո՛ ֆալ-ապսօլի՛.	Քէնտի պաշընըզ պէյ՛լ ը խոխնէզ.
N'étaient-ils pas orgueilleux ?	Հպարտ չէի՞ն.
՝ն'էմ՛էմ՛-իլ ֆալ-օրկէօյլէօ.	Մաղրո՛ւ պէյ՛լ ը խոխլէր.
Ne fûmes-nous pas polis ?	Քաղաքավար չեղա՞նք.
՝նը ֆի՛-մ-նու՛ ֆա ֆօլի.	Թէրպիյէլի օ՛լմայաճաք մը.
Ne furent-ils pas quinteux ?	Կռուասէր չեղա՞ն.
՝նը ֆի՛-րմ՛-իլ ֆա ֆէնիէօ.	Թինիզ օ՛լմայըլար մը.
Ne serai-je pas utile ?	Օգտակար պի՛տ՛ ար չըլլա՞մ.
՝նը ՛սէ-ժ ֆալ-ի՛-մի՛լ.	Ֆայտէլի օ՛լմայաճաք մըյըմ.
Ne sera-t-il pas régulier ?	Կարգաւորեալ պի՛տ՛ ար չըլլա՞յ.
՝նը ՛սա-մ՛-իլ ֆա ռէկի՛-լիէ.	Սըրալը օ՛լմայաճաք մը.
Ne serons-nous pas sages ?	Իմաստուն պի՛տ՛ ար չըլլա՞նք.
՝նը ՛սօն-նու՛ ֆա ՛սաժ.	Ագըլլը օ՛լմայաճաք մըյըղ.
Ne serez-vous pas querelleur ?	Կռուտա պի՛տ՛ ար չըլլա՞ս.
՝նը ՛սէ-վո՛ ֆա գէռէլէօր.	Գավգաճը օ՛լմայաճաք մը ՛սըն.
Ne seront-ils pas téméraires ?	Ցանդուգն պի՛տ՛ ար չըլլա՞ն.
՝նը ՛սօնմ՛-իլ ֆա մ՛էմէրէր.	Քի՛-սի՛ակ օ՛լմայաճաքլար մը.
Ne serait-il pas vigoureux ?	Զօրաւոր չէ՞ր ըլլար...
՝նը ՛սէմ՛-իլ ֆա վիկո՛-րէօ.	Գո՛վվէմ՛ի օլմա՞զ մըյոը.

Ne serions-nous pas vaillants? — Քաջ չէ՞նք ըլլար...

Ն'ը սրէօն-նու՞ փա վայլեան. — Իչ'ո օլմա՞ղ մը յայտը.

Ne seriez-vous pas sauvages? — Վայրենի չէի՞ք ըլլար...

Ն'ը սրէք-վո՞ւ փա սօվաժ. — Եկպանի օլմա՞ղ մը յայտը.

Ne seraient-ils pas solvables? — Վճարելու կարող չէի՞ն ըլլար...

Ն'ը սրէմ-իլ փա սօլվապլը. — Էօրէհեյ գո՞ւ սրէմ-էրէն օլմա՞ղ մը յայտը.

Գ. ԲԱՑԵՐՈՒՆ ԳՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Vous n'avez pas chanté une chanson. — Երգ մը չերգեցիր.

Վո՞ւ ն'ավէ փա շանթէ ի՞ւն պէր շարքի չապըրմապըն. շանսօն. — Il n'a pas cherché son livre. Գիրքը չփնտռեց.

Իլ ն'ա փա շէրշէ սօն լիվրը. — Ֆիլմապընը սրսմապը.

Ils n'ont pas coupé la viande. — Միսը չկտրեցին.

Իլ ն'օն փա գո՞ւփէ լա վիանտ. — Էնի չտո՞ղէր.

Vous n'avez pas donné le pain. — Հացը չտուիր.

Վո՞ւ ն'ավէ փա պօնէ լը փէն. — Էչ'ոհյի վէրսէպին.

Avez-vous fermé la porte? — Դուռը գոցեցի՞ր.

Ավէ-վո՞ւ ֆէրմէ լա փօրթ. — Գափո՞ւյու գափապը՞ն մը.

Il n'a pas fini son ouvrage. — Գեռագործը չվմընցուց.

Իլ ն'ա փա ֆինի սօն ու՞վրաժ. — Իշինի պէրիւրսէպէ.

J'ai jeté les pelures. — Կեղեւը նետեցի.

Ժ'է ժթէ լէ փէլո՞ւր. — Գապո՞ւլարը պրսպը՞մ.

Elle n'a pas lavé ses mains. — Ձեռքները չլուաց.

Էլ ն'ա փա լավէ սէ ռէն. — Էլլէրինի եըգամապը.

Je ne mange pas de fromage. — Պանիր չեմ ուտեր.

Ժը նը մանժ փա տը ֆրոմաժ. — Փէնիր նէ՞մ.

Vous n'avez pas marqué la place.
Տեղը չնշանակեցիր.
Վո՜ւ ն'ավէ ֆա մարգէ լա բէրնի հէօմէրդէն. ֆլաս.
Vous n'avez pas mené votre soeur.
Քոյրդ չբերիր.
Վո՜ւ ն'ավէ ֆա ճէ վօմրը գըզգարդաշընը հէմէրդէն. աէօր.
Avez-vous montré votre écriture?
Գիրդ ցուցուցի՞ր.
Ավէ-վո՜ւ մօնմրէ վօմր էգրի՜ւ. ֆէ՜ւր.
Եաղնը հէօմէրդի՞ն ճ.
Il n'a pas mouché la chandelle.
Ճրագին քիմը հկարեց.
Իլ ն'ա ֆա մո՜ւշէ լա շանդել.
Մօմա՜ն պուրնաւո՜ւ փէ՜ւ ճէդի.
Avez-vous noirci vos souliers?
Մուճակներդ ներկեցի՞ր.
Ավէ-վո՜ւ նօարսի վօ սո՜ւլյէ.
Գո՜ւնդուրմա պօյա պէ՜ւ պի՞ն ճ՜ւ.
Il ne nourrit pas son chien.
Իր շունը չանուցաներ.
Իլ նը նո՜ւրի ֆա սօն շյէն.
Քէօփէյինի պէ՜ւլէճէլ.
Il a ôté ses livres.
Գրքերը վերցուց.
Իլ ա օ՞ւէ սէ լիվրը.
Քիլիսալարընը գալդըրդը.
Vous ne peignez pas l'enfant.
Տղան չէ՛ք սանտրեր.
Վո՜ւ նը ֆէնէէ ֆա լ'անֆան.
Ձօճո՜ւ-ղո՜ւն պաշընը ըսրա՜ ճայօրսո՜ւնո՜ւշ.
Il a percé la foule.
Բազմութիւնը ճեղքեց.
Իլ ա ֆէրսէ լա ֆո՜ւլ.
Գալապալըղը եարդը.
Nous n'avons plus d'espérance.
Ալ յոյս չունինք.
Նո՜ւ ն'ավօն ֆլյու սպէրանս.
Գոյըը ի՜ւրիճիլ գալմադը.

Vous n'avez pas pelé les pommes. Խնձորները չըսարկեցիր.

Ս-ո- ն'-ավէ փ-ա փէ լէ փօմ. Էլմալըը այըլմամաքը.

Ils n'ont pas plaint son malheur. Թշուառութեանը վրայ չըցաւեցան.

Ի ն'օն փ-ա փէն ասն մալէօր. Պաշընա կելէն ֆելաէն ըղբինէ ածըմաքըլար.

Vous n'avez pas planté d'artichauts. Կանկար չտնկեցիր.

Ս-ո- ն'-ավէ փ-ա փլանիէ ը-կինաը պէ-ղեպէն.
պ'-ըրիէշ.

Il n'a pas poli ses boucles. Կոճակները չփայլեցուց.

Ի ն'-ա փ-ա փօլէ ա-ե պո-փլը. Գօպչլարըընը փարլամաքը.

Vous n'avez pas porté les lettres. Նամակները չտարիք.

Ս-ո- ն'-ավէ փ-ա փօրիէ լէ լէրը. Մէ-ղո-պլէրէ կէօրէ-ըղեպէ-նէչ.

Ils n'ont pas puni les paresseux. Ծոյլերը չպատժեցին.

Ի ն'օն փ-ա փէ-նէ լէ փ-ըէ-էօ. Թէմպէլլէրէն ճէլասընը վէր-ղեպէլէր.

Vous ne remplissez pas les verres. Գաւաթները չէք լեցըներ.

Ս-ո-նը ըանփլէ-ե փ-ա լէ վէր. Գ-ապէղլէրէ պօլպո-ըմայօր-աս-նա-պ.

Vous n'avez pas rendu la plume. Գրիչը ետ չտուիր.

Ս-ո- ն'-ավէ փ-ա ըանպէ- լա փլէ-ս. Գ-ալէմ կէրէ վէրմեպէն.

Il n'a pas rivé les clous. Գ-ամերուն ծայրը չտափկցուց.

Ի ն'-ա փ-ա րէվէ լէ գլ-. Էն-ա-էրլէրէն ա-ճո-նա- փէր-վինլէղեպէ.

A-t-il saigné le malade? Հիւանդէն արիւն առա՞ւ.

Ա-ր-իլ ա-էնէ լը մալապ. Խաստէպէն գան ալը՞մը.

Ils n'ont pas saisi les coupables.
Ճանցաւորները չըռնեցին.

Իլ ն'օն փա ասկի լէ գու-ֆաշլը.
Գապահմլըլարը նու-մըտըրլար.

Avez-vous salé le poisson?
Ձուկը աղեցի՞ր.

Ավէ-վու ասլէ լը ֆօասօն.
Պալըղը նու-ղլապը՞ն մը.

Vous n'avez pas séché le linge.
Ճերմկեղէնը չէորցուցիր.

Վու ն'ավէ փա ասկի լը լէնճ.
Ձամշլըրը գու-րու-մըտապը.

N'ont-ils pas sonné les cloches?
Զանգակները չզարկի՞ն.

Ն'օնզ-իլ փա ասնէ լէ գլօշ.
Ձանլարը վո՞ւ-մտապըլար մը.

Vous n'avez pas soufflé le feu.
Կրակը չփչեցիր.

Վու ն'ավէ փա սու-ֆլէ լը ֆէօ.
Ամէզի ւ-ֆլէ-ֆապին.

Il a tâté son pouls.
Երակը զննեց.

Իլ ա նանի սօն փու.
Նավղըն պափարը.

Vous n'avez pas tiré les rideaux.
Վարագոյրները չքաշեցիր.

Վու ն'ավէ փա ռիրէ լէ րիդօ.
Փէրթէլէրէ չէ+ֆապին.

Ne tournez pas votre dos.
Կռնակդ մի դարձըներ.

Նը նու-րնէ փա վօռը պօ.
Արֆանը չէվէրֆե.

Avez-vous vendu votre cheval?
Ձիդ ծախեցի՞ր.

Ավէ-վու վանդի- վօռը շվալ.
Ամբանը սամապը՞ն մը.

N'avez-vous pas vidé la bouteille?
Շիշը չպարպեցի՞ր.

Ն'ավէ-վու փա վիդէ լա
Շէշէյէ պօշմըմատապը՞ն մը.
պու-ռէյլ.

Avez-vous abaissé les volets?
Փեղկերը վար առի՞ր.

Ավէ-վու-զ-ապէսէ լէ վօլէ.
Գանապլարը էնպէրթի՞ն ֆ.

Je n'ai pas achevé ma lettre.
Նամակս չըմընցուցի.

Ժը ն'է փա-զ-աշվէ մա լէռը.
Մէ+ռու-պու-մա- պէռնէրֆեփմ.

Ils n'ont pas acquitté leurs dettes. Պարտքերնին չհատուցին.

Իլ ն'օն ֆաչ-ատ'իլ լէօր տէթ. Պօրճլարընը էօտէմէտիլէր.

N'avez-vous pas admiré son ouvrage? Ձեռագործին վրայ չզարմացա՞ր.

Ն'ավէ-վու- ֆաչ-ատրէյէ էօֆրըյը էք շո՞ւմտրըն մը. ատն ուվրաժ.

Avez-vous adressé vos lettres? Թղթերուդ հասցէն գրեցի՞ր.

Ավէ-վու-չ-ատրէսէ վօ լէթրը. Մէ+ռու-պլէրինին ը-ռի-ը-նէ-եսպրը՞ն մը.

Ils n'ont pas agité les bras. Թեւերնին չշարժեցին.

Իլ ն'օն ֆաչ-աժ'իլ լէ պրա. Գօլլարընը ասլամատըլար.

Vous n'avez pas aiguisé votre couteau. Դանակդ չսրեցիր.

Վու- ն'ավէ ֆաչ-էյի-էլէ վոթրը գու-ռօ. Փու-լպըընը պէլէմէտին.

Ils n'ont pas amusé les enfants. Տղաքը չզբօսցուցին.

Իլ ն'օն ֆաչ-ամ-ըզէ լէչ-ան- ֆան. Չօճա-գլարը էյլէնտիրմէտիլէր.

Elle n'a pas apaisé sa colère. Բարկութիւնը չհնչեցուց.

Էլ ն'ա ֆաչ-ափէզէ ա գօլէր. Էօ+էսինէ էնտիրմէտի.

N'avez-vous pas appelé vos compagnons? Ընկերներդ չկանչեցի՞ր.

Ն'ավէ-վու- ֆաչ-ափէլէ վօ գօնֆանէօն. Արֆապաշլարընը չպը՞րմադը մը.

Vous n'avez pas apporté les livres. Գրքերը չբերիր.

Վու- ն'ավէ ֆաչ-ափօրթէ լէ լիվրը. Քիթապլարը կէթիրմէտին.

Ils n'ont pas arraché les chardons. Փուշերը չխլեցին.

Իլ ն'օն ֆաչ-ար-աշէ լէ շարդօն. Տի+էնլէրէ չբէ-ր-մադըլար.

Avez-vous arrangé les tasses?
Բաժակները կարգաւորե-ցի՞ր.

Ավէ-վո-ա-րանժէ լէ թաս. Գինճանլարը պէ-կէնպէ՞ն ը.

Il n'a pas arrêté la balle.
Ափուճը չկեցուց.

Իլ ն'ա փա-ա-րէնէ լա պալ.
Օյո՞ն ընփո՞նու պո-բո-բո-ցաբը.

Vous avez ramassé la plume.
Գրիչը գեառնէն վերցուցիր.

Վո-ավէ բամասէ լա փլո-մ.
Գալէն եէրսէն գալըբսըն.

Elle n'a pas arrosé les fleurs.
Ծաղկըներուն ջուր չտուաւ.

Էլ ն'ա փա-ա-րօվէ լէ փլէօր.
Քէչէ-լէրէն ա-լամաբը.

N'ont-ils pas attendu votre ami?
Բարեկամիդ չսպասեցի՞ն.

Ն'օնը-իլ փա-ա-նիանբէ-վօնը
Տօսլուա-նա պէ-լը՞ճէբէլէր ը.
ա-ը.

Ils ont attesté le fait.
Եղած բանը հաստատեցին.

Իլը-օնը-ա-նէ-նէ լը ֆէ.
Օլան շէյէ իսպան էլնէբէլէր.

Il n'a pas avalé la médecine.
Դեղը չառաւ, չկըլլեց.

Իլ ն'ա փա-ավալէ լա մէտսին.
Իլաճը իչմէբէ, ետ-լմաբը.

Ils ont augmenté leurs richesses.
Հարստութիւննին շատ-ցուցին.

Իլը-օնը-օկմանը լէօր բէշէս.
Մ-ըբըները չօղալմըբըլար.

Vous n'avez pas avoué votre faute.
Յանցանքդ չխոստովանե-ցար.

Վո-ն'ավէ փա-ավո-է վօ-ռըը ֆօռ.
Գապահոլընը ը+բաբ էլնո-բին.

Avez-vous cacheté les lettres?
Նամակները կնքեցի՞ր.

Ավէ-վո- փա-շը-նէ լէ լէ-ռըը.
Մէ+լո-պլէբէ ը-հը-բլէ-բի՞ն ը.

Il a commandé l'obéissance.
Հնազանդութիւն հրա-մայեց.

Իլ ա փօմանտէ լ'օպէիսանս.
Մը-ըն- օլմայա ընէմպէհ էլնէբէ.

Il n'a pas consolé les affligés. Տառապեալները չմխիթարեց.

Իլն'ա փա գօնսօլե լէզ-աֆլիժէ. Տէրտնէրն ընեւելն էրոգոի.

Vous n'avez pas contenté vos parents. Ծնօղքդ դոհ չըրիր.

Ալա նՙավե փա գօնիանիե վօ փարան. Ամալտրնը խօշնա-պ էրոգոին.

Il a consulté ses amis. Բարեկամներուն խորհուրդ հարցուց.

Իլ ա գօնսէ-լիե սէզ-ամի. Տօսիլտրնա պանըպը.

Avez-vous débridé votre cheval? Ձիուդ սանձը հանեցի՞ր.

Ավէ-վու պէպրիսէ վօիրը չվալ. Ամընը պիչինինի չբգատրը՞ն ը.

Nous avons déchiffré son écriture. Գիրը կարդացինք, հանեցինք.

Նու-ղ-ավօն պէղիֆրէ ան էգրիվի-ր. Եաղտնը օգուտ, չբգատրը.

Ils ont déchargé la voiture. Կառքը պարպեցին.

Իլղ-օն պէղարժէ լա վօատիւ-ր. Աբապայը պօշնիպըլար.

Il a déchiré la supplique. Աղերսագիրը պատռեց.

Իլ ա պէղիրէ լա պի-փլիֆ. Արշ-հալը եբրնիպը.

Ils n'ont pas décidé la question. Խնդիրը չորոշեցին.

Իլ ն'օն փա պէսիպէ լա ֆէ-լիօն. Տավայը ֆեոդիպիլէր.

Nous avons déclaré notre sentiment. Մտքերնիս իմացուցինք.

Նու-ղ-ավօն պէֆլարէ նօդրը անթիման. Գիւղտնիղի անլնիպըֆ.

Il n'a pas défendu son droit. Իրաւունքը չպաշտպանեց.

Իլ ն'ա փա պէֆանդի-ա պօ պրօա. Հագիքնա ահագ չբգմագը.

Il a dégraissé l'habit. Զգեստին աղտը հանեց.

Իլ ա պէկրէսէ լ'ապի. Էոպագը լբ-էոգնին չբգատրը.

Nous n'avons pas déguisé nos pensées.
Խորհուրդներնիս չծածկեցինք, չպատրուակեցինք.

Ն՞ա՛ն չ՛ա՛ն չա՛ պէ՛կ՛ի՛ն ն՞ո՛ չ՛ա՛նա՛ք.
Գի՛տի՛մի՛ն ա՛խէր ը՛ն՛դ կ՛ո՛ը՛ն՛դէ՛ր՛ի՛.

Ils n'ont pas délié le paquet.
Կապոցը չ.քակեցին.

Ի՛ն՛ չ՛ա՛ն չա՛ պէ՛տ՛ի՛ն ը՛ն՛ չա՛ր՛ի՛.
Շը՛փ՛ը՛ն՛ը ա՛յ՛մ՛պ՛ը՛ը՛ր.

Avez-vous demandé de l'argent?
Աստակ ուզեցի՞ր.

Ա՛վ՛ի՛-վ՛ո՛ւ՛ պ՛ա՛ն՛ա՛պ՛ պ՛ը ը՛ր՛ժ՛ա՛ն.
Ափի՛ւ ի՛ն՛ի՛ւ՛պ՛՞ո՛ւ՛ ն՛.

Ils ont démoli la maison.
Տունը քանդեցին.

Ի՛ը՛-ո՛ւ՛ պ՛ի՛ն՛ի՛ւ՛ ը՛ա՛ ն՛ը՛ը՛ն՛.
Էվի՛ւ ե՛ը՛փ՛ը՛ը՛ր.

Nous avons dépensé peu d'argent.
Քիչ աստակ ծախեցինք.

Ն՞ո՛ւ՛-ա՛վ՛ն՛ պ՛ի՛փ՛ա՛ն՛ի՛ւ՛ փ՛ի՛ո՛ պ՛՝ ա՛ր՛ժ՛ա՛ն՛.
Ան՛ փ՛ո՛ր՛ա՛ ի՛ա՛ր՛ց՛ ի՛ն՛պ՛ի՛ւ՛.

Vous avez déplacé les papiers.
Թղթերը տեղէն հանեցիր.

Վ՛ո՛ւ՛-ա՛վ՛ի՛ պ՛ի՛ի՛ա՛ն՛ի՛ւ՛ ը՛ի՛ փ՛ո՛-
փ՛ի՛ի՛.
Քի՛ո՛ղ.ը՛պ՛ա՛ր՛ը՛ը՛ ե՛ի՛ր՛ի՛ն՛պ՛ի՛ն՛ օ՛յ-
ն՛ա՛ն՛պ՛ը՛ն՛.

Vous n'avez pas déploré ses malheurs.
Իր թշուառութիւններուն վրայ չդաւեցար.

Վ՛ո՛ւ՛ ն՛՝ ա՛վ՛ի՛ փ՛ո՛ պ՛ի՛փ՛ը՛ր՛ի՛ ա՛ի՛
ն՛ա՛ի՛ը՛ր՛.
Գի՛ի՛տ՛ի՛մի՛ն ի՛-պ՛ի՛ր՛ի՛ն՛ ա՛ծ՛ը ի՛ի՛-
ն՛ի՛պ՛ի՛ն՛.

Il n'a point réprimé son insolence.
Իր յանդգնութիւնը չզսպեց.

Ի՛ր՛ ն՛՝ ա՛ փ՛օ՛ի՛ն՛ ը՛ի՛ր՛ի՛ն՛ի՛ ա՛օ՛ն
ի՛ն՛ա՛օ՛լ՛ա՛ա՛.
Քի՛-ա՛ն՛ա՛ի՛ւ՛ը՛ղ.ը՛ն՛ը՛ ղ՛ա՛պ՛ն՛ ի՛ն՛-
ն՛ի՛պ՛ի՛.

Nous avons désarmé sa colère.
Իր բարկութիւնը ցածցուցինք.

Ն՞ո՛ւ՛-ա՛վ՛ն՛ պ՛ի՛ղ՛ա՛ր՛ի՛ ա՛ա՛ ք՛օ՛ի՛ի՛ր՛.
Է՛օ՛ի՛ա՛ն՛ի՛ ի՛ն՛պ՛ի՛ր՛պ՛ի՛.

Avez-vous deviné l'énigme?
Հանելուկը գտա՞ր.

Ա՛վ՛ի՛-վ՛ո՛ւ՛ պ՛վ՛ի՛ն՛ ի՛՝ ի՛ն՛ի՛ի՛՛.
Պ՛ի՛ի՛ն՛ճ՛ե՛յ՛ի՛ պ՛ո՛ւ՛պ՛ա՛՞ն ն՛ո՛ւ՛.

Il a différé son voyage. ձամբորդութիւնը ուշացուց.

Ի լ ա փիֆէրէ ոօն վօեաժ. Եօլճու-լու-ղուանու կէճիլիէրպէ.

J'ai digéré ses paroles. Անոր խօսքերը կը լեցի, համբերեցի.

Ժ'է փիժէրէ ա֊ֆ֊ըօլ. Սէօղլէրինի եու-լոու-տ.

Ils ont dispersé la canaille. Սուտհակները ցրուեցին.

Իլչ-օն փի֊ֆէրսէ լ֊ ֆանայլ. Խօվարտալարը պողլոպըլար.

Nous avons écalé les noix. Ընկուզին փոճոկը հանեցինք.

Ն֊ու֊չ-ավօնչ-էֆալէ լէ նօա. Ձեվիչին ֆապու-ղուանու չըֆարըֆ.

Vous n'avez pas éclairci le doute. Տարակոյսը չփարատեցիր.

Վ֊ու նա'վէ ֆաչ-էֆլէրսի լը պու֊լը. Շի֊պհէյի ֆալտըրմապըն.

Avez-vous éclairé les enfants ? Տղոց ճրագ բռնեցի՞ր.

Ավէ-վ֊ու֊չ էֆլէրսի լէչ-անֆան. Ձօճու֊ֆլարա ըշըֆ լու֊լուձ֊ան.

Il n'a pas écouté mes conseils. Խորհուրդներս մտիկ չըրաւ.

Իլնա֊ֆաչ-էֆու֊լիէ ռէ ֆօնուէյլ. Նասիհաթլարըմը պէյնէռէպի.

Je n'ai pas élevé la voix. Ձայնս չբարձրացուցի.

ժը նա֊է ֆաչ-էլվէ լ֊ վօա. Անիմ եի֊ւսէլմէռէպիմ.

Ils ont emballé les marchandises. Վաճառները կապեցին.

Իլչ-օնմ-անպալէ լէ մար֊չանտիչ. Մալլարը փէնի փէնի պողլոպըլար.

Vous n'avez pas embrassé l'occasion. Առիթը չդործածեցիր.

Վ֊ու նա'վէ ֆաչ-անպրասէ չօ֊ֆամը ֆու֊լանմապըն. լ'օֆապիօն.

Vous avez enrichi vos parents. Ծնողքդ հարըստացուցիր.

Վ֊ու֊չ-ավէչ-անրիչի վօ ֆարան. Ամալարընը ղինիղիլիրին.

Ils ont enterré les morts.	Մեռելները թաղեցին.
Իլչ-ոնի-առնիէրէ լէ մօր.	Էօլէ-լէրէ կէօմթէ-լէր.
Ils ont entouré la maison.	Տունը պատեցին.
Իլչ-ոնի-առնու-րէ լա մեզոն.	Էվի գու-լմըբլար.
Je n'ai pas épargné mon argent.	Սարկիս չխնայեցի.
Ժը ն' է փաչ-էփարնէ մոն արժան.	Ափլամը խնէյկէմթիմ.
Nous avons éprouvé nos amis.	Բարեկամներնիս փորձեցինք.
Նու-չ-ավոնչ-էփրու-վէ նոչ-առմ.	Տօմլարըմըզը ընծրէպէ էմ-պէ+.
Il a épuisé un sac d'argent.	Քսակ մը առակ վատնեց լմընցուց.
Իլ ա էփի-չէչ էօն առգ պ'ար-ժան.	Պէր +էօթ ափչէ ընէլէֆ էմպէ.
Ils ont érigé une statue.	Արձան մը կանգնեցին.
Իլչ-ոնի-էրիժէ ի-ն ստատի-.	Պէր օյմա ատու-րէմ պէ+պէլէր.
Vous avez évité la mauvaise compagnie.	Շար ընկերութենէն փախար.
Վու-չ-ավէչ-էվիտէ լա մօ-վէչ գոնփանէի.	Փէնա այափպաշլարման կէրչ պու-րպու-ն.
Il a établi sa réputation.	Անունը նորէն շինեց.
Իլ ա էնատլի սա րէփի-նասիօն.	Ափընը էէնէրէն եափրը.
Il n'a pas éteint la chandelle.	Ճրագը չմարեց.
Իլ ն' ա փաչ-էնէն լա չանտել.	Մօմա աէօնփէ-րմէփ.
Elle n'a pas étendu les draps.	Սաւաններըը չտարածեց.
Էլ ն' ա փաչ-էնանփէ- լէ պրա.	Շարշաֆլարը աէրմէփ.
Avez-vous éveillé vos compagnons?	Ընկերներնիդ արթընցու-ցի՞ք.
Ավէ-վու-չ-էվէյլէ վօ գոն-փանէօն.	Այափպաշլարընըզը ա-յանփըր-պընը՞ճ մը.

Nous avons excité les paresseux.
Ծոյլերը զրդռեցինք.

Ն՞ը-ավնչ-էգ-ելնե լե ֆա-բէռէօ.
Թէմպէլէրե ղայրըն վէրթէ.

N'avez-vous pas exposé vos raisons ?
Պատճառներդ չըսի՞ր.

Ն'ավէ-վը-ֆաչ-էգ-ֆօչէ վօ բէղօն.
Սէպէլէրինէ փո՞էթին ը.

Avez-vous exprimé votre reconnaissance ?
Երախտապիտութիւնդ յայտնեցի՞ր.

Ավէ-վը-չ-էգ-ֆէրմը վօ՞րը բըգօնէաանա.
ՄէհռաՆէյէրինէ պէյան էրփո՞ն ը.

Nous avons exhorté les vicieux.
Մոլութիւն ունեցողները յորդորեցինք.

Ն՞ը-ավնչ-էկղօրնե լե վէ-ռէօ.
Պէտ խոյտըլըթ էօյէ-ը վէրթէ.

Il a expliqué les règles.
Կանոնները մեկնեց.

Իլ ա էգ-ֆլէե լե բէկլը.
Գանո՞նլըըն մանաըընը վէրթէ.

Il n'a pas gouverné sa langue.
Լեզուն չքռնեց.

Իլ Ն'ա ֆա կո-վէրնէ աա լանկ.
Տիլինէ ղապը էրմէտի.

Vous n'avez pas imité vos soeurs.
Քոյրերուդ չհետեւեցար.

Վո՞ Ն'ավէ ֆաչ-իմնե վօ ռէօր.
Գըզքտրտաշլարընա ո՞յմտրը.

Ils ont méprisé les vices.
Մոլութիւնները արհամարհեցին.

Իլչ-օն մէֆրնչէ լե վէ՞.
Պէտ խոյտրը խօրլտրըլտր.

Avez-vous modéré vos passions ?
Կիրքերդ սանձեցի՞ր.

Ավէ-վը՞ տօթէրէ վօ ֆաէօն.
Նէֆ՞էրինէ ղապը էրխո՞ն ը.

Ils n'ont pas oublié les injures.
Նախատինքները չմոռցան.

Իլ Ն'օն ֆաչ-ո՞պլէե լէչ-էն-ժէ՞ր.
Սինէմլէրէ ո՞նո՞ռմտրըլտր.

Nous avons pardonné de bon coeur.	Սրտանց թողութիւն տր- ւինք.
Ն-ը-ավ ֆ-ւրտօնէ տը պօն գէօր.	Եր-ըէ+պէն ֆիվ էր+փէ+.
Vous n'avez pas redoublé vos efforts.	Ջանքդ չաւելցուցիր.
Վ-ու Ն'-ավէ ֆ-ա բըտո-պլէ վօղ-էֆ-ը.	Ղ-այբէրինէ տրնըտ-ապը.
Il a regretté la perte du temps.	Ատենին կորըստեան վրայ ցաւեցաւ.
Իլ ա բըէրէ լա փէրտ տը- ղան.	Գ-այպ օլան վաքն ը-ղբինէ ածըտը.
Avez-vous respecté vos supérieurs?	Վերակացուներդ պատուե- ցի՞ր.
Ավէ-վ-ու բե-փէգթէ վօ տը- փէրիէօր.	Մի-պաշըտըէրինէ բնայէն էր- պի՞ն ը.
Ils ont soulagé les misérables.	Ողորմելիներուն օգնեցին.
Իլ-օն սու-լաժէ լէ միզ- բապլը.	Սէֆիւէրէ եարտը՞ էրպիէր.
Nous avons supporté les impertinents.	Անամօթներուն համբերե- ցինք.
Ն-ու-ավօն տը-փօրթէ լէզ- էնֆէրթինան.	Ո-ընանմպլատա ընէհամդ-ը էրպէ+.

Դ · ԲԱՑԵՐՈՒՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

Ce livre m'amuse beaucoup.	Ա գիրքս զիս շատ կը զուարճացընէ.
Սը լիվրը ս'-ամ-ը պօգ-.	Պա- էրնապ պէնէ չօք էյլէն- պէրէր.
Quand leur écrirez-vous?	Իրենց ե՞րբ պիտի գրես.
Գ-ան լէօր էգրէրէ-վ-.	Օնլարա նո՞ վաքն եապաճագը.
Je ne l'ai pas vu.	Անիկայ չտեսայ.
Ժը նը լ'է ֆ- վի-.	Օնո- կէօրմէպէմ.

Nous nous rendrons en Orient.	Արեւելք պիտ՝ որ երթանք.
նո՜նո՜ բանպրծնը - ան Օրիան.	Մեշրըգա՝ կիպէճէյիչ.
Il me le rendra le mois prochain.	Գալ աւիս եա պիտի տայ.
Իլ մը լը բանպրա լը մօա փրօշէն.	կէլէճէ+ այ կէրէ վէրէճէ+.
Nous le direz-vous?	Մեզի կ՝ըսէք.
նո՜ լը փէրէ-վո՜.	պիզէ պէր ը պինիչ.
Il ne se porte pas bien.	Աղէկ չէ.
Իլ նը սը փօրթ փա պիէն.	Էյի պեյիլ պէր.
Ne vous trompez-vous pas?	Չէք սխալիր, խաբուիր.
նը վո՜ ըրօնփէ-վո՜ փա.	եանը՞լմայօր մո՜ սո՜նո՜ը.
Comment se portent-ils?	Ի՞նչպէս են.
գօման սը փօրթի-լ.	Նա՞եալ պըրլար.
Prêtez-moi de l'argent.	Ինճի բաւական փոխ տուր.
փրէթէ-մօա փը լ՝արժան.	պանա էօփո՜նճ ագճէ վէր.
Je le leur ai envoyé ce matin.	Ա՛ս առաւս իրենց խրկեցի.
ժը լը լէօր է անվօյէ սը մաթէն.	պո՜ սապահ ընարա էօլլապը՛.
Comment vous amusez-vous?	Ի՞նչպէս կը զբօսնուք.
գօման վո՜ը-ամը-զէ-վո՜.	Նա՞եալ էյլէնէրսինիչ.
Ne le voyez-vous pas?	Չէք տեսներ անիկայ.
նը լը վօյէ-վո՜ փա.	կէօրմը՞չ ը պինիչ.
Ne leur donnez pas de plumes.	Իրենց գրիչ մի տաք.
նը լէօր թօնէ փա փը փէ՜-մ.	Օնարա գալե՞մ վէրմէյին.
Lui avez-vous remis mon billet?	Մուրհակս իրեն տուի՞ր.
Լի՜ի ավէ-վո՜ ըմը մօն պիյէթ.	Թէզէէրէմ ընա վէրպի՞ն ը.
Je le lui ai remis hier.	Երէկ տուի.
ժը լը լի՜ի է ըմը փէր.	Տի՜ն վէրպի՞մ.

Cette nouvelle lui a rendu l'espoir.
Ան լուրը իրեն յոյս տուաւ.

Ան նա-վէլ լե-ի ա բանդի-լ'էսփօար.
Պա-խատէր օնա ի-դէպ վէրտի.

Elle ne s'est pas affligée.
Չտրտմեցաւ.

Էլ նը ա֊է փա֊ց-ֆլիժէ.
Գասէվէրլենդէպ.

Vous en êtes-vous bien éloigné?
Անկից շատ, աղէկ հեռացա՞ր.

վո֊ւ-ան էր-վո֊ պիէն էլօանէ.
Օնդան էյի եըրթլանըը՞ն մը.

Ne leur avez-vous pas parlé?
Իրենց հետ չխօսեցա՞ր.

նը լէօր ավէ-վո֊ փա փարլէ.
Օնլարըն ասօյլը՞ղէպին դ.

Je m'étais désennuyé par la lecture.
Կարդալով ձանձրութիւնս անցուցած էի.

ժը տ'էրնէ պէզանի֊նէ փար լա լէքթիւ֊ր.
Օգո֊մայ ըլա օսանճը պէֆ էրնդէշ խոխտ.

Il se méfie de tout le monde.
Մէկու մը չվստահիր.

Իլ ֊ը գէֆի պը նո֊ լը մօնտ.
Քիմսէյէ իմիմտա էմտէղ.

A quelle heure vous êtes-vous levé?
Ժամը քանի՞ն ելար.

Ա գէլ էօր վո֊ւ-էր-վո֊ լըվէ.
Սամ գալա՞ գալգոըընըղ.

Nous nous étions couchés bien tard.
Շատ ուշ պառկած էինք

նո֊ նո֊ւ-էրիօն գո֊շէ պիէն լաթ.
Փէ+ կէճ եամըղ ըտըփ.

Je ne m'étais pas attendu à cette réponse.
Ան պատասխանին չէի սպասեր.

ժը նը տ'էրնէ փա֊ց-մնան֊ պո֊ ա֊էր բէփօնս.
Պո֊ ճէվապա պէ+լէդէղ խոխտ.

Il ne vous l'a pas promis.
Քեզի չխոստացաւ.

Իլ նը վո֊ լ'ա փա փբօմի.
Սանա ասօղ վէրտէպէ.

Pourquoi ne vous êtes-vous pas tu?
Ինչո՞ւ չլռեցիր.
Փո-ր-ք-օա նը վո-ւ-էմ-վո- փա ըմ-.
Ընչի՞ւն ատա օլմադըն.
Il nous a reçus avec bonté.
Մեզ բարութեամբ ընդունեցաւ.
Ի-նո-ւ-ա ր-ըմ- ավէգ պօնըէ.
Պիդի լռնիֆանէ գապո-լէնդէ.
Vous m'avez abandonné dans le besoin.
Կարօտութեան ատեն իս թողուցիր.
Վո- տ'ավէ-ւ-ապանդօնէ պան լը պղօէն.
Իմնամըդըմդա պէնի պրաֆ-դը.
Comment vous appelez-vous?
Անունդ ի՞նչ է.
Գօման վո-ւ-ափլէ-վո-.
Ադըն նէ՞ դիր.
Il s'est chargé de cette affaire.
Ա գործ-քս վրան առաւ.
Ի ս'է շրժէ պը ալը ասֆէր.
Պո- իդի ի-մի-նէ ալըը.
Je ne me hâterai pas d'y aller.
Հոն երթալու պիտի չաճալ.
Ժը նը մը համըէ փա պ'ի ալէ.
Օրայա կիմ-դայէ ացէլէ էմ-դէյէ ցէյէ տ.
Ne vous fiez pas aux flatteurs.
Շողոքորթներու մի վստահիր.
Նը վո- ֆիէ փալ-օ ֆլադըէօր.
Ա-պահանէ ցիլէրէ իմ-ատ էմ-դէ.
Nous reposerons-nous un peu?
Քիչ մը պիտի հանդչի՞նք.
Նո- րըֆօզրօն-նու-ւ-էօն փէօ.
Պիդ ալ ընդիլ էրէցի՞ դէյիդ.
Ne vous êtes-vous pas ennuyé?
Ձանձրացա՞ր.
Նը վո-ւ-էմ-վո- փալ-անի-իէ.
Օ՞ն-դատըն մը.
Ils se sont moqués de nous.
Մեզ ծաղր բրին.
Ի ալ ալ օն մօէ պը նո-.
Պիդի ը-վգ-ընդրէր.

Ne vous affligez pas sans sujet.
Առանց պատճառի մի նեղվիր.

նը վու-ղ-աֆլիժէ փա սան պօղ եէրէ ռեասոնա.
ալ-ժէ.

Ma santé ne me le permet pas.
Առողջութիւնս չներեր.

Ա սանիէ նը մը լը փէրմէ փա.
Սիկաճըմ պուռնա պրաֆմաղ.

Ils s'en sont bientôt repentis.
Շուտ մը զղջացին.

Իլ ս'ան սօն պիէնիօ րըփանիէ.
Զափա՛ճագ փի՛շման օկսու՛լար.

Ne lui avez-vous pas envoyé votre cheval?
Ձիդ իրեն չհասուրեցի՞ր.

նը լի՛ի ավէ-վու՛ փաղ-ան՛ վօայէ վօռրը ղվալ.
Ամբանը ծնա եօլմա՛մապըն մը.

Ne vous pressez pas tant.
Անչափ մ'արտուրար.

նը վու՛ փրէսէ փա ռեան.
Ո գաղար ածելի եմը.

Pourquoi ne vous êtes-vous pas assis?
Ինչո՞ւ չնստեցար.

Փո՛րքօա նը վու՛ղ-էմ-վու՛ փաղ-ասի.
Նի՞չին օրո՛ւմապըն.

Vous rappelez-vous ce fait?
Ա՛ս բանս կը յիշե՞ս.

Վո՛ ռաֆլէ-վո՛ սը ֆէ.
Պո՛ խոմրըձա կէլի՞յօր մո՛.

Je ne me le rappelle pas.
Ձեմ յիշեր.

Ժը նը մը լը ռաֆէլ փա.
Խոմրըմ կէլմէյօր.

Ne vous l'avais-je pas dit?
Քեզի չէի՞ ըսած.

նը վու՛ լ'ավէ-ժ փա պէ.
Սանա պէ՞ռէռիչ ո՞ր խոխմ.

Ne nous sommes-nous pas servis de sa voiture?
Իրեն կառքը չգործածե՛ցի՞նք.

նը նու՛ սօմ-նու՛ փա սէրվի սը. պը սա վօատի՛ռ.
Արապասընը գո՛ւմապըգ մը.

Ils ne se sont pas soumis aux lois.
Օրէնքներուն դէմ չծռեցին.

Իլ նը սը սօն փա սու՛մի-օ լօա.
Նամո՛ւսլարա ո՛ւրի օլմապըլար.

Pourquoi ne me l'avez-vous pas montré?	Ինչո՞ւ ինծի չցուցքիր.
Փո-ւրքօա նը ս'լավէ-վո- ֆա տծնիրէ.	Նէվի՞ն պանա կէօսթէրմէդին.
Ils ne se sont pas procuré de quoi vivre.	Ապրելու պէտք եղածը չճարեցին.
Ի նը ա նօն ֆա ֆրօֆէ-րէ րը գօա վիվրը.	Նոֆցա ընէտուէ կէօրմէ-պէլէր.
Lui aviez-vous proposé de venir avec vous?	Զեզի հետ գալու համար իրեն բսա՞ծ էիք.
Լի-ի ավէ-վո- ֆրօֆօզէ պը ֆնիր ավէգ վո-.	Սէղին ելէ կէլսին պէյի էնա-պիսինէ պէ՞ղի ղ նուինիզ.
Nous ne nous présentâmes pas devant le juge.	Դատաւորին առջին չելանք.
Նո- նը նո- ֆրէզանիմ֊ ֆա պըվան լը ժի-ժ.	Հաֆին էօնի-նէ չըֆտապըք.
Ne se sont-ils pas accoutumés à la fatigue?	Աշխատութեան չվարժե-ցա՞ն.
Նը ս'ա նօնի-լ ֆա-ղ-ագո- նի-ռ ա լա ֆադիկ.	Ջահռիմի ա՞լըշմապըլար ս'ը.

Ե· ԲԱՑԵՐՈՒՆ ՄԱԿԲԱՑՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

De crainte qu'il ne vienne.	Վախնալով որ չգայ.
Տը գրէնի ֊'լ նը վիէն.	Կէլմէսին պէյի գօրգաբաք.
A moins qu'elle ne meure.	Միայն թէ չմեռնի.
Ա ծօէն ֊'լ նը ռօր.	Էյէր էօլմէղէ.
Nous n'avons nullement consenti.	Ամենևին չհաւանեցանք.
Նո- ն'ավօն նի-լման գօն-ա՞նիկ.	Հիչ պէր նի-րէ- բաղի օլմա-պըք.
Vous n'avez jamais vu.	Երբեք չտեսար.
Վո- ն'ավէ ժամ վի-.	Հիչ կէօրմէպին.
Il étudie en particulier.	Առանձին կը սովրի.
Ի էնի-պի ա֊ ֆարդիկի֊-լիէ.	Եալընըզ պաշընա էօյրէնիր.

Il a écrit quatre lettres, ni plus ni moins.	Ձորս նամակ գրեց, ոչ ա-ւելի ոչ պակաս.
Ի՛ւ ա էգրէ գա՛րը լէ՛րը, նի գի՛ւ- նի ձօ՛ն.	Տէօրտ ֆի+ռա՛պ եապըը, նէ պէյապէ նէ է+սի+.
Il a acheté ses plaisirs fort cher.	Հաճո՛ւթիւններըը իրեն սու՛ղ նստան.
Ի՛ա աշի՛ւ ա՛ւ գի՛ւշէր ֆօր շէր.	Էշի՛պէյ ա՛ւֆա ծնա չօղա օշո՛ւ-պո՛ւ.
Il écrit de mieux en mieux.	Երթալով գիրը կը շիտակէ.
Ի՛ւ էգրէ փը ֆէօղ-ա՛ն ֆէօ.	Կէշի՛պ+ճէ եապըա՛ը փո՛ւղէ-պէյօր.
Vous écrivez de pis en pis.	Երթալով գիրդ կ' աւրես.
վո՛ւ-էգրի՛վ փը ֆի՛ղ-ա՛ն ֆի.	Կէշի՛պ+ճէ եապը՛ը պօղայօ-ռո՛ւն.
Mettez les livres à part.	Գրքերըը մէկ դի դիր.
Մէ՛շի լէ լի՛վրղ-ա ֆա՛ր.	Ֆէշի՛ապլարըը պէր շնա՛րֆա գօ.
Les enfants sont à l'écart.	Տղաքը մէկ դի քաշնած են.
Լէղ-անֆա՛ն ոծնի-ա լ'էֆա՛ր.	Ձօճո՛ւֆլար պէր շնա՛րֆա վէ+ֆէշնէշէր.
Avez-vous mis les chapeaux séparément?	Ֆեղայրներըը զատ զատ դրի՛ր.
Ավէ՛-վո՛ւ մի լէ շափօ ա՛ւ-ֆա՛րէման.	Շափֆալարըը այրը այրը գօ-պո՛ւն տո՛ւ.
Il viendra probablement.	Հաւանական է որ գայ.
Ի՛ւ վիէնդրա՛ ֆրօպապլըման.	Իհմի՛նտալ +ի կէլըն.
Vous n'avez pas étudié aujourd'hui.	Այսօր չկարդացիր, չսովըե-ցար.
Վո՛ւ ն'ա՛վէ ֆաղ-էմի՛ւ-պէ օժո՛ւ-դա'ի՛ւ.	Պո՛ւ կի՛ւն օգո՛ւտպըն, էօյբէն-ջէպին.
J'étais à cheval.	Ձիու վրայ էի.
ժ'էմէղ-ա շվա՛լ.	Ան՛ա պինա՛ղ էի՛մ.
Ils étaient à pied.	Ոտքով կ' երթայի՛ն, հետ էի՛ն.
Իլղ-էմէ՛ն-ա ֆի՛է.	Եայան ըտըլար.

Avez-vous parlé librement ?
Ավ-վո- փարլե լիպրըման.
Ունէ՞ք ազատութեամբ խօսեցա՞ր.

Il est retourné à vide.
Իլ է րըթուրնե ա վիտ.
Պարապ դարձաւ.

Ils ont réglé leurs affaires à l'amiable.
Իլզ-օն րեգլե լէօրզ-աֆէրզ-ա լ'ամիապլը.
Պօշ պէօնդէ-.
Խաղաղութեամբ բաներնին լմընցուցին.

Je vous avertis en ami.
Ժը վու-զ-ավէրթի-ան ամի.
Մասնահոգութեամբ պօսնան պէ-նէրթէնէմ.
Բարեկամի պէս քեզի կ'իմայցնեմ.

Il lit bien à tous égards.
Իլ լի պիէն ա թու-զ-եկար.
Տօսնան խապէր վէրէմ.
Ամէն կողմանէ (նայելով) աղէկ կը կարդայ.

Vous êtes tout à fait paresseux.
Վու-զ-էթ թու-թ ա ֆէ փա-րէսէօ.
Օգո-մասը հէր նաթաֆան էյնպէր.
Բոլորովին ծոյլ ես.

Au pis aller, nous reviendrons sur nos pas.
Օ փի-ալե, նու- րըվիէն-պրօն սիւր նօ փա.
Պիս-պէս-նի՞ն նէմտրէդը.
Ըլլայ ըլլայ, գացածնուս պէս եւս պիտի դառնանք.

J'ai omis la date par mégarde.
Ժ'է օմի լա պաթ փար մէգարտ.
Եանլըշլըդլը (մէ+նուա-պո-ն) նաթիխինի գօմայա ուռնու-պո-մ.
Անխամամբ (նամակին) թուականը չդրի.

Vous avez écrit à la hâte.
Վու-զ-ավէ-է-էքրի ա լա հաթ.
Արտընօք գրեցիր.

Vous l'avez fait à dessein.
Վու- լ'ավէ ֆէթ-ա տէսէն.
Ասիկա նէ-պէս.

Il ne sort pas exprès.
Իլ նը սօր փա-է-քսփրէ.
Մանաւար դուրս չելլար.
Էն գաս պըշտը չըգնայօր.

Il tomba à la renverse.	Կռնրկի վրայ ինկաւ.
Ի֊ լ ռօնպա ա֊ լա բառվէրս.	Արձա֊ ի֊ա֊ն֊ի֊ն֊ե պէ֊լպէ֊.
Il va à l'école à contre-coeur.	Ձուզելով դպրատուն կ' երթայ.
Ի֊ վա ա լ'էգօլ ա գօնթրը֊գէօր.	Մէարէա֊եյե ի֊ա֊ն֊ե֊ե֊յէրէ+ կէ֊պէր.
Il partit à regret.	Ակամայ գնաց.
Ի֊ փարթի֊ա բըէրե.	Ի֊ա֊ն֊ե֊ե֊յէրէ+ կէ֊պէ.
Vous finirez à peine demain.	Հազիւ վաղը կը լմընցընես.
վու֊ ֆինիրէ֊ա֊ փէն պօ֊ն.	կէ֊ծալա եարբն պէ֊ն֊ի֊ր֊է֊պ֊է֊ր֊ պէն.
Je sais ma leçon à fond.	Համարս ալէկ գիտեմ.
ժը սէ մա լօն ա ֆօն.	Տէրսի֊ն էյե պէ֊ր֊ր ի֊մ.
Vous accusez vos parents à faux.	Սուտ֊ի֊ա֊մբ ծնօղ֊ք֊դ կ' ամբաստանես.
վու֊զ֊ա֊ֆէ֊զ֊ վօ ֆարան֊զ֊ա ֆօ.	եալան եէրէ ա֊ի֊ա֊լ֊ա֊ր֊ք֊ն֊ե֊ի֊ ի֊ա֊ն֊ի֊ն֊ե ղէ+եայէ֊ի֊ էարէ պէն.
Je connais très-bien votre cousin.	Հօրեղբօրորդիդ շատ ալէկ կը ճանչնամ.
ժը գօնէ ֆրէ֊պիէն վօ֊ֆրը գու֊զէն.	Ա֊մո֊ճան֊ը֊ղ֊ը֊ն օղլա֊նո֊ ֆէէ+ էյե ի֊ա֊ն֊ը֊ր ը֊մ.
Il savait sa leçon passablement bien.	Համարը չափաւոր ալէկ գիտէր.
Ի֊ լ սավէ սա լօն փասապլը֊ման պէն.	Տէրսի֊ն էֆ էյիճ պէ֊ր֊ր էարէ.
Vous avez acheté votre chapeau trop cher.	Փեղկդրնիդ շատ սուղ գներ էք.
վու֊զ֊ ավէ֊զ֊ աշէ֊ վօ֊ֆրը շափօ ֆրօ շէր.	Շափգա֊ն֊ը֊ղ֊ը չօգ պէհալը ա֊ծ֊ը֊ղ սքնը֊ղ.
Apprenez un verbe au moins.	Գոնէ բայ մը սովրեցէք.
Ա֊փրընէ֊զ֊ էօն վէրպ օ մօ֊ն.	Հինգ գէյէլ էա֊ե պէր ֆիճիլ ռէշգ էարինէ֊զ.

J'ai appris douze lignes tout au plus.
Ա՛ռ առաւէլը տասուերկու տող առվրեցայ.
Ժ'է ուէրէ պու՛ղ լինելը Էն չօղս՛ օնէ՛է ալբա էօյրէնռ՛ւ-օ ֆլէ՛.
Vous pouvez acheter de la dentelle ailleurs à moins.
Աղնագործ՛ը ուրիշ տեղ աւելի աժան կրընաս գնել.
Վո՛ւ ֆո՛ւվէկ-ուղնէ պը լա պանընել այլեօր ա ծօէն.
Թանընէլայը պուէա եէրթէ պահա ո՛ւճո՛ւղ ալապէ էրթէն.
Voulez-vous manger davantage?
Ա՛լ ուտե՛լ կ' ուզէ՛ք.
Վո՛ւլէ-վո՛ւ ծանձէ պավանռ ղաձ.
Տահա եէղէ՛ թօղնէ՛քնէկ.
Devez-vous tant?
Ա՛չափ պարտըկա՛ն է՛ք.
Տըվէ՛-վո՛ւ ղան.
Պո՛ւ ֆապատ պօրճո՛ւնո՛ւղ վա՛ր ծը.
Peu à peu il amassera de grandes richesses.
Կամայ կամայ շատ հարըստութիւն պիտի ժողվէ.
փէօ ա ֆէօ իլ ամասբա պը ղրանդ րիշէ՛.
Եավաշ եավաշ չօֆ ծալ ղօֆռ՛ լայնճափ.
Vous buvez trop peu.
Շատ քիչ կը խմէ՛ք.
Վո՛ւ պի՛վէ ղրօ ֆէօ.
Փէ՛ ա՛ղ իչէյօրսո՛ւնո՛ւղ.
Il mange trop.
Շատ կ' ուտէ՛.
Իլ ծանձ ղրօ.
Չօֆ եէր.
J'ai mangé suffisamment.
Բաւական կերայ.
Ժ'է ծանձէ սի՛ֆիղամանռ.
Եէմ՛իշէր եէփի՛.
Vous n'avez pas assez mangé.
Բաւական չկերա՛ք.
Վո՛ւ ն'ավէ՛ ֆապ-ասէ ծանձէ.
Եէմ՛էծէ՛ ֆապատ եէղէփնէկ.
Il a beaucoup d'embarras.
Շատ աղմուկ ունի՛.
Իլ ա պօֆո՛ւ պ'անպարբա.
Չօֆ պապպաղսաը վեր.
Donnez-lui tant soit peu.
Ա՛նոր քիչ մը ատր.
Տօնէ՛-լի՛-ի ղան ատա ֆէօ.
Օնա պէր ա՛ղ վէր.
Elle met tout sens dessus dessous.
Ա՛մէն բան տակն ու վրայ կ' ընէ.
Էլ մէ ղո՛ւ ատն պաֆ՛ւ պատռ.
Հէր շէյն ալի ի՛ւ՛ղ էրէր.

Nous allâmes en foule.
ՆՈ՛Ւ-ԱԼՄՆ-ԱՆ ՖՈ՛Ւ.
Բազմութեամբ գացինք.
Ֆէ՛ռ էնք կընթէ.

Ils coururent pêle-mêle.
Ի Ք՛ՈՒ ՓԷԼ-ՄԷԼ.
Խառնաշփոթ կը վազեն.
Գարմաֆարըշ քօշարւար.

Ne parlez pas tous à la fois.
ՆԸ ՓԱՐԼԷ ՓԱ ՏՈՒ Ա Լ ՖՕԱ.
Ամէնքնիդ միկէն մի խօսիք.
Հէփսինիդ պէր եէրթէ սէօյլէ-ջէյին.

Nous allons à l'église tour à tour.
ՆՈ՛Ւ-ԱԼՕՆՂ-Ա Լ'ԷԿԼԻԶԸ ՏՈՒՐ Ա ՏՈՒՐ.
Փոխն ի փոխը ժամ կ' երթանք.
Նէվաէմ էնք էքլիսէյէ կիթէրէկ.

Il tomba tout du long dans la boue.
Ի Տ'ԷՆՊԱ ՏՈՒ ՊԷ-ԼՕՆ ՊԱՆ Լ Ա ՊՈ՛Ւ.
Բոլորովին ցեխին մէջ փըռուեցաւ, երկընցաւ.
Զամա-դա՛ն էկինէ պէ-ղէթէ, սէրբէտի.

Il va ça et là.
Ի Վ Ա Ա Է Լ Ա.
Ա՛ դիս ան դին կ' երթայ.
Շո՛-դայա պո՛-դայա կիթէր կէլէր.

Vous courez d'un côté et d'autre.
ՎՈ՛Ւ ԳՈ՛ՒՐԷ Ա'ԷՕՆ ԳՕՄԷ Է Ա'Օ՛ՄԸԸ.
Մէկ կողմանէ մէկալ կողմը կը վազես.
Պէր եանդան օ պէր եանա գօշար սըն.

Ils sont heureux de part et d'autre.
ԻԼ ՍՕՆՄ-ԷՕՐԷՕ ՊԸ ՓԱՐՄ-Է Ա'Օ՛ՄԸԸ.
Երկու կողմանէ ալ, երկու կողմն ալ երջանիկ են.
Իւէ եանդան պա պախըլը, գո՛ըլա՛ պո՛րլար.

Ils le poursuivent de tout côté.
ԻԼ ԼԸ ՓՈ՛ՐՍԻՎ ՊԸ ՏՈՒ ԳՕՄԷ.
Ամէն կողմէն ղինքը կը հալածեն.
Հէր դարաֆդան օնու գօվալարլար.

Il n'est content nulle part.
Ի Լ Ն'Է ԳՕՆԼԱՆ ՆԻ՛Ւ Լ ՓԱՐ.
Տէղ մը գոհ չէ.
Հէչ պէր տահալար խօշնուա՛ պէյիլ.

Il est arrivé fort à propos.
Ի Լ Է՛Ն ԱՐԻՎԷ ՖՕՐԼ-Ա ՓՐՕՓՕ.
Շատ յարմար առեն հասաւ.
Վա՛ղ-ղընդա՛, դառվընդա՛ հէլար.

Vous courez d'un côté et d'autre.
ՎՈ՛Ւ ԳՈ՛ՒՐԷ Ա'ԷՕՆ ԳՕՄԷ Է Ա'Օ՛ՄԸԸ.
Մէկ կողմանէ մէկալ կողմը կը վազես.
Պէր եանդան օ պէր եանա գօշար սըն.

Ils sont heureux de part et d'autre.
ԻԼ ՍՕՆՄ-ԷՕՐԷՕ ՊԸ ՓԱՐՄ-Է Ա'Օ՛ՄԸԸ.
Երկու կողմանէ ալ, երկու կողմն ալ երջանիկ են.
Իւէ եանդան պա պախըլը, գո՛ըլա՛ պո՛րլար.

Ils le poursuivent de tout côté.
ԻԼ ԼԸ ՓՈ՛ՐՍԻՎ ՊԸ ՏՈՒ ԳՕՄԷ.
Ամէն կողմէն ղինքը կը հալածեն.
Հէր դարաֆդան օնու գօվալարլար.

Il n'est content nulle part.
Ի Լ Ն'Է ԳՕՆԼԱՆ ՆԻ՛Ւ Լ ՓԱՐ.
Տէղ մը գոհ չէ.
Հէչ պէր տահալար խօշնուա՛ պէյիլ.

Il est arrivé fort à propos.
Ի Լ Է՛Ն ԱՐԻՎԷ ՖՕՐԼ-Ա ՓՐՕՓՕ.
Շատ յարմար առեն հասաւ.
Վա՛ղ-ղընդա՛, դառվընդա՛ հէլար.

Maintenant je vois son amitié.
Հիմայ իր բարեկամութիւնը կը տեսնեմ.

Մէնինան ժը վօա օն ամիթիէ.
Շիմդի պօսիլը-ղը-նօ- կէօրէ-յօր-մ.

Vite, dépêchez-vous.
Շուտով, շուտ ըրէ.

վիթ, թէփէշ-վո-.
Չափո-ւ էր.

Je vis votre soeur avant-hier.
Երէկ չէ առջի օր քոյրդ տեսայ.

ժը վի վոթրը-սէօր ավանի-էէր.
Տի-ն պէյէլ օ պէր կի-ն գըշ-գարպաշընը կէօրթի-մ.

Il était renommé autrefois.
Առաջագոյն անուանի էր.

Իլ էթէ րընօմ օթրըֆօա.
Վաֆնը նէշ ճէշո-ւ ո-պո-.

Nous arrivâmes dernièrement.
Վերջի, մօտ օրերը հասանք.

Նո-ւ-ատիվա պէրնիէրման.
կէչէնլէրտէ եէնիչէրէ.

Vous serez désormais mon ami.
Ասկէ ետեւ իմ բարեկամս պիտ՝ որ ըլլաք.

վո- ատէ պէղօրմ մօն ամ.
Պո-նպան ածնը պօսի-մ օ-լացաք աքնըզ.

Dorénavant j'apprendrai ma leçon.
Ասկից վերջը համարս պիտի սովրիմ.

Տօրէնավան ժ'ափրանդրէ մա լօն.
Պո-նպան պէօյլէ պէրսի-մ էօյրէնէճէյի-մ.

Elle fut surprise d'abord.
Իսկզբան զարմացաւ.

Էլ ֆի- սի-րէրէզ պ'ապօր.
Իւէ էպօտ ըէ-ածճի-պ էնիթէ.

Vous avez perdu souvent votre temps.
Շատ անգամ ժամանակդ կորսընցուցիր.

վո-զ-ավէ փէրտի- սո-վան վօթրը լան.
Զօք պէֆո վաֆնընը գայպ էնի-պին.

Il mourut subitement.
Յանկարծակի մեռաւ.

Իլ մո-րի- սի-պէյման.
Ափանըզ էօլթի-.

Je suis quelquefois paresseux.
Երբեմն ծուլութիւնս կը բռնէ.

ժը սի-ւ գէլգֆօա փարէսէօ.
Պաղը էէրէ ըէմպէլէյի-մ ըռ-ըռաբ.

Elle sort rarement.	Շատ քիչ դուրս կ' ելլէ.
Էլ ոչ երբեմն.	Փէտ նոպէտ պէլտըը ըէփար.
Courez au plus vite.	Որչափ կարելի է նէ շուտով վազէ.
Գոէչ-օ ելէ վէր.	Նէ գոպար գոպչէլ էոէ չափոտ գօշ.
Je vous aimerai toujours.	Ձ.քեզ միշտ պիտի սիրեմ.
Ժը վու-ղ-էմրէ ռու-ժու-ր.	Սէնի հէր պայըմ ուէվէցէյճ.
Ils font du bruit continuellement.	Միշտ աղմուկ կ' ընեն.
Իլ ֆօն պէ- պրէ-է գօնկի-նէ-էլման.	Պէր պէ-ղէ-յէ փոնըէրը է-պէրէր.
Il réussira tôt ou tard.	Կանուխ ըլլայ ուշ ըլլայ, պիտի առաջ երթայ.
Իլ բէյ-էյբ ռօմ-ու- ռաբ.	Թէզ է՞ս կէճ էշէ բ՞ոն կէ-պէճէ.
Vous vous repentirez a-lors de votre paresse.	Ան առեն ծուլութեանդ վրայ պիտի ցաւիս.
Վու- վու- բըէռանկիբէզ-ալը պը վօռը փարէս.	Օլ պէման ընէմպէլէյինին է-պէրինէ ածըյացած ալը.
Dès lors j'eus de l'estime pour lui.	Ան առենէն վրան աղէկ համարում ունեցայ.
Տէ լը ժ'է- պը լ'էսթիմ փու-ր լի-ի.	Օ պէմանդան պէրի է-պէրինէ ընիպարը՞մ օկտու.
Je n'y ai pas été depuis.	Անիկէ եառեւ հոն չգացի.
Ժը ն'ի է փա-էթէ պփի-է.	Օնդան պէրի օբայա կէնէդիմ.
Nous jouons aux cartes de temps en temps.	Երբեմն երբեմն թուղթ կը խաղանք.
Նու- ժու-օնկ-օ գարթ պը նանկ-ան նան.	Պապը պապը թեապըբ օյնարըզ.
Nous avons écrit toute la nuit.	Բոլոր գիշերը գրեցինք.
Նու-կ-ավնկ-էբրի նու-ի լա նի-է.	Պի-նի-ն կէճէ եապըբ.

Il a été volé en plein jour, en plein midi.
Ցորեկւան, կէսօրւան ատեն զինքը կողոպտեցին.

Իլ ա էմէ վօլէ ան փլէն ժօր, ան փլէն միտի.
Կէնդէ-ղէն, եօյլէ է-մէ-ազըն վէրտի.

Regardez là-bas ce beau carrosse.
Սա վարի աղօր կառքը նայեցէք.

Ըլիարտէ լա-պա սը պօ գարօս.
Աշտղա շո-կէ-ղէ արապայա պաֆըն.

Elle vient d'en haut.
Վերէն կու գայ.

Էլ վիէն փ'ան հօ.
Եօֆարդան կէլէյօր.

Je viens d'en bas.
Վարէն կու գամ.

Ժը վիէն փ'ան պա.
Աշտղան կէլէյօրօմ.

Prenez-le par en haut.
Վերէն առէք, բռնեցէք.

Փրընէ-լը փար ան հօ.
Եօֆարդան ըռա-ըռա, ալը.

Tenez-le par en bas.
Վարէն բռնեցէք.

Թնէ-լը փար ան պա.
Աշտղան, ալընգարդան ըռա-ըռա.

Sa maison est fort belle en dedans.
Տունը ներսի կողմանէ շատ աղօր է.

Սա մէզօն է ֆօր պէլ ան պըդան.
Էվի էնէրսինդէն փէ+ կէ-ղէ պէր.

Cette église est laide en dehors.
Ասա ժամը դրսանց ազէղ է.

Սէթ էկլիզ է լէտ ան պըհօր.
Պո-էկլէս պէշարդան ընդէն պէր.

Jusqu'où apprendrons-nous?
Մինչեւ ո՞ւր պիտի սովրինք.

Ժի-ս'-ու-ափրանդրօն-նու-.
Նէ՞րէյէրէ+ եօյրինէճէյիզ.

Vous trouverez vos compagnons aux environs.
Ընկերներդ հոս, հոն տեղ-ատնքը կը գտնես.

Վու-ըրու-վրէ վօ գօնյանէօն օզ-անվիրօն.
Արգապաշըրընը ղու-, օ եա-գընըտրա պու-ըտ-րաուա.

Զ. ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

A l'égard de ce qu'il écrit je n'en ai rien entendu.
Գրածին վրայ բան մը չլսեցի.

Ա լ'էկար փը-ա ֆ'իլ էգրէ ժը նա՛ն է բիէն անլանափ-.
Եաղբըղընըն ի-պէրինէ պէր չէյ իլինդիփ.

Elle est allée à la comédie à l'insu de ses parents.
Ծնողքէն ծածուկ կատակերգութեան գնաց.

Էլ էմ-ալէ ա լա գօմէփ ա լ'էնափ- փը ա֊ֆ փարան.
Ամալարընդան հիպլէ գօմէփիայա հինդիփ.

Vous ne l'aurez pas à moins de douze francs.
Տասուերկու դահեկանէն վար չէ.ք կրընար առնել.

Վո- նը լ'օրէ ֆալ-ա մօնն փը փո-ղ ֆրան.
Օն իֆէ ֆրանգդան պլագա ալամագընընըղ.

Je l'ai vu se promener avec sa mère.
Մօրը հետ պարտիկը տեսայ.

Ժը լ'է վի- ը֊ը ֆրօմէր-ավէգ ա մէր.
Անաօրէնէ պէրէ+պէ հէպրէյինէ հէօրդի-մ.

Avez-vous été chez nous?
Մեր տունը գայի՞ք.

Ավէ-վո-ղ-էմէ չէ նո-.
Պիպի՞մ եվէ հինդինի՞ղ մը.

Il a agi contre le conseil de ses amis.
Բարեկամներուն խորհրդին դէմ վարուեցաւ.

Իլ ա ագի գօնդրը լը գօնսէյլ փը սէղ-ամ.
Տօմլարընընաօհամընագարշը հարէ+էմ էնդի.

Vous trouverez mon livre dans la petite boîte.
Գիրքս պզտիկ տփին մէջ կը գտնէք.

Վո- ղրու-վէ մօն լիվրը փան լա ֆիթիթ պօաթ.
Քինապըմը +ի-չի-+ գո-նու-նու-ղ.

Elle est en France.
Գաղիա է.

Էլ էմ-ան Ֆրանս.
Ֆրանսապա պըր.

L'avez-vous vu depuis son arrivée?
Գալէն ետե՞ւ ինքը տեսա՞ք.

Լ'ավե-վո- վի- փի-է մօն արիվէ.
Կէլթէ+պէն ածդա օնո- հէօր-փի-նի՞-ղ մը-.

Vous trouverez votre mouchoir dessus ou dessous la chaise.

Վո՜ւ-ր-ը-վրէ վ-ո-ր-ը մո՜ւ-շ-ո-ր պո՜ւ-ա՜ ա-ո-ւ-ս- լա շէզ.

Թաշկինակիդ աթոռին վրան կամ տակը կը գտնէք.

Եա-ղ-ը-ը-ը

Il y a beaucoup d'envie parmi les auteurs.

Իլ ի ա պօգու- պ' անվի գաբմի լէչ-օմէօր.

Je l'ai vu passer deux fois pendant le jour.

ժը լ'է վի- գասէ պէօ ֆօա գանպան լը ժու-ր.

Le peuple souffre beaucoup durant la guerre.

Լը գէօփլը սու-ֆրը պօգու- պի-բան լա կէր.

Il est arrivé avant moi.

Իլ էմ-սրիվէ ավան մօա.

Je boirai après vous.

ժը պօարէ սրէ վու-.

J'ai rencontré votre frère derrière l'église.

ժ'է բանգօնթրե վօթրը ֆրէր պէրիէր լ'էկլիզ.

J'ai écrit à son père selon, suivant votre avis.

ժ'է էգրի ա սօն փէր ալօն, սի-վան վօթր ավի.

Sept hommes ont été ensevelis sous les décombres.

Սէթ օմ օնթ-էթէ անվելի սու- լէ պէգօնպրը.

A-t-il écrit touchant cette affaire?

Ա-թ-իլ էգրի թու-շան սէթ ֆէր.

Հելինաիներու մէջ մեծ նախանձ կայ.

Մի-էլլիֆլէրին էլինալ չօգ հասէպ վար.

Օրուան մէջ երկու անգամ անցնիլը տեսայ.

Կի-նալ է+է գէֆա կէ-լուիյինէ կէօղգի-մ.

Պատերազմի ատեն ժողովուրդը շատ կը չարչարի.

Ճէն+ վագինընգա ճէղիաին չօգ սըգլէն չէ+էր.

Իմմէ առաջ հասաւ.

Պէնգէն էլէրի եէմինէշտէ.

Քեզմէ վէրջը կը խմեմ.

Անէնգէն ասծգա էչէրիմ.

Ժամին եաեւի դին եղբօրդ հանդիպեցայ.

Քիլի-էնին ատգ ընգրֆընգա գարգաշընա բաւն կէլգի՞մ.

Քու խրատիդ համաձայն հօրը գրեցի.

Անին նահիմին է-ղրէ փէ-գէրինէ եաղըմ.

Եօթը հոգի վլատակին տակը թաղուեցան.

Եէգի օմ ընդ-էնէ անվելէ սու- լէ պէգօնպրը.

Ա՞ գործքիս վրայ բան մը գրից.

Պու- տահլահին է-ղէրինէ պէր շէյ եաղը՞մը.

Vous me trouverez vers quatre heures.

Ժամը դէպ ի չորսին իս կը գտնէք.

Վո՛ւ մը ըլո՛ւվէ վէր գո՛ր էօր.

Սա՛մ փէօր սու՛լորընդա պէնի պո՛լո՛րսու՛նու՛ղ.

Il a passé à travers la cour.

Բակին միջէն անցաւ.

Ի՛ւ ֊ ֆասէ ֊ ըլըվէր լա գո՛ր.

Ա՛վլո՛նու՛ն էյինդէն կէլի.

Faute de lui parler, il oubliera vos affaires.

Իրեն հետ չխօսելուդ համար գործ.քերդ պիտի մոռնայ.

Ֆօն փը լի՛ւ ֆո՛ւլէ, էլ ու՛պլէրա վօշ֊ֆէր.

Օնո՛ւն էլէ լսէըրդը էրհէ՛պէյինդէն, մալահմրընը ու՛նու՛պաճագ.

Nous nous promenâmes le long de la rivière.

Գետին քովը պարտեցանք.

Նո՛ւ նու՛ ֆրօմե՛ւ լը լօն փը լը րիվիէր.

Ձայն էնդուրընդա կէզի՛ւ.

Il a poussé votre frère hors de la chambre.

Եղբայրդ սենեկէն դուրս մղեց.

Ի՛ւ ֊ ֆո՛ւ֊ւ վօ՛ւրը ֆրէր հօր փը լա շանպրը.

Գարդաշընը օթափան փիշտը էրի վէրտի.

Son cousin est encore loin de son pays.

Հօրեղբօրորդին իր քաղքէն դեռ հեռու է.

Սօն գո՛ւզէն էր֊անգօր լօէն փը սօն ֆէյ.

Ան՛ո՛ճասընըն օղը՛ւ շէհրին֊պէն պահա ԷԸրա՛ֆ փըր.

Asseyez-vous près de moi.

Քովս նստէ.

Ասէյե֊վո՛ւ ֆրէ փը մօա.

Եանըմդա օղո՛ւր.

J'ai parlé à votre père vis-à-vis du palais royal.

Թագաւորական պալատին դիմացը հօրեր֊նուդ հետ խօսեցայ.

Ժ'է ֆո՛ւրլէ ֊ վօ՛ւրը ֆէր վիզ֊ա֊վի փո՛ւ֊ֆո՛ւլէ բօայո՛ւլ.

Իսի՛֊նէ֊ւ ա՛բայընըն գո՛ւրը֊սընդա ֆէֆէրդին էլէ կէօ֊րի՛֊շկի՛֊մ.

Coupez les tulipes à fleur de terre.
Գ-եառնին շիտկուԹ-եամբ կակաչները կտրեցէ՛ք.

Գ-ո՛ւ-ֆէ լը ըի՛-լէֆ ա ֆլէօր ա ԹըԸ ըէր.
Լ՛ալէլէրն եէր էն պէրտպէր էնէին.

Elle était assise à côté de mon frère.
Եղբօրս .քովը նստած էր.

Էլ էրէրն ա՛ֆէչ ա ֆօրէ ա ԹըԸ ֆրէր.
Գ-արտաշըմբն եառնպա օրո՛-ր ո՛-պո՛-.

Il s'échappa à la faveur de la nuit.
Գ-իշերւան օգնականու-Թեամբ փախաւ.

Իլ ա՛'էշափ ա լա ֆո՛վէօր ա ԹըԸ լա նի՛-է.
ԿէՆէ ֆո՛-րտաՆըայս գ-ալտը. ա ԹըԸ լա նի՛-է.

Nous sommes ici à l'abri de la pluie.
Հս անձրեւէն ապահով ենք.

Նո՛ ա՛օմ-էսէ ա լ'ա՛պրէ ա ԹըԸ լա ֆլի՛-է.
Պո՛-տա եաղմո՛-տան էՆին էզ. ա ԹըԸ լա ֆլի՛-է.

J'ai accompagné son frère jusqu'à la première ville.
Մ-ինչուկ առջի .քաղաքը եղբօրը ընկերացայ.

Ժ'է ա՛ֆօնֆառէ ա՛օն ֆրէր ժի՛-ա՛'ա լա ֆրըմիէր վիլ.
Իլէ շէՀիրէ գ-ատտ գ-արտաշըՆա եօլտաշլըֆ էՆտին.

Quant à moi, je serai toujours charmé de vous voir.
Իմ կողմանէս ձեզ տեսնե-լուս վրայ միշտ եւեԼօք կ' ուրախանամ.

Գ-անի-ա ֆօա, ժը սրէ Ռո՛-ժո՛-ր շարֆ ֆը վո՛- վօ-ր.
ՊէՆտէն եառնա սէպի կէօրՆէֆտէ պայըմ պէյտաէ-էյլէ շաշ օլո՛-ր ո՛-ֆ.

Il prête de l'argent à raison de cinq pour cent.
Հարիւրին Հինգով ատակ վոխ կու տայ.

Իլ ֆրէն ը՛ա-րժառ ա րէ-ղըն ը՛ա ա՛ինգ ֆո՛-ր սառ.
Եէ-ղտէ պէշ ֆաէպ էլէ էօ-պէ-Նճ ֆատա վէրէր.

J'ai fait bâtir ma maison de campagne au rez-de-chaussée.
Գ-եղի տունս մէկ դասիկոն գետնի վրայ շինել տուի.

Ժ'է ֆէ պա՛ռէր մա ռէղըն ը՛ա գառֆառէը օ րէ-պ-շօսէ.
Քէօյտէ+է էվէ՛ն պէր գա՛ռ եէր ի՛-սի՛-նէ եաֆտըրտըմ.

Nous entendîmes du bruit au milieu de la nuit.

Դիշերուան մէջ տեղերը աղմուկ մը լսեցինք.

Ն՝ու-ք-անիանոքմ՝ ոքւ- պէւ-ք օ ղիլէօ ոը լա նի-ք.

Կէծէլէյն պէտ վէլվէլէ եղնի-ոքւ.

Il voyage de nuit au péril de sa vie.

Կեանքին վտանգովը դիշերը ճամբորդութիւն կ՝ընէ.

Իլ ջօայաժ ոը նի-ք օ փէրիյլ ոը ա՝ա վի.

Էօղրի-նի- ընհլի+էյէ պրոգրաց կէծէլէյն եօլճո-լո-գ էօէտ.

Il est allé au-devant de son père.

Հօրը դիմացը գնաց.

Իլ էն-ալէ օ-վան ոը ա՝ն փէր.

Փէոէրինին գարշըա՝նա կինոք.

Votre frère est au-dessous de lui.

Եղբայրդ անկից վար է.

Վօ՝րը ֆրէր էն-օ-սա՝- ոը լի-ք.

Գարսաշըն օնոան աշտա ոըր.

Il y a de beaux bâtiments en deçà de la Tamise.

Թամիզ գետին ա՝ս դիի կողմը աղէա՛ շէնքեր կայ.

Իլ ի ՝ ոը պօ պանիման ան սա՝ ոը լա Թամիզ.

Թամիզ չայըն սո՝ ընարոքըն- սա կի՝-ղէլ պինալար վար.

Il y a eu une bataille entre les Turcs et les Russes, au delà du Danube.

Տաճկըներուն ու Ռուսաց մէջ Դանուբին անդիի կողմը մեծ կռիւ մը եղաւ.

Իլ ի ՝ ի- ի-ն պանայլ ան- ընրը լը Թի-րքզ-ե լը Րի-ս, օ ոլա պի- Տանի-պ.

Թո՝նանը օ պէր ընարոքնոա Օսմանլը վէ Մօսօվ ընայի- ֆէսի տապէյնինոէ ապի՛ ճէնէ ելսո՝.

De cette manière vous ferez des progrès dans la langue française.

Ա՝ս կերպով գաղիերէնի մէջ առաջ կ՝երթաս.

Տը ա՝էն տանիէր վո՝- ֆրէ ոէ էրօկրէ սա՝ն լա լանկ ֆրան՝- ա՝էզ.

Պո՝- ընարէք էլէ ֆրանսըզճոսա՝ն էլէրէլէրսին.

Il s'est appliqué à l'écriture de toutes ses forces.

Բոլոր զօրութեամբ ինքը զինքը դրելու տուաւ.

Je partirai demain de grand matin

Վաղը առաւօտ շատ կանուխ պիտ' որ երթամ.

Vous avez laissé votre livre sur la table.

Գիրքդ սեղանին վրայ թողուտուիր.

Chacun admire son esprit jusqu'à ses ennemis.

Ամէն մարդ մինչեւ իր թշնամիները իր խելքին վրայ կը զարմանան.

Vous ne faites que causer, au lieu d'apprendre votre leçon.

Համարդ սովրելու տեղ խօսելէն ուրիշ բան չես ըներ.

Տէրունի էօյրէնէցէ եէրէ պէր պէ-չէ-յէ լաֆ էրէր մէն.

Գ

Ը Ն Տ Ա Ն Ի

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ա· ԱՂԱՉԵԼՈՒ, ԽՆԴՐԵԼՈՒ

Dites-moi, s'il vous plaît.
Dites-moi, je vous prie.
Ayez la bonté de me dire.
Veuillez bien me dire.
Oserai-je vous prier de me dire?
Կ՚աղաչեմ ըսէք. շնորհք ընէիք ըսէիք. եաւվարըըմ պէյին. էրբէմ էպին ասէյ-լէյին.

J'ai une prière à vous faire. *Հրամանոցը ընելու խընդիրք մը ունիմ. ճէնապէնէղրէն պէր ճէյ փէլէյէճէյիմ.*

J'ai une grâce à vous demander. *Հրամանոցմէ շնորհք մը պիտի խնդրեմ. ռէճլէրէ պէր րէճամ վար.*

Voudriez-vous bien me rendre un service? *Ինձի մէկ շնորհք կ՚ընէք. պանա պէր էրբէմ եաբէր ռ՚ինիչ.*

Voudriez-vous m'accorder un moment d'entretien? *Քիչ մը առեն ձեզի հետ տեսնըւելու հրաման կու տա՞ք. ռէղլէրլէ ռէօյլէշմէյէ պէր ազ վաքըն էրբէմ էպին.*

Faites-moi ce plaisir.
Ayez cette complaisance pour moi.
Ինձի աս հաճուԹիւնը ըրէք. պանա պու- էրբէմի էպին. պանա պու- տահմը-ղէյրինի իհսան էպին.

Je vous en prie.
Je vous en conjure.
Կ՚աղաչեմ. եալվարըր ըմ.

Vous seriez bien aimable, si vous vouliez faire cela. *ասիկայ ընելու ըլլայիք նէ, շատ սիրելի կ՚ըլլայիք. շո-նու- էմնէյիփինիզ, էօփ ռէվիւ-լո- օլո-ր ո-պո-նո-ղ.*

Je vous en aurai bien de l'obligation.
Vous m'obligeriez beaucoup.
Ինձի մեծ շնորհք ըրած կ՚ըլլաք. պանա պէր պէօյ-+ ինայէն էմնիղ օլո-ր ո-նո-ղ.

Je vous en serai infiniment reconnaissant. *Հրամանոցը անսահմանս երախտագէտ կ՚ըլլամ. ռէղլէրէ ղայէն ռէհնո-ն օլո-ր ո-մ.*

Je vous en saurai gré toute ma vie. *բոլոր կեանքիս մէջ ատ բանիս վրայ հրամանոյդ շնորհակալ կ'ըլլամ. պէ-ռէ-ն էօմրէ-մէ ընէղ++է-ր օլա-ր ա-մ.*

Vous ne sauriez me faire un plus grand plaisir. *ինծի ասկից աւելի մեծ հաճութիւն մը չէիք կրնար ընել. պէնաբէնէղ պա-նաման պէօյէ-+ ինայէն էաէմէղ էաբինէղ.*

Vous ajouterez à ma reconnaissance. *իմ երախտագիտութիւնս կ' աւելցընէք. մէհա-նէյէնիմէ էղաէյար էաէր ինէղ.*

Comptez sur ma reconnaissance. *իմ երախտագիտութեանս վրայ վստահ եղէք. մէհա-նէյէնիմէ էմին օլա-ն.*

Բ. ՇՆՈՐՀԱԿԱԼ ԸԼԼԱԼՈՒ

Merci! grand merci!
Je vous remercie.
Bien obligé.
} *շնորհակալ եմ. մեծապէս շնորհակալ եմ. հրամանոյդը*

Je vous suis infiniment obligé.
J'ai l'honneur de vous remercier.
} *մեծ շնորհակալութիւն կը մատուցանեմ: ընէղ++է-ր է-մ. տա-մմէք օլա-ն.*

Je l'accepte avec reconnaissance. *շնորհակալութեամբ կ' ընդունիմ. ընէղ++է-ր իլէ գապա-լ էաէր է մ.*

Vous êtes bien honnête.
Vous êtes bien bon, obligeant.
Vous avez bien de la bonté.
} *շատ քաղաքավար, բարի է.ք. շատ լաւ ինձ, շատ բարի, շատ ո-ւթ-ւնլէ ունիք.*

Vous me rendez confus. *զիս կ' ամչցընէ.ք. պէնի ա-նանպըրըյօր ա-նա-ղ.*

Vous me comblez d'honnêtetés. *ինծի շատիէն աւելի պատիւ կ' ընէ.ք. պանա հասթէն ղէյաթէ րէհայէլի էաէր էինիղ.*

Je suis bien sensible à votre bonté. *ձեր բարութեան մեծութիւնը կը ճանչնամ. էյլէյինէղի ըման-ըր ը մ.*

Je ne sais comment répondre à tant de civilités. *չեմ գիտեր ասչափ քաղաքավարութեան ինչպէս պատասխան տամ. պո՛ գոպտ լմինգլեյինէլէ պէլէմ նա՛սըլ ճէվապ վէրէյիմ.*

Je suis bien flatté de l'honneur que vous me faites. *ինձի ըրած պատիւներնուդ մեծութիւնը կը ճանչնամ. եմոփեյինէլ էղէմին պէօյո՛+լո՛յո՛նո՛ ընանըր ըմ.*

Je ne saurais assez vous en remercier. *չեմ կրնար ձեզի բաւական շնորհակալ ըլլալ. պէղէրե վէճիպ ե՛ղբե ընէշի++ի՛ր օլմամ.*

Je ne pourrai jamais m'acquitter envers vous. *չեմ կրնար երբեք հրամանոցը ունեցած պարտքս հատուցանել. պէղէրե օլան պօրճո՛մո՛ էպտ էպէմէմ.*

C'est une nouvelle preuve de votre amitié. *ասիկայ ձեր բարեկամութեան նոր մէկ ցոյցն է. պո՛ պէնիմ պօմ̈լո՛ղո՛նո՛ղո՛ն էննէ պիր նիշանէսի պիր.*

Permettez que je vous en témoigne ma reconnaissance. *հրաման տուէք որ աս բանիս վրայ հրամանոցը շնորհակալ ըլլամ. իէրէմ էպին շո՛ ընէշի++ի՛ր էնմի գոպո՛լ էպին.*

C'est moi, au contraire, qui dois vous en remercier. *մանաւանդ ես պէտք եմ շնորհակալ ըլլալ. հապո՛ պէն ընէշի++ի՛ր օլմալըյըմ.*

Ah! Monsieur, que de politesses! *ո՜հ, աս ինչ մեծ քաղաքավարութիւն է. պո՛ նէ պէօյո՛+ խո՛ջընի՛վո՛ւըփ.*

Procurez-moi l'occasion de vous rendre la pareille. *ինձի առիթ տուէք որ ասոր փոխարէնը կարենամ հատուցանել. ինշալլահ պո՛նո՛ն պէպէլինի էլմէյէ պէր ֆո՛ըսա՛լըմ օլո՛ր.*

Bon jour, Monsieur!
J'ai l'honneur de vous saluer, de vous souhaiter le bon jour, Madame!
Je vous souhaite bien le bon jour, Mademoiselle!
բարի լույս. ձեզ ողջունե-լու, ձեզի բարի լույս խրն-դրելու պատիւ ունիմ: Ա-տուծոյ բարին. սապահը-նըդ խայր օլսուն, էֆէնտիմ. ափըպէրինդ խայր օլսուն.

Bon soir, Messieurs, Mesdames, Mesdemoiselles!
բարի իրիկուն. Աստուծոյ բարին. ափլամլարընդ խայր օլսուն. ափըպէրինդ խայր օլսուն.

Comment vous portez-vous?
Comment va la santé?
ինչպէս էք, աղէկ էք, ուիտա էք. Էյֆլէր, էյի՞ ոլ ափինդ, խօշ տա-ստանուզ.

Très-bien, fort bien, à vous rendre mes devoirs.
շատ աղէկ եմ, հրամանոցը ծառայելու համար. փէ-էյի էմ, ճէնապէնդլին խըզմէրինդէ փէ ամադէ.

Et vous, Monsieur, comment cela va-t-il?
ինչպէս էք. հապէրլէրինդլին էյի՞.

A merveille.
շատ աղէկ. փէ-ալա.

Cela me fait bien du plaisir.
J'en suis charmé.
ասոր շատ կ'ուրախանամ. չօք ափէրինէ էմ.

Je suis charmé de vous voir en bonne santé.
հրամանքնիդ ողջ առողջ տեսնելս իս շատ կ' ուրախացընէ. հապէրինդլիկ սաղ ափլէմ կէօրմէյէ պայրընդ ճէպտա-ը օլը-ը ա-մ.

Vous êtes bien honnête, M.
Je suis sensible à votre attention.
ձեր բարեսրտու-թեանը շնորհակալ եմ. իլճաը իլթիֆաթընդ պայրընդ ընէշ++է-ը է-մ.

Comment se porte M. votre frère?
Ա. եղբայրնիդ ինչպէս է. Փ. պէրաբէր ապանըն էյի՞.

Il se porte parfaitement bien.
շատ աղէկ է. փէ-ալա.

Je suis très-sensible à l'intérêt que vous prenez à sa santé, il se porte à merveille.
իր առողջութեան վըայ ունեցած հոգերնուդ սրտանց շնորհակալ եմ,

շատ աղէկ է. ողջո՜յո՜ւն սահմ՚ն ու՜ ուժեղ հաց՜ գըն՜պա օլան պայրէմինիզ ողջո՜ւն ո՜՛, ճէ+ էյի պէր.

Vous lui faites bien de l'honneur, il se porte très-bien. իրեն շատ պատիւ կ՚ընէք, շատ աղէկ է. պո՜ ուժ՜ուլընըզ օնա պէր պէօյի՜+ էղլէն պէր, ճէ+ էյի, ճէ+ խօշ պո՜ր.

Je suis charmé d'avoir le plaisir de vous voir. ձեզ տեսնելուս վրայ շատ ուրախացայ. պէղի կէօրմէմէ չօք սէվինտիմ.

Il y a bien longtemps que je n'ai pas eu l'honneur, le plaisir de vous voir. շատոնց հրամանքնիդ չէի տեսած. չօգպան պէրէ պէղլէրէ կէօրմէդիշ խոի՛.

Couvrez-vous, je vous prie. գլուխնիդ գոյեցէ՛ք, կ՚աղաչեմ. եալվարըրըմ՛, պո՜ղընըզը գոփ՜այըն.

Sans cérémonie, remettez votre chapeau. առանց ակնածութեան, փեղայրնիդ դրէ՛ք. ըէ+ւֆ՜ուշ շափ՜գանըզը գօյո՜ւն.

Entrez, je vous prie. ներս հրամայեցէ՛ք կ՚աղաչեմ. եալվարըրըմ՛, իչէրէ պո՜յո՜ւն.

Je ne passerai pas devant vous. հրամանոցդ առաջ չեմ անցնիր. պէղէն եվվել կէչմ՛, կէրմ՛.

Cela ne va pas. չվայլեր. եո՜ղըշմազ.

Vous me faites trop d'honneur. ինծի շատ պատիւ կ՚ընէք. պո՜ եըփէյինիզ իչէրի չօք փէյ՚ի ո՜ւլոանըմ՛.

Veuillez prendre place.
Donnez-vous la peine de vous asseoir.
Prenez un siége, asseyez-vous.

հրամայեցէ՛ք նստեցէ՛ք. պո՜յո՜ւն օլո՜ւն.

Bien obligé, je ne saurais demeurer longtemps. շնորհակալ եմ, երկայն ատեն չեմ կրնար կենալ. ըէչ+ի՜ր ի՜՛, չօգ պո՜ւյամա՛.

Quoi! vous voulez déjà nous quitter! ի՜նչ, երթալ կ՚ուզէ՛ք. ընէ՛, կիմ՜ըէյ ընէյի՜ն ո՛ւ վար.

Vous ne faites que d'arriver. դեռ հիմայ եկա՛ք. պահա չի՛մի կէլտինիզ.

Vous êtes bien pressé. շատ կ՛ափսոսիք. ֆէռ ափէլէ էսէրսինիզ.

J'ai des affaires indispensables. հարկաւ ընելու գործք մը ունիմ. ըօֆ ը֊ճէրէմ էլլէրիմ վար.

En ce cas je ne vous retiendrai pas. այնպէս է նէ, չեմ արգելեր. եօյլէ իսէ, տանի օլմամ.

Les affaires passent avant tout. գործքերը ամէն բանէն առաջ են. իլլէր հէր շէյտէն էլլէմ պէր.

J'ai regret que votre visite ait été si courte. կը ցաւիմ որ այցելութիւննիդ ասչափ կարճ եղաւ. վէրլանանըզըն պո֊ գապար գըսսա օլմասընա ացընըմ.

Quand aurons-nous le plaisir de vous revoir? ե՞րբ մէյմ՛ալ հրամանքնիդ պիտի տեսնենք. պէր պահա նէ՞ վաքըն ուիլի կէօրէճէյիզ.

Le plus tôt que je pourrai. որչափ որ կրնամ նէ շուտով. գապլէլէ իմքանը օլտու֊ղու֊ գապար չափո֊ւ.

C'est toujours un grand plaisir pour nous de vous voir. ձեզ տեսնելնիս մեզի միշտ մեծ ուրախու֊թիւն կու տայ. ուիլի կէօրտի֊յի֊մի֊զտէ պայմա շաղ օլը֊ր ո֊ւ.

On ne saurait vous posséder trop souvent. հրամանոցը հետ յաճախ տեսնըւիլը շատ դժուարին բան է. ճէնապէնիզլէ ափ ափ պո֊լո֊շո֊լմազ.

Je vous dis sans flatterie ce que je pense. առանց շողոքորթութեան սրտինս կ՛ըսեմ. մի֊պահանէսիզ, գալպմոռ֊լինի սէօյլէրիմ.

Ce n'est pas avec vous que je fais des cérémonies. ձեզի հետ այնչափ քաղաքավարութիւններ չեմ ըներ. ձեզի հետ ընտանի ընկեր ենք. ճէնապէնիզլէ օ գըսսա փօլիթիգա էմմէմ, ընէ֊լիֆսիզ էմ.

Nous vous traitons en ami sans façons. ձեզի հետ բարեկամի պէս կը վարուինք. սիզլէրլէ փօմանէ կէօրի֊շի֊ւ ի֊ւ.

Entre amis point de contrainte. բարեկամներու մէջ քաշուիլ չըլլար. փօմլար իչինտէ չէ֊իլմէ֊ օլմազ.

Ne faites pas tant de façons. *ասչափ մեծարանքներ, ձեւեր մ՚ընէք. պա՛ տըպաւ էլնիֆըն էնոէյինէը.*

Laissons là les cérémonies! Trève de compliments! *քաղաքավարութիւններ, մեծարանքները մէկ դի. ֆօլնիէ՛, էլնիֆըն պէր ըսարֆա.*

Revenez nous voir au plus tôt. *որչափ որ կրընաք նէ շուտով եկէք. գապէլ օլսա՛ պա՛ տըպաւ չափա՛ կէլին.*

Faites bien mes compliments chez vous. *իմ կողմանէ տունը, բոլոր ընտանիքներնուդ, ծնողքներնուդ, եղբօրներնուդ, քուրերնուդ շատ շատ բարեւ ըրէք. պէնիմ ըսարֆըմ էվլէ, ճի՛ըլէ ֆամիլեաներէյա, աղալարընըզա, պէրաթէրլէրինիզէ, հէմշիրէլէրինիզէ, չօք չօք սելամ էտին.*

Mes civilités à toute votre famille.

Veuillez présenter mes respects à vos parents.

Dites bien des choses de ma part à messieurs vos frères.

Veuillez saluer mesdemoiselles vos soeurs de ma part.

Assurez-les de mon amitié.

Je vous suis infiniment obligé. *շատ շնորհակալ եմ. պայըլըէ ըհէյէ՛ի՛ր ի՛մ.*

Je vous remercie, je n'y manquerai pas. *շնորհակալ եմ, գլխուս վրայ. մա՛մմէր օլսա՛, պաշ ի՛մի՛նէ.*

Adieu, au revoir! *Ճնաք բարով, նորէն տեսնըւինք. գալըն սաղլըձըլա՛, կէօրի՛շէնմ.*

A l'honneur de vous revoir! Adieu, portez-vous bien! *երթաք բարով. վարըն սաղլըձըլա՛.*

Bon jour, bon soir! *Ճնաք, երթաք բարով. գալըն, վարըն սաղլըձըլա՛.*

Bonne nuit! *գիշեր բարի. գիշեր լոյս բարի. կէճէնիդ խայր օլսո՛ն. խայըրա՛ գարշը.*

Դ. ՀԱՒԱՆԵԼՈՒ, ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒ

D'accord! soit! J'y consens. Je le veux bien. *շատ ալէկ, գլխուս վրայ. ֆէ՛ի էյի, պաշ ի՛մի՛նէ, օլսո՛ն.*

Pourquoi pas ?
Volontiers.
Avec grand plaisir.
De tout mon coeur.
} ինչո՞ւ չէ, բոլոր սրտէ, շատ հա-
ճութեամբ. ծան ու- կ'ուզէն,
ը-ընէյ ելէ.

Passe pour cela. ասիկայ ինչ որ է նէ. պու- նէ ըսէ.

Vous n'avez qu'à dire. միայնակ հրամայեցէք. ը-ալընըզ
ը-մը ը-ոքն.

Je n'y trouve pas à redire. ասոր ըսելիք չունիմ.
պու-նա ա-օպէ-մ ը-օգ.

Je n'attends que vos ordres.
Je suis à vos ordres.
Vous pouvez disposer de moi.
} ձեր հրամանին կը սպա-
սեմ. ը-մբինէկէ պէ+լէը
ը-մ.

Je suis tout à vous. բոլորովին ձերն եմ. պէ-ընէ-
պէ-ընէ-նէ ճէնապէնէկին ը-մ.

Vous en êtes le maître. դու-ք գիտէ-ք. ա-ղ պէլէբ-ինէ-ղ.

Je serai toujours prêt à vous servir. ձեզի ծառայելու
միշտ պատրաստ եմ. ը-ըզ-ընինէկէ փայմա հազըր ը-մ.

Je n'ai rien à vous refuser. ձեզի չէ չեմ կրնար
ըսել. ա-ղէրէ ը-օգ փէյէ-ղը-մ.

Tout comme il vous plaira. ինչպէս որ կ'ուզէ-ք.
ը-ընէ-ուէյինէ-ղ կ'ըլի.

Quand il vous plaira. երբ որ կ'ուզէ-ք նէ. ը-ընէ-ուէյինէ-ղ
վ-ագըն.

Reposez-vous sur moi. վրաս ապահով եղէ-ք. գայըը
գայա էն-ըէյին.

J'y ferai tous mes efforts. ձե-ք-էս եկածը կ'ընեմ.
է-էֆ-էն կ'էլէնի ե-էը ը-մ.

Je suis charmé de pouvoir vous être utile. ձեզի
ծառայութիւն ընել կրնալուս համար ուրախ եմ.
ա-ղէրէ ը-ըզ-ըն է-ու պէլ-ուէյնա շա-ղ ը-մ.

J'aurai du plaisir à vous rendre service. ձեզի
ծառայութիւն ընել կարենամ նէ, կ'ուրախանամ.
ա-ղէրէ ը-ըզ-ըն է-ու պէլ-ուէյնա շա-ղ օլա-ը ա-մ.

Vous me faites bien de l'honneur. ինծի շատ պատիւ
կ'ընէ-ք. պա-նա չօք ը-ղէ-ն է-ուէյօը ա-ա-ը-ղ.

C'est un bien léger service que je vous rends. *ձեզի ըրածս թեթեւ ծառայութիւն մըն է. ուղեր եմ ուրիշ մեծ ծառայութիւն ալ ընել.*

Ե. ՀՐԱԺԱՐԵԼՈՒ, ՄԵՐԺԵԼՈՒ

Cela m'est impossible. Il m'est de toute impossibilité. *ասիկայ ինծի անկարելի է. պոռ պառա ղուժնուկ փէր.*

J'en suis fâché, mais je ne puis le faire. *կը ցաւիմ, բայց ինչ ընեմ չեմ կրնար ընել. ուզեր ըմ ամմա, նէ եմէյմ, էլմտէն կելմէ.*

Je suis mortifié d'être obligé de vous le refuser. *շատ կը տրտմիմ որ պէտք եմ հրամանոցը չէ ըսել. ուղեր եօգ պէյճէյնդէ, չօգ ուզեր ըմ.*

J'ai honte de vous le refuser. *հրամանոցը չէ ըսելու կ' ամըչնամ կոր. ուղեր եօգ պէմէյ ուռնանըյօր ուռմ.*

Je vous fais mille excuses. *բիւր թողութիւն կը խընդրեմ. ղայըլըք ուֆվ փէներ ըմ.*

Je suis au désespoir de ne pouvoir vous rendre ce service. Je regrette de ne pouvoir remplir vos désirs. *արտաքոյ կարգի կը ցաւիմ որ աս ծառայութիւնը չեմ կրնար ընել, ձեր կամքը չեմ կրնար կատարել. պոռ խըղմըկ էթէպլէդիյնդէ, պոռ իրաւունքնուկ ըէտլ էթմէյճէյնդէ ղայըր ուզեր ըմ.*

Cela ne dépend pas de moi. *ասիկայ իմ ձեռքս չէ. պոռ պէնիմ էլմտէ պէյլ.*

Cela ne me regarde pas. *ասիկայ ինծի չհյնար. պոռ պառա պէ-ղմէղ.*

Cela n'est pas de mon ressort. *ասիկայ իմ ձեռքէս չգար, ինծի չհյնար. պոռ պէնիմ էլմտէն կելմէղ, պառա պէ-ղմէղ.*

Je ne me mêle pas de ces affaires. *ես ատանկ բաներուս մէջ չեմ մտներ, չեմ խառնըւիր. պէն պէօյլէ շէյլէրէ գարըշմամ, էնինէ կիրմէմ.*

Je me garderai bien de faire une chose semblable. *Ես անանկ բան մը չեմ ըներ. պէն պէօյլէ շէյ էլլահ.*

Je ne saurais le faire, quand même je le voudrais.
Avec la meilleure volonté du monde, je ne pourrais le faire. *ուզելու ալ ըլլայի նէ, չէի կրնար ընել. քա-ռնէտ պէ, եարէտըղ էյիմ.*

Je vous prie de m'en dispenser. *Կ' աղաչեմ զիս աս բանէն ազատեցէք. եուվարըըմ ըմ պէնի պո-ւնպան ճո-ըլմասըն.*

Cela sera pour une autre fois. *ուրիշ անգամ մը. պէր պաշգա պէֆօ.*

Je ne puis vous contenter en ceci. *աս բանիս մէջ Ձրամանքդ զոհ չեմ կրնար ընել. պո- մասալահաթպա պէլլէրի քօշնո-պ էյէմէմ.*

Prenez la volonté pour le fait. *կամքս գործքի տեղ առէք. իրապէլինի իչտա օլմո-շ սայըն.*

Je vous demande bien pardon. *Թողութիւն կը խընդրեմ. աֆվ էյէրսինիզ.*

Ne vous fâchez pas.
Ne m'en voulez pas pour cela. *Մի սրդոզվիք, սրտեր-նիդ չնեղանայ. կը-ճէնմէյին, ճանըընըզ սըճըլմասըն.*

Ne trouvez pas mauvais.
Ne le prenez pas en mauvaise part. *դէշ մտքով մի առնէք. ֆէնա ֆիքրէ վարմայըն.*

Ce qui est fait, est fait. *Եղածը եղած է. օլան օլմո-շ պո-ը.*

Զ. ՀԱՐՑԸՆԵԼՈՒ

Plaît-il? *Հրամեցէք. պո-յո-րո-ն, լէպպէյ+.*

Comment dites-vous? *Ի՞նչպէս կ' ըսէք. նա՞սըլ պէ-պինիզ.*

De quoi parlez-vous? *Ի՞նչ բանի վրայ կը խօսիք. սէօզլէ-նի-ր նը՞ ի-ղէրսինիզ. տալահաթը նը՞.*

Que voulez-vous dire ? } ինչ կ'ուզես ըսել, միտքդ
Qu'entendez-vous par là ? } ինչ է. նէ՞ պէտք+ է՞ն ին,
ֆի+ր՞ն նէ.
Que souhaitez-vous ? } ինչ կը բաղձաք. նէ՞ ուրիշ-
Que désirez-vous ? } բէր ունիք.
Qu'en pensez-vous ? } ինչ կը կարծէք. գըյուսըն՞ը
Que vous en semble ? } նէ.
Qu'y a-t-il à faire ? } ինչ ընելու է. նէ՞ էրնելի.
Quel parti prendre ?
Quel est votre avis ? } ինչ խորհուրդ կու տաք. նէ՞
Que me conseillez-vous } էօյի-ր՞ վէրէր ունիք, նէ՞ գըյու-
de faire ? } էրէր ունիք.
Comment me tirer de là ? անկից ինչպէս պրծիմ.
ղու-նպան նա՞ռը գո-րլո-լայը՞մ.
Que feriez-vous à ma place ? դուք ըլլայիք նէ, ինչ
կ' ընէիք. ին՞ զ օլայըրըն՞ը, նէ՞ էրէր էրնիկ.
Comment remédier à cela ? ասոր ինչ ճար. պո-նա
պէր չըր՞մ.
Que puis-je faire à cela ? ասոր ինչ կրնամ ընել.
պո-նա նէ՞ էրէպիլիր իմ.
Ne vaudrait-il pas mieux de... ? ալ աղէկ չէ՞ր ը-
լար որ... պահա էյի օլմա՞զ ը՞ր+է...
Ne serait-il pas plus convenable de... ? աւելի պատ-
շաճ չէ՞ր ըլլար որ... պահա ո-նասկ պէյի՞զ ո էրէ.

Է. ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ

Certainement. ստուգիւ. հէրվէ+, ասհի՛ն.
Cela est vrai. } ասիկայ ստոյգ է. ասհի՛ն
Ce n'est que trop vrai. } պէր.
C'est la vérité. } ճշմարտութիւնն ալ աս է, բո-
C'est la pure vérité. } ւորովին ճշմարիտ է. պօղը-սո-
պա պո- պո-ր, պէ-սպէ-ր՞ի-ն ասհի՛ն պէր.
C'est un fait. իրօք եղած է. հէրվէ+ օլմա-ղ պո-ր.
Je suis sûr de mon fait. ստոյգ գիտեմ որ ասանկ է.
ասհի՛ն պէվէր իմ +է պէօյլէ պէր.

Oui, en vérité. այո, ստուգիւ. պէտք, ըստահգիտէն.
Sans contredit. առանց տարակուսի. չի-պահեսիլ.
Soyez-en bien persuadé. ստուգիւ դիտցէք, համոզեցէք. սահմն պէտք.
Vous pouvez y ajouter foi. կրընաք հաւատալ. ինանա պէտք սինիլ.
Vous pouvez m'en croire. ինծի կրընաք հաւատալ. պանա ինանա պէտք սինիլ.
Il n'y a pas de doute. տարակոյս չկայ. չի-պահ եօք.
Je vous en réponds. ես երաշխաւոր կ' ըլլամ. պէն ւէֆիլ օլը-ը ա-մ.
A n'en pas douter. ամենեւին չտարակուսելու չափ. հիչ չի-պհելէնմեյեճէւ գապսը.
Tout le monde vous le dira. ամէն մարդ կրընայ ըսել. հեր ւէչ պէյե պէտք.
Aussi vrai que j'existe. իմ ըլլալուս չափ ստոյգ է. վար օլսա-ղա-մ կիպի սահմն պէր.
Vous avez raison. իրաւունք ունիք. հագիգընըզ վար.
Je ne mens pas. չեմ ստեր. եալան պէմմ.
Je l'ai vu de mes propres yeux. աչքումս տեսայ. կէօզի-մ իլէ կէօզիմ-մ.
Je l'ai entendu de mes propres oreilles. ականջումս լսեցի. գո-լուղը-մ իլէ եշիթթիմ-մ.

Ը. ՉԷ ԸՍԵԼՈՒ, ՏԱՐԱԿՈՒՍԵԼՈՒ

Non, point du tout. չէ, ամենեւին չէ. խայըր, ասլա, հաշա.
Je dis que non. ես կ' ըսեմ որ չէ. պէն սէօյիմ ւէ չօյլէ պէյիլ.
Cela n'est pas vrai. ասիկայ ստոյգ չէ. պո- սահմն պէյիլ.
Cela ne dit rien. ասիկայ բան մը չդուցըներ. պո-նփան պէր չէյ սընաշըլմազ.
Il n'en est rien. ամենեւին անանկ չէ. ասլա չօյլէ պէյիլ.

Cela est faux. ասիկայ սխալ է. ետղնըշ պըր.
Ce sont des paroles en l'air. օդի վրայ խօսքեր են. պոռնկար հովպես սէօղլէր պէր.
C'est un mensonge. սուտ է. եալան պըր.
C'est une calomnie. ասիկայ զրպարտութիւն է. էֆ-ղէրա պըր.
Vous voulez m'en imposer. } զիս խաբել կ' ուզէք. պէնի
Vous m'en faites accroire. } ալդաղմագ իմդէյօր սոնոր.
C'est un conte. առասպել է, շինծու բան է. փի-ղիճ շէյ պէր, մասալ պըր.
C'est bon pour rire. ասիկայ աղէկ ծիծաղելու բան է. կի-լէճէ շէյ պէր.
Cela ne se peut pas. } անանկ բան չկրնար ըլլալ, ան-
C'est impossible. } կարելի է. էօյլէ շէյ օլմազ, մի-մէյնաթկ պէր.
Je parie le contraire. } անանկ չըլլալուն գրաւ
Je gage que cela n'est pas. } կը դնեմ. էօյլէ օլմադըդընա պէս նո-նաղ ըմ.
Est-il vrai? ատոյդ է. կէրչէ՞ն մի.
Cela se peut-il? ասիկայ կրնայ ըլլալ. օլապիլի՞ր մի.
Serait-il possible? կարելի բա՞ն է. օլաճագ շէ՞յ մի.
Est-ce tout de bon? } ատոյդ կ' ըսէք, կատակ
Parlez-vous sérieusement? } չէ՞. կէրչէ՞ն մի, շագաբը՞դ մը.
Ne vous trompez-vous pas? չէ՞ք սխալիր. եանը՞լմայօր մո- սոնոր.
J'en doute. կը տարակուսիմ. շի-պհելէնիր իմ.
J'ai de la peine à le croire. չեմ կրնար հաւատալ. քնանամմ.
Je n'en crois rien. չեմ հաւատար. քնանմամ.
Vous plaisantez. կատակ կ' ընէք կոր. լըթֆէ էօէյօր սոնոր.
Vous voulez rire. ծիծաղիլ կ' ուզէք կոր. կի-լէճ իմդէյօր սոնոր.
Cela est incroyable. անհաւատալի բան է. քնանըլմայա-ճագ շէյ պէր.

C'est inoui. *չլսուած բան է. իլէօփլէմէղը չէյ պէր.*
Cela n'entre pas dans ma tête. *ասիկայ միտքս չմտներ. ագլըմա կէրմէյօր, պըղմայօր.*

Թ. ՉԱՐՄԱՆԱԼՈՒ, ՈՒՐԱԽԱՆԱԼՈՒ

Voilà qui est beau! *աս ի՜նչ աղէկ բան է. պո՜ւ նէ կէ՜ղէլ չէյ պէր.*
C'est superbe!
C'est étonnant!
C'est charmant!
C'est délicieux!
} *զարմանալի, սքանչելի բան է. հէյրան օլմազ, նազիկ չէյ պէր.*
C'est vraiment admirable! *ամուդիւ զարմանալի է. հէրկէ+ չաղըլմազ չէյ.*
On ne se lasse pas de l'admirer. *մարդ զարմանալով չձանձրանար. ապամ շաշմազան պո՜ւրմազ.*
Cela m'étonne, me surprend. *ասոր զարմացած կը մնամ. պո՜նա հէյրան օլո՜ւ, շաշար գալըր ը՛մ.*
Quelle magnificence! *աս ի՜նչ վսեմաւորութիւն է. պո՜ւ նէ ապահըն, նէ ապլնանալն.*
On n'a rien vu de si beau. *ասոր պէս աղէկ բան տեսնըւած չէ. պէօյլէ կէ՜ղէլ չէյ կէօրէ՜լմէ՜շ գէյնէլ.*
C'est au-dessus de tout éloge. *որչափ որ գովէ՛ի նէ, քիչ է. նէ գափագ ճիգս օլա, ապ գըլը.*
Je ne reviens pas de mon étonnement. *զարմանալէն չեմ կըրնար դադրիլ. ը՛նէացճէ՜պ չէ+ճէպէն պո՜ւրամ.*
Je ne sais si je dors ou si je veille. *չեմ գիտեր որ արթուն եմ չէ նէ երազ կը տեսնեմ կոր. ածապ օյանը՞գ մըյը՞մ եօգսա պէ՜շ ճէ՜ կէօրէ՜յօր ա՜մ.*
En croirai-je à mes yeux? *աչէրնեերուս հաւատա՞մ. կէօշլէրէ՛ճ ինանայը՞մ մը.*
Quel plaisir! *ի՜նչ հաճոյութիւն. պո՜ւ նէ ալֆա.*
Quelle joie! *ի՜նչ ուրախութիւն. պո՜ւ նէ ալվանճ.*
Quel bonheur inattendu! *ի՜նչ անակնկալ երջանկութիւն. նէ ա՜մա՜լմայաճագ ալագրէր.*

Que je suis content! *որչափ ուրախ եմ. ահ գոպոշ ըլլ ըմ.*

Que je suis heureux! *որչափ երջանիկ եմ. ահ գոպոշ պախ[ի]լը ըմ.*

Quel moment fortuné! *ի՜նչ բախտաւոր րոպէ. պո՜ ահ գո՜[ի]լո՜ վոգըն.*

J'en suis ravi, enchanté. *ուրախութենէս խելքս կը թռըցնեմ. ահվինճիմոէն էնոթի շաշըրըյօր ո՜մ.*

Cela me fait bien du plaisir. *ասիկայ իս շատ կ' ուրախացընէ. պո՜նա չօգ ահվինէր ի՛մ.*

Je n'ai plus rien à désirer. *ալ ուրիշ բաղձալու բան չունիմ. պո՜նոպան պաշգա սրդի՜լէյնճէ+ շէյնմ ե՛օգ.*

Mon bonheur est parfait. *երջանկութիւնս կատարեալ է. ընգպուլըմ պինի՛ինմոմ փըր.*

Ա. ՏՐՏՄԵԼՈՒ, ՏՐՏՆՋԵԼՈՒ

Quel malheur! *ի՜նչ դժբախտութիւն. պո՜ ահ՛ ընգպալ՜ սըշըգ.*

Que je suis malheureux! *ի՜նչչափ դժբախտ եմ. ահ՛ գոպոշ [ի]նալհոճէշ ի՛մ.*

Quel fâcheux contre-temps! *ասիկայ ի՜նչ աղէտալից դժբախտութիւն է. պո՜ նի՛ պէլըլը ֆէլա+էլի փէր.*

Tout me contrarie aujourd'hui. *ամէն բան այսօր դըժ՜ բախտ կ' երթայ. պո՜ հի՜ն հէր շէյ ինէր՜ հիփէյօր.*

Tout le monde est contre moi. *ամէն մարդ ինձի դէմ է. հէր+էշ պանա գարշը փըր.*

C'est là ce qui me fâche le plus. *ամէն բանէն աւելի սիրտս նեղացընողը աս է. հէր շէյօրէն պէյօրէ ճանըմը սըգան պո՜ պո՜ր.*

Tout le monde est à mes trousses pour me demander de l'argent. *ամէն մարդ ետեւէս ինկեր է ըստակ կ' ուզէ. հէր+էշ էնոէմէ պի՜շմի՜շ փարա ընի՜ր.*

Avec cela personne ne me paie. *ի վերայ այսր ամէ՜ նայնի մէկը չուզեր վճարել. պո՜ ճի՜մի՛ նէ+ էմոէ պօղճո՜նո՜ էօփէմէյօր.*

Cela me fait beaucoup de peine. *ասիկայ ինծի մեծ ցաւ կու տայ. պո՛ պանա չօգ գաւաւվէլն վէրէնյօր.*

Je suis de mauvaise humeur. *սիրտս նեղացած է. ճանըմ ըզգըլն գըլ.*

J'en ai bien du chagrin. *շատ կը տրտմիմ. չօգ ասըլ ըմ.*

J'en suis inconsolable. *անմխիթար եմ. ընեաելւէ օլամամ.*

Cela me donne de l'humeur. *ասիկայ սիրտս շատ կը նեղացընէ կոր. ղո՛ ճանըմը փէր ըզգար.*

Je perds patience. *համբերութիւնս կը կորսընցընեմ կոր. ասպրըմ գալմայօր.*

C'en est fait de moi. *բանս բուաւաւ. իշխմ պէնդէ.*

Je suis ruiné sans ressource. *անկանդնելի կործաւնեցայ. պո՛ չէվկլտան գալգաճագ իւ՛դէպ եօգ.*

Tout semble conspirer contre moi. *կարծես թէ ամէն բան ինծի դէմ միաբաններ է. ասանըր ալն էի հէր շէյ պանա գարշը իլինիճագ էլնիշ.*

Le bonheur n'est plus fait pour moi. *երջանկութիւնը ալ ինծի համար չէ. արնըգ պէնէմ իչին ալաուէլն եօգ.*

ԺԱՄ · ԺԱՄԻ

Quelle heure est-il? *ժամը քանի՞ է. ասաղն գաչ.*

Dites-moi quelle heure il est. *ըսէք ինծի ժամը քանի է. էէրէմ էսքէպ ասաղն գաչ կըր պէյնէն.*

Quelle heure croyez-vous qu'il soit? *ժամը քանի կարծէք որ ըլլայ. ասաղն գաչտա կըր ասանըր ալնըշ.*

Est-il tard? *ո՞ւշ է. վաղն կէչնիշ ղէ.*

Non, il est encore de bonne heure. *չէ, դեռ կանուխ է. խայըր, պահա էրէնէն պէր.*

Il va être deux heures. *երկուքին կ' երթայ կոր. իւէյէ վարըյօր.*

Il est deux heures cinq minutes. *երկուքը հինգ անցեր է. իւէյէ պէշ կէչնիշ.*

Deux heures et un quart. *երկուքը քառորդ անցեր է. իւէյէ չէրեէւ կէչնիշ.*

Il est deux heures et demi. երկու՛ք ու կէս է. է+է պո՛ւ-ը՛-գ.

Il est trois heures moins un quart, moins cinq minutes. երեքին քառորդ, հինգ րոպէ կայ. է՛ն չէրեէ+, պէշ պագիգե վը.

Il s'en va trois heures. երեքին կ' երթայ կոր. է՛ն վըը-ըյօր.

Trois heures sont sonnées. երեքը զարկաւ. է՛ն վո՛-րպո՛-.

Midi est-il déjà sonné? կէս օր եկած է. է՞յլէն օլպո՞- տո՛-.

Oui, je crois qu'il est midi et demi. հրամերէ՛ք, կարծեմ կէսն է. է՛վէ՛ն, սանըր ըմ է՛ըը՞մ պըր.

Je voudrais bien savoir au juste quelle heure il est. կ' ուզէի քանի ըլլալը ճիշդ գիտնալ. գա՛չ օլպո՛-ղո՛նո՛ ը՛նհգիգեն պէ՛տ է՛ն է՛ր է՛պէ՞.

Avez-vous oublié votre montre? ժամացոյցնիդ մոռցա՞ք. սաա՛ը՛ընըղը ո՛նո՛-ը՛պո՛նո՞՛ղ տո՛-.

Non, je l'ai sur moi; mais, comme j'ai oublié de la monter, elle ne va pas, elle s'est arrêtée. չէ, վրաս է, բայց լարելու մոռցայ, չգանիր կոր, կեցեր է. է՛յըը, է՛-ղէրէմ՛տե պէր, լա՛էն գո՛-ըմայա ո՛-նո՛-ը՛պո՛-մ, է՛շլէ՛ն՛էյօր, պո՛-ըմո՛-շ.

Votre montre va-t-elle juste? ձեր ժամացոյցը աղէկ կ' երթա՞յ. պէ՛ղէն սաա՛ը՛ընըղ է՛յէ կէ՛պէ՞ր ը՛.

Non, elle retarde. չէ, ետ կը մնայ. է՛յըը, կէրէ գո՛լըը.

Elle avance de quelques minutes. քանի մը րոպէ առաջ կ' երթայ. պէր գա՛չ պագիգե է՛լէրէ կէ՛պէ՛ր.

Il faut donc la régler. ուրեմն շիտկելու է. է՞յլէ է՛ե այ՛ըլա՛մալը.

Elle a besoin d'être nettoyée. մաքրել տալու է. պէ՛ը՛պէ՛ը՛ն՛է՛.

Voilà une heure qui sonne. ահաւասիկ ժամը մէկ կը զարնէ. սաա՛ն պէր վո՛-ը՛ո՛-յօր.

Adieu, je me retire. *Ցտեսութիւն, ես կ' երթամ. Քօշկա գալըն, կ'ուզէիմ.*

Oh, restez encore un peu! *Օհ, քիչ մ' ալ կեցէք. Պէ, պէր ալ պահա պու-բու-ն.*

Je ne puis pas; nous dînons à une heure précise. *Չեմ կրընար. Ճաշը ճիշդ մէկին կ' ուտենք. Պու-բամամ, ընէմամ ասոնք պէրպէ էօյլէն ըսասմընա օղու-բու-ը ու-ղ.*

Eh bien, à l'honneur! *Ուրեմն ուրիշ անգամ կը տեսնըւինք. Էօյլէ խէ պաշդա պէֆա կէօրի-շի-ը է-ղ.*

ԺԲ · ԺԱՄԱՆԱԿ Ի

Ces jours passés. *Անցած օրերը. Հէլէն կի-նէրբէ.*

Un de ces jours. *Աս օրերուս մէկը. Պու- կի-նէրբէն պիրինբէ.*

Il n'y a pas deux jours. *Երկու օր չկայ. Իւէ կի-ն օլմաբը.*

A peine y a-t-il trois jours. *Հազիւ երէք օր է. Ան-ճաղ է-ղ կի-ն վար.*

La semaine passée. *Անցած շաբաթ. Հէլէն հաֆթա.*

Il y a huit jours. *Ութը օր կայ. Ա+իղ կի-ն պէ-ր.*

Il y a quinze jours. *Տասնուհինգ օր կայ. Ճն պէշ կի-ն օլսու-.*

Il y a bien un mois. *Տուդիւ մէկ ամիս կայ. Ահիճ պէր այ վար.*

Une fois tous les deux jours. } *Երկու օրը մէյ մը. Իւէ*
De deux jours l'un. } *կի-նբէ պէր.*

Tous les huit jours. *Ութը օրը մէյ մը. Ա+իղ կի-նբէ պէր.*

Toutes les deux heures. *Երկու ժամը մէյ մը. Իւէ սաաթբա պէր.*

Toutes les vingt-quatre heures. *Քսանուչորս ժամը մէյ մը. Եէրմի պէօրթի սաաթբա պէր.*

Dans quinze jours. *Տասնուհինգ օրէն. Ճն պէշ կի-նբէն.*

Je l'attends de jour en jour. *Օրէ օր, ամէն օր իրէն կը սպասեմ. Կի-նբէն կի-նէ, հէր կի-ն ճնա պէ+ի-ր իմ.*

C'était trois ou quatre jours plus tôt. *երեք կամ չորս օր առաջ էր. ի՛նչ պէօրպ կի՛ն եվվել իրէ.*
C'était longtemps auparavant. *շատ առաջ էր. իրայէը ղէման եվվել իրէ.*
A peu près vers ce temps-là. *գրեթէ ան աւեներ. հէմէն օ վաքըթլարդա.*
Le mois dernier. *անցած ամիս. հէլէն այ.*
L'année passée. *անցած տարի. հէլէն ահնէ.*
L'année prochaine. *գալ տարի. հէլէճէէ ահնէ.*
D'ici à un mois. *մէկ ամիսէն. պէր այդան.*
Dans les derniers jours du mois. *ամսոյն վերջի օրերը. այըն ոօն կի՛նլէրինդէ.*
A la fin du mois. *ամսոյն վերջը. այըն ոօնո՛ւնդա.*
Vers la mi-janvier. *դէպ ի յունուարին կէսը. եան՛վարըն, էեանո՛ւնի ոանինին եարըսընա եաքըն.*
La semaine prochaine. *գալ շաբթու. հէլէճէէ հաֆթա.*
De temps en temps. *երբեմն երբեմն. պազի պազի.*
Tous les jours. *ամէն օր. հէր կի՛ն.*
D'un jour à l'autre. *օրէ օր. կի՛նդէն կի՛նէ.*

ԺԳ. ՕԴԻ, ԵՂԱՆԱԿԻ

Quel temps fait-il? *օդը ի՞նչպէս է. հավա նա՞սըլ.*
Fait-il beau? *օդը աղի՞կ է. հավա էյի՞ մի.*
Oui, il fait très-beau. Il fait beau temps. *հրամեր է, շատ աղէկ է. էվվէլ, էէ էյի.*
Il fait un temps doux. *քաղցր օդ մը կայ. պէր լընիճ հավա փըր.*
Il ne fait ni trop chaud ni trop froid. *ոչ այնչափ տաք, ոչ ալ այնչափ ցուրա է. նէ սըճաք, նէ փէ սօո՛ք փո՛ր.*
Il fait un temps délicieux. *զուարճալի օդ մըն է. պէր ֆէրահ հավա փըր.*
Le temps s'éclaircit. *օդը կը բացո՛ւի կար. հավա ապըրըյօր.*
Le temps se met au beau. *օդը աղէկնալո՛ւ կը սկսի կար. հավա էյիլէնմէյէ պաշլայօր.*

Le brouillard commence à se dissiper. մշուշը ցրուե-լու կը սկսի կոր. փո՜ս պաղըլմայա պաշլայօր.

Il fait un beau soleil. աղէտ արեւ բացւած է. կը-ղէլ պէր կը-ռէշ վար.

Le temps est changé. օդը փոխւեցաւ. հաւա պէյգէլըէ.

Il fait un temps inconstant et variable. անհաստատ ու փոփոխական օդ մըն է. պէֆաբաթ, պէյգէլըէր պէր հաւա փըր.

Le soleil se couvre. արեւը կը գոցւի կոր. կը-ռէշ գափանըյօր.

Il fait mauvais, vilain temps. օդը գէշ է. հաւա ֆէնա փըր.

Il fait un temps affreux. շատ գէշ օդ կայ. հաւա ճէֆ ֆէնա փըր.

Il fait du vent. հով կայ. ըլ-ղկէաբ վար.

Le temps se dispose à la pluie, à l'orage. օդը անձրեւի, փոթորկի կը պատրաստի կոր. եաղմո՜բա, գայա հազըրլըֆ վար.

Il fait un temps pluvieux. անձրեւոտ օդ մըն է. եաղ-մո՜րլը՜ պէր հաւա փըր.

Les nuages sont fort épais. ամպերը շատ թանձր են. պո՜լո՜ղլար ճէֆ փօղմո՜շ.

Il fait sombre. մութ է. օրղնալըֆ չօֆ գարարար.

Je crains que nous n'ayons de la pluie. կը վախնամ անձրեւ պիտի գայ. գօրգար ըմ եաղմո՜ր կելմէճ.

Le vent cesse, s'abaisse, tombe. հովը կ' իջնայ, կը դադրի կոր. ըլ-ղկէաբ էնէյօր.

Le ciel est entièrement couvert de nuages. երկինքը բոլորովին ամպերով ծածկըւած է. կէօյ պէ-ապէ-ղի-ն պո՜լո՜ղլարլա գափլանմըշ.

Il va pleuvoir. անձրեւ պիտի գայ. եաղմո՜ր եաղաճագ.

Il pleut à verse. տեղատարափ կու գայ կոր. սաղանագ կելէյօր.

Il pleuvra toute la journée. բոլոր օրը անձրեւ պիտի գայ. պի-ղի-ն կէ-ն եաղմո՜ր եաղաճագ.

Mettons-nous à couvert. *պատըսպարուինք. անձրեւէ ձեռնհաս.*

Je suis mouillé. *թրջեցայ. ըսլանոցս.*

Je suis percé jusqu'aux os. *խխում եղայ. եռպոռ ոսկորներէս կերայ.*

Voyez-vous l'arc-en-ciel? *ծիրանի գօտին կը տեսնեն կոր. երկինքի աղեղը կերե՞ւոր սոն.*

Les nuages se dissipent peu à peu. *ամպերը կամաց կամաց կը փարատին կոր. պո-ըո-ըլոր եավաշ եավաշ պողըըլայօր.*

La pluie a abattu la poussière. *անձրեւը փոշին նսեցոյց. եպոռ ըօղը- պինոփրոփ.*

Ce matin il faisait beaucoup de poussière. *առաւանց շատ փոշի կար. սապահըան չօփ ըօղ վար ըտը.*

Il fait sale, de la boue. *ճամբաները աղտոտ, ցեխոտ են. չօփ չոռ վար.*

Fait-il clair de lune? *լուսընկայ կայ. ռահիլըաթ վեր ը.*

C'est la nouvelle lune. *նոր լուսին է. այ պաշը պըր.*

C'est la pleine lune. *լիալուսին է, լուսընկան լեցուած է. այըն պէտրէ պէր. այըն օն պէօրթէ- պէ-ր.*

La lune est dans son croissant. *լուսինը աճելու վրայ է. այ հիլալէյէն վեգինինթէ պէր, եարըմ պըր.*

La lune est dans son décours. *լուսընկան կը պզտիկնայ կոր. այ է+թէլէյօր.*

L'air est calme. *օդը հանդարտ է. հավա՝թոռ-ըղը- պոռ-ը.*

Le ciel est serein. *երկինքը պարզ է. կէօյ ալըճ պըր.*

Les étoiles brillent. *աստղները կը փայլին կոր. եըլ- պըզլար ֆուլայօրլար.*

Le printemps commence bien. *գարունը աղէկ կը սկսի կոր. իլէ պահար էյի պաշլայօր.*

Les arbres poussent déjà; ils fleuriront bientôt. *ծառերը արդէն կը ցցուին կոր, քիչ մը եարը կը ծաղկին. պալար պըլըյօր, այ վեգընիթան չինէ+ թէ ալ- ճաղլար.*

Profitons de ce moment pour aller jouir un peu de l'air de la campagne. *աս առեն֊ը չկորսընդլնենք, երթանք քիչ մը դաշտի օդը վայելենք. շու֊ վեգ֊ը գայդ էն֊էյնդ կ'ուզէ՞ պէր ապ չայըրլարըն ախֆասը֊ը ըգ֊ուրալը՞.*

La campagne est bien agréable dans cette saison. *աս եղանակիս մէջ դաշտերը շատ զուարճալի են. պու֊ էյտա չայըրլար գէտ խօշ պու֊ր.*

De tous côtés on ne voit que des arbres en fleurs. *ամէն կողմանէ ծաղկած ծառերէն ուրիշ բան մը չտեսնըւիր. հէր ղարաֆ չ'էլէ+լէ պղ֊ճըրպան էպարքէն.*

Ah, qu'il fait chaud! *ահ, աս ի՜նչ տաք է. վա՛յ, պու֊ նէ ապ֊ճաք.*

Il fait une chaleur excessive. *արտաքոյ կարգի տաք է. չ'ուզուլլը ապ֊ճաք պըր.*

J'ai très-chaud, je suis tout en sueur, tout en nage. *շատ տաքցած եմ, բոլորովին քրտինքի մէջ եմ. չօք ապ֊ճաքլադը՞մ վար, ղէրէ պաղնըշ ը՞մ.*

J'étouffe de chaleur. *տաքէն կը խղդըւիմ. ապ֊ճաքպան պօղ֊ը֊յօր ո֊՞մ.*

Il est vrai, la chaleur est insupportable. *ատոյդ է, տաքը անտանելի է. հէրէյէ+, ապ֊ճաք չ'էլէ+լը՞ղ.*

Nous sommes au coeur de l'été. *ամառուան մէջն ենք. եաղը՞ն օրղ֊ասը֊նպա ը՞ղ.*

Il grêle, il tombe de la grêle. *կը կարկտէ, կարկուտ կու գայ կոր. պօղ֊ եաղ֊յօր.*

Il fait des éclairs. *կը փայլատակէ կոր. չ'ղ֊չէ+ լագ֊յօր.*

Il tonne furieusement. *ատատիկ կ' որոտայ կոր. հէօյ չ'ուզէ՞ն էլ հէ֊րէ֊լտէյօր.*

La foudre est tombée. *կայծակը իջած. եըլ֊ըրը՞մ պէ֊չգէ֊.*

L'orage est passé. *փոթորիկը անցած. գայ հէրչէ.*

Le soleil se couche avec beaucoup d'éclat. *արեւը շատ պայծառութեամբ մարը կը մտնայ. հէ֊ռէչ չօք չ'ֆ֊ֆաֆ ըլա պաղ֊ած.*

Nous approchons de l'automne. *աշնան կը մօտիկնանք կոր. ած պէհարա, կի՛չ եօթլաշըյօր ո՛չ.*

Voilà une belle journée d'automne. *այսօր աղա՛ր աշնան օր մըն է. պո՛ կի՛ն պէր կի՛չ ած պէհար կի՛նի՛ պի՛ր.*

Les jours décroissent. *օրերը կը կարճընան կոր. կի՛նա՛չէր գըսսալըյօր.*

Les matinées et les soirées sont fraîches. *առաըրներն ու իրիկուններըը զով է. սապահլարը, ակշամլարը սէրին պէր.*

Il a fait ce matin une forte gelée. *աս առաու սաստիկ սառնամանիք, սառուցիչ ցուրտ մը կար. պո՛ սապահ էօթին պէր ած՛ո՛ք վար ըտը.*

Il fait froid. *պաղ է. ած՛ո՛ք պո՛ր.*

Avez-vous froid? *կը մնի՞ք կոր. է՛չի՞յօր ֆո՛ սո՛նո՛չ.*

J'ai les doigts engourdis. *մատներս փուտցան, ընդարմացան. ֆարմագլարըմ ո՛յո՛չպո՛.*

Approchez-vous du feu. *կրակին մօտիկցէ՛ք. ոճէչ եօթլաշըն.*

Gèle-t-il? A-t-il gelé? *կը սառի՞ կոր, սառա՛ծ է. պօնա՞յօր ֆո՛, պօնմո՞չ ֆո՛.*

Oui, il a bien gelé. *հրամեր է՛ք, պղէկ սառա՛ծ է. եվէ՛ն, կէրէչ կի՛պէ պօնմո՛չ.*

Il gèle à pierre fendre. *պաղէն քարերը կը ճաթին. վերջի սառիճանի ցուրտ է. ած՛ո՛գպան ըսալար չըլյօր. պայէ՛ն չէ՛ն պէր ած՛ո՛ք վար.*

Il fait glissant, j'ai failli tomber. *ճամբաները սառա՛ծ, սահուն են, քիչ մնայ կ' իյնայի կոր. եօլար պօնմո՛չ, գայայօր, ալ գալըը պէ՛չէյօր ո՛պո՛մ.*

La rivière est prise. *գետը սառա՛ծ է. չայ պօնմո՛չ.*

Savez-vous patiner? *սահիլ գիտէ՛ք. պո՛չ է՛սկէ՛նէ՛պէ գայմագ պէլի՛ր մ' ինիչ.*

Oui, je le sais, et j'ai de bons patins. *հրամեր է՛ք գիտեմ, պղէկ ալ սահիճներ, սահելու մուճակներ ունիմ. եվէ՛ն պէլէր է՞մ, էյի չա՛կէլէ՛ր է՞մ, գայոճագ գո՛նդո՛րալարը՞մ պա վար.*

Il neige. Il neige à gros flocons. կը ձիւնէ, ձիւն կու գայ կոր. գոր եւալյօր.

Le vent est changé. հովը փոխուեցաւ. րէ-պէտ պէօնփէ-.

Le temps s'adoucit. օդը կը մեղմանայ կոր. հավա ջելայըմլանըյօր.

Il dégèle. La neige se fond. սառոյցը կը քակուի կոր, ձիւնը կը հալի կոր. պո-ղ վէօղէ-ւէ-յօր, գոր էրէյօր.

Les jours croissent. օրերը կ' երկրննան կոր. կէ-նէր ո-ղուլըյօր.

L'hiver sera bientôt passé. ձմեռը քիչ մը եառքը կ' անցնի. պէր ազան գըշ կէչէր.

Voilà un brouillard qui s'élève. մշուշ կ' ելլէ կոր. փէ-ման չըգայօր.

Le soleil le dissipera bientôt. արեւը շուտ մը կը ցրուէ. կէ-նէշ չափո-ճագ պաղըտըր.

Le brouillard descend. մշուշը վար կ' իջնայ կոր. փէ-ման ազագա էնէյօր.

Nous aurons du beau temps. աղէկ օդ պիտի ուենե-նանք. էյի հավամըզ օլաճագ.

ԾԴ. ԿԱՐԴԱԼՈՒ, ԳՐԵԼՈՒ

Que lisez-vous? ի՞նչ կը կարդաս. նէ՞ օգու-ր սու-ն.

Je lis les journaux. լրագիրները. գազէթա օգու-ր ու-մ.

Où avez-vous lu cela? ասիկայ ո՞ւր կարդացիր. պու-նու-նէ՞րէտէ օգու-պու-ն.

Je l'ai lu dans les feuilles publiques. լրագիրներուն մէջ կարդացի. գազէթալարըն իչինտէ օգու-պու-մ.

Nous lisons toujours à haute voix. մենք միշտ բարձր ձայնով կը կարդանք. պէզ պայմա եէ-+սէ+ սէս իլէ օգու-ր ու-զ.

Continuez de lire. կարդալդ առաջ տար. օգու-մանը իլէրի կէօնի-ր.

J'ai lu cet ouvrage tout entier. ատ գիրքս ամբողջ կարդացի. պու- +էնէսըը պի-լի-ն օգու-պու-մ.

Je l'ai lu d'un bout à l'autre. *Ես ծայրէն մինչեւ ծայրը կարդացի. պաշտօն պաշտօն օգո՜պո՜մ.*

Mon frère n'a fait que le parcourir. *եղբայրս ես մը վրայէն անցաւ. պէտաբէրէմ պէտ ի՜մի՜նդէն կէչտի.*

Vous êtes toujours à lire. *միշտ կարդալու վրայ ես. պայքմա օգո՜մապա սըն.*

Votre frère lit aussi bien que vous. *եղբայրդ քեզի չափ աղէկ կը կարդայ. գարտաշըն ինչն գապար էյէ օգո՜ր.*

Il sait parfaitement bien lire. *կատարեալ աղէկ կարդալ գիտէ. ճէ+ էյէ օգո՜մագ պէնէր.*

Qu'écrivez-vous? *ի՞նչ կը գրես կոր. նի՞ եապայօր ասա՜ն.*

Je réponds à une lettre. *նամակի մը պատասխան կու տամ կոր. պէր ձէ+ն՜ո՜պէ ճէվապ վէրէյօր ա՜մ.*

Ceci n'est qu'un brouillon. *ասիկայ սոուեբագիրն է. պո՜ ձի՜սէվվէպէսի պէր.*

Je le mettrai plus tard au net. *եաեւէն, ուրիշ անգամ մաքուրը կը քաշեմ. ընէղինի պէր պաշճա, ածդա ալըր ը՞մ.*

Donnez-moi, s'il vous plaît une feuille de papier à lettre. *կ' աղաչեմ ինծի թերթ մը նամակի թուղթ տուէք. եալվարըր ը՞մ պէր ն՜ապաղա ձէ+ն՜ո՜պ +եապըբը +էրէ՞մ եարին.*

M., voudriez-vous bien me prêter votre canif? *քիչ մը զմելիննիդ ինծի կրնա՞ք շնորհել. գալէ՞մ ընբաշընըը պէր ալ +էրէ՞մ եաե՞ր ճ պինիչ.*

Avec plaisir; le voilà. *շատ աղէկ, ահաւասիկ. պաշ ի՜մի՜նէ, պո՜յո՜բո՜ն.*

M., votre canif ne coupe pas. *զմելիննիդ չկտրեր. գալէ՞մ ընբաշընըը +եաճէյօր.*

Je le sais bien; mais je n'en ai point d'autre. *գիտեմ, բայց ուրիշ չունիմ. պէնէր ը՞մ, լա+ին պէյրը եօգ պո՜ր.*

Faites tailler votre plume par votre maître. *դրիչնիդ վարպետներնուդ կտրել տուէք. գալէճինէկ ո՜մնաընըզ +էա՞նէրին.*

M., voudriez-vous bien avoir la bonté de me tailler une plume? *Տնօրհ.ք կ' ընէ.ք ինծի գրիչ մը կը կտրէ.ք. Է՞ֆէնտի՛մ, +էրէմ եուիպ շու- գալէմի +էսին.*

Je vous en ai taillé une ce matin. *առաւանոյ մէկ հատ մը կտրեցի. սապահըան պէր ընանէ +էսի՛մ.*

Elle ne vaut plus rien. *Հիմայ ալ բան մը չարժէր, աղէկ չէ. շինդի պէր շէյէ եարամազ, պօղու-լմա-շ պու-ր.*

J'ai écrit une page. *երես մը գրեցի. պէր սահիֆէ եազըր՛մ.*

Fort bien, je vois que vous êtes diligent. *Շատ աղէկ, կը տեսնեմ որ փութաջան ես. ֆէ+ էյի, կէօրթի-յի-մ կէօրէ համարըն սըն.*

Donnez-moi donc votre plume. *Շատ աղէկ, գրիչդ ինծի տուր. ֆէ+ էյի, ճէր պաֆայըմ՛.*

Voilà votre plume; elle ira bien à présent. *ահաւա- սիկ գրիչդ, հիմայ ալ աղէկ պիտ՛ որ գրէ. էշնէ գալէմին, շինդի էյի եազմալը.*

Pardonnez-moi, la fente est trop grande; elle est trop molle. *Թողութիւն տուէ.ք, ճեղքը շատ մեծ է. շատ թոյլ է. ա՛ֆվ էրսին, չըլըղը պի-յի-+, ֆէ+ կէվշէ+ պէր.*

Il ne faut pas appuyer. *Չկոխելու է. պասմամալը.*

Vous avez raison; mais elle crie, essayez-la vous-même. *սոյպ է, բայց ձայն կը հանէ, հրամանքնիդ ալ փորձեցէ.ք. հաֆֆընըզ վար, լա+ին ա՛ս չըֆարըյօր, հաղէրինիզ փէ ընծրկպէ եարին.*

Il n'y a qu'à couper un peu du bec. *քիչ մը ճոթէնն կտրելու է. պէր ապ ա-ճա-նա- ալմալը.*

Va-t-elle à présent? *Հիմայ աղի՞կ է. շինդի էյի՞ մի.*

Elle crie toujours un peu; mais cela ne fait rien. *միշտ քիչ մը ձայն կը հանէ, բայց բան չկայ. եինէ պէր ապ ա՛ս չըֆարըյօր ամմա ղարարը եօք.*

Mon encre est trop épaisse; elle ne coule pas. *Թա- նաքս շատ թանձր է, շուտ չերթար. մը-րէ+է+պի՛մ չօք գալը տըր, եապըլմայօր.*

Jetez-la donc; je vous donnerai de la mienne. *Թա-
փեցէ՛ք, որ իմինէս տամ. փէօփ պէ պէնիմէնոփէն
վէրէյիմ.*

Essayez-la. *փորձեցէ՛ք, նայեցէ՛ք ի՞նչպէս է. պոգ
նոաըԼ փըր.*

Elle est très-bonne. *շատ աղէկ է. ֆէֆ ալ.*

Quand j'en aurai besoin, j'en demanderai. *Հարկ որ ու-
նենամ նէ կ՛ուզեմ. լաղըմ օլտու-ղու- վագըն իւնէր իմ.*

Je serai toujours prêt à vous en donner. *միշտ պա-
տրաստ եմ տալու. Հէր ղոման վէրմէյէ հապըր ըմ.*

Qui a ma règle et mon crayon? *կանոնս ու կապարեայ
գրիչս ո՞վ առաւ, որո՞ւն քովն է. ճէփվէրէմ վէ
գու-ըղու-ն գալէմ էնէն եանընտա.*

Voilà votre règle; mais pour votre crayon, je ne l'ai pas vu. *ահաւասիկ կանոննիդ, բայց կապարեայ
գրիչնիդ չտեսայ. իշնէ ճէփվէրինիչ, գու-ըղու-ն գալէ-
մինիզն կ՛օրմէփիմ.*

Je vous prêterai le mien, si vous voulez. *թէ որ կ՛ու-
զէք, իմս տամ. իւմէրու-էնիչ պէնիմէնին վէրէյիմ.*

Voulez-vous que je vous le taille? *կ՛ուզէ՞ք որ կտրեմ.
իւմէրու-էնիչ էտու-էյիմ.*

Si vous voulez avoir cette bonté. *թէ որ ընէ՛ք նէ,
մեծ շնորհ՛ք ըտած կ՛ըլլաք ինծի. էրէմ էֆէնտի.*

N'avez-vous pas vu mon étui à plumes? *գրչամանս
չտեսա՞ք. փէվէնի կ՛օ՞ղմէփինիչ մի.*

Non, M., vous l'avez peut-être laissé chez vous. *չէ,
գու-յէ տունը ձգած է՛ք. իւայըր, պէլլի եվու պըրա՞գ-
օլտընըչ.*

Cela se peut. *կարելի է. օլ պիլիր.*

Vous n'écrivez pas droit. *շիտակ չես գրեր. փօղրու-
եազմայօրսու-ն.*

Effacez, rayez ce mot. *սա բառը սրբէ. ղու- լու-գէնի պօղ.*

Serrez un peu plus votre écriture. *բառերը, գրերը
քիչ մը սեղի իրարու մօտ գրէ. լու-գէնլէրէ, ե-
ղըլտը պէր ալ պէրապէրլէրինէ եափըշտըր, ըբ եալ.*

Liez vos lettres. գրերը իրարու կպցուր. եռպըլտրը պէրպէրինէ պիրիշիր, պոպլը.

C'est écrit à la hâte. շուտով գրուած է. ացէլէ ելէ եռպըլմըշ տըր.

C'est un griffonnage précipité. շուտով գրուած խառնաշփոթ գիր մըն է. ացէլէ ելէ եռպըլմըշ գործածըշ պէր շէյ տէր.

Tenez bien votre plume. գրիչդ աղէկ բռնէ. գալէմինէ էյի ը-ը.

Posez le bras gauche sur la table. ձախ թեւդ գրասեղանին վրայ դիր. ասլ գօլ-նա- եռպըքառնէնին ը-ուի-նէ գօ.

Tenez la plume comme cela. գրիչը ասանկ բռնէ. գալէմի պէօյլէ ը-ը.

Pliez le pouce et les deux doigts. բութդ ու միկալ երկու մատւըններդ ծռէ. պոշ գործողընը վէ ի+ի գործելտրընը էյ.

ԺԲ· ԴԱՍՍԱՏԱՆ ՄԷՋ

Asseyez-vous à votre place. տեղդ նստէ. եէրինէ օ-ը.

Pendez votre chapeau. գլխարկդ կախէ. շափքանը աս.

Où est votre livre? գիրքդ ո՞ւր է. էլ-ապըն նէ՞րէ-ի պէր.

Lisez votre leçon. համարդ կարդա. պէրսինի օգո-.

Étudiez votre leçon. համարդ սովըէ. պէրսինի էօյրէն, ճէզբ էլ.

Apprenez-la par coeur. համարդ բերնուց սովըէ. պէրսինի ապըպան էօյրէն, եզպէր էլ.

Portez votre livre avec vous. գիրքդ հետդ առ. էլ-ապընը պէրապէր ա-.

Vous ne faites que badiner? կատակելէն ուրիշ բան մը չես ըներ, գիտեր. մասգարալըգ, շագա էլ-ճէպէն պաշգա շէյ պէլճէդ սին.

Je vous marquerai. հիմայ կը գրեմ. շէմդի եապըր ը՛մ.

Je le dirai à votre maître. վարպետիդ կը ղրուշեմ. ա-ան-նա պէր ը՛մ, պէյէճէյը՛մ.

Ne me secouez pas. *իս մի ցնցեր. պինի ասպատա.*
Faites-moi un peu de place. *քիչ մը տեղ բաց. պէտ ապ եէտ ապ.*
Vous avez assez de place. *բաւական տեղ ունիս. եէմիչէէտ եէրքին վար.*
A qui est ce livre? *աս գիրքս որո՞ւնն է. պու- էչնոպ էչո՞ն պէտ.*
Il faut que vous lisiez trois fois votre leçon. *Հատարդ երէք անգամ կարդալու ես. պէտինի ի-չ պէֆա օգու-տալը ապն.*
Qui l'a dit? *ո՞վ բաւ. էչ՞տ պէպէ.*
M. A. nous l'a commandé. Տ. Ա. *պատուիրեց. Փ. է. ընէտպէհ էնպէ.*
Vous méritez le fouet. *խարազանի արժանի ես. գատ- չըյա հի-սնահագգ ապն.*
Pourquoi venez-vous si tard? *ինչո՞ւ ասչափ ուշ կու գաս կտր. նի՞չին պու- գապար կէճ կէլէէ պին.*
J'avais des affaires. *գործք ունէի. իշի՞տ վար ըտը.*
Quelle affaire vous a arrêté? *ի՞նչ գործք արգելեց զքեզ. նի՞ իշ տանի օղու-.*
A quelle heure vous êtes-vous levé? *ժամը քանիի՞ն ելար. ասաղ գաչա՞պ գալգպըն.*
A huit heures. *ութին. ութ էղպէ.*
Pourquoi vous êtes-vous levé si tard? *ինչո՞ւ անչափ ուշ ելար. նի՞չին օ գապար կէճ գալգպըն.*
Vous êtes un paresseux. *ծոյլին մէկն ես. ընէտպէչին պէտի պին.*
Restez à votre place. *տեղդ կեցիր. եէրքինպէ պու-ր.*
Otez-vous de ma place. *տեղէս ելիր. եէրքիտպէն գալգ.*
Pourquoi me poussez-vous? *ինչո՞ւ կը հրես. նի՞չին քիէյօր ասա՞ն.*
Qui est-ce qui vous pousse? *զքեզ ո՞վ կը հրէ կտր. պէնի քիւ՞ն էչ՞տ.*
Je vous en prie, ne vous fâchez pas. *կ'աղաչեմ, մի բարկանար. եալվարըր ըմ, պարըմայըն.*

Je m'en plaindrai au maître. վարպետին պիտի բսեմ, կ'բսեմ. ու-ուլայա պէյէճէյիմ, պէտ է՛մ.

Dites-le-lui, si vous voulez. կ'ուզես նէ բսէ. խո-ղէբսէն պէ.

Je ne m'en soucie point. հոգս չէ. ու-մու-բու-մպա պէյիլ.

M., il ne veut pas me laisser tranquille, en repos. Տ. իս հանգիստ թող տալ չուզեր. Է. պէնի բահաղ պրագմայօր.

Il m'a arraché mon livre. գիրքս ձեռքէս քաշեց առաւ. էլլիապըմը էլինդէն ճէէկ ալդը.

Il m'insulte. իս կը նախատէ. պէնի խօրլայօր.

Il se moque de moi. իս ծաղը կ'ընէ. պէնի ճէվգլէնէյօր.

Le maître vous parle. վարպետը քեզի կ' բսէ կոր. ու-ուլա առնա պէյօր.

Il est fâché contre vous. քեզի բարկայեր է. առնա փորըմըզ.

Vous m'accusez faussement. սուս տեղը իս կ' ամբաստանես. եալան էէրէ պէնի գոմպլայօր սուն.

Comment pouvez-vous le nier? ինչպէս կրնաս ուրանալ. նաճըլ քնէեար կելէ պէլէր պէն.

D'où est venue cette querelle? աս կռիւը ո՞ւսկից եկաւ. պո- գավգա նէրէդէն չըգդը.

Je vous le dirai tout de bon. անկեղծութեամբ կը զրուցեմ. հէլէթէլ պէտ է՛մ.

Je vous le dirai à l'oreille. ականջնէրնէդ վար կը զրուցեմ. գու-լաղընըզդան ալաղա պէտ է՛մ.

Il me donne des coups de pied. ոտքով ինծի կը զարնէ կոր. այաղը էլէ պառա վո-րու-յօր.

Il me pousse hors de ma place. տեղէս դուրս կը հրէ կոր. էէրէ՛մդէն է՛Թէյօր.

Je vous ferai repentir. քեզ զղջացընել կու տամ. փի-շման էլիդիրէր է՛մ.

Il le fait exprès. մաանաւոր կ'ընէ կոր. մախսու-ս էդէյօր.

Il m'a donné un soufflet. ապտակ մը զարկաւ. ճէպէ վո-րդու-.

Il m'a égratigné le visage. *երեսս ճանկռտեց. նէ–ղէ–ռ– ըը֊մալսպը.*

Il m'a frappé au visage. *երեսիս զարկաւ. նէ–ղէ–ռ վը–բպո–.*

Pourquoi me frappez-vous? *ինչո՞ւ կը զարնես կոր. նո՞ւ իւրն վը–բո–յօր սո–ն.*

Qui vous fait mal? *քեզ ո՞վ կը նեղէ կոր. սանա պօ֊զանո՞ն էհ.*

Ne déchirez pas mon livre. *դիրքս մի պատռեր. էն֊նապըմը եըրնա.*

Pourquoi nous interrompez-vous? *ինչո՞ւ խօսքերնիս կը կտրես. նո՞ւղո–ռ–ղէ– էսէյօր սո–ն.*

Ne m'empêchez pas d'apprendre ma leçon. *Համարս սովրելու արգելք մ' ըլլար. պէրսէռ էօյրէնռէյէ տանէ օլմա.*

Mêlez-vous de vos affaires. *դուն քու գործքերուդ խառնըւէ. ան էնոռ իշխերնէ գործը.*

Songez à ce que vous faites. *ըրածիդ միտ դիր. ըրածդ միտքդ պահէ. էմպէյնէ էյնճէ պո–ղո–ն. ափ֊ըընպա սոփը.*

ԺԶ. ԽՕՍԵԼՈՒ

Parlez-moi. *ըսէ ինծի. ինծի հետ խօսէ. պանա պէ. պէնի՛մ իլէ սէօյլէշ.*

Parlez haut. *բարձր խօսէ. ֆէէ սէօյլէ.*

Vous parlez trop bas. *Շատ կամաց, ցած կը խօսիս կոր. ֆէէ եավաշ սէօյլէյօր սո–ն.*

Parlez-vous français? *գաղլերէն կը խօսի՞ք. ֆրան֊սըզճա լսէըրպը էռէ՞ր ո՞ր սինի՞շ.*

A qui parlez-vous? *որո՞ւն հետ կը խօսիս կոր. էնո՞նէլէ լսէըրպը էռէյօր սո–ն.*

Est-ce à moi que vous parlez? *ինծի՞ հետ կը խօսիս կոր. պանա՞ ը֊լ սէօյլէյօր սո–ն.*

De quoi parlez-vous? *ի՞նչ բանի վրայ կը խօսիք կոր. սէօպէ–նէ–ը նո՞ւ իւ–լէրնէ պէր.*

Que ne parliez-vous plus tôt. ինչո՞ւ առաջ չէիր խօսեր. ին՞չ ին եվվէլ լաֆըդը էլ-հէյօր ա-պա-ա.

Ne m'en parlez pas. } պըտոր խօսքը մի բանար. ատոր
Je ne veux pas en entendre parler. } վրայ չեմ ուզեր բան մը լսել. շա-նա-ա աէօյէ-նէ- ա-ըմա.

Vous parlez à tort et à travers. } բերնիդ եկածը դուրս կու
Vous parlez au hasard. } տաս. պղըձա կէլէնի փըշտը վէրէն.

Vous mangez la moitié de vos mots. բառերուն կէսը կը կրլես. լա-ղէլ-լէրէն եարըսընը եա-պայօր ա-ա-ն.

Vous êtes un bredouilleur. լիրըտայողին մէկն ես. ըռփըրտայան-լարըն պէրի պին.

Vous ne prononcez pas bien. պղէկ չէ-ք արտաբերեր. էյի ըէ-լէֆֆա-ը էլ-հէյօր ա-ա-նա-ը.

Parlez-lui sérieusement. շիտկէ շիտակ խօսէ հետը. պօ պօղրա- աէօյլէ.

Je l'ai dit en badinant. կատակով ըսի. շագա պէպէհ, էլ-պէհ.

Il l'a raconté pour badiner. կատակի համար պատմեց. լ-ըֆէ էլին նա-փլ էլ-պէ.

Voilà ce qui s'appelle parler. խօսիլն ալ անունկ կ' ըլլայ. աէօյլէ-շմէ+ պէ պէօյլէ օլա-ը.

La chose parle d'elle-même. բանը ինք իրմէ յայտնի է. պշէ+է-ա, պէ-ըէ շէյ պէր.

Vous faites le beau parleur. պղէկ, բարձր խօսիլ կը ձեւացընես. էյի լաֆըդը էլ-հէ+ ըէ-ա-լայօր ա-ա-ն.

Je vous ferai parler. ես ձեզի խօսիլ կու տամ. պէն աէնի աէօյլէ-շ-ըիէրէր եմ.

Causons un peu. քիչ մը խօսինք. պէր ալ գօնա-շալըմ.

Vous ne faites que jaser toute la journée. բոլոր օրը խօսելէն ուրիշ բան մը չես ըներ. պէ-ըի-ա կէ-ա պօշ-պօղ-պղըգ էլ-հէրէն պաշգա իշէն եօգ.

Vous m'étourdissez de votre bavardage. } շատխօսութեամբդ գլուխս
Vous me rompez la tête. } կը ցաւցընես. լաֆ-պանըըըքըն-լա պաշըմը պղրըտըյօր ա-ա-ն.

Oh, le bavard! աա ի՜նչ շատախօս ես. ա՜ՏՏա լեզուան սը.

Vous ne cessez de jaser. խօսելէն չես դադրիր. կը վէրլէ+պէն պու-րմադ սը.

Vous ne faites que rabâcher. միշտ մի եւ նոյն բանը կը կրկնես. պայմա օնու-ընէ+րատլատ սը.

Que me chantez-vous là? ի՜նչ կը ծախես. նէ ատ-ընար սը.

Taisez-vous, bavard que vous êtes! ձայնդ քաշէ, շատախօս դուն ալ. ատ-ինի+էս, լեզուական ատն պէ.

Ne pouvez-vous pas vous taire? քիչ մ'ալ չե՞ս կրնար լռել. պէր ալ ատ-ս օլա՜մադ սը.

Voudriez-vous bien vous taire? քիչ մը շնորհ.ք ընէիր ձայնդ քաշէիր. էրէմ էպէտ պէր ալ ատ-ինի+էսէյիմ.

ԾԷ. ԼՍԵԼՈՒ, ՀԱՍԿԸՆԱԼՈՒ, ԾԱՆՉՆԱԼՈՒ

M'entendez-vous? կը լսե՞ս, կը հասկընա՞ս բսածս. էշէսի՜ր սին, պէպէյէմ սպնա՜ր սը.

Je vous entends bien, mais je ne vous comprends pas. կը լսեմ, բայց չեմ հասկրնար. էշէպէյօր ա-մ ատմա, սպնամայօր ա-մ.

Ecoutez-moi donc. ուրեմն մտիկ ըրէ. էօյլէ խե պէյնէ.

Je vous écoute de toutes mes oreilles. ամենայն մտադրութեամբ մտիկ կ'ընեմ. չօֆ պէզգա՜ն ըլա՜ պէյնէր եմ.

J'ai ouï dire. լսեցի. էշէլ+պէմ.

Vous avez écouté à la porte. դուռէն մտիկ ըրիր. գափը-պան պէյնէպէն.

Je ne le sais que par ouï-dire. ի լուոյ գիտեմ. միւնակ լսած եմ. էշէլմիշ եմ.

Vous faites la sourde oreille. չլսելու կը զարնես կոր. էշէլմեզլիյէ վը-ր-յօր ա-ն.

J'ai effectivement l'ouïe dure. սուտիւ ականջս ծանր է. հէրչէ+ գը-լաղըմ ադըր պըր.

J'entends du bruit. աղմուկ մը կը լսեմ կոր. պէտ շտա՞ն էշխէյօր ու՞մ.

Je n'entends rien. ես բան մը չեմ լսեր կոր. պէն պէտ շէյ էշխէնտէյօր ու՞մ.

Il faut être bien sourd pour ne pas l'entendre. պէտք է շատ խուլ ըլլալ չլսելու համար. էշխէնտէն էյէն փէտ ասպէտ օլմալը.

Entendez-vous le français? ֆրանսերէն կը հասկընա՞ս. ֆրանսըզճա ալնո՞ր մը սքն.

Je l'entends un peu. քիչ մը կը հասկընամ. պէտ ալ ալնար ըմ.

Voulez-vous entendre raison? կ' ուզե՞ս պատճառէ հասկընալ. գանմազ խոսէ՛ր ռ սէն.

Oui, mais pas vous. հա, բայց դուն չես ուզեր. էվէթ, լաքին սէն խոսէնտէկ սէն.

Cela lui entre par une oreille et lui sort par l'autre. մէկ ականջէն կը մտնէ մէկալէն կ' ելլէ. պէտ գոլաղընուան կիրէր ո պէրինուէն չըգար.

Me connaissez-vous? իս կը ճանչնա՞ս. պէնի ընանը՞ր մը սքն.

Je n'ai pas l'honneur de vous connaître. ձեզ ճանչնալու պատիւը չունիմ. խոյըր, ընանըմամ.

Comment, vous ne me reconnaissez pas? ի՞նչ, զիս չէ՞ք ճանչնար. նէ՜, պէնի ընանըմա՞զ մը սընըզ.

Je ne puis vous remettre. չեմ կրնար կոր միտքս բերել. ֆէ+էնէ կէնիէրէմէյօր ու՞մ.

Nous nous connaissions cependant très-bien autrefois. ի վերայ այսր ամենայնի երբեմն իրար շատ ալէկ կը ճանչնայինք. լաքին պէտ վագըն պէրէպէրիդէ էյի ընանըր ըրըզ.

Je ne me rappelle pas d'avoir eu cet honneur. չեմ յիշեր որ ասս պատիւս ունեցած ըլլամ. խոնրըմա կէլմէյօր.

C'est singulier. Mon visage devrait vous être connu. զարմանալի բան է. բայց կէրպարանքս ձեզի ծա-

նօթ պիտ՝ որ ըլլար. շալաճափ չէյ. լաւին փեսվէրիւմ ինչ պէտք օլմալըդըը.

Reconnaissez-vous cette dame? *սա խաթունը կը ճանչնա՞ք. պո՛ գապընը ըռանը՞ր ընըդ.*

Je ne sais pas si j'ai l'honneur d'être connue de Monsieur. *չեմ գիտեր որ սա պարոնէն ճանչցըւելու պատիւը ունի՞մ. պէլկի փ պո՛ ազա պէնի ըռանը՞ր մը.*

Pardonnez-moi, je me rappelle d'avoir eu le plaisir de vous voir l'hiver dernier chez Monsieur N. *թողութիւն կ՝ընէք. կը յիշեմ որ անցած ձմեռ պարոն Ան տունը ձեզ տեսնելու հաճութիւնը ունեցայ. ափվ էյլէր ինիչ. հէյնն գըշ Փ. պանըն էվինդէ ինչ հէօվքո՛մ.*

Juste! Vous souvient-il de cela? *սաղդ. ասիկայ կը յիշէ՞ք. հէյրլէ. գահա ափընըզդա՞ մը.*

Je m'en souviens très-bien. *շատ ալէկ կը յիշեմ. փէփ էյի ափըմգա գըր.*

ԺԸ. ԶԳԵՍՏ ՀԱԳՆԵԼՈՒ, ՀԱՆԵԼՈՒ

N'êtes-vous pas encore habillé? *դեռ հագուած չե՞ս. գահա հէյնդիշ գէյ՞ը ղը ինն.*

Habillez-vous promptement. *շուտով հագուէ. չաֆգա հէյնն.*

Il faut que je me rase. *պէտք է որ ածիլըմ. ընէրաշ օլմալըմ.*

Il faut que je fasse couper mes cheveux. *պէտք է որ մազերս կտրել տամ. սալըրըմը էմնիէրմելիյմ.*

Vous ne peignez pas vos cheveux. *մազերդ չես սանտրեր. սալըրընը ընթամազ ան.*

Lavez vos mains et votre visage. *ձեռքներդ ու երեսդ լուա. եալէրինի, եի-կի-նի- եույգա.*

Vos mains sont sales. *ձեռքներդ ապտաս են. եալէրն էրլէ գէր.*

Essuyez-les avec cet essuie-mains. *սա ձեռքի սրբիչով ձեռքներդ սրբէ. չա- եվ եէղէրէ նէք եալէրինի ափ.*

Avez-vous coupé vos ongles? ըղունդներդ կտրեցի՞ր. ընձնաթլատընը էօպի՞ն ը.

Voici une chemise propre. ահա քեզի մաքուր շապիկ մը. էլնի պէտ ընդդ կէօնէ+.

Avez-vous ciré mes bottes? կօշիկներս ներկեցի՞ր, փայլեցուցի՞ր. չէղնելէրիդ պօյալատը՞ն մը.

Nettoyez mes souliers. մուճակներս մաքրէ. գոնա-պօ-րալատըմը ընէդիլէ.

Mes bas sont troués. զանկապաններս ծակ են. չօ-րապլատըմ պէլի+ պէր.

Vous avez mis vos bas à l'envers. զանկապաններդուդ ներսի դին դուրս հագեր ես. չօրապլատընը ընէրս կէյ-դիլ սին.

Brossez votre habit. զգեստիդ խոզանակ մը զարկ. բո-պանա պէր ֆըրչ վո-ր.

Mettez votre surtout. թիկնոցդ հագիր. պէ-րընէ-գօ-նա- կէյ.

Vous n'avez pas boutonné votre gilet. բաճկոնդ չես կոճկած. ժիլէնէ պէ-յոդիլէ-դիդիլ սին.

Déshabillez-vous. հանէ. սօյո-ն.

Otez vos souliers et vos bas. մուճակներդ ու զան-կապաններդ հանէ. գոնապո-րալատընը, չօրապլատընը չըֆո-ր.

Aidez-moi à tirer mon habit. օգնէ ինձի զգեստս հաններու. բո-պո՞ը չըֆօրմայա եօրդը՞ էդը.

Voulez-vous votre robe de chambre? զիշերւան զգեստիդ կ' ուզէ՞ք. կէճելէյինդէ ընդէ՞ր սինէլ.

Apportez mes pantoufles. հողմաթաիներս բեր. փա-պո-ճլատըմը կէդիր.

Dépêchez-vous de vous déshabiller. շուտով հանէ. չափո+ սօյո-ն.

Je suis déshabillé. հանուած եմ. սօյոնմո-ղ ս-մ.

ԺԹ. ՈՒՏԵԼՈՒ, ԽՄԵԼՈՒ, ՀՆԱՆԱԼՈՒ

J'ai faim. *փորս անօթի է. գարնըմ ած պըլլ.*

J'ai grand' faim. *փորս շատ անօթի է. գարնըմ չօք ած պըլլ.*

J'ai de l'appétit. } *ախորժակ ունիմ, կը զգամ.*
Je me sens de l'appétit. } *իշլնահըմ վար. իշլնահ պուլյոր ա՛մ.*

Je suis encore à jeun. } *դեռ ծոմ եմ, բան մը չեմ*
Je n'ai encore rien pris. } *կերած. պահա պէր շէյ եէմէշիշ էմ.*

J'ai soif. *ծարաւ ունիմ. ասասմըշ ըմ.*

Je voudrais bien boire un coup. *բան մը խմել կ'ուզէի. պէր շէյ իչմէ+ իմիէր իպէմ.*

Donnez-moi à boire. *խմելու բան մը տուր ինծի. իչէցմէ+ պէր շէյ վէր.*

Donnez-moi un verre d'eau. *գաւաթ մը ջուր տուր. պէր գապէհ ա՛ւ վէր.*

Versez-moi un verre de vin. *գաւաթ մը գինի լեցուր. պէր գապէհ շարապ փօլուր.*

Je suis bien las, bien fatigué. *շատ յոգնած եմ. ղայէն եօրղո՛ւն ա՛մ.*

Je n'en puis plus. *ալ չեմ կրնար. ուրիէք ընգոիըմ էհէքտէ.*

J'ai sommeil. }
J'ai envie de dormir. } *քուն ունիմ. ա՛յգու՛մ վար.*
Je suis tout assoupi. }

Je voudrais être au lit. *կ'ուզէի անկողնի մէջ ըլլալ. էհշէէ փէօշէէփէ օլայըմ.*

Je vais me coucher. *պատկելու կ'երթամ կոր. եաթմայա կէփէյօր ա՛մ.*

J'ai bien dormi. }
J'ai dormi d'un bon somme. } *աղէկ քնացայ. էյի ա՛յու՛փու՛մ.*

J'ai assez mal dormi. *անշատի աղէկ չքնացայ. օ գա՛փար էյի ա՛յու՛մատըմ.*

Je n'ai fait que sommeiller. *մրափեցէն ուրիշ բան մը չըրի. ու-յու-գլամափան պաշգա պէտ շէյ եղնգիմ.*

Je n'ai pu m'endormir. *չկըրցայ քնանալ. ու-յու-յու-մափըմ.*

Je n'ai pu fermer l'oeil de toute la nuit. *բոլոր գիշերը աչքս չկըրցայ գոցել. պի-ղի-ն կէծ կէօզի-մ- գա-փայամափըմ.*

Je me suis réveillé avec le jour. *լուսընալուս առեն արթընցայ. պըրտըղը վազըն օյանափըմ.*

Je me suis éveillé en sursaut. *մկհանց յառակեալ արթընցայ. պէրտէն պէրէ ընէրայարագ օյանափըմ.*

Ի· ԵՐԹԱԼՈՒ, ԳԱԼՈՒ, ՊՏՂՏԵԼՈՒ

Où allez-vous ? *ո՞ւր կ' երթաք. նէրէյէ կիտէյօր սո-նո-ղ.*

Je vais à l'église. *եկեղեցին, ժամը. էնէ-էյէ.*

Je rentre chez moi. *տուն կը դառնամ. եվէ գէօնէ-յօր ո-մ.*

D'où venez-vous ? *ուսկի՞ց կու գաս. նէրէտէն կէլէյօր սո-ն.*

Je viens de la promenade. *ժուռ գալէն, պտըտելէն. կէղնէտէն.*

Je sors de chez vous. *ձեր տունէն կ' ելլեմ. սէղտէն ըգէտըմ.*

Par où voulez-vous passer ? *ո՞ւսկից անցնիլ կ' ուզէք. նէրէտէն կէչնէ+ իս-նէր սինիզ.*

Entrez ! *Հրամայեցէք, մտէք. պո-յո-րո-ն, կիրին.*

N'allez pas si vite. *անչափ շուտ մ' երթաք. օ գըտար չափո-+ կիտո-յէն.*

Ne courez pas tant. *անչափ մի վազէք. օ գատար գօշմայըն.*

Vous êtes tout essoufflé. *շունչերնիդ կտրեր է. նէ-ֆէ-սինիզ +է-սըմըշ.*

Reprenez haleine. *շունչ առէք. նէֆէս ալըն.*

Arrêtez ! *կեցէք. պո-րո-ն.*

Attendez un moment. քիչ մը կեցէք, սպասեցէք. պէտ ալ պո՛րո՛ն, պէ՛տ է՛յնի.

Allez plus doucement. քիչ մը կամաց գացէք. պէտ ալ եաւա՛շ կ'ըսէն.

Je ne saurais vous suivre. չեմ կրնար եաեւնեռնէդ գալ. արգանըզսան կ'ելլե՛մ.

Reposez-vous un peu. քիչ մը հանգչեցէք. պէտ ալ եօրղո՛նը՛ն ալըն.

Je vais avec vous. ձեզի հետ կ'երթամ. ուզնի՛ւ կ'ըսէէ ը՛ս.

Suivez-moi. եաեւէս ելու. արգամսան կ'ել.

Venez ici. հոս ելու. պո՛րայս կ'ել.

Venez par ici. ասկից ելու. պո՛նպան կ'ել.

Passez par là. անկից անցէր. ընպան կ'ել.

Avancez! առաջ գնա, անցէր. էլէրէ կ'ըսէ, կ'ել.

Allez tout droit. շիտակ գնա. պօղրա՛ կ'ըսէ.

Approchez! մօտ ելու. եաքըն կ'ել.

Restez là. հոն կեցէ՛. ընպա պո՛ր.

Ne bougez pas de là. հոնկից մի շարժիր. ընպան գը՛մըլտանմա.

Ne vous éloignez pas. մի հեռանար. ո՛ղագ կ'ըսէ՛ն, էըրագլանմա.

Revenez bientôt. շուտ դարձէք. չափա՛ւ պէօնի՛ն.

Ne restez pas longtemps. շատ մի կենար. չօք պո՛ղմայըն.

Ne vous faites pas attendre. սպասցընել մի տար. պէ՛տ էլ ուզնէրմէյին.

J'allais à tâtons. խարխափելով կ'երթայի կոր՛ եօքլայս եօքլայս կ'ուզէյօր ո՛պո՛մ.

Reculez un peu. քիչ մը եաեւ գնա. պէտ ալ կէրէ՛, արգայս կ'ըսէ՛.

Passez votre chemin. ճամբադ գնա. եօլո՛նա կ'ըսէ՛.

Faites place. Laissez-moi passer. ճամբայ տուր. ԹՈՂ ՏՈՒՐ ՈՐ ԱՆՑՆԻՄ. եօլ վէր. պրա՛գ էն կ'ելէյի՛մ.

Sortez d'ici. ասկից ելէր. պո՛նպան չը՛գ.

Allez-vous-en. Va-t'en. գայէք. կորսուէ, գնա. հեռին. հեռի եղիր.

Voulez-vous venir avec moi? հեաս գալ կ' ուզես. պէլէմճէ հէլէ+ իմիէր ճի ին.

Dites-moi oui ou non. կամ հա կամ չէ ըսէք. եա հէ եա եօք պէյին.

Allons par eau. ջրէն երթանք. պէնէպէին, գայըղլա հեռէլիմ.

Où est le bateau? նաւակը ուր է. գայըգ նէրէտէ.

Où sont les bateliers? նաւավարները ուր են. գայըգ-ճըլար նէրէտէ.

Entrez dans le bateau. նաւակը մտէք. գայըգա հիրին.

L'eau est fort tranquille. ջուրը շատ հանդարտ է. սու չօք իլիման պըր.

Où voulez-vous débarquer? ուր կ' ուզէք ելլել. նէրէյէ չըգմագ իմիէր սինիզ.

Nous sommes près du bord. ափունքին մօտ էնք. գըյըյա եագըն ըղ.

Etes-vous las? յոգնած էք. եօրղո՞ն մու սունուղ.

Je suis très-fatigué. շատ յոգնած եմ. չօք եօրու-մուշ սամ.

ԻՍ. Խ Ա Ս Ն

Le bruit s'en est répandu par tout. աւոր լուրը ամէն տեղ տարածուեցաւ. պունուն խապէրի փէօրն ըթրաֆա ըրվաղու-ր օլմու.

Comment avez-vous fait connaissance avec elle? իրեն հետ ի՞նչպէս ծանօթութիւն ընելու սկսաք. ծոռն էլէ նա՞սըլ հէօրէ-ղմեյէ պաշլապընըղ.

Je vous ferai faire connaissance avec lui. ձեզի անոր հետ ծանօթութիւն ընել կու տամ. սէզէ ծոռ-յլա աշնալըք էլիպէրէյիմ.

Je ne saurais le souffrir. չեմ կրնար քաշել, տա-նիլ. պայանամամ, չէ+էմէմ.

J'eus bien de la peine à m'empêcher de rire. ծիծաղս

բռնելու համար շատ աշխատեցայ. հե-լեռն ըն-ը-տայ չօգ ղօր չէ-տին.

Je n'y gagnerais rien. *ասով առաջ չէի երթար, ձեռքս բան մը չէր անցներ. պո-նո-յլա ելէրէ հեռ-ռէղ էտի, էլռե պէր շէյ հէլռէղ էտի.*

Vous y trouveriez mieux votre compte. *ձեզի աւելի յարմար կ' ըլլար. ինչ պահա ֆախրէլի օլո-ր ո-պո-.*

Il aura sa revanche. *Հաւուցումը, վոխաբէնը պիտ'որ ընդունի. ռե-գոպէլէնին ալաճագ.*

Donnez-m'en une fois autant. *մէկ այնչափ ալ տուր. պէր օ գապար պահա վէր.*

Le mien est plus gros de la moitié, une fois plus gros, plus grand. *իմս անոր երկուքին չափ է. պէնիմթէ էթէսի գապար վար պըր.*

Qu'avez-vous à l'oeil? *աչքդ ի՞նչ եղեր է. հեօղէ-ն նը՞ օլմո-շ.*

D'où vient que vous êtes si triste? *ինչո՞ւ անանկ տրտում է.ք. նը՞ էյնի օ գապար մահզո-ն ո-նո-ղ.*

Elle a toujours quelque chose qui lui fait mal. *միշտ ցաւ մը ուներ. ադըքը էթէ+ օլսո-ղս- էօգ.*

S'il ne tient qu'à cela. *թէ որ բանը ասոր վրայ է նէ. էյէր իշ պո-նա գալըբաա.*

Il ne faut pas examiner les choses à la rigueur. *անչափ ճշդիւ քննելու չէ. օ գապար ըզգը ապ-շըէր-մամալը.*

Il fut à deux doigts de sa perte. *մազ, երկու մատ մնայ որ պիտի կորսնուէր, կործանէր. գըլ գալըը էի ըէլէֆ օլո-պ կէթէճէյէթի.*

Les choses ont changé de face. *բաները փոխուեցան. մալահամ պէյղէլէթի.*

C'est tout dire. *ասիկայ ամէն բանին տեղը կը բռնէ. պո- հէր շէյին եէրինի ըո-ըաբ.*

J'ai cru qu'il ne serait pas mal à propos. *կարծեցի որ անյարմար չէր ըլլար. ատնաբմ էի ռե-նաոթպէճիղ շէյ պէյէլ էթի.*

Il ne ferait pas mal d'y aller. *երթալու ըլլար նէ, դէշ չէր ըներ. կրնաէյթէ, ֆէնա էրհեղ էթէ.*

S'il arrivait quelque malheur. *դժբախտութիւն մը պատահելու ըլլար նէ. պէր ֆէլաէրն ըսհդ էթէցէ+ օլսայդը.*

Je m'en sais mauvais gré. *շատ կը ցաւիմ. չէֆ ասըր ըմ.*

Vous ai-je jamais grondé? *քեզի երբեք սաստած, յանդիմանութիւն տուած ունի՞մ. անոնի պըտլաթը- ղըմ վո՞ր մը.*

On ne peut avoir cela que difficilement. *ասիկայ դժուարութեամբ ձեռք կը ձգւի. պո՛ ղէյ կը- ճ էլէ կէլէր.*

Pourquoi faites-vous tant de bruit? *ինչո՞ւ ասչափ խշըլտոց կը հանես. նի՞չին պո՛ գաթաք փոլըտրը էթէր սին.*

Il eut bien de la peine à se sauver. *մինչուկ որ ազա- տեցաւ նէ, շատ դժուարութիւն քաշեց. գո՛րխո- ղանճայութէֆ չէֆ պահոլը էլէ+թէ.*

Il s'accommode de tout. *ամէն բանով գոհ կ'ըլլայ, ամէն բանի կը յարմարի. հէր ղէյէ գայլ օլո՛ր. ծնա կէօրէ հէր ղէյ պէր թէր.*

Autant que je puis m'en souvenir. *որչափ որ կը յի- շեմ նէ. խոլըըմա կէլինէր պէլթէյէմ գըթաք.*

Vous auriez mieux fait de n'en dire mot. *բան մը չըսէիր նէ, աւելի աղէկ կ'ընէիր. պէր ղէյ ը- ղայայդըն, պահա էյի էթէր ենին.*

Je me suis enfin ravisé. *վերջապէս խորհուրդս փո- խեցի. ածն ածո՛ ֆէ+րնի պէյնէրէմ.*

Il commence à s'échauffer. *տաքնալու, բարկանալու կը սկսի կոր. գըզմայա, հըբալանմայա պաշլայօր.*

Tout ceci ne présage rien de bon. *աս ամէն բաները ա- ղէկ գուշակութիւն չէ. պո՛նլար էյի նիշան պէյլ.*

Je ne garderai point de mesure. *չափ պիտի չպահեմ. պէր էօլչո՛ պո՛ղմայաճակ ըմ.*

J'ai le coeur percé de douleur. *սիրտս տրտմութեամբ լեցուն է. գալէի պէ-ղէ-ն գամ գոռալէն իւրէնդէ պէր.*

Je ne l'ai pas trouvé fort disposé à cela. *աս բանս ընելու իրքը անչափ պատրաստ չգտայ. պոռնա էն-պիսինի օ գըպատ իմէէլի պո-լմատըմ.*

Il est mal dans ses affaires. *գործքերը գէշ կ' երթան կար. իշլէրի ֆէնա կիտէօր.*

Il ne cède à personne en fait d'érudition. Il est aussi savant que pas un. *Համառութեան կողմանէ մէկէ մը վար չէ. վո-գո-ֆէյէղնդէն եանէ էմսէպէն աշագա գալմազ.*

Peut-être que ma présence vous sera un obstacle. *գուցէ ներկայութիւնս ձեզի արգելք մը կ' ըլլայ. ինղնմալ էն պէնիմ ղէվճո-պ պո-լո-նմամ սիզէ պէր էնկէլ օլսո-ն.*

Qu'est-ce que cela me fait? *ինծի՞ ինչ. պանա՞ նէ.*

Si jamais il m'arrive de le rencontrer. *երբեք իրեն պատահելու ըլլամ նէ. էյէր պէր էէրէ օնա բոախ կէլէճէէ օլո-բամ.*

A quoi se monte le tout? *ամէնը մէկանց ի՞նչ կ' ընէ, գումարը ի՞նչ է. հէփսի պէրթէն, ճէմի նի՞ կիտէր.*

Pensez-vous en être quitte à si bon marché? *կարծես որ ասչափով պրծա՞ր. պո- գոպար էլէ, պէօյլէ ինվէնճէ գո-րմո-լո՞մ նո- զանն էտէր սին.*

Il m'a rendu de fort bons témoignages de vous. Il m'a dit beaucoup de bien de vous. Il m'a parlé de vous fort avantageusement. *քու վրադ շատ գո-վեսով խօսեցաւ. սէնի չօք ղէրհ էմպէ.*

Je veux voir à quoi tout ceci aboutira. *կ' ուզեմ տեսնել սրսոր վերջը ի՞նչ պիտ' որ ըլլայ. շո-նո-ն ներէյէ վարաճաղընը կէօրմէ+ իմինէր ի՞.*

Vous n'y trouverez pas votre compte. *տակէն պիտի չեղլես, միտս պիտի կրես. ալընդուան չըգոմայաճագ սըն. շարտըը չըգաճագ սըն.*

Je ne m'en soucie pas. *Հոգս չէ. ո-մո-րո-՞ պէյիլ.*

M'en dût-il coûter la vie. մահուանս պատճառ ալ ըլլայ նէ. մեռնելու ալ ըլլամ. էօլէճէ+ պիւք օլսամ.

J'ai eu bien de la peine à le faire venir. միճչուկ որ բերել տուի նէ հոգիս բերնէս եկաւ. կէնիէմոթէճէ+ էֆէնի ղահմին չէ+փի՞.

Il va si lentement en besogne. գործքին մէջ անանկ դանդաղ է որ... տաալահաթն իւյնոթ օ գոփոթ պըէր փըր +է.

Cela vient à rien. Cela s'en va en fumée. ասկից բան մը չելլեր. պո՜նոթան պիր շէյ չըգմազ.

Tout homme est sujet à se tromper. ամէն մարդ կըրնայ խաբուիլ. հէր +էշ պնոթոպիւէր.

Cela est tout aussi bon. աս ալ մէկալին չափ աղէկ է. պո՜ փա օ պիրի գոփոթ էյի փիր, օ պիրինոթէն պշագա գալմազ.

Ils font mauvais ménage. տան մէջ իրարու հետ աղէկ չեն. եվ իւյնոթ պիրի պիրիյլէ էյի փէյիլ փիրլէր.

Il m'a bien fallu en passer par là. պէտք եղաւ որ անանկ ընեմ. էօյլէ էմոէյէ ճէճպո՜ր օլսո՜մ.

Si les affaires réussissaient selon nos désirs. բաները բաղձացածնուս պէս յաջողելու ըլլային նէ. իշլէր խոէպէյիմիշ կիպի կիփէճէ+ օլսայդը.

Je suis résolu de rompre avec lui. միտքս դրի որ բոլորովին իրմէ բաժնըւիմ, իրեն հետ ասրըւիմ. ֆի+էմ գօփո՜մ +է ծնո՜նտա պի՜սպի՜կի՜ն +էսիշէյիմ, պօղո՜ղայըմ.

Il me prit envie, fantaisie d'y aller. հոն երթալու բաղձանքս եկաւ. օղայա կիմոէյէ ապղի՜մ օլսո՜.

Je devins rouge comme de l'écarlate. Le feu me monta au visage. կաս կարմիր կարեցայ, արիւնը երեսս զարկաւ. գըզ գըրմըզը օլսո՜մ, գանըմ եի՜գի՜մէ վո՜ղսո՜.

Je ne saurais le faire sortir. ինքը չեմ կրնար դուրս հանել. ծնո՜ փըշըրը չըգարսամամ.

De la manière qu'il s'y prend. բռնած ձամբովը. ընո՜պսո՜ղո՜ եօլ ո՜լա.

La chose est comme faite. բանը լմընցածի պէս է. մատնահան պէմ-պէղ կ'ելլէ գէր.

Si nous avions seulement assez d'argent. միայն բաւական դրամ ունենայինք նէ. եւ ըստ ըզմիւսոյն գործ ի գործ դարմանէր ըզհարսն.

Il a trempé dans la conspiration. ինքն ալ չար ընկերութեան մէջ մտաւ. ինծի պէ շէրեր իմիւնիֆաթ ըլլար.

Vous vous entendez mieux à cela que moi. դուք աս բանս իմէ աւելի աղէկ կը հասկընաք. անոր պատ մատնահանը պէնպէն էյի պղտոր ընդ.

Il ne songe pas à mal. միտքը դէշ չէ. ֆէյրի ֆէնա պէյլ գէր.

Je sais de vos nouvelles. ինչպէս մարդ ըլլալէ, ըզտածնեըդ գիտեմ. նասըլ պրամ օղլուղուձու, էմ-պէյլէրինի պիլէր եմ.

Le moyen de ne pas le faire? չընել կ' ըլլար մի. էմ-մէյէ օլա՞ր մայրպոտ.

Je sortirai, dès qu'il cessera de pleuvoir. անձրեւը դադրելուն պէս դուրս պիտ' որ ելլամ. եաղմուր էպէյէ կէպ գէլտը ըզգաճաղ ըմ.

Que veut dire ceci? Qu'est-ce que cela veut dire? ասիկայ ի՞նչ կը նշանակէ, ի՞նչ ըսել է. պունուն մանասը՞ նէ, պու նէ՞ գէմէ.

C'est un mal sans ressource. Il n'y a point de remède à cela. ասոր ճար, դեղ չկայ. պունա չարէ եօք.

Je ne prends jamais de telles libertés. ասանկ բաներ ընելու երբէք չեմ համարձակիր. պէօյլէ ղէյլէր էմիէյէ ճէսարէմ էյէմ.

J'ai une grande affaire sur les bras. դժուարին գործ մը ունիմ. պէր չափարըղ, ղոր էլիմ վար.

Ils se rendent maîtres de tout le commerce. բոլոր վաճառականութիւնը իրենց տակը կ' առնեն. պուղիճանլըֆ պէսպէ-լիյնի ծնլարըն էլինէ գէր.

Je m'en rapporte à qui l'on voudra. որուն որ կ' ուզեն

նէ, կը հարցընեմ, կը հաւանիմ. +ինձ +ի խոնէրլէրսե, ածսը ըմ, ընէլիմ, բաղէ օլսուր ա՞մ.

Restez où vous êtes. եղած տեղդ կեցիր. օլդուղունդ եէրսէ պո՞ր.

Ne vous déconcertez pas. մի շփոթիր. շաշըրմա, ալլի իւմի օլմա.

Je ne suis pas si sot. անչափի անմիտ չեմ. օ գատըր շաշընճը պէյիլ իմ.

Réservez cela pour une autre fois. ասիկայ ուրիշ անգամուան մը պահէ. պոնունու պաշգա փէֆայա սաքլա.

Notre navire fait eau. նաւերնիս ջուր կ' առնէ. կէմիմիզ սու սըզըր.

Les matelots avaient été faire de l'eau. նաւասարները ջուր առնելու գացած էին. կէմիճիլէր սու կէնիրմէյէ կիմիզ իւիլէր.

Il est revenu de toutes ses folies. բոլոր խենթութիւններըը մէկ դի թող տուաւ. փէվանէլէյէ պիր նասթաֆա պրաֆըր.

Il ne se fait aucun scrupule de mentir. սուտ կրուցելը բանի տեղ չդներ. եալան սէօյլէմէյէ շէյ եէրինէ գօմաչ.

Procurez-moi un domestique qui soit à mon gré. ինձի ուզած-իս պէս ծառայ մը գտիր. պանա քընի-պէյ կիսի պիր խըզմէ֊չի-եր պո՞լ.

Il me tarde de le voir. շատ կը բաղձամ ինքը տեսնելու. օնու կէօրմէյէ չօք ըզղէ-լէր իմ.

Quand je vois de pareilles choses je tombe des nues. ասանկ բաներ տեսնելու ըլլամ նէ, շատ կը զարմանամ. պէօյլէ շէյլէր կէօրէ-սէմ, չօք ընճացքի-պ եարէր իմ.

Ils riaient à gorge déployée. բարձր ձայնով կը ծիծաղէին. գահ գահ կէ-լէյօրլար ըտը.

Cette expression peut être prise en un mauvais sens. սա բառս, խօսքս գէշ մտքով կրնայ առնըւիլ. պո֊ւէօչ ֆէնայա ալընա պիլիր.

Il y a loin d'ici là. հոսկից հոն շատ հեռու է. պոռնդան օրայս չօգ ուղիդ պըէր.

Il enrage contre moi. ինծի դէմ կը բարկանայ. պանդիրըէր.

Je vous en tiendrai compte. ատոր տեղը կը լեցընեմ, վարձքդ կու տամ. պոռնուն եէրինէ փօղտու-րու ուտ, է-ծրէրինէ վէրէր ֆ.

Cela me fait sauter aux nues. ատ բանս իս շատ կը բարկացընէ. պո- պէնէ փէ+ ֆըտըրըր.

Je n'y vois goutte. Je n'y comprends rien. ասկից բան մը չեմ հասկընար. պոռնդան պէր շէյ ապնամամ.

S'il avait tant soit peu de courage. քիչ մը քաջասըրտութիւն ունենար նէ. պէր ապ եէ-րէ+լէ օղայրը.

Il a trouvé à qui parler. Il a trouvé chaussure à son pied. իրեն յարմար, իրեն դէմ դնել կրնայող մարդ մը գտաւ. էնդրինէ ուդղուն, ֆարշը ֆօդաճափ պէր ապամ պոռդու-.

Il répond toujours à demi-mot. միշտ կէս բերան պատասխան կու տայ. պայմա եարըմ ապըդ ճէվապ վէրէր.

Il est capable lui seul de leur tenir tête. մինակ ինքն ալ անոնց հետ գլուխ կրնայ ելլել. եալընըդ էնդրէ փէ ծնլարըս պաշ չըֆապիէր.

Il est en pointe de vin. քիչ մը գլուխը զուարթացած է. պէր ապ պաշը փո-մանդամընդ.

Cet ivrogne fait des zigzags. սա գինովը պատէ պատ կը զարնըւի կոր, ծուռ ու մուռ կը քալէ կոր. ղուաէրթօշ պէր պո-վարպան օ պէր պո-վարս վո-րո-ղո-յօր, ղէօյլէ պէօյլէ, էյրէ պի-յրէ- հիպէյօր.

J'ai changé de dessein, de résolution. միտքս փոխեցի. ֆի+րթի պէյնէրիմ.

C'est là tout ce que vous aurez, ménagez-le bien. տեսնելիքդ ատ է, ապէկ գործածէ. հէօրէ-պ հէօրէճէյին պո- պո-ր, էյի գո-ղըան.

Comme si de rien n'était. բան մը չեղած պէս. պէր շէյ օլմամըշ հիպի.

Ils se sont enfuis à toutes jambes. *կրցածնուն չափ շուտ փախան. գո՛ւ-պրեմ-լէրի եէմիչլէրէյ գըպա՛ր չափո՛ւ գաչըըլար.*

Vous voulez toujours vous mêler de ce dont vous n'avez que faire, mettre le nez où vous n'avez que faire. *միշտ քեզի չվերաբերած բաներու մէջ մտնել կ' ուզես, կը խառնըւիս. հէր ըէհան սանա պո՛ւ-ղհէյնէ ղէյլէր իչինէ կիրո՛ւ խոմէր պէն, գո՛ւրըշըր պը՛ն.*

Il n'est pas à beaucoup près si beau. *անչափ աղուր բլլալու համար դեռ շատ բան պէտք է. օ գըպա՛ր կի՛ւ-ղէլ օլմայա պահա չօփ ղէյ լապը՛ն.*

De quoi vous inquiétez-vous? *ի՞նչ բանի համար հոգ կ' ունենաս. նը՛ չէին գայղը եաթէր պէն.*

Il est entre le zist et le zest. *տարակուսի մէջ է. ըսելնէքն ու ընելնէքը չգիտեր. ղի՛ւ-ճհէ չէյնաթ պէր, նէ եաթճէյինէ նէ պէյէճէյինէ պիլմէզ.*

A quoi bon tant de paroles? *ասչափ խօսք ի՞նչ բանի կը ծառայէ. պո՛ւ գափար լաֆըն սանը՞ նէ.*

Il faut nécessairement que cela soit. *պէտք է որ ասի՛կայ բլլայ. պո՛ւ օլմալը.*

Je ne le ferais pas pour quoi que ce fût. *ինչ որ ուլո՛ւ, ընելու բլլան, չեմ ըներ. նէ վէրսէլէր, էլնաէ՛լէր, էլմը՛ս.*

Il regarde de trop près aux choses. *ամէն բանը շատ մօտէն, խորունկ կը քննէ. հէր ղէյէ եաքընպան նազար եաթէր, պէրքնաթէն ընճլընչ եաթէր.*

Il le fait de la manière la plus aisée du monde. Cela ne lui coûte rien, ne lui donne pas la moindre peine. *աս բանս շատ դիւրութեամբ կ' ընէ. պո՛ւ տալահը՛ն չօփ գօլայըդըլ եաթէր.*

Je n'y suis point du tout obligé. *ասոր ամենեւին պարտըկանութիւն մը չունիմ. պո՛ւնա հիչ պօղճա՛ս եօք.*

Voilà qui est fait. *ալ բանը լմընցաւ. ղայըը տալահը՛ն պիլնաթ.*

Comment cette faute vous a-t-elle échappé? *ինչպէս ասս սխալը աչքէդ վախաւ, չիմացար. նաւըլ պու- եանլըզը պու-յմապըն.*

Je vous prie, écoutez-moi jusqu'au bout. *կ' աղաչեմ մինչուկ վերջը մտիկ ըրէք. եալվարըր ըմ ածուանապաք պինկեյին.*

Dites donc ce que c'est. *ըսէք ինչ որ է նէ. նէ էի եաէ պէյին.*

Qui est le propriétaire de cette maison? *ասս տան տէրը ոմվ է. պու- եվին սահիպի էի՞մ պէր.*

Vous ne savez pas ce que vous voulez. *ուզածդ չես գիտեր. եանլէպէյինպէն եապէրին էօգ.*

Il n'en peut revenir. *անկից չկրնար ազատիլ. ծնպան գու-րլու-լմամպ.*

Votre curiosité vous coûtera cher. *հետաքրքրու- թիւնդ քեզի շատ սուղ պիտի նստի. ապաշնըրըծ- լըդըն, եանլիգաան սանա չօգ պղըր օլու-րսծաք.*

J'en ai eu bon marché. *աժան պրծայ. ա-ծու-ղ, էհ- վինճէ գու-րլու-լսու-մ.*

Il m'a pris au dépourvu. *մէկէն ի մէկ, պատրաստ չեղած ատենս վրաս հասաւ. պէրպէն պէրբ, ըէպա- րէ+ակ վագնըմսպա ի-սի-մ եէնիչպէ.*

Il s'est assez bien expliqué là-dessus. *ասս բանիս վրայ միտքը բաւական աղէկ յայտնեց. պու- շէյ ի-պէրինէ ֆի+րինի էյէ ապնապը.*

Il est tous les jours collé sur les livres. *ամէն օր գրքերուն կպած է, գրքերէն չբաժնըվիր. հէր կի- ո+նապաբա եափըմըշ, պյրըմպ.*

La coutume l'emporte sur la raison. *սովորա- թիւնը իրաւունքը կը յաղթէ. ապէն հափըպան ի- սի- պի-ր.*

A quel taux avez-vous placé votre argent? *ըստակդ քանիո՞վ վաշխի տուիր. ափլինի ջո՞ղ էլ ֆայըզ- վէրպին.*

Je ne saurais y mettre tant d'argent. *ասս բանիս*

աոչաւի ըսաւակ չեմ կրընար ծախել. պո՚նա օ գո՚պոր գ՚ուրա խոյց էպէհ՛.

Depuis que j'ai changé de demeure. *բնակութիւնս փոխելէս վեր. ղէ+եանըմը պէյլիէրպէ+պէն պէրի.*

En voilà assez pour dix personnes. *ասիկայ տասը հոգւոյ հերիք է. պո՚ օն +իշէյէ եէմիէշէր.*

C'était ma dernière ressource. *վերջի ճարս ան էր. ոօն չարէմ օյո՚պո՚.*

Les provisions nous manquèrent. *պաշարնիս հատաւ. ղախրէհիղ է+ալըի.*

Il a une dent de lait contre moi. *ինծի շատ բարկացած է. պանա չօգ պորըլմըշ.*

La fortune se joue des hommes. *բախտը մարդիկներըը ծաղը կ՚ընէ. ֆէլէ+ քնոանըն է՚ղէրինէ կի՚լէր.*

Nous n'en serons pas moins bons amis pour cela. *ասով բարեկամութիւննիս ամենեւին չնուազիր. պո՚նո՚յլա պօմի՚ղո՚ղո՚մո՚ղ ասլա է+ալմըղ.*

Comment va l'affaire? *գործդ իՙնչպէս է. տալահըն նա՚սըլ պըր.*

Nous avions toutes choses en abondance. *ամէն բան առատութեամբ ունէինք. հեր շէյհիղ պօլ պօլ վեր ըտը.*

J'ai passé une fort mauvaise nuit. *գիշերը շատ գէշ անցուցի. կէճէյի փէ+ ֆէնա կէչիրտի՛.*

Je suis au bout de mon latin. *շփոթած եմ, ի՚նչ ընելիքս չեմ գիտեր. շաշըրմըշ գալմըշ ը՛մ, նէ էրէճէյիմ պիլմէ՛մ.*

Il faut que vous le fassiez, bon gré mal gré. *ուզես չուզես, ընելու ես. իսթէր իսթէմէղ, էլմալի սին.*

Si l'occasion se présente de vous servir. *ձեզի ծառայութիւն ընելու առիթը պատահի նէ. պէյլ խըզմէթի էրէճէ+ պէր ֆո՚րսաթ էլէ կէչիճէ+ օլո՚րսա.*

C'est pour mon usage. *ինծի համար է. պէնի՛մ իչին պէր.*

Il ne faut pas s'en étonner. *զարմանալու չէ. ըէաճճի՚պ էրէճէ+ շէյ պէյլ.*

Eh bien, qu'entendez-vous par là? *ասով ի՞նչ ըսել կ'ուզես. նէ՞ պէտէ խմիէր ինն.*

Il en parle comme d'un prodige. *ասիկայ հրաշքի պէս կը պատմէ. պուռնու ը-ճիչէին կիպէ նաքլ էրէր.*

Ce qui lui paraît si étrange est une affaire fort aisée. *իրեն ասչափ օտար բան երեւցածը դիւրին բան մըն է. ձնա պու գաթար ածայիպ կիօրէ-նէն շէյ՝ գօլայ պէր շէյ պէր.*

Je vous entends, je sais ce que vous voulez dire. *ըսելիքդ կ'իմանամ. պէյէճէյինէ, ֆէ+բինէ ապնայօր ո՞ր.*

Je ne sais lequel c'est des deux. *երկուքին ո՛րը ըլլալը չեմ գիտեր. խ+էնինպէն համկիսի օլպու-ղու-նու պիլմէմ.*

Je voudrais bien savoir ce que c'est. *ի՛նչ ըլլալը կ'ուզէի գիտնալ. նէ օլպու-ղու-նու պիլմէ+ ատղի-կէր խպէմ.*

Ce n'est pas une chose dont il faille tant s'étonner. *ասիկայ անչափ զարմանալու բան մը չէ. պու օ գը-պար շաշճափ պէր շէյ պէյճէլ պէր.*

Դ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ը. ՄԸՍԻՆ ԿԸՆՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. ԳՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԹԻՒԸ

51 — 55

Բոլոր գոյականները — ածականները յոգնակի պէտ՛ք ըլլան.

Ը. 1. Livre utile. 2. Juge prudent. 3. Jeune soldat. 4. Pàpier fin. 5. Palais magnifique. 6. Heureux père. 7. Ris immodéré. 8. Mauvais enfant. 9. Clair ruisseau. 10. Soulier neuf. 11. Faible roseau. 12. Beau pays. 13. Cheveu blanc. 14. Petit oiseau. 15. Filou adroit. 16. Triste hibou. 17. Grand trou. 18. Héros invincible. 19. Précieux bijou. 20. Nouveau frais.

1. Օգտակար գրքեր. 2. Խոհեմ դաստուրներ. 3. Երիտասարդ զինուորներ. 4. Բարակ թղթեր. 5. Շքեղ պալատներ. 6. Երջանիկ հայրեր. 7. Անչափ ծիծաղներ. 8. Գէշ տղաք. 9. Յստակ վտակներ. 10. Նոր մուճակներ. 11. Տկար եղէգներ. 12. Աղուոր գաւառներ. 13. Ճերմակ մազեր. 14. Պզտիկ թռչուններ. 15. Ճարտար գողեր. 16. Տխուր բուեր. 17. Մեծ ծակեր. 18. Անյաղթելի դիւցազունք. 19. Մեծագին գոհարներ. 20. Նոր ծախքեր.

1. Փախչիլ էլլիապլար. 2. Ափըլլը հաւիճէր. 3. Տէլի գանը նէֆէրլէր. 4. Ինճէ էապըլար. 5. Մէ-էելէֆ սարայլար. 6. Պախըլը էէթէրլէր. 7. Օրանըզ կէ-լէ-չլէր. 8. Գէնա չօճու-գլար. 9. Պէրրաֆ ըրմագճըգլար. 10. Եէնի գու-նդու-րուլար. 11. Նարին գամըշլար. 12. Կէ-ղէլ էյլէմլէր. 13. Ափ սալար. 14. Քէ-լէ-է

ֆ–շլար· 15· ո–ղի խըր–ըշլար· 16· գ–ար, ե–ւը պ–յֆ–շլար· 17· պէօյ–+ փէլֆէլէր· 18· ենէլ–ը֊ղ ֆ–ահրէմանլար· 19· պէհ–ւը ճէվհէրլէր: 20· ենէն խ–ծլար·

ՖՆ· 1. Animal tranquille. 2. Cheval fougueux. 3. Travail léger. 4. Sérail turc. 5. Petit gouvernail. 6. Historien impartial. 7. Mal insupportable. 8. Beau corail. 9. Caillou dur. 10. Régal somptueux. 11. Long cou. 12. Oeil noir. 13. Jeu agréable. 14. Peuple belliqueux. 15. Chou vert. 16. Veau gras. 17. Ciel serein. 18. Genou tremblant.

1· *Հանդարտ կենդանիները*· 2· *Կրակոտ ձիերը*· 3· *Թեթեւ աշխատանքները*· 4· *Տաճկի պալատները*· 5· *Պզտիկ ղեկերը*· 6· *Անկողմնակալ պատմագիրները*· 7· *Անտանելի ցաւերը, հիւանդութիւնները*· 8· *Աղէտր բուսատեր*· 9· *Խիտ գայլախազները*· 10· *Մեծածախ կոչունքները*· 11· *Երկայն վիզերը*· 12· *Սեւ աչքերը*· 13· *Զուարճալի խաղերը*· 14· *Պատերազմող ազգերը*· 15· *Դալար կաղամբները*· 16· *Գէր մոզիները*· 17· *Պայ–ծառ երկինքները*· 18· *Դողդոջուտ ծնկերը*·

1· Մ–ղըմ հայվանլար· 2· Աղըձն ալըր· 3· Խա–ֆըֆ ղահրէմանլըր· 4· Օսմանը սարայլարը· 5· Քի–չի–+ փի–րէնլէր· 6· Թարաֆ ըռ–ըմազ ըհվալիճինլէր· 7· Տայ–նըլմազ աղրըլար· 8· կի–չէլ ճէրճանլար· 9· Սէրմ չափ–մաք ըռաշլարը· 10· Սալըանամըլը ղէյֆէրլէր· 11· Ո–ղըն պօչաղլար· 12· Գարա կէօզլէր· 13· Թօհաֆ օյունլար· 14· ՃԷնկէավէր ճէլէրլէր· 15· Թաղէ լահանալար· 16· Սէմիզ փանալար· 17· Ապըք հավալար· 18· Թիրքեր փիշլէր·

Փոխփոխէ ճէչ սոնը–ոյ բառերը յոգնակի պէտ'ր ըլլան·

1. Ils préparèrent des (jeu public). 2. L'aigle est le roi des (oiseau). 3. Les (roi) sont des (homme). 4. Les (désert) sont des (océan) de sable. 5. Les (oeil) sont le miroir de l'âme. 6. Ces (cheval)

sont (doux) comme des (agneau). 7. Il a le bonheur de posséder encore ses (aïeul). 8. Ayez toujours devant vos (oeil) les (travail) de votre père. 9. Les (homme) passent comme les (fleur). 10. Il soutient la gloire de ses (aïeul). 11. Les (soupirail) de cette cave sont (grand). 12. Les (arsenal) sont des (magasin) d'(arme). 13. Jetons souvent les (oeil) sur les (mal) du prochain. 14. Mercure était le messager des (dieu). 15. Les (guerre) causent beaucoup de (mal). 16. La science met l'homme au-dessus de ses (égal). 17. Les (original) de ces (tableau) sont à Paris. 18. Le serpent fréquente les (tombeau), habite les (lieu inconnu). 19. Les (mont lusitanique) sont remplis de (lynx).

1. Հասարակաց խաղեր պատրաստեցին. 2. Արծիւը թռչուններուն թագաւորն է. 3. Թագաւորները մարդիկ են. 4. Անապատները աւազի ովկիանոսներ են. 5. Աչքները հոգւոյն հայելին է. 6. Սա ձիանքը գառնուկներու պէս հանդարտ են. 7. Անիկայ իր պապերուն հետ ապրելու երջանկութիւնը ունի. պապերը դեռ կենդանի են. 8. Հօրդ աշխատութիւնները միշտ աչքներուդ առջեւը ունեցիր. 9. Մարդիկ ծաղկներու պէս կ'ոչնչին. 10. Անիկայ իր նախնեաց պատիւը կը պահէ. 11. Սա գինւոյ շտեմարանին ծակերը մեծ են. 12. Զինատուները զէնքերու շտեմարաններ են. 13. Շատ անգամ աչքներնիս ուրիշին վշտերուն դարձրնենք. 14. Հերմէս հաստատածներուն պատգամաւորն էր. 15. Պատերազմները շատ չարիք կը պատճառեն. 16. Գիտութիւնը մարդը իր հաւատարներէն վեր կը դնէ. 17. Սա պատկերներուն նախանկարները փարիզ են. 18. Օձը գերեզմանները շատ կ'երթայ, անծանօթ տեղեր կը բնակի. 19. Լուսիտանիայի լեռները քաւթարներով լեցուն են.

1. Ալէսսէվէյէ օյոնլար հաղբլաթըլար. 2. Գոթլար գոշլարըն փափխահը թըր. 3. Փափխահլար ինսան

ԹԸՐԼԵՐ· 4· ՀէօլԼէր գո՜ֆ թէրէ՜սը թԸՐԼԵՐ· 5· կէօղԼէր ճանըն այնասը թԸր· 6· Շո՜ ամԼԵՐ գո՜ղո՜ հիպէ ո՜սլո՜ պո՜րԼԵՐ· 7· ՏէֆԼէրէ պահա հայամԼԵՐ թԸր· 8· փէֆէրինին Վէ+ֆէյէ ղահրէմԼէրէ հեր ան կէօղէ՜ն էօնէ՜նէ կէմԼԵՐ· 9· ԻնսանԼԵՐ ՎԼՎէ+ ռո՜սԼէ կէՎՎԵՐԼԵՐ· 10· Օ ամԼԵՐԸնըն քԼԻՊԵՐԸնը ա՜փԼայօր· 11· Պո՜ շԵՐԵՊ ֆաղԵՐԵՐԸնըն պէ՜Վէ+Լէրէ պէօյէ՜+ պէ՜Ր· 12· ՃէպէՀանէԼԵՐ ա՛ԼՀ փո՜սան ֆաղԵՐԵՐը թԸր· 13· կէօղէ՜-ռէ՜-ղէ՜- չօփ պէՓա ա՛ՀէրԼին պէրէկ է՜-ղէրինէ ՎԼՎէրԵԼԻ՞· 14· Հէ՜-րռէ՜-ղ էԼՀԼԵՐին ԷԼ-ՎԼՎէ էկէ· 15· ՃԼՆո+ԼԵՐ չօփ պէԼ Հա՜Լ էկէր· 16· ԻԼ՞ էՀՎէյէ էՆոկէ ա՛փրանԼԵՐԸնկան է՜-ամէ՜-ն էկէր· 17· Պո՜-ՐաաՎԼԵՐԼԵՐին էւէ էօրնէ+ԼԵՐէ փո՜րէղկէ պէր· 18· ԵԸԼան ռէղԵՐԼԸփԼԵՐա՜ չօփ կէպէր Վէ էՆո՜էղ ԷԼՐԼԵՐկէ ա՜+էն օԼո՜ր· 19· փօրՐո՜-փաԼ պա՜ղԼԵՐԸ ՎԵՐՀփ ԸԼ՜ պօԼո՜- պո՜ր·

Բ· ՑՕԴ

56 — 60

Գայլուհիները սո՜ՎԷ գձէին պէղ, հուԼՎէին, սէո՜էն սո՜ ՐաաէՆ Հաճայան յօր պէկէ ԴԸ՜է·

Ա· 1. — fils *m.* — voisin *m.* 2. — frère *m.* — père *m.* 3. — médecin *m.* — roi *m.* 4. — lumière *f.* — soleil *m.* 5. — gouverneur *m.* — ville *f.* 6. — armée *f.* — prince *m.* 7. — application *f.* — élève. 8. — porte *f.* — maison *f.* 9. — odeur *f.* — viande *f.* 10. — clocher *m.* — église *f.* 11. — fleurs *f.* — jardin *m.* 12. — peines *f.* — vie *f.* 13. — plaisirs *m.* — été *m.* 14. — malheur *m.* — pauvres *m.* 15. — grandeur *f.* — hommes *m.* 16. — fruits *m.* — automne (498). 17. — amour *m.* — richesses *f.* 18. — feuilles *f.* — arbres *m.* 19. — hôpital *m.* — ville *f.* 20. — cours *m.* — année *f.*

1· *Դրացուն որդին*. 2· *Հօրը եղբայրը*· 3· *Թագաւորին բժիշկը*· 4· *Արեւուն լոյսը*· 5· *Քաղքին կառավարը*· 6· *Իշխանին զօրքը*· 7· *Աշկերտին փոյթը*· 8· *Տանը դուռը*· 9· *Մսին հոտը*· 10· *Ժամին զան-*

գակատուն. 11. պարտէզին ծաղկները. 12. կեան-
քին վշտերը. 13. Ամառան զուարճութիւնները.
14. Աղքատներուն թշուառութիւնը. 15. Մարդիկ-
ներուն մեծութիւնը. 16. Աշնան պտուղները. 17.
Հարստութեանց սէրը. 18. Ծառերուն տերեւները.
19. Քաղքին հիւանդանոցը. 20. Տարւան ընթացքը.

1. Գօշնո-նոն էվլատը. 2. Փէտէրին գարտաշը.
3. Փաթշահըն հէյնի. 4. Կի-նէչին ըշըղը. 5. Շէհիրին
վալի-սի. 6. Պէյին ատ+էրի. 7. Շայըրտը ղայրէրի. 8.
Էվին գափո-սու-. 9. Էրին գօգո-սու-. 10. Քիլի-էնին
չան գո-լի-սի. 11. Պաղչէնին չիչէ+լէրի. 12. Էօմրի-ն
փէրվէրի. 13. Եաղըն ոէֆալարը. 14. Գափըլարըն ոէ-
ֆիւէյի. 15. Ինանալարըն պէօյի-+լի-յի-. 16. Սօն պահա-
րըն ձէյվէլէրի. 17. Զէնկինլի+ հասէթի. 18. Ալաճլարըն
եափրաֆլարը. 19. Շէհրին պիմարհանէսի. 20. Եըլըն
ձէնգիւի.

Ր. 1. Dites — roi, — reine, — enfants, — élève et — domestiques. 2. J'ai écrit — oncle *m.* et — tante *f.* 3. — père a envoyé son domestique — tailleur, — orfèvre *m.*, — horloger *m.* et — architecte *m.* 4. Nous avons donné — pauvres et — orphelins. 5. — soldat ira — campagne *f.*, — marché *m.*, — église *f.* et — faubourgs *m.* 6. — argent *m.* appartient — bourgeois (*impr.*) *m.* et — villageois *m.* 7. Il sort — chambre *f.* 8. Je l'ai pris — jardinier *m.* 9. Il vient — jardin *m.* et non pas — maison *f.* 10. On donna — signal *m.* — guerre *f.* 11. — vin *m.* fortifie — estomac *m.* 12. Dieu est — père — hommes et — conservateur — créatures *f.* 13. — enfants sont allés — école *f.* — ville voisine. 14. — habitants *m.* — villes aiment — plaisirs *m.* — campagnes. 15. Nous allons — maison — jardin, et — jardin — campagne. 16. — feu *m.* et — fumée *f.* nuisent — santé *f.* 17. — amour *m.* — richesses *f.*

et — soif *f.* — honneurs *m.* éloignent — homme — vertu *f.* 18. Nous songeons rarement — besoins (*տրա.*) *m.* — autres. 19. — ville est rafraîchie par — vent (*հյց.*) *m.* — nord (*սեռ.*) *m.* qui souffle — côté *m.* — mer *f.*

1. Թագաւորին, թագուհւոյն, տղոց, աշկերտին ու ծառաներուն ըսէ. 2. Հօրեղբօրն ու հօրքուրին գրեցի. 3. Հայրը ծառան դերձակին, ոսկերչին, ժամագործին ու ճարտարապետին խաւրեց. 4. Աղքատներուն ու որբերուն տուինք. 5. Չինուորը՝ գեղը, վաճառականոցը, եկեղեցին ու արուարձանները պիտ՚ որ երթայ. 6. Ըստակը քաղքցիներուն ու գեղացիներուն է, կը վերաբերի. 7. Սենեկէն կ՚ելլէ կոր. 8. Անիկայ պարտիզպանէն առի. 9. Պարտէզէն կու գայ, չէ թէ տանէն. 10. Պատերազմի նշանը տուին. 11. Գինին ստամոքսը կը զօրացընէ. 12. Աստուած մարդիկներուն հայրը ու արարածներուն պահպանիչն է. 13. Տղաք մերձաւոր քաղքին դպրատունը գացին. 14. Քաղաքներուն բնակիչները գեղերուն զուարճութիւնները կը սիրեն. 15. Տնէն պարտէզ կ՚երթանք, պարտէզէն ալ դաշտ. 16. Կրակն ու մուխը առողջութեան վնաս կու տան. 17. Հարստութեանց սէրն ու պատիւներու ծարաւը մարդը առաքինութենէն կը հեռացընեն. 18. Ուրիշներուն հարկաւորութեան վրայ քիչ հեղ կը մտածենք. 19. Քաղաքը ծովին կողմանէ փչող հիւսիսային հովէն կը զովնայ.

1. Փապիշահա, սու-լմանա, չօճա-քլարա, շայէրթէ, խըշմէ-ւերլարա սէօյլէ. 2. Ամա-ճայա վէ հալայա եաղըմ. 3. Պապա՝ ա-շաղընը ներչէյէ, գա-յա-ճա-յա, սամըճըյա վէ ղէյմարա եօլտաշը. 4. Գա-գարըկներէ վէ եօ+ւ-ղներէ վէրթէ+. 5. Նէֆէր +էօյէ, պալարա, +էլէ-էյէ վէ վարըշլարա կիթէճէ+. 6. Ափչէ շէհիրլիներին վէ +էօյլա-ներին պէր. 7. Օթաման փըշարը չըքայօր. 8. Օնա-պողչէպանթան ալտը. 9. Էվրէն թէյիլ պողչէթէն կելիյօր.

10. ձէն+ ինչանըը վէրթվէր. 11. Շուրպ ռնթէյ գո՛վվէր վէրէր. 12. Ալհա քնանըրըն փէթրէրէ վէ մախլո՛գը՛ըն հիմայէր+էորը պըր. 13. Զօճո՛գըր եագընպա օլան +էօյէ՛ն ռնթէսէ՛սինէ կիրիվէր. 14. Շէհիրվէր +էօյրէրին ճի՛մպի՛շի՛նի՛ սէվէրվէր. 15. Էվրէն պաղէյ, պաղէպրէն պէ չայըրա կիթրէր ինչ. 16. Ամիշվէ րի՛րի՛ն սապըրըղըրա վէրէր. 17. վարէյէր սէվրասըյը, իրինպար հասէրէ քնանը ֆաղի՛վէրին եըրագըպրըր. 18. Սայրըրըն իգ՛րինըսը ի՛վէրին փէ+ նասրէր պի՛շի՛նի՛ր ի՛ր. 19. Տինիզ րասրաֆընպան էսէն փօյրապրան շէհիր սէրինվէնիր.

Գ. ԱԾԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՍԵՌՆ ՈՒ ԹԻՒԸ

64 — 66

Փակագիծի մէջ դրուած ածականները էգական պէտք դառնան.

Ը. 1. La perle (fin). 2. L'eau (chaud). 3. L' (innocent) joie. 4. L'étude (pénible). 5. La (grand) ville. 6. La (terrible) nouvelle. 7. L' (ancien) coutume. 8. La chaleur (importun). 9. La maladie (dangereux). 10. La (bon) plume. 11. L'eau (pur). 12. L'abeille (laborieux). 13. La (vrai) dévotion. 14. La (faux) sagesse. 15. La (solide) amitié. 16. La (doux) voix. 17. La chambre (bas). 18. La maxime (pernicieux). 19. L'exhortation (paternel).

1. Ագնիւ մարգրիտը. 2. Տաք ջուրը. 3. Անմեղ ուրախութիւնը. 4. Տաժանելի ուսումը. 5. Մեծ քաղաքը. 6. Զարհուրելի լուրը. 7. Հին սովորութիւնը. 8. Նեղացուցիչ տաքութիւնը. 9. Վտանգաւոր հիւանդութիւնը. 10. Աղեկ գրիչը. 11. Մաքուր ջուրը. 12. Ծիր մեղուն. 13. Ճշմարիտ ջերմեռանդութիւնը. 14. Սուտ իմաստութիւնը. 15. Հաստատուն բարեկամութիւնը. 16. Անոյշ ձայնը. 17. Ցած սենեակը. 18. Վնասակար առածը. 19. Հայրական յորդորը.

1. Խաս ինճի. 2. Սըճագ սու՛. 3. կի՛նահա՛ըզ ռէվինճ. 4. Զահմէթլի իշ. 5. պէօյի՛+ շէհիր. 6. Գօր-

գ–ձՆ խապէը. 7. Էսէի ապէՐ. 8. ՍըգԼՔՐ վՔէՐՅի սըՅապ. 9. թէհԼի+էԼի խասՐէԼի+. 10. Էյի գաԼՔ՞. 11. թէ՞ի պ ասս. 12. Հա՞ապաՐ ապը. 13. կՔէրՔի+, ա՛սըԼ ի՛պապէՐ. 14. Սախ՛Ր ֆիբասէՐ. 15. Սապ, գավի պօսՐը–գ. 16. Խօշ ա՛Քաս. 17. Ալըգ օպս. 18. Զարբըլը ա՛Քօպ, գայի–պէՐ. 19. փէպէբանի Նասի՛հաՐ.

ՐՆ. 1. La (chétif) maison. 2. La femme (trompeur). 3. La nuit (désastreux). 4. Une manière (neuf). 5. La colère (instantané). 6. La maîtresse (grondeur). 7. La méthode (instructif). 8. La pensée (consolateur). 9. La paix (intérieur). 10. L'armée (courageux). 11. La femme (pécheur). 12. La fille (parleur). 13. La (nouveau) maison. 14. La brebis (peureux). 15. La réponse (bref). 16. Une (long) lettre. 17. La langue (turc). 18. La (beau) fortune. 19. La flotte (grec). 20. La rose (frais).

1. Անշուք տունը. 2. Խաբեբայ կինը. 3. Դըժ–բախտ գիշերը. 4. Նոր կերպ մը. 5. Րոպէական բարկութիւնը. 6. Սաստօղ խաթունը. 7. Կրթիչ եղանակ մը. 8. Մխիթարական մտածմունքը. 9. Ներքին խաղաղութիւնը. 10. Արի զօրքը. 11. Մեղաւոր կինը. 12. Շատախօս աղջիկը. 13. Նոր տունը. 14. Վախկոտ ոչխարը. 15. կարճ պատասխանը. 16. Երկայն նամակ մը. 17. Տաճկերէն լեզուն. 18. Գեղեցիկ բախտը. 19. Յունական նաւատորմիղը. 20. Դալար վարդը.

1. Խօր եվ. 2. Ալաթրըճը գործը. 3. Պէլուը կ՚ճէ. 4. Պէր եէնի ըսրչ. 5. կէլ՚ճի, պէր պաքչէվէլի+ էօր+է. 6. Ալըշ՚ըճը գարբն. 7. Պէր էօյբէթ՚ճի, ըէրպէյէ էթ՚ճի ա–ա–ր. 8. Թէթէլի էթ՚ճի ճ–լահալա. 9. Տէրո–նի բահ՚ըլըգ. 10. Է՚–րէ+լի, ճէսրէՐլի ապէր. 11. կ՚–նահ+եար գործը. 12. Լաֆալան գըչ. 13. Եէնի եվ. 14. Գօրգաք գօյո–ն. 15. Գըսա ճէվապ. 16. Պէր ո–ղո–ն ճ+ըո–պ. 17. Օսմանլը լ՚սանը. 18. Էյի ՚էպօլ. 19. Րո–ս պօնանմասը. 20. Թաղ՚ կ՚–լ.

Գ՛. 1. La (fou) prodigalité. 2. La paix (public). 3. Une dame (auteur). 4. Une action (vertueux). 5. Une feuille (sec). 6. Une preuve (décisif). 7. Une ville (franc). 8. Une personne (muet). 9. Une âme (jaloux). 10. Une loi (protecteur). 11. Une barbe (roux). 12. Une (sot) entreprise. 13. Une (vieux) femme. 14. Une (malin) bête. 15. Une (beau) occasion. 16. Une (mauvais) pensée. 17. Une fille (majeur). 18. Une blessure (mortel). 19. La couleur (blanc). 20. Une victoire (complet).

1. Ցիմարական շռայլութիւնը. 2. Հասարակաց խաղաղութիւնը. 3. Հեղինակ տիկին մը. 4. Առաքինի գործք մը. 5. Չոր տերեւ մը. 6. Որոշիչ ցուցում մը. 7. Ազատ քաղաք մը. 8. Մունջ անձ մը. 9. Նախանձոտ հոգի մը. 10. Պաշտպանօղ օրէնք մը. 11. կարմիր մօրուք մը. 12. Անմտական գործք մը. 13. Պառաւ կնիկ մը. 14. Վնասակար, գէշ անասուն մը. 15. Աղէկ առիթ մը. 16. Գէշ մտածմունք մը. 17. Չափահաս աղջիկ մը. 18. Մահացու վէրք մը. 19. Ճերմակ գոյնը. 20. կատարեալ յաղթութիւն մը.

1. Տիվանէճէ էրթաֆ. 2. Ալէրն բահալը. 3. պէր ռէ-էսէֆ գապըն. 4. Գապէ-լէլի ասլէլը. 5. պէր գո-բո- էաբրաֆ. 6. Գարար վէրճէճ պէր էապըլը. 7. պէր ապար շէհիր. 8. պէր փէլըխ էֆահէ. 9. պէր գըզգանճ էշէխ. 10. պէր հըֆզ էարճէ գանուն. 11. պէր գո-ղրալ սաքալ. 12. Ագըլըզճա պէր իշ. 13. պէր գօճա գարը. 14. պէր ռէ-պէր, ֆէնա հայվան. 15. պէր էյի ֆըրսալը. 16. պէր ֆէնա փէ-շէ-նճէ. 17. պէր եէրիէ գըշ. 18. Էօլէ-ս հէրիէրէն պէր եարա. 19. պէյաշ րէնկ. 20. պէր ըէկմէլ ֆէ-րէ-հալը.

Փոխէ՛ ՀԸՂ պրաւոյ անձնուէրսուն էրէնց գոյնուին ետուն -- ՈՒԸ պէտ՛ ը պրէ՛տ.

1. Les jardins *m.* (royal) sont (admirable). 2. Le bleu est sa couleur (favori). 3. La vie (humain) est (sujet) à beaucoup d'accidents. 4. Les enfants ne sont pas toujours (égal). 5. Il est parvenu à un (beau) âge *m.* 6. Je veux boire un verre d'eau *f.* (frais). 7. Les (grand) et (beau) pensées *f.* viennent du coeur. 8. Cette fleur a une odeur *f.* (délicieux). 9. J'étais assis à l'ombre d'un (beau) arbre *m.* 10. La nature est l' (inventeur) des arts. 11. Ma voisine est une (bavard). 12. Mon frère a une fièvre (malin). 13. Nous y trouvâmes une (nombreux) assemblée. 14. Que ferez-vous de cette (gros) toile *f.*? 15. Les (petit) rues *f.* ne sont pas encore (sec). 16. Je croyais que c'était sa soeur (jumeau).

1. Թագաւորական պարտէզները զարմանալի են. 2. Կապուտակը իրեն սիրական գոյնն է. 3. Մարդուս կեանքը շատ պատահարներու տակ ինկած է. 4. Տղաք միշտ հաւասար չեն. 5. Ձափաւոր, աղուոր հասակի մը հասած է. 6. Գաւաթ մը զով ջուր խմել կ'ուզեմ. 7. Մեծ ու գեղեցիկ խորհուրդները սրտէն կու գան. 8. Սա ծաղիկը ախորժելի հոտ մը ունի. 9. Աղուոր ծառի մը շուքը նստած էի. 10. Բնութիւնը արհեստներուն հնարօղն է. 11. Դրացի կինս շատախօս մըն է. 12. Եղբայրս սաստիկ տենդ մը ունի. 13. Հոն տեղը մեծ բազմութիւն մը գտանք. 14. Ա հատ կտաւը ինչ պիտ' որ ընես. 15. Պզտիկ ճամբաները դեռ չոր չեն. 16. Կը կարծէի որ անիկայ իր երկուորեակ քոյրն էր.

1. Խնդութեամբ պաղչէները զմեզ կը-ղէ պէրէր. 2. Մովի ծոցն հագը էմպէյի բէնէ պէր. 3. Ինսանըն էօմրը-ջէզ պէլլարա ճը-պիէլ պըր. 4. Զօճա-գլար հէր ան պէր գարար օլմալար. 5. Պօյլա- պօալա- ապամ օլսա-. 6. Պէր գապէհ ածա-գ ատ- քէնդ+ քմիէր էմ. 7. Ադի՞մ վէ կը-ղէ

ին-լահապալար գալպոին հասլ օր-ը. 8. Շո- չինչին պէր խօշ գօգո-ոո- վար. 9. Պէր կին-ել ապաճըն +էօլկէ-ինոթէ օղո-ր՛ո-շ ո-պո-՛. 10. Սանո՛լըրը ֆճապ էոին ղ-ապէ-ղը ըր. 11. Գօ՛շո-՛ օլան գարը կէվէչինին պէրէ պէր. 12. Գ-արպաշը՛ըն պէր ապըր ըղի՛ոաը վար. 13. Օրպա- չօգ գալապալըգ պո-լպո-գ. 14. Շո- գալըն պէղպէ նո՛ էոէճէ+ ին. 15. Քի-չի-+ ածգալար պահա գո-րո- պէյել պէրլէր. 16. Սանըր ըրը՛ +ի էոիչ գըղգարպաշը պըր.

Դ. ԱԾԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԱՍՏԻՃԱՆԸ

67 — 76

Փո-փոխէ հէչ ո-նը-ած պրոյան ածո-աններըը նշանակո-ի-ններո-ն համայն բաղպապոյան ի՛մ գերպրոյան պէպ՛ ը ըլլան.

1. Cet arbre est (grand) l'autre. 2. Je ne suis pas (heureux) vous. 3. L'étain est (léger) l'argent. 4. Cette colonne est (petit) l'autre. 5. Il y a de mauvais exemples qui sont (mauvais) les crimes. 6. (Heureuse) condition a des amertumes. 7. Nos livres sont bons, mais les vôtres sont (bons). 8. La mort est (funeste) les plaisirs qui attaquent la vertu. 9. Son mal est (grand) le vôtre; cependant il est (patient) vous. 10. Ma bague est de (petite) valeur (que) la vôtre. 11. Votre lettre est (longue). 12. Socrate fut (sage) des anciens philosophes. 13. (Bonne) manière de se venger, c'est de mépriser les injures. 14. Le temps est (précieux) des dons. 15. Un ennemi déclaré est (dangereux) un flatteur. 16. Je m'éveille au (petit) bruit. 17. Un bon livre est (bon) des amis. 18. Ce pain est (mauvais) celui de notre voisin. 19. C'est un homme (affable).

1. Ա՛ս ծառս մէկալէն մեծ է. 2. Ե՛ս քեզմէ աւելի երջանիկ չեմ՛. 3. Անագը արծըթէն թեթեւ է. 4. Ա՛ս սիւնը մէկալէն պզտիկ է. 5. Շար օրինակներ կայ որ մեծ յանցանքներէն գէշ են. 6. Ամենէն եր-

Ջանիկ վիճակն ալ դառնութիւններ ունի. 7. Մեր դրքերը աղէկ են, բայց ձերիններըը ալ աղէկ են. 8. Մահը՝ առաքինութեան դէմ եղող զուարճութիւններէն քիչ զարհուրելի է, զուարճութիւնները չափ զարհուրելի չէ. 9. Իր վիշտն ալ քովինիդ չափ մեծ է, ի վերայ այսր ամենայնի ինքը քեզմէ աւելի համբերօղ է, կը համբերէ. 10. Իմ մտանիս քովինեդ աժան է. 11. Նամակդ շատ երկայն է. 12. Սոկրատ հին փիլիսոփաներուն ամենէն իմաստունն եղաւ. 13. Ամենէն աղէկ վրէժ առնելու կերպը՝ անարդանքը բանի տեղ չդնելն է. 14. Ժամանակը պարգեւներուն ամենէն ազնիւն է. 15. Ցայտնի թշնամին շողոքորթէն քիչ վնասակար է, շողոքորթին չափ վնասակար չէ. 16. Ամենէն պզտիկ ձայնէն կ՚արթննամ. 17. Աղէկ դիրք մը բարեկամներուն ամենէն աղէկն է. 18. Ա հացս մեր դրացւոյն հացէն աւելի գէշ է. 19. Ասիկայ արտաքոյ կարգի քաղցրաբարոյ մարդ մըն է.

1. պո– ալաճ օ պէրքնոբէն պէօյք–ո պը–ը. 2. պէն անոբէն պաքըլը պէյել ւմ. 3. գ–ալայ կը–ր–ըրէն խ–ֆիֆ պրը. 4. Շո– պրըբ–ո օ պէրքնոբէն ը–կը–ո պը–ը. 5. ֆէնա խպրըլըբը վար ը֊ պէօյք–ո գապահըլըբան ըէօրկը– պը–ը. 6. Հէֆթէնոբէն իգ–պալը օլան հալին պէ պրբոբ վար. 7. պը–կըմ ը֊լըսալարըմըզ պա էյի պրը ասմա, անկին֊ըլը պահա էյի պրը. 8. Էօլը–մ՝ ֆա–կը–լըրկ գարշը օլան անֆալար գապար գօրգո–լո– պէյել պրը. 9. Օնո–ն պէրբոբ պէ անկին֊ը գապար պըը ասմա, պո– ճը–մլը իլը աէնոբէն կըյաբէ լրհասմը–լ էպէյօր. 10. պէննմ եը–կը–յը–մ անկին֊ընոբէն ո–ճո–կ պո–ը. 11. Մէ֊լո–պո–ն չօգ ո–կը–ն պո–ը. 12. Սօգրատ էա֊ը ֆէյլէսո–ֆլարըն էն աւրմ օլպո–. 13. Էն էյի ինլրգամ ալմանըն էօլո–՝ օլան անրէմ շէյ եէրքինէ գօմաճ պըը. 14. վագըլ հէր գէշէէշոբէն գըյմրլրլը պրը. 15. պէւլը պը–շման եը–կը կը–ւը–ճը–պէն ապ պարար վէրբը. 16. Էն ապ շմանլապան պա ո–յանըը ըմ. 17. Էյի ը֊լրապ պօալլարըն հէֆթինոբէն էյի պրը. 18. պո– է֊մէ֊ գօմշո–նո–ն

Հ+ՀեյՀինոփէն Հէօլի- փի-ը. 19. Ղայէլ Խօշնաւ, լալնիֆ պէր ապամ փըը.

Ե. ԹՈՒԱԿԱՆ, ՍՏԱՑԱԿԱՆ, ՅՈՒՑԱԿԱՆ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐ

77 — 87

Բառերէն առվի ֆձին փէղ իմաստին համապատասխան, ապացոյական — յուցական ածականները պէտի դրուին.

1. J'ai vu — hommes. 2. Il a pris — oiseaux. 3. Le — roi de France. 4. Il a perdu le — volume de cet ouvrage. 5. — ruisseau *m.* arrose — campagnes *f.* 6. Fais — sacrifice *m.* — ami *m.* 7. — cage *f.* est très-petite pour — oiseaux *m.* 8. Les fruits — arbres *m.* sont délicieux. 9. La situation — ville *f.* est charmante. 10. — oreilles *f.* ne sont pas accoutumées — grand bruit. 11. Les habits — homme sont déchirés. 12. — frère vend — jardin. 13. Où avez-vous mis — bague *f.* 14. — architecte *m.* est très-habile. 15. Tu laisses trop de liberté — enfants *m.* 16. Ils ont renvoyé — domestique *m.* 17. — histoire *f.* est longue. 18. Les enfants doivent obéir — parents *m.* 19. On connaît l'arbre par — fruit. 20. La pointe — épée *f.* est cassée.

1. Երկու Հոգի տեսայ. 2. Ուխը թռչուն բռնեց. 3. Գաղիայի Հինգերորդ թագաւորը. 4. Ա գործքիս իննսունուիններորդ Հատորը կորսընցուց. 5. Ա առուն մեր դաշտերը կը ջրէ. 6. Ա զոհս քու բարեկամիդ ըրէ. 7. Ա վանդակս աս թռչուններուն Համար շատ պզտիկ է. 8. Ա ծառերուն պտուղները ախորժահամ են. 9. Ա քաղքիս դիրքը պքանչելի է. 10. Ականջներս ան մեծ ճղրղուկին վարժած չեն. 11. Ս մարդուս զգեստները պատրուտած են. 12. Եղբայրս իր պարտէզը կը ծախէ կոր. 13. Մ տանիս ո՞ր դրիր. 14. Ա ճարտարապետս շատ քաչ է. 15. Զաւկըներուդ շատ ազատութիւն կու տաս կոր.

16. Իրենց ծառան ճամբեցին. 17. Իմ պատմութիւնս երկայն է. 18. Տղաք իրենց ծնողացը պիտի հնազանդին. 19. Ծառը իր պտղէն կը ճանչցուի. 20. Թուրիդ ծայրը կտրեր է.

1. Ի+է էլլէ կէօրթե՞ր. 2. Սե+էզ գո՞շ ըո՞ըթօո՞. 3. Փրանսանըն պէշինճի գրաւը. 4. Պո՞ ըէէլլէֆին փօգան փօգո՞ղո՞նճո՞ ճիլփինի գայպ էրթէ. 5. Պո՞ ըրմաքճըգ պէպէ՛ օվալարըմըզը ո՞ւլար. 6. Տօխռո՞նո՞ն օղրո՞նա պո՞ ֆիփայը էր. 7. Պո՞ գաֆէս պո՞ գո՞շլարա չօք է՞ն+ փէ՞ր. 8. Պո՞ ապճլարըն ռեյվէլէրի լէզիզ փէր. 9. Պո՞ շէհիրին եօրըմը չօք կէ՞ղէլ փէր. 10. Գո՞լթէլարըմ օ շահզատայա ալըշմամըշ. 11. Շո՞ ապամըն եապայը եըրմըգ փըր. 12. Գարթաշըմ պաղչաներին ասկայօր. 13. Եէ՞ղ՞յ՞ռ՞ նէրէյէ գօփո՞ն. 14. Պո՞ ռեյմար չօք ո՞ւզա՞ փըր. 15. Էվլարլարըն՞ չօք բո՞խսաղ, եէ՞ղ վէրէյօր ո՞ւն. 16. Խըզմէղ+եարլարըն՞ եօլ վէրփէլէր. 17. Պէնիմ հէ+եայէմ ո՞ւզո՞ն փո՞ր. 18. Զօճո՞գլար ակալարըն՞ ռ՞ղի օլմալը. 19. Ալաճ ռեյվէնէրէն պէյան օլո՞ր. 20. Գըլըճըն ո՞ճո՞ գըրըլմըշ.

Զ. ԲԱՑ

120

Փոխգիր ել ասնըսայ անէրէույլ բայերը էհատէն պահանջած ժամանակը պէտի դրէ.

1. ԷԱԿԱՆ ԲԱՑԵՐ

Ը. 1. J' (avoir) raison. 2. Tu (avoir) tort. 3. Nous (avoir) des dettes. 4. Vous (avoir) mal à la tête. 5. Ils (avoir) du crédit. 6. Ils (avoir) autrefois de beaux jardins. 7. Nous (avoir) un bon gouverneur. 8. Si j' (avoir) du vin, je n' (avoir, *թէա. ներ.*) pas besoin de bière. 9. J' (avoir, *անց. ըր.*) hier l'honneur de voir M. le Duc. 10. Il (avoir, *անց. ըր.*) avant-hier le plaisir de voir ses parents. 11. Nous (avoir, *անց. ան.*) le bonheur de lui sauver la vie. 12. Ils (avoir, *անց. ան.*) le chagrin de perdre leur

père. 13. Vous (avoir, *անց. ան.*) la bonté de me témoigner beaucoup d'amitié. 14. Vous (avoir) la joie d'y trouver vos amis. 15. Ils (avoir) le plaisir de retourner à leur patrie. 16. Sa mère (avoir) la consolation de le trouver en vie. 17. Si tu n'(avoir, *անկ.*) pas la fièvre, tu (avoir, *թէա. ներ.*) la liberté de sortir. 18. J'(avoir, *թէա. ներ.*) peu de plaisir, si je n'(avoir, *անկ.*) pas d'amis. 19. Vous (avoir, *թէա. ներ.*) bien peu de chagrin, si vous étiez diligent. 20. Nous (avoir, *թէա. անց.*) beaucoup de livres amusants, si nous avions trouvé la clef de la bibliothèque.

1. *Ես իրաւունք ունիմ.* 2. *Դուն իրաւունք չունիս.* 3. *Մենք պարտք ունինք.* 4. *Դուք գլխու ցաւ ունիք.* 5. *Անոնք համարում ունին.* 6. *Անոնք տեղն մը աղտոտ պարտէզներ ունէին.* 7. *Մենք աղէկ կառավար մը ունէինք.* 8. *Թէ որ գինի ունենայի, գաբեջրի հարկաւորութիւն չէի ունենար.* 9. *Երէկ դուքսը տեսնելու պատիւ ունեցայ.* 10. *Երէկ չէ միւսն օր ծնօղքը տեսնելու հաճութիւնը ունեցաւ.* 11. *Մենք անոր կեանքը ազատելու բախտը ունեցանք.* 12. *Իրենց հայրը կորսընցընելու ցաւը ունեցան.* 13. *Դուք ինձի շատ բարեկամութիւն ցուցընելու բարութիւնը ունեցաք.* 14. *Ձեր բարեկամները հոն գտնելու ուրախութիւնը պիտ' որ ունենաք.* 15. *Իրենց հայրենիքը դառնալու հաճութիւնը պիտի ունենան.* 16. *Մայրը զինքը ողջ գտնելու մխիթարութիւնը պիտի ունենայ.* 17. *Տենդ չունենայիր նէ, ելլելու ազատութիւնը կ' ունենայիր.* 18. *Բարեկամ չունենայի նէ, քիչ հաճութիւն կ' ունենայի.* 19. *Փութաջան ըլլայիք նէ, շատ քիչ ցաւ կ' ունենայիք.* 20. *Գրքատան բոլոր գտնայինք նէ, շատ զուարճալի գրքեր կ' ունենայինք.*

1. *Պէնէ հագցը վոր.* 2. *Սէնին հագցըն էօք.* 3. *Պէրէ պօրճուտուշ վոր.* 4. *Սէրին պաշ ուղրըըշ*

վար, պաշտելը պէտք է. 5. Օնտրեն էրիպարը վար. 6. Օնտրեն պէտ վոգեմ հի-գիլ պաղնէրէն վար ըտը. 7. Պիգի՞ պէտ էյի նախընտրելը վար ըտը. 8. Շարպըմ օլայը, արգա ա-յա-նա էգլինիլմա օլմազ ըտը. 9. Տի-ն պա-գայը հէօրքի-մ. 10. Տի-ն պէյիլ օ պէտ հի-ն ալճալ-ըլը հէօրքի-. 11. Օնա-ն էօմրի-նի- էօլի-մէն գա-րշաբագ. 12. Փէհէրլէրինի գայպ էլիրիլէր. 13. Պանա չօգ պօալը-գ հէօնէրէրինիզ. 14. Տօնդուրընըզը օբապա պա-լաճագ սընըզ. 15. Քէնդի վէրմանլարընա պէօնէճէ+լէր. 16. Վալիդէնի օնա- ապղ պա-լաճագ. 17. Սըհհան օլմայայըդը, պիշըրը չըգապըլըր իդին. 18. Տօղրա-մ օլմայայըդը, ա-ֆա-մ, ճի-մղի-գի-մ ապղ օլը-ր ա-պա-. 19. Հասդըմըն օլայըդընըզ, պէրպինիզ է+սի+ օլը-ր ա-պա-. 20. Քինապէհանէնին անախդարընը պա-լայըդը, չօգ ղօհաֆ+էլնապլարըմըզ օլը-ր ա-պա-.

ՖՀ. 1. Il veut que j' (avoir, *սա. ունենալ*.) patience. 2. Il désire que vous (avoir, *սա. ունենալ*.) la bonté d'aller le voir. 3. Je ne croyais pas qu'il (avoir, *սա. անկ*.) tant de livres. 4. Il croit que nous (avoir, *սա. ունենալ*.) son livre. 5. C'est un bonheur que nous (avoir, *սա. անց*.) de bons chevaux. 6. Je doute qu'il (avoir, *սա. ունենալ*.) assez de savoir pour cela. 7. Il ne pensait pas que j' (avoir, *սա. անկ*.) pitié de vous. 8. C'est bien triste que vous (avoir, *սա. անց*.) tant de déplaisirs. 9. C'était le plus beau livre que j' (avoir, *սա. գնալ*.). 10. Il ne voyait pas que vous (avoir, *սա. անկ*.) raison. 11. C'est bien honteux qu'ils (avoir, *սա. անց*.) si peu de complaisance pour vous. 12. (Avoir) tant de vertus, il sera toujours honoré. 13. Tu (avoir, *թէա. ունենալ*.) peu de maux, si tu étais seul. 14. Dès que nous (avoir, *անց. յառնել*.) cette nouvelle consolante, nous fûmes plus tranquilles. 15. Si j' (avoir, *գնալ*.) des livres, je serais resté plus longtemps. 16. Nous

n'(avoir, *գեր.*) aucun vrai plaisir avant son arrivée. 17. On croira que nous (avoir, *ապ. անց.*) envie de sortir. 18. (Avoir) l'ordre de partir, il ne tardera pas longtemps.

1. Կ'ուզէ որ Համբերութիւն ունենամ. 2. Կը բաղձայ որ իրեն տեսի երթալու բարութիւնը ունենաք. 3. Չէի կարծեր որ անչափ գիրք ունենար. 4. Կը կարծէ որ իր գիրքը մենք ունենանք, մեր քովը ըլլայ. 5. Մեծ բախտ մըն է որ աղէկ ձիեր ունեցած ենք. 6. Կը տարակուսիմ (չեմ կարծեր) որ ինքը առ բանս ընելու Համար բաւական դիտութիւն ունենայ. 7. Չէր կարծեր որ ես ձեր վրան դուխ ունենայի. 8. Շատ սորմելի բան է որ դուք անչափ վշտեր ունեցած ըլլաք. 9. Ասիկայ իմ ունեցած գիքերուս ամենէն աղտորն էր. 10. Չէր տեսներ որ դուք իրաւունք ունիք. 11. Մեծ ամօթ է որ ձեզի անչափ քիչ սէր ունեցած ըլլան. 12. Անչափ առաքինութիւն ունենալով միշտ պիտի պատուի. 13. Թէ որ առանձին ըլլայիր, քիչ յաւ կ'ունենայիր. 14. Ան մաթեմատական լուրը առածնուս պէս, ալ աւելի Հանդարտ եղանք. 15. Գիրք ունեցած ըլլայի նէ, աւելի երկայն ատեն կը կենայի. 16. Իր գալէն առաջ ամենեւին ճշմարիտ զուարճութիւն մը չէինք ունեցեր. 17. Պիտի կարծեն որ մենք դուրս ելլելու բաղձանք ունեցած ըլլանք. 18. Երթալու հրամանը ունեցած ըլլալով շատ պիտի չուշանայ.

1. Թէհամտի-լ էլոէի խոնէր. 2. Քէրե՞ էթիպ էնոփինի կէօրմէյէ կիթէնինիզ պէյի արզը-լէր. 3. Օ գաթար էլլոպը վար պէյի ամոսպ ըրբ՞. 4. Քլլոպը պիզի՞ եանըմըզտա պըր ամըյօր. 5. Պէր գըսոէլ պոր էյի ալըրըմըզ վար. 6. Ամոսպ էն պո- շէյի էթէճէ+ գաթար օնո-ն պիլիճիկէյի օլսո-ն. 7. Ամոսպ ըրբ էն պէն ամոս գըհոսէլ էթէյի՞. 8. Չօգ ածընածագ շէյ էն պո- շընըզտա օ գաթար ֆէլսէլիկէր կէլսի. 9. Պո-՝ էլլոպտըրըմըն էլինոէն էն կի-պէլի էթի. 10. Ամիզն համգընըզտ

օրտ-ը-ան-ս հէօրհէօր ս-պտ-. 11. Զօգ այըդ էն սիդին ը-ղէրինիդ օ գաբար ադ տո-հ-պպէրը-լէրէն վար ը՞ըշ. 12. Օ գաբար ֆաղը-լէրին օր՞ադը հէդ պէ՞ ին-ը-պար պա-լա՞ճագ. 13. Ն-ալընըդ օլայդը՞, պէլա՞ չօգ ադ օր-ը ս-պտ-. 14. պ-ս- սէվինճի խ-պէրէն ալարը՞դը հինդ, պահա պիտի բահար օրտ-գ. 15. Քին-պը՞ օլայըդը պահա չօգ պա-բա-ը ս-պտ-՞. 16. Քէնդի հէլհէրէն հէդ պէդ հէրդէ+ սէֆա՞դը ենօդ ս-պտ-. 17. Զանն է-էճէ+լէդ էն պիշարը հին-հէյ սաղը-հ-ը օլա-շ օլա-ն. 18. Ին-հէյ ընչի օլարագ, չօգ էյլէնհէդ.

Պ՝. 1. Il (être) trompeur. 2. Je (être) encore jeune. 3. Tu (être) bien sage aujourd'hui. 4. Nous (être) toujours gais et vous (être) toujours tristes. 5. Ils (être) dans le jardin. 6. Nous (être) autrefois plus pauvres qu'à présent. 7. Il (être) riche avant la guerre. 8. Vous (être) bien chagrins hier. 9. Ton espérance (être, *անց. ար.*) vaine. 10. Vous (être, *անց. ար.*) indigne de son amitié. 11. Nos élèves (être, *անց. ար.*) diligents. 12. Nous (être, *անց. ան.*) bien malheureux. 13. Vous (être, *գեր.*) bien poli envers tout le monde. 14. Nous (être, *գեր.*) fort indiscrets. 15. Il (être) extrêmement avare. 16. Nous (être) chez vous après trois heures. 17. Vous (être) toujours invincibles. 18. Quand vous (être, *ապ. անց.*) à la poste, vous irez à la douane. 19. Il (être, *թէա. ներ.*) plus estimé, s'il avait une bonne conduite. 20. Vous (être, *թէա. անց.*) bien imprudent, si vous l'aviez suivi.

1. *Խաբեբայ է. 2. Դեռ երիտասարդ եմ. 3. Այսօր շատ խելօք ես. 4. Մենք միշտ ուրախ ենք, դուք ալ միշտ տրտում. 5. Անոնք պարտէզն են. 6. Մենք առաջ հիմիկուընէ աւելի աղքատ էինք. 7. Պատերազմէն առաջ հարուստ էր. 8. Երէկ շատ տրտում էիք. 9. Քու յոյսդ պարապ ելաւ. 10. Դուք*

իր բարեկամութեանը անարժան եղաք. 11. *Աշակերտներնիս փութաջան եղան.* 12. *Մենք շատ դըժբախտ եղանք.* 13. *Ամենուն շատ քաղաքավար եղած էինք.* 14. *Շատ անզգոյշ եղած էինք.* 15. *Արտաքոյ կարգի ապահ պիտ՝ որ ըլլայ.* 16. *Երեք ժամէետեւ ձեր տունը պիտ՝ որ ըլլանք.* 17. *Դուք միշտ անյաղթ պիտ՝ որ ըլլաք.* 18. *Թղթատերերին երթալէդ ետեւ մաքսատուն գնաս.* 19. *Աղէկ վարուելու ըլլար նէ, աւելի համարում կ՝ունենար.* 20. *Իր ետեւէն երթայիր նէ, շատ անխոհեմ եղած կ՝ըլլայիր.*

1. Ալտապըծը պըր. 2. Տահա պէլի գանըյըմ. 3. Պա՛կ՛ան չօգ ա՛ալա՛ ա՛ան. 4. Պիչ պայմա շապ ըղ, ա՛իչ պէ հէր ան գաապվէնլի ա՛ինիչ. 5. Օնլար պաղչէպէ պէրլէր. 6. Պիչ էվվէլսի՛ն շիմդիպէն պիւապէ ֆո՛գաբէ խոխ. 7. Ճէնդպէն էվվել պէնկին խոխ. 8. Տի՛ն չօգ մահպա՛ն ա՛պա՛նո՛ւչ. 9. Ի՛ֆպին պօշա չըգպը. 10. Սիչ օնո՛ն պօմպը՛ա՛նա նալայըգ օլպա՛նո՛ւչ. 11. Շայէրպէրէնիչ պայրէնլի օլպո՛լար. 12. Պիչ փէ՛ պախնօըղ օլպո՛գ. 13. Տի՛նի՛ա ալֆին հագգընա չօգ լմինճ օլմ՛՛ո՛ չ ա՛պա՛նո՛ւչ. 14. Զօգ ա՛այղըսըղ օլմ՛՛ո՛չ ա՛պո՛գ. 15. Հապպէն պիւապէ նամահէսը օլաճագ. 16. Ի՛՛չ ա՛աան ածնղրա աիպին էվպէ օլաճագ ըղ. 17. Սիչ հէր ան էննիլճիչ օլաճագ ածընըչ. 18. Փօնիայա հիմնպիգպէն ածնղրա հի՛՛մրի՛՛յէ պէ ա՛՛ղրա. 19. Էյի հէվինճիչ օլայըպը, իմիպըրը պահա պիւապէ օլը՛՛ր ա՛՛պո՛՛. 20. Արգաածնպան հիմնճիչ օլայըպըն, չօգ ապըսըչ օլը՛՛ր ա՛՛պո՛՛ն.

Պ՝. 1. (Etre) bon envers tes semblables. 2. (Etre) sages. 3. Il désire que vous (être, *սա. ներ.*) prudents. 4. Je souhaite qu'elles (être, *սա. ներ.*) vertueuses. 5. Il ne croit pas que nous (être, *սա. ներ.*) pauvres. 6. Je ne pensais pas qu'ils (être, *սա. անկ.*) heureux. 7. Croyait-il que vous (être, *սա. անկ.*) malheureux ? 8. Je n'aurais jamais cru que ces enfants (être, *սա. գեր.*) si indociles. 9. Pensez-vous

que nous (être, *սա. անց.*) sages ? 10. (Etre) laborieux, tu ne manqueras de rien. 11. Si nous avions attendu quelques minutes, nous (avoir, *թէա. անց.*) la meilleure compagnie du monde. 12. Je ne crois pas que tout cela (être, *սա. ներ.*) vrai. 13. Il désirerait que ce papier (être, *սա. անկ.*) plus blanc. 14. (Avoir) beaucoup de connaissances, il (être) toujours heureux. 15. J'(avoir, *անկ.*) peine à croire que vous (être, *սա. անկ.*) déjà de retour. 16. C'est le plus mauvais cheval qu'ils (avoir, *սա. անց.*) 17. Après que nous (être, *անց. յառ.*) chez elles, nous partîmes. 18. Ne (être) pas toujours sévères envers vos inférieurs, et (avoir) pitié de leurs faiblesses.

1. *Քու նմանները ուզէր եղէր.* 2. *Խելացի ըլլանք.* 3. *Կը բաղձայ որ դուք խոհեմ ըլլաք.* 4. *Կը բաղձամ որ անոնք առաքինի ըլլան.* 5. *Շկարծեր որ մենք աղքատ ըլլանք.* 6. *Չէի կարծեր որ երջանիկ էին.* 7. *Կը կարծէր որ դուք դժբախտ ըլլաք.* 8. *Երբեք չէի կրնար հաւատալ որ ան տղաքը անչափ անհնազանդ եղած ըլլային.* 9. *Կը կարծէք որ մենք իմաստուն եղած ըլլանք.* 10. *Աշխատասէր ըլլալով ամենեւին բանի մը կարօտ պիտի չըլլաս.* 11. *Քանի մը րոպէ սպասած ըլլայինք նէ, շատ աղէկ ընկերութիւն մը կ'ունենայինք.* 12. *Չեմ կարծեր որ ասոնք ամէն բանս ստոյգ ըլլայ.* 13. *Կը բաղձար որ ասոնց թուղթս քիչ մ'ալ աւելի ճերմակ ըլլար.* 14. *Շատ գիտութիւն ունենալով միշտ երջանիկ պիտ'որ ըլլայ.* 15. *Չէի կրնար հաւատալ որ դուք արդէն դարձած ըլլայիք.* 16. *Ասիկայ իրենց ունեցած ձիերուն ամենէն պէշն է.* 17. *Անոնց տունը երթալէն ետեւ, բաժնուեցանք դացինք.* 18. *Ձեզմէ վարիններուն միշտ խիստ մ'ըլլաք, ու անոնց տկարութեանը վրայ գթացէք.*

1. Ափրանտըքն հաքքընա էյէ օլ. 2. Ափըլլը օլուբ. 3. Ափըլը, սահիպ ըէփտիր օլմանըզը սրդի-լէր. 4. Օն-

լաբեր ֆաղե-լեմլե օմալաբեռը աղղե-լեբ ք՛. 5. Զաննե եմ-
ռեղ ե պիչ ֆո-գաբե օլալբ՛. 6. Սաննաղ բաբմ՛ ե
ե֊գալալբ գաբալաբ. 7. Սիղե ղալլհոիչ գեյաս եաճբ ռե
եաե. 8. Հիչ ինաննաննաղ բաբմ՛ ե օ չօճո-գլալբ օ գաագաբ
ինաաղոբեղ օմո-շ օլաո-նլալբ. 9. Սաներբ աբներղ ե պիչ ֆիբա-
աեղլե՞ օմո-շ օլալբ՛. 10. Շալբշեն օմայալ հիչ պիբ
շեյե իհղիյաճբեռ օմայաճագ. 11. Պիբ գաշ պագիգե պե֊
լե-եյաե֊, ֆե֊ եյե պիբ ռեճլե-ե-իռիղ օլո-բ ո-պո-. 12.
Սաննամ՛ ե պո-նո-ռեռ հեֆաե կեբշե֊ օլաո-ռ. 13. Աբղե-լեբ
եաե ե պո- ե֊եաղբեպ պիբ աղ պահա պեյաղ օլաո-ռ. 14. Իլմ
չօգ օմաաբալալ հեբ առ ե֊գալալբ օլաճագ. 15. Պառա ինառ-
նագ կելմեղ եաե ե աիչ կեբե պեօռիո-շ օլաաբռեղ. 16. Պո-՝
ելլեբինաե օլառ աղլալբեռ հեֆաեինաեռն ե֊օղիե-աիո պիո-բ.
17. Օռլալբեռ եվինե կիղնաե֊պեռն աօռղբա այբելբաղ կիղնաե֊.
18. Սիչպեռն աշալա օլառնլալբա պայմա աեբղե օմայբեռ, վե օռ-
լալբեռ գո-պբեղռեաիչլիայե ե-չեբինե ռեբհաոեղե եպեռն.

2. ԱՒՋԻ ԼԾՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Ը. 1. Je (demeurer) ici. 2. Vous (parler) vite. 3. Tu (accepter) mes offres. 4. Nous (éviter, *անց. ապ.*) les périls. 5. Vous (briser) les éventails. 6. Ils (ramasser, *անց. ապ.*) les feuilles. 7. Quand j' (porter, *ապա. անց.*) ces lettres. 8. Vous (donner) de l'argent. 9. Nous (marcher, *անց. ապ.*) pendant deux heures. 10. Ils (terminer, *անց. անս.*) leurs travaux. 11. Tu (composer) ces chansons. 12. Le général (demander, *անց. ապ.*) les soldats. 13. Ces braves gens (oublier, *անց. ապ.*) leurs fatigues. 14. Vous (laisser, *անց. անս.*) votre lettre sur la table. 15. J' (trouver, *անց. անս.*) votre mouchoir sous la chaise. 16. Lorsque vous (terminer, *ապա. անց.*) votre tâche, vous (jouer, *ապա.*). 17. Les Romains (ignorer) les arts de la Grèce et se (contenter) de savoir la guerre. 18. Je l' (chercher, *անց. անս.*) longtemps.

1. Ես հոս կը բնակիմ. 2. Դուք շուտ կը խօսիք. 3. Դուն ընծաներս պիտ՝ որ ընդունիս. 4. Ղասանդներէն փախանք. 5. Հովհաննէսը պիտի կոտրէք. 6. Տերեւները ժողվեցին. 7. Ա՛ն նամակներս տանելէն ետեւ. 8. Դուք ըստակ կու տայիք. 9. Երկու ժամ քալեցինք. 10. Իրենց աշխատանքը լմընցուցին. 11. Ա՛ն երգերս կը շարադրէիր. 12. Զօրապետը զինուորները ուզեց. 13. Ա՛ն բարի մարդիկները յոգնութիւննին մոռցան. 14. Նամակիդ սեղանին վրայ ձգեցիք. 15. Թաշկինակիդ աթոռին տակը գտայ. 16. Սակերնիդ կը լմընցնէք նէ, կը խաղաք. 17. Հռոմայեցիք Յունաստանի արհեստները չէին գիտեր, ու պատերազմ գիանալը բաւական կը սեպէին. 18. Երկայն առեն անիկայ փնտռեցի.

1. պէն պռաբապա օղռուռ ռա՛. 2. Սէչ չափռա չափըռռը էռէր պինիչ. 3. Սէն հէռիչէլէրիմի գապռալ էռէճէ պին. 4. թէհլիէլէրռէն ռափըռը. 5. Եէվմաչէլէրէ ճէվապ պէրմէյիչ. 6. Եափրափլարը ղօչլարըռ. 7. Պռահռալէրիռ կէօմիւրռիւն ռընգռա. 8. Սէչ ռփչէ վէրըռ էռինիչ. 9. Իէ ռաա՛ն եէ՛ռիռ. 10. Քէնդի խըշմըլէրինի, էշէրինի պիմիրռիլէր. 11. Պռա շարփլէրէ եափայօր ռռռն. 12. Սէրռաէր՝ ռաէրէ էմիէռի. 13. Պռա էյի ռպռմլար եօրղռնըռփլարընը ռռնռղռռլար. 14. Մէհմի՛պէնի՛ռ՛ռ՛ ռռ՛ֆրանըն ի՛ղէրինռէ պրռփռընըչ. 15. Եաղըչընըչը իռէմինին ռմընռա պռ՛ղռռ՛. 16. Գապալանըչը պիմիրիրռինիչ, օյնար ռընըչ. 17. Րօմռլար Րռ՛ էլինին ռանաամլարընը պիլմէչ էռիլէր վէ ճինիէ ռշնա օլմալարընա գանաամ եռէրլէր էռի. 18. Խայի վռփըմ օնռ՛ ռրռռրմ՛.

Ր. 1. (Saluer)-le de loin. 2. Il veut que vous (chanter, ում. հնր.). 3. Quand les voleurs (siffler, անց. յառ.) pour s'avertir, je (distinguer, անց. ող.) vingt brigands qui venaient sur moi. 4. (Compter)

combien il y a de personnes. 5. Sa grande dépense (consumer, թափա. ներ.) son bien. 6. Combien vouliez-vous qu'il vous en (donner, սա. անկ.)? 7. Je ne voudrais pas qu'ils (parler, սա. անկ.) si haut. 8. Je ne (penser) pas que vous l'(consulter, սա. գեր.). 9. Cette pièce de bois en (tomber) l'(frapper, անց. ան.) à la tête. 10. Il (parler) très-bas, de peur qu'on ne l'(écouter, սա. անկ.). 11. Quoiqu'ils (crier, սա. գեր.) de toutes leurs forces, on ne les entendit pas. 12. Quand j'en (parler, ապ. անց.) au ministre, je viendrai vous voir. 13. Il a fallu que nous (marcher, սա. անկ.) toute la nuit. 14. Que penseriez-vous d'un fils qui (attenter, թափա. անց.) à la vie de son père? 15. Faut-il que vous (demander, սա. ներ.) toujours ce qu'il m'est impossible d'exécuter? 16. Je ne veux pas que vous me (flatter, սա. ներ.); je veux, au contraire, que vous me (déclarer, սա. ներ.) franchement ce que vous en (penser). 17. Je ne serais pas venu à bout d'achever, quand j'(travailler, թափա. անց.) toute la journée. 18. Quand vous (balayer, ապ. անց.) la chambre, vous (essuyer, ապ.) les armoires, les tables et les chaises.

1. Անիկայ հետևանց ողջունէ. 2. Կ'ուզէ որ երգէք. 3. Երբ որ գողերը իրարու ազդելու համար սուլեցին, քսան չարագործ տեսայ որ վրաս կու գային. 4. Համրէ քանի հոգի կան. 5. Իր մեծ ծախքը ինչքերը կը լմընցընէին. 6. Ի՞նչ կ'ուզէիր որ տար. 7. Չէի ուզեր որ անչափ բարձր խօսէին. 8. Չէի կարծեր որ իրեն խորհուրդ հարցուցած ըլլայիք. 9. Ատ փայտին կտորը իյնալով, գլխին զարկաւ. 10. Շատ կամաց կը խօսէր որ չըլլայ թէ մարիկ ընեն. 11. Թէպէտ իրենց բոլոր զօրութեամբը կը կանչէին, բայց լսող մը չեղաւ. 12. Ատ բանիս վրայ պաշտօնատարին խօսելէս ետեւ քեզի կու գամ. 13.

Հարկ եղաւ որ բոլոր գիշերը քալենք. 14. Ի՞նչ կ՚ըսէիր որդւոյ մը վրայ որն որ Հայրը մեռցընելու եաեւէ ինքնակած ըլլայ. 15. Ինչո՞ւ միշտ անանկ բաներ կ՚ուզես իմէ, որոնք չեմ կրնար ընել. 16. Չեմ ուզեր որ ինծի շողոքորթես, հապա կ՚ուզեմ որ մտածածդ համարձակութեամբ յայտնես. 17. Բոլոր օրն ալ աշխատելու ըլլայի, չէի կրնար գլուխ հանել. 18. Սենեակը աւլելէդ եաեւ, պահարաններուն, սեղաններուն ու աթոռներուն վրան սրբէ.

1. Օնա ուզածդան անկա վէր. 2. Ինչէր էն պէր չէյ չաղբաալընըզ. 3. Խբարըզլարըն պէրիպէրինէ խապէր վէրմէ իչին ըլըճ չալըճլարը կիպէ, կէօրմէ՞ էն ի՞չէրմէ էրմէն ըն-րո-պո- կէլէյօր ուրու. 4. Սայ պագ գալ էչէն վար. 5. Հապդէն պէապէ խարճը՝ մալընը ընէլէճ էօէր էպէ. 6. Նէ՞ ինչէր էպին էն վէրէյիպէ. 7. Ինչէմէզ էպի՞ էն օ գապար փէէ լափըրդը էօէյիրիլէր. 8. Սանմազ ըրմ՞ էն օնա պանըշմըշ օլաընըշ. 9. Օ օրու փարչաը պո-շո-ա պաշընա վո-րդու-. 10. Իշլիմէսինէր պէյէ փէէ ճավաշ ուէօյլէր էպէ. 11. Նէ գապար չաղբաղիչէէ-լէրէ գապար չաղբարըլար ըսա պա, էմմէ իշլիմէպէ. 12. Պու- մաալհաղ ի-շէրինէ մանըպդարլա լափըրդը էղիպէ+դէն ածնչրա ուչէ կէլիր իմ. 13. Պի-րի-ն կէճէ ին-րի-մէյէ մեճպո-ր օլդո-գ. 14. Պապաընը էօլի-րմէյէ չուրշան էվլարընը հագգընա նէ՞ պէր էպին. 15. Նի՞չին հէր վագըղ էպէմէյէ-ճէյի՞ շէյլէրէ էրիր ուին. 16. Իրիմէմ՞ էն մ-պահանէ էպէուին, գալըղնապէ նէ վար ըսա էրիր իմ՞ էն ուէրպէրը պէյէուին. 17. Պի-րի-ն կի-ն պէ չալըշայըրը՞, էինէ պիրիրէմէչ էպի՞. 18. Օդայը ուի-փի-րդի-+դէն ածնրա պօ-լդըրըն, փանգօլրըն վէ էուէմիլէրին է-րի-նի- ուիչ.

3. ԵՐԿՐՈՐԴ ԼԾՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Ը. 1. Nous (punir) les paresseux. 2. Ils (ensevelir) les morts. 3. Vous (nourrir) beaucoup d'oiseaux. 4. Nous (adoucir, *անց. ապ.*) ses peines. 5. Nabuchodonossor (embellir) Babylone. 6. Ainsi

donc (périr) les ouvrages des hommes! 7. Il (engloutir, անց. ար.) les morceaux sans les mâcher. 8. Les fruits ne (nourrir) pas autant que la viande. 9. Il est juste de lui rendre ce qu'il (fournir, անց. ան.) pour vous. 10. Les bons rois (jouir) d'un grand bonheur. 11. Je ne crois pas que la mer (engloutir, սա. հեր.) tant de vaisseaux. 12. L'air (retentir) des cris de joie. 13. Ils (remplir, անց. ար.) en peu de temps ce grand fossé. 14. Nous ne vous (avertir) plus. 15. Tu (fournir, գեր.) des preuves de ton ingratitude. 16. Je ne pensais pas qu'ils (remplir, սա. գեր.) leur coffre d'or et d'argent. 17. Je (rougir) dans l'âme de me voir obligé d'accuser ce grand coeur. 18. Il voulait que la fortune (obéir, սա. անկ.) à ses voeux. 19. Tous ses desseins (aboutir) à cela. 20. Il faut que vous en (avertir, սա. հեր.) vos parents.

1. Ծովերը կը պատժենք. 2. Մեռելները կը թաղեն. 3. Դուք շատ թռչուն կը անուցանէք. 4. Իր տառապանքը մեղմեցինք. 5. Նաբուքոդոնոսոր Բաբիլոն կը գարդարէր. 6. Այսպէս ուրեմն կը կորսրին մարդիկներուն գործքերը. 7. Առանց ծամելու պատառները կը լլկեց. 8. Պտուղները մսի չափ չեն անուցաներ. 9. Իրաւունք է որ քեզի համար տուածը հատուցանես. 10. Բարի թագաւորները մեծ երջանկութիւն մը պիտի վայելեն. 11. Չեմ կարծեր որ ծովը անչափ նաւեր կրլլէ. 12. Օդը ուրախութեան ձայներէն կը խօսէր. 13. Ան մեծ փոսը քիչ առենուան մէջ լեցուցին. 14. Մենք ձեզի ալ աղդարարութիւն պիտի չընենք. 15. Քու ապերախտութեանդ նշանները յուցրցած էիր. 16. Չէի կարծեր որ անտուկնին ոսկւով ու արծրթով լեցուցած ըլլային. 17. Մտքիս մէջ կ' ամրչնայի աս մեծ սիրտը ամբաստանելու ստիպուած ըլլալուս համար. 18. Կ' ուզեր որ բախտը իր բաղձանքին հնազանդի. 19. Ամէն իր խորհուրդ-

նեղուն վախճանը առ է. **20.** *պէտք է որ առ բանս ծնողացդ իմացընես.*

1. Թէմիստէկլէին ճեղաբնը վէրէր ըլ. **2.** Էօլէ-լէրէ կէօմէրլէր. **3.** Սէկ չօփ գո՛շ պէ՛լէր տինէլ. **4.** Տէրտ-լէրինի խաֆիֆլէ՛ներէ. **5.** Նաբո՛ւսոր պաղտասը պօնտոսը ըտը. **6.** Էօյլէ խոխ ինսանըն իշլէրէ պո՛ կէօնէ քօղ օը՛ր կիներէր. **7.** Լօփմլարը չէյնէ՛ներէն ե՛ռ-պո՛ վէրտի. **8.** Մէյվէլէր էլ գապար գո՛վէլ, նաֆագո վէրմէ՛զլէր. **9.** Սէնին իչին վէրտիյինի էօրէ՛ն հաքգ պըր. **10.** Էյի գապրշահլար պէր պէօյ՛ե՛ թէպալա օլաճաքլար. **11.** Սանմա՞ էի պէնիչ օ գապար կիմ ե՛ռ-լո՛ռ. **12.** Հավա շապլըգ ափինէն քօնէր ի՛նի, ափսա վէրէր ի՛նի. **13.** Օ պէօյ՛ե՛ չո՛գո՛րա՛ ապ վաքըլ իչինէ՛ պօլա՛ռ-պո՛ռ. **14.** Պիչ ափէլ ապլըգ նաֆհամ վէրմէյէճէյիչ. **15.** Սէնին նամէօրլո՛ղո՛նո՛ն ներլանլարընը կէօնլէրմէչ իմին. **16.** Սանմաչ ըտըմ էի առնաքգլարընը ապլըն վէ կի՛ռ-շ իչէ պօլա՛ռ-մո՛-շ պո՛ռլար. **17.** Պո՛ ապիմ ճանըն ի՛չէրինէ շիէ՛ե՛յէլ էլմէյէ ղեճպո՛ռ օլա՛ռ-ղո՛մա գալըմսըզ ափ-լո՛-նըր ըտը՞. **18.** Իմրէ ի՛նի էի ֆէլէ՛ էենի ղի՛ռ-ռապընո՛ռ-յառ. **19.** Ճէղի պի՛-շի՛-նճէլէրինին նէլինճէ՛ պո՛ պո՛ռ. **20.** Պո՛ շէյի ապնա՛ռընո՛ պո՛-յո՛-ռմա՛ռ ափ.

ՖՒ. **1.** Il (ternir, *անց. որ.*) sa gloire. **2.** Ainsi s'(évanouir) les empires et les nations! **3.** C'était lui qui (fournir) du blé à l'armée. **4.** Je ne pourrais jamais me persuader que cela (nourrir, *սա. անկ.*) si bien. **5.** Pensez-vous qu'ils (remplir, *սա. ներ.*) leurs devoirs? **6.** Ne fallait-il pas que les paysans (nourrir, *սա. գեր.*) les soldats? **7.** J'espère que vous (accomplir, *ապ.*) ses désirs. **8.** Est-il possible qu'on (punir, *սա. ներ.*) de mort une si légère faute? **9.** Il ne croyait pas que cela me (réjouir, *սա. անկ.*). **10.** Je souhaite qu'il (réussir, *սա. ներ.*) dans son dessein. **11.** Les nouvelles coutumes (abolir) les anciennes. **12.** En (réunir, *բնդ. ներ.*) toutes

ces preuves, on en conclut qu'il est innocent. 13. Cela (adoucir) un peu votre mal. 14. Ils (démolir, *թէա. անց.*) cette maison, si on ne les en eût détournés. 15. Son armée va toujours en (grossir, *ընդ. ներ.*) 16. (Affermir)-le dans sa résolution. 17. Après (réfléchir, *աններ. անց.*) huit jours, il vint me dire ce qu'il avait résolu. 18. Nous (saisir, *անց. որ.*) le voleur au moment où il s'échappait.

1. *Իր փառքը նսեմցուց.* 2. *Ասանկ կը կորսընկնին աէրութիւնները ու ազգերը.* 3. *Բանակին յորենը հոգացողը ինքն էր.* 4. *Չէի կրնար համոզիլ որ ասիկայ անանկ աղէկ անուցանէ.* 5. *Կը կարծէք որ իրենց պարտքերը կը կատարեն.* 6. *Պէտք չէր մի որ գեղացիները զինուորները կերակրած ըլլային.* 7. *Կը յուսամ որ իր բաղձանքները կը կատարէք.* 8. *Կարելի բան է որ ասանկ թեթեւ յանցանքի մը համար մահուան դատապարտեն.* 9. *Չէր կարծեր որ ասիկայ զիս ուրախացընէ.* 10. *Կը բաղձամ որ խորհուրդը գլուխ հանէ.* 11. *Նոր սովորութիւնները հիները կը ջնջեն.* 12. *Ա՛ս ամէն վկայութիւնները ժողվելով, եզրակացուցին որ անմեղ է.* 13. *Ասիկայ քիչ մը ցաւերնիդ պիտի մեղմէ.* 14. *Եթե դարձուցած չըլլային նէ, աս տունս կործանած կ'ըլլային.* 15. *Իր զօրքը երթալով կը բազմանայ.* 16. *Ինքը իր առաջադրութեան մէջ հաստատէ.* 17. *Ութը օր մտածելէն ետեւ, ելաւ որոշածը ըսաւ.* 18. *Գողը փախչելու առնն բռնեցինք.*

1. Քենդ ղանըմ էր կէմիդ. 2. Տեվլէթլէր վէ ռէիսլէր պէյլէ նասէհդէ օլմըլըր. 3. Օրտունուն պողազյընը ղէդիմդէ էքէն էնդիճէ իդի. 4. Ինանամադըմ ըդը էդ պու պէյլէ էյի պէլլէյին. 5. Սանըր սընըդ էդ էնդի պօրճլարընը ճծրա՞ կընայնլէր, էյէրլէր. 6. Լազըմ պէյ՞լ ռէ իդի էդ էօյլէ-լէր նէֆէրլէրէ եէռէ վէրէյէճէկ. 7. Ո՞ր ղատ ըմ էդ օնուն ադրէ-լէրինի ընէդիլ էյէր սինիդ. 8. Մէ՞ն ռէ էդ պէյլէ խաֆիֆ պիր գապահըն էչին

ԷօլԷ–Ո գ–ՈԼ ԷՐ–ԻՆ–ԼԷՐ. 9. Ս–ԱՆՄ–Ա ԸՐԸ Է–Է պ–– պ–ԱՆ–
Շ–Ա–ՒԸՓ ՎԷՐԷՃԷ+. 10. ԱՐՊԷ–ԼԷՐ Ե՞ Է–Է պԷ–ՀԷ–ՆՈՓ–ՅԷ–ՆԷ–
պ–Ա–Շ ՀԸՓ–ՐՈ–ԸՆ. 11. ԵԷՆԷ ՀԸՓ՞–Ա ա–ՓԷՐ–ԼԷՐ Է–+Է–ԼԷՐԷ
պ–ՐԻ–Ա–Լ Է–ՓԷՐ–ԼԷՐ. 12. Պ––Ա ՃԷ–Ո Է–ա–Պ–Ի–ՐՈՐԸ պԷՐ ԵԷՐԷ
ՀԷ–ՐԻ–ՐԷՐԷ+, ա––Ի–ա––Ո ՕԼՊ––Ի–Ո––Ն–Ա–Ա գ–ՐՈ–Ո ՎԷ–ՐՓ–ԼԷՐ.
13. Պ––Ա պԷՐ ա–Ո ա–ՐԸՆ–ԸՂԸ Է–ա–ՓԷՓ–Լ–ԷՆ–ՈՓ–ՐԸ–ՃԷ+. 14. ԿԷ–Ը
ՓԷՕՆ–ՈՓԷ–Ր–Ո–Ո ՕԼ–ա–Յ–Յ–ԸՐ–ԸԼ–Ր, Շ–Ե–ՈՓԷ պ––Ա Է–ՎԷ Է–ԸՓ–ՂԸՂ
ՕԼ––Ր–Ի–Ր ԸՐԸ. 15. Օ–Ն––Ն ա–+Է–Ը–Ի ՀԷ–Ր–ՈՓ+ՃԷ ա–Ր–Ն–Յ–Օ–Ր.
16. Օ–Ն–– +Է–ՆՈՓ–Ի ՆԷ–Յ–Է–Ր–Ի–Ն–ՈՓ–Է գ––ՎԷ–Ր–Ի. 17. Ս–Է+Է–Ղ ՀԷ––Ն
ՓԷ–Շ–Է–ՆՈՓ–Է+ՈՓԷ–Ն ա–Ն–Ղ–Ր––, Հ–Է–Ր–Ե–Ղ ՆԷ–Յ–Է գ––Ր–Ր ՎԷ–Ր–ՓԷ–Յ–Է–Ն–Ի
ա–Է–Օ–Յ–Է–ՈՓ–Է. 18. Խ–Ը––Ը–Ղ գ––Ի–Ր Է+Է–Ն Է–ա–Փ––Ի–ՈՐՓ–Է.

4. ԵՐՐՈՐԴ ԼԾՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

1. Je n'(apercevoir*) plus rien. **2.** Tu ne (devoir) pas désespérer. **3.** Ils (recevoir, *անց. ան.*) quatre lettres. **4.** Vous (devoir) aller. **5.** Nous vous (apercevoir, *անց. ար.*) de loin. **6.** Je (concevoir) bien ce que vous me disiez. **7.** Vous (devoir, *թէա. ներ.*) vous conduire autrement. **8.** Vous (recevoir) aujourd'hui des nouvelles de votre père. **9.** Croyez-vous qu'il (concevoir, *սո. անց.*) de l'amitié pour vous? **10.** Il fut obligé de rendre cet héritage avec tous les fruits qu'il en (percevoir, *գեր.*). **11.** Il vous (recevoir, *անց. ար.*) froidement, quoiqu'il (devoir, *սո. անկ.*) vous témoigner beaucoup d'affection. **12.** J' (apercevoir, *անց. ար.*) dans mon antre un jeune homme. **13.** Je ne croyais pas que tu (recevoir, *սո. գեր.*) tant de chagrin en cette occasion. **14.** C'est lui qui (percevoir) les revenus. **15.** Il faut qu'il l'(apercevoir, *սո. անց.*). **16.** Il (recevoir, *անց. ար.*) peu de temps après une lettre de Thémistocle. **17.** Je ne (concevoir) pas qu'un homme sage puisse s'oublier à ce point. **18.** Je ne pensais pas que

*) Ա– –– ––ար պԷ– *cevoir* ՎԷրԼ––ար–Ժ Բ–յԷր––Ն ՎրՀյ +Էր–
Յ–Ն–Ո–ԼԻ–Ն *124* Հ–Ո–ՐԸ –– պ–ՒԷ Ժ–Ն–Օ–Լ–Ո–ԼԻ–Ն–Ը պԷ–:

vous m'(apercevoir, *աս. անկ.*) dans ce tumulte. 19. Il (devoir) revenir sur ses pas.

1. Ալ բան մը չեմ տեսներ կոր. 2. Պէտք չէ որ յուսահատիս. 3. Շուտ նամակ ընդունեցան. 4. Պէտք էր որ երթայիք. 5. Մենք ձեզ հեռուանց տեսանք. 6. Ըսածներդ բոլոր աղէկ կ'իմանայի կոր. 7. Պէտք էր որ ուրիշ կերպ վարուէիր. 8. Այսօր հօրեղբորդ լուր մը պիտ' որ ընդունիք. 9. Կը կարծէք որ ձեզի համար բարեկամութի՞ւն ղգացած ըլլայ. 10. Ան ժառանգութիւնը ու անկից առած շահը ետ տալու հարկաւորեցաւ. 11. Ձեղ շատ պաղութեամբ ընդունեցաւ, թէպէտ եւ պէտք էր մեծ սէր ցուցընել. 12. Անձաւին մէջ երիտասարդ մը տեսայ. 13. Չէի կարծեր որ դուն ան առթին մէջ անչափ վիշտ ունեցած ըլլայիր. 14. Անիկայ էր որ եկամուտները կ'առնէր. 15. Պէտք է որ զինքը տեսած ըլլայ. 16. Քիչ մը ետքը թեմիստոկղէսէն նամակ մը առաւ. 17. Չեմ կրնար իմանալ որ խելացի մարդ մը կրնայ մի առչափ ինքը զինքը մոռնալ. 18. Չէի կարծեր որ ան խռովութեան մէջ իս տեսնէիք. 19. Պէտք պիտ' որ ըլլայ որ անմիջապէս, գացածին պէս ալ ետ դառնայ.

1. Ղայրը պէր շէյ կէօրէյօր ո՞ւ. 2. Ի՞նչինէ էօղլէն սին. 3. Տէօրտ ղէ+լուպ ալըըլար. 4. Կիմղէլի էրինիզ. 5. Պիչ սիչի ո՞ւչպան կէօրթո՞+. 6. Տէրթ+լէրինի պո՞ւնո՞ էյի աղնայօր ո՞ւրո՞ւ. 7. Ախէր ըսարչ եօղ ըո՞ւնմալըյըրըն. 8. Պո՞ւ կի՞ն փէրէրինիչպէն պիր խոպէր ալճագ սընըչ. 9. Սանըր սընըչ +ի օնո՞ւն ֆի+րինթէ սիչին հաֆֆընըչա թօմրո՞ւ մո՞ վար. 10. Օ ղէրսըը վի՞ օնթան ալըըղը էրսըը կէրի վէրղէյէ ղեճպո՞ւր օլրո՞. 11. Սիչի՞ն գաթրը չօֆ մո՞հուպպէրն կէօրէրղէլի՞ էրի՞ էսի՞ րե, փէ+ սօ՞ւֆճա գաթրո՞ւլ էրի՞րի. 12. Մ՞աղըրմէրա պիր թէլի գանը կէօրթո՞ւ. 13. Սանմազ ըրըմ +ի սէն օլ սէպէպ ելի՞ օ գաթրը սըֆընրը վի+ղիշ օլսըն. 14. Իրսըլըրը ալան օյո՞ւրո՞ւ. 15. Օնո՞ կէօրղո՞ւշ օլմալը. 16. Պիր ապ սօնղրա Թէմիսթօփլէսթէն պիր ղե+լուպ ալրը. 17. Ափլըմա սըղ-

ſայօր էի պէտ ուզէլը ապաս պու- գապաք էնոքինի ուն-պա-պէնի՞ր ի. 18. Սանմաղ ըսբս էի օ ֆոխ՝ըրսբը արասընպա պէնի կէօրէնինէ. 19. Զափ-ճափ, այաղը ՝ օղը- էլ կէրէ պէօնէճէ.

5. ՀՈՐՐՈՐԴ ԼԾՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

1. Il vous (attendre). 2. On (tondre) les brebis. 3. Je ne lui (répondre, *անց. որ.*) rien. 4. Ce chien (mordre) les passants. 5. Le soleil (fondre, *անց. ան.*) la neige. 6. Nous n' (entendre, *անց. որ.*) rien de ce que vous nous avez dit. 7. Il nous (attendre, *գեր.*) au passage. 8. Nous (perdre, *անց. որ.*) nos meilleures troupes dans cette guerre. 9. Il m' (répondre, *թէա. անց.*) une sottise, si je l'avais interrogé. 10. Voulez-vous que je vous (attendre, *ատ. ներ.*) demain chez moi? 11. Il (répandre, *թէա. ներ.*) volontiers son sang pour la foi. 12. Vous (prétendre) marcher devant lui. 13. Nous (entendre, *անց. որ.*) quelqu'un venir vers nous. 14. Ce prince (perdre) la vie avec la couronne. 15. Ils me (vendre, *անց. որ.*) à un marchand d'esclaves. 16. Il ne croyait pas que nous le (défendre, *ատ. անկ.*) contre ses assassins. 17. S'il prenait des précautions, il ne (perdre, *թէա. ներ.*) pas la vie. 18. Ils (répandre, *անց. որ.*) bien de l'argent pour gagner les suffrages. 19. Ne fallait-il pas que vous l' (entendre, *ատ. անկ.*)? 20. Croyez-vous que Dieu (suspendre, *ատ. ներ.*) encore les effets de sa justice?

1. *Զեզի կը սպասէ կոր.* 2. *Մաքիները կը խուզեն.* 3. *Իրեն ամենեւին բան մը պատասխան չտուի.* 4. *Ատ շունը անցաւորները կը խածնէ.* 5. *Արեւը ձիւնը հալեցուց.* 6. *Մեզի ըսածներնէդ ամենեւին բան մը չլսեցինք.* 7. *Ճամբուն վրայ մեզի սպասած էր.* 8. *Ամենէն աղէկ գնդերնիս ատ պատերազմին մէջ կորսընցուցինք.* 9. *Իրեն հարցնելու ըլլայի նէ,*

անպիտան պատասխան մը կու տար. 10. Կ'ուզէք որ վաղը տունը ձեզի ապահեմ. 11. Յօժարութեամբ արիւնը հաւատքի համար կը թափէր. 12. Իրեն առջեւէն երթալ կ'ուզէիք. 13. Լսեցինք որ մէկը մեզի կու գար. 14. Ա՛ս իշխանս թագին հետ կեանքն ալ պիտի կորսընցընէ. 15. Ի՛ս մարդավաճառի մը ծախեցին. 16. Չէր կարծեր որ մենք ինքը սպաննել ուզողներէն պաշտպաննենք. 17. Զգուշութիւն ընէր նէ, կեանքը չէր կորսընցրներ. 18. Քուէները կամ հաւանութիւնը վաստկելու համար շատ ըստակ ծախեցին. 19. Պէտք չէր որ ինքը լսէիք. 20. Կը կարծէք որ Աստուած իր արդարութեան գործքերը ալ պիտի յապաղէ.

1. Սիպէ պէ+լէյօր. 2. Գօյո՜նլարը ֆըբֆայօրլար. 3. Օնա հիչ պիր ճէվապ վէրմեյօ՞. 4. Օ +էօփէ+ չէվէն պէօնէնէ ըըբըը. 5. Կի՜նէշ գարը էրխլոփ. 6. Պիպէ պէպէ+լէրինէպտեն հիչ պիր շէյ իշլիմէյո+. 7. Եօլ ի՜ա՜նի՜նաթ պիպէ պէ+լէմիշ իթէ. 8. Պա՜ ճէն+ իչինաթ էն էյի ա՜+էրխմիպէ գայպ էմիյո+. 9. Օնա պի՜ալ էպէճէ+ օլայըբը՞, ո՜յպա՜նա՜պ պիր ճէվապ վէրբէր իթէ. 10. Ի՜մի՞ր մի պինիպ +ի ֆարըն էվրե պիպէ պէ+լէյի՞. 11. Ճանա՜ չէօնի՜լտեն պին հաֆթընա գանընը պէօ+էր իթէ. 12. Ի՛օնի՜նաբեն չիմի+ իմիէր իպինիպ. 13. Պիրինէն պիպէ պօղրա՜ չէլմե՜նիպ պա՜յ՜պա՜ֆ. 14. Պա՜ գրալ ի՜ճը իլէ էօրխի՜նի՜ պէ պայ էպէճէ+. 15. Պէնի պիր ֆէպիր պապիրչէանընա ա՜մէրըլար. 16. Սանմազ ըրը +ի էօլի՜մի՜նէ գառի էպէնէչէրին էլինաբէն օնա՜ գօրա՜յալը՞. 17. Սաֆընմըշ օլայը էօրխի՜նի՜ պայ էմիտպ իպէ. 18. Րիչլարը, ֆարըմը էլէ չէմիրմե իչէն չօֆ փարա իստը էմիպիլէր. 19. Օնա՜ իշիմիզլէ պէյի՞ մի իպինիպ. 20. Ալահ +էնաբ ապալէմինէն իճրալարընը պահա չէճի+միրէճի՞+ մի ա՜նըր ա՜ընըպ.*

121 — 130

6. ՀՈՐՍ ԼԾՈՐԴՈՒԹԵԱՆՑ ՎՐԱՅ ԳԻՏԵԼԻՔ

Ը. 1. Il (nager) dans le fleuve. 2. Il (recommencer, *անց. ար.*) à chanter. 3. Nous (manger) des fruits. 4. Ils (employer) bien leurs temps. 5. Il veut que nous (étudier, *սա. ներ.*) nuit et jour. 6. Je (nettoyer) aujourd'hui ma maison. 7. J'(espérer) qu'il viendra bientôt. 8. Nous (employer) toutes nos forces pour faire aller ce vaisseau. 9. Je voudrais qu'il (manger, *սա. անկ.*) un peu de pain avant de partir. 10. Hérodote qu'on (appeler) le père de l'histoire (commencer) à écrire. 11. On dit que cet édifice (chanceler). 12. Il est bon que nous nous (réconcilier, *սա. ներ.*) avec nos ennemis. 13. Il (cacheter) lui-même ses lettres. 14. Nous (célébrer) demain l'anniversaire d'une victoire. 15. Il n'est rien que nous (oublier, *սա. ներ.*) aussi facilement que les malheurs passés. 16. La mort (révéler) les secrets des coeurs. 17. Il (protéger) l'innocence opprimée. 18. Autrefois vous (employer) différents moyens pour aller à vos fins. 19. Je crois qu'il (achever) demain. 20. Croyiez-vous qu'il (exaucer, *սա. անկ.*) votre prière?

1. *Գետին մէջ կը լողալ կոր.* 2. *Նորէն երգելու սկսաւ.* 3. *Մենք պտուղ կ'ուտենք.* 4. *Առեններին աղէկ կը գործածեն.* 5. *Կ'ուզէ որ գիշեր ցորեկ ուսման եռեւէ ըլլանք.* 6. *Այսօր տունս պիտի մաքրեմ.* 7. *Կը յուսամ որ քիչ մը եաքը կու գայ.* 8. *Ան նաւը քալեցընելու համար բոլոր զօրութիւնները իւ գործ կը դնէինք.* 9. *Կը բաղձայի որ ճամբայ ելլելէն առաջ քիչ մը հաց ուտէր.* 10. *Երոդոտոս որն որ պատմութեան հայր կը կանչըւի, գրելու կը սկսէր.* 11. *Ան տունս կ'երերայ կոր կ'ըսեն.* 12. *Աղէկ է որ թշնամիներնուս հետ հաշտուինք.* 13. *Նամակ-*

ները ինքը անձամբ կը կնքէ. 14. Վաղը յաղթութեան մը տարեդարձի հանդէսը պիտի կատարենք. 15. Անցած վիշտերուն պէս բան մը շուտ չենք մոռնար. 16. Մահը սրտերուն ծածուկները դուրս կը հանէ. 17. Հարստահարած անմեղութիւնը կը պաշտպաններ. 18. Առաջ ձեր վախճանին հասնելու համար զանազան միջոցներ կը գործածէիք. 19. Կը կարծեմ որ վաղը պիտի լմընցընէ. 20. Կը կարծէիք որ ձեր աղաչանքը պիտի լսէր.

1. Հայոց թագաւոր ոսկոս. 2. Եղնիկին (ինք-իւ-) նշանաձայն պաշտօնը. 3. Պիշ ժայվէ եէր իշ. 4. Վերնատունը էյի գոլանըլար. 5. Իմիէր ւէ կէճէ կի-նոքաղ ելմ էնաէսինոքեն օք-շէլմ. 6. Պոս կի-ն էվլիմ ինէմղվէյէճէյմ. 7. Ո-մար ըմ ւէ պէր ապ ածնղոս կէլէր. 8. Օ կէմայ էն-րի-ՌՈՔ էչին պի-ՌՈ-ն գո-վվէՌՈՒՈՂ ելէ չուշշըր ըոբք. 9. Աբշի-լէր իոքմ ւէ եօլ չըգմոգան պէր ապ է+ՈՔ+ եէյէյոք. 10. Հէ+եայէՌ ֆէրէ Ռոպէր օլ-ձան Հէրոգոգոս եաղմայ պաշլար ըոբ. 11. Պոս էվ ածլանըյօր գէրլէր. 12. Տի-շմանըտըմըշլը պոտըշմամըշ էյի գէր. 13. Ա՛է+-ՌոպըտըՆը էնոգի ՀէօՀի-րլէր. 14. Եոտըն պէր ակնէվի չաֆէր գէօձի-Ո- ալայը էոէճէյիչ. 15. Կէչէն ածֆլէՌՈՒլէր ֆիգի չոգո-+ պէր շէյ ո-ձո-Ռմայըշ. 16. Էօլի-մ գալպէն ֆիշլի ածրըտըՆը գիշտրը չըֆորըր. 17. Զո-մ չէ+Ոիշ ոո-կոո-շլը-պ ոահագէՌՈՒլի+ էոէր իոի. 18. Էվվէլ Ո-բա-գըՆըշ էրՈ իչին ՌՈ-րլի- պէ ՌՈ-րլի- եօլպար գո-լանըր ըոըՆըշ. 19. Ս՛անըր ըմ ւէ եոտըն պէՌՈՒէրէճէ+. 20. Ս՛էշէն րէճանըշը գոգո-լ էոէճՀ՚+ Ո չանն էոէր իոէՆիչ.

Ր. 1. Il y a longtemps que je (servir) ma vieille mère infirme. 2. Mon nom (devenir) cher aux siècles à venir. 3. Deux ou trois ans d'étude lui (ouvrir, *անց. ան.*) l'esprit. 4. On peut servir Dieu en (servir) le roi. 5. Il (devenir, *անց. ար.*) comme le roi des autres hommes. 6. Les vents contraires nous (retenir, *անց. ար.*) longtemps à Tyr. 7. Ne le

croyez pas, il (mentir) effrontément. 8. Il (parvenir, *անց. որ.*) de bonne heure à l'épiscopat. 9. Après (obtenir, *առներ. անց.*) de lui la liberté de son pays, il la (soutenir, *անց. որ.*) par les armes. 10. Si j'allais à la campagne, il (venir, *թէա. ներ.*) m'y trouver. 11. Il y a dix ans qu'il me (servir) et me (servir, *թէա. ներ.*) encore, s'il le pouvait. 12. Nous (parvenir, *անց. որ.*) bientôt à la porte du temple. 13. Une rougeur subite (couvrir, *անց. ան.*) son visage. 14. Il faut que je (partir, *աա. ներ.*) aujourd'hui pour Paris. 15. Je ne croyais pas que vous (venir, *աա. անկ.*) si tôt. 16. Je le (tenir) bien, il ne m'échappera pas. 17. Le bruit de cette action (parvenir, *անց. որ.*) jusqu'aux oreilles de Sésostris. 18. Il veut que son fils (tenir, *աա. ներ.*) toujours les yeux baissés. 19. L'armée (souffrir, *անց. ան.*) beaucoup dans sa marche, faute de provisions. 20. Il (retenir) injustement un bien qui m' (appartenir).

1. Շատ առեն կայ որ հիւանդ պառաւ մօրս կը ծառայեմ. 2. Իմ անունս ապագայ դարերուն սիրելի պիտ՚ որ ըլլայ. 3. Երեք չորս տարուան ուսումը իրեն խելքը բացաւ. 4. Թագաւորին ծառայելով մարդ կըրնայ Աստուծոյ ալ ծառայել. 5. Անիկայ ուրիշ մարդիկներուն թագաւորին պէս եղաւ. 6. Հակառակ հովերը երկայն առեն մեզ Տիւրոս արգելեցին. 7. Իրեն մի հաւտար, անամօթութեամբ կը սաէ. 8. Ինքը շատ շուտ եպիսկոպոսութեան հասաւ. 9. Անկից իր գաւառին ազատութիւնը ընդունելէն ետեւ, զէնքով ալ հաստատուն պահեց. 10. Գեղ երթալու ըլլայի նէ, կու գար հոն ալ իս կը գտներ. 11. Տասը տարի է որ ինծի կը ծառայէ, ու թէ որ կրնար նէ, աւելի ալ կը ծառայեր. 12. Քիչ մը ետքը տաճարին դուռը հասանք. 13. Իր երեսը յանկարծական կարմրութիւն մը ծածկեց. 14. Փարիզ երթալու համար այսօր ճամբայ ելլելու եմ. 15. Շէի կարծեր որ այս-

չափ շուտ գալ. 16. *Ինքը ալէկ կը բռնեմ, ձեռքէս չկրնար ազատիլ.* 17. *Ա՛ս գործքիս լուրը Սեաստրիայի ականջը հասաւ.* 18. *Կ՛ուզէ որ որդին միշտ աչքերը վար բռնէ.* 19. *Զօրքը պաշար չունենալուն ճամբան շատ նեղութիւն քաշեց.* 20. *Անիրաւութեամբ քովը կը պահէ անանուկ ինչք մը որ իմն է.*

1. Խայլէ վաթըլոան պէրէ գօճափարը խոսկա վլէպէմ խըզմէն էթէր ք՛. 2. պէննի խոմի կէլէճէ+ ղէսաբար գըյմէլուէ, ափկի-լի- օլաճափ. 3. Ի-ղ պէօրմ ափնէլի+ իմ ղիհնինի ալարը. 4. Քիշի փապիշահա խըզմէն էմպէ+պէ Ալլահա պա խըզմէն էթէպիլէր. 5. Օ ափէր ապէմլէրին փապիշահը կիպի օլաա-. 6. Զըպա րի-պիէարլար խայլէ ղէսան պիղի Ս-րպա ալը գօպո-լար. 7. Օնա ինանմա, ա-լիանմապան եալան ափօյլէր. 8. Օ փէ+ չափա-+ փիափա-պլա-փ սանաըպըլնա էմլինիշտի. 9. Օնպան +էնպէ էյալէրինին ապապէլէյինի ալարըփպան ածնղրա, ափսահ ըլը օ ապապէլէյի գավի ապըլարը. 10. Քէօյէ կիպէճէ+ օլայարմ, օրայա պա կէլիպ պէնի պո-լո-ր ա-պա-. 11. Օն ափնէ պէր +է պանա խըզմէն էթէյօր, գա-պրէրնի օլայարը պահա պիապէ պէ էպէր իպի. 12. Պէր ապ ածնղրա հէյ+էլին գա-փա-ան-ա էմլինիշտի+. 13. Օլ ամսն պէր գըրմըղըլըփ պըր կի-պի-նի- գափապը, պէրպէն պէրէ գըփ գըրմըղը օ-պա-. 14. Էլ էլպէրն փ-րնիպ կիլնմէ էյին պա- կի-ն էօլ ըփմալըյմ. 15. Սանմապ ըրմ+է պա- գապար չափա-+ կէլէփինիչ. 16. Օնա- էյիճէ ղ-ա-ղմա-ղ ա-մ, էլէմպէն գապամապ. 17. Պա- վաթըանըն խապէրնի Սէաօղրնիփ գա-ղըն-ա էմլինիշտի. 18. Իմէր +է օպը- հէր վափն կէօպլէրինի ապապ ղ-ա-ղա-ն. 19. Զափրէ օլմարըղը էյին ապ+էր էօլա- չօփ ածփլէն չէ+պի. 20. Նահափփ էէրէ մալըմը էանըպա ամփլայօր.

Ղ. 1. Cet homme-là me (plaire) beaucoup. 2. Ce chemin (conduire) à la ville. 3. Je vous (plaindre) extrêmement. 4. Je le (reconnaître) parfaitement. 5. Je ferai ce qu'il vous (plaire, *ասպ.*).

6. Il ne vous (craindre) guère. 7. Il (paraître, անց. ար.) comme un éclair. 8. Après avoir dit cela il se (taire, անց. ար.). 9. Il me (contraindre, անց. ար.) à le dire. 10. C'est le soleil qui (cuire) tous les fruits. 11. Alors (paraître, անց. ար.) cet homme si admirable. 12. Il (joindre, անց. ար.) les deux jardins. 13. Croyez-vous que nous le (craindre, սո. ներ.)? 14. Je ne voudrais pas qu'on me (reconnaître, սո. անկ.). 15. Il a des ennemis, mais ils ne (paraître) pas. 16. Je te (plaindre) de tomber dans ses mains redoutables. 17. Ne vous (contraindre) pas pour moi. 18. On (cuire) du pain dans toutes les villes pour les troupes. 19. Il y a des sauvages qui se (peindre) le corps et le visage. 20. Moïse (conduire, անց. ար.) le peuple d'Israël.

1. Ան մարդս ինծի շատ հաճոյ է. 2. Ան ճամբաս քալաք կը տանի. 3. Վրայ շատ կը ցաւիմ. 4. Ինքը կատարեալ աղէկ կը ճանչնամ. 5. Ձեզի հաճոյ եղածը կ'ընեմ. 6. Ձեզմէ գրեթէ ամենեւին չվախնար. 7. Փայլակի մը պէս երեցաւ. 8. Ասիկայ ըսելէն ետեւ լռեց. 9. Իս ան բանը ըսելու ստիպեց. 10. Արեգակն է որ ամէն պտուղները կը հասցնէ. 11. Անատեն երեցաւ ան զարմանալի մարդը. 12. Ան երկու պարտէզները միացուց. 13. Կը կարծէք որ իրմէ կը վախնանք. 14. Չէի ուզեր որ իս ճանչնային. 15. Թշնամիներ ունի, բայց չեն երեւնար. 16. Իր սարսափելի ձեռքերը ինձալուդ վրայ կը ցաւիմ. 17. Ինծի համար նեղութիւն մի քաշէք. 18. Ամէն քալաքները զինուորաց համար հաց կ'եփուէր. 19. Վայրենիներ կան որ մարմիննին ու դէմքերնին կը ներկեն. 20. Մովսէս Իսրայէլացւոց ժողովրդեան առաջնորդեց.

1. Պոռ ապտաման չօք հապղ էրէր իմ. 2. Պոռ էօլ շէհիրէ կէթարըր. 3. Սէնի չօք ածըր ըմ. 4. Օնոռ էէ+ էյի ընածըր ըմ. 5. Սիղէ մափպոռ օլածը էրէր իմ. 6. Հէմդն սիղրէն հիչ գօրգմազ. 7. Շիմշէ+ կիպի կէօրի+նօր+. 8.

պ–ան– պէպէ+պէն ածնդրա ա–ա օլա–. 9. պէնի պ–ան– պէ–ջէյ ջճպ–ը էլ–պէ. 10. Հէը ջէյվէլէրդի եէլ–իշ–րէրդէն կի–նէշ պէը. 11. Օ ա–ճայկ ապէ՛ օլ էանապէ կէօրի–նպէ–. 12. Օ է+է պ–պւէլէրդի պիը էլ–պէ. 13. Ս–անը ա–ընըշ +է ծնպան գօրգո՞ը ըշ. 14. Ի–մի–ջէշ է–պէ՛ +է պէնի ն–անը–ընլար. 15. Տի–շ՛–անլարը վար ա՛՛ա, կէօրի–ն–ջէպլէր. 16. Օն–ան գօրգո–լա– էլի ա–լ–ընա պի–շար–յի–ն էյէն ա–ճը ը՛. 17. պէննի՛ էյէն շահ–ի–ն վէ+ջէյէն. 18. Ա–+էր էյէն հէը շէհէր–լէրպէ է+ջէ+ վէյշէր է–պէ. 19. Եէպանի ապա՛լար վար +է ն–էնէլէրէնի վի եէ–պլէրէնի պօյ–լարլար. 20. Մ–ա–ա Ի–ր–յկլ ճէջ–ի–ընա գըլա–ը–լը–գ էլ–պէ.

Պ՝. 1. Ils l' (contraindre, անց. ան.) à se battre. 2. Son courage (croître) avec les périls. 3. Je n'aurais jamais cru que vous l' (craindre, աս. գեր.). 4. Un rayon de joie (paraître, անց. ար.) dans ses yeux. 5. C'est un homme qui mérite qu'on le (plaindre, աս. ներ.). 6. Ils (connaître, անց. ար.) que le danger devenait pressant. 7. Ils nous (peindre, անց. ար.) des couleurs les plus noires. 8. On peut toujours dire des choses qui (plaire, աս. հեր.). 9. Ces eaux (cuire) un oeuf en moins de cinq minutes. 10. Voilà encore un chemin que je ne (connaître) pas. 11. Il vous a bien dit telle chose, mais il vous en (taire, անց. ան.) bien d'autres. 12. Ces arbres (produire) de bons fruits. 13. Autrefois on (oindre) les athlètes pour la lutte. 14. Il ne fallait pas que vous le (craindre, աս. անկ.) tant. 15. Il ne convenait pas qu'on vous y (contraindre, աս. անկ.) par force. 16. Croyez-vous qu'ils vous (connaître, աս. անց.)? 17. Tout ce discours se (réduire) à prouver que vous avez tort. 18. Je souhaitais qu'ils (joindre, աս. անկ.) leurs efforts. 19. Sa rage allait toujours, (croître, բնդ. անկ.). 20. Ils nous (conduire, անց. ան.) par des défilés.

1. Ինքը կռուելու սիրեցին. 2. Քաջութիւնը վտանգներուն հետ կ՚աճէր. 3. Չէի կրնար հաւտալ որ դուք իրմէ վախցած ըլլայիք. 4. Աչքերուն մէջ ուրախութեան նշոյլ մը երեւցաւ. 5. Ա՛ս մարդս արժանի է որ վրան ցաւ ունեցուի. 6. Ճանչցան որ վտանգը աւելի սիրողական կ՚ըլլար. 7. Մեզ շատ գէշ մարդու պէս ձեւացուցին. 8. Մարդ կրնայ միշտ անանկ բաներ ըսել որ հաճոյ ըլլան. 9. Ա՛ս ջրերը հինգ րոպէէն քիչ ատենուան մէջ հաւկիթ մը կ՚եփեն. 10. Անհաւասիկ ուրիշ ճամբայ մ՚ալ որն որ ես չէի ճանչնար. 11. Քեզի սա բանս ըսաւ, բայց ուրիշ շատ բաներ ալ լռեց. 12. Ա՛ս ծառերս աղէկ պտուղներ կը բերեն. 13. Առաջադրյն գօտեմարտութեան համար ըմբիշները կ՚օծէին. 14. Պէտք չէր որ իրմէ անչափ վախնայիր. 15. Չէր վայլեր որ ձեզ բռնութեամբ ան բանին սիրեցին. 16. Կը կարծէք որ ձեզ ճանչցա՞ծ ըլլան. 17. Բոլոր սա խօսքս ձեր յանցանք ունենալը ցուցընելու կը ծառայէ. 18. Կը բաղձայի որ իրենց ճիգը միացընէին. 19. Կատաղութիւնը երթալով կ՚աճէր. 20. Մեզ նեղ ճամբաներէն տարին.

1. Օնո- փէօյէ-շմէյէ ղօրտըլըր. 2. Թէհլիւէլէր սրըփըճա էյիլիւէյէ փէ սրլոր ըտը. 3. Ինանամազ ըտը+է ախչ օնդան գօրգմա-շ օլայըտընըշ. 4. Կէօշլէրինդէ պիր շաղլըգ շէօլէյէ կէօրի-նդէ-. 5. Պա- +իշինին է-պէրինէ ացըմագ հագգ ըտը. 6. Թէհլիւ+է պահա պէյագէ մի-ճպիր օլա-յօր պէյէ պա-յդա-լը. 7. Պիպի գէ+ ֆէնա ագամ կիպի ըսաւիֆ էլնդիլէր. 8. Քիշի հէր ան մագպո-ւ օլացագ շէյլէր աէօյլէյէպիլէր. 9. Պա- սա-լը պէշ պագգիգէդէն աղ վագըն իչինդէ է-մա-րըա գիշիրիլէր. 10. Իշնի պէնիմ ըանընմագըշը էօլլագդան պիրի պահա. 11. Պա-նա- սանա դէդէ սմմա, չօգ շէյ է-պէրինէ պէ սէս չըգաբմագը. 12. Պա- աղացլագ էյի մէյվէ հաւլ էդէրլէր. 13. Իվվէլ շաման գէհլիվանլագ է-պէրինէ կի-րէշ իչին էաղ սի-րէրլէր էդի. 14. Օնդան օ գադագ գօրգմանալըյագը. 15. Օլ շէյ իչին

ունէք զոր էին+ եաթըղմագ ըտը· 16· Սանը՞ր ընըղ +ի ունէի նանըմըղ օլսունլար· 17· Պա՜ ճէի ունօղլէր էնճամը ունէին գապահմիլը օլմանըղը եապմի էտէր· 18· Ըղի՞լէր էտի՞ +ի պէրլի+տե չլըղայըտըլար· 19· Ագնըւըղը կիմի+ճէ ուրնատ ըտը· 20· Պիզի պատ եօլատպան կէօմի՜ւ-պի՜լէր·

131 — 133

7· ԿՐԱՒՈՐԱԿԱՆ ՉԷՋՕՒ ՈՒ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԲԱՅԵՐ

Ը· 1. Je (obliger, *անց. որ.*) de céder. 2. Il (haïr) de tout le monde. 3. Tu (châtier) de ton imprudence. 4. Il (tuer, *անց. որ.*) par son fils. 5. Combien de pauvres (oublier)! 6. Les biens de notre père (vendre, *անց. ան.*). 7. Vous (inviter) à cette cérémonie. 8. Ils (effrayer) pour peu de chose. 9. Son frère (rendre) à ses parents. 10. Les Syriens (chasser, *անց. որ.*) de la citadelle. 11. Votre père (avertir) de vos crimes. 12. Quelques-uns (priver, *անց. որ.*) de la sépulture. 13. Nous (obliger, *անց. ան.*) de travailler toute la journée. 14. Ils (punir) quand ils (interroger, *ապ. անց.*). 15. Nous (assaillir, *անց. որ.*) par un vent épouvantable. 16. Ils dirent au roi que nous (trouver, *գեր.*) dans un navire phénicien. 17. Je ne croyais pas qu'il (aimer, *սո. անկ.*) de son père. 18. Pensez-vous qu'ils (épouvanter, *սո. ներ.*) pour si peu de chose? 19. L'agneau (emporter, *թէա. անց.*) par le loup, si le berger l'avait abandonné. 20. Je souhaiterais que cette chambre (nettoyer, *սո. անկ.*) avec plus de soin.

1· *Թող տալու, եա քաշւելու հարկադրեցայ.* 2· *Ամենէն կ' ատւի.* 3· *Անխոհեմութեանդ պատիժը պիտի կրես.* 4· *Իր որդիէն սպանւեցաւ.* 5· *Ո՛րչափ աղքատներ կը մոռցւին.* 6· *Հօրերնուս ինչքերը ծախւեցան.* 7· *Ա հանդիսութեան պիտի հրաւիրւիք.*

8. Քիչ մը բանէ կը վախնային. 9. Եղբայրը իր ծնողացը դարձբաւած էր. 10. Աստիք միշնաբերդէն վրնտրեցան. 11. Հայրդ յանցանքներուդ լուրը առած էր. 12. Ոմանք թաղմանէ զրկրեցան. 13. Բոլոր օրը աշխատելու հարկաւորեցանք. 14. Հարցաւորձ մնանելէն ետեւ պիտի պատժրին. 15. Ահագին հովի մը բռնրեցանք. 16. Թագաւորին ըսին որ մենք փիւնիկեցւոց նաւի մը մէջ գտնրաձ էինք. 17. Շէի կարծեր որ հօրմէն սիրաձ ըլլար. 18. Կը կարծէք որ ասչափ քիչ բանէ կը վախնան. 19. Հովիւը թող առաձ ըլլար նէ, գառնուկը գայլէն կը յափշտակէր. 20. Կը բաղձայի որ աս սենեակս աւելի զգուշրեր թեամբ մաքրրաձ ըլլար.

1. Գօյ վէրմէյէ ղեճպուր օլսուն. 2. Տիւնէա ալէմ օնաս ապավէնի էրէր. 3. Թէպղրսիպլէյինին ճէլասընը վէռէնէռ ալին. 4. Քէնարի էվլատընդան գալը օլսուս. 5. Նէ գապար ֆագըրլար սանուսուրլար. 6. Փէրէզինդին մալլարը սանըլար. 7. Պու պինէնի ապավէնի օլաճագ սընըզ. 8. Պէր ճիւղի շէյրէն գօրգար ըրըլար. 9. Գարպաշը սիսալարընա ինսանիմ օլմաշ ուսուս. 10. Սի՞րինինէր ինչ գալէրէն գօվուլ-պուլար. 11. Փէրէզին գապահանլարընդը խապէրինի սլմըշ ըրը. 12. Պաղըլար կիօղլէյէ նայիլ օլմապըլար. 13. Պի՞րի՞ն կի՞ն չալըշմայա ղեճպուր օլսուգ. 14. Թէֆթիշ օլանպուգան ածղրա ճէղլարը վէրիլմէճէ. 15. Հէպ-պէնէ պիր րի՞ղիսրա նուհունուսուգ. 16. Փապիշահա պէպինէր էն պիչ Փունիգալըլարընդ կիղնաթ պուլանմաշ ուսուգ. 17. Սանմազ ըրը՞ էն ֆէրէզինդէն աէվիղիմ օլսուն. 18. Սանըր ընըզ էն օ գապար ապ շէյրէն գօրգարը՞. 19. Զօպան պրագմըշ օլսայը, գուրս գուրմըպան գափըլըր ըրը. 20. Ադղի՞նէր նէ՞մ էն պու օպա ղէյսթէ պիգգամ ըլա նիհիղինհիշ օլայըրը.

ՖՒ. 1. Mon frère (sortir, անց. ան.). 2. Les Assyriens (disparaître, անց. ան.). 3. Nous (descendre, գնր.) bien bas. 4. Ils (marcher, անց. ար.)

longtemps ensemble. 5. Ils (arriver, անց. ան.) d'Espagne. 6. Croyez-vous qu'ils (partir, ստ. անց.)? 7. Dès que nous (entrer, անց. յառ.) dans la voiture, elle partit. 8. Le voleur (échapper, անց. ան.) de prison. 9. Il (aller, անց. ան.) au-devant de son frère. 10. Vous (descendre, գնր.) de votre char. 11. Je ne croyais pas qu'il (tomber, ստ. գնր.) de si haut. 12. Télémaque (rester, գնր.) seul avec Mentor. 13. Il (monter, անց. ար.) dans sa chambre, et y (rester) seul. 14. Il (tomber, ընկ. անց.) dans la mer, si je ne l'avais tenu. 15. Mes frères (demeurer, անց. ան.) à Paris pour faire leurs études. 16. Il semble qu'il (venir, ստ. անց.) de loin. 17. Il souhaitait que je (sortir, ստ. գնր.). 18. Elle releva son enfant qui (tomber, գնր.). 19. Nous (partir, ընկ. անց.) hier, si l'on nous avait laissé faire.

1. Եղբայրս դուրս ելաւ. 2. Աստեղները աներեւոյթ եղան. 3. Մենք շատ խորունկ ինջած էինք. 4. Երկայն ատեն մէկտեղ քալեցին. 5. Սպանիայէն եկան. 6. Կը կարծէք որ գացած ըլլան. 7. Կառքը մոտածնուս պէս, ինքն ալ ճամբայ ելաւ. 8. Գողը բանտէն պրծաւ. 9. Եղբօրը դիմացը գնաց. 10. Դուք ձեր կառքէն վար ինջած էիք. 11. Չէի կարծեր որ անչափ բարձրէն վար ինկած ըլլար. 12. Տելեմաք Մենտորին հետ առանձին մնացած էր. 13. Սենեակը ելաւ ու հոն առանձին մնաց. 14. Ըռնած չըլլայի նէ, ծովը ինկած կ' ըլլար. 15. Եղբարքս ուսում առնելու համար Փարիզ մնացին. 16. Կ' երեւայ որ հեռուէն եկած ըլլայ. 17. Կը բաղձար որ ես գուրս ելած ըլլայի. 18. Իր ինկած տղան վերցուց. 19. Թող տուած ըլլային նէ, երէկ գացած կ' ըլլայինք.

1. Գարպաշըմ պէշարը չըֆթը. 2. Ամէրիքալըլար նաւպէթիթ օլմուշլար. 3. Պիզ չօք պէրին էնհիշ խոչէ. 4. Խայլէ չէման պէրլէթմէ եէ-րի-մի-չէր. 5. Խափանէտման

ՀԵԼՔԼԵՐ. 6. Ս՚ԱՆԸՐ ՍԸՆԸՂ ԻՒ ՀԻՆՕՇ ՊԻՐԼԵՐ. 7. ՊԻՂ ԱՐԱՊԱՅ՝ ՀԻՐԱՒՅՆՈՒՂ ՀԻՍԻ Օ ՊԱ ԵՕԼ ՉԸՓԸ. 8. ԽԸՐ՚ԸՂ ՂԸՆԱՆՈՒՄ ՔԱՂՔԸ. 9. ԳԱՐԱՇԸՆԸՆ ՔԱՐՉԸՐԸՆԱ ՉԸՓԸ. 10. ՍԻՂ ԱՐԱՊԱՆԸՂՄԱՆ ԱՂԱՂԱ ԷՆՈՒՉ ԻՒԻՆԻՂ. 11. Ս՚ԱՆՄԱՂ ԸՒԸՄ ԻՒ Օ ՔԱՊԱՒ ԵՒ-ԻՒԻՊԻՆ ԱՂԱՂԱ ՊԻ-ՂՈՒ-Ղ ՕՂԱՒՆ. 12. ԹԻԼՔՄԱԻ Ա՚ԻՆՈՕՐ ԻՒՔ ԵԱԼԸՆԸՂ ՔԱՂՄԸՂ ԸՒԸ. 13. ՕՊԱԱԸՆԱ ՉԸՓԸՐ, ՕՐԱՊԱ ԵԱԼԸՆԸՂ ՔԱՂՒԸ. 14. ԹԱ-ՈՒՄՅԱՅԸՒԸՄ ՊԻՆԻՂԻՔ ՊԻ-ՂԻՐ ԻՒԻ. 15. ԳԱՐԱՇԼԱՒԸՄ ԻՒՄ ԵՕՅՐԻՆՈՒ ԻՂԻՆ ՓԱՒԻՂԱԻ ՔԱՂՒԸԼԱՒ. 16. ԿԵՕՐԻ-ՆԻ-Ր ԻՒ ԱՂԱՔ ԵԻՐԱՒԻՆ ՀԻԼՄԻՉ ՊԻՐ. 17. ԻՄՈՒՐ ԻՒԻ ԻՒ ՊԻՆ ՊԻ-ՂԱՒԸ ՉԸՓՄՂՉ ՕԼՅԸՒԸՄ՝. 18. ԵԻՐԻ ՊԻ-ՂԻՆ ՕՂԼԱ-ՆԱ-ՔԱՂՒԸԻԱՒԸ. 19. ՊՐԱՓՄՂՉ ՕԼՅԸՒԸԼԱՒ ՊԻ-Ն ՀԻՆՈՒՉ ՕՂ-Ր ԱՂԱՂԱ-Ք.

Գ՚. 1. Vous (se fâcher). 2. Il (se moquer) de moi. 3. Le temps (se troubler). 4. Il (se tromper, *անց. ար.*). 5. Ils (se plaindre, *անց. ան.*) de leurs maux. 6. Je ne (se fier) plus à lui. 7. Nous (s'amuser, *անց. ար.*) longtemps. 8. Vous (se tromper), cela n'est pas ainsi. 9. Vous (se repentir) de votre indulgence. 10. Je (se lever, *անց. ար.*) et je (s'avancer) vers ces lieux. 11. Il (s'appliquer) à orner son âme par la vertu. 12. J'aurais désiré qu'ils (se repentir, *սա. գեր.*) de leurs fautes. 13. Le centurion (se promener) en balançant son cep de vigne. 14. Ils (se fâcher, *ընդա. անց.*), si je (se présenter, *գեր.*) devant eux. 15. Vos parents voudraient que vous (s'occuper, *սա. անկ.*) de choses utiles. 16. Je (s'imaginer, *անց. ան.*) que je (se promener, *անկ.*) dans votre jardin. 17. On aurait souhaité que vous (se reposer, *սա. գեր.*) de vos fatigues. 18. Les oiseaux (se réunir) et saluent le père de la vie. 19. Vous voulez que nous (se flatter, *սա. հեր.*) d'un vain espoir. 20. Il m'a longtemps fait des promesses, il (se jouer) de moi.

1. Դուք կը սրդողիք. 2. Իս ծաղը կ'ընէ կոր. 3. Օդը կը պղտորէր կոր. 4. Անիկայ սխալեցաւ. 5. Վշտերնուն վրայ քանքատեցին. 6. Ալ անոր պիտի չվստահիմ. 7. Երկայն ատեն զբօսանք ըրինք. 8. Կը սխալիք, աս բանս ասանկ չէ. 9. Ձեր ներողամտութեանը վրայ պիտի ցաւիք. 10. Ոտք ելայ ու դէպ ի ան կողմերը առաջ գացի. 11. Իր հոգին առաքինութեամբ զարդարելու եռեւէ կ'ինայ. 12. Կը բաղձայի որ յանցանքներնուն վրայ զղջացած ըլլային. 13. Հարիւրապետը իր որթի կոճղը շարժելով կը պտրաէր. 14. Առջեւնին ելլելու ըլլայի նէ, կը սրդողէին. 15. Ծնօղքնիդ կը բաղձային որ դուք օգտակար բաներու զբաղէիք. 16. Անանկ երեւակայեցի որ ձեր պարտէզը կը պտրտէի. 17. Կը բաղձայեր որ դուք յոգնութիւն առած ըլլայիք. 18. Թռչունները կը ժողվըւին ու կենաց հայրը կը բարեւեն. 19. Կ'ուզէք որ պարապ յուսով մը ինքը զինքնիս խաբենք. 20. Երկայն ատեն ինծի խոստումնքներ ըրաւ, իս ծաղը կ'ընէ եղեր.

1. Սիչ տարբուբը ընըդ. 2. Պէնի տաղնատա էտէյօր. 3. Հավա պո-լանըյօր ո-պո-. 4. Օ եանըլըբը. 5. Տէրտէնէրի ը-ղէրինէ պուլշըրըլար. 6. Ղայըը օնա կի-վէնհէյէճէյմ. 7. Խայը վոփըլ սէֆա էմտի+. 8. Եանըլըյօր ա-նո-ղ, պո- տալահմի պէօյլէ պէյիլ տիր. 9. Շէֆֆամիընըզը ը-ղէրինէ ա-ճըյաճագ ընըդ. 10. Այապա փալըզըդ օ լաբաֆլարա պօղրո- կիմտիմ. 11. Ձանընը ֆապի-լէմ ինէ պօնամմայա տո-գայէտ տիր. 12. Աբղի-լէր էտիմ+ էն գապահմըլարը ը-ղէրինէ փի-շման օլա-նլար. 13. Եի-ղ պաշը էլինտէ+է ա-մա +ի-մի-յի-նի- ապըյարագ կէղինէր էտի. 14. Գ-արշըլարընա չըփմըշ օլայըրմ, պարբուբըլար ըտը. 15. Ամալարընըզը ճըրամը օյո-պո- +է սիչ ֆաքթէլի տալահմըլարա տո-գայէտ օլասընըշ. 16. Պաղչէնիզտէ կէղէյօր ո-մ տէյի խայալ էմտիմ. 17. Իմինէր էտի +է եօր-պո-նը-գ ալմըշ օլայըրընըշ. 18. Գ-ո-շլար ընօգ օլ-ագ էպո-հայեանա ակամ վէրբըլէր. 19. Իմինէր պինիշ +է +էնտի-

ձեզի պէտ պօշ ը-ձեռ իւն ավընդբատլը՞. 20. Խայլը վոբըն պանա վատլար էմեռ, ձեյէր պէնի չ-ուզէլինէյօր ո-ռո-շ.

144

8. ԱՆԿԱՆՈՆ ԲԱՅԵՐ

Ը. 1. Il s'(asseoir, անց. ար.) auprès de moi. 2. Il (aller) demain à la campagne. 3. Il (acquérir) tous les jours. 4. Je (aller) en France. 5. La chaux vive (bouillir) quand on l'arrose d'eau. 6. Il faut que tu (aller, սա. ներ.) avec le fils d'Ulysse. 7. Son pouls (battre) quatre-vingts fois par minute. 8. Il (acquérir, անց. ան.) beaucoup de choses. 9. On l'(absoudre, անց. ան.) malgré le crédit de ses ennemis. 10. En (absoudre) cet homme on n'a pas fait justice. 11. Je souhaite que vous (acquérir, սա. ներ.) une grande réputation dans cet art. 12. Je m'(asseoir, թէա. ներ.) volontiers sur l'herbe, si j'étais sûr que ma santé n'en souffrirait pas. 13. Je (boire, անց. ան.) un verre de vin. 14. Il s'est piqué en (coudre). 15. Nous vous (croire) toujours nos amis. 16. Cela doit être (coudre, ընդ. անց.) avec de la soie. 17. Nous (boire) dans le creux de la main. 18. Il avait à peine (clore, ընդ. անց.) l'oeil, que le bruit l'éveilla. 19. Je (courir, թէա. ներ.) beaucoup plus vite, si mes habits n'étaient pas si lourds. 20. Est-il possible que vous (boire, սա. ներ.) tant de vin?

1. Քովս նստեցաւ. 2. Վաղը գեղ պիտ՝ որ երթայ. 3. Ամէն օր կը շահի. 4. Գաղիա կ՝ երթամ. 5. Շմարած կիրը, վրան ջուր սրսկըւելու ըլլայ նէ, կ՝ եռայ. 6. Պէտք է որ Ոդիսեւսին որդւոյն հետ երթաս. 7. Իր երակը բոպէի մէջ ութսուն անգամ կը զարնէ. 8. Շատ բան ատացաւ. 9. Թշնամիներուն համբաւին միտ չդնելով, ղինքը արձակեցին. 10. Ա՛ մարդս արձակելով արդարութիւն ըրած չեղան. 11.

կը բաղձամ որ աս արհեստիս մէջ մեծ հմտութեամբ ստանաք. 12. Առողջութեանս վնաս չտալը գիտնալէ, յօժարութեամբ խոտին վրայ կը նստէի. 13. գաւաթը գինի խմեցի. 14. կարելու առեն ասեղը ձեռքին խոթեց. 15. մենք ձեզ միշտ մեր բարեկամները կը կարծենք. 16. Ասիկայ մետաքսով պիտի կարուի. 17. Ափերնուս մէջէն ջուր կը խմէինք. 18. Հազիւ աչքը գոցած էր, մէյ մ՚ալ խշրտոցը զինքը արթընցուց. 19. Զգեստներս աշխատի ծանր չբլլային նէ, շատ աւելի շուտով կը վազէի. 20. կարելի՞ է որ անչափ գինի խմէք.

1. Եանըմդա օղուրդում. 2. Եորըն էօյէ կիթեճէէ. 3. Հէր կիւն գալանըր. 4. Գրանասյա կիթէր ի՞. 5. Սէօնմէմ էրճէճին իւմիւնէ սու աէրճիլէճէէ օղուրսա, գայնաք. 6. Ի՞նին օղու՞ իլէ կիմմէլի սին. 7. Նովղը պէր պաճիգեթէ սէէսէն էրրէ սլար. 8. Զօգ շէյ իլէ կիմիէրթի. 9. Քէնթի պի՞ղմանլարընըն նու՞ֆուղունա նիսպէմինէն օնուգօյ վէրթիլէր. 10. Պու՞ պարմը գօյ վէրմելէրէյլէ պի՞ռիւլէէ էմմէթիլէր. 11. Ար ղի՞լէր ի՞ էն պու՞ սանաալը էյինթե չօճ իմիէպար պու՞լսընըզ. 12. Ս՞ղլըղը՞մ ղարթար վէրմէյէճէյինէ պիլսէյիթի՞մ, օր ի՞ղրինէ օղու՞րու՞ր ու՞պու՞մ. 13. պիր գարէհ շարթալ իչթի՞մ. 14. Տէէշ պէէպէյէ վագըն էյնէյէ էլինէ ածգրու՞. 15. պիզ միզի պայի՞մ պօղու՞մու՞զ պէյէ նու՞նար ըզ. 16. պու՞՝ իչէէ, եպրիշի՞մ իլէ պէէլէճէէ. 17. Ավ՞ճու՞մու՞զլա սու՞ իչէր իթէէ. 18. կէօզի՞նէգագըթ գափար գափմաղ փոնըրթը օնու՞ ու՞յանդըրթը. 19. Էսպաղը՞մ օ գարթար աղըր օլմայըրթը, պահա չօգ չափու՞ գօշար ըրը՞մ. 20. Օշ գարթար շարթալ իչինիզ հո՞մէ՞ն հո.

ԻՀ. 1. Je (croire, անց. ար.) avoir un songe. 2. (Dire), cela ne vous plairait-il point? 3. Ne (croire) pas tout ce qu'il vous (dire). 4. (Ecrire) cela dans votre journal. 5. Que vouliez-vous que je vous (dire, սա. անկ.)? 6. Elle (croire, անց. ար.) entendre des gémissements. 7. Je lui (écrire, անց.

ար.) dix lettres sans recevoir de réponse. 8. Ce que vous me (dire) aujourd'hui, ne s'accorde pas avec ce que vous me (dire, անկ.) hier. 9. Ils baissèrent la lance et (courir, անց. ար.) l'un contre l'autre. 10. Ils nous (envoyer) du secours. 11. Ils (faire) un grand bruit. 12. Nous (faire, անց. ար.) un long voyage. 13. Il (falloir) que vous le (lire, աս. անկ.) plus tôt. 14. Je (faire) tout ce qu'il vous plaira. 15. Il (lire) un vieux manuscrit. 16. Je ne (croire) pas qu'il (lire, աս. անկ.) si bien le grec. 17. Il a le visage tout (luire, ընդ. ներ.) de sueur. 18. Il veut que vous lui (écrire, աս. ներ.) souvent. 19. J' (envoyer, թէա. ներ.) le chercher, si j'étais sûr de le trouver chez lui. 20. Il ne (croire) pas que je (boire, աս. ներ.) toujours de l'eau.

1. կարծեցի որ երազ կը տեսնեմ կոր. 2. Ըսէք, ասիկայ ձեզի հաճելի չէր ըլլար. 3. Ձեզի ամէն բաներուն մի հաւատաք. 4. Ասիկայ ձեր օրագրութեան մէջ գրեցէք. 5. Ի՞նչ կ' ուզէիք որ ձեզի ըսէի. 6. Հեծութիւններ լսել կարծեց. 7. Իրեն տասը նամակ գրեցի առանց պատասխան առնելու. 8. Ինծի այսօրուան բաներդ երեկուան բաներնուդ հետ չհամաձայնիր կոր. 9. Տէգերնին վար առին ու իրարու վրայ վազեցին. 10. Մեզի օգնութիւն պիտի խաւրեն. 11. Մեծ խշըլտոց մը կ' ընէին. 12. Երկայն ճամբորդութիւն մը ըրինք. 13. Պէտք էր որ անիկայ աւելի առաջ կարդայիք. 14. Ձեզի հաճոյ եղածը պիտ' որ ընեմ. 15. Հին ձեռագիր մը կը կարդար. 16. Չէի կարծեր որ այշափ աղէկ յունարէն կարդայ. 17. Երեսը քրտինքէն բոլորովին կը փայլէ կոր. 18. Կ' ուզէ որ շատ անգամ իրեն գրէք. 19. Տունը ըլլալը ատոյգ գիտնալու ըլլայի նէ, զինքը բերել կուտայի. 20. Հաւատար որ միշտ ջուր կը խմեմ.

1. Սանդըմ ւէ պէ-շ կէօրէ-յօր ո-մ. 2. Տէյինէշ, պո- սէղ մագպո-լ օլմաշ մըյըմը. 3. Սէղ հէր պէպէ-

լէրինէ ինանմայըն. 4. պոռնոռ ալիկին բոռընաճէնիկին էլինէ եաղըն. 5. նի՞ խոխէր խոխնիկ էն ալիկ պէյիմ. 6. ինիլմիշ աէոխ իշխոխյօր ղանն էմիպ. 7. Օնա օն ճէմիռապ եաղըպըմ ամմա հին պիր ճէվապ ալմապըմ. 8. պոռ կիռնէ պանա պէպիյինիկ պիռնէ պէպիյինիկ իլէ ռայմայօր. 9. Մըղրաֆլարընըզ աշապա ալըպ, պիրբ պիրինին իռկրինէ համէն էմիպէր. 10. պիղէ եապրըմ եօլսայճաֆլար. 11. Զօֆ ֆանըզապը եաէր խոխէր. 12. պիր ռաղռն եօլճռլռֆ էմիպէ. 13. պոռնոռ պահա եվվէլ օֆռմալըյըպընըզ. 14. Սիղէ խօշ օլանը էպէճէյիմ. 15. պիր էռէն էլ եապըպը օֆռյօր ռապռ. 16. Սանմապ ըպրմ էն պոռ գապար էյիր բոռմճա օֆռռռն. 17. Եէղռ պիռինն ընէրպէն փարլայօր. 18. Իմիէր էն ապֆ ապֆ էնապինէ եապասընըզ. 19. Էվլէ օլպոռղռնոռ ահին պիլէյիպիմ ծոռ կէմինրմպիրբէր խոխմ. 20. Տայմա ռռ էլպիյիճ ինանմապ.

Պ՝. 1. Son chien (mourir, *անց. ան.*). 2. Dès que le jour (luire) nous nous (mettre) en chemin. 3. Nous (moudre) du café. 4. Je (mourir) de faim. 5. Nous (mettre, *անց. ար.*) pied à terre. 6. Ils (naître, *անց. ար.*) le même jour. 7. J'(mouvoir, *անց. ան.*) un peu cette planche. 8. (Mettre) ces livres ensemble. 9. Les fleurs (naître) au printemps. 10. Il (mettre, *անց. ան.*) le cheval dans l'écurie. 11. Il (maudir) le jour où il (naître, *գնր.*). 12. C'est la colère qui (le mouvoir) à cette action. 13. Il voulait que je (faire, *առ. անկ.*) l'impossible. 14. (Croire)-vous que je (mettre, *առ. տնր.*) ma gloire à le servir? 15. Ils (maudire) tous les jours ceux qui leur ont donné de mauvais conseils. 16. D'anciens philosophes (croire, *անց. ան.*) faussement que les insectes (naître, *անկ.*) de la corruption. 17. Quoiqu'il soit votre ennemi, vous ne devez pas souhaiter qu'il (mourir, *առ. տնր.*) 18. Cette affaire (nuire, *անց. ան.*) à sa réputation. 19. J'(prendre, *անց. ան.*) un bâ-

ton. 20. Nous (prendre, անց. որ.) beaucoup d'oiseaux.

1. Իր շունը մեռաւ. 2. Լուսընկալուն պէս ճամբայ պիտ՝ որ ելլանք. 3. Խահուէ կ՝ աղանք. 4. Անօթութենէն պիտի մեռնիմ. 5. Ոտընիս գետինը դրինք, վար ինկանք. 6. Նոյն օրը ծնան. 7. Ան տախտակը քիչ մը շարժեցի. 8. Սա գրքերը մէկտեղ դրէք. 9. Ծաղիկները գարնան կը բուսանին. 10. Ձին ախոռը դրաւ. 11. Ծնած օրը կ՝ անիծէր. 12. Բարկութիւնն է որ ինքը սա գործքիս կը շարժէ. 13. Կ՝ ուզէր որ անկարելին ընեմ. 14. Կը կարծէք որ իրեն ծառայելը ինծի մեծ փառք կը սեպեմ. 15. Ամէն օր իրենց չար խրատ տուօղները կ՝ անիծեն. 16. Հին փիլիսոփաներէն ոմանք սխալմամբ կարծեցին որ միջատները ապականութենէն կը ծնանէին. 17. Թշնամիդ ալ է նէ, պէտք չէ որ իրեն մեռնիլը բաղձաս. 18. Սա գործքս իր պատուոյն վնասեց. 19. Գաւազան մը առի. 20. Շատ թռչուն բռնեցինք.

1. Քէօփէյի էօլթը-. 2. Ալը-ան պօղպօ-ղը- հիսկի էօլ ըքճաճաղ ըզ. 3. Գահվէ խ-յէ-փի-յօր ո-ղ. 4. Ածըքփ-պան էօլէմէյիմ. 5. Էնփէ, գօնպո-ք. 6. Պէր հի-նթէ պօղպո-լար. 7. Օ ըռխըռայը պէր ալ գըմըլտամըմ. 8. Շո- էլըռպլարը էան էանա գօյո-ն. 9. Զէկէ-լէր ելք պահարպա ալըլըր. 10. Ամը ախըրպա գօպո-. 11. Տօղպո-ղո- հի-նէ լանէլ օգո-ր ո-պո-. 12. Օնա պո- շէյէ էլ-պէրէն էօրէ-էն պէր. 13. Մի-մէնանէզ շէյէ էլ-ղ-ղ ելըէր էպէ. 14. Սանըր ալընըզ էն օնա խըզմըլ էլ-ղէյէ պանա պէր պէօյէ-ւ շան ասյար ըմ. 15. Հէր հի-ն էնպէլէրէ ֆէնա նասիհաթ վէրմէլէրէ պէպ պո-ա էպէրլէր. 16. Է-ւէ ֆէյ-լէ-օֆլարդան պաղըլարը էաղընըշլըղը ջանն էլ-պէլէր էն պէօճէ-լէր չի-րի-ղ-ո-շ շէյլէրպէն հասը օլը-րլար. 17. Տի-շմանըն պէլէ էպէ պէ, էօլի-ղ-ո-նի- ատպէ-լէ-ղ-ղէլէ աչն. 18. պո- մասլահաթ օնո-ն շանընա էպէրէ վէրպէ. 19. պէր պէյէնէ- ալար. 20. Չօք գո-շ ըռ-ըպո-գ.

1. Il y a longtemps qu'il n' (pleuvoir, անց. ան.). 2. Je ne (pouvoir) rien dire là-dessus. 3. Il (pourvoir) à tous vos besoins. 4. Les médecins lui (permettre, անց. ան.) le café. 5. Croyez-vous qu'ils (prendre, առ. ներ.) beaucoup à la chasse? 6. Il ne (croire) pas que vous (prendre, առ. անկ.) plaisir à cela. 7. Tout à coup ils (prendre) les armes et se (mettre) à le poursuivre. 8. Si la pluie cesse, je (pouvoir, ապ.) sortir. 9. Voilà bien du désordre, il (falloir) que vous y (pourvoir, առ. անկ.). 10. (Croire)-tu que je (pouvoir, առ. ներ.) oublier l'amitié que je te dois? 11. Il ne (pouvoir, անց. որ.) réussir dans cette affaire. 12. Je vous (promettre) de faire tout mon possible. 13. Je le (poursuivre) partout, comme un chien (poursuivre) sa proie. 14. Je ne (savoir, գիտ. ներ.) me taire. 15. Je me (résoudre, անց. ան.) à faire cela. 16. Je ne (savoir) pas précisément quelle heure il est. 17. Elle (résoudre, անց. ան.) de partir demain. 18. Je ne (savoir, առ. ներ.) personne qu'on (pouvoir, առ. ներ.) lui comparer. 19. Dieu (résoudre, անց. որ.) enfin d'abîmer ces audacieux sous les eaux. 20. S'il perd son procès, je ne crois pas que tout son bien y (suffire, առ. ներ.).

1. Շատ առեն կայ որ անձրեւ չեկաւ. 2. Ա՛ս բանիս վրայ բան մը չեմ կրնար ըսել. 3. Ձեր ամէն հարկաւորութիւնները պիտի հոգայ. 4. Բժիշկները իրեն խահուէի հրաման տուին. 5. կարծէք որ որսէն շա՛տ բան մը կը բռնեն. 6. Ձեր կարծեր որ դուք աս բանէս ուրախանաք. 7. Մէկէն զէնք կ' առնեն, ու կը սկսին եաեւէն իյնալ. 8. Անձրեւը դադրի նէ, կրնամ դուրս ելլել. 9. Ա՛ս ինչչափ անկարգութիւն է, պէտք էր որ ասոր ճար մը հոգայիր. 10. կարծես որ քեզի պարտական եղած բարեկամութիւնս կրնամ մոռնալ. 11. Ա՛ս գործքս չկրցայ գլուխ հանել.

12. *Կըսցածս ընելու կը խոստանամ.* 13. *Իր որսին ետեւէն դացող շան պէս, ամէն տեղ իր ետեւէն պիտ՝ որ իյնամ.* 14. *Չեմ կըրնար լռել.* 15. *Ա բանս ընելու միտքս դրի.* 16. *Ժամը քանին ըլլալը ճիշդ չեմ գիտեր.* 17. *Որուշեց որ վաղը երթայ.* 18. *Իրեն հետ համեմատելի կըսցօղ մարդ մը չեմ ճանչնար.* 19. *Վերջապէս Աստուած վճռեց որ աս յանդուգնները ջրերու տակ ընկղմէ.* 20. *Դատը կորսընցընելու ըլլայ նէ, չեմ կարծեր որ բոլոր ինչքերը բաւեն.*

1. Խայլէ ջաման փըր էն եաղմուր կէլմէթի. 2. Պոմաալահմը ը-ղէրինէ պէր շէյ փէյէմէմ. 3. Սէկիէ հէր ք-ինկլա էթինի գայըրաճագ. 4. Հէյիմլէր գահվէյէ էղին վէրփէլէր. 5. Սանըր սընըզ էն ավրան չօգ շէյ ոլ ը-ռուրլար. 6. Սանմազ ըտը էն սէզ պուռնուն ը-ղէրինէ սէվինէմինիզ. 7. Պէրփէն պէրէ սէլահ սըզ էնաէմինէ փը-շէրլէր. 8. Եաղմուր էմսիլէրսէ, փէշտըը ընգիպէլէր իմ. 9. Պու նէ բապըմասըզըգ փըր, պունա պէր չարխ պու-լմալըյըդը. 10. Պէնփէն սանա վանիկ օլան փօմիլու-ղու սունուփա-պէլ՞ր ոէյիմ սանըր սըն. 11. Պու մահմուդը պաշա ընգաբամատը. 12. Էլմէթէն հէլէնի էմոէյէ սէօզ վէրմէր իմ. 13. Ամը արգասընփան փը-շի-շ ղաղար ոնուլի, հէր քանփա ծնու գօվալայացագ ը՞մ. 14. Սու-սս օլմամ. 15. Պունու էմոէյէ գարար վէրփի՞մ. 16. Սասմընգ գաչ օլմասընը էյիճէ պէլմէմ. 17. Եարըն հէմոէյէ գարար վէրփի. 18. Օնու-ն էլէ բու-պէրու օլունաճագ պէր էնմէէ ընանըմամ. 19. Վէհապըլ Ալահ պու- ղաւըմլարը սուփա պօղմայա գարար վէրփի. 20. Տավայը գայպ էփիճէ+ օլ-բաս, սանմամ էն օլան վարէյէրի էմինէմէն.

L. 1. Il (falloir) voir si cela vous (seoir) ou ne vous (seoir) pas. 2. Je ne pensais pas que vous (savoir, *սա. անկ.*) si bien chanter. 3. Il (vivre, *անց. ան.*) cent ans. 4. Cela ne se (voir) pas de loin. 5. Je souhaite qu'il (vaincre, *սա. հեր.*). 6. Cette étoffe (valoir) tant. 7. (Dire)-lui qu'il se (vêtir,

սա. ներ.) promptement. 8. Si vous (venir, *անկ.*) avec moi, vous (voir, *թէա. ներ.*) le roi. 9. Je l'(voir, *անց. ան.*) de mes propres yeux. 10. (Croire)-vous qu'il (vivre, *սա. անկ.*) encore? 11. Il (valoir) mieux se taire que de parler. 12. Les ignorants (croire) tout voir, et ils ne (voir) rien. 13. Une grenouille (voir, *անց. որ.*) un boeuf qui lui sembla de belle taille. 14. Les Romains (vaincre, *անց. որ.*) les plus belliqueuses nations. 15. Qui ne (savoir) pas son métier, l'(apprendre, *սա. ներ.*) ou le quitte. 16. Il ne croit pas que je (vouloir, *սա. ներ.*) l'insulter. 17. (Voir) un peu ce qu'il fait. 18. Je (vouloir, *թէա. ներ.*) que vous vous (vêtir, *սա. անկ.*) proprement. 19. Ces couleurs vous (seoir) si bien, vous devez les préférer à d'autres. 20. Je ne crois pas qu'il (valoir, *սա. ներ.*) tant.

1. *Նայելու է որ ասիկայ ձեզի կը վայլէ չէ նէ չվայլեր.* 2. *Չէի կարծեր որ այսչափ աղէկ կրնաք երգել.* 3. *Հարիւր տարի ապրեցաւ.* 4. *Ասիկայ հեռուանց չէր տեսնըւեր.* 5. *Կը բաղձամ որ յաղթէ.* 6. *Ա կերպասը աչքի կ' աժէ.* 7. *Ըսէք իրեն որ շուտով հագնի.* 8. *Հետս գայիք նէ, թագաւորը կը տեսնէիք.* 9. *Ինքը աչքերովս տեսայ.* 10. *Կը կարծէիք որ դեռ կենդանի՞ էր.* 11. *Լուելը խօսելէն աղէկ է.* 12. *Անմիտները կը կարծեն որ ամէն բան կը տեսնեն, ու բան մը չեն տեսներ.* 13. *Գորտին մէկը եղ մը տեսաւ, որն որ իրեն երեւցաւ թէ աղուոր հասակ ունի.* 14. *Հռոմայեցիք ամենէն քաջ պատերազմող ազգերը յաղթեցին.* 15. *Արհեստը չգիտցողը, կամ սովրի կամ թող տայ.* 16. *Չկարծեր որ ես զինքը ծաղրել ուզեմ.* 17. *Նայեցէք մէյմը ինչ կ' ընէ.* 18. *Կ' ուզէի որ մնքուր հագնէիք.* 19. *Ա գոյները ձեզի անչափ վայլելով, պէտք է որ ուրիշներէն աւելի սիրէք.* 20. *Չեմ կարծեր որ այնչափ աժէ.*

1. Պաքմալը էն պու- ակիկ եաքըզըը՞ ար եօքաա եաքըզ-
մաղ. 2. Ասնմաղ ըրըմ էն պու- գաարար էյէ չաղըրապիլե-
ակինիղ. 3. Եէ-ղ ակնէ եաշարը. 4. Պու- եըրթաքան
կէօրէ-նմէղ էարէ. 5. Եէնմէակնէ արղէ-լէր էմ. 6. Պու-
գու-մաշ պու- գաարար փէյէր. 7. Տէյին էն չաքու-ւ կէյին-
ակն. 8. Պիլէմճէ կէլէյէփինիղ, գաարիշմը կէօրէ-ր է-փէ-
նէ-ղ. 9. Օնու- կէօղէ-մ իլէ կէօրփէ-մ. 10. Տահա ամաղ
մը չանն էարէր էարինիղ. 11. Ասս- օլմագ լագըրարը էմնէ-
փէն էյէ փէր. 12. Ահմագլար հէր շէյէ կէօրէ-ր է-ղ փէյէ
պու-րու-րլար ամմա, հիչ պէր շէյ փէ կէօրմէղլէր. 13.
Գու-րպաղանըն պէրէ՝ պէր էօէ-ղ կէօրփէ-, էն օնա գէէ-
պօյլա- պօալա- կէ-րէ-նափէ-. 14. Րօմալըլար էն ճէնկէ-վէր
մըլլէմլէրէ էնդափլէր. 15. Ասնաամըընը պէլմէյէն է- էօյրէն-
մըլի է- վաղ կէլմըլի. 16. Ասնմաղ էն պէն էէնափինի չէվգ-
լէնմէ էամէյօր ս-մ. 17. Պագըն պէր էէրրէ, նէ էարէյօր.
18. Թէմիղ կէյինմէնէգի էամէր էարմ. 19. Պու- րէնկլէր
ակիկ օ գաարար ս-յափս-ղս- էչին, հէգաինափէն չէյապէ ակվլէլի
ակինիղ. 20. Ասնմամ էն օ գաարար էմնաչին, փէյաչին.

145 — 152

9. ՀԱՐՑԱԿԱՆ ՈՒ ԲԱՑԱՍԱԿԱՆ ԲԱՑԵՐ

1. (Tu es) fidèle à ta promesse? 2. Que (ils demandent)? 3. (Vous avez) de la force? 4. Ton frère (il a) de l'argent? 5. Vos soeurs (elles sont) encore en vie? 6. Pourquoi vos cousins (ils sont) toujours si chagrins? 7. (Vous avez joué) avec eux? 8. Qu'(il a dit)? 9. Où (vous avez mis) ma grammaire? 10. (Je puis) mentir en vous louant? 11. (Vous sentîtes) combien cette louange est excessive? 12. (Il pourra) vous arracher d'entre mes bras? 13. Mais où (je cherche) ailleurs ce qu'on trouve chez vous? 14. Il (est) content de vous. 15. (Nous serions) plus heureux, si (nous avions vu) ces malheureux? 16. Pourquoi (j'aime) tant celui qui me hait? 17. Votre maison (elle est) loin d'ici? 18. (Vous avez vu) ma

plume? 19. Vos cousins (ils ont appris) la peinture? 20. S'il (avait été) si poli envers tout le monde, (il aurait eu) tant d'amis?

1. Խոսամանդ հաւատարի՞մ ես. 2. Անոնք ի՞նչ կ՛ուզեն. 3. Զօրութիւն ունի՞ք. 4. Եղբայրդ ըստակ ունի՞. 5. Քոյրերնիդ դեռ կենդանի՞ են. 6. Ինչո՞ւ հօրեղբօրորդիներնիդ միշտ այնչափ տխուր են. 7. Անոնց հետ խաղացի՞ք. 8. Ինքը ի՞նչ ըսաւ. 9. Քերականութիւնս ո՞ւր դրիք. 10. Ձեզ գովելու առեն սուտ կըրնամ մի ըլլար. 11. Իմացար որ- չափ աս գովեստը չափը անցած է. 12. Ձեզ բազկացս մէջէն հանել կըրնայ մի. 13. Քայց ձեր քովը դանը- ւօղ բանը ուրիշ տեղ ո՞ւր կը փնտռեմ. 14. Ձեր վրայ գոհ չէ. 15. Աս ոդորմելիները տեսած չըլլայինք նէ, աւելի երջանիկ չէի՞նք մի ըլլար. 16. Ինչո՞ւ իս առօղը այնչափ կը սիրեմ. 17. Տներնիդ ասկից հեռու չէ՞ մի. 18. Գրիչս չտեսա՞ք. 19. Հօրեղբօրորդիներ- նիդ նկարչութիւն չսովրեցա՞ն. 20. Ամենուն հետ անչափ քաղաքավար եղած չէր ըլլար նէ, անչափ բարեկամ կ՛ունենար.

1. Սէօզի-նէ սապո՞ք մը սըն. 2. Օնլար նի՞ խմի- լէր. 3. Գո-ժիլիինիզ վա՞ր մը. 4. Գարթաշընըն ափլէսի վա՞ր մը. 5. Գըզիարթաշլարընըզ պահա սա՞ղ մը. 6. Ամա- ճանըզըն օղու-լարը նի՞ իչին պայմա օ գապար մահղու-ն պու- լար. 7. Օնլարըս օյնապընը՞զ մը. 8. Քինոյիսի նի՞ պէսի. 9. Սարֆ էլիապըմը նէ՞րէյէ գօսու-նու-զ. 10. Սիզի էօյ- պէ-յի-մ վափըն եալան սէօյլէյէպիլի՞ր ռի ի՞մ. 11. պու- ռնպհին նէ գապար օրանըզ օղու-ղու-նու- պու-յան-ն մու-. 12. Սիզի գօլարըմպան գափըզ ալապիլի՞ր ռի. 13. Սիզին եանընըզպա պո-լո-նան շէյի ղայրը նէ՞րէյէ արար ը՞մ. 14. Սիզպէն խօշնու-պ պէյիլ. 15. պու- սէֆիլէրի կէօրո-շ օլմայայըպըզ, պահա մո-ղըլո-լո- օլմա՞զ մըայըպըզ. 16. Նի՞ իչին պանա ապավէրի օլանը օ գապար սէվէր ի՞մ. 17. Իվինիզ պու- բապան ու-ղաք պէյի՞լ ռի. 18. Գալէռի կէօրմէպինիզ ռի. 19. Ամա-ճանըզըն օղու-լարը ղուսվէրճիլի+ էօյրէնմէպէլէր

Ը. 20. Հեքիաթ իւր ո գործոյ լաւին օրմոյայրը, ու գործ պօպու օրը մուայա.

Է. ՄԱԿԲԱՑ

153 — 158

Փոխգրել ըստ առնչաբար անձուխանութիւը մուքայ չինելը է.

1. Il faut user de tout (modéré). 2. Cet ouvrage est (admirable) écrit. 3. Il a été (digne) récompensé. 4. Dieu est (infini) bon. 5. Il conduit cette affaire fort (adroit). 6. Ils marchèrent la nuit pour aller (frais). 7. (Ancien) on vivait d'une autre manière. 8. On lui paie (annuel) mille écus pour ce travail. 9. Cet homme vit (chétif). 10. Il s'abandonne (aveugle) à ses passions. 11. J'en ai entendu parler (confus). 12. Il est (nouveau) arrivé. 13. Je l'ai fait (innocent). 14. Il est (profond) versé dans cette science. 15. Mécontent de sa conduite, il lui écrivit (sec). 16. (Beau), vous vous emportez. 17. Les autres suivent (constant) la route qui leur fut tracée. 18. Ils vivaient (mou). 19. Cette rivière coule (lent). 20. Nous travaillons tous les jours (diligent).

1. Ամէն բան չափով գործածելու է. 2. Ա*ս* գրուածքս զարմանալի կերպով գրուած է. 3. Արժանապէս վարձքը առաւ. 4. Աստուած անսահմանս բարի է. 5. Ա*ս* գործքս շատ վարպետութեամբ առաջ կը տանի կոր. 6. Զովութեամբ երթալու համար գիշերը քալեցին. 7. Հին ատենները ուրիշ կերպով կ'ապրէին. 8. Ա*ս* աշխատութեան համար իրեն տարէ տարի հազար սկուտ կու տան. 9. Ա*ս* մարդս գծծութեամբ կ'ապրի. 10. Կուրօրէն կ'իրքերուն ետեւէն կ'երթայ. 11. Ասոր վրայ խառնաշփոթ բան մը լսեցի. 12. Նոր հասած է. 13. Անիկայ անմեղութեամբ ըրի. 14. Ա*ս* գիտութեան մէջ շատ խորունկ համացած է. 15. Անոր ընթացքին վրայ ժպտելով, իրեն յամառքութեամբ գրեց. 16. Ան ի՞նչ է, դուք կը բարկա-

նաք կոր. 17. *Մէկալները իրենց առջեւը քաշուած ճամբէն շարունակ կ' երթան.* 18. *Մեղկութեամբ կ' ապրէին.* 19. *Ա ոեւս հանդարտ կը վազէ.* 20. *Ամէն օր փութով կ' աշխատինք.*

1. Հէր շէյխ գարար ըլ գուլանմալը. 2. Պոլիւֆ շաշըլաճագ պիր ֆարշ ըլ եապըլմըշ փըր. 3. Լայըղընճա ի-ճրէֆինին ալտը. 4. Ալլահ ներհայէֆոլուճ էյլէ+ պէր. 5. Պո՛ մաալահմը պայէն ո՛ւռո՛ւլ ելէ չէ+էպ չէվիրէյօր. 6. Սէրինլէյելէ կիմսէ եչին կէճէ եէ-րէ-պո-լէր. 7. Է՛ւէ պամանպա պէրը ֆարշ էօմր կէչիրըլէր իպի. 8. Պո՛ խըշխընին եչին օնա եըլտա պին րիւլ վէրիրլէր. 9. Պո՛ ապամ հափըրընէ էօմր կէչիրէր. 10. Քէօր+էօ-րո՛նա նէֆէս էնէ-էինպէն կէպէր. 11. Պո՛նո՛ւն ի-չէրինէ գարմագարըշ պէր շէյ իչինպէ՞. 12. Եէնի եէմիչմէշ պէր. 13. Պո՛նո՛ պիլմէյէրէ+, ո՛ւ-չո՛՞ օլմայարագ էմպէ՞. 14. Պո՛ իլ՞ իչինպէ չէգ իլէրի վարմըշ փըր. 15. Թո՛-պո՛-ղո՛ էօլ ի-չէրինէ իօշնո՛պ օլմայըպ, օնա ո՛էրմճէ (պիր ճէվապ) եապըր. 16. Օ նէ՞ եա, պէչ էօր+էլէնէյօր ա՛ո՛-նո՛չ. 17. Օպէրլէրէ +էնպէ էօնլէրինէ գօնո՛լան եօլտան պէր պէ-չէ-յէ կէպէրլէր. 18. Թէնգէրվէրլի+ իլէ էօմր պէ-րէր իպիլէր. 19. Պո՛ չայ եավաշ պագար. 20. Հէր կի՛ն պայրըմ իլէ չալըշըր ըշ.

Ը. ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

162 — 166

Նախադրո՛ւթիւննէրո՛ն +ովի էալագձէ ռէչ դրա՛ած քառէրո՛ն վրայ հարկա՛ւ եղած պէս նախադրո՛ւթի՛ն դնելը՝ է.

Ը. 1. Tibère fut empereur après (Auguste). 2. Il y avait beaucoup de monde à (cette fête). 3. J'ai vu cela avant (vous). 4. Je suis venu avec (votre ami). 5. Avez-vous été chez (mon oncle)? 6. Ma maison est à côté (la sienne). 7. Il s'est sauvé à la faveur (la nuit). 8. Il est parti malgré (la rigueur du temps). 9. J'ai trouvé un papier parmi (mes livres). 10. On voit le jour au travers (les vitres). 11. Ils se rangè-

rent autour (lui). **12.** C'est un homme sans (esprit). **13.** Cela est au-dessus (l'idée) que je m'en faisais. **14.** L'armée se logea aux environs (la ville). **15.** Quant (lui) il en usera comme il lui plaira. **16.** Tout se fit suivant (votre sentiment). **17.** Cela arriva vers (les quatre heures) du soir. **18.** Ils vinrent tous au-devant (lui). **19.** Il m'a entretenu touchant (vos intérêts). **20.** On n'avait point vu cela jusque (cette heure).

1. *Տիբերիոս Օգոստոսէն ետեւ ինքնակալ եղաւ.* **2.** *Ան հանդէսիս մէջ շատ մարդ կար.* **3.** *Անիկայ քեզմէ առաջ տեսայ.* **4.** *Քու բարեկամիդ հետ եկայ.* **5.** *Հօրեղբօրս տունը գայիք.* **6.** *Իմ տունս իրենին քովն է.* **7.** *Գիշերւան առթով փախաւ.* **8.** *Օդին խստութեան չնայելով գնաց.* **9.** *Գրքերուս մէջը թուղթ մը գտայ.* **10.** *Ապակիներուն մէկալ կողմանէ լոյսը կ'երեւայ.* **11.** *Իր չորս կողմը շարուեցան.* **12.** *Անխելք մարդ մըն է.* **13.** *Վրան ունեցած կարծիքէս վեր է.* **14.** *Բանակը քաղքին մօտերը կեցաւ.* **15.** *Իսկ ինքը ինչպէս որ կ'ուզէ նէ, անանկ ընէ.* **16.** *Ամէն բան ձեր կարծեացը համաձայն կատարուեցաւ.* **17.** *Անիկայ իրիկուան ժամը չորսին դէմ պատահեցաւ.* **18.** *Ամէնն ալ իր առջեւն ելան.* **19.** *Ձեր օգտին վրայօք հետս խօսեցաւ.* **20.** *Անիկայ մինչեւ աս ժամս չէր տեսնըւած.*

1. Թագաւորիս Ա-ղո-սիոսպան ածպրա գըրաւ օլրո-. **2.** Պո- ալայըն իւինոք չօք խալք վար ըտը. **3.** Օնո- աէնոքէն էվվէլ կէօրթի-մ. **4.** Սէնէն պօղոն-ն իւէ պէրւէ+ոք կէլթիմ. **5.** Ամո-ճամըն էվինէ կիւոքինի՞ղ մը. **6.** Պէնիմ էվիմ ծնո-ն+էնէն եանընդա պըր. **7.** կէճէ ֆըրսըըլ գալտը. **8.** Հավանըն չէպոէնինէ պոֆմայըդ կիւոքէ. **9.** Քիւոպլարըմըն արսաընդա պէր +եաղըդ պո-լրո-մ. **10.** Ճամլարըն օ պէր ըսրաֆընդան ըշըֆ կէօրէ-նէ-ր. **11.** Տէօրթ եանընա պէչնըրիւէր. **12.** Պէր ոֆըլըըշ ապամ պըր. **13.** Գըյասըմդան պէյոքէ պէր. **14.** Օրդո- շէհիրէն

Է–անքնա գօնպու–. 15. Ամմա էհնդիսի նասըլ խոհէսե էօյլէ էհան. 16. Հէր շէյ սիզին գըյսըընըզ կէօրէ ըհտամ օլսու–. 17. Ագշամ ասամ ալըը աս–լըրընպա զս–հս–ը էհիդի. 18. Հէֆէսի պէ գաւշըս–ընա ընգիսը. 19. Սէզին ընգս–ըը–նըզըն հագգընա պէնիմ իլէ լագըրսը էհիդի. 20. Պս– ասամնա գաւսը պս– կէօրէ–լի–շ շէյ պէյնէլ նիդի.

1. Il a quelque chose dans (la bouche). 2. Il est assis derrière (l'arbre). 3. Il n'est ni dessus ni dessous (le lit). 4. C'est à l'insu (son père) qu'il a fait cela. 5. La terre est très-petite par rapport (le soleil). 6. Ils sont loin (leurs parents). 7. On le fera reconstruire aux dépens (le roi). 8. Ce précepteur n'est plus auprès (mes enfants). 9. Il est sorti de très-bonne heure contre (sa coutume). 10. Durant (toute sa vie) il n'a jamais menti. 11. Je ne lui donnerai pas ce cheval à moins (mille livres). 12. Il est charitable envers (les pauvres). 13. Il était assis entre (nous deux). 14. Je me plaçai vis-à-vis (lui). 15. Cet événement est encore bien près (nous). 16. Je vous servirai au péril (ma vie). 17. Ces chevaux sont pour (l'écurie) du roi. 18. Il se couchait sur (un lit magnifique). 19. Je vous attendrai depuis (cinq heures) jusque (six). 20. Attendu (les circonstances), on ne l'a pas condamné.

1. *Բերնին մէջ բան մը ունի.* 2. *Ծառին ետեւը նստած է.* 3. *Անկողնին վրան ալ տակն ալ չէ.* 4. *Ասիկայ հօրմէն ծածուկ ըրաւ.* 5. *Արեւուն համեմատութեամբը երկիրս շատ պզտիկ է.* 6. *Իրենց ծնողացմէ հեռու են.* 7. *Թագաւորին ծախքովը նորէն պիտի շինել տան.* 8. *Ալ աս դաստիարակս տղոցս քովը չէ.* 9. *Սովորութեանը դէմ շատ կանուխ դուրս եկաւ.* 10. *Բոլոր կենացը մէջ ամենեւին սուտ չզրուցեց.* 11. *Ա ձին իրեն հազար լիտրէն վար չեմ խառը.* 12. *Աղքատներուն ողորմած է.* 13. *Մեր երկուքին*

մէջ նստած էր. 14. Իրեն դիմացը կեցայ, նստեցայ. 15. Ա պատահմունքս դեռ մեզի շատ մօտ է. 16. կեանքիս վտանգումն ալ ձեզի կը ծառայեմ. 17. Ա ձիանքը թագաւորին ախոռին համար է. 18. փառաւոր անկողնի մը վրայ կը պառկէր. 19. Ժամը հինգէն մինչեւ վեց ձեզի կը սպասեմ. 20. Պարագաներուն նայելով ինքը չդատապարտեցին.

1. Աղբնպա պէր շէյ վար. 2. Աղածըն արբնպա օղուրմաշ. 3. Եաղըպըն նէ իւմիւնպէ նէ պէ ալընպա պըր. 4. Պոնու փէթէրինպէն կիտլէ էրիպ. 5. Կիւնէշ պաքարաք եէր չօք փիւչ պիր. 6. Ալուշարընպան ըրաք պըրար. 7. Փապիշահըն խարճը իւչ էնինէն եափըրմաճալար. 8. Պու խօճա ղայրը չօճուգլարըմըն եանընպա պէյիլ. 9. Ափըրինէ գարշը չօք էրէկն պիշարը չըգիր. 10. Պիւրիւն էօմրիւնպէ հիչ եալան աէօյլէմէպի. 11. Պու ալը օնա պէն ֆրանգպան աշաղա վէրմէմ. 12. Գուգարըչէր հափընա չօք ասպաքալը պըր. 13. Պիզիմ իւիւղէն արաբնպա օղուրմաշ ուպու. 14. Գարշըընպա պուրպու, օղուրպու. 15. Պու վափըա պահա պիզիմ չօք եափըն պըր. 16. Էօմրիւմ ընհմիւէուէյէ պէ պիզիմ խըզմըն էպէր իմ. 17. Պու ալար փապիշահըն ախըրը իչին պիր. 18. Պիր ապամընի պէօշէ իւչիրինպէ եամայօր ուպու. 19. Սաղ պէշկին ալըձապաք պիզ պէուէր իմ. 20. Մալահմընըն հալինէ պաքարաք օնու գալընէ հիւսմ էմհպիչէր.

Ն

ՓԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ր. ՄԱՍԻՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐՈՒՆ

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ

Ա. ԲԱՑԻՆ ԱՆՈՒՆ ԲԱՑԻՒՆ ՀԵՏ ԻՆՉՊԷՍ ՀԱՄԱՁԱՅՆԻԼԸ

180 — 186

Փակագիծի մէջ դրած բայերը անոնց բայերուն հետ համաձայնցնե՛ք։

1. La colombe (attendrir *) les échos des forêts.

2. Les hommes (être) encore enfants à soixante ans.

3. La totalité des hommes ne (juger) de la conduite des autres que par le succès.

4. Une infinité de jeunes gens se (perdre) en lisant des livres impies.

5. L'un et l'autre avant lui s' (être, անկ.) plaints de la rime.

6. Peu d'hommes (raisonner), et tous veulent décider.

7. La plupart des fruits destinés à la nourriture de l'homme, (flatter) sa vue et son odorat.

8. Combien de gens s' (imaginer) avoir de l'expérience par cela seul qu'ils ont vieilli !

9. C'est vous qui (exciter, անց. ար.), par votre superbe trident, toutes les eaux de votre empire.

10. La plupart, emportés d'une fougue insensée,
Toujours loin du droit sens (aller) chercher leur pensée.

11. Je suis Diomède, roi d'Etolie, qui (blesser, անց. ար.) Vénus au siége de Troie.

*) Ա- գլխա- մէջի անբր-ոյն բայերուն տակը ժամանակ չկայ, այլ սահմանական ներկայ դնել է։

12. Mais Aceste, nous prenant pour des étrangers qui (cacher, աՀկ.) leur dessein, ordonna qu'on nous envoyât dans une forêt voisine.

13. Quand chacun connaîtrait son talent et voudrait le suivre, combien le (pouvoir, ֆԹէա. Հեր.)? Combien (surmonter) d'injustes obstacles? Combien (vaincre) d'indignes concurrents?

14. Je suis sûre que de nous quatre tu es le seul qui (pouvoir, սա. Հեր.) lui supposer du goût pour moi.

15. Vous parlez comme un homme qui (entendre) la matière.

16. C'est vous seuls qui (donner) à la terre des poëtes lascifs.

17. Ma destinée a encore voulu que je fusse le premier qui (avoir, սա. Հեր.) expliqué à mes concitoyens les découvertes du grand Newton.

18. L'un et l'autre (supposer, աՀկ.) que l'homme peut se contenter de soi-même et de ses biens présents.

19. Nous sommes plusieurs qui (se souvenir) des grands succès que nous eûmes.

20. Une infinité de monde (penser) que la vie des courtisans est une comédie perpétuelle.

21. Je suis ce Tancrède qui (avoir) ceint l'épée pour Jésus-Christ.

22. Souviens-toi que je suis le seul qui t'(avoir) déplu.

23. Le port et la terre (sembler, աՀկ.) fuir derrière nous.

24. La colère et la précipitation (être) deux choses fort opposées à la prudence.

25. Que sont devenus ces toits de chaume et ces foyers rustiques qu'(habiter, աՀկ.) jadis la modération et la vertu?

26. Vous et moi (avoir) passé par les grandes épreuves de l'envie et de l'ambition.

27. L'homme de bien est trop confiant, sa candeur, son innocence le (rendre) dupe des méchants.

28. Que l'amitié, que le sang qui nous lie
Nous (tenir, աա. Ներ.) lieu du reste des humains.

29. Remords, crainte, périls, rien ne m'(avoir) retenue.

30. Dans tous les âges de la vie, l'amour du travail, le goût de l'étude (être) un bien.

31. Un jour, une heure, un moment (suffire) pour décider du bonheur ou du malheur d'un homme.

32. L'envie, ainsi que les autres passions, (être) peu compatible avec le bonheur.

33. Grands, riches, petits et pauvres, personne ne (pouvoir) se soustraire à la mort.

34. Nous sommes si peu faits pour être heureux ici-bas, qu'il faut nécessairement que l'âme ou le corps (souffrir, աա. Ներ.), quand ils ne souffrent pas tous deux.

35. L'histoire est un théâtre où la politique, de même que la morale, (être) mise en action.

36. Le bruit des eaux, le cri des hommes, tout (sembler) annoncer l'agonie de la nature.

37. Cincinnatus et Fabius (honorer, անկ.) les dieux. Ni l'un ni l'autre ne (faire, անկ.) aucune entreprise sans les consulter.

38. Narbal et moi, (admirer, անց. ար.) la bonté des dieux qui récompensaient notre sincérité.

39. Quelque habiles que soient ces deux écrivains, ni l'un ni l'autre n'(obtenir, ապ.) la place vacante à l'Académie française.

40. Personne ne fut plus doué que Fénélon de cette bonté, de cette indulgence qui (captiver) les esprits et les coeurs.

41. Ni vous ni l'empereur ne (vouloir) courir au Bosphore.

42. Il est difficile de connaître les hommes: la plupart, comme les plantes, (avoir) des vertus cachées que le hasard fait découvrir.

43. Il faut que ce soit la sagesse et la vertu, plutôt que la présence de Mentor, qui vous (inspirer) ce que vous devez faire.

44. L'ambition et l'avarice des hommes (être) les seules sources de leurs malheurs.

45. Il ne faut aux princes et aux grands, ni effort, ni étude, pour se concilier les coeurs; une parole, un sourire gracieux, un seul regard (suffire).

46. Telle était la terreur qui s'était emparée des esprits, que, parmi tant d'honnêtes gens, nous ne fûmes que deux qui (oser, աճց. ող.) élever la voix en faveur de l'innocence opprimée.

47. Tout le bien ou le mal qu'on dit d'un homme qu'on ne connaît pas, ne (signifier) pas grand'chose.

48. Idoménée, avec Mentor, (conduire, աճկ.) dans la campagne les rois alliés.

49. Tant de coups imprévus m'(accabler) à la fois.

50. Ni Achille, ni Thésée, ni même le grand Alcide n'(avoir) fait voir autant de force et de vertu que vous.

51. Son aménité, sa douceur (être) connue de tout le monde.

52. Le passé est un abîme où se (précipiter) le présent et l'avenir.

53. Vieillards, femmes, enfants, personne n'(échapper, աճց. ող.) au carnage.

54. Un nombre infini d'oiseaux y (faire) entendre des chants que la solitude et la saison (sembler) rendre plus mélodieux et plus tendres.

55. Il faut que toi et ceux qui sont ici (faire, ա՛ս. հեր.) les mêmes serments, ou je vous tuerai tous.

56. Louis, son fils, l'état, l'Europe (être) dans vos mains.

57. Grâces soient rendues aux dieux protecteurs de la Grèce, nous ne sommes plus ces esclaves qui (trembler, աճկ.) à la vue des tyrans.

58. Le roi, l'âne, ou moi, (mourir, ապ).

59. La fortune, de même que les dignités, (rendre) communément les hommes orgueilleux.

60. Je pense que vous et moi (avoir) été les seuls qui (avoir, ա՛ս. հեր.) prévu cela.

61. Ni mon frère, ni mon oncle ne (être, ապ.) nommé à l'ambassade de Vienne.

62. L'autorité que les passions usurpent est la source de cette multitude d'erreurs qui (inonder) la société.

63. La vie humaine, ainsi que les plus belles fleurs, ne (durer) qu'un moment.

Բ· ԱՆՈՒՆ ԲԱՑԻՒՆ ՈՒՐ ԴՐՒԻԼԸ ՈՒ ԵՐԲ ԿՐԿՆԸԻԼԸ

187 — 188

Փա՛փչէ ՀԸԼ սո՛նըա՛ չայէրա՛ն անա՛ն չային պա՛պլաճ պէՀ ալէտ պէ՛ր·

1. Que (j'entends)? Quels conseils (on ose) me donner?

2. Mais que (un long règne sert), à moins qu'il ne soit beau?

3. Tous les hommes sont fous, (Boileau a dit), et ne diffèrent que du plus et du moins.

4. (Nous n'étions) pas hommes aussi bien que toi? comment (tu étais) assez insensé pour te croire un Dieu? et (il ne fallait) pas te souvenir que tu étais de la race des autres hommes?

5. (De noblesse il n'est point) où (la vertu manque).

6. (La mort est) un mal? (La vie est) un bien?

7. Que (vous voulez? il me dit). La vie, (je répondis).

8. Partout sont de beaux champs que (de beaux cieux éclairent).

9. (Les dieux puissent) vous conserver à vos enfants!

10. (L'ambition de régner vous fera) oublier Pénélope?

11. L'espérance tient lieu des biens que (promet elle).

12. (Quel est donc il lui dit), votre malheur? (qui vous étiez) sur la terre? — J'étais, (cette ombre lui répondit), Nabopharzan, roi de la superbe Babylone.

13. A peine (j'avais) ainsi parlé que ma douleur s'adoucissait.

14. (Mes heureux chants puissent) consoler le fidèle!
Et (ils puissent) aussi confondre le rebelle!

15. (Un service solennel il y eut) dans la ville.

16. Ce que (le philosophe pense) n'est pas toujours ce que (la raison dicte).

17. Telle (l'injustice des hommes est); la gloire la plus pure et la mieux acquise les blesse.

18. C'est dans la zone torride que (les fleurs les plus brillantes, les aromates les plus odorants et les fruits les plus savoureux se trouvent).

19. Nous remontâmes donc encore le long du Nil, jusqu'à cette fameuse Thèbes à cent portes, où (ce grand roi habitait).

20. (Le ciel dût) égaler le supplice à l'offense!

21. Ah (Bélisaire dit) à ces bonnes gens (vous me trouvez) encore à plaindre?

22. Depuis ce moment je ne sus point ce que (Mentor était devenu).

190. 191

ՓԱՓԱՆՅԻ ՀԵՂ ԱՒՐԱՀԱՅ ԲԱՅԵՐԱՆ ՎՐԱՅ, ՀԱՐՒՍԱՒՈՐ ԵԼԱՅ ՊԵՂԵՐԸ
ԱՆՈՒՆ ԲԱՅԻ ՊԱՏԻ ԴՐԱՆ.

1. Peut-être un malheureux, mourant sur son fumier,
Du dernier des humains (deviendrait) le premier.

2. Vous n'êtes pas heureux, et (avez) sauvé Rome.

3. Il était honteux de sa crainte, et (n'avait) pas le courage de la surmonter.

4. Je désire vous voir heureux, parce que (vous suis attaché).

5. Les oiseaux de proie étant moins puissants, moins forts, et beaucoup moins nombreux que les quadrupèdes carnassiers, (font) aussi moins de dégât sur la terre.

6. Il se lève, (regarde,) (voit) de tous côtés
Courir des assassins à pas précipités.

7. Elle plaît à tout le monde, parce qu'(a) autant d'honnêteté que d'esprit.

8. L'ambitieux ne jouit de rien: ni de sa gloire, (la trouve) obscure; ni de ses places, (veut) monter plus haut; ni de sa prospérité, (sèche) et (dépérit) au milieu de son abondance.

9. L'enfant, essuyant ses larmes, (fit) un sourire moqueur et malin.

10. Je m'arrête à considérer les vertus de Philippe, et (ne songe) pas que (vous dois) l'histoire des malheurs de Henriette.

11. Les dieux ne sont pas inflexibles,
Puisque (punissent) nos forfaits.

12. Hazaël, me regardant avec un visage doux et humain, (me tendit) la main et (me releva).

13. Nul empire n'est sûr, si (n'a) l'amour pour base.

14. Je ne puis me commander à moi-même, et (commande) au monde entier.

15. A ce cri, Télémaque s'éveille, (se lève,) (monte) au gouvernail, (embrasse) le pilote, et (regarde) fixement la côte voisine.

16. L'Egypte aimait la paix, parce qu' (aimait) la justice.

Գ. ԽՆԴԻՐ

192 — 209

Փոխել ինչ սոնալ խնդիրներուն վրայ հարկաւոր է նախ ուսանիլը քերականութիւն.

1. Un jeune homme ignorant et orgueilleux est méprisé (de, par tous ceux) qui le connaissent.

2. Celui qui sait conserver et affermir (un état), a trouvé un plus haut point de sagesse que celui qui sait gagner des batailles.

3. Ces vergers, lui dit-il, ces prés créés (de, par moi),
Ces travaux commencés seront finis (de, par toi).

4. Le souverain créateur préside et règle (le mouvement des astres).

5. La poudre à canon fut inventée (de, par un moine).

6. Je suis sensible et plus que satisfait (de votre procédé).

7. Charlemagne aimait les lettres et (à vivre avec, la société de) ceux qui les cultivaient.

8. Il a fallu (au peuple) céder; mais, (la liberté) en me rendant, (de la lumière) on m'a privé.

9. Mes maîtres m'enseignent, entre autres choses, l'histoire, la géographie, la grammaire,

les mathématiques et (à monter à, l'exercice du) cheval.

10. (De, par mes ennemis) j'étais craint, et (de, par mes sujets) aimé.

11. L'avarice s'accroît par les remèdes mêmes qui guérissent et mettent un terme (aux autres passions).

12. L'homme vraiment sage (sa vie) exposera toujours pour le bien public et pour (défendre, la défense de) la patrie.

13. On est (sur ses défauts) aveugle, (sur ceux des autres) clairvoyant.

14. Je rencontrais de temps en temps des touffes obscures (aux rayons du soleil) impénétrables.

15. (Du trône) au pied était la Mort pâle et dévorante. (D'elle) autour volaient les noirs soucis.

16. En l'an trois cent cinquante-sept, Dion, avec trois mille soldats, assiégea et s'empara (de Syracuse).

17. L'ambition sacrifie (à l'avenir le présent); la volupté sacrifie (au présent l'avenir); mais l'envie, l'avarice et les autres passions (le présent et l'avenir) empoisonnent.

18. On servit (sur les bords de l'île un repas champêtre) et l'on entendit (une voix douce et flexible dans les bois voisins).

19. (Leur) dis qu'à ce prix je permets (leur) de vivre.

20. Il a eu (toute la prudence d'un âge avancé dans la jeunesse), et (toute la vigueur de la jeunesse dans un âge avancé).

21. Je ne puis blâmer (te) d'avoir fui l'infamie.

22. Télémaque court à la porte par où Mentor était sorti, il fait (la se) ouvrir avec autorité.

23. (Toi) lève, Alcione, ceins tes habits de deuil, (à ta douleur toi) livre.

24. Le long usage des plaisirs (leur les) a rendus inutiles.

25. Tenez, Monsieur: (moi) battez plutôt, et laissez (me) rire tout mon soûl.

26. Si nous n'avons pas démérité de votre amitié (nous la) rendez.

27. Les grandes prospérités aveuglent, transportent, égarent (nous).

28. Si l'on propose (vous) de faire une mauvaise action, ne faites (la) point.

29. Le bonheur le plus grand, le plus digne d'envie, est celui d'être utile et (chéri de, cher à) sa patrie.

30. (Nous) dites donc quel fut ce voyage.

31. L'homme qui est le plus propre et le plus digne (de remplir) une place, n'est pas toujours celui qui l'obtient.

32. Il se rend accessible (de, à tous les janissaires).

33. Une grande partie de la terre a été conquise (de, par les Romains).

34. (Votre amitié moi) accordez; si vous (la me) refusez, j'en serai vivement affecté.

35. Importun (de, à tout autre), (de, à soi-même) incommode.

36. Ce que j'ai dit (vous), je crois et croirai (le) jusqu'à ce que j'aie (du contraire la preuve).

37. Digne (de, à notre encens), et digne (de, à nos vers).

38. Tu seras satisfaite, je vais montrer (les te) l'un et l'autre.

39. Elle est dans un palais tout plein (...ses aïeux).

40. L'idolâtrie ne mettait pas (dans la violence toute sa force).

41. Je veux voir, prier, presser, importuner, fléchir (les).

42. (De ce séjour) je profitai, (des Phéniciens les moeurs) pour connaître.

43. Un roi connaît beaucoup moins que les particuliers les hommes qui environnent (le): on est toujours masqué (de lui) auprès.

44. O ma cognée! ô ma pauvre cognée!
S'écriait-il: Jupiter, (moi la) rends.

45. Comme il ne perdit pas (dans la mollesse et dans la volupté ses jeunes années), il n'a pas été contraint de passer (dans l'oisiveté et dans la faiblesse les dernières).

46. L'avare n'amasse que pour amasser; ce n'est pas pour fournir à ses besoins, il refuse (les se).

47. Il attendait Bourbon, sûr (de, à vaincre) (lui) avec.

48. Allez, Lafleur, (le) trouvez, et portez (lui)
Trois cents louis, que je crois bien comptés.

49. Il a parlé en même temps contre et en faveur (de ses adversaires).

Դ· Գ Ո Ճ Ա Կ Ա Ն

210 — 216

Փա՜փչի վեր պրա՜ծ բա՜ները ֆոյա՜ններդա՜ն ըն՜կն վրայ պրա՜ծ
յա՜ններդա՜ն հարձոյնցնե՜ր է.

1. Par la vertu des deux (Antonin), ce nom devint les délices des Romains.

2. Un Auguste aisément peut faire des (Virgile).

3. Il manque à Campistron ces expressions heureuses qui font l'âme de la poésie et le mérite des (Homère), des (Virgile), des (Corneille), des (Racine).

4. Il y a dans le rosaire cent cinquante (avé) et quinze (pater).

5. Vous avez pour vous les voeux des trois (Guillaume).

6. Ce furent les vices et les flatteries des Grecs et des Asiatiques, esclaves à Rome, qui y formèrent les (Catilina), les (César), les (Néron).

7. Après la victoire on chanta des (te Deum) dans toutes les églises du royaume.

8. Donnez-moi des (David) et des (Pharaon), amis du peuple de Dieu, et ils pourront avoir des (Nathan) et des (Joseph) pour leurs ministres.

9. Plusieurs (peu) font un beaucoup.

10. Les réponses des personnes distraites ne sont souvent que des (coq-à-l'âne).

11. Les (quand), les (qui), les (quoi) pleuvent de tous côtés.

12. La nature ne produit que rarement des (Homère), des (Virgile), des (Racine), des (Fénélon) et des (Milton).

13. On ne trouve guère les (chat-huant) que dans les bois.

14. Il y a souvent plus d'esprit dans un petit volume que dans de gros (in-folio).

15. La paresse et l'oisiveté sont les (avant-coureur) de la misère.

16. Il met des (post-scriptum) à toutes ses lettres.

17. Les supérieurs des communautés avaient des (passe-partout) pour ouvrir toutes les portes.

18. Mille (arc-en-ciel) se courbent et se croisent sur l'abîme.

19. On ne doit pas douter qu'il n'y ait eu dans l'antiquité la plus reculée des (Alexandre) et des (César) dont le temps a fait oublier les exploits.

20. Il faut se garder d'enseigner aux enfants ces phrases d'une politesse affectée dont ils surchargent leurs demandes, comme les (je vous en prie), les (petite maman, en grâce).

21. Les (quiproquo) d'apothicaire sont très-dangereux.

22. L'affliction et l'inquiétude sont de fâcheux (réveille-matin).

23. C'est dans les contrées les plus chaudes du Nouveau-Monde que se trouvent toutes les espèces d'(oiseau-mouche).

24. Enfants, hâtez-vous de rassembler vos ballons, vos volants et vos (cerf-volant).

25. Quatre (Mathusalem) bout à bout ne pourraient
Mettre à fin ce qu'un seul désire.

26. Mille heureux (passe-temps) abrègent la soirée.

27. Les (errata) sont nécessaires dans les livres.

28. La neige couvre le pont et le toit de notre navire, et forme nos observatoires et nos (garde-manger).

29. Dans les pays chauds on élève les (ver à soie) sur des mûriers.

30. Il ne faut pas s'arrêter aux (ouï-dire).

Ե Ց Օ Դ

217—224

Փոխբեր ևԼ սրտբոց բռութիւն վրայ ըստ տեղւոյն յօդ ևմ
նախադրութիւն պիտի դրէ.

1. (Suite) de (grandes passions) est (aveuglement) de (esprit) et (corruption) de (coeur).

2. (Ouvrages et opinions) de (anciens philosophes) sont en grand nombre.

3. (Beaux vers) me ravissent, (mauvais) me rebutent.

4. Cet homme voudrait savoir (pourquoi) et (comment) de tout.

5. L'avarice lui fit chercher (prétextes) pour faire mourir Joazar.

6. (Mourir) est commun à la nature, mais (bien mourir) est propre aux gens de bien.

7. Je vous supplie de faire là-dessus (sérieuses réflexions).

8. Il n'y a pas moyen de contenter ceux qui veulent savoir (pourquoi) de (pourquoi).

9. Nous ne pouvions jeter les yeux sur les deux rivages, sans apercevoir (villes) opulentes, (maisons) de campagne agréablement situées, (terres) qui se couvraient tous les ans d'une moisson dorée, (prairies) pleines de troupeaux.

10. Pour moi, j'arrivai dans (déserts) affreux: on y voit (sables) brûlants au milieu de (plaines), (neiges) qui ne fondent jamais.

11. Pourquoi ton nom a-t-il si souvent servi à voiler (noires trahisons) et (complots) sinistres!

12. On n'y voit que colonnes de (marbre), que meubles de (or) et de (argent).

13. De cette caverne sortait, de temps en temps, une fumée noire et épaisse, qui faisait une espèce (nuit) au milieu de (jour).

14. Heureux! si, de son temps, pour cent bonnes raisons,
La Macédoine eût eu (petites-maisons).

15. Soyez toujours pauvres, et n'entreprenez jamais (conquêtes).

16. Ne donnez jamais (conseils) qu'il soit dangereux de suivre.

17. Combien (favoris) de (fortune), sortis tout à coup du néant, vont saisir les premiers postes.

18. Celui qui sait renoncer à une grande auto-

rité, se délivre en un moment de bien (peines), de bien (veilles), et quelquefois de bien (crimes).

19. Une natte de (jonc) grossière lui servait de lit.

20. Je n'ai point (sentiments) si bas.

21. Plus un homme vicieux avance en âge, plus le vice jette en lui (profondes racines).

22. Une table de (marbre) qu'on tire de Carrare est belle.

23. On cite des femmes spartiates une foule (mots) qui annoncent le courage et la force.

24. En cet (aveuglement) ne perds pas la mémoire
Qu'ainsi que de ta (vie) il y va de ta (gloire).

25. (Honnête) est inséparable de (juste).

26. Albin, ne me tiens pas (discours) superflus.

27. Ce que les hommes appellent (grandeur,) (gloire,) (puissance,) (profonde politique,) ne paraît à ces suprêmes divinités que (misère) et (faiblesse).

28. La plupart (animaux) ont plus d'agilité que l'homme.

29. (Nabuchodonosor) embellissait (Babylone), qui s'était enrichie des dépouilles de (Jérusalem).

30. Il avait plus de soin de cacher ses bonnes oeuvres, que nous n'en avons pour cacher (mauvaises).

31. Que ton (affection) me soit alors sévère,
Et tienne, comme il faut, la main à ma (colère).

32. (Fleurs) charmantes! par vous la nature est plus belle.

33. Le temple saint peut encore voir au pied de ses autels (pécheurs); mais il n'y voit plus (profanateurs).

34. Nous considérions avec plaisir les vastes campagnes couvertes de jaunes épis, (riches dons) de la féconde Cérès.

35. Une infinité de (hommes) sont dans de (états) qu'ils ont raison de ne pas aimer.

36. On ne soulage point de (douleurs) qu'on méprise.

37. Répondez (cieux) et (mer), et vous (terre) parlez!

38. Etes-vous étonné de ce que les hommes les plus estimables sont encore (hommes).

39. La plupart (hommes) emploient une partie de leur vie à rendre l'autre misérable.

40. L'eau est aussi fraîche dans un gobelet de (étain) que dans une coupe de (or).

41. Parmi les hauts gazons s'élevaient sans culture
Quelques sombres pavots, (fleurs) de la sépulture.

42. L'ennemi était repoussé de (Champagne) et de (Flandre).

43. (Trente chambres) qui communiquent les unes aux autres, et dont chacune a une porte de (fer) avec (six gros verroux), sont le lieu où il se renferme.

44. (Figuier,) (olivier,) (grenadier,) et (tous autres arbres), couvraient la campagne.

45. Dans (tous temps), dans (tous pays), dans (tous genres), (mauvais) fourmille et (bon) est rare.

46. La crainte de (Dieu) est le commencement de la sagesse.

47. (Seine) a des Bourbons, (Tibre) a des Césars.

48. Vous étiez, aussi bien que (Madame princesse de Conti), à la tête de ceux qui se flattaient de cette espérance.

49. Jusqu'ici j'ai vu beaucoup (masques); quand verrai-je de visage de (homme)?

50. Je vous attendis (mardi) toute la journée, parce que vous me dites (lundi) que vous me viendriez voir le lendemain.

51. Je crois que les lecteurs seraient charmés de voir sous leurs yeux la comparaison de quelques scènes de (Phèdre grecque, latine, française et anglaise).

52. Ils venaient changer leur or contre de l'eau-de-vie et des quincailleries de (Europe).

53. (Belles et mémorables actions) ne peuvent illustrer si elles n'ont pas la vertu pour cause.

54. Levez aussi la main, (Monsieur premier président) !

55. (Dieu) dicte à (même Moïse) les autres préceptes.

56. (Pères et mères) des enfants étranglés ouvraient la marche, portant leurs enfants morts dans leurs bras.

57. Le récit de ce funeste accident tira des plaintes (de toutes bouches), et des larmes (de tous yeux).

58. Si nous voyageons, (belles et fertiles plaines) nous ennuient.

59. Considérant le fond de la mer, nous y trouvons (hauteurs,) (vallées,) (plaines,) (profondeurs,) (rochers,) (terrains) de toute espèce.

60. Henri quatre, devenu majeur, se vit empereur de (Italie) et de (Allemagne), presque sans pouvoir.

61. (Quinzième et seizième siècle) ont été marqués par (grandes découvertes).

62. (Bons et mauvais auteurs) sont souvent confondus.

63. Je viens de mettre en vers dans le moment (Monsieur duc de Orléans) et son système avec Law.

64. Les Grecs donnaient le nom de tyrans à

(bons et mauvais princes) dont l'autorité n'était pas légitime.

65. (Grèce) et (Italie) ont produit (grands hommes) dans (tous genres).

66. Ce sont deux soeurs que (langue italienne et espagnole).

67. Les vents alizés cessent en (août et septembre) entre (quatorzième degré et treizième).

68. Ici (Rhin) se trouble, et là mugit (Euphrate).

69. Le but de (philosophes anciens et modernes) est de porter les hommes à la vertu.

70. Les comédies saintes étaient des espèces (farces) sur des sujets de piété, qu'on représentait publiquement dans (quinzième et seizième siècle.)

71. Il monta à cheval (samedi) à deux heures, après avoir mangé.

72. A ces mots, il lui tend (doux et tendre ouvrage).

Զ· ԱԾԱԿԱՆԸ ԳՈՑԱԿԱՆԻ ՀԵՏ ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ՀԱՄԱՁԱՅՆԻ

244 — 247

Փոխէ՛ք ձեզ ուղղած անձնաւորը ներկայանալու հետ համաձայնեցնելո՛վ.

1. Le travail et le courage, (joint) ensemble et longtemps (soutenu), lui ont fait surmonter tous les obstacles.

2. Tout est grand dans le temple de la faveur, (excepté) les portes, qui sont si (bas) qu'il faut y entrer en rampant.

3. Le duc de *** doit à la bienveillance dont l'honorait la (feu) reine les (bon) grâces de l'empereur.

4. Les grands ne se croiraient pas des (demi-dieux) si les petits ne les adoraient pas.

5. Philippe montra partout un courage et une prudence (supérieur) à son âge.

6. Les grands seigneurs du Tunquin ne paraissent à la cour que (nu-pieds).

7. La vertu (excepté), tout passe comme un songe.

8. On aime la réputation d'intégrité, mais on ne veut pas qu'elle coûte (cher).

9. J'ai ouï dire à (feu) ma soeur que sa fille et moi naquîmes la même année.

10. Hier, à dix heures et (demi), le roi déclara qu'il épousait la princesse de Pologne.

11. Saint Louis suivait, pieds (nu), l'étendard de la sainte croix.

12. Un service solennel pour les (feu) rois Louis XVI et Louis XVII eut lieu à Notre-Dame le 14 mai 1814.

13. Les Français parlent (vite), et agissent quelquefois lentement.

14. Je ne connais point de roman, point de comédie (espagnol) sans combats.

15. La clémence et la majesté (peint) sur le front de cet auguste enfant nous annoncent la félicité.

16. Les traits des habitants de Bondou approchent de ceux des Européens, beaucoup plus que ceux des autres habitants de l'Ouest, les Maures (excepté).

17. (Feu) votre mère unissait les charmes de l'esprit à la bonté du coeur.

18. On trouve dans les fables de La Fontaine une ingénuité, une naïveté (admirable).

19. C'est un homme ou une femme (noyé).

20. En Laponie, une peau d'hermine coûte quatre ou cinq sous. La chair de cet animal sent (très-mauvais).

21. Le peuple a toujours (les yeux et les oreilles ouvert) pour découvrir les défauts des grands.

22. Et là-dessus passe un certain croquant qui marchait les pieds (nu).

23. (Supposé) la terre en mouvement, les phénomènes célestes s'expliquent avec la plus grande facilité.

24. Les animaux de la zone torride ont, pour la plupart, la jambe et le cou (allongé).

25. C'est une aire ou un plancher tout (plat) comme celui du grand aigle.

26. Le goût du jeu ne captive jamais qu'un esprit ou un coeur (vide).

27. Dans la Laponie, la ronce, le genièvre et la mousse font (seul) la verdure de l'été.

28. Auguste gouverna Rome avec un tempérament, une douceur (soutenu), à laquelle il dut le pardon de ses anciennes cruautés.

29. Nous passâmes toute la nuit tremblants de froid et (demi-mort).

30. La science qui instruit et la médecine qui guérit sont (bon) sans doute. Mais la science qui trompe et la médecine qui tue sont (mauvais).

31. Les oiseaux construisent leurs nids avec un art, une adresse (admirable).

32. Accoutumez vos enfants à demeurer été et hiver, jour et nuit, toujours tête (nu).

33. J'ai remarqué sur plusieurs personnes qui avaient l'oreille et la voix (faux), qu'elles entendaient mieux d'une oreille que d'une autre.

34. Ce duvet ou ces soies sont (très-serré,) (très-fourni) et (très-doux) au toucher.

Է. ԱԾԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ԱՍՏԻՃԱՆԸ

248 — 251

Փոխել հետևեալ առնելաձևութեան վրայ պատշաճ եղանակը ըստ իմաստիս.

1. (Plus douce consolation) de l'homme affligé, c'est la pensée de son innocence.

2. Il s'est baigné dans l'endroit où les eaux sont (moins rapides).

3. La probité reconnue est (plus sûr de tous les serments).

4. (Jouissances plus douces) sont celles qui n'épuisent pas l'espérance.

5. Rien n'est constant dans le monde, ni (fortunes plus florissantes), ni (amitiés plus vives), ni (faveurs plus enviées).

6. Les immortels rient (de affaires plus sérieuses) qui agitent les faibles humains.

7. Il y a un tour à donner à tout, même aux choses qui en paraissent (moins susceptibles).

8. Il ne restait plus autour d'Astarbé que certains complices de ses crimes (plus affreux).

9. (Pensées plus sublimes) ne sont rien, si elles sont mal exprimées.

10. Les objets qui lui étaient (plus agréables) étaient ceux dont la forme était unie.

11. La chèvre dort au soleil et s'expose volontiers à ses rayons (plus vifs).

12. Elle flatta Baléazar par (louanges plus délicates et plus insinuantes).

13. Ce coup est un peu fort (à esprit plus fort)....
Le malheur succède (à bonheur plus doux).

14. Il n'est guère possible de rendre un vers par un vers, lorsque cette précision est (plus nécessaire).

15. Nos plaisirs (plus doux) ne sont pas sans tristesse.

Ը· ԹՈՒԱԿԱՆ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐ

252 — 257

Փ-ի-ւյն գլ ---ը--- ք----ի-ննւրը ւյւթւ-վ ւյւթը-- ւ, -գն գ|---ն վւ-յ ի-ննւրը ւ-ւյթ-յթը-վ·

1. (24 livres) de pain blanc, valaient (1 denier) d'argent, par les capitulaires.

2. Il y a (3 choses) qui rendent une âme éclairée: le recueillement, l'humilité et la charité.

3. Qui pourra croire que par chacune des portes de Thèbes il sortait (200 chariots) armés en guerre et (10000 *) combattants)? Cela fait (20000 chariots) et un million de soldats.

4. Louis (11) avait (38 ans) quand il monta sur le trône.

5. Le parlement fut exilé à Troyes le (15 août) et rappelé le (20 septembre).

6. Le premier voyage autour du monde a été fait par François Drack, en l'an (1580).

7. Ce fut environ (180) ans après la prise de Troie, (250) devant la fondation de Rome, que Salomon acheva ce merveilleux édifice.

8. C'est en l'année (480) avant J. C. qu'a été livré le combat des Thermopyles.

9. Les premiers hommes ont vécu (900,) (930) et jusqu'à (969) ans.

10. L'Allemagne était dès l'an (1500 **) divisée en dix cercles.

11. Il voulait partir le (18 septembre), mais on l'a retenu jusqu'au (1 octobre).

12. Le Gange se jette dans la mer après avoir parcouru plus de (1800 mille).

*) *Mille* ք---ի ւ-ւյթ-յ--ի-ն-ը -ւնւ ի՛---ը-- հ-՛-ւ ---ն|ի ւնւթւնի-յ գլ *(679)* ւյւ-յնի- ն-յե·

**) Հ-ը-ւ հ-ւնւ-ւ···, հ-ը-ւ հնի՛ հ-ւնւ-ւ, ե- -յնը, ը--ն|ը- գնւ, հ---ւ-ի|ւրի՛ գ---ն--գն հ-ւնւ-ւ, ··· գ---ն--հնի՛ հ-ւնւ-ւ, գ---ն---ի|ը հ-ւնւ-ւ ի՛ը--ե·

13. Sur (100) personnes, il y en a (90) qui sacrifient à la jouissance du présent toutes les espérances de l'avenir.

14. Le Mississipi parcourt une étendue de (4800 mille).

15. Le feu des guerres civiles dont François (2) vit les premières étincelles avait embrasé la France sous la minorité de Charles (9).

16. Les états s'ouvrirent le (5 mai) par une procession solennelle.

Թ. ՍՏԱՑԱԿԱՆ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐ

258 — 264

Փոխել հոլովել բառերն ու ասացվածները իմաստերուն յարմարցնելու է.

1. La franchise est bonne de soi, mais elle a (ses excès).

2. Les plaisirs sont des fleurs semées parmi les ronces de la vie; mais il faut les cueillir avec soin, car on flétrit aisément (leur beauté) passagère.

3. Nous ne nous fâchons pas si on nous dit que nous avons mal à (notre tête), et nous nous fâchons de ce que l'on nous dit que nous raisonnons mal.

4. Qu'il contemple la nature entière dans (sa haute et pleine) majesté.

5. Les sciences ont des racines amères, mais (leurs fruits) sont doux.

6. Un fleuve paisible a (ses rives) fleuries.

7. Je lis les bons auteurs pour me perfectionner (mon goût).

8. Les enfants qui avaient égorgé (leurs pères et mères) souffraient moins que ces hypocrites.

9. Cette maison est mal située, il faudrait pouvoir l'ôter (de sa place).

10. Scipion marqua sa reconnaissance aux troupes, qu'il combla de louanges, de récompenses et de marque d'honneurs, chacune selon (son, leur état), et (son, leur mérite).

11. Les matelots ajoutent (à ces bonnes et mauvaises) qualités les vices de leur éducation.

12. La vérité n'est point à nous, nous ne sommes que (ses témoins et ses dépositaires).

13. . . . L'ours boucha (sa narine),
Il se fût bien passé de faire cette mine.

14. On se battait pour avoir le pillage du camp ennemi; après quoi le vainqueur et le vaincu se retiraient, chacun dans (sa, leur ville).

15. Paris est une très-belle ville; j'admire surtout la grandeur de (ses bâtiments).

16. Les abeilles dans un lieu donné, tel qu'une ruche ou le creux d'un vieil arbre, bâtissent, chacune, (sa, leur cellule).

17. En récompense de (vos bons et utiles) offices, que Dieu éloigne de vous tout chagrin domestique.

18. Je résolus de me rendre à Madrid, comme au centre des beaux esprits, pour y former (mon goût).

19. Homère a peint les hommes tels qu'ils étaient avec (leurs bonnes et mauvaises) qualités.

20. Le fleuve roulait (ses eaux) avec violence.

21. Lépidus ayant fait le signal dont on était convenu, les deux généraux passèrent dans l'île, chacun de (son, leur côté).

22. Tous ces aventuriers ne devaient pas regarder (ces arts et métiers) comme au-dessous d'eux.

23. Cependant les cheveux me dressaient à (ma tête).

24. Les éloges sont comme les richesses: c'est faute de connaître (leur prix) qu'on en est si prodigue.

25. Ainsi fait-il voir au monde le néant de (ses pompes) et de (ses grandeurs).

26. La plupart des commentateurs se sont donné la peine de dessiner cet édifice, chacun à (sa, leur manière).

27. Son enfance, (voix,) (misère) et (charmes),
A sa mère en fureur arrachent mille larmes.

28. L'esprit humain est tellement né pour la vérité, qu'il veut toujours voir (son image), même dans les fictions.

29. Tous les animaux logés, chacun, à (sa, leur place) dans ce grand édifice, sentent très-bien que le fourrage, l'avoine qu'il renferme leur appartiennent de droit.

30. Elle a été mise sur la terre pour partager (ma bonne ou mauvaise) fortune.

31. Pourquoi craindre la mort, si l'on a assez bien vécu pour ne pas craindre (sa suite)?

32. Laissons aux infidèles (ces longues et sensibles) douleurs.

ԺԵ. ԱՆՕՐՕՇ ԱԾԱԿԱՆՆԵՐ

265 — 267

Փոխել մէջ տրված անորոշ ածականները յանձնարարեալ հոմոյն եղանակ.

1. Le plus précieux de (tout) les dons que nous puissions recevoir du ciel est une vertu pure et sans tache.

2. C'est sur les bords des rivières que les végétaux se montrent dans (tout) leur beauté.

3. Les rochers (même), et les plus farouches animaux sont sensibles à de touchants accords.

4. L'âme demeure (tout) étonnée, (tout) stupéfaite à la vue des grandes scènes qu'offre la nature.

5. Le sage est ménager du temps, des paroles (même).

6. (Tout) engourdie qu'est la paresse, elle fait plus de ravages chez nous, que (tout) les autres passions ensemble.

7. Les empires ne peuvent se soutenir que par l'équité des (même) lois qui les ont formés.

8. Cléopâtre aima mieux mourir avec le titre de reine, que de vivre avec (tout) autre dignité.

9. En temps de pluie et de dégel, les maisons, les pierres, les vitres, deviennent (tout) humides, parce qu'elles attirent les vapeurs.

10. Il y a une sagesse et une bonté infinies dans les choses (même) où la faiblesse de nos lumières nous empêche de les reconnaître.

11. Les philosophes, (tout) profonds qu'ils sont, ignorent la cause de bien des effets.

12. Les sauvages de l'Amérique brûlent leurs ennemis vivants, et dévorent leurs chairs (tout) sanglantes.

13. (Tout) citoyen doit servir son pays.

14. Il se trouve toujours des hommes qui ont assez de courage ou de mépris d'eux-(même) pour exposer leur vie par l'appât du plus vil intérêt.

15. (Tout) méchants que sont les hommes, Dieu veut que nous les aimions.

16. Mais depuis le moment qu'Elisabeth eût découvert la tristesse de ses parents, ses pensées ne furent plus les (même).

17. La vertu, (tout) austère qu'elle est, fait goûter bien des plaisirs.

18. Il nous en coûte bien moins de remporter des victoires, que de nous vaincre nous-(même).

19. On trouve dans le monde les biens et les avantages (même) qu'on y méprise.

20. Les plaisanteries ne sont bonnes que quand elles sont servies (tout) chaudes.

21. C'est un hommage que le vice rend à la vertu en s'honorant (même) de ses apparences.

22. Ce diable était (tout) yeux et (tout) oreilles.

ԺԱ. ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆ

269 — 286

Փակագիծի մէջ տրուած դերանուններուն մէջէն պէտքին յարմարը պիտի տրուի, ե՛ւ տրուելիք թուերուն հովը պէտք եղած դէպ հարցաւոր դերանունները պիտի դրէ.

1. Et qui l'empêchera? — Qui? tous les Grecs et (je, moi).

2. Montrez (à moi, moi, me), dit Amasis, les habitants d'Argos.

3. Tout ce qui (à nous, nous) ressemble est parfait à nos yeux.

4. Dieu (toi, t') a fait pour (lui, l') aimer et non pour (lui, le) comprendre.

5. Dis (à moi, moi, me) tout est-il prêt pour ce juste supplice?

6. (Je, moi) (à toi, toi, te) (lui, le) veux donner; hélas! c'est tout mon bien.

7. Céphas et (je, moi), nous voulons aller visiter la patrie du grand Agamemnon.

8. Asseyons-nous ici. — Qui, (je, moi), Monsieur? — Oui, (je, moi) (lui, le) veux ainsi.

9. (Tu, toi), (tu, toi) vivras vil et malheureux, et (je, moi) mourrai trop vengée.

10. Nous partirons après-demain, (ils, eux) et nous.

11. (Il, lui) (à lui, lui, y) parla fort doucement, (à lui, lui, y) témoigna de la compassion.

12. Les tiens et (tu, toi) pouvez vaquer,
Sans nulle crainte à vos affaires.

13. (Je, moi) ne (à toi, toi, te) dis plus rien; venge (moi, me), venge (toi, te).

14. Montre (toi, te) digne fils d'un père tel que (je, moi).

15. Comment as (tu, toi) perdu le goût de ces plaisirs que (tu, toi) seul étais capable de sentir et de rendre?

16. Cette curiosité du roi fit qu'on nous présenta (lui, à lui).

17. Vos amis ont (ils, eux) des vices? reprochez (eux, les) (à eux, leur).

18. (Il, lui) croyait, (il, lui), que (lui, il) devait faire parler tout l'univers.

19. Quel fardeau qu'une grande fortune, quand on fait son unique affaire de jouir (d'elle, en).

20. Il n'ouvre la bouche que pour répondre; il tousse, il se mouche sous son chapeau, il crache presque sur (soi, lui).

21. Certains peuples de l'Afrique prétendent que tout ce qu'(ils, eux) souhaiteront dans le ciel viendra d'abord se présenter (à eux, leur).

22. On n'agit pas franchement avec (moi, me), et les secrets un peu importants, on ne (à moi, moi, me) (eux, les) confie pas.

23. Nous nous tourmentons moins pour devenir heureux que pour faire croire que nous (le, les) sommes.

24. Ne voyage pas de nuit: on pourrait (t', toi) arrêter sur les grands chemins, et (toi, te) détrousser, (te, toi) et tes compagnons.

25. Peignez (eux, les) (à moi, moi, me), dit l'aigle, ou bien (à moi, moi, me) (eux, les) montrez.

26. La fortune (a persécutés), (lui, le) et (je, moi).

27. (Je, moi), (je, moi) combatterais le jeu

parmi les joueurs, et (moi, j') aurais plus de plaisir à (moi, me) moquer (d'eux, en) en (les, eux) voyant perdre, qu'à (à eux, leur) gagner (leur argent, l'argent d'eux).

28. Des pays autrefois contigus à la mer, sont aujourd'hui très-éloignés (d'elle, en); telles sont Aigues-Mortes et Ravenne.

29. Hélas! s'écriait Télémaque, voilà donc les maux que la guerre entraîne après (soi, elle).

30. Miracle! criait-on: venez voir dans les nues
Passer la reine des tortues.
— La reine! Vraiment oui; je (le, la) suis en effet.

31. N'allons pas (nous, à nous) appliquer (nous, à nous) mêmes les traits d'une censure générale.

32. C'est lorsque nous sommes éloignés de notre pays, que nous sentons surtout l'instinct qui nous (lui, à lui, y) attache.

33. Un malheur toujours traîne un malheur après (soi, lui).

34. (Je, moi), régner! (je, moi), ranger un état sous ma loi,
Quand ma faible raison ne règne plus sur (moi, me)!

35. La noblesse donnée aux pères, parce qu'ils étaient vertueux, a été donnée aux enfants afin qu'ils (le, les) devinssent.

36. Le zèle est une vertu qu'on n'estime plus: on se moque (de lui, en) comme d'un usage qui convenait à la grossièreté de nos pères.

37. Il (me, à moi, moi) parut, (me, à moi, moi) et à mes compagnons, que notre arrivée avait jeté une grande terreur dans le pays.

38. L'excellence des sens vient de la nature; mais l'art et l'habitude peuvent (leur, à eux, y) ajouter un plus grand degré de perfection.

39. Ne me trompé-je pas en vous croyant ma nièce? — Oui, Monsieur, je (le, la) suis.

40. (Je, moi), (je, moi) pourrais encore (toi, te) voir, (toi, te) reconnaître!

41. Qu'est-ce que le monde? C'est une servitude éternelle où nul ne vit pour (soi, lui).

42. La vie est un dépôt confié par le ciel; oser disposer (d'elle, en), c'est être criminel.

43. Vous et moi, (avons été) longtemps ennemis l'un de l'autre.

44. L'homme consomme, engloutit lui seul plus de chair que tous les animaux ensemble ne (dévorent).

45. Mais je naquis sujette et je (le, la) suis encore.

46. Les désirs ont des charmes qui cessent d'exister pour celui qui sans cesse s'abandonne (à eux, leur, y).

47. Touché de pitié pour ces êtres infortunés, il (donna) (à eux, leur) et à leurs enfants de quoi faire leur route.

48. Le boeuf remplit ses premiers estomacs tout autant qu'ils peuvent (être).

49. S'il est ordinaire d'être vivement touché des choses rares, pourquoi (le, les) sommes-nous si peu de la vertu?

50. Le crime traîne toujours après (lui, soi) certaine bassesse dont on est bien aise de dérober le spectacle au public.

51. Les choses de la terre ne valent pas qu'on s'attache (leur, à elles, y).

52. Je veux être mère, parce que je (le, la) suis, et c'est en vain que je ne (la, le) voudrais pas être.

53. L'étude offre tant d'avantages, qu'on ne saurait se livrer (y, à elle, lui) avec trop d'ardeur.

54. Les forces de l'Egypte et de l'Orient qu'Antoine menait avec (soi, lui) sont dissipées.

55. La terre, naturellement fertile, (le, la) serait bien davantage, si elle était mieux cultivée.

56. La poésie est plus naturelle à tous les hommes qu'on ne (pense).

57. Je (récompenserai) vous et votre frère.

58. Toute tromperie porte avec (soi, elle) sa punition.

59. Les ressources de la vertu sont infinies: plus on fait usage (en, d'elles), plus elles se multiplient.

60. Hélas! plus je (à elle, lui) parle, plus elle m'intéresse.

61. Pompée attirait sur (soi, lui) les yeux de toute la terre.

62. Il n'y eut que (lui, il) et (je, moi) d'un tel avis.

63. On ne peut vous estimer et vous aimer plus que vous ne (êtes) du vieux solitaire.

64. On (a chassés) (toi, tu) et (lui, il).

65. Vous n'êtes pas méchant, et vous ne pouvez (être).

66. Je ne saurais vous dire d'où (viennent), (il, lui) et son père.

67. L'occasion de faire des heureux est plus rare qu'on ne (pense).

68. Thésée, Hercule et moi, (à vous, vous) (avons) montré
Le chemin de la gloire où vous êtes entré.

ԺԲ· ՅՈՒՅԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆ

287 — 295

Փոխէն մը ուրիշ բառերը կանոնէրուն համայն
ուղիղ է·

1. C'est souvent (du hasard d'où) naît l'opinion.

2. C'est (d'elle dont) je tiens cette illustre naissance.

3. Ce n'(est) ni les arts ni les métiers qui peuvent dégrader l'homme, c'(est) les vices.

4. Ce n'(est) que (dans les siècles éclairés où) on a bien écrit et bien parlé.

5. Nous avons en nous deux facultés rarement unies, c'(est) l'imagination et le jugement.

6. Vous savez, messieurs, que c'est (de Louis XI dont) je parle.

7. Ce qui me révolte le plus, (est) de voir les riches s'enorgueillir de leurs richesses.

8. Noé conserva les arts, tant (celui) qui servaient de fondement à la vie humaine, que (celui) que les hommes avaient inventés depuis.

9. C'(est) par ces décorations végétales (par lesquelles) des nations entières ont rendu les tombeaux de leurs ancêtres si respectables à leur postérité.

10. Celui qui rend un service (doit) l'oublier, celui qui le reçoit, s'en souvenir.

11. C'est (à la nécessité à laquelle) l'architecture doit sa naissance; mais c'est (du luxe duquel) elle a reçu ses embellissements.

12. C'(est) vous tous qui faites des voeux pour lui.

13. Ce qui rendra ce spectacle plus utile et plus agréable, (sera) la réflexion que vous ferez sur l'élévation et sur la chute des empires.

14. Dieu considère les mains pures, et non (celui) chargées d'offrandes.

15. Celui qui s'arrête dans le chemin de la vertu, (a) déjà reculé sans s'en apercevoir.

16. Un magistrat intègre et un brave officier sont également estimables; (celui-...) fait la guerre aux ennemis domestiques, (celui-...) nous protége contre les ennemis extérieurs.

17. Ce (fut) les Phéniciens qui, les premiers, inventèrent l'écriture.

18. Il n'y aura que trop d'intérêts qui diviseront les hommes dans la même société, ne (fût-)ce que ceux de la fortune.

19. Ce qu'on admire avec justice dans Racine, c'(est) les caractères.

20. Je ne voudrais pas que la mort du fils suivît (celui) du père.

21. Chez les anciens c' (était) les vieillards, qui gouvernaient; chez nous, c'(est) les jeunes gens.

22. C'est (dans le creuset où) on éprouve l'or; c'est (dans l'adversité où) on reconnaît l'ami véritable.

23. Ceux qui font des heureux (sont) les vrais conquérants.

24. Dites-moi, (est-)ce là des signes d'opulence ou d'indigence?

25. Ce qui plaît dans les anciens, (est) qu'ils ont peint la nature avec une noble simplicité.

26. Nos vrais biens sont (celui) de la nature. c'(est) le ciel, c'(est) la terre, c'(est) ces campagnes, ces plaines, ces forêts dont elle nous offre la jouissance utile, inépuisable.

27. Mais ce qui me choque dans ces beaux esprits, (est) qu'ils ne se rendent pas utiles à leur patrie.

28. Nous devons préférer des amis trop sévères à des amis trop complaisants: (ceux-...) disent souvent la vérité, tandis que (ceux-...) la dissimulent presque toujours.

29. Qui veut parler sur tout, (parle) souvent au hasard.

30. C'(est) eux qui lui montreront de quoi il peut s'applaudir.

31. Qui chérit son erreur (ne la veut) point connaître.

32. Ce n'(est) pas les années, c'(est) une longue préparation qui vous donnera de l'assurance.

33. C'est (là où) on voit errer les brebis qui bêlent.

ԺԳ· ՑԱՐԱԲԵՐԱԿԱՆ ԴԵՐԱՆՈՒՆ

296 — 301

Փակագծի մէջ դրած յարաբերականները պարզաձևանիրը ընդունէ·

1. Les soldats (que, lesquels) j'ai vus et (à qui, auxquels) j'ai parlé, m'ont semblé bien propres à manier les armes (que, lesquelles) nous leur avons confiées.

2. L'amitié est une âme (qui, laquelle) habite deux corps, un coeur (qui, lequel) habite deux âmes.

3. Aussitôt que je fus débarrassé des affaires de la cour, j'allai trouver l'homme (qui, lequel) m'avait parlé du mariage de Mad. de Miramion, (qui, lequel*) me parut dans les mêmes sentiments.

4. La Judée, (de qui, dont, de laquelle) l'impiété croissait sans mesure, avait tout à craindre.

5. On a coupé l'arbre (sur qui, lequel) avaient niché tant d'oiseaux.

6. Dites-moi, je vous prie, (qui, lesquels) sont ces jeunes gens?

7. Les Lapons danois ont un gros chat noir (à qui, auquel) ils confient tous leurs secrets, et (lequel, qu') ils consultent dans leurs affaires.

8. Savez-vous (à quoi, auquel) il pense, et (de quoi, duquel) il parle?

9. Sous les empereurs romains, celui-là seul avait le droit le demander le triomphe, sous les

*) Տե՛ս երեսից ծանօթ. էջ 653 ծան·ը։

auspices (dont, de qui, duquel) la guerre s'était faite.

10. Avez-vous vu le marchand avec le fils (dont, duquel) je suis arrivé?

11. Régulus, dans son expédition contre Carthage, eut à combattre un prodigieux serpent, contre (qui, lequel) il fallut employer toute l'armée romaine.

12. Il prit une épée, (dont, de laquelle) il regardait la pointe.

13. Le Tasse naquit à Sorrento; la maison (d'où, dont) il sortait était une des plus illustres de l'Italie.

14. C'est le destin des choses humaines de tomber dans l'oubli (dont, d'où) elles étaient sorties.

15. Semblable à un rocher contre (qui, lequel) les vents combattent en vain.

16. Aristonoüs mena Sophronime dans une fertile campagne, sur le bord d'un autre fleuve, dans les ondes (dont, de qui, duquel) Apollon a tant de fois plongé son corps.

17. Il avait je ne sais (lequel, que, quoi) dans ses yeux perçants qui me faisait peur.

18. Aussitôt il conduisit Télémaque vers la porte d'ivoire, (par laquelle, par où l')on peut sortir du ténébreux empire de Pluton.

19. Ce grand nombre d'actions (dont, de qui) je dois parler, m'embarrasse.

20. Dieu appela d'en haut son serviteur Abraham, dans la famille (dont, de qui, duquel) il voulait établir son culte.

21. Les maladies de l'âme sont les plus dangereuses; nous devrions travailler à les guérir, c'est (à qui, quoi) cependant nous ne travaillons guère.

22. Le sang de ce héros (d'où, dont) tu me fais descendre,
Sans tes profanes mains saura bien se répandre.

23. Le sage et vaillant général sous le nom et les étendards (dont, de qui, duquel) vous avez l'honneur de combattre.

ԺԴ· ԱՆՈՐՈՇ ԴԵՐԱՆՈՒՆ

302 — 306

ՓԻՍԱՅԻ ՀԻՆ ԳՐՈՒԹ ԲՈՒՐԸ ՅԱՆՈՒՑԱՆ ՀՈՎՈՒ ԼԱՎԼԸ Է·

1. Narbal, qui commandait dans le vaisseau où (on) me mit, me demanda mon nom.

2. (On) estime la vie par dessus tout, et (on) la prodigue comme si elle devait toujours durer.

3. Quiconque attend un malheur certain (peut) déjà se dire malheureux.

4. Mais (quelque) vains lauriers que promette la guerre, on peut être héros sans ravager la terre.

5. Ce que (on) conçoit bien s'énonce clairement.

6. (Quelque) pures que soient leurs intentions, (quelque) lumières qu'ils aient acquises, (quel que) soit leur expérience, les hommes peuvent se laisser égarer.

7. Quiconque est capable de mentir (est) indigne d'être compté au nombre des hommes.

8. Les riches, (quelque) sots qu'ils soient, emportent toujours les suffrages.

9. (On) peut être sot avec beaucoup d'esprit, et (on) peut n'être pas un sot avec peu d'esprit.

10. Quiconque a pu franchir les bornes légitimes, (peut) violer enfin les droits les plus sacrés.

11. (Quel que) soient les humains, il faut vivre avec eux.

12. (On) n'aurait guère de plaisir, si (on) ne se flattait jamais.

13. (Quelque) heureusement doués que nous soyons, nous ne devons pas en tirer vanité.

14. (Quel que) soit votre naissance, (quelque) grandes que soient vos richesses, (quelque) dignités que vous possédiez, souvenez-vous que vous frustrez les vues de la Providence, si vous n'en faites pas usage pour le bien de l'humanité.

ՃԸ· ՕՃԱՆԴԱԿՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

307 — 312

ՓՈՓՓԻԹ ՎԷՊ ՍՏՈՒԳՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱՊԵՍ ԱՆԿԱՐԵՐՆԱ ԹՎԸ ԳԷՊԻ ԻՐԱՒ ՕԺԱՆԴԱԿԸ ՆԱՊ ԳՐԵԼ ԳԻՏԷ.

1. Tous les maux (sont, ont venu *) de la triste Pandore.

2. Strabon paraît douter que les rois grecs (soient, aient allé) plus loin que Silène et Alexandre.

3. Les eaux de la Loire, (étant, ayant monté) rapidement, ont inondé les fertiles campagnes de la Touraine.

4. Monarques de la terre, en rendant vos sujets heureux, montrez-vous dignes du trône où vous (êtes, avez monté).

5. Mentor, qui craignait les maux avant qu'ils arrivassent, ne savait plus ce que c'était que de les craindre dès qu'ils (étaient, avaient arrivé).

6. Quoi! de quelque côté que je tourne la vue,
La foi de tous les coeurs (est, a pour moi disparu).

7. Le consul P. Cornélius Scipion (serait, aurait tombé) entre les mains des ennemis, si Publius Scipion ne (fut, eut venu) à son secours.

8. Il (est, a monté) pendant trois heures pour arriver au haut de la montagne.

9. Elle donnerait pour vous sa vie, le seul bien qui lui (soit, ait resté).

*) ԸՆԴՀԱՆՐԱՊԵՍ ԱՆԿԱՐԵՐԸ, *être* օժանդակ գրած ատեն, անոնք ինչին հետ պիտի համաձայնին (343). Իսկ *avoir* օժանդակ գրած ատեն, անփոփոխ պիտի ճառ (344) — Ծան.

10. La mer (est, a disparu) sous leurs nombreux vaisseaux.

11. Beaucoup de grandes découvertes (sont, ont né) du hasard.

12. Que tous les coeurs s'ouvrent à l'espérance: le règne de l'injustice (est, a passé).

13. Le voyage a été pénible, mais nous (sommes, avons arrivé) à bon port.

14. Ce jeune homme s'est expatrié, il (est, a mort) pour sa famille.

15. C'est par les Phéniciens que la mer (est, a devenu) le lien de la société entre les peuples de la terre.

16. Les républiques (sont, ont presque toutes tombé) de la liberté dans l'esclavage.

17. Les critiques se sont évanouies, la pièce (est, a demeuré).

18. Une république fameuse, remarquable par la singularité de son origine (est, a disparu) de nos jours, sous nos yeux, en un moment.

19. La voix de l'innocence (est, a monté) au ciel.

20. La procession (est, a passé) sous mes fenêtres.

21. Chaque jour des crieurs publics annoncent en Egypte de combien le Nil (est, a crû).

22. Cependant Télémaque (était, avait resté) seul avec Mentor.

23. Quand Mentor (fut, eut cessé) de chanter, les Phéniciens se regardèrent.

24. Je (suis, ai resté) sept mois à Colmar sans sortir de ma chambre.

25. Quand la contagion (fut, eut cessé), saint Charles Borromée fit rendre à Dieu de solennelles actions de grâces.

26. Les débordements du Nil fertilisent l'Egypte, surtout lorsque les eaux (sont, ont crû) progressivement.

ԺԶ· ԲԱՑԻՆ ԵՂԱՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԻՒՆԸ

313 — 336

Փա֊փ֊ձի ֆԷԼ գր֊ած բայերը պարլած էլած ժամանակները գնել֊ե· ֊֊ անբր֊այլ, ե֊ ֊֊րլ. ինդիկատիֆ վրայ նախադրեալը բառնալ֊ե·

1. Les Romains indignés (marchèrent) contre eux, les (défirent), (entrèrent) dans leurs terres où ils (fondèrent) une colonie, les (battirent) encore deux fois, en (assujettirent) une partie, et (réduisirent) l'autre à demander la paix.

2. Ah! Monsieur, m'a-t-il dit, je vous (attendrai) demain.

3. Soyez secrète, ou bien vous (serez) morte.

4. Je te (parlai, ai parlé) l'autre jour de l'inconstance prodigieuse des Français sur leurs modes.

5. Turenne (mourut), tout se (confondit), la fortune (chancela), la victoire se (lassa), la paix s'(éloigna), les bonnes intentions des alliés se (ralentirent), le courage des troupes (fut) abattu par la douleur.

6. (J'ai lu, je lus) ce matin cette maxime où Platon dit que l'espérance est le songe d'un homme éveillé.

7. (J'ai écrit, j'écrivis) cette semaine à Madame de Coulange pour l'informer de la mort de M. de Turenne.

8. Après qu'on (faire) un magnifique repas qui suivit le sacrifice, il parla ainsi.

9. Si nous (voir) l'étendue des montagnes

en profondeur, les cheveux nous en dresseraient à la tête.

10. Je me disais: Quittons ce vain délire; (être) heureux et (libre) désormais.

11. En rentrant chez moi ce soir, (j'ai appris, j'appris) que le citoyen Didot venait d'éprouver un grand sujet de chagrin.

12. Vous causerez de terribles éclats,
Si vous ne (mettre) fin à tout cet embarras.

13. Les dieux permirent que je (faire) une faute.

14. Je me (suis trouvé, trouvai) un peu incommodé avec de l'émotion avant-hier; mais cela n'a point eu de suite.

15. S'il (être) berger, comme je l'étais naguère, il serait aussi heureux que je l'ai été.

16. La religion exige que nous (sacrifier) nos ressentiments.

17. Hier au soir, ton ami (a eu, eut) avec milord Edouard un démêlé qui peut devenir sérieux.

18. Il semble qu'on (avoir) juré de ne jamais s'entendre, pour avoir le plaisir de disputer toujours.

19. D'abord je ne pus croire que Philoclès (vouloir) me détrôner.

20. Il désire la paix, comme vous dites vous-mêmes que vous (l'avez désirée, la désirâtes).

21. Les arts mécaniques ont fait en France plus de progrès depuis le commencement de ce siècle, qu'il n'en (faire) dans certains pays pendant le siècle précédent.

22. Mentor (m'a dit, me dit) depuis qu'on l'avait vendu à des Ethiopiens, et qu'il les avait suivis en Ethiopie.

23. Amilcar méritait qu'on lui (confier) le commandement de l'armée qui devait agir en Espagne.

24. Est-il un homme qui n'(avoir) jamais à se plaindre de ses semblables?

25. Il nous semble qu'il n'y (avoir) pas de plus douce jouissance que de faire des heureux.

26. On est mort avant qu'on (apercevoir) qu'on pouvait mourir.

27. On peut dire que le chien est le seul animal dont la fidélité (être) à l'épreuve.

28. Mais dans quelque haut rang que vous (être) placé,
Souvent le plus heureux s'y trouve renversé.'

29. Dieu juste! serait-il vrai que tu (voir) avec indifférence le crime triomphant, et la vertu souffrante?

30. Les leçons les plus utiles que nous (pouvoir) recevoir, sont celles de l'expérience.

31. Solon, en mourant, ordonna qu'on (porter) ses os à Salamine.

32. Il ne faut pas que vous (penser) que je me (donner) si parfaitement à la musique, que je (négliger) toute autre espèce de travail.

33. Il semblait qu'un spectacle si doux n'(attendre) en ces lieux qu'un témoin tel que vous.

34. Quoique les méchants (prospérer) quelquefois, ne pensez pas qu'ils (être) heureux.

35. Il est difficile, quand on aime la vérité, qu'on n'(avoir) aussi du zèle pour la justice.

36. Aceste ordonna qu'on nous (envoyer) dans une forêt voisine.

37. Il semble que de tout temps la vérité (avoir) peur de se montrer aux hommes, et que les hommes (avoir) peur de la vérité.

38. Le meilleur cortége qu'un prince (pouvoir) avoir, c'est le coeur de ses sujets.

39. Citez-moi un maître dont les leçons (être) aussi profitables que celles de l'expérience.

40. Ils craignaient que ses discours pleins de sagesse ne (détacher) leurs alliés.

41. De même que l'eau, si elle se (subtiliser), deviendrait une espèce d'air qui ferait mourir les poissons, l'air, de son côté, nous ôterait la respiration, s'il (devenir) plus épais et plus humide.

42. Je ne crois pas que le siècle de Louis XIV (devenir) si célèbre sans les grands écrivains qui en ont fait une des plus brillantes époques de notre littérature.

43. Pourvu qu'on (savoir) la passion dominante de quelqu'un, on est assuré de lui plaire.

44. L'envieux voudrait que tout ce qui est bon (appartenir) à lui seul.

45. Soyons (indigne) soeur d'un si généreux frère.

46. Il me semble qu'il n'y (avoir) rien qui dégrade plus un écrivain que la peine qu'il prend pour exprimer d'une manière extraordinaire les choses les plus simples.

47. Quoi qu'on (dire), un ânon ne deviendra qu'un âne.

48. Il commande au soleil (à, d'animer) la nature.

49. Choisissez un homme qui (pouvoir) vous donner dans l'occasion des consolations, de sages avis et de bons exemples.

50. C'est l'usage constant de la Chine, le pays du monde où les impôts (être) les plus forts et le mieux payés.

51. L'empereur Théodose condamnait à mort tout délateur qui l'était pour la troisième fois, quoique ses délations n'(être point jugées) fausses.

52. Crois-tu que dans son coeur il (jurer) sa mort?

53. Je consens (me à, de perdre) afin de la sauver.

54. Les hommes croient (qu'ils sont) libres quand ils ne sont gouvernés que par les lois.

55. Il était convenable que la nouvelle lumière se (répandre) par tout l'univers.

56. Combien de fois a-t-on vu des hommes publics (qui ont fait) échouer des entreprises glorieuses à l'état, de peur que la gloire n'en (rejaillir) sur leurs rivaux.

57. Je lui conseillerais (à, de s'assurer) d'un autre.

58. Baléazar est aimé des peuples; il n'y a aucune famille qui ne lui (donner) tout ce qu'elle a de biens, s'il se trouvait dans une pressante nécessité.

59. Les grands ont peu d'amis qui (être) plus attachés à leur personne qu'à leur fortune.

60. Dieu nous a donné la raison afin qu'elle (diriger) notre conduite.

61. Il n'y a rien que les hommes aiment mieux (à, de conserver), et qu'ils ménagent moins que leur propre vie.

62. C'est l'attente du ciel, il nous faut (la) remplir,
Je viens de le promettre et je (le) vais accomplir.

63. Croit-on que dans ses flancs un monstre me (porter)?

64. Préparez-vous (à, de voir) ce malheureux chrétien.

65. Joas ne cessera jamais (vous à, d'aimer).

ԺԷ· ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ՆԵՐԿԱՑ

337 — 341

ՓոխԹՅԻ ՀՂ ասՈղաց *ant* վերաբերական բառիը ետ պէտք հոգնայականաբար է.

1. Sous un roi bienfaisant parcourons cette ville,
(Obéissant), heureuse, (agissant), tranquille.

2. Combien de pères, (tremblant) de déplaire à leurs enfants, sont faibles et se croient tendres!

3. Ces spectres affamés, (outrageant) la nature
Vont au sein des tombeaux chercher leur nourriture.

4. C'est là que les troupeaux altérés, (fuyant) les rayons (brûlant) de l'astre du jour, trouvent une liqueur (rafraîchissant).

5. . . . Surprise et (tremblant) à vos pieds,
Je baisse en (frémissant) mes regards effrayés.

6. J'ai toujours vu ceux qui voyageaient dans de bonnes voitures bien douces, rêveurs, tristes, (grondant) ou (souffrant).

7. Je vois ces murs (sanglant), ces portes embrasées,
Sous ces lambris (fumant) ces femmes écrasées.

8. Il y a des peuples qui vivent (errant) dans les déserts.

9. Enfin l'heure est venue, et la neuvième aurore,
Des rayons d'un jour pur, en (naissant), se colore.

10. Ces tonnerres d'airain (grondant) sur les remparts,
Tout (étonnant) qu'ils sont, n'ont rien qui m'épouvante.

11. . . . Rome, (subjuguant) l'univers abattu,
Ne vaut pas un hameau qu' habite la vertu.

12. Télémaque lui-même arrosa de liqueurs parfumées ses cendres encore (fumant).

13. Les vents, (soufflant) avec force, (sifflant) dans les cordages, s'opposent à la manoeuvre.

ԺԸ. ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ԱՆՑԵԱԼ

342 — 354

ՓՈՓԱԳԻ ՎԵՐ ԱՌԱԾԱՑ ԸՆԹՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ԱՆՑԵԱԼԸ ԵՒ ՓԵՐՍԱՑԻ ՊԱՏՄ ՀԱՄԱՅՆԻՆ.

1. Quel oeil n'est pas sensible au riant appareil
De l'herbe (rajeuni) et du bouton vermeil?

2. Ces beaux effets n'ont pas été (inconnu) des anciens.

3. (Nourri) à la campagne dans toute la rusticité champêtre, vos enfants y prendront une voix plus sonore.

4. J'ai (vu) la foi des contrats (banni), les lois les plus saintes (anéanti).

5. La guerre de Troie fut aussi (chanté), les combats d'Ulysse et sa sagesse furent (élevé) jusqu'aux cieux.

6. Bien souvent, dans la nuit, de subites gelées
Frappent d'un coup mortel les plantes (désolé).

7. Les anciens Grecs étaient généralement (persuadé) que l'âme est immortelle.

8. Puisse le ciel, qui lit dans mon coeur éperdu, ajouter à vos jours ceux que j'aurais (vécu).

9. Je rends (carré) une boule que les premières lois du mouvement avaient (fait) ronde.

10. Florian savait très-bien l'espagnol, il lui était doux de parler une langue que sa mère avait (parlé).

11. C'est ainsi qu'elle s'est (rendu) la dominatrice de l'Europe.

12. C'est la vérité elle-même qui lui a (dicté) ces belles paroles.

13. Ainsi, sans votre appui, les élèves de Flore
Tomberaient (abattu) à leur première aurore.

14. Les eaux se sont (pratiqué) des cours souterrains.

15. L'opulence d'une cité de commerce s'est (changé) en une pauvreté hideuse.

16. Pédro, qu'as-tu (fait) de nos montures? — Seigneur, je les ai (attaché) à la grille.

17. Mes chères richesses, qu'êtes-vous (devenu)? Hélas! je vous ai (perdu) en moins de temps encore que je ne vous avais (gagné)!

18. L'oiseau-mouche, cet amant léger des fleurs, vit à leurs dépens sans les flétrir; il ne fait que pomper leur miel, et c'est à cet usage que sa langue paraît uniquement (destiné).

19. L'ambition s'est toujours (joué) de la vie des hommes.

20. Je regrette bien les douze heures que j'ai (dormi); je les aurais (employé) plus utilement, si l'on m'avait (rendu) le service de m'éveiller.

21. La gloire des hommes doit toujours se mesurer sur les moyens dont ils se sont (servi) pour l'acquérir.

22. Les arts que les hommes ont (inventé) pour satisfaire à leurs besoins, tournent à leur gloire et à leurs délices.

23. Si la vertu et la vérité étaient (banni) de la terre, elles devraient toujours se trouver dans la bouche des rois.

24. Comme une lampe d'or dans l'azur (suspendu),
La lune se balance aux bords de l'horizon:
Ses rayons (affaibli) dorment sur le gazon.

25. Il me récitait les vers qu'il avait (fait).

26. La guerre ne se faisait point autrefois comme nous l'avons (vu) faire du temps de Louis XIV.

27. Les juges se sont (avisé) d'un singulier expédient pour lui faire avouer la vérité, qu'il avait jusqu'alors (tenu caché).

28. Vous êtes (né) dans un climat qui vous a (rendu) robustes.

29. Je les ai (cherché), vos gants, dans tous les coins, et je ne les ai pas (trouvé).

30. Ils se sont (élevé) par leurs exploits un monument impérissable.

31. Plusieurs des rois d'Egypte furent (privé) des tombeaux qu'ils s'étaient eux-mêmes (construit).

32. Quels dangers n'a pas (couru) l'Autriche pendant la tempête de vingt ans qu'elle a (essuyé)!

33. Vous êtes-vous (accordé) cette définition? où sont-ce les loups, les singes et les lions qui vous l'ont (passé)?

34. Les Français s'étaient (ouvert) une retraite glorieuse par la bataille de Fornoue.

35. Les vents que Dieu a (créé), les chaleurs qu'il y a (eu) sont des effets de sa bonté.

36. Ses regards, il est vrai, n'étaient point (enflammé)
Du courroux dont souvent je les ai (vu armé).

37. La langue latine et la langue grecque sont deux langues qui se sont longtemps (parlé), et qui ne se parlent plus.

38. Ne faites rien qui ne soit digne des maximes de vertu que j'ai (tâché) de vous inspirer.

39. Les mauvais temps qu'il a (fait) ont (nui) aux vignes, et (ruiné) beaucoup de marchands de vin.

40. La peine que s'est (donné) un auteur fait que ses écrits sont (lu) avec plaisir.

41. Les enfants qu'on a (habitué) à craindre les ténèbres se sont rarement (guéri) de la peur qu'on leur en a (fait).

42. Ne goûtons-nous pas, mille fois le jour, le prix des combats que notre situation nous a (coûté)?

43. Que de temps, que de réflexions n'a-t-il pas (fallu) pour épier et connaître les besoins, les écarts et les ressources de la nature!

44. Nos aïeux vivaient pauvres et vertueux, et mouraient dans le champ qui les avait (vu) naître.

45. Il a (retrouvé) les deux enfants qu'il avait tant (pleuré).

46. Les serpents paraissent (privé) de tout moyen de se mouvoir, et uniquement (destiné) à vivre sur la place où le destin les a (fait) naître.

47. De quoi vous êtes-vous (occupé) durant les dix-huit mois que les négociations ont (traîné) en longueur?

48. On sait assez quelles peines la sagesse du roi et du ministère a (eu) à calmer toutes ces querelles aussi odieuses que ridicules.

49. Paul s'étant rendu par hasard dans ce lieu, fut rempli de joie en voyant ce grand arbre sorti d'une petite graine qu'il avait (vu) planter.

50. Cassius ne cherchait dans la perte de César que la vengeance de quelques injures qu'il en avait (reçu).

51. Les choses longtemps (désiré) sont presque toujours au-dessous de l'idée qu'on s'en était (formé).

52. Voilà, mon fils, disait cette mère (affligé), le sujet des larmes que tu m'as (vu) verser.

53. Les secours que vous avez (imploré), Madame, et que je vous ai (vu) refuser inhumainement, vous auraient (sauvé) du danger.

54. Elle a (obtenu) toutes les grâces qu'elle a (voulu).

55. Ah! comment s'est (éclipsé) tant de gloire! comment se sont (anéanti) tant de travaux!

56. Là règnent les bons rois qu'ont (produit) tous les âges.

57. Louis XI fit taire ceux qu'il avait (fait) parler.

58. Les embarras que j'ai (su) que vous aviez ont (accéléré) mon départ.

59. Voyez combien de périls j'ai (couru) dans un jour.

60. On a eu, pour son âge et pour sa faiblesse, tous les égards qu'on a (dû).

61. Ils étaient (puni) pour les maux qu'ils avaient (laissé) faire.

62. Pluton, Neptune et Jupiter se sont (divisé) le ciel, la mer et les enfers.

63. Son administration ne répondit pas aux espérances qu'on en avait (conçu).

64. Les vengeances que j'ai (vu) exercer envers ces misérables colons, ont (jeté) l'épouvante dans mon âme.

65. Souvent les dons que la nature a (suspendu) aux arbres sont (déposé) dans de simples herbes.

66. Mais d'où viennent ces difficultés, si ce n'est du peu d'application qu'on y a (donné) jusqu'ici.

67. La conduite que j'avais (supposé) que vous tiendriez, vous l'avez (tenu), et vous en avez été (blâmé).

68. Il faut qu'ils me chantent une scène d'une petite comédie que je leur ai (vu) essayer.

69. Il n'est que trop vrai qu'il y a (eu) des anthropophages: nous en avons (trouvé) en Amérique.

70. Autour de lui étaient une multitude d'habitants que la curiosité avait (attiré) sur la place publique.

71. Triomphez, hommes lâches et cruels: votre victoire est plus étonnante que vous ne vous l'étiez (imaginé).

72. Le peu d'eau que j'ai (bu) m'a (incommodé).

73. C'est sa modestie, ainsi que son mérite, que j'ai (loué).

74. Que de jeunes gens se sont (laissé) égarer par de mauvais conseils!

75. Elle a (outragé) la religion, et les dieux l'en ont (puni).

76. Le sage ne se conduit par les lumières d'autrui qu'autant qu'il se les a (rendu) familières.

77. Ce sont les hommes, votre père, la divinité que vous avez (offensé).

78. Je ne vous parlerai point du peu de capacité que j'ai (acquis) dans l'armée.

79. J'eus une maladie assez sérieuse, (causé) par la trop grande quantité de liqueurs que j'avais (bu).

80. Pour être plus sûr de la vérité de ces deux choses, il faut les avoir (vu) s'accomplir réellement.

81. Quels obstacles a jamais (trouvé) là-dessus la volonté de ceux qui tiennent en leurs mains la fortune publique?

82. Je regrette les nombreuses années que j'ai (vécu) sans pouvoir m'instruire.

83. Les secours que vous aviez (prétendu) que j'obtiendrais, ont été illusoires.

84. C'est à l'ombre de la paix que les arts sont (né), ont (prospéré) et se sont (perfectionné).

85. Idoménée a fait de grandes fautes, mais cherchez dans les pays les mieux (policé) un roi qui n'en ait pas (fait) d'inexcusables.

86. Ce sont les sciences, aussi bien que les arts, qu'il a (cultivé).

87. Les hommes se sont (divisé) et ont été la proie des tyrans.

88. Le peu d'exactitude qu'il a (mis) dans ses comptes a (causé) sa perte.

89. Toutes les années que vous avez (croupi) dans une honteuse insouciance ont été (perdu) pour vous.

90. La renommée que Virgile décrit d'une manière si brillante, est fort supérieure à toutes les imitations qu'on en a (fait).

91. Que de feuilles d'arbres il a (fallu) pour couvrir ainsi les chemins!

92. Avant de parler des maux que les hommes se sont (fait) à eux-mêmes, voyons ceux que leur a (fait) la nature.

93. J'évitai, par une prompte fuite, une grêle de coups qui seraient (tombé) sur moi.

94. Je lui ai (lu) mon épître très-posément, jetant dans ma lecture toute la force et tout l'agrément que j'ai (pu).

95. Autant d'ennemis il a (attaqué), autant il en a (vaincu).

96. Ce ne sont point les richesses, non plus que les honneurs, qu'il a (désiré).

97. Je me laissai enlever de l'hôtellerie, au grand déplaisir de l'hôte, qui se voyait par là sevré de la dépense qu'il avait (compté) que je ferais chez lui.

98. La France se montra dans l'attitude qu'on lui avait toujours (vu) garder.

99. Combien d'hommes de génie se sont (laissé) séduire par ces puérilités qui dessèchent et qui énervent tout genre d'éloquence.

100. C'est l'affection, l'amour que Louis XII a (montré) pour ses sujets qui l'a (fait) surnommer le père du peuple.

ⵓⵔ · ⵡ ⵜ ⵖ ⴼ ⵜ ⵛ

355 — 362

ⴼⵔⵉⵏⵜ ⵜⵍ ⵔⵔⵓⵔⵔ ⵔⵉⴼⵔⵉⵏⵜ ⵏⵏⵏ ⵜⵏⵜⵉⵏⵜ ⵜⵏⵏ ⵜⵔⵏⵜ.
ⵔⵔ ⴼⵔⵉⵔⵔⵉⵏ ⵔⵓⵏⵏⵉⵏⵜ ⵔⵔ ⵜⵏⵜⵔⵔ ⵜⵏⵏ ⵛⵓⵔ, ⵔⵔ ⵜⵏⵜⵔⵔ
ⵜⵏⵏ ⵡⵔⵔⵔⵉⵏ.

1. Les arbres, de la terre agréable parure,
(Diversement) sortent des mains de la nature.

2. Ceux qui (beaucoup) ont sont obligés de (beaucoup) donner.

3. On redoute l'écueil on a fait (quand) naufrage.

4. Il n'y a point d'offense que l'homme (plus vivement) sente que le mépris.

5. Toute la doctrine des moeurs (uniquement) tend à nous rendre heureux.

6. Quand on a des défauts, il vaut encore mieux s'en (tard) corriger, que de ne s'en corriger (jamais).

7. Il faut que je vous raconte on avait (comment) empoisonné mon coeur dès ma plus tendre enfance.

8. S'enorgueillirait-on (pourquoi) de sa naissance, puisqu'elle est un pur effet du hasard?

9. Tel repousse (aujourd'hui) la misère importune,
Qui tombera (demain) dans la même infortune.

10. L'honnête homme est celui qui fait tout le bien qu'il peut, et (ne) fait (pas) de mal à personne.

11. Il dit en lui-même: O insensé! je (n') ai (pas) donc connu ni les dieux, ni les hommes, ni moi-même!

12. Je (n') osais (pas) dans mes pleurs me noyer à loisir.

13. Socrate disait qu'il (ne) savait (pas) qu'une chose, c'est qu'il (ne) savait (pas) rien.

14. Il faut user de tout avec modération, de peur que la privation (n') en soit (pas) trop sensible.

15. Malgré ce mauvais succès, ils (ne) cessent (pas) depuis de faire de nouveaux desseins sur une île si commode à leur assurer l'empire de l'univers.

16. Toute nation est faible, à moins qu'elle (ne) soit (pas) unie.

17. Un père qui (n') a (pas) inspiré à ses enfants aucun principe de religion, doit toujours craindre qu'ils (ne) tombent (pas) dans le travers.

18. Pour moi, je (ne) vois (pas) rien de plus sot, à mon sens,
Qu'un auteur qui partout va gueuser des encens.

19. On craignait à toute heure que les troupes des Tarentins (n') attaquassent (pas) les cent jeunes Crétois.

20. Nul presque de tous ceux qui m'écoutent ici (n') est (pas) content de sa destinée.

21. Quelque bonnes que soient vos raisons, je crains qu'on (ne) les écoute (pas).

22. Si on (ne) pouvait (pas) secourir le malheureux, il fallait du moins découvrir l'auteur de la violence.

23. Après les quarante énormes diamants qu'il vous a donnés, vous (ne) pouvez (pas) nier qu'il (ne) soit (pas) le plus généreux des hommes.

24. S'il se croyait offensé, que (ne) le témoignait-il (pas)? S'il (ne) cherchait (pas) qu'un prétexte pour être dispensé de récompenser une action éclatante, que (ne) restait-il (pas) tranquille?

25. Quoique, chez les anciens, les manuscrits fussent fort rares, cela (n') empêchait (pas) qu'il (n') y eut (pas) des bibliothèques immenses.

26. Il faut souvent moins de courage pour se corriger de ses défauts qu'il (n') en faut (pas) pour les avouer.

27. Aucun physicien (ne) doute (pas) aujourd'hui que la mer (n') ait (pas) couvert une grande partie de la terre habitée.

28. Ils (n') osaient (pas) faire marcher l'armée, de peur que dans la marche les Crétois et les Tarentins (ne) combattissent (pas) les uns contre les autres.

29. La religion défend que vous (n') insultiez (pas) au malheureux, et que vous (ne) lui refusiez (pas) votre assistance.

30. Doutez-vous que l'Euxin (ne) me porte (pas) en deux jours
Aux lieux où le Danube y vient finir son cours ?

31. Elle (n') a (pas) pu être pendant sa vie plus qu'elle (n') était (pas); elle (ne) peut (pas) être après sa mort moins qu'elle (n') est (pas).

32. Prends garde que jamais l'astre qui nous éclaire
(Ne) te voie (pas) en ces lieux mettre un pied téméraire.

33. (Ne) craignez (point) ici que sa bouche rebelle
(Ne) vous accable (pas) des noms d'ingrate, d'infidèle.

34. Un homme en vaut un autre, à moins que, par malheur, l'un d'eux (n') ait (pas) corrompu son esprit et son coeur.

35. Chacun de nous pense et agit aujourd'hui tout autrement qu'il (ne) faisait (pas) hier.

36. Les enfants (n') ont (pas) ni passé ni avenir, et, ce qui ne nous arrive (pas) guère, ils jouissent du présent.

37. Je (ne) doute (pas) que le successeur qui m'est destiné, (n') ait (pas) plus de talent et de capacité que moi.

38. J'ai même défendu par une expresse loi
Qu'on (n') osât (pas) prononcer votre nom devant moi.

39. Ne craignez pas qu'en vous envoyant ma pièce, je (ne) vous en fasse (pas) une longue apologie.

40. Les rochers de Thrace et de Thessalie ne sont pas plus sourds, plus insensibles, que Télémaque (ne) l'était (pas) à ces offres.

41. Je devine enfin: vous voulez me dire qu'il fait froid. Que (ne) disiez-vous (pas): Il fait froid?

42. Le capitaine n'est pas accompli, à moins qu'il (ne) renferme (pas) en lui l'homme de bien et l'homme sage.

43. Depuis l'invention de la poudre, les batailles sont beaucoup moins sanglantes qu'elles (ne) l'étaient (pas).

44. L'homme vain méprise les talents qu'il n'a pas;
Et, s'il (n') en a (pas) aucun, il les méprise tous.

45. Toute l'armée le craignait; car il était encore plus querelleur et plus brutal qu'il (n') était (pas) fort et vaillant.

46. Chacun dit du bien de son coeur, et personne (n') ose (pas) en dire de son esprit.

47. Ne doutez point, seigneur, que ce coup (ne) la frappe (pas).

48. Il marche, dort, mange et boit comme tous les autres; mais cela (n') empêche (pas) qu'il (ne) soit (pas) fort malade.

49. La Hire disait à Charles VII: Je pense, sire, qu'on (ne) peut (pas) perdre un royaume plus gaiement que vous (ne) le faites (pas).

50. L'ambition, seigneur, (n') a (pas) guère de limites.

51. Je (n') entends (pas) que le battement de mon coeur dans le repos absolu de ces lieux. Je voulus retourner en arrière, mais il (n') était (pas) plus temps.

52. La joie de faire du bien est tout autrement douce, que (ne) l'est (pas) celle de le recevoir.

53. Mais il me semble, Agnès, si ma mémoire

est bonne, que j'avais défendu que vous (ne) vissiez (pas) personne.

54. Il ne nie pas que nous (ne) puissions (pas) en sentir quelque chose.

55. Oh! que (ne) suis-je (pas) couvert de cheveux blancs, courbé et proche du tombeau, comme Laërte, mon aïeul!

56. Nous nous trompons sur le compte des autres, parce que notre imagination nous les peint tout autres qu'ils (ne) sont (pas).

57. Il (n') y a (pas) personne qui (n') entre (pas) tout neuf dans la vie, et les sottises des pères sont perdues pour les enfants.

Ի· ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

363 — 366

Նախադրութիւնը երբեմն ենթադրեալն է՝ վասն ըստ պէս-ոյն պէտ երիսը-ին·

1. Une grande âme est (au-dessus) de l'injure, de l'injustice, de la douleur, de la moquerie.

2. Remplissez vos devoirs (envers) Dieu, vos parents et la patrie.

3. Nous sommes si vains, que l'estime (de) cinq ou six personnes qui nous environnent nous amuse et nous contente.

4. Que nos politiques apprennent une fois qu'on a de tout avec de l'argent, (hormis) des moeurs et des citoyens.

5. Que de gens (par) la haine et l'orgueil séparés,
Vivraient fort bons amis s'ils s'étaient rencontrés.

6. La lecture sert (à) orner l'esprit, régler les moeurs, et former le jugement.

7. Il n'est plus temps de reprendre cette longue et ennuyeuse besogne, (malgré) les erreurs et les fautes dont elle fourmille.

8. Les cadeaux consistaient (en) bière du pays, cocos, noix gouras, citrons, yams ou riz.

9. Les plus hautes montagnes ne sont non plus capables d'altérer la figure de la terre, que quelques grains (de) sable ou gravier sur une boule (de) deux ou trois pieds de diamètre.

10. Chaque peuple à son tour a brillé sur la terre
(Par) les lois, les arts, et surtout la guerre.

ԻՍ· ՇԱԳԿԱՊ

367—375

Շաբիաներուն պիլիուն — իրիրելուն մա պահելու Ե։

1. Dieu accorde quelquefois le sommeil aux méchants, (afin que) les bons soient tranquilles.

2. Les plaintes, les regrets (et) les pleurs sont perdus.

3. Le soleil (et*) la mort ne se peuvent regarder fixement.

4. On ne peut haïr une religion qui ne prêche que la vertu, (quand) on est vertueux.

5. Pauvres, riches, savants, ignorants (et) personne n'est exempt de la mort.

6. Messieurs, la maladie vous tuera, le médecin, (ou) bien ce sera la médecine.

7. Ma santé, mon goût, (ni) mes travaux, ne me permettent de quitter ma douce retraite.

8. (C'est pourquoi) on doit toujours avoir des sujets de crainte dans la prospérité, et des motifs d'espérance dans l'adversité; la fortune est inconstante.

9. . . . La mort s'avance:
Les grands (et) les petits n'échappent à sa loi.

10. On peut dire généralement que plus les hommes sont sages, (et) plus ils sont estimés; et

*) Ա—ՅՀ ԳԻՐԼԻ—Ց ՀԼ 686 Հ—Ր—ՐԸ ԻԼ։

que plus ils sont vertueux, (et) plus ils sont indulgents pour les défauts d'autrui.

11. La douceur (et) la bonté du grand Henri, a été célébrée de mille louanges.

12. (Au surplus,) il est honnête homme; il a véritablement quelques défauts.

13. Autant il est honteux d'être asservi à ses passions, (et) autant il est glorieux de les dompter.

14. L'absence (ni) le temps n'effaceront jamais
De son coeur affligé le prix de vos bienfaits.

15. N'attendez pas, Messieurs, que j'ouvre ici une scène tragique; (je représente) ce grand homme étendu sur ses propres trophées; (je découvre) ce corps pâle et sanglant; (je fasse crier) son sang comme celui d'Abel, et (j'expose) à vos yeux l'image de la religion et de la patrie éplorées.

16. (Afin qu'on) ne puisse douter de leur bonne foi, non plus que de leur persuasion, il les oblige à sceller leur témoignage de leur sang.

17. . . . Dans ces tristes jours
La retraite (ou) le trône était mon seul recours.

18. (Quand) vous me haïriez, je ne m'en plaindrais pas.

19. Sera-t-il Dieu, table (ou) cuvette?
Il sera Dieu.

20. La vanité est si ancrée dans le coeur de l'homme, qu'un goujat, un marmiton (et) un crocheteur se vante et veut avoir ses admirateurs.

21. Si les hommes étaient sages et (s'ils suivaient*) les lumières de la raison, ils s'épargneraient bien des chagrins.

22. Moins on a de désirs, (et) moins on porte de chaînes.

*) Ա–ՋՅՒ ԳԻՒԻՒ–Ց ՀՀ 740 Հ–Ր–ԸԸ ՊԻ–։

23. A quoi bon une table servie avec somptuosité et avec profusion, (puisque) la nature se contente de peu ?

24. La bienfaisance, l'humanité, (ni) son devoir, ne lui permettaient de venir.

25. On égorge à la fois les enfants, les vieillards,
La soeur, le frère,
La fille (et) la mère.

26. Lorsqu'on a des dispositions, et (lorsqu'on) veut étudier, on fait des progrès rapides.

27. Plus je rentre en moi, (et) plus je lis ces mots écrits dans mon âme: sois juste, et tu seras heureux.

28. Un honnête homme ne doit jamais rien faire d'indigne de lui, quand il ne serait pas exposé aux regards du monde, et (quand) il n'aurait que lui-même pour témoin de ses actions.

Զ

ԶԱՆԱԶԱՆ

Ը Ն Թ Ե Ր Ց Ո Ւ Ա Ծ Ք Ն Ե Ր

Ա. ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ԿԱՐՃ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Un homme demandait à un pauvre mendiant de quoi [1] il vivait. Le pauvre lui répondit: Si vous m'aviez demandé de quoi [2] je meurs, je vous aurais répondu que je meurs de faim.

2. Un Suisse, qui dormait sur le parapet [3] d'une ville assiégée, eut la tête emportée d'un boulet de canon [4]. Un autre Suisse, témoin de l'accident [5], s'écria: Ah! que mon camarade sera étonné, quand il s'éveillera, de se voir sans tête [6]!

3. Un voleur entra de nuit [7] par la fenêtre dans la chambre d'un pauvre homme, et se mit à tâtonner [8] pour chercher quelque chose à voler. Le pauvre, qui ne dormait pas, lui dit: Mon ami, tu viens de nuit chercher quelque chose dans un lieu où je ne puis rien trouver pendant le jour.

4. Un mendiant, pour mieux exciter la charité des passants [9], s'avisa de faire le muet [10]. Un jeune homme, qui connaissait le drôle [11], lui demanda tout bonnement [12] en tirant [13] sa bourse: Y a-t-il déjà

[1] *ինչ բանով. ՚ն էլէ.* [2] *ինչ բանէ. ՚նէփէն. տես նաեւ քերակ. (747).* [3] *պարիսպ. փ՚լէ.* [4] *թ՚նդանօթի գունտ մը եկաւ գլուխը տարաւ. ըօֆ ի՚ւրէ՚ւ իէլէպ պ՚լըն՚ը ի՚օ՚ի՚ւրփ՚ւ.* [5] *եղածը տեսնելով. օլ՚ն՚ը ի՚օւրի՚ւպ.* [6] *ինքը զինքը առանց գլխու տեսնելով. պ՚լ՚ըդ օլ՚ու՚ղ՚ն՚ու՚ ի՚օւրփ՚ւյի՚ւնփէ.* [7] *գիշերով. ի՚ճի՚լէյն.* [8] *սկսաւ խարխափել, ձեռքով փնտռտել. ե՚օֆլ՚մայ պ՚ալ՚ըփը.* [9] *անցաւորներուն գութը աւելի շարժելու համար. ի՚լէն փէօ՚ն՚ե՚լէրի ղէյ՚ուէ՚ւյէ ժէրհ՚ժէ՚ի՚ի՚ ի՚ե՚ի՚ւրժ էլէն.* [10] *մուաճեց որ համր ձեւանայ. փէլ՚ուդ ի՚պի՚ փ՚ու՚րմայ՚ փ՚ուրր վէրփէ.* [11] *խարեբան. պ՚ու՚ հ՚ի՚լէպ՚ալ՚ը.* [12] *անուարքերութեամբ մը. պէ՚լ՚ի՚ ե՚ի՚ժէյէրէ+.* [13] *հանելով. ղըփ՚ուրըդ.*

longtemps que tu as perdu la parole[1]? Dès mon enfance, lui répondit le muet.

5. Un étudiant qui avait besoin de quelques livres[2], écrivit à un de ses amis pour le prier de les lui acheter, en ajoutant qu'il lui en remettrait le montant à l'occasion[3]. Cet ami négligea la commission. Quelque temps après ayant rencontré l'étudiant, il lui dit: Mon cher ami, je suis fâché de n'avoir pas reçu[4] la lettre par laquelle vous m'avez prié de vous acheter des livres.

6. Un officier Gascon demandait ses appointements[5] au ministre de la guerre; j'en ai besoin, lui dit-il, car je meurs de faim. Le ministre voyant qu'il avait le visage vermeil, lui dit que son visage le démentait[6]. Ne vous y méprenez pas[7], Monseigneur, lui dit le Gascon, ce visage n'est pas à moi[8], je le dois à mon hôte[9], qui me fait crédit[10] depuis longtemps.

7. Un officier qui avait perdu une jambe[11] dans une bataille, s'en était fait faire une autre de bois[12], parfaitement semblable à la naturelle. Quelque temps après, un boulet de canon vint lui emporter cette jambe de bois. Ceux qui étaient autour de lui, se mirent à crier[13]: Vite, qu'on fasse venir le chirurgien[14]! Non, mes amis, leur dit tranquillement l'officier, faites venir le charpentier.

[1] համր ըլլալէդ վեր շատ առեն կայ. գէլթիչ օլսաղլանգան պէրի չօփ վէքըն վ՞ր մը. [2] մէկ քանի գրքի հարկաւորութիւն ունէր. պէր գաղ էլճիստա էգզիճլասը վար ըտը. [3] ըստրկին գումարը առիթ մը պատահած առենը կը վճարեմ ըսելով. պէր գօնա-էպ վէքըսա ճէմի ափչէյի եօրէր իմ գէյէրէ. [4] կը ցաւիմ որ չընդունեցայ. ալմագըշըմա ածըր ըմ. [5] թոշակ. էօլէֆէ. [6] սուտ հանել. խալան չըգաբմագ. [7] մի խաբուիք. ալդանմայըն. [8] իմս չէ. պէնիմ գէյիլ. [9] պանդոկապետին է. լօգանըճըմգան գըր. [10] վոխ, ապառիկ տալ. վէրէ-էյէ վէրմէ. [11] ոտքին մէկը կորսընցուցած էր. այաղընըն պէրինէ էլիէմիչէգէ. [12] իրեն փայտէ ոտք մը շինել տուած էր. գէնդի-ինէ օգսանգան պէր այագ խափգըմըշ ըտը. [13] սկսան պոռալ. պաղըրմայա պաշլագըլար. [14] վիրաբոյժը կանչուի, բերել տրուի: ճէրրահ ճաղրըճըն, ներիէրիճին.

8. Certains soldats logés dans un village pendant la guerre, rencontrèrent un paysan, le battirent, et lui prirent son manteau et son argent [1]. Il alla s'en plaindre à un des capitaines [2], qui lui dit: Mon ami, quand ces soldats t'ont volé, avais-tu cet habit-là [3]? Oui, Monsieur, répondit-il. Va, dit le capitaine, sois sûr que ce n'étaient point mes gens, car ils t'auraient pris jusqu'à la chemise [4].

9. Un jeune homme de peu d'esprit [5] voulait écrire à un ami, et ne savait trop comment le faire [6]; il acheta un livre de lettres, et en trouva bientôt une telle qu'il la désirait [7]: il la copia exactement et l'envoya à sa destination [8]. Son ami, qui avait le même livre, y trouva cette lettre, et lui répondit en ces termes [9]: Monsieur, j'ai reçu votre lettre: tournez le feuillet, et vous aurez la réponse [10].

10. Joseph étant arrivé dans une ville de France avant ses équipages [11], l'hôtesse, qui était d'une humeur gaie [12], lui demanda s'il était de la suite de l'empereur [13]. — Non, répondit-il. Quelque temps après, elle entra dans sa chambre, comme il était occupé à se faire la barbe [14], et lui demanda s'il

[1] իր վերարկուն ու ըստակն առին. գոփօ-ռօ-նօ- վէ ոգ-ըէ-ինէ ուրըլար. [2] գնդապետներէն մէկուն քանքաւելու գնաց. ուէրօ-րլարըն պէրինէ ըէ+վ ԷՌՀէյէ ՒԼՌԻՒ. [3] աս զգեստս վրա՞դ էր. պո- բո-պ- է-ՌՒ-նոգ՞ ի էր. [4] մինչուկ շապիկդ ալ կ'առնէին. ՒԷօՀԷյինէ-ոէ+ ուԼԸրԼար ԸՈԸ. [5] խելքը կարճ, անմիտ երիտասարդ մը. ոգԼԸ գԸոօ, ահմագ պէր ոԷԼի գո-ՆԼԸ. [6] ինչպէս ընելիքը չէր գիտեր. նո-ԸԼ էոէ՞ճէյինէ պէլԸԷ էոէ. [7] բաղձացածին պէս նամակ մը գտաւ. ուրդէ-Լէոէյէ ՒԷպէ պէր ՀէՒՌԻէ-պ պո-Լոո-. [8] խրկելու տեղը խաւրեց. ՒԷօնէոէրէ՞ճէյէ էէրէ էօԼԼոԸ. [9] աս խօսքերով. պո- ՀինվԼ է-Լրէ. [10] պատասխանը կը գտնես. ճէվապընը պո-Լո-բոո-ն. [11] իր մարդիկներէն առաջ. ԷՌպոո-ընոգան էվվէԼ. [12] զուարթ բնութիւն մը ուներ. ըէն ՀԷԼրէպԼէ պէրէո-է էոէ. [13] կայսեր քովի մարդիկներէ՞ն ես. գրԼԸն ԷՌպոո-ընոգո՞ն մը ոԸն. [14] ածիլելու զբաղած առեն. ՌէրՉ օԼ՞յո ՀԷԼԼո-Լ օԼոո-ԼԼո- վոգԸՌ.

avait quelque emploi auprès de l'empereur [1]. — Oui, répondit le monarque, je le rase quelquefois.

11. Un paysan étant allé consulter un médecin sur une indisposition, celui-ci, après avoir examiné le mal, se mit à son bureau [2], lui écrivit une ordonnance, et lui dit, en la lui donnant: Prenez ceci demain matin, et bientôt vous vous trouverez mieux [3]. Le paysan croyant que ce papier était le remède même, s'en retourna plein de confiance [4]; et le lendemain, il l'avala de très-bon matin [5], et se trouva parfaitement guéri.

12. Un pauvre gentilhomme, hors d'état de satisfaire ses créanciers [6], disait un matin en se levant: Que le diable emporte [7] tous ceux qui viendront aujourd'hui me demander de l'argent. A peine avait-il fini ces paroles [8], qu'il entendit frapper à sa porte [9]: il ouvre, et voit entrer quatre de ses créanciers, qui commencent à lui demander s'il les avait encore oubliés. Je vous jure, leur dit le gentilhomme, que je pensais à vous il n'y a qu'un instant [10].

13. Un soldat ivre ayant rencontré son général à cheval [11], l'arrêta, et prenant le cheval par la bride [12], il lui demanda quel en était le prix [13]. Le général, voyant dans quel état il était, le fit conduire dans une maison, où on le mit coucher [14]. Le lende-

[1] կայսեր քովը պաշտօն մը ունի՞ս. գրաւբեր խանգիպա պէր մանաւորը, իւզիրին վա՞ր մը. [2] գրասեղանին առջին նստեցաւ. խաղբախանէնին էօնէնէ օրուբպոս. [3] շուտ մը կ' աղէկնաս. լաֆըճափ էյիլէնէբսին. [4] մեծ յուսով ետ դարձաւ. պէօյիւթ իւիպ էլէ կէբէ բէօնդիւս. [5] առտուանց կանուխ կըլլեց. ասպահլայն էբէէն իւրուբպոս. [6] չկըրնալով պարտատէրներուն հատուցանել. պօրճ ասհիպլէբէնէ պօրճունու էօբէմէյէ գոպէլէյէրի օլմայըպ. [7] սատանան տանի. ղէյրան կէօրէբսէն. [8] աս խօսքս լմընցընելուն պէս. պու ասէօղլէբէ պէրէբէր պէրէբմէղ. [9] դուռը զարնել. գափուսունու լալմափ. [10] քիչ մը առաջ ձեր վրայ կը մտածէի կոր. պէր ասղ եվէլ սէղէ բէլէնէյօր ասբում. [11] ձիու վրայ. ան ըլա. [12] ձին սանձէն բռնելով. անը կէդինբէն ղուրղուպ. [13] բինն ի՞նչ է. պէհասը նէ՞ պէր. [14] պառկեցուցին. խոնըբըլար.

main le général fut [1] lui demander ce qu'il voulait lui donner de son cheval [2]. Monseïgneur, lui répondit le soldat désenivré [3], celui qui voulait l'acheter hier au soir, s'en est allé de bonne heure ce matin [4].

14. Un jeune sot qui ne savait ni A ni B [5], avait reçu en présent [6] un beau livre. Pour en faire parade [7], il le porta à l'église et se donnait [8] l'air d'y lire avec beaucoup de dévotion. Malheureusement un jeune homme qui était derrière lui, s'aperçut qu'il tenait son livre à rebours [9]. Monsieur, lui dit-il, excusez, s'il vous plaît, la hardiesse que je prends de vous demander [10], pourquoi vous tenez votre livre à rebours? C'est que je suis gaucher [11], répondit le jeune sot.

15. Un docteur fort occupé dans son cabinet, vit entrer une petite fille qui lui demanda du feu. Mais, lui dit le docteur, tu n'as rien pour l'emporter; et pendant qu'il cherchait un vase, la petite fille s'approche de la cheminée, prend un peu de cendres froides dans sa main, et met quelques charbons pardessus.[12]. Le docteur en fut tellement surpris [13] qu'il jeta un de ses livres par terre, en disant: Avec toute ma science je n'aurais pu trouver cet expédient si naturel.

16. Un gentilhomme, absent de sa patrie depuis un certain temps, rencontra un paysan de ses

[1] գնաց. ելավ. [2] ձիուն ի՞նչ կու տայ. ասիկա նէ՞ վեբեբ. [3] սթափած, խելքը վրան եկած. այլմըլ, այբի. [4] աս առաւոտ կանուխ գնաց. պա՜ սապահ երթեն ելավ. [5] ամենեւին կարդալ չէր գիտեր. հիչ օգա՜մագ պէլմէդ էրէ. [6] պարգեւ. հէդէյէ. [7] ցուցընելու, ցոյց ընելու համար. կէօռնէրէչ, սորըչ եռմէ էչէն. [8] կը ձեւանար. ռաւլայօր սա՜պա՜. [9] գլխիվայր կը կարդար. ռէվռմա՜չ սա՜պա՜. [10] կ' ազաչեմ թողութիւն տուր յանդգնութեանս որով կը հարցընեմ. ախ՜ալ ենդէյէմ ճէսուրենիք ասիկ էդէբինիչ. [11] ինչու որ ձախլիկ եմ. սօլագ օլսա՜ղ՜ էչէն. [12] վրան. իսկի՜նէ. [13] ասոր վրայ անչափ զարմացաւ. պա՜նա օ գապար ռէաճճէ՜պ էռէբ.

environs [1], et après différentes questions sur son pays, il lui demanda s'il y avait toujours autant de fous qu'autrefois [2]. — Vraiment non, Monsieur, lui répondit le paysan, il n'y en a plus autant que quand vous y étiez [3]. Le gentilhomme sentit tout le piquant de cette réponse [4], et loin de s'en fâcher [5], il dit au paysan: Tu ne me parais pas être de leur nombre [6].

17. Un gentilhomme voyageait avec son valet de chambre; celui-ci s'endormit sur son cheval, et perdit le manteau de son maître. Le gentilhomme tournant la tête, le vit chanceler, et n'apercevant plus son manteau, il lui crie d'une voix qui marquait son mécontentement: Jean, où est mon manteau? je gage [7] que vous l'avez perdu! Le valet ne le voyant plus, dit: Moi je ne gage pas, Monsieur, car je suis sûr que vous gagneriez.

18. Un jeune prince âgé de sept ans [8], réunissait à beaucoup de gentillesse infiniment d'esprit [9]: il était un jour l'objet de l'admiration de toute une société [10]: un vieux capitaine, témoin des louanges qu'on lui donnait [11], dit d'une voix assez haute: Les enfants qui ont tant d'esprit dans un âge si tendre [12], en ont souvent peu quand ils sont grands [13]. Le jeune prince qui l'avait entendu, lui repartit sur le même

[1] իր մօտ տեղերէն դեղացի մը. ինծի պէտք էօյլե–. [2] առջինին չափ. եվվելէի գոպար. [3] քուկին հոն եղած ժամանակիդ չափ չկայ. պէնին օնդա օլսա–ղը–ն վրգըն գոպար էօգ պո–ր. [4] խօսքին ուր դպչիլը իմացաւ. պէօվէ–ն նէ–ինէնէ ողնոպը. [5] չէ թէ մինակ չբարկացաւ, հապա. պարըմմոպան մաոպէ. [6] անոնցմէ. օնլարդան. [7] դրաւ բռնել. պէս ըռա–ըմոպ. [8] եօթը տարեան. եէպէ եաշընդա. [9] շատ քաղաքավար ու շատ խելացի էր. չօգ լրնէֆ վէ չօգ ֆիզաւելնէ իպէ. [10] բոլոր մէկ ընկերութիւնը վրան կը զարմանար. պէր ճեմլէ–էն իլինդէ հեր էս–ը էրբէնէ ըռլը գա–լըր ըդը. [11] անոր սրտաճ գովեաններըը լսելով. օնա վէրիլէն ճեդհլէրի իլինդէյինդէ. [12] պզտիկութեան աաեն. էս–լէ–էլէ–էլերինդէ. [13] մեծցած աաեննին քիչ խելք կ' աունենան. պէօյէ–դէ–էլէրի վրգըն սգըլլարը գը–ա օլ–ր.

ton [1]: Monsieur le Capitaine, il faut que vous ayez eu infiniment d'esprit dans votre enfance.

19. Pendant qu'on achevait de bâtir [2] le Pont-Neuf à Paris, les entrepreneurs virent un homme occupé à mesurer le pont sans rien dire à personne. Ils le prirent pour un architecte [3], et l'invitèrent à dîner avec eux. Après le repas, ils le prièrent de leur communiquer ses idées [4], qui pourraient sans doute perfectionner leur ouvrage. Je pense, leur dit-il, que vous avez été fort sages de bâtir ce pont en large [5]: car, si vous vous y étiez pris en long, vous n'en seriez jamais venus à bout [6].

20. Un tailleur de Samarcande, qui demeurait à la porte de la ville attenante au cimetière [7], avait dans sa boutique un pot de terre pendu à un clou, dans lequel il jetait un petit caillou toutes les fois qu'on portait un corps mort en terre [8]; et à la fin de chaque mois il comptait les cailloux, pour savoir le nombre des morts. Enfin il mourut lui-même. Quelque temps après, quelqu'un qui ignorait sa mort, voyant la boutique fermée, demanda ce qu'il était devenu [9]? Un des voisins répondit: Le tailleur est tombé dans le pot, comme les autres.

21. Un pauvre Gascon, qui n'avait qu'un petit habit d'été, se promenait en hiver sur le Pont-Neuf à Paris. Le roi qui passait en carrosse [10], fort surpris

[1] նոյն ձայնով. նոյն եղանակաւ. ο ոէս էլէ. ο ի՞ուրդ ըլ. [2] կը լմընցընէին. պէ՞ի՞ր+է՞ր վ՞ֆըլ. [3] ճարտարապետ մը կարծեցին. ճէյմար ղանն է՞ի՞վէր. [4] իր խորհրդները, կարծիքը իրենց հաղորդելու. էնդէ ֆէյտ՞ըը ծ՞ըրա պէյտն է՞ի՞ն փէյէ. [5] լայնքին. էնինէ. [6] թէ որ երկայնութեան կողմը բռնելու ըլլայիք նէ, երբեք չէիք կրնար գլուխ հանել. պոյ՞նա փօղր՞՞ ՞ըմըզ օլայր՞ընըզ, պ՞ըլա ըզֆ՞ր՞մ՞զ ը՞ր՞ընըզ. [7] գերեզմանատան կից եղող դրան քովը. ճէղրըզը է՞ֆըն, պէ՞ի՞ըէ+ օլն ֆ՞ֆո՞՞նո՞ն է՞անընդ՞ա. [8] ամէն անգամ որ մարդ մը թաղելու կը տանէին. հէր պէր կէօմէյէ ա՞ֆմ կէօ՞ի՞՞ր՞ֆ՞+էրինէ. [9] հարցուց որ ի՞նչ եղած էր. նէ՞ օլ՞ո՞՞ փէյէ ո՞ր՞ո՞՞. [10] կառքով կ'անցնէր. ա՞ր՞պայըն կէէր է+էն.

de le voir en cet état [1], le fit appeler, et lui dit: Mon ami, d'où vient que [2] tu te promènes avec un petit habit, aujourd'hui qu'il fait un froid si rude [3], que j'ai peine à le supporter [4], quoique j'aie une bonne fourrure. Sire, répondit-il, si Votre Majesté faisait comme moi, elle n'aurait pas froid [5]. Et comment fais-tu donc? reprit le roi. Sire, repartit le Gascon, je porte tous mes habits sur moi.

22. Un paysan alla chez son voisin [6], pour le prier de lui prêter son âne. Le voisin qui n'y était pas disposé [7], lui répondit qu'il était bien fâché de ce qu'il ne l'avait pas demandé plus tôt [8], et qu'il l'avait prêté à un autre. Comme il s'excusait ainsi [9], l'âne se mit à braire. Ah! dit le paysan, voilà votre âne qui assure que vous l'avez prêté à un autre; il faut avouer que vous êtes fort obligeant [10]! Je vous trouve bien singulier [11], lui répliqua le paysan, de croire plutôt mon âne que moi-même [12].

23. Un petit garçon ayant un jour demandé de la viande à table [13], son père lui dit qu'il n'était pas honnête [14] d'en demander, et qu'il devait attendre qu'on lui en donnât. Ce pauvre enfant voyant que tout le monde mangeait, et qu'on ne lui donnait rien, dit à son père: Mon papa, donnez-moi, s'il vous plaît, un peu de sel. Et qu'en veux-tu

[1] անանկ վիճակի մէջ տեսնելով զարմացած. ծոռ- պո- հուլտէ կէօրթէ-յէ-նոթէ լաչըպ. [2] ինչո՞ւ. նէ՞կէն. [3] անանկ սաս- տիկ ցուրտ է որ. եօյլէ թէ-թէն ասո-գ պո-ր թէ. [4] հագիւ կըը- նամ կոր դիմանալ. կի-ճպէլա պոյանա պէկէյօր ա-մ. [5] չէ՛իք մսեր. է-կէ-մէդ էթինէդ. [6] դրացւոյն տունը գնաց. գօմշու-սու-նու-ն եվինէ կիլթէ. [7] կամք չունէր, չէր ուզեր. կէօյնէ- եօդ ա-պո-, է-րիէ-մէդ էթէ. [8] կը ցաւիմ որ առաջ չուզեցիր. եվվել էրիէ- մէթեյինէ աճըր ը՛մ. [9] ինքը զինքը սանկ ջաստպովելու առեն. թէնթինէ պէօյլէ էրիէլը էրիթեյէ վըճըն. [10] շատ բարերար ես. պօղրա-սու- ղօճ եյլէթպոր ա՛ըն. [11] զարմանալի մարդ մըն ես. չաչըճաճ պէր ապամ ա՛ըն. [12] իզմէ աւելի իշուս կը հաւտաս. պէն- պէն գէյսթէ եչէյմէ ինանըյօր սա-ն. [13] սեղանի վրայ. սա-ֆրա է-րիէ-նոթէ. [14] չվայլեր. էթիըմսըզ.

faire [1]? lui demanda le père. C'est pour le manger avec la viande que vous allez me donner [2], répliqua l'enfant. Le père s'apercevant alors que le pauvre petit avait été oublié, lui donna de la viande sans qu'il en demandât.

24. Un filou voyant entrer un marchand à la comédie, le suivit, espérant lui attraper [3] les beaux boutons d'or qu'il avait à son habit de velours; et pour mieux y réussir [4], il se plaça derrière lui. Sur la fin du premier acte [5], il se mit à couper l'habit, pour avoir les boutons. Le marchand s'en apercevant, tira tout doucement [6] un couteau de sa poche, et prit si bien son temps [7], qu'il coupa l'oreille au filou [8], qui se mit à crier: Mon oreille! mon oreille! Le marchand de son côté [9] cria: Mes boutons! mes boutons! Tenez, voilà vos boutons, dit le filou. Tiens, voilà aussi ton oreille, lui répondit le marchand.

25. Un paysan voyant que les vieillards, quand ils veulent lire, se servent de lunettes [10], alla en acheter à la ville voisine. Il s'adressa pour cet effet [11] à un lunettier, qui lui en mit une paire sur le nez [12]. Le paysan prit aussitôt un livre, et l'ayant ouvert, il trouva qu'elles ne valaient rien [13]. Le marchand lui en donna quelques autres paires, et des meilleures

[1] ի՞նչ պիտի ընես. նե՞ ես ուզես. [2] ինծի տալու մսուզդ. պանա վէրջնէ եըինէ. [3] յուսալով որ անկից յափշտակէ, ձեռք ձգէ. ալմաք, էլէ կէլէրմէ ի-հիւթ էլէ. [4] աղէկ յաջողցընելու համար. էյնէ պալա ըզբարմաք էլէին. [5] երբ որ առջի մասը լմընալու վրայ էր. իւր հիւսէնին ուզ ըսուֆլարընդա. [6] կամաց ցուկ մը հանեց. խավլճաճըք ըզբարդը. [7] ժամանակը անանկ աղէկ յարմարցուց որ. էօյլէ պէր ըսվընա կէրիւթէ էր. [8] գողին. էան էսնինէն. [9] ան դիէն վաճառականն ալ. էօրնէգնէն պուլէրկէան պա. [10] աչքնոց կը գործածեն. կէօզլէ-ի գո-ըլընըրըր. [11] ասոր համար գնաց. պունուն էլէն կէրիթէ. [12] քթին վրայ աչքնոց մը դրաւ. պո-ընա պէր կէօզլէ-ի գօպա. [13] որոշեց որ բան մը չեն արժեր. պէր ըէյէ խարտաղ գէյէ գարար վէրթէ.

qu'il pût trouver dans sa boutique[1]; mais le paysan n'en lisait pas mieux[2]. Le lunettier impatienté lui dit enfin avec humeur[3]: Mon ami, vous ne savez peut-être pas lire? Pardi! dit le paysan, si je savais lire, je n'aurais que faire de vos lunettes[4].

26. Un gentilhomme Gascon entièrement dénué d'argent[5], ayant appris qu'un aubergiste venait d'être condamné à dix écus d'amende[6], pour avoir donné un soufflet[7] à un autre gentilhomme, alla se loger chez cet aubergiste, et passa[8] trois ou quatre jours chez lui, en sorte que son compte se montait à six écus[9]. Lorsqu'il vint prendre congé[10] de l'hôte, celui-ci lui observa[11] qu'il n'avait pas encore payé et le pria de le satisfaire. Mon cher Monsieur, lui dit le Gascon, je n'ai pas le sou[12]: si vous voulez être payé[13], donnez-moi un soufflet, et rendez-moi mon reste[14]. Un soufflet, comme vous savez, vaut dix écus et je n'en dois que six.

27. Un jeune homme avait lassé la patience[15] de son père par sa désobéissance. Le père le punit un jour si rudement qu'il lui fit plusieurs blessures à la tête[16]. Il fit venir le chirurgien, et lui dit de ne rien épar-

[1] *խանութին մէջ եղածներուն ամենէն աղէկներէն. փո-փո-խանակ պո-ըո-նա-լարը են էյլէրինդէն.* [2] *սով ալ չէր կըրնար կոր կարդալ. օգուտ չըրին. պո-նլար ըլ-ա օֆո-յա-յօր ո-պո-. ֆայտէ էրնէտէ.* [3] *բարկութեամբ մը. էօրտէ էլէ.* [4] *քու աչքնոցներդ ի՞նչ պիտ'որ ընէի. ինծի-ւլէրինէ նէ՞ եթեճէյիտի՛.* [5] *ամենեւին բաւական չունենալով. հէչ թուրսը օլմայարաք.* [6] *տասը սկուտ տուժելու դատապարտուած էր. օն րիւլ ճէրիմէ վէրմին պէյէ հի-տ՛ օլմա-լ ո-պո-.* [7] *ապտակ մը զարնելուն համար. պէր ըօֆըլ վո-րտո-ղո- էլին.* [8] *անցուց. ծնաց. կէչիրտի. ֆուրը.* [9] *անանկ որ հաշիւը, պարտքը վեց սկուտի կը հասնէր. չէօյլէ ֆէ հի-ա-ապը, պօրճա- ալըը րիւլ եկինէչէ էտի.* [10] *հրաժարելու, ծնաս բարով ըսելու եկաւ նէ. ա-օն ա-էլմը վէրմէյէ, վէրա-լըմայա կէլտէյի-է.* [11] *խմացուց. ըսաւ. աղնըրը. պէտի.* [12] *ըստակ մը չունիմ. պէր ա-փէնտ՛ էօֆ.* [13] *ըստակդ առնել կ'ուզես նէ. ֆուրանը ալմաֆ էտինէրսէն.* [14] *ծնացածը տուր. ֆալանընը վէր.* [15] *համբերութիւնը հատցուցած էր. ա-ապըընը ընի-տէնիչ էտի.* [16] *դլուխը քանի մը տեղէն վիրաւորեց. պալընը պէր ֆալ էէրտէն էտրալտը.*

gner [1] pour le guérir. Le fils voyant qu'il en coûtait beaucoup [2] à son père pour le faire panser, disait en lui-même qu'assurément il se garderait bien [3] de le battre à l'avenir; mais le père le tira bientôt de son erreur [4]. Quand il fut guéri, il demanda au chirurgien, en sa présence [5], ce qu'il lui devait. Trente écus, lui répondit-il. Les voilà, lui dit le père, et en voici encore trente pour la première fois qu'il aura envie d'être battu.

28. Deux petits garçons trouvèrent une noix sous un grand arbre près de leur village. — Elle est à moi [6], dit Pierre, car c'est moi qui l'ai vue le premier. Non, elle m'appartient, reprit Bernard: car c'est moi qui l'ai ramassée [7]. Là-dessus s'engagea entre eux une violente querelle [8]. Je veux vous mettre d'accord [9], dit un jeune homme qui passait justement par là. Il se plaça au milieu des deux petits garçons, cassa la noix et dit: L'une des coquilles [10] appartient à celui qui, le premier, a vu la noix; l'autre sera pour celui qui l'a ramassée. Quant à l'amande, je la garde pour prix du jugement que j'ai porté [11]. Ceci, ajouta-t-il en riant, est le dénouement habituel de la plupart des procès [12].

29. Un poëte alla un jour voir un gentilhomme, qui, l'ayant vu à la porte, dit à la servante assez haut pour que le poëte l'entendît [13]: Dites-lui que je n'y

[1] բանի մը չհնայէ. ամէն միջոց ի գործ դնէ. պէր չէ երէչ-
ւէն. հէր ելլոպէն ւելնի ելլուին. [2] ծանրի կը նստէր. չոչ-
օղո-բո-բ ո-պո-. [3] պիտ' որ զգուշանայ. ո-փընըբ. [4] սխալիլը
իմացուց. խանըլըըղընը պո-յո-բպո-. [5] իր առջեւը. ընդ-նդէ.
[6] իմն է. պենի՞ պէր. [7] գետնէն առնել, վերցընել. էբպէն ա-
մա՛ֆ, գալըբմա՛ֆ. [8] աստվ միչերինին մեծ կռիւ մը ծագեցաւ.
պո-նպան էլլերինդէ չորը- պէր գովը գօֆպո-. [9] հաշտեցընել.
միաբանել. ո-ւ-ղ էլնէֆ. պորըըբմա՛ֆ. [10] փեճեկ. գապո-ֆ.
[11] կտրած դատաստանիս վարձքին համար. ֆէոփէյի՞ չէրիւ-ր էլլին.
[12] դատաստաններուն սովորական վերջը աս է. ալէո-եվէյէ պո-
վըլըրըն ոօնո- պո- պո-բ. [13] բանաստեղծը լսելու չափ. չէր
էլէրեպիլէճէֆ գոպոբ.

suis pas. La servante le lui dit, et il se retira. Quelques jours après, le gentilhomme se présenta à la porte du poëte, pour lui rendre visite, et le consulter sur quelques affaires. Le poëte, sans ouvrir la porte, lui cria: Je n'y suis pas. Comment, repartit le gentilhomme, vous me parlez, et vous n'y êtes pas? Parbleu, reprit le poëte, vous ne voulez pas m'en croire moi qui vous parle, j'ai pourtant bien cru dernièrement votre servante! Sachez, Monsieur, que je suis chez moi, mais non pas pour vous.

30. Un filou se glissa[1] dans une maison où il y avait beaucoup de pensionnaires, déroba adroitement trois manteaux et s'en alla. En descendant l'escalier il rencontra un étudiant qui était aussi en pension dans cette maison[2]. Celui-ci, étonné de voir tous ces manteaux, lui demanda où il les avait eus[3]? Ce sont les manteaux de quelques-uns de ces messieurs qui me les ont donnés à nettoyer, répondit froidement[4] le filou. Eh bien, nettoyez aussi le mien, lui dit l'étudiant, en lui donnant son beau manteau, car le collet en a grand besoin; mais, ajouta-t-il, il faut que vous me le rapportiez pour trois heures[5]. Je n'y manquerai pas[6], dit le filou, et il s'en alla avec les quatre manteaux qu'il n'a pas encore rapportés.

31. Un gentilhomme ayant du monde à dîner[7], chargea son domestique du soin de servir. Que nous apportez-vous? lui dit son maître, en lui voyant mettre sur la table un plat couvert. Monsieur, c'est

[1] սպրդեցաւ. կամացուկ մը մտաւ. ո՜ւռւ՜լ ո՜լ՝ ելլոփ. [2] որ ան տունը ըստրկով կը բնակէր ու կը սովրեր. ՝յլըղլ՝ ելճելի է՜նդէ՜ղլէ՜ օ եվրե օլո՜ւրո՜ւ ո՜ւռո՜. [3] ուսկից գտած էր. ներբեռն պո՜լմո՜լ ո՜ւռո՜. [4] առանց այլայլելու. լուղըմայոռֆ. [5] մինչուկ ժամը երեք. ռռոլ է՜լէռֆէ+. [6] չեմ պակսիր. գլխուս վրայ. էհմալ էլիմ՛. պոլ է՜ոլի՜նէ. [7] ճաշին մարդ ունենալով. էօյլեն էհմէյինռֆէ ֆ՜ռռֆէլէ օլռռֆ.

un poulet fricassé, répondit le valet. Quand la compagnie se fut retirée, il appela le domestique, et lui dit: Jean, vous n'avez guère d'esprit; quand je vous ai demandé ce que vous apportiez, vous m'avez répondu: C'est un poulet; ne pouviez-vous pas dire: Ce sont des poulets, et employer le pluriel? Vraiment, vous m'avez fait bien peu d'honneur[1]. Quelque temps après, comme il traitait encore quelques-uns de ses amis[2], son valet servit un plat de boulli. Son maître lui demanda: Que nous apportez-vous, Jean?—Celui-ci, se souvenant de la leçon qu'il avait reçue, répondit: Ce sont des boeufs, Monsieur.

32. Mr. de Thugut ayant été envoyé par l'empereur d'Allemagne en Pologne avant le partage de ce royaume, fut, le jour de son audience chez le roi, introduit[3] dans un salon, où voyant un homme gravement assis, entouré de seigneurs polonais respectueusement debout devant lui, il le prit pour le roi et commença son compliment. C'était le comte Stackelberg, ambassadeur de Russie, qui ne s'empressa pas de le tirer d'erreur[4]. Thugut, instruit ensuite de la méprise[5], en fut piqué[6]. Le soir faisant sa partie[7] avec le roi et Stackelberg, il joue une carte en disant: Roi de trèfle[8]! Vous vous trompez, lui dit-on[9], c'est le valet[10]. L'Autrichien feignant de s'être mépris[11], s'écria en se frappant

[1] ինձի պատիւ չըրիր. պատիւս վար առիր. լանըմ, իւլէ-ըիմ նօթսան իէրիյորին. [2] քանի մը բարեկամներուն սեղան կու տար. պէր փօլ փօռլարընը իէմէյէ փուէրի էրիդի էտի. [3] թագաւորին առջեւը ելլելու օրը, տարին. փոփլահըն էօնիէնէ ըբէ-ճաղը կու-ն, կէօրիւ-էտի-լէր. [4] որուն հոգը չեղաւ, չուզեց սխալմունքը իմացընել. էռնըլըընը փոյօրմալը հաճելը օլմադը. [5] սխալմունք. էռնըլ. [6] սիրտը նեղացաւ. ճանը ըբէըլմէ. [7] խաղ խաղալով. օյնօդըղը վէբըն. [8] սպաթիի թագաւոր. ըբէռնի ղոհլըսը. [9] կը սխալիք կոր ըսին. էռնըլըյօր սոռնօղ փէռիլէր. [10] պատանին է. պաճափ փըր. [11] սխալած ըլլալ ձեւացընելով. էռնըմըլ կիպի կէօրիէրէրէ.

le front[1]: Ah, Sire, pardon! c'est la seconde fois qu'il m'arrive aujourd'hui de prendre un valet pour un roi[2]. Stackelberg, quelque prompt qu'il fût à la repartie[3], ne put que se mordre les lèvres[4].

33. Le plus beau cheval d'un paysan fut volé une nuit dans son écurie. Il se rendit à un marché aux chevaux, qui se tenait à quinze lieues de là[5], dans l'intention d'en acheter un autre.

Il fut bien surpris d'y reconnaître sa bête parmi celles qui étaient exposées en vente[6]. Il la saisit aussitôt par la bride[7], en s'écriant: Ce cheval m'appartient[8]: il y a trois jours qu'on me l'a enlevé[9]. Vous vous trompez, mon cher ami, dit fort poliment celui qui voulait vendre l'animal. Il y a plus d'un an que j'ai ce cheval; ce n'est pas le vôtre; mais il se peut[10] qu'il ait quelque ressemblance avec lui.

Le paysan mit vite ses deux mains sur les yeux du cheval, en s'écriant: Eh bien, si l'animal vous appartient depuis si longtemps, dites-moi donc de quel oeil il est borgne[11]. L'autre, qui était vraiment le voleur du cheval, mais qui ne l'avait pas examiné en détail[12], resta tout interdit[13]. Cependant comme il devait dire quelque chose, il répondit au ha-

[1] ձեռքը ճակատը զարնելով. ելլինէ աննըման վշտագին. [2] այսօր երկրորդ անգամն է որ ծառայ մը թագաւոր կը կարծեմ. պա՜ պէօյնէն էփինճէ փեֆա փըր էն խըզըճխեաբը ֆոփէլահ եէրինէ գօյօր ա՜մ. [3] որչափ պատրաստաբան ալ էր նէ. նէ ֆոփոր հաղըր ճեվապ էտէ էսէ փէ. [4] պրկունքները խածաւ ու մնաց. փո՜փոֆլըրընը ըզբրդը ֆալը. [5] տասնուհինգ մղոն հեռու ձիու վաճառանոց մը գնաց. օն պէշ ճիլ ա՜լաֆ պէր սի ֆալըրընա կիներէ. [6] ծախու դրուածներուն մէջ. ասիըլացափլարը իլինէր. [7] անմիջապէս սանձէն բռնեց. անէփ եա՜լարընդան նա՜հափա՜. [8] իմն է. պէնիմ փէր. [9] երեք օր է որ գողցան. պէնդէն ալափըֆլարը եա՜ կիա՜ օլա՜յօր. [10] կըրնայ ըլլալ որ. ֆալէ էն. [11] որ աչքը կոյր է. հա՞նկի կէօզէ՜ էօր փո՜ր. [12] աղէկ մը, մանրամասնաբար. հէր պէր նարափընը. [13] ապշեցաւ մնաց. լալ ֆալը.

sard[1]: C'est de l'oeil gauche. Vous n'y êtes pas[2], dit le paysan: l'animal n'est pas borgne de l'oeil gauche. — Ah! s'écria le fripon, je me suis trompé; c'est de l'oeil droit qu'il ne voit pas[3].

Alors le paysan découvrit les yeux du cheval, en disant: Il est évident maintenant que tu n'es qu'un fripon et un menteur. Regardez, vous autres, le cheval n'est nullement aveugle. J'ai fait ces questions seulement pour mettre le vol au jour[4]. Tous les assistants se prirent à rire et à battre des mains[5], en s'écriant: Attrapé! attrapé! Le voleur, obligé de rendre le cheval, fut emprisonné, et subit la punition qu'il avait méritée.

34. Quatre chevaliers d'industrie[6] ayant fait bonne chère[7] dans une auberge, demandèrent l'état de la dépense[8]. Le garçon revient et le leur apporte. Le premier fait mine de mettre la main à la poche[9]; le second le retient et dit qu'il veut payer; le troisième fait la même grimace[10]; le quatrième enfin dit au garçon: Je vous défends de prendre l'argent de ces messieurs, c'est moi qui paierai. Comme aucun ne voulait céder[11]: Il y aurait un moyen de nous accorder[12], s'écria l'un d'entre eux; Monsieur permettra que nous lui bandions les yeux[13],

[1] ըստ պատահմանն պատասխանեց. բոլոր ճիշդ է. [2] չգիտցար. պիտի ըսես. [3] այլ աչքը չտեսներ. սուտ ինչու՞ ինչո՞ւ. [4] գողութիւնը դուրս հանելու համար. իրաւունքը օրինաց չըճարմտի էին. [5] սկսան ծիծաղիլ ու ձեռք զարնել. ին-իւ-ով եւ վո-րմայս պաշտօնէին. [6] ճարպկութեամբ ապրող, խարեբայ մարդիկներ. ֆէնտ էլ ինդիւստրի, գօլանդրիճը սպոմլոր. [7] աղէկ մը ուտել խմելէն ետեւ. էյի եէյիլ էլրէտէն ուօնրա. [8] ծախքին հաշիւը. մատրաֆըն հէսապընը. [9] ձեռքը գրպանը խոթել կը ձեւացընէ. եվինի ճեպինէ ուօփմա ինօմիէրէր. [10] նոյն ձեւը կ'ընէ. եօյնէ եէրէր, օ եօնա- նա-նար. [11] որովհետեւ մէկը չէր ուզեր յաղթըւիլ, հաւանիլ. հէչ պէրէպէ փէ ալի օլմադ իմկանսըզընտէն. [12] մէջերնիս միաբանելու միջոց մը կըրնայ ըլլալ. էլէվլէր սուս օլմայս պէր եօլ օլապիլիր. [13] աչքները կապենք. ինօշլէրինէ պուլայսըն.

dit-il, en montrant le garçon d'auberge; celui de nous qu'il prendra, paiera l'écot[1]. Cette proposition est acceptée. On bande les yeux au garçon; mais tandis qu'il les cherche en tâtonnant dans la chambre, les filous défilent l'un après l'autre[2]. L'aubergiste monte; notre colin-maillard[3] le saisit, et croyant tenir un des quatre fripons il s'écrie: Ma foi, ce sera vous qui paierez l'écot.

35. Trois voyageurs trouvèrent un trésor en chemin, et le partagèrent. Ils continuèrent leur route en s'entretenant de l'usage qu'ils feraient de leurs richesses[4]. Comme leurs vivres étaient consommés[5], ils convinrent[6] qu'un d'entre eux irait en acheter à la ville, et le plus jeune se chargea de cette commission[7]. Il se disait en chemin: me voilà riche[8]; mais je le serais bien davantage[9], si j'avais été seul, quand le trésor s'est présenté. Ces deux hommes m'ont enlevé mes richesses; ne pourrais-je pas les reprendre? Cela me serait facile; je n'aurais qu'à empoisonner les vivres que je vais acheter[10]. A mon retour, je dirais que j'ai dîné à la ville; mes compagnons mangeraient sans défiance, et ils mourraient. Je n'ai que le tiers du trésor, et j'aurais le tout. Cependant les deux autres voyageurs se disaient: nous avons été obligés de partager le trésor avec ce jeune homme; sa part aurait augmenté les

[1] բոլոր ըստակը. պէ–ռէ–ն խաղը. [2] մէկիկ մէկիկ կամացուկ մը դուրս կ' ելլեն. ուր ուրս խավչճաճը փըլորը ըբէ–ռըլոր. [3] աս մեր աչք կապուկ խաղացօղը. պու– պէչի՞ ինօչ գ–փ–ռաճա օյ–նայան ա–լոգ. [4] հարստութիւննին ինչպէս գործածելիքներնուն վրայ. ռ–լըլորընը նէ ն–ուղ գ–ա–լըանաճ–գըլորընըն է–չէրինէ. [5] կերակուրնին լմընցած ըլլալով. եէյէճէ+լէրէ պէռիչ օլմայլա. [6] տես քերակ. (542). [7] աս գործքս վրան առաւ. պու– իչի է–չէրինէ ուլը. [8] ահաւասիկ հարստացայ. իչինէ չէնիւինլէնդի՞. [9] բայց աւ աւելի հարուստ կ' ըլլայի. լոգին պահ– չէյապէ չէնիւին օլա–ր ա–պա–ռ. [10] գնելու կերակուրներս մինակ թուռնաւորելը հերիք է. ուճա–չը՞ եէռ+լէրէ չէհիրլէռ+ եվ վէրէր.

nôtres, et nous serions véritablement riches. Il va revenir; nous avons de bons poignards. — Le jeune homme revint avec des vivres empoisonnés. Ses compagnons l'assassinèrent; ils mangèrent, moururent, et le trésor n'appartint à personne.

36. Un filou ayant grand'envie de se procurer [1] une paire de bottes sans qu'il lui coûtât rien [2], alla chez un cordonnier en commander, et dit qu'il les lui fallait pour le lendemain à sept heures [3]. Le cordonnier les lui ayant promises, il alla chez un autre, en commander aussi une paire, et les demanda pour le lendemain à neuf heures sans faute [4]; ce qui lui fut encore promis. Le premier ne manqua pas de venir [5] le lendemain à sept heures avec ses bottes. Le filou en mit une qui allait fort bien [6]; mais la seconde le blessait un peu, à ce qu'il disait [7], parce qu'il avait eu autrefois cette jambe rompue, et qu'il avait oublié de dire qu'il lui fallait une botte où il entrât bien à l'aise [8]. Mais, ajouta-t-il, c'est peu de chose; je ne pars qu'après midi, allez la remettre sur la forme [9]; je retiendrai celle qui va bien et vous me rapporterez l'autre précisément à midi. Environ deux heures après, l'autre cordonnier arrive aussi avec ses bottes. Il en fut comme des autres [10], la première allait fort bien, mais il fallut remettre la seconde à l'embauchoir [11], et la rapporter à midi; en atten-

[1] Հոգալ, ձեռք բերել. ֆայըմֆա, էլէ ԱԼՈՒՐՄԱ. [2] առանց ծախք ընելու. խարճ ԷՄԵՓԵՆ. ֆըրա վԷՐՄԵՓԵՆ. [3] երկրորդ օրը ժամը եօթին իրեն հարկաւոր էր. ԷՐՄԷՒ ԱՒՆ ՈՐՊԷՍ ԷՆԴՓԻՆԷ ԼԸԼԸՄ ԸՓԸ. [4] անշուշտ. ՈՐՀԻՀ. ՐՈՀՓԻՓ. [5] չպակսեցաւ գալու. եկաւ. ԱԼԸՄԵՅԷ ԷՀՄԱԼ ԷՄԵՓԻ. ԱԼԸՒ. [6] շատ աղէկ կը յարմարէր կոր. ԷՅԻ ՕԼԸՅՕՐ ՈՐՊՈՐ. [7] իր խօսքին նայելով. ՓԷՆՓԻ ՈԷՕԼԷՆԷ ԱԷՕՐԷ. [8] դիւրութեամբ, լայն. ՊՕԼ ՊՕԼ, ԱԷՆԻԼ. [9] դնա կաղապարի վրայ անցուր. ԱԼՄ ֆՈԼԸՊՈ ՎԸՐ. [10] առանց ալ առջիններուն թիւին պատահեցաւ. ՊՈՈՆԼԸՐ ՊՈ ԵՎԼԵՒԼԻԼԷՐ ԱԼՊԻ ՕԼՊՈՈ. [11] կօշկի կաղապար. ՃԻՊՄԸ ֆՈԼԸՊԸ.

dant on garda la bonne [1]. Le cordonnier ne fut pas plutôt sorti [2] que le filou mit [3] les deux bottes et se sauva au plus vite [4].

37. Un voyageur, bien vêtu, entra un dimanche au soir dans un cabaret de village, où il se fit donner [5] une poularde rôtie et une bouteille du meilleur vin. A peine eut-il porté le premier morceau à sa bouche [6], qu'il se mit à gémir d'une manière pitoyable, se disant tourmenté depuis quinze jours d'un horrible mal de dents. Tous les paysans qui se trouvaient là, lui témoignèrent une grande compassion. Quelques instants après survint un empirique [7], qui s'étant assis dans un coin, demanda un verre d'eau-de-vie. Lorsqu'on l'eut informé de l'indisposition de l'étranger [8], il assura qu'il y apporterait bon remède [9]. Il tira de sa cassette un petit morceau de papier doré, artistement [10] plié, l'ouvrit et dit: Monsieur, vous n'avez qu'à mouiller le bout du doigt [11], et après l'avoir trempé dans la poudre que voici [12], vous l'appliquerez [13] sur la dent. L'étranger ayant fait ce qui lui avait été prescrit, s'écria aussitôt: Dieu! quel bien-être subit [14] j'éprouve! toute douleur s'est à l'instant évanouie. Alors, ayant fait présent d'un écu à l'empirique, il l'invita à souper avec lui.

[1] ի վերայ այսր ամենայնի աղէկը, յարմարը պահեց. լռին, պո՜ ճի՜ղէ էլէ, էյի՜նի ՝՜փլոփը. [2] կօշկակարը գացածուն պէս. փո՜նփո՜րճը ևիւթէյէ ևէպէ. [3] հագաւ. ևէյթէ. [4] կըրցածին չափ շուտով, շուտ մը. լափո՜ճափ. [5] բերել տուաւ. ևէվէրթէ. [6] առջի պատառը բերանը տարաւ չտարաւ. էլէ լօփմայը ՝ղղըն՜ ևէօվի՜րի՜ր ևէօվի՜րմէղ. [7] փորձառական, շինծու բժիշկ մը վրայ հասաւ, ներս մտաւ. պէր ե՜փմ հէ՜իմ ի՜՜նէ ևէլըթ, էլէրէ ևէրթէ. [8] երբ որ օտարականին անհանգստութիւնը իրեն իմացուցին. ենճո՜վինէն բահո՜ւըղղըղըն օ՜ռ փո՜յո՜րփո՜փլըրըփօ. [9] դեղը գտնալ, անցընել. իլաճըն պո՜լմափ, փի՜ղէլէվէ՜փ. [10] վարպետութեամբ. մուխֆէն էլէ. [11] հերիք է որ մատիդ ճոթը թրջես. ՝՜լի փուրղըն՜ն ՝՜ճո՜ռռո՜ ըլըփըզ. [12] սա փոշուդին մէջ. լո՜՜ ևօզո՜ն էլինէ. [13] դնել. փօմափ. [14] ի՞նչ շուտ հանգստութիւն. նէ՞ ևէղ բահո՜ւըփ.

Toutes les personnes qui se trouvaient à l'auberge, et tous les habitants du village, s'empressèrent d'acheter de cette précieuse poudre, et le charlatan en vendit bien cent petits paquets, à douze sous chacun. Lorsque ensuite quelque paysan se plaignait du mal de dents, on accourait avec le remède merveilleux, qui, au grand étonnement de tout le monde [1], ne soulagea personne.

Enfin la supercherie vint au jour. On apprit que les deux voyageurs s'étaient donné le mot [2], pour tromper les bons villageois. La poudre n'était rien qu'un peu de craie [3].

38. L'empereur Charles-Quint s'étant égaré à la chasse, aperçut enfin devant lui une maison, où il entra pour se rafraîchir. Il y trouva quatre hommes couchés à terre, et faisant semblant de dormir [4]. Le premier se leva, et, s'étant approché de l'empereur, lui dit qu'il avait rêvé devoir lui ôter sa montre, et aussitôt il la prit. Le second dit qu'il avait songé que son manteau l'accommoderait bien [5], et il le lui ôta. Le troisième lui prit sa bourse. Le quatrième enfin le pria de ne pas savoir mauvais gré [6], s'il le fouillait. En le fouillant il aperçut à son cou une petite chaîne d'or, à laquelle était pendu un sifflet, qu'il allait lui ôter [7]. Mais, mon ami, lui dit l'empereur, avant de me priver de ce sifflet, permettez-moi de vous en apprendre la vertu [8]. En

[1] ամենուն զարմանալովը. [2] խօսք ըրած են եղեր. [3] փոշին միայն քիչ մը կաւիճ էր. (վերջէն) ետքը միայն իմացան. [4] ձեւանային. [5] բանին ձեռք կու տար, իրեն կը յարմարէր. [6] չարցողիլ, սիրտը չնեղանալ. [7] առնելու վրայ էր, կ' առնէր կոր. [8] թող տուր որ զօրութիւնը քեզի սովրեցընեմ.

même temps il se mit à siffler de toutes ses forces [1]. Ses gens, qui le cherchaient, ayant entendu le signal, accoururent vers la maison, et ne furent pas peu surpris de le voir en si mauvaise compagnie [2]. Se voyant hors de danger, il dit: Mes amis, voici des gens qui ont songé tout ce qu'ils ont voulu; je veux aussi songer à mon tour [3]. Après avoir rêvé quelques moments: J'ai songé, dit-il, que vous êtes tous quatre des fripons dignes du gibet; et aussitôt ils furent pendus devant la maison.

39. Trois jeunes vauriens se promenant un jour à la campagne, rencontrèrent un paysan qui dormait sur l'herbe, tenant à la main [4] la bride de son âne. L'un d'entre eux dit: Mes amis, il faut jouer un tour [5] à ce paysan, aidez-moi, je vous prie. Il déchargea la bête, se mit à quatre pattes [6], et se fit mettre le bât et la bride [7]. Cela fait [8], il dit à ses compagnons de s'enfuir avec l'âne; ce qu'ils firent. Le paysan s'étant réveillé, ne fut pas peu surpris de voir un homme à la place de sa bête. Pour l'amour du ciel! s'écria le drôle, ôtez-moi cette bride et cette charge. Que diantre! dit le paysan, comment êtes-vous venu ici? Où est mon âne? Hélas! répondit l'autre, je suis le fils d'un magicien, qui, pour une légère faute, m'a changé pour six ans en âne. Ce terme est enfin expiré [9], et j'ai repris ma figure

[1] բոլոր զօրութեամբ. պէ-ըէ-ն գո-վվէրի էլէ. [2] ու ինքը սասանկ չար մարդիկներուն մէջ տեսնելով շատ ապշեցան. վէ օնո- պէօյլէ պէր ֆէնա էխմէլէր ուրո-ընդա կէօրթէ-էլէրինդէ այն պէյին օլտո-լար. [3] հիմայ երազ տեսնելու կարգը ինձի եկաւ. ընդէ գէ-ը կէօրմէ նէօպէրի պոնո կէլտի. [4] ձեռքը բռնելով. էլինդէ ըո-ըուրաք. [5] խաբէութիւն մը ընել. պէր տէ՛ էրդո՛. [6] չորս ոտքի վրայ կեցաւ. փէօրթ այաք է-ըէ-նէ գո-ըդո-. [7] համեան ու սանձը իրեն դնել տուաւ. պէնէր էլէ է-ըէ-լարը էգնդրնէ գօգո-ըդո-. [8] ասիկայ ընելէն ետեւ. պո-նդան օնըրա. [9] աս ժամանակս հասաւ, լմընցաւ. պո- վէրէ կէլտի, էէրիէլտի.

naturelle. Allez, reprit le villageois, en le déchargeant et le débridant, je ne veux pas avoir affaire à des magiciens [1]. Quand le drôle se vit en liberté, il alla rejoindre ses camarades qui rirent bien de la simplicité du pauvre manant, et partagèrent entre eux le profit de ses dépouilles. Le lendemain le paysan se rendit au marché pour acheter un autre âne. Après en avoir examiné plusieurs, il reconnut aussi le sien. Ah! te voilà ici [2]! s'écria-t-il, tu t'es sans doute brouillé de nouveau avec ton père [3], puisqu'il t'a changé une seconde fois en âne: va, je me garderai bien de t'acheter [4].

40. On sait que dans les villages d'Allemagne les paysans, quand ils tuent un cochon, sont dans l'usage d'envoyer à leurs amis de la hâtille, c'est-à-dire du boudin et quelques bons morceaux de viande. Un paysan avait reçu tant de cadeaux de cette nature que le cochon qu'il venait de faire tuer [5], suffisait à peine pour les réciproquer [6]. Dans son embarras il alla trouver un de ses voisins. Mon compère [7], lui dit-il, je viens de faire tuer mon cochon; mais, quoiqu'il ne soit pas petit, il ne suffirait pas, si je voulais faire des cadeaux à tous ceux de qui j'en ai reçu. Dites-moi, je vous prie, votre avis. Je ne vois rien de mieux [8], lui dit son voisin, après un moment de réflexion, que de dire demain matin qu'on vous l'a volé pendant la nuit. Le paysan charmé de cet

[1] կախարդներու հետ բան գործք չունիմ. պէ-յէ-ցի-լէր էլէ էլէմ էօփ. [2] ահ, դուն նորէն հոս եկեր ես. ընչ, ինչ ։ինէ պո-բայ ։էլլիլ ։ին. [3] առանց կարծեաց հօրդ հետ նորէն աւրուած պիտ՝ որ ըլլաս. չէ-պհէ-ւիչ էինէ ֆէ-ֆէրին էլէ պօչո-չմա-չ օլմալը ։ըն. [4] մէյմ՝ ալ քեզ չեմ գներ. պէր փահա ։էնի ։ըմամ. [5] նոր մորթել տուած էր. էնէն պօղաչլըմըչ ըտը. [6] անոնց փոխարէնը ընելու հազիւ կը բաւէր. ընչըրը պէ-ֆէլինէ էրհէյէ ֆըր ֆըրըա էէրիչէր էր. [7] ընկեր. էօլտաչ. [8] ասկից յարմար բան մը չեմ գտներ. պո-նփան ։այը-ն չէյ պո-ըմամ.

avis [1], promit de le suivre. Le donneur de conseil ne manqua pas de profiter de la nuit, pour lui enlever son cochon tout de bon [2]. Quel fut l'étonnement et la consternation du pauvre paysan, quand le lendemain il ne trouva plus son cochon! Il sort tout alarmé [3] de sa maison; le premier qu'il rencontre, est celui-là même qui lui avait joué le tour. Compère, lui dit-il, on m'a volé tout de bon le cochon que je fis tuer hier. Bon, lui dit son voisin, voilà comme il faut dire à tous ceux que vous rencontrerez. Mais ce n'est point une feinte, répliqua le paysan, on me l'a en effet volé. Voilà qui est fort bien [4], répondit l'autre, soutenez toujours la chose de même [5], et tout le monde vous croira. Le paysan attrapé [6] se mit à jurer et à crier qu'il ne badinait point; mais plus il s'emportait, plus l'autre [7] lui disait qu'il avait raison, et que c'était là la véritable manière dont il fallait s'y prendre [8], pour se dispenser de renvoyer de la hâtille.

41. Frédéric le Grand ayant reçu en hiver quelques cerises de son jardinier, les envoya aussitôt par un de ses pages [9] à la reine, qui les aimait beaucoup. En y allant, ce page voulut savoir quel goût elles avaient; il en goûta une et la trouva si bonne, qu'il ne put s'empêcher de les manger toutes [10]. Quelque temps après, le roi étant allé voir la reine, lui demanda entre autres choses, comment elle

[1] աս խրատիս վրայ շատ ուրախանալով. պա՜ նա՜խհա՜րն է՜լէրինէ չօփ մեվինիկ. [2] իր խոզը իրօք գողնալու. փօնա՜լա՜նա՜ կէրլէփթեն չըմտըլ. [3] բոլորովին խառնված. պէ՜ռպէ՜ռիւ՜ն ըլն է՜ռն օլմա՜կ. [4] այսպէս շատ աղէկ է. պէօյլէ էլնի փէփ եյէ փէր. [5] ասանկ. պէօյլէ. [6] խաբուած. ալփառնմըշ. [7] որչափ որ ինքը կը բարկանար, այնչափ ալ մէկալը... փէնփիւնին էըզա՜նըշը ֆա՜փա՜ր, օ պէրի փէ... [8] վարիլ. փա՜լլանմաք. [9] իր մանկլաւիկներէն մէկուն ձեռքով. էն պըլըրճըն պէրի՜եալէ. [10] չկըրնալով դիմանալ ամէնը կերաւ. փայանմայըպ պէ՜ռիւ՜ն էէփէ.

avait trouvé les cerises [1]. Quelles cerises? lui demanda-t-elle. — Celles que je vous ai envoyées l'autre jour. — Je n'en ai point vu, repartit la reine. Le roi, fort irrité contre son page, ne fut pas plus tôt de retour chez lui [2], qu'il écrivit à l'officier de garde un billet en ces termes: Faites-moi bien étriller le porteur de ceci [3]. Il cacheta ce billet et le donna au même page pour le porter à son adresse [4]. Chemin faisant [5] le page se souvient de sa gourmandise, et commence à craindre que ce billet n'en contienne la récompense; car, se disait-il en lui-même, le roi a été [6] ce matin chez la reine; peut-être a-t-on parlé de cerises. Raisonnant ainsi en lui-même, il rencontre un juif qu'il connaît. Mon ami, lui dit-il, faites-moi le plaisir de porter tout de suite [7] ce billet au corps de garde [8]: j'ai plusieurs autres commissions à faire, et le temps me presse. De tout mon coeur, lui dit le juif, vous n'avez qu'à me le donner. Vous savez bien, que je fais tout ce qui est en mon pouvoir pour vous obliger [9]. Il y va donc. L'officier lit le billet, ordonne aussitôt à un bas-officier d'apporter le tambour. Le juif tout effrayé de ces préparatifs, demande en tremblant ce que cela veut dire [10]. Vous allez le voir, réplique l'officier. Comment! moi? s'écria le juif. — Oui, coquin, c'est l'ordre du roi. — Mon Dieu! continua-t-il, qu'est-ce donc que j'ai fait au roi? J'ai reçu... Caporal, dit tranquillement l'officier, sans daigner écouter les excuses de cet infor-

[1] ի՞նչպես էր կեռասը. ֆէրտէ նա՞ըէ ըէը. [2] տեղը գառնալուն պես. էէրինէ փէօնփէ-յէ- կիտի. [3] ասիկայ բերօղը ազէկ մը ծեծել տուր. պո-նո- կիրիրինի պէր էյի փէօյփէ-ր. [4] տեղը, տիրօջը. ֆահ-լինէ, ատհապընա. [5] երթալու ատեն, ճամբան. կիփէր էֆէն, էօլտա. [6] գնաց. կիտի. [7] շնորհք ըրէ շուտ մը տար. ֆէրէմ էլի չափ-ճափ կէօրիւ-ր. [8] պահնորդ. ֆո-լը-ֆ. [9] հաճոյքը կատարել. իմիֆէյինի էլմէֆ. [10] ի՞նչ կը նշանակէ. պո-նո-ն ֆանը-ը՞նէ.

tuné, faites votre devoir, et appliquez-lui cinquante coups de bâton; après cela nous verrons ce que nous ferons de plus. Le pauvre juif fut battu de telle sorte[1], qu'il était près de rendre l'âme, et qu'on fut obligé de le faire transporter chez lui. Le lendemain le roi étant à la parade[2] demanda à l'officier, s'il avait fait bien châtier le porteur de son billet. Oui, Sire, répondit-il, vos ordres ont été ponctuellement exécutés, et on l'a renvoyé dans un état.... Bon, dit le roi, en apercevant son page, il a l'air bien malade[3], le voilà qui se promène. — Votre Majesté me pardonnera, il est tout à fait impossible qu'il se trouve ici.—Mais le voici, continua le monarque, en lui montrant le page. Je ne sais que répondre, dit l'officier, je ne le vois pas — Comment! vous ne voyez pas ici mon page? reprit le roi. — Pardonnez-moi, Sire, ce n'est pas lui qui a reçu les coups de bâton. — Et qui donc? demanda le roi. — C'est un juif, dit l'officier. Le roi ne put s'empêcher de rire de ce plaisant quiproquo[4], et s'étant informé du fait[5], il pardonna au page sa gourmandise en faveur de sa ruse, et pour faire oublier au pauvre juif ses douleurs, il lui accorda une grâce qu'il lui avait demandée quelque temps auparavant.

[1] անանկ. էօյլէ. [2] հանդէսի մէջ ըլլալով. ալյօտ պո-լո-նա-պ. [3] չիտակը շատ հիւանդ կ՚երեւայ կոր. փօղբո-ռո- էէ+ խո-ռնէ ՝էօղէ-նէ-յօր. [4] փոփոխութիւն, սխալմունք. փեյէմէ, խընըշլըք. [5] եղածը իմանալով. օլանը փո-յփո-ղո-նդփ.

Բ · ՆԱՄԱԿ

1· Ա· Տիկինը էր կասպոն սրբ-ոյն գրած նամակները վրայ պրպտելը կ'ընէ.

Lorsque vous étiez encore à la maison, mon bon ami, vous vous énonciez avec aisance, vous racontiez passablement tout ce que vous aviez vu ou entendu; vous saviez même vous exprimer d'une manière aussi spirituelle que vive et plaisante dans la plupart de nos conversations. A présent, lorsque vous écrivez, soit à moi, soit à vos soeurs, d'où vient donc que vos lettres sont si courtes, si entortillées, et vos termes, la plupart du temps, si impropres? Avec des connaissances déjà acquises, avec de l'aptitude, et nous aimant surtout comme il est sûr que vous nous aimez, je suis vraiment fâchée de vous voir si novice encore dans l'art de peindre vos idées, et d'exprimer vos sentiments.

Pendant qu'il en est temps encore, songez-y, mon fils, formez-vous au style épistolaire: c'est un talent qu'il vous importe beaucoup d'acquérir à tous égards. Il n'est guère de lieu et de position dans le commerce de la vie où l'on n'en ait un besoin absolu. Supérieurs et subalternes, serviteurs et maîtres, artisans ou bourgeois, riches ou pauvres, solitaires ou lancés dans le monde, tous, plus ou moins, ont des relations réciproques et différents intérêts qui les lient les uns aux autres. Celui donc qui est paresseux ou inhabile à écrire, risque de rompre les liens précieux qui l'attachent, soit à un protecteur, soit à un parent, soit à un ami, de qui il attend un tendre retour, des secrets intimes, des secours, etc.

Je vous en prie, mon bon ami, appliquez-vous à écrire sur toutes sortes de sujets; formez-vous un

style pur, aisé, naturel et nourri de réflexions intéressantes. Combien de fois des lettres écrites à propos et avec politesse, n'ont-elles pas procuré d'utiles connaissances et des avantages considérables à des personnes souvent d'un mérite fort ordinaire, mais soigneuses, attentives et prévenantes....

Vainement seriez-vous pénétré des plus tendres sentiments à l'égard de ceux qui vous sont chers. Eh! le moyen d'y croire, si vous demeurez des mois entiers sans vous informer de leurs nouvelles; ou si vos lettres ne peignent avec autant de sensibilité que d'expression la reconnaissance et l'amitié?

Pesez, cher Gaston, pesez les conseils que je vous donne ici: et si vous m'aimez, prouvez-le-moi, en m'écrivant souvent et en cultivant avec soin le talent que je vous recommande.

Vos soeurs Cathérine et Juliette vous regrettent beaucoup, mon enfant; elles s'ennuient et ne sauraient s'accoutumer à votre absence; nouvelle raison de leur écrire de temps en temps; n'y manquez pas, je vous prie; ah! vous leur devez bien cette marque d'amitié! Un léger souvenir à l'égard de nos amis est le plus agréable présent que nous puissions leur faire lorsque nous sommes loin d'eux.

2. պատասխան.

Je sens la vérité des observations que vous me faites; depuis que je n'ai plus le bonheur d'être auprès de vous, je sens plus que jamais combien vous m'êtes chère; je me rappelle, avec la plus vive sensibilité, vos bontés, vos tendres soins pour moi; et néanmoins, vous ne pouvez vous faire une idée de mon embarras, dès qu'il s'agit d'exprimer ma reconnaissance, de vous demander de vos nouvelles, ou de vous donner des miennes.

Ce qu'il y a de singulier, chère maman, c'est que je compose tous les jours des devoirs longs et difficiles dont mon maître est fort content; et lorsque l'instant du courrier arrive, je ne saurais absolument rien tirer de ma tête; plus je mets mon pauvre esprit à la torture, moins je trouve de quoi parler. A peine ai-je tracé trois ou quatre lignes, que je me vois forcé d'en effacer plus de la moitié.

Le temps coule cependant, l'heure me presse et souvent il est près de midi, que ma lettre n'est pas encore commencée. Enfin, après beaucoup de peines, je m'estime trop heureux de trouver quelques phrases qui ne signifient presque rien. Alors je lis et relis mon brouillon, le découragement s'empare de moi, et, dans mon dépit, je déchire la lettre en mille morceaux, tant je suis mécontent de moi-même.

Ne m'en voulez donc point, chère maman, si je ne vous écris pas comme vous le désirez. Je vous l'assure, c'est plutôt la faute de mon esprit que celle de mon coeur. Quoi qu'il en soit, je vais faire de nouveaux efforts, bien ou mal, je veux toujours vous écrire; persuadé que vous excuserez la faiblesse du style et des pensées, en faveur du zèle et de la bonne volonté qui m'animent.

Je suis avec toute la reconnaissance et le respect que je vous dois, etc.

P. S. Oserais-je vous prier, chère maman, de m'envoyer deux de mes petits orangers, lorsque vous en trouverez l'occasion; je m'amuserai à les cultiver ici pendant mes récréations. Je donne les autres à ma soeur Juliette; je rêve d'elle presque toutes les nuits, ainsi que de vous et de Cathérine. Quelle privation! hélas! j'ai bien de la peine à m'y accoutumer.

3. Ս. Տիկինը իր որդւոյն, նամակ գրելու ատեն պարապութենէն պատճառը կը հինէ.

Savez-vous, mon bon ami, d'où proviennent les difficultés que vous éprouvez lorsque vous voulez écrire une lettre? C'est seulement du peu d'habitude, et du défaut de réflexion. Soyez-en persuadé, mon fils, je suis bien éloignée d'accuser votre esprit, et votre coeur encore moins; vous m'avez donné depuis votre enfance des marques non équivoques de votre sensibilité et de votre amour filial; mais, mon ami, il ne suffit pas d'être sensible: ce n'est pas assez non plus d'être doué d'esprit naturel; il faut encore exercer et cultiver ces qualités recommandables: moins on fait une chose, moins on pense à la faire; et moins on s'évertue dans un art quelconque, moins on y peut réussir.

Je ne vous cacherai pourtant point, cher Gaston, qu'une lettre est la chose du monde et la plus aisée et la plus difficile tout ensemble. Telle personne possèdera quelquefois de vastes connaissances, qui ne saurait néanmoins tourner à son gré ces riens agréables, ces compliments polis, mais, helas! trop souvent imposteurs, qui composent, en grande partie les lettres de société. Ne vous étonnez donc pas, mon ami, vous qui n'êtes encore qu'un très-mince disciple, de vous voir si novice dans une science qui, différente des autres, ne saurait s'assujettir à des principes fixes, à des règles déterminées, et qui dépend plus de l'usage que des préceptes.

Sur ce que je viens de vous observer, mon bon ami, par rapport à la plupart des lettres qui s'écrivent dans le monde, n'allez pas inférer qu'il s'agit toujours d'élégances et de jolies tournures. Ce que je désire, c'est que vous vous accoutumiez à écrire facilement, avec justesse et sans prétention.

Je ne serais pas fâchée que vous puissiez vous former un style piquant et orné; mais, comme dit le proverbe, il n'est pas donné à tout le monde d'aller à Corinthe. Heureux qui, à l'utile, sait joindre encore l'enjouement, le badinage et les grâces!

Cependant, cher Gaston, en donnant une certaine étendue à vos lettres, n'allez pas tomber dans un excès contraire; n'imitez point ces gens stérilement diserts, qui remplissent de grandes pages sans rien dire; je préfèrerais plutôt votre laconisme et votre pénurie à cette misérable abondance. J'ai remarqué d'ailleurs, mon fils, que les idées ne vous manquent point; il n'y a que la manière de les mettre en oeuvre et de les développer.

Dans ma prochaine lettre, je vous dirai deux mots touchant ce dernier article, et je vous promets qu'après sept ou huit mois de correspondance suivie avec moi et vos soeurs, vous ne vous ferez plus une affaire d'écrire une lettre, surtout à vos amis et aux personnes qui vous sont chères.

4. Դաստիարակութիւն առհասարակ եւ մասնաւորապէս ի ճառս.

Je vous ai promis, cher Gaston, de vous indiquer les moyens d'écrire une lettre avec facilité; je vous tiens parole. Vous allez voir que, dès qu'il ne s'agit pas d'un style à prétention, et qu'on ne vise pas au bel-esprit, ce n'est pas une besogne fort difficile, et qu'elle ne demande réellement qu'un peu d'habitude et de réflexion.

Ne voit-on pas tous les jours, mon bon ami, des enfants de sept ou huit ans, causer des heures entières, et raconter même avec assez d'exactitude ce qui les a le plus frappés? Eh bien! mon ami, il en est de même d'une lettre; elle doit avoir à peu

près le ton et l'aisance de la conversation. Vous n'y êtes certainement pas plus sot qu'un autre; et l'embarras que vous éprouvez pour écrire, ne provient point de la chose elle-même, mais de ce que vous avez la simplicité de vous en faire un monstre.

Est-il question de vous informer des nouvelles de quelqu'un, de vous rappeler à son souvenir, de lui mander quelques particularités, supposez que vous êtes dans la société des personnes mêmes, et ne mettez pas plus de contrainte dans ce que vous leur marquez, que si vous leur parliez de vive voix.

A certaines époques surtout, comme celles de la nouvelle année, il est d'usage de témoigner son respect, son amitié ou sa reconnaissance; mais soit dans ces cas, soit dans d'autres, deux ou trois phrases suffisent pour les compliments d'usage: on passe aussitôt, par des transitions insensibles ou brusques, aux choses qui intéressent le plus l'ami, le parent ou le protecteur dont on veut cultiver la connaissance.

Ce serait ici le lieu de vous parler des différents styles épistolaires, qui varient autant que les sujets eux-mêmes; mais, je vous le répète, l'exemple et l'usage vaudront mieux que les plus beaux préceptes; écrivez-moi souvent, écrivez à vos soeurs, à vos petits camarades; marquez-leur familièrement ce que le coeur vous dicte, et vous verrez que ce qui vous a coûté le moins, vaudra quelquefois le plus.

5. Պատմեա.

Nous finissions de dîner, quand le facteur a frappé un grand coup à la porte. Je ne sais quel pressentiment m'annonçait qu'il m'apportait de vos nouvelles. Partagé entre la crainte et l'espérance, j'ai senti mon coeur se resserrer tout à coup. Comme

il s'est dilaté ensuite par la joie; l'agréable dessert! Deux lettres à la fois, l'une de vous, et l'autre de ma soeur Juliette! Je les ai saisies avidement, et je les ai lues avec une satisfaction que je ne saurais vous exprimer.

Que vous rendrai-je donc, chère maman, en échange de ce que vous faites pour moi? Peu contente de rester isolée à la campagne, afin de suffire plus facilement aux frais de l'éducation distinguée que je reçois à Paris, vous voulez encore vous interdire les plus simples amusements! Délicate comme vous l'êtes, vous passez la meilleure partie de la journée à tracer des instructions pour mes études!

Soyez-en bien persuadée, chère maman, je n'oublierai rien afin de répondre à tant de soins et de sollicitudes. Je sais l'importance que vous attachez à mon avancement; et quelques difficultés que j'éprouve, je m'efforcerai de tout surmonter pour vous plaire et me montrer digne de vous.

Je goûte beaucoup, chère maman, les conseils que vous venez de me donner sur l'art d'écrire; ils passent tout ce que j'ai lu. Je ne sais si l'amour-propre et le zèle dont je me sens animé, ne m'inspirent pas trop bonne opinion de moi-même, mais il me semble qu'à l'avenir, je réussirai dans ce que vous prenez la peine de m'enseigner avec tant de complaisance et de clarté.

Lorsque j'écrivais à quelqu'un, soit le jour de sa fête, soit pour m'informer de sa santé, j'épuisais toutes les idées relatives à ce sujet, de sorte qu'après toutes les peines possibles, je trouvais n'avoir fait qu'un verbiage inutile.

Par vos excellents préceptes, chère maman, vous me dégagez tout à coup des difficultés qui

m'arrêtaient, pour ainsi dire, à chaque mot. Oh! je me promets bien de profiter de vos bonnes leçons; je veux désormais les mettre en pratique; je vous parlerai un peu de tout ce qui concerne mes études, mes lectures, mes amusements; j'écrirai tour à tour à vous et à mes soeurs; de cette façon, je tromperai l'ennui de votre absence, je me trouverai, pour ainsi dire, auprès de vous, et je m'instruirai agréablement, à l'aide d'une correspondance si précieuse. Je suis etc.

6. Յու-լիանէն իր կասպոն եղբօրը.

Vous voulez donc vous priver de vos orangers pour moi, mon cher frère; ce sacrifice ne m'étonne point de votre part, vous qui me donniez ce qui vous plaisait le plus, lorsque vous étiez à la maison; vous qui aviez la complaisance de m'aider à préparer mes leçons de géographie; qui me lisiez de si jolies histoires, et qui arrangiez toujours mon petit jardin. Cependant, mon cher Gaston, ne trouvez point mauvais que je n'accepte pas vos jolis orangers. Je ne manque point ici de fleurs, d'arbustes, ni de verdure; mais vous, il est bien juste que vous en ayez au moins quelques fragments, pour égayer vos grands murs; je vous trouve déjà assez privé, mon bon ami, d'être éloigné de papa et de maman; c'est à moi plutôt à vous donner quelque chose, pour adoucir l'ennui que vous éprouvez sans doute, pendant une séparation qui m'est si sensible à moi-même.

Voudriez-vous, mon frère, me rendre bien contente? Oh! oui, sûrement; vous ne m'avez jamais rien refusé; au contraire, vous avez souvent deviné ce qui me faisait plaisir. Depuis que vous

êtes parti, je soigne de superbes oeillets que le mari de ma bonne m'a apportés de Senlis. Je vous prie de les accepter comme une marque de l'amitié que j'ai pour vous. Ils sont en pots au nombre de six; vous les recevrez après-demain, avec deux pommiers en caisse, et vos quatre orangers qui sont tout couverts de fleurs.

Adieu, mon frère, je vous embrasse de tout mon coeur; Cathérine en fait de même; elle n'a cessé d'être languissante et malade depuis cinq semaines. Aujourd'hui, cependant, elle va un peu mieux. Elle joint à notre envoi deux charmants paysages qu'elle a dessinés au crayon noir; le premier est un ermitage entouré de peupliers d'Italie. On y voit un bon ermite paisiblement assis sous un berceau de jasmin et de chèvrefeuille; il appelle à lui des pinsons, des linottes, des tarins, des fauvettes et des roitelets, qu'il a apprivoisés dans sa solitude champêtre; tous ces gentils passereaux accourent à l'envi du fond des charmilles, puis ils se perchent sur la tête ou sur les épaules du solitaire, et quelques-uns mangent même familièrement dans le creux de sa main.

Le second paysage représente un rocher escarpé, d'où coulent, à gros bouillons, deux sources d'eau limpide qui vont former plus bas une belle pièce d'eau, habitée par des oies sauvages. On y remarque un jeune pêcheur, qui, penché hors de sa nacelle, pour tirer son filet chargé de poisson, fait vraiment trembler qu'il ne tombe dans l'étang.

Etourdie que je suis! je fermais cette lettre, et j'allais oublier le meilleur! Outre ces dessins, Cathérine esquisse encore pour vous le portrait de maman, recueillant pour nous son cabinet, grand nombre de belles histoires. Si vous voyiez avec

quelle vérité sa douceur, sa bonté et son aimable souris sont rendus!.....

Ce n'est pas tout; il y a aussi un joli croquis à part; il représente Emilien cultivant son jardinet avec son ami Charles, toujours officieux et complaisant. C'est un plaisir de voir l'attention de l'enfant dont le petit corps est penché sur sa bêche; c'est un charme de contempler l'air de bonheur dont il jouit en faisant cet ouvrage champêtre qui lui plaît tant. Tout cela est pour vous, cher Gaston. On en fait ici un mystère; mais je veux que vous jouissiez d'avance, et je deviens indiscrète par amitié.

7. [illegible].

Je savais bien, chère soeur, que vous m'aimiez, mais je ne me serais jamais douté que vous eussiez pu, si jeune encore, m'écrire avec tant d'esprit et de délicatesse.

Vous me faites un mérite, ma bonne amie, des soins et des complaisances que j'avais pour vous, lorsque nous étions ensemble; je n'avais pas besoin, je vous jure, de grands efforts pour me comporter ainsi à votre égard. Ne m'en donniez-vous pas vous-même l'exemple à tous les instants de la journée? Obligeante, gaie et prévenante comme vous l'êtes, avec une humeur aussi douce et un caractère tel que le vôtre, il m'eût été fort difficile de ne pas vous rendre au moins la pareille?

Cependant, ma chère soeur, un article de votre lettre, de cette même lettre que je lis avec tant de plaisir, un certain article, dis-je, me fait changer tout à coup de langage, et je veux vous gronder bien fort. Comment! vous dites que vous êtes si fâchée de ne plus me voir et vous refusez les orangers que je vous destinais! Quoi! vous voulez vous priver de

vos oeillets pour moi! et en dépit de l'échange que conseille l'amitié, vous n'acceptez pas mes orangers! Vous mériteriez bien que je vous renvoyasse vos oeillets à mon tour, Juliette. Et vous m'aimez, dites-vous!.... Il me semble voir dans ce procédé plus de politesse que de cordialité.

Grâce à Dieu, chère Juliette, voilà ma colère passée; je vous ai déclaré ce que j'avais sur le coeur, et je suis bien sûr que vous ne m'en voudrez pas plus pour cela. Ce que vous me marquez des attentions de maman, m'a vraiment touché jusqu'aux larmes. Mère unique! ô ma soeur, si nous la perdions.... Cette idée me fait frémir. Ah! prions sans cesse pour la santé de cette maman si chère; procurons-lui les satisfactions, qui dépendent de nous; et n'oublions rien de tout ce qui pourra lui prouver que nous sentons le prix de ce qu'elle fait pour notre bonheur.

Soyez mon interprête, je vous prie, chère soeur, auprès de Cathérine: savez-vous que ses deux dessins me causent beaucoup de contrariété et de dépit? j'admire son talent, mais en même temps je ne puis me défendre d'un peu de jalousie quand je pense qu'elle dessine avec tant de supériorité. Oh! jamais je ne l'atteindrai! Remerciez-la mille fois de ma part et dites-lui que je me réjouis bien sincèrement du retour de sa santé.

8. կատարելապես կատարած եղբօրը, իր հիւանդութեան ատենը ամէն կերպով հոգացած յանդիմանութիւն ցոյց.

Vous êtes fort aimable, mon frère; oh! oui, fort aimable en vérité. Depuis que vous avez quitté Romainville, vous avez demandé des nouvelles de tout le monde; vous avez donné des vôtres à tout le monde; vous avez écrit à maman, à Juliette.

Que sais-je encore à qui? et Cathérine seule, la pauvre Cathérine est oubliée!

Ah! mon frère, je suis sensible à cette indifférence plus que je ne saurais l'exprimer! Vous saviez cependant que j'avais été malade, et que j'avais même gardé le lit dix-sept jours de suite. Ah! Gaston!.... moi, qui ne cessais de parler de vous, de penser à vous, de m'occuper de vous; moi qui avais la simplicité de dire: Ah! si Gaston était ici, mon mal serait moins fort de moitié; sa présence seule ramènerait le calme et la sérénité dans mon âme....

Voilà ce que j'avais la simplicité de croire et de redire sans cesse. Trop crédule Cathérine! Durant mon triste état, Gaston s'occupait de ses orangers, de ses oiseaux et du souvenir de ses galettes.

A Dieu ne plaise, petit enfant gâté, que je regrette l'envoi que je vous ai fait de mes deux plus beaux dessins, ceux précisément que vous désiriez davantage avant votre départ. Vous en conviendrez, mon cher frère, cette petite attention de ma part méritait bien quelques remercîments particuliers de la vôtre. Point du tout; vous dites froidement et par apostille à Juliette: de remercier Cathérine de votre part; que vous êtes jaloux de mon talent et que vous vous réjouissez que je me porte mieux. Quels efforts, bon dieu! quelle tendresse et quel style.

Non, non; vous direz tout ce qu'il vous plaira, mon cher frère, afin de vous excuser; mais je n'en aurais certainement pas agi de la sorte avec vous! Pour le moindre mal dont vous vous plaigniez à la maison, vous avez vu mes alarmes et mes sollicitudes. Etiez-vous réellement indisposé? on le sait, je quittais tout, je me privais de tout, et souvent je ne me faisais pas tirer l'oreille pour passer une

bonne partie des nuits auprès de vous, afin de vous soigner et de charmer vos ennuis.

C'est à regret, mon frère, que je rappelle de légers services qui sont une dette entre des frères: mais je ne puis concilier votre manière d'agir avec la mienne, et le Gaston de Paris est absolument différent de celui de Romainville, si complaisant, si doux, si rempli de prévenances, et surtout si reconnaissant!

Peut-être que vous m'en voudrez, mon ami, de ce que je m'explique avec une telle franchise; mais vous n'ignorez pas que la sincérité et la sensibilité forment le fond de mon caractère. D'ailleurs je vous aime trop, malgré vos torts, pour avoir quelque réserve à votre égard.

Je ne vous prierai point de m'écrire, mon cher frère, puisque cela prend sur vos plaisirs; quant à moi, vous m'êtes trop cher pour que je vous oublie, et peu je ne prenne pas sur moi de vous dire la vérité toutes les fois qu'elle vous importera.

9. [illegible].

Combien j'ai de torts à votre égard, ma chère Cathérine, et que je suis coupable! A l'ouverture de votre lettre, qui m'a touché jusqu'aux larmes, je me suis trouvé comme anéanti, je l'ai lue et relue à diverses reprises, et longtemps il m'a semblé revenir comme d'un songe. Je me disais à moi-même: C'est pourtant bien vrai.... Non, je n'ai pas encore donné de mes nouvelles à Cathérine. J'ai effectivement écrit à tout le monde, et Cathérine est la seule que j'aie oubliée.

Que dis-je donc, oubliée? Oh! je me trompe. Je n'ai cessé de penser à vous, chère soeur, toujours vous m'avez été présente; et malgré les appa-

rences, vous êtes peut-être celle dont je me suis occupé davantage, durant ce long intervalle. J'ai interrogé mon coeur, je l'interroge encore; et je vous jure qu'il vous aime, qu'il vous chérit autant qu'à Romainville.

En effet, mon aimable Cathérine, les semaines et les mois ont bien pu s'écouler successivement, sans que je vous demandasse de vos nouvelles, et sans que je vous donnasse des miennes; mais je le répète, je ne vous ai certainement pas oubliée pour cela; et il ne s'est guère passé d'instant, sans que vous fussiez présente à ma pensée. Des études pénibles et multipliées, un peu de négligence sans doute et votre indulgence, sur laquelle je me suis reposé, voilà les seules causes de mon silence. J'avoue que les circonstances qui l'ont accompagné, le rendent bien moins excusable; mais, je vous en conjure, chère soeur, pardonnez-moi une faute que je voudrais pour beaucoup n'avoir pas commise, même à l'égard d'autres personnes qui me seraient moins chères.

Qu'ai-je besoin cependant, mon aimable Cathérine, de vous prier de m'accorder ma grâce? Votre excellent coeur, votre bonté naturelle, votre lettre même, tout m'est un sûr garant que je l'obtiendrai, et je n'insiste point sur cet article. Ce que je vous demande seulement, c'est de ne pas vous alarmer lorsque je tarderai un peu à vous écrire.

Si vous saviez quelles peines j'éprouve le plus souvent à composer une lettre, même de sept ou huit lignes, vous me plaindriez, au lieu de me gronder. Ah! si du moins comme vous, chère soeur, je trouvais à mon gré mille choses honnêtes et obligeantes au bout de ma plume, je me rappellerais à votre souvenir, jusqu'à l'importunité. Mais, hélas!

il n'en est pas ainsi; et ce qui coule de source chez vous me coûte, à moi, bien des difficultés et bien des peines.

Adieu, chère soeur; prouvez-moi que vous oubliez mes torts, en acceptant des crayons et des pastels que je vous envoie avec un gâteau de fleurs d'orange que vous partagerez avec Juliette et mon petit frère.

Je me promettais bien d'écrire ce courrier-ci à notre chère maman, mais ce sera pour la prochaine fois; embrassez-la en attendant pour moi, chère Cathérine, etc.

10. Ա-ՀԻ պատասխանին պատասխանը.

Embrassez-moi donc, mon bon ami! Vous avez bien raison de dire qu'il n'est pas nécessaire de me prier bien fort pour me raccommoder avec vous. Comment aurais-je le courage de vous en vouloir, après l'aveu généreux et sincère que vous me faites de votre faute, après les choses pleines de tendresse que vous me marquez?

Je vois que vous m'avez développé tout le fond de votre coeur, dans la lettre que je ne cesse de relire; et je me félicite en quelque sorte du petit contre-temps qui m'a tant alarmée, puisqu'il me fournit une preuve nouvelle de votre amitié. Vous n'avez certainement pas affaire à une ingrate, cher Gaston; et je me sens, à mon tour, pour vous, les mêmes sentiments que vous venez d'exprimer pour moi avec tant de sensibilité.

A Dieu ne plaise, cher ami, que je veuille m'ériger en censeur ni en maître à votre égard; mais permettez-moi de vous communiquer quelques observations que votre silence m'a fait faire, et que votre intérêt seul m'engage à vous écrire.

Durant le long intervalle que vous avez mis à me donner de vos nouvelles, mon cher Gaston, je me suis figuré en tremblant les suites fâcheuses de la négligence, eu égard à l'amitié et aux liens des familles. Ne pouvait-il pas arriver que, me regardant comme votre aînée, j'attendisse fièrement que vous commençassiez à vous acquitter du devoir si doux que l'amour fraternel nous impose?

Ne pouvait-il point se faire que, vivement piqué vous-même, vous vous trouvassiez offensé de mes plaintes et de ma sincérité? Ainsi, pour une bagatelle, nous risquions donc de prendre l'un contre l'autre des impressions défavorables, nous qui, à l'exemple de papa et de maman, devons vivre unis et dans la plus parfaite concorde.

Voilà pour l'amitié; portons à présent notre attention sur les affaires de la vie. Vous savez, mon frère, que maintes fois il est arrivé de manquer des occasions uniques, une place, des honneurs, de la fortune, qu'il en a coûté quelquefois la vie pour avoir différé au lendemain ce qui devait se faire à l'instant même?

Il est une vieille maxime, qu'on ne saurait, je pense, négliger sans mécompte: Ne remets jamais au lendemain ce que tu peux faire aujourd'hui.

La chose que l'on ne fait pas aussitôt, souvent n'est jamais faite: les jours, les semaines, les mois, les années même s'écoulent successivement, nous oublions peu à peu les personnes qui nous étaient chères, et nous en sommes pareillement oubliés.

Ne m'en voulez point, Gaston, de ces petites réflexions. Vous n'ignorez pas les motifs qui me les dictent. J'aurais, je le jure, les plus grands regrets de vous voir des défauts qui nuisissent aux belles qualités que la nature vous a si libéralement départies.

Adieu, cher ami, je vous remercie de toutes les jolies choses que vous venez de m'envoyer, mais je vous gronde en même temps de dépenser ainsi votre argent. Il est trop nécessaire à Paris pour le gaspiller de cette sorte. Que ce soit la dernière fois, je vous en prie. Juliette a été enchantée de votre gâteau de fleurs d'orange; nous en avons goûté toutes; elle espère dans peu aller vous faire elle-même ses remercîments.

11. Յուլիանէն իր ծնողքին կատարեալ երջանկութիւն կը պատրաստէ.

Ma première pensée, en mettant pied à terre à Paris, ce fut, chère Cathérine, d'écrire à la hâte deux mots à maman, et de lui marquer que je venais d'arriver en bonne santé. Mais je n'ai eu garde de lui parler de mes aventures, dans la crainte de lui causer de l'inquiétude.

Vous vous souvenez bien, ma soeur, que ma bonne, Saint-Louis et moi, nous partîmes à sept heures du matin; eh bien! à une heure après midi, nous n'avions pas encore fait cinq lieues; un orage affreux nous surprit à l'improviste; le vent fut si violent, qu'il arracha nos cartons et nos boîtes de dessus la voiture, et les emporta, à plus de cent pas, dans la plaine. La pluie tomba ensuite avec une telle abondance, que les chemins semblaient des rivières.

Jusques-là nous n'étions pas fort à plaindre; mais nous ne tardâmes point à nous sentir du déluge, et à être mouillés comme des canards, quoique notre berline fût bien fermée; et voici comment. Le cocher, pour gagner des forces, avait bu, avant de partir, trois ou quatre bouteilles de vin; à peine eut-il fait cinq à six cents pas, que la tête lui

tourna; il enfila, sans s'en douter, une route détournée; et Saint-Louis qui avait bu pour le moins autant que lui, n'y fit pas attention. Nous, qui dormions profondément, nous ne vîmes rien non plus; et notre voiture versa dans une espèce d'étang, profond au moins de deux pieds.

Quel réveil, chère Cathérine, et quelle situation! Nous n'eûmes fort heureusement ni jambes ni bras cassés, mais aussi nous fûmes trempées jusqu'aux os, et crottées jusqu'aux oreilles. Pour comble de malheurs, je n'avais ni maman ni ma tante; et au lieu d'une robe d'étoffe solide et de bons souliers, je n'avais mis qu'un fourreau de linon et des mules de soie. Je me repentis, mais trop tard, de ma petite vanité et de mon étourderie; car il me fallut traverser ainsi à la pluie une plaine immense, pour gagner une chétive cabane de paysan. Nous enfoncions à chaque pas jusqu'à mi-jambe dans les terres grasses et fangeuses; et vingt fois Saint-Louis qui avait bu, tomba le nez dans la boue: jugez du beau secours que nous avions dans ce vilain ivrogne!

Un accident vient rarement seul. La masure où nous nous réfugiâmes, était ouverte à tous les vents. Les malheureux qui l'habitaient n'avaient d'autres provisions que de gros pain noir avec du lard rance pendu dans un coin de la cheminée; la nuit approchait, le bourg le plus voisin était à quatre lieues de distance; et je mourais de faim. Malgré cela je ne pus me résoudre à faire un pareil repas; je jeûnai à la vue de Victoire et de mon domestique qui ne mangeaient pas, mais je sentis pour la première fois la vérité de ce que maman m'avait souvent dit: Ma fille, vous ne serez pas toujours à la maison, vous êtes trop difficile; vous verrez un jour par vous-même que les délicats sont malheureux.

Cependant chère Cathérine, je n'en pouvais plus de faim et de froid surtout. Après m'être réchauffée à un feu de paille, après y avoir séché mes paquets, mon linge et mes livres, je gagnai tristement un méchant grabat humide, notez que c'était le seul du logis; je m'y jetai tout habillée avec ma bonne, qui me couvrit bien, et qui se mit à ronfler de toutes ses forces.

Quant à moi, il me fut impossible de fermer l'oeil jusqu'à deux heures du matin. Je commençais alors à m'assoupir un peu, lorsque je fus réveillée en sursaut par un tapage affreux et la chute de plusieurs meubles. Les histoires des revenants dont j'ai été bercée dès mon enfance par les bonnes femmes du village, se présentèrent tout à coup à mon imagination; je me sentis glacée d'effroi; et j'enfonçai vite ma tête sous la couverture.

Je n'étais pas au bout; un instant après, j'entendis des cris aigus, et je sentis quelque chose se glisser brusquement dans mon lit. Je ne doutai plus alors que quelque spectre ne fût entré par les fenêtres ou descendu le long de la cheminée; une sueur froide me couvrit tout le corps et je m'évanouis.

Maudits soient les gens ineptes qui trompent ainsi l'enfance crédule par des contes absurdes, dont les récits mensongers rendent l'homme pusillanime, quelquefois pour le reste de la vie! Vous imagineriez-vous quels étaient ces revenants, chère Cathérine? C'étaient des chats qui renversèrent mes cages et mangèrent impitoyablement mes petits oiseaux. Mignon, à la vérité, eut le secret d'échapper à leur dent meurtrière, mais, hélas! pour venir mourir sous mon épaule droite où je le trouvai étouffé en me levant.

Je ne vous peindrai point, chère Cathérine, les regrets, le dépit et la confusion que j'éprouvai tour à tour, le lendemain. Oh! je m'en veux encore à cette heure; je suis en colère contre moi-même en réfléchissant à mes terreurs paniques et à l'entière inaction où je restai, au moment même où j'eusse pu si facilement réveiller ma bonne et porter du secours à mes oiseaux.

Enfin, dès six heures du matin, le cocher un peu moins ivre que la veille, vint nous avertir que la berline était prête. Je payai aussi largement mon hôtesse que si nous avions bien soupé et bien dormi; nous nous remîmes en route, tout honteux et fort déconcertés les uns et les autres, et j'arrivai de bonne heure chez M. Beaumont. J'y trouvai mon frère qui me combla de caresses, et qui finit par plaisanter beaucoup en me disant: Juliette, c'est fort heureux que vous n'ayez pas eu d'indigestion en route, et surtout que ces revenants déguisés en chats, ne vous aient pas mangée tout en vie: ils auraient eu beau jeu.

12. Մաթիլդ էր տղաների անվանը Յուլիանէին.

Cathérine nous a fait à maman et à moi, chère Juliette, la lecture de la lettre où vous racontez les aventures de votre voyage et les causes de votre frayeur. L'histoire de la voiture renversée nous a fait trembler un instant pour vous; mais, voyant qu'il ne vous était arrivé aucun accident, nous nous sommes bientôt rassurées, et, soit dit sans vous fâcher, nous en avons ri toute la journée: nous en rions encore tous les jours aux éclats. Que j'aurais donc voulu vous voir franchir des étangs et de larges ruisseaux avec vos jolies mules couleur de rose, et braver les torrents d'eau, n'ayant qu'une

robe de mousseline sur le dos et un chapeau de gaze sur la tête!

Il faut pourtant en convenir, ma cousine, c'était se mettre un peu lestement pour un temps d'orage et pour une jeune voyageuse; quoiqu'il en soit, bien que pieds nuds et trempée jusqu'aux os, vous vous en êtes passablement tirée; cent autres, à votre place, auraient gagné à ce joli jeu une bonne fluxion de poitrine, et peut-être auraient plié bagage pour l'autre monde; mais vous, vous en êtes quitte pour un petit bain dans les marais, et pour une promenade à travers les chardons et les bruyères.

C'est bien mal à nous, n'est-ce pas, chère Juliette, de nous égayer ainsi à vos dépens; mais vous n'avez point de rancune, et je suis persuadée que vous nous pardonnerez encore cette petite licence. Nous n'avons eu garde, par exemple, de plaisanter sur l'excellent souper de votre auberge, et moins encore sur ces vilains revenants qui vous ont tenue bloquée toute la nuit sous votre couverture; il ne faut pas badiner avec ces messieurs-là; on sait qu'ils ont le secret de descendre par les cheminées, de se glisser même à travers le trou des serrures, et pour lors.... oh! qui ne s'épouvanterait des tours cruels que vous jouent ces méchants lutins?

13. Marie.

Il vous sied bien, en vérité, Marie, de vous moquer ainsi de moi parce que j'ai peur! Vous êtes une terrible championne, vous que j'ai vue trembler de votre ombre même! Ah! rien n'est si drôle qu'un précepteur de morale de votre genre. Vous ne vous souvenez donc plus, ma mignonne, de ce temps où nous couchions dans le même appartement. Il n'est

pourtant pas encore bien éloigné ce temps où vous vous écriiez en sursaut au milieu de la nuit : La bonne... La bonne.... je viens d'entendre quelque chose remuer sur le canapé, regardez donc bien vite ce que ce peut être. Ah! je n'en puis plus! Et c'était l'épagneul de maman qui se grattait avec sa patte. La bonne.... Eh bien, mademoiselle? Il y a un voleur dans le cabinet; sonnez, je vous en prie. Et ce prétendu voleur n'était qu'une souris qui se débattait dans un piége. — La bonne, j'entends un bruit affreux autour de la chambre; de grâce allumez de la bougie. Et ce n'était rien autre chose que les boiseries qui craquaient à cause de l'extrême sècheresse.

Eh bien! brave Marie, qu'en dites-vous? Vous en souvient-il de toutes ces terreurs paniques? Même un peu avant mon départ, répondez, laquelle de nous deux pensa s'évanouir, en voyant tomber par la cheminée le bonnet d'un maçon qui travaillait au haut de la maison? Vous en savez certainement quelque chose encore.

Vous plaisantez fort à votre aise encore des aventures de mon voyage, mon intrépide cousine! Cependant, avec votre bravoure, j'aurais bien voulu vous voir en plaine, sous la conduite d'un cocher ivre, verser au milieu d'un torrent d'eau; recevoir en route, sur le dos, des ondées copieuses, vous traîner péniblement à la lueur des éclairs, à travers des terres molles et fangeuses; et ne trouver après cela qu'un morceau de pain noir pour vous restaurer. Oh! rien assurément n'est si joli que de parler du danger quand on en est à l'abri; et l'on nargue aisément le froid, lorsqu'on est auprès d'un bon feu.

Je suis fort éloignée, ma chère cousine, de vous souhaiter le moindre mal; mais je voudrais

pour beaucoup néanmoins que pareilles aventures vous arrivassent. Ah! que je rirais de bon coeur à mon tour! En effet, si vous avez un peu moins de poltronnerie que moi, soit dit sans vous fâcher, vous êtes un tantinet plus douillette. Avouez-le franchement; en pareil cas, n'est-ce pas, vous mettriez tout le monde en train; vous demanderiez à l'un des vêtements bien chauds; à l'autre, de bons restaurants; un troisième vous bassinerait un bon lit; et durant la huitaine au moins, vous ne songeriez qu'à vous dorloter de l'air le plus sérieux du monde, pour guérir un petit bobo, même avant qu'il fût arrivé.

Mais trève de plaisanteries, chère cousine. Pardonnez-moi mes vaines frayeurs, et je vous passerai votre délicatesse. Adieu, mon aimable cousine; je vous embrasse de tout mon coeur; portez-vous bien, et ne soyez pas plus fâchée de mon badinage, que je ne le suis du vôtre.

14. ᗯᓕᓐ ᒪᓐᑭᓐᒧᓐᓐ ᑫᓐᓂᒃ ᐹᒥᓪᒪ ᔑᒃᒃᓂᒃ.

Un jour je voyageais en Calabre; c'est un pays de méchantes gens qui, je crois, n'aiment personne, et en veulent surtout aux Français: de vous dire pourquoi, cela serait trop long; suffit qu'ils nous haïssent à mort, et qu'on passe fort mal son temps lorsqu'on tombe entre leurs mains. J'avais pour compagnon un jeune homme d'une figure..... ma foi, comme ce monsieur que nous vîmes au Rincy; vous en souvenez-vous? et mieux encore, peut-être; je ne dis pas cela pour vous intéresser, mais parce que c'est la vérité. Dans ces montagnes, les chemins sont des précipices: nos chevaux marchaient avec beaucoup de peine; mon camarade allait devant; un sentier qui lui parut plus praticable et plus court

nous égara. Ce fut ma faute; devais-je me fier à une tête de vingt ans? Nous cherchâmes, tant qu'il fit jour, notre chemin à travers ces bois; mais plus nous cherchions, plus nous nous perdions, et il était nuit noire quand nous arrivâmes près d'une maison fort noire; nous y entrâmes, non sans soupçon; mais comment faire? Là nous trouvons toute une famille de charbonniers à table, où du premier mot on nous invita; mon jeune homme ne se fit pas prier: nous voilà mangeant et buvant, lui du moins; car pour moi j'examinais le lieu et la mine de nos hôtes. Nos hôtes avaient bien la mine de charbonniers; mais la maison, vous l'eussiez prise pour un arsenal; ce n'étaient que fusils, pistolets, sabres, couteaux et coutelas. Tout me déplut, et je vis bien que je déplaisais aussi; mon camarade, au contraire: il était de la famille, il riait, il causait avec eux; et par une imprudence que j'aurais dû prévoir (mais quoi! s'il était écrit....), il dit d'abord d'où nous venions, où nous allions, que nous étions Français, imaginez un peu! chez nos plus mortels ennemis, seuls, égarés, si loin de tout secours humain! et puis, pour ne rien omettre de ce qui pouvait nous perdre, il fit le riche, promit à ces gens pour la dépense, et pour nos guides le lendemain, ce qu'ils voulurent.... Le souper fini, on nous laisse; nos hôtes couchaient en bas, nous dans la chambre haute où nous avions mangé. Une soupente élevée de sept à huit pieds, où l'on montait par une échelle, c'était là le coucher qui nous attendait; espèce de nid dans lequel on s'introduisait en rampant sous des solives chargées de provisions pour toute l'année. Mon camarade y grimpa seul, et se coucha tout endormi....; moi, déterminé à veiller, je fis bon feu, et m'assis auprès. La nuit s'était

déjà passée presque entière assez tranquillement, et je commençais à me rassurer, quand sur l'heure où il me semblait que le jour ne pouvait être loin, j'entendis au-dessous de moi notre hôte et sa femme parler et se disputer ; et prêtant l'oreille par la cheminée qui communiquait avec celle d'en bas, je distinguai ces propres mots du mari : Eh bien enfin, voyons, faut-il les tuer tous deux? à quoi la femme répondit : Oui; et je n'entendis plus rien.

Que vous dirai-je? je restai respirant à peine, tout mon corps froid comme un marbre; à me voir, vous n'eussiez su si j'étais mort ou vivant. Dieu! quand j'y pense encore!... Nous deux, presque sans armes, contre eux douze ou quinze qui en avaient tant! Et mon camarade mort de sommeil et de fatigue! L'appeler, faire du bruit, je n'osais ; m'échapper tout seul, je ne pouvais ; la fenêtre n'était guère haute, mais en bas deux gros dogues hurlant comme des loups... En quelle peine je me trouvais ; imaginez-le si vous pouvez. Au bout d'un quart d'heure, qui fut long, j'entendis sur l'escalier quelqu'un, et par la fente de la porte, je vis le père, sa lampe dans une main, dans l'autre un de ses grands couteaux. Il montait, sa femme après lui, moi derrière la porte; il ouvrit; mais avant d'entrer, il posa la lampe que sa femme vint prendre, puis il entre pieds nus, et elle dehors lui disait à voix basse, masquant avec ses doigts le trop de lumière de la lampe, doucement, va doucement. Quand il fut à l'échelle, il monte, son couteau dans les dents, et venu à la hauteur du lit, ce pauvre jeune homme étendu, offrant sa gorge découverte, d'une main il prend son couteau, et de l'autre.... ah! cousine.... il saisit un jambon qui pendait au plancher, en coupe une

tranche, et se retire comme il était venu. La porte se referme, la lampe s'en va, et je reste seul à mes réflexions.

Dès que le jour parut, toute la famille à grand bruit, vint nous éveiller, comme nous l'avions recommandé. On apporte à manger, on sert un déjeuner fort propre, fort bon, je vous assure. Deux chapons en faisaient partie, dont il fallait, dit notre hôtesse, emporter l'un et manger l'autre. En les voyant, je compris enfin le sens de ces terribles mots: faut-il les tuer tous deux? Et je vous crois, cousine, assez de pénétration pour deviner à présent ce que cela signifiait.

15. Ս. պատմութիւն Բարսիսեանէն Հիւռն.

Etant allé voir un de mes amis à la campagne, j'y trouvai un gentilhomme Italien, nommé Monsignor Agostino Fosari, qui était somnambule. Il ne paraissait pas avoir plus de trente ans, homme sec, noir, d'une mélancolie très-enfoncée, et d'un esprit froid, mais pénétrant, et capable des sciences les plus abstraites. Les accès de son dérèglement le prenaient d'ordinaire dans le décours de la lune, et plus fortement durant l'automne et l'hiver que pendant le printemps et l'été. J'avais une curiosité étrange de voir ce que l'on en racontait, et j'étais convenu avec son valet de chambre, qui m'en disait des merveilles, qu'il m'avertirait, quand il ferait ce plaisant manége. Un soir sur la fin d'Octobre après le souper on se mit à jouer à divers jeux; le Seigneur Agostino joua comme les autres, se retira ensuite, et se coucha sur les onze heures; le valet de chambre vint nous dire, que son maître serait somnambule cette nuit-là, et que nous vinssions le voir et l'observer. Je le regardai longtemps le

flambeau à la main. Il était couché sur le dos et dormait les yeux ouverts, mais fixes et sans aucun mouvement, ce qui était la marque assurée de son accès, à ce que l'on disait. Je lui maniai les mains, qu'il avait très-froides, et le pouls, qui était si lent, que son sang ne semblait pas circuler. Nous jouâmes au trictrac en attendant l'ouverture de cet Opéra. A minuit ou environ, le Seigneur Agostino tira brusquement les rideaux de son lit, se leva, et s'habilla assez proprement. Je m'approchai de lui le flambeau sous le nez, je le trouvai insensible, avec les yeux toujours ouverts et immobiles. Avant de mettre son chapeau, il prit son baudrier, qui était pendu à la quenouille du lit, et dont on avait ôté l'épée de crainte d'accident; car quelquefois ces messieurs somnambules frappent comme des sourds à tort et à travers. En cet équipage le Seigneur Agostino fit plusieurs tours dans la chambre, s'approcha du feu, se mit dans un fauteuil, et peu après entra dans un cabinet, où était sa valise. Il y chercha longtemps, renversa tout, et ayant remis les choses en bon ordre, il ferma la valise, et mit la clef dans sa poche, d'où il tira une lettre qu'il mit sur la cheminée. Il gagna la porte de la chambre, l'ouvrit et descendit l'escalier. Quand il fut au bas, un de nous étant tombé rudement, le Seigneur Agostino parut s'épouvanter et doubla le pas. Son valet nous avertit de marcher doucement, et de ne point parler, parce que, quand le bruit qui se faisait proche de lui se mêlait à ses songes, il devenait furieux, et courait quelquefois de toutes ses forces, comme s'il était poursuivi. Il traversa toute la cour qui était très-grande, et alla droit à l'écurie. Il y entra, caressa son cheval, le brida, et se mit en devoir de le seller: mais n'ayant pas

trouvé la selle à l'endroit ordinaire, il parut fort inquiété, et comme un homme qui n'a pas son compte. Il monta à cheval, et galopa jusqu'à la porte de la maison, qu'il trouva fermée. Il descendit de cheval, et, ayant pris un caillou, il frappa à coups redoublés contre l'un des battants. Après plusieurs efforts inutiles, il remonta sur son cheval, le conduisit à l'abreuvoir, qui était à l'autre bout de la cour, le fit boire, alla l'attacher à un poteau, et s'en revint au logis fort tranquillement. Au bruit que les valets faisaient dans la cuisine, il devint plus attentif, s'approcha de la porte, et mit l'oreille au trou de la serrure. Puis passant tout d'un coup de l'autre côté, il entra dans une salle basse, où il y avait un billard. Il fit plusieurs allées et venues autour du jeu, avec les postures d'un joueur. De là il alla mettre les mains sur un clavecin, dont il jouait assez bien, et y fit un peu de désordre. Enfin après deux heures d'exercice, il remonta à sa chambre, et se jeta tout habillé sur son lit, où nous le trouvâmes le lendemain à neuf heures du matin, en la même posture que nous l'avions laissé. Car toutes les fois que son accès le prenait, il dormait huit ou dix heures de suite. Son valet nous dit qu'il n'y avait que deux moyens de faire cesser ces accès, l'un de le chatouiller fortement à la plante des pieds, et l'autre de sonner du cor, ou de jouer de la trompette à ses oreilles.

16. [illegible]

Dieu soit loué de ce qu'à mon dernier voyage au pays j'ai eu le bonheur de vous revoir et de vous trouver en bonne santé. Oh! combien je me sentais heureux de savoir que vous, pauvre veuve, sans autres ressources que le travail de vos mains et le

peu de secours que j'ai pu vous envoyer de temps en temps, vous aviez néanmoins pu vivre heureuse et satisfaite de vous trouver à l'abri du besoin!

Aujourd'hui je me sens encore plus heureux de pouvoir vous donner l'agréable nouvelle que j'ai l'espoir d'obtenir bientôt une place plus lucrative, et qui me mettra à même de vous aider plus efficacement. Votre sincère piété, votre tendresse maternelle m'ont donné de nouvelles forces pour suivre votre exemple et marcher dans le chemin de la vertu: je poursuis avec un nouveau courage mes tournées commerciales. Quoique nous soyons à présent dans la saison la plus rigoureuse, et que déjà il gèle à pierre fendre, j'espère terminer heureusement les affaires dont on m'a chargé, et, après avoir été longtemps commis voyageur, je compte obtenir, en récompense de mes services, la place de premier teneur de livres d'une des principales maisons, et continuer à mériter l'estime et la confiance de mes chefs.

Conformément à ma promesse, je vous donnerai de temps en temps de mes nouvelles pendant ma tournée. Malgré mon habitude de n'écrire que des lettres fort courtes, vous pouvez être sûre d'en recevoir dorénavant de plus détaillées, afin que vous ayez, selon votre désir, plus longtemps le plaisir de les lire. Jusqu'à ce jour mon voyage a été, Dieu merci, très-heureux; il ne m'est arrivé rien de remarquable, hors un événement que je vais vous raconter.

Hier au soir j'arrivai fort tard à Bergheim; je descendis à mon auberge accoutumée. N'ayant point d'affaires dans cette ville, et me proposant d'en repartir le lendemain à l'aube du jour, je me hâtai de souper et de monter aussitôt dans ma chambre pour

me livrer au repos. Mais vers minuit, au moment où j'étais plongé dans le plus profond sommeil, une vive clarté pénétrant dans ma chambre m'éblouit et me réveilla en sursaut. D'abord je crus rêver en voyant les toits des maisons voisines que je savais être tout couverts de neige, briller d'une lueur éclatante comme de l'or en fusion. Je me frottais encore les yeux lorsque tout à coup j'entendis le son lugubre du tocsin et le roulement des tambours parcourant les rues. Je me lève précipitamment, je cours à la fenêtre, et j'aperçois d'épaisses et noires colonnes de fumée qui sortaient d'une maison située au bout de la rue où je logeais. A travers cette fumée s'élançaient des flammes effroyables. Je m'habillai promptement, et je courus au lieu du danger. Les pompes arrivant à la hâte roulaient sur le pavé avec un bruit terrible, mais il y avait encore fort peu de monde assemblé pour les servir. Seulement le propriétaire de la maison incendiée, sa femme et leurs deux enfants étaient là, regardant d'un oeil fixe les flammes dévorantes, se tordant les mains et poussant des cris lamentables; les domestiques et les employés de la maison, lourdement chargés, traînaient toute sorte d'effets dans la rue. Je me plaçai à une pompe, et j'aidai à y conduire l'eau qu'on apportait des fontaines voisines. Peu à peu la place se remplit de monde; les habitants accourus, encore à moitié endormis et à demi vêtus, furent rangés en ordre; on établit des chaînes pour passer les seaux d'eau de main en main.

Tout à coup on entend des cris perçants partir d'une autre façade de la maison incendiée donnant sur une autre rue. Je volai de ce côté où quelque personne en péril appelait au secours. Deux enfants, encore fort jeunes, étaient restés au milieu des

flammes. Les parents, dans l'excès de leur première frayeur ne s'étaient pas encore aperçus de leur absence. Pâle comme la mort, immobile et muet de terreur, le père restait les yeux fixés et les bras étendus vers une fenêtre du troisième étage; la mère tombée à genoux levait ses bras vers le ciel et implorait la miséricorde divine. Deux autres enfants, un petit garçon et une petite fille, se désolaient à côté de leurs parents, et s'écriaient: O mon Dieu! mon Dieu, le pauvre Antoine et le pauvre François, ils vont périr dans les flammes! O sainte Vierge, intercédez pour nous afin que le Seigneur daigne les sauver.

En ce moment on apporta une grande échelle à incendie, qu'on appuya contre l'embrasure de la fenêtre. Mais personne n'osait y monter, car une partie de la toiture s'écroulait déjà, de nouvelles colonnes de fumée s'élançaient dans les airs, et d'innombrables étincelles tombaient sur la foule comme une pluie de feu. L'un des deux hommes qui avaient apporté l'échelle s'écria: Retirez-vous; le pignon va s'écrouler aussi. L'autre ajouta: Les pauvres enfants sont perdus! il n'y a pas moyen de les sauver, quand même on aurait la témérité de monter là-haut, il est trop tard. Et il se hâta de s'éloigner; tout le peuple recula épouvanté. En effet, le pignon de la maison, presque tout construit en bois et qui brûlait déjà, commençait à s'incliner; sa chute paraissait imminente. Cependant je me dis: Il faut en courir le risque; à la garde de Dieu! et, après avoir fait le signe de la croix, je montai rapidement l'échelle; j'atteignis heureusement l'embrasure de la fenêtre, et que vis-je, ô ciel! la chambre était tout éclairée de l'horrible lueur de l'incendie; les deux enfants, deux petits garçons en chemise,

et charmants comme des anges, se tenaient à genoux au milieu de cette chambre, et, levant leurs petites mains vers le ciel, ils priaient en sanglotant: Seigneur, ayez pitié de nous; ne nous laissez pas brûler vifs...! Déjà les portes et les boiseries s'enflammaient; j'enfonce les vitres, et soudain le feu irrité par l'air, éclate avec fureur, une fumée épouvantable sort par la fenêtre. Je cours aux enfants, je les enlève et les porte sur le balcon.

A cette vue, tout le peuple pousse des cris de joie, je me hâte de descendre avec mon double fardeau; mais c'est avec peine que mes pieds trouvent les premiers bâtons de l'échelle, tant la fumée et les flammes m'avaient aveuglé. Je dis à l'un des enfants de se cramponner autour de mon cou, je prends le second sous mon bras, et, de la main qui me reste libre, je tâche d'attraper l'échelle et de m'y affermir. Cette manoeuvre était fort périlleuse. Un cri général, un cri d'effroi retentit dans toute la foule; l'un criait: Il va tomber avec les enfants; un autre criait: Bon Dieu! son dévouement sera-t-il inutile? Les deux enfants aussi pleuraient et appelaient au secours; moi-même je fus saisi de crainte lorsque, chargé de ces deux enfants, n'ayant qu'une main pour me soutenir, j'essayai de descendre cette échelle qui pliait et vacillait sous mes pieds. Mais, grâce à l'assistance divine, je parvins heureusement jusqu'en bas, et les spectateurs m'accueillirent par des acclamations unanimes.

Je me hâtai de porter ces pauvres enfants à leurs parents. A l'aspect du péril où elle avait vu ses deux fils, leur mère s'était évanouie; son mari la prit dans ses bras, et voulut la transporter dans une maison voisine, mais la frayeur et l'inquiétude ne lui en laissaient pas la force, il ne put la porter

bien loin! il la posa sur le pavé alors couvert d'une neige épaisse, et se tint à genoux à côté d'elle, tandis que les deux aînés de leurs enfants soutenaient la tête de leur mère. Lorsque je m'approchai portant sur un bras l'un des jeunes enfants que j'avais sauvés et tenant l'autre par la main, ce dernier me quitta et courut vers son père en poussant un cri de joie: Ah! papa! mon cher papa! Le père se leva serra l'enfant dans ses bras, et s'écria: Dieu soit loué et remercié! peu m'importe maintenant que toute ma fortune soit dévorée par les flammes, mes biens les plus précieux sont sauvés! L'exclamation du père et la voix chérie de l'enfant qu'il tenait encore embrassé arrivèrent aux oreilles de la mère, et la tirèrent de son évanouissement. Je lui présentai l'autre enfant, elle me l'arracha des mains comme si elle l'eût arraché des flammes; elle le pressa contre son sein, et sa joie fut si vive qu'elle ne put l'exprimer que par des pleurs et des sanglots: mais le regard plein de reconnaissance qu'elle jeta sur moi, je ne l'oublierai de ma vie!

Pour me soustraire aux remercîments de cette pauvre famille, je m'empressai de reprendre mon poste à la pompe. Après quelques heures d'efforts, on vint à bout de maîtriser le feu. Il n'y eut plus de dangers à craindre. L'horloge de l'église venait de sonner six heures, je rentrai dans mon auberge. Mes deux compagnons de voyage enveloppés de leurs manteaux, étaient sur le seuil de la porte, ils m'attendaient avec impatience. Je courus bien vite dans ma chambre chercher mon manteau et mes effets, et, après avoir payé l'hôte et pris à la hâte un bol de café au lait, je montai en voiture avec mes deux compagnons, et nous partîmes.

Je vous raconte tous ces détails, ma chère

maman, non par vanité, mais parce que je suis persuadé que ce récit vous fera plaisir. Je vous promets de n'en parler à aucune personne étrangère. Mais vous et moi, nous ne sommes qu'un coeur et qu'une âme. D'ailleurs je ne puis m'en attribuer aucun mérite: si je me suis trouvé dans le cas de faire une bonne action, l'honneur et la gloire en appartiennent uniquement à Dieu et à vous: c'est Dieu qui m'a inspiré le courage nécessaire, et c'est vous, ma bonne maman, qui m'avez enseigné dès mon enfance à aimer et à servir mon prochain.

Chère maman, je vous écris ces lignes dans l'auberge d'un gros bourg où je viens d'arriver aujourd'hui à la nuit tombante. Demain, toute ma journée sera employée à régler diverses affaires assez importantes avec des marchands détaillants de cet endroit, et je dois partir d'ici dans la matinée d'après-demain; il faut donc que je vous quitte pour prendre un peu de repos. Adieu.

17. ՆԱՄԱ ՀԱՅԿԱՆ.

Me voilà revenu de ma tournée; et, grâce à Dieu, je suis arrivé sain et sauf, sans avoir éprouvé le moindre accident en route. Mais, hélas! chère maman, j'ai trouvé tout changé ici! En descendant de voiture j'ai couru chez M. Walter, mon patron, le coeur encore rempli de joie d'avoir à lui rendre compte de l'heureux succès de ma tournée commerciale. M. Walter était dans son comptoir; je m'y rendis avec empressement, mais, jugez de ma consternation! lui qui, autrefois, me traitait avec tant de bonté et d'affabilité, et qui avait l'habitude de m'embrasser toutes les fois que je revenais de voyage, resta immobile dans son fauteuil, me reçut d'un air glacial, et les regards qu'il jetait sur moi n'exprimaient que

la colère et le mépris. Après avoir pris froidement mon portefeuille et mon carnet contenant le compte rendu de mes opérations, il m'adressa ces paroles foudroyantes: C'est bon, j'examinerai cela une autre fois. Allez-vous-en, tout est fini entre nous; vous ne pouvez plus rester à mon service. L'emploi de teneur de livres que je vous avais destiné, je l'ai donné à un homme plus fidèle, et la place de commis voyageur qui se serait trouvée vacante par votre promotion, vient d'être donnée à un brave jeune homme qui mérite plus de confiance que vous. Sortez, et ne vous avisez jamais de remettre les pieds chez moi.

Je fus tellement consterné de cette réception si inattendue que je restai comme pétrifié, et je fus un bon moment sans recouvrer l'usage de la parole. Enfin je m'écriai: Est-il possible que vous me traitiez ainsi, Monsieur Walter, vous qui êtes mon bienfaiteur!.... Comment donc ai-je eu le malheur d'encourir votre colère?

Ne me nommez plus votre bienfaiteur, répliqua-t-il d'un ton irrité; vous ne savez que trop comment vous avez payé mes bontés par la plus noire ingratitude, et abusé de ma confiance pour me voler.

Monsieur! répondis-je, indigné à mon tour, prenez garde à ce que vous dites! Je ne suis pas un voleur. Qui a osé me calomnier ainsi auprès de vous pendant mon absence? Nommez-moi cet être vil, confrontez-moi avec lui à l'instant même.

C'est un très-honnête homme, répondit mon patron; il a cru de son devoir d'appeler mon attention sur vos démarches: j'hésitai longtemps à l'écouter, mais enfin les preuves les plus évidentes m'ont convaincu de votre infamie.

De quelle infamie? m'écriai-je; parlez, je ne me sens coupable d'aucune mauvaise action. Parlez, Monsieur, expliquez-vous.

Vous le voulez? répondit-il. Eh bien, je vais m'expliquer.

Cette explication, ma chère maman, serait inintelligible pour vous, parce que vous ignorez beaucoup de circonstances qui s'y rattachent. Il faut donc que je vous raconte quelques faits qui ont précédé et amené cette scène, et que je reprenne mon récit de plus loin.

Vous saurez que mon patron, M. Walter, est un amateur de médailles; il cherche avec passion celles qui, par leur antiquité ou leur rareté ou à cause des événements historiques à l'occasion desquels elles ont été frappées, soit enfin par le fini de leur exécution, ont une très-grande valeur à ses yeux. Il en a déjà formé une magnifique collection qu'il augmente encore tous les jours. On l'accuse même de pousser cette manie un peu trop loin, et plusieurs fois ses amis l'en ont plaisanté. Moi aussi, j'aimais à considérer souvent ces belles médailles; j'ai parfois réussi à déchiffrer les inscriptions de quelques antiques monnaies romaines dont mon maître n'avait pu découvrir le sens. A compter de ce moment, il ne manqua plus de me montrer chaque médaille ou pièce de monnaie rare dont il venait de faire l'acquisition, souvent à un prix fou, et il me témoignait encore plus d'amitié et de confiance qu'auparavant.

Or, un peu avant l'époque fixée pour mon dernier voyage, il vit disparaître à différents intervalles quelques-unes de ces médailles qu'il avait l'habitude de laisser soit sur son bureau, soit sur la cheminée de son cabinet, afin de s'amuser de temps

en temps à les considérer ou à les montrer aux personnes qui venaient le voir. Ces larcins, souvent répétés, le surprirent d'autant plus qu'ordinairement ces pièces n'étaient qu'en argent, ou même en étain ou en cuivre, et par conséquent ne pouvaient avoir quelque valeur que pour un amateur tel que lui. Depuis mon départ ces vols cessèrent. Cependant, parmi ces médailles de cuivre ou d'étain, il en plaçait à dessein quelques-unes en or et en argent, et se tenait aux aguets pour surprendre le larron; mais ce fut en vain, toutes les pièces restèrent où il les mettait, pas une seule ne disparut.

Un ami de M. Walter, mais dont celui-ci refusa nettement de me dire le nom, lui avait confidentiellement insinué qu'étant aussi amateur de médailles antiques, et de plus, connaisseur, je pourrais bien avoir cédé à la tentation de m'en approprier quelques-unes des plus rares. Cependant mon patron repoussa cet indigne soupçon, et me déclara incapable d'une pareille bassesse.

Un jour, deux étrangers de distinction passant par cette ville, vinrent rendre visite à M. Walter, et lui témoignèrent le désir de voir sa collection de médailles. Il s'empressa de leur montrer toutes ses pièces rangées en ordre et renfermées dans de nombreux tiroirs. Il les leur fit examiner une à une, et vanta leur antiquité, leur beauté ou leur rareté. A la fin, il leur dit: A présent, Messieurs, je vais vous montrer les deux médailles les plus rares et les plus belles qui aient jamais existé. C'étaient deux médailles en or, de dimensions vraiment extraordinaires, de l'or le plus pur et d'une exécution admirable, conséquemment d'une très-grande valeur sous tous les rapports; il avait soigneusement conservé ces deux belles pièces dans un étui de ma-

roquin doublé de velours afin de les garantir de toute espèce de détérioration. Les deux étrangers témoignèrent une vive curiosité au moment où M. Walter tirant l'étui de dessous sa case vitrée l'ouvrit lentement et d'un air d'importance: enfin le précieux étui s'ouvre.... Mais, ô surprise, ô terreur! il se trouva vide: les deux médailles qu'il devait renfermer avaient disparu! Mon patron entra dans une colère épouvantable. Si on lui avait pris tous ses rouleaux d'or dans son coffre-fort, il n'aurait pas été aussi furieux. Oh! le scélérat! l'infâme voleur! s'écria-t-il avec une telle rage que les deux étrangers, effrayés, se hâtèrent de prendre leur chapeau et leur canne et de se retirer en lui exprimant combien ils étaient sensibles à sa douleur.

Dès lors mon patron fut dans la ferme persuasion que c'était moi qui avais volé les médailles d'or. Il n'avait pas manqué un seul jour de visiter son médaillier, c'est ainsi qu'il nomme la petite armoire vitrée où ses médailles sont rangées en ordre; il avait chaque jour ouvert tous les tiroirs, mais en se bornant au plaisir d'examiner les pièces qu'il s'était procurées le plus récemment. Quant aux autres, notamment les deux grandes médailles d'or dont je viens de parler, comme il les possédait depuis bien des années et qu'il les avait déjà examinées plus de mille fois, il ne lui était pas venu dans l'idée de les revoir encore. L'étui se trouvant toujours à sa place, il ne songeait pas qu'on pût les lui voler. Quand il ne les y trouva plus, il lui parut évident que c'était moi qui étais le voleur. Il soutint que j'avais choisi exprès la veille de mon départ pour les dérober, afin que, s'il venait à s'apercevoir de ce larcin dans l'intervalle de mon absence, ses soupçons tombassent sur d'autres que

moi. J'avais laissé ma malle dans ma chambre, et remis à mon patron les clefs de la malle et de la chambre, me contentant de prendre pour le voyage une valise remplie des effets les plus indispensables. Dans le premier transport de sa colère, mon patron monta à ma chambre, ouvrit ma malle et trouva au fond les deux médailles soigneusement enveloppées et cachées dans un bonnet de nuit. Mais autant le pauvre M. Walter était enchanté de retrouver ses médailles favorites, autant il fut affligé en pensant que c'était moi qui avais pu me rendre coupable d'une pareille infamie, moi, qu'il avait honoré de toute sa confiance!

D'après tous ces détails que M. Walter venait de me donner, la chose me parut bien claire. Un misérable, que je ne connais pas encore, voulant me faire perdre la confiance et l'amitié de mon patron, avait certainement soustrait les premières médailles dérobées, celles de cuivre et d'étain; et le même, à coup sûr, avait également volé les deux médailles d'or, les avait cachées dans ma malle et avait donné à mon patron l'idée de les y aller chercher. Je voulus essayer de démontrer cela à M. Walter, mais à peine s'il m'écouta, ou bien il donnait à tout ce que je lui disais pour ma justification, une tout autre tournure; par exemple, quand je lui dis: Si j'avais volé ces précieuses médailles et si je les avais cachées dans ma malle, je me serais bien gardé de vous en remettre les clefs, il s'écria: C'est justement l'adresse de cette manoeuvre qui me prouve que vous êtes un voleur consommé; cette apparente loyauté n'était qu'un leurre pour me tromper et m'empêcher d'aller fouiller dans vos effets et d'y chercher les objets volés. Retirez-vous de devant mes yeux, et félicitez-vous de ce que je ne

pousse pas la sévérité jusqu'à vous traduire devant les tribunaux, et à vous faire subir la peine que vous n'avez que trop méritée. Mais, en mémoire de votre défunt père que j'estimais comme un parfait honnête homme, et par considération pour votre respectable mère qui mourrait de chagrin si elle venait à connaître cette affaire, je veux bien cacher votre crime et n'en rien dire à personne.

Je voulais toujours me justifier, mais il se leva, ouvrit la porte et me dit: Sortez sur-le-champ de chez moi, et dépêchez-vous de faire prendre votre malle et vos effets: je ne veux plus souffrir dans ma maison ni votre personne ni rien qui soit à vous.

Ce n'est point devant vous, ma chère maman, que j'aurai besoin de protester de mon innocence; depuis ma plus tendre enfance vous avez mis dans mon coeur la crainte de Dieu et le plus religieux respect pour ses saints commandements. Vous avez trop bien pénétré mon âme de l'horreur du péché, même du moindre péché, pour que j'aie pu m'oublier jusqu'au point de devenir un misérable voleur. Aussi vous n'avez jamais entendu dire que j'aie dérobé une obole à qui que ce soit. Je suis donc persuadé que vous serez convaincue de mon innocence; mais il est désolant de me voir ainsi attaqué dans mon honneur. Ma soudaine rupture avec M. Walter a fait la plus grande sensation dans la ville; on savait que le poste de teneur de livres m'était promis, et non-seulement je ne l'ai point obtenu, mais encore on me voit quitter si brusquement la maison de mon patron! Tout cela ne laisse point que d'exciter l'attention générale. On ne sait quels motifs imaginer; on fait mille conjectures, et les bruits les plus divers circulent dans le public; mais j'ai

la ferme confiance que Dieu fera éclater mon innocence au grand jour.

En attendant, j'ai loué ici une chamhre garnie; c'est une petite mansarde, à peine pourvue des meubles les plus nécessaires. Je partage mon temps entre la prière et l'étude; je sors rarement, et je donne des leçons de mathématiques et de langue anglaise, afin d'avoir quelque occupation utile et de gagner ma vie honnêtement. Adieu, ma chère maman, portez-vous bien, et ne vous affligez pas.

18. Գոհութիւն Նոյնը Նոյնին.

Grâces et louanges soient rendues au Seigneur, qui a fait connaître mon innocence. Il faut que je vous raconte en détail un mémorable événement dont l'issue a eu pour moi des suites très-heureuses.

Vous vous souvenez sans doute encore de l'incendie dont je vous ai parlé dans ma lettre du.... et où, grâces à l'assistance divine, j'ai eu le bonheur de sauver deux jeunes enfants. Le père de ces enfants, M. Bellini, avait précédemment prêté à un marchand de notre ville, nommé Rusard, une somme de trois mille francs. Par suite de son désastre, M. Bellini eut besoin de cet argent. Le marchand Rusard était décédé; mais son fils avait reconnu la dette, et promis de l'acquitter, il avait jusqu'alors ponctuellement payé l'intérêt. M. Bellini écrivit donc à M. Rusard fils, pour lui redemander le capital à la fin du prochain trimestre. Comme il le croyait honnête homme, il eut l'imprudence de faire connaître dans cette lettre que l'obligation signée par M. Rusard père, ainsi que la correspondance de Rusard fils, se trouvait au nombre des papiers qui avaient été la proie des flammes, et, de son côté, le jeune Rusard eut la déloyauté de

profiter de cette imprudente confidence pour nier la dette, soutenant que jamais son père n'avait emprunté cette somme, et que lui n'avait jamais eu connaissance de cet emprunt. M. Bellini se vit donc forcé de traduire son débiteur devant les tribunaux. Les indices qu'il avait à produire en justice donnaient à sa réclamation toutes les apparences de la vérité; mais l'absence de la pièce principale, le reçu de Rusard père, ne permettait pas d'y faire droit. Le tribunal déféra donc le serment à M. Rusard fils. Celui-ci, traitant le demandeur d'imposteur effronté, avait lui-même offert au tribunal d'affirmer solennellement et sous la foi du serment, qu'il n'avait jamais eu aucune connaissance de cette prétendue créance. Cela suffit, répliqua M. Bellini, j'aime mieux perdre mes trois mille francs que de vous laisser faire un faux serment: le parjure est un crime dont la seule idée m'épouvante, je veux vous en épargner la honte, et je déclare m'opposer à ce que vous prêtiez le serment. Les poursuites furent donc indéfiniment ajournées, et l'on ne songea plus à cette affaire.

Au printemps dernier, M. Bellini, voulant faire reconstruire sa maison jusque dans les fondements, fit déblayer le terrain. Cette opération n'avait pu avoir lieu plus tôt, parce que l'énorme quantité d'eau qu'on avait jetée sur les décombres encore fumants pour éteindre tout à fait le feu, s'était gelée et qu'ensuite une neige abondante l'ayant recouverte, le tout avait présenté durant l'hiver une masse compacte de cendres et de glace. Pendant tout le travail, M. Bellini resta sur les lieux. On retrouva au milieu des ruines beaucoup d'objets plus ou moins endommagés, et quantité d'or et d'argent fondus. Enfin, contre toute attente, on

trouva aussi une petite cassette fortement doublée en fer, dans laquelle M. Bellini avait l'habitude de renfermer ses papiers les plus importants. Le plancher sur lequel se trouvait cette précieuse cassette s'était écroulé, et probablement avait entraîné sur elle une si grande masse de débris qu'elle fut assez bien préservée de l'action des flammes, en sorte que les papiers qu'elle renfermait, au lieu d'être consumés, furent seulement jaunis, ce qui ne les empêchait pas d'être encore parfaitement lisibles.

Monsieur Bellini n'eut rien de plus pressé que d'aller déposer au parquet du tribunal l'obligation de trois mille francs, souscrite par Rusard père, ainsi que la correspondance autographe de Rusard fils, relativement à cette dette. Celui-ci fut appelé; quand il vit les papiers, il pâlit, il trembla, il lui fut alors impossible de nier la créance. Le tribunal l'a condamné à payer le capital contesté, avec les dommages et intérêts et les frais du procès. En outre, pour avoir voulu prêter un faux serment devant la justice, ce dont on avait dressé procès-verbal, parce qu'il avait eu l'effronterie de demander acte de sa proposition, il fut condamné à une forte amende et à plusieurs années d'emprisonnement.

C'était ce même Rusard fils, qui sous prétexte de se perfectionner dans les affaires commerciales, s'était introduit chez M. Walter, en sollicitant la faveur de travailler quelques heures par jour dans son bureau, sans appointements. Il savait adroitement flatter M. Walter, sa mise était toujours fort propre, élégante même; il se montrait fort habile dans ses écritures, et extraordinairement laborieux. C'était encore lui qui avait insinué à M. Walter de si odieux soupçons à mon égard, et qui était devenu teneur de livres à ma place.

Aussitôt que M. Walter eut connaissance du procès de Rusard, et de sa condamnation comme fripon et parjure, une vive lumière frappa son esprit. Il alla vite trouver le chef de la police, fit la déclaration du vol de ses médailles, et demanda et obtint qu'on procédât sur-le-champ à une perquisition judiciaire dans le domicile de Rusard. Effectivement on trouva les médailles dans un tiroir de commode, et le parjure Rusard subit à présent même un nouveau jugement pour vol et dénonciation calomnieuse.

N'étant point sorti depuis plusieurs jours et n'ayant vu personne, j'ignorais complétement tout ce qui s'était passé concernant Rusard. Tout à coup je vis M. Walter entrer dans ma mansarde; il courut à moi les bras ouverts, et me pressa sur son sein, en s'écriant: Oh! mon cher Aloïs, j'ai commis une horrible injustice envers vous; je viens vous en demander pardon. Ce fripon de Rusard m'a indignement trompé; c'est lui qui avait volé mes médailles de bronze dans mon cabinet, et ensuite, comme je le vois clairement aujourd'hui, c'est lui qui avait pris les deux médailles d'or pour les cacher dans votre malle, et vous ravir ma confiance. J'ai été trop crédule et trop emporté; il est vrai que si les objets volés n'avaient été précisément ceux auxquels je tenais le plus, la perte m'aurait beaucoup moins affecté, et j'aurais conservé assez de calme pour réfléchir. Mais quand le coeur de l'homme s'est livré à une passion quelconque, sa raison devient trop souvent le jouet du premier imposteur qui sait flatter ses goûts favoris, ou bien il se trompe lui-même; c'est ce qui m'est arrivé. Oh! que j'étais aveugle, que j'ai été injuste à votre égard, mon cher Aloïs! pourrez-vous me pardonner? Il me tendait les bras, je m'y précipitai en versant des larmes de joie, et nous fûmes réconciliés.

Maintenant, reprit-il, faites-moi le plaisir de rentrer tout de suite chez moi. Dès aujourd'hui vous serez mon caissier et mon premier teneur de livres; le cumul de ces deux emplois doublera vos appointements. Rusard est en prison, et ces jours-ci les gendarmes le conduiront à la maison de force pour y subir la juste peine à laquelle il vient d'être condamné.

Je témoignai ma surprise, et demandai par quel heureux hasard l'odieuse fourberie de Rusard avait été dévoilée.— Quoi! vous ne savez donc pas encore ce qui s'est passé! s'écria M. Walter. Asseyez-vous, et écoutez le récit des fraudes criminelles de cet infâme imposteur.

M. Walter me raconta alors tout ce qui était arrivé, la créance reniée, l'offre du faux serment, et les médailles de bronze volées et trouvées dans le tiroir de la commode de Rusard. Je l'interrompis souvent en m'écriant: Comment est-il possible! Rusard s'est rendu coupable de tous ces péchés! il a pu agir si perfidement à mon égard, lui, qui ne cessait de me témoigner tant d'estime et d'affection, et dont tous les discours ne respiraient que vertu et sainteté?

— Oui, l'hypocrite voulait obtenir ma fille unique en mariage. Il s'efforçait de gagner mon estime en se montrant laborieux, de s'insinuer auprès d'Amélie par l'élégance de sa toilette et de ses manières, et de capter les bonnes grâces de ma femme par un vernis de dévotion. L'audace de se servir du manteau de la religion pour cacher sa perversité, est encore ce qu'il y a de plus abominable dans sa conduite. Mais Dieu, dont l'oeil perçant pénètre les plus profonds replis du coeur humain, a démasqué l'hypocrite et confondu l'impie, et l'a livré à la punition qu'il avait méritée. Venez, mon cher Aloïs; nous

avons assez parlé de ce misérable, venez avec moi, ma famille et mes commis brûlent du désir de vous revoir.

Nous traversâmes toute la ville en nous donnant le bras. Le bruit de cette histoire s'était déjà répandu partout, et nous vîmes tous les passants nous saluer avec un air d'estime et de satisfaction. Quand nous arrivâmes devant la maison de mon patron, nous trouvâmes sous le portail la mère et la fille, les commis et les garçons de magasin, la cuisinière et les servantes, et toutes ces personnes m'accueillirent avec des acclamations de joie. Nous montâmes dans les appartements, et comme c'était l'heure du dîner, Mme. Walter eut la bonté de m'adresser ces paroles: Cette journée est pour nous tous une véritable fête de famille; et je regrette de n'avoir pas eu le temps d'ordonner un repas plus digne d'un si beau jour. En achevant ces mots, elle me présenta la main, et j'eus l'honneur de la conduire à la salle à manger. On se mit à table, M. Walter fit apporter le meilleur vin de sa cave, et porta le toast: A la probité reconnue!

Tout à coup nous entendîmes du bruit dans la rue; la foule accourait de tous côtés; nous nous approchâmes de la fenêtre. Un piquet de gendarmerie escortait une charrette, et nous y vîmes un homme assis sur une botte de paille, les pieds et les mains chargés de fers... C'était Rusard, déjà revêtu de l'uniforme des condamnés détenus à la maison de force. Quand je le vis si malheureux, le visage pâle et les traits abattus, je ne pus m'empêcher de le plaindre. Mais M. Walter s'écria: Le misérable! il aura le temps de méditer sur la vérité du proverbe qui dit: il n'y a point de trame si subtilement ourdie, dont les fils ne finissent par se montrer à tous les yeux.

Adieu, chère maman; unissez-vous à moi pour remercier le bon Dieu.

PERSONNAGES.

M. Beauval.	Mme. Joinville.
Marcellin, son fils.	Emilie, sa fille.
Henriette, sa fille.	Hubert, garde.

(La scène est dans un champ, qu'on vient de moissonner, et sur lequel il y a encore plusieurs monceaux de gerbes. On voit d'un côté une maison, de l'autre des cabanes de paysans, et en général tout ce qui peut décorer un séjour champêtre).

SCÈNE I.

(Le théâtre représente un champ de blé couvert de gerbes).

Emilie *(tenant des deux mains, par les anses, une corbeille pleine d'épis. Elle va s'asseoir auprès d'une gerbe).* Allons, voilà qui n'est pas mal commencé. Quelle joie pour ma pauvre mère! *(Elle pose sa corbeille à terre, et regarde dedans d'un air satisfait).* Ce vieux moissonneur! avec quelle bonté il m'a rempli ma corbeille! J'aurais eu beau courir ça et là tout le jour, je n'en aurais jamais ramassé la moitié. Que le bon Dieu l'en récompense! Voici encore quelques épis à terre! quand je n'en glanerais qu'une poignée ou deux... *(Elle enfonce des deux mains les épis dans la corbeille).* Je les ferai bien entrer en pressant un peu: et puis, n'ai-je pas mon tablier? *(Elle se lève, prend d'une main les deux bouts de son tablier, et s'apprête de l'autre à y jeter les épis qu'elle ramasse, lorsqu'elle entend du bruit).* Mon Dieu! voici un homme qui vient à moi d'un air fâché; je ne crois pas avoir fait du mal pourtant... *(Elle retourne à sa corbeille, la reprend, et veut s'en aller).*

SCÈNE II.

Emilie. Hubert.

Hubert *(l'arrêtant par le bras)*. Ah, petite voleuse! je vous y prends.

Emilie. Que voulez-vous dire, monsieur? Je ne suis pas une petite voleuse: je suis une honnête petite fille, entendez-vous?

Hubert. Une honnête petite fille! toi, une honnête petite fille! *(Il lui arrache la corbeille des mains)*. Que portez-vous donc là-dedans, l'honnête petite fille?

Emilie. Des épis, comme vous voyez.

Hubert. Et ces épis ont apparemment poussé dans ta corbeille.

Emilie. Ah! s'ils poussaient dans ma corbeille, je n'aurais pas besoin de prendre tant de peine à les ramasser dans les champs.

Hubert. C'est donc volé?

Emilie. Monsieur, ne me traitez pas si vilainement, je vous prie; j'aimerais mieux mourir de faim avec ma mère, que de faire ce que vous dites là.

Hubert. Mais ils ne sont pas venus se jeter d'eux-mêmes dans la corbeille, de par tous les diables?

Emilie. Mon Dieu! vous me faites peur avec vos jurements. Ecoutez-moi. J'étais allée glaner dans ce champ là-bas. Il y avait un bon vieillard qui me voyait faire. La pauvre enfant, a-t-il dit, qu'elle a de peine! je veux la secourir. Il y avait des gerbes couchées sur son champ; il en a tiré de pleines poignées d'épis, qu'il a jetées dans ma corbeille. Ce que l'on donne au pauvre, disait-il, Dieu le rend, et...

Hubert. Ah! j'entends. Le vieillard de ce champ là-bas t'a donné plein ta corbeille d'épis, que tu prends ici dans nos gerbes, n'est-il pas vrai?

Emilie. Allez plutôt lui demander à lui-même, il pourra vous le dire.

Hubert. Que j'aille courir là-bas! Oh bien! tu n'as qu'à attendre: je t'ai prise ici, tout est dit.

Emilie. Mais quand je vous dis que je n'ai touché à aucune gerbe! Le peu d'épis que j'ai dans mon tablier, je les ai ramassés à terre, parce que j'ai cru que cela était permis. Cependant si vous y avez du regret, je suis prête à vous les rendre, tenez, voilà les vôtres.

Hubert. Non, non, ceux-ci resteront avec ceux-là; et où la corbeille restera, il faudra bien que tu restes aussi. Allons, suis-moi dans le chenil.

Emilie *(avec effroi)*. Comment! que dites-vous, mon brave homme?

Hubert. Ah, oui, ton brave homme! je serais bien plus brave homme, si je te laissais échapper, n'est-ce pas? Dans le chenil, te dis-je; allons, allons!

Emilie. Ah! je vous supplie, pour l'amour de Dieu! je n'ai ramassé ici, je vous assure, que la poignée d'épis que je vous ai rendue. Que dirait ma pauvre mère, si je ne rentrais pas de la journée, si elle apprenait que l'on m'a mise en prison? Elle est capable d'en mourir.

Hubert. Je ne suis pas ici pour avoir pitié des gens; j'y suis pour les arrêter, lorsqu'ils entrent sur les terres de mon maître, et les mener en prison.

Emilie. Mais lorsqu'on n'a rien fait, lorsqu'on est innocent comme moi.

Hubert. Oui, parle-moi de ton innocence. Venir nous voler une pleine corbeille d'épis, et me faire ensuite mille menteries! Allons, allons, qu'on me suive.

Emilie. *(Elle tombe auprès d'une gerbe)*. Ah! mon cher Monsieur! ayez pitié de moi. Prenez, si vous voulez, ma corbeille: hélas! ma petite provision ne vous rendra guère plus riche, mais laissez-moi aller, je vous en prie; si ce n'est pas pour moi, que ce

soit pour ma pauvre mère: je suis toute sa consolation, tout son secours.

Hubert. Si je te laisse aller, ce n'est pas pour ta mère, au moins, je t'en avertis; je voudrais la voir à cent lieues; c'est pour toi seule, parce que tes pleurnicheries m'ont un peu remué le coeur. Mais n'attends pas que ta corbeille te suive; je la confisque pour la justice; et puis, c'est vendredi jour d'audience; M. le bailli prononcera une bonne amende: si on ne la paie pas, en prison, et chassée du village. *(Il charge la corbeille sur son épaule. Emilie pleure à chaudes larmes, et se jette à ses genoux).* Allons, ne m'étourdis plus, ou tu verras ce qu'on y gagne. *(Il s'éloigne en grommelant).* Mais voyez donc si on n'était pas toujours à les épier, tout petits qu'ils sont, ils nous enlèveraient, je crois, jusqu'à la terre de nos champs.

SCÈNE III.

Emilie *(seule).*

(Elle s'assied à terre, et s'appuie la tête sur une gerbe. Elle pleure quelques moments en silence; enfin elle se lève, et regarde autour d'elle). Ah, il s'en est allé, ce méchant homme! il m'emporte toute ma joie. Je perds tout, mes épis, ma jolie corbeille; et qui sait ce qui nous en arrivera, à ma mère et à moi? *(Après une petite pause).* Que ces petits oiseaux sont heureux! il leur est au moins permis de venir prendre quelques grains pour leur repas, et moi... Mais qui sait si un méchant homme comme celui-ci n'est pas à les guetter, pour les tuer avec son fusil? Je vais les faire envoler, et je m'en irai; car peut-être me punirait-on encore d'avoir reposé ma tête sur cette gerbe... Mais qui sont ces deux enfants qui s'avancent?

SCÈNE IV.

Emilie. Marcellin. Henriette.

Emilie *(essuyant ses larmes)*.

Marcellin. Ha! ha! c'est donc toi, petite fille, que le garde vient de surprendre à voler les épis de nos gerbes?

(Les sanglots empêchent Emilie de répondre).

Henriette. *(la regarde avec attention, et tire à part son frère)*. Elle a l'air d'une bonne petite fille, Marcellin. Elle pleure; ne l'afflige pas davantage par tes reproches. Le peu d'épis qu'elle a ramassés, ne vaut pas la peine... *(Elle va à elle)*. Ma pauvre enfant! qu'as-tu donc à pleurer?

Emilie. C'est de voir que l'on m'accuse sans sujet, et que vous me croyez peut-être coupable.

Marcellin. Tu ne l'es donc pas?

Emilie. Non, vous pouvez m'en croire. J'étais allée glaner dans ce champ là-bas... Un vieux moissonneur a pitié de ma peine, et remplit ma corbeille d'épis. Je viens ensuite ici en ramasser quelques autres que je vois éparpillés ça et là. Votre méchant garde me trouve auprès de cette gerbe et m'accuse de voler. Il me prend ma corbeille, et il m'aurait mise en prison, si, par mes prières et par mes larmes pour ma mère, je n'avais tant fait qu'il m'a laissée aller.

Henriette. Ah! j'aurais bien voulu voir qu'il t'arrêtât! Nous avons un bon papa, qui ne souffre pas qu'on fasse du mal aux pauvres, et qui t'aurait fait bien vite relâcher.

Marcellin. Oui, et qui te fera bientôt rendre ta corbeille, je t'en réponds.

Emilie *(avec joie)*. Oh! le croyez-vous, mon cher petit monsieur?

Henriette. Marcellin et moi nous allons tant le prier.... Sois tranquille. Il n'est jamais si content

de nous, que lorsque nous lui parlons en faveur des pauvres gens. Et nous pourrions même te faire rendre ta corbeille sans lui en parler.

Emilie. Ah! que vous êtes heureuse, ma jolie petite demoiselle, de n'avoir besoin du secours de personne, et de pouvoir même secourir les autres!

Marcellin. Tu es donc bien pauvre ma chère enfant?

Emilie. Il faut bien l'être pour venir ramasser ici son pain avec tant de douleur.

Henriette. Quoi, c'est pour du pain que tu viens chercher des épis! Je croyais, moi, que c'était pour faire cuire les grains sur une pelle bien rouge, et les manger ensuite, comme nous le faisons quelquefois, mon frère et moi, quand personne ne nous regarde?

Emilie. Eh! mon Dieu, non; ma mère et moi nous voulions battre ces épis, et en donner les grains au meunier pour avoir de la farine et en faire du pain.

Henriette. Mais, ma pauvre enfant, tu n'en auras pas grand'chose, et cela ne vous durera pas longtemps.

Emilie. Eh quand nous n'en aurions que pour un jour ou deux, c'est encore un ou deux jours de plus que ma mère et moi aurions à vivre.

Marcellin. Eh bien! pour que tu aies encore un autre jour d'assuré, je vais te donner une pièce de douze sous que j'ai gardée la dernière, parce qu'elle est toute neuve.

Emilie. Ah! mon cher petit monsieur, tant d'argent! Non, non, je n'ose le prendre.

Henriette *(en souriant)*. Tant d'argent! Prends, prends toujours. Si j'avais ma bourse sur moi, je t'en donnerais bien davantage. Mais je te le garde, et tu n'y perdras rien.

Marcellin *(lui présentant encore la pièce).*

Emilie *(rougit, reçoit la pièce, et lui serre la main sans lui répondre.)*

Marcellin. Ce n'est pas assez. Je vais courir à toutes jambes après notre garde, et il faudra bien qu'il me rende la corbeille, ou autrement...

Emilie. Ah! ne vous donnez pas cette peine. Vous me promettez de me secourir, c'est assez pour moi.

Henriette. Dis-moi où loges-tu?

Emilie. Ici, dans le village.

Marcellin. Nous ne t'avions pas encore vue, et cependant nous venons ici tous les ans avec notre papa, au temps de la moisson.

Emilie. Nous n'y sommes que depuis huit jours. C'est chez une bonne vieille, qui s'appelle Marguerite, et qui a montré bien de l'amitié à ma mère; ah, une bien grande amitié!

Henriette. Quoi, la vieille Marguerite?

Marcellin. Nous la connaissons. C'est la veuve d'un pauvre tisserand qui n'avait pas d'ouvrage. Mon papa la fait venir quelquefois pour ratisser le jardin.

Henriette. Veux-tu me conduire chez ta mère?

Emilie. Ce serait pour elle trop d'honneur. Une noble demoiselle comme vous...

Henriette. Va, va; notre papa ne veut point que nous nous croyions plus nobles que les autres; et si tu n'as pas d'autres raisons...

Emilie. Non, au contraire, vous pourrez m'aider à la consoler de la perte de ma corbeille et de mes épis. Et puis ce méchant homme qui nous a encore menacées.

Marcellin. Ne crains rien de ses menaces. Tandis que ma soeur ira avec toi chez ta mère, je vais courir après lui, et sûrement... Reviendras-tu ici?

Emilie. Si vous me l'ordonnez, mon cher petit monsieur.

Marcellin. Ta corbeille y sera avant que tu sois de retour.

Emilie. Peut-être que je vous amènerai ma mère pour vous faire ses remercîments.

Henriette. Allons, allons, courons la trouver.

(Elle prend Emilie par la main et sort avec elle).

SCÈNE V.

Marcellin *(seul)*.

Que nous sommes heureux, ma soeur et moi, de n'être pas obligés, comme cette pauvre enfant, d'aller ramasser de tous côtés des épis pour vivre! En vérité, cette petite parle comme si elle était née quelque chose, elle n'a point l'air malpropre et déguenillé de nos filles de paysans. Oh! j'obtiendrai sûrement de mon papa... Mais le voici qui vient avec Hubert. Bon, la corbeille est aussi de la compagnie.

SCÈNE VI.

Marcellin. M. Beauval. Hubert.

Marcellin *(en courant à son père)*. Ah, que je suis aise, mon cher papa, de vous rencontrer!... *(à Hubert)*. Rendez-moi cette corbeille.

Hubert. Doucement, doucement, monsieur; vous allez m'arracher le cou.

M. Beauval. Que veux-tu faire de cette corbeille, Marcellin?

Marcellin. Elle appartient à une pauvre petite fille, à qui ce vilain Hubert l'a prise, avec les épis qu'on lui avait donnés. Vous saurez tout mon papa.

Hubert. Ha! ha! on est donc vilain pour faire son devoir, et pour ne pas aider les voleurs à faire leurs coups? Premièrement, je ne les empêche

point de glaner tant qu'ils veulent, lorsque la moisson est hors du champ; mais tant qu'il y reste une gerbe...

Marcellin *(ironiquement)*. Que ne dis-tu aussi lorsque les champs sont en friche ou couverts de neige. Il y a grand'chose à ramasser, n'est-ce pas, lorsque la moisson est rentrée?

Hubert. Vous n'entendez rien du tout à cela, Monsieur. — Secondement, qui peut nous répondre que ce ne sont pas des voleurs?

Marcellin. Des voleurs, grand Dieu! des voleurs! La petite fille m'a dit qu'elle n'avait pris ici aucun épi, et que c'était un vieux moissonneur du champ voisin qui lui avait rempli sa corbeille.

Hubert. Bon, elle vous l'a dit: comme s'il y avait un mot de vérité dans ce que ces gens-là nous disent! Je l'ai surprise ici sur une gerbe.

M. Beauval. Qui détachait des épis?

Hubert. Je ne dis pas tout à fait cela. Mais sais-je moi ce qu'elle avait fait avant mon arrivée? Et puis, n'est-ce pas un mensonge que cette histoire d'un vieux moissonneur qui lui a rempli sa corbeille? Oh, je reconnais bien là nos paysans: ce sont des messieurs si charitables!

Marcellin. Et moi, je soutiens que ces épis lui ont été donnés, car elle me l'a dit, et une si bonne fille ne saurait mentir.

Hubert. Et vous, n'avez-vous jamais menti, Monsieur? Cependant nous vous regardons comme un brave jeune homme.

Marcellin. Entendez-vous, mon papa, comme ce vilain Hubert me traite? *(à Hubert en colère)*. Non, si je mentais, je serais un méchant garçon, mais je ne mens pas, ni la bonne petite fille non plus. Et c'est vous qui êtes un...

M. Beauval. Doucement, Marcellin; je suis content jusques-là de ta défense. On doit croire tous les hommes honnêtes gens, jusqu'à ce que l'on soit bien convaincu du contraire: mais on ne doit pas s'emporter contre ceux qui sont d'une opinion différente; et il faut chercher à les ramener avec douceur à des pensées plus consolantes et plus vraies.

Hubert. Non, non, Monsieur, il vaut mieux croire tous les hommes méchants, jusqu'à ce que l'on voie, à n'en pouvoir douter, qu'ils sont honnêtes: c'est beaucoup plus sage. Lorsque je rencontre un boeuf sur la route, je suppose toujours qu'il a la corne mauvaise, et je me tire de son chemin. Il peut se faire qu'il ne soit pas méchant; mais je ne cours aucun risque à prendre mes précautions. Le plus sûr est toujours le meilleur.

M. Beauval. Si tous les hommes avaient ta façon de penser, Hubert, avec qui pourrions-nous vivre? Et qu'en serait-il résulté entre toi et moi, si, au lieu de te donner un service honnête dans mes terres, pour procurer du pain à un vieux soldat réformé, je t'avais livré à la justice comme un vagabond, qui n'avait ni certificat, ni passe-port?

Hubert. Oui, cela est vrai; mais il est vrai aussi que je suis un honnête homme.

M. Beauval. Je ne te garde auprès de moi que parce que j'en suis persuadé; mais je ne pouvais le croire d'abord que sur ta parole et sur ta physionomie.

Marcellin. O mon cher papa! si vous vous en rapportez à la parole et à la physionomie, vous en croirez plus la petite fille qu' Hubert.

Hubert. Oui-da, Monsieur, regardez-moi en face. Votre papa sera certainement bien content de la

physionomie de votre petite fille, si elle lui revient autant que la mienne.

Marcellin. Vraiment oui; il te sied bien avec ta figure d'ours....

M. Beauval. Fi donc, Marcellin! — Hubert, connais-tu la petite fille?

Hubert. Oui, je la connais et je ne la connais pas. Je sais qu'elle est ici depuis dix à douze jours avec sa mère; mais comment, et pourquoi elles y sont venues, il n'y a que M. le bailli qui puisse vous en instruire. Vous le dirai-je, Monsieur? C'est bien mal fait à lui de recevoir cette espèce de gens dans la paroisse, pour y être nourris aux dépens de la communauté.

Marcellin. Eh bien, c'est moi qui les nourrirai, oui, moi.

Hubert. Vous avez donc quelque chose à vous, Monsieur?

Marcellin. Si je n'ai rien, mon papa en a assez.

Hubert. En attendant, toute la communauté murmure. Mais lorsqu'on graisse la patte aux gens en place *(il compte dans sa main)*, car j'imagine que M. le bailli...

Marcellin. Ne voilà-t-il pas qu'il dit aussi des injures de M. le bailli? Je le lui dirai, va.

M. Beauval. Doucement, mon fils. Je vois Hubert, qu'il est impossible de guérir ton esprit soupçonneux; mais je conçois des soupçons à mon tour. Tu juges que cette petite fille a rempli ici sa corbeille, parce que tu l'as trouvée dans mon champ auprès d'une gerbe; que M. le bailli s'est laissé corrompre pour de l'argent, parce qu'il a reçu une pauvre famille dans le village! Eh bien, je juge aussi que tu n'as retenu la corbeille de la petite fille, que parce qu'elle n'a pas eu de l'argent, ou quelques

prises de tabac à te donner, et qu'à ce prix tu l'aurais volontiers relâchée.

Hubert. Quoi, Monsieur! vous pourriez croire?

M. Beauval. Pourquoi ne veux-tu pas que je pense sur ton compte ce que tu te permets de penser sur le compte des autres?

Hubert. Tenez, Monsieur, il vaut mieux que je me taise. Et quand je verrais ces mendiants charger sur leurs épaules vos champs, vos bois et vos prairies... Faut-il porter la corbeille chez M. le bailli?

Marcellin. Oh, non, non, mon cher papa, je vous en supplie.

M. Beauval. Hubert, vous la rapporterez chez la pauvre femme, et vous ferez vos excuses à la petite fille.

Hubert. Des excuses, Monsieur! des excuses! y pensez-vous? Moi, lui aller faire des excuses, et pourquoi?

Marcellin. Pour l'avoir affligée sans sujet, et pour lui avoir fait l'affront de l'accuser d'une bassesse.

Hubert. Si elles n'ont pas d'autres excuses, ni d'autre corbeille...

M. Beauval. Hubert, si j'avais commis une injustice envers vous, je ne balancerais pas à la réparer. Et pour vous en convaincre, j'irai moi-même, je reporterai la corbeille et je ferai des excuses en votre nom.

Hubert. Chargez-vous-en plutôt, Monsieur Marcellin.

Marcellin. Oh, de tout mon coeur! mon cher papa, la petite fille doit revenir à l'instant avec Henriette qui est allée consoler sa mère.

Hubert. En ce cas je n'ai plus rien à faire ici. *(Il s'éloigne en grommelant)*. Je vois que nous allons

avoir tant de mendiants dans ce village, qu'il nous faudra bientôt mendier nous-mêmes.

SCÈNE VII.

M. Beauval. Marcellin.

Marcellin. Mon papa, entendez-vous ce qu'il dit?

M. Beauval. Oui, mon fils, et je lui pardonne volontiers son humeur.

Marcellin. Mais comment pouvez-vous garder ce méchant homme?

M. Beauval. Il n'est pas méchant, mon ami. C'est un zèle outré pour nos intérêts qui l'égare. Il m'est très-attaché, et il remplit exactement ses devoirs.

Marcellin. Mais s'il est injuste?

M. Beauval. Tu viens d'entendre qu'il ne croit pas l'être. Son unique défaut est de suivre trop littéralement ce qui lui a été prescrit, et de n'avoir pas assez d'intelligence pour faire de justes distinctions entre les personnes et les circonstances.

Marcellin. Expliquez-moi cela, mon papa, je vous prie.

M. Beauval. Très-volontiers, mon ami. En l'installant dans sa place, je lui ai ordonné d'écarter de mes terres les vagabonds, et d'amener devant le juge ceux qu'il surprendrait. Cet ordre ne pouvait regarder que ces malheureux qui se nourrissent de vols et de brigandages, et qui viendraient nous piller ou assassiner.

Marcellin. Ah, je comprends. Et lui, il regarde comme des scélérats ceux qui n'ont pour subsister que les secours des autres; et il ne s'informe point si c'est la vieillesse, des maladies ou des malheurs inévitables qui les ont réduits à cet état.

M. Beauval. Très-bien, mon fils: car les circon-

stances changent bien la nature des choses. Par exemple tu as mis trop peu de réflexion dans la querelle que tu as eue avec lui. Sais-tu si la mère de cette petite fille n'est pas une personne vicieuse, si la petite fille elle-même ne t'a pas fait un mensonge, et n'a pas effectivement dérobé ces épis à mes gerbes.

Marcellin. Non, mon cher papa; c'est impossible.

M. Beauval. Pourquoi cela serait-il impossible? As-tu pris des éclaircissements? Sais-tu qui elle est, quelle est sa mère, et dans quel dessein elles sont venues ici?

Marcellin. Ah, si vous l'aviez seulement vue; si vous l'aviez seulement entendue! son langage, sa figure, ses larmes!... Elle est si pauvre, qu'elle a besoin d'une poignée d'épis pour se procurer du pain. A-t-on besoin d'en savoir davantage? Dois-je laisser mourir un pauvre de faim, parce que je ne sais pas encore s'il mérite mon assistance?

M. Beauval. Embrasse-moi, mon fils; conserve toujours ces généreuses dispositions envers les pauvres, et Dieu te bénira comme il m'a béni moi-même pour de pareils sentiments, en les faisant naître dans ton jeune coeur. La clémence est toujours préférable à la sévérité. L'insensibilité ne peut conduire qu'à l'injustice; et si celui qui sollicite notre pitié ne la mérite pas, c'est sa faute, et non pas la nôtre.

Marcellin. Mais, mon cher papa, il n'est guère prudent de confier à des personnes comme Hubert un emploi où l'on peut commettre des injustices!

M. Beauval. Tu aurais raison, mon fils, si je lui avais laissé le pouvoir de condamner ou d'absoudre lui-même. Il ne peut, tout au plus, commettre qu'une injustice passagère, à laquelle il est facile

de remédier, et cet inconvénient est inévitable. Pour juger les choses suivant les principes de l'équité, j'ai, dans monsieur le Bailli, un homme plein de lumières, de droiture et de noblesse dans les sentiments. Il m'a rendu un témoignage bien favorable de la petite fille et de sa mère, lorsqu'il les a reçues dans le village et il m'a appris qu'elles demeurent chez la vieille Marguerite, qui est une très-honnête femme.

Marcellin. Mais si Hubert avait battu la petite fille, comme il l'en a menacée?

M. Beauval. Il ne se serait jamais porté à cet excès. Je lui ai défendu sous peine de perdre son emploi, de frapper qui que ce soit, même les personnes qu'il prendrait en faute; et il suit, à la rigueur, les ordres que je lui donne.

Marcellin. Ah, mon cher papa, voici ma soeur qui revient avec la petite fille.

SCÈNE VIII.

M. Beauval. Marcellin. Henriette. Emilie.

Marcellin *(courant avec la corbeille vers Emilie)*. Tiens, mon enfant, voilà ta corbeille, il n'y manque pas un seul épi.

Emilie. O ma chère corbeille!... que je vous ai d'obligations, mon bon petit monsieur! *(Elle aperçoit M. Beauval)*. Qui est ce monsieur-là?

Henriette *(courant vers son père et lui sautant au cou)*. C'est notre bon papa.

Marcellin *(à Emilie)*. Oh, c'est un bon père, je t'assure; tu n'as rien à craindre. Viens, je veux te présenter à lui. *(En s'avançant.)* Il a bien rabroué le vieux Hubert, pour t'avoir maltraitée.

Emilie *(s'avance timidement vers M. Beauval et lui baise la main)*. Monsieur, me pardonnerez-vous cette liberté?... Oh, que vous avez de braves enfants!

M. Beauval. Marcellin a raison; en la voyant, on ne peut douter de son innocence; cet air décent, ce langage n'annoncent pas une éducation commune.

Emilie *(bas à Marcellin et à Henriette)*. Est-ce que j'aurais fâché votre papa? Il parle tout seul.

M. Beauval *(qui l'a entendue)*. Non, ma chère fille. Si mes enfants en ont bien agi envers toi, ils n'ont rien fait que tu ne paraisses mériter.

Henriette. Et qu'elle ne mérite aussi, mon papa. Ah! si vous aviez vu sa mère!

M. Beauval. Où est ta mère, mon enfant: qui vous a engagées à venir dans ce village et quelles ressources avez-vous pour vivre?

Emilie. Nous vivons,... ah, grand Dieu! je ne sais pas de quoi. Nous vivons de peu ou de rien. Nous passons le jour et quelquefois la nuit, à coudre et à filer, pour avoir du pain. La vieille Marguerite donne le couvert à ma mère. Elles m'ont envoyée aujourd'hui aux champs pour glaner. Hélas! mon apprentissage ne m'a pas trop bien réussi.

Marcellin. Pas si mal que tu penses. Ma soeur et moi nous voulons obtenir de mon papa qu'il te fasse donner des épis sans glaner.

M. Beauval. Mais où demeuriez-vous auparavant?

Emilie. Dans le village de Nanterre, qui est à quelques lieues d'ici. La vie y était trop chère: la vieille Marguerite engagea ma mère à venir chez elle, et lui offrit un logement pour rien.

M. Beauval *(à part)*. Si des gens aussi pauvres exercent la bienfaisance, quels devoirs nous avons a remplir! *(à Emilie)*. Ton père vit-il encore? quel est son état?

Marcellin. Je gagerais bien que ce n'est pas un paysan.

Henriette. Je le parierais aussi, surtout depuis que j'ai vu sa mère.

Emilie *(embarrassée)*. Mon père... Je n'en ai plus. Je ne l'ai même jamais vu. Il était mort quand je suis née. Oh! s'il vivait encore!

M. Beauval. Et tu ne sais pas qui il était; comment il s'appelait?

Emilie. Ma mère vous en instruira mieux que moi.

M. Beauval. Ne pourrais-je pas lui parler?

Henriette. Oh, oui, mon papa. Elle va venir elle-même; elle ne m'a demandé qu'un moment pour s'arranger un peu.

M. Beauval. Et qui t'a élevée?

Emilie. Elle seule, Monsieur. Elle m'a appris à lire et à écrire. Elle m'instruit dans ma religion, et me donne quelques leçons de dessin.

M. Beauval. De dessin! Je n'en doute plus; c'est un rejeton de quelque famille distinguée, que des malheurs ont réduite à l'indigence.

Henriette. Ah! la voici qui vient.

Marcellin. Est-ce elle?

M. Beauval *(à part)*. Je brûle d'éclaircir ce mystère. Cette enfant me rappelle des traits connus, mais que je ne puis encore démêler.

SCÈNE IX.

M. Beauval. Mme. Joinville. Marcellin. Henriette. Emilie.

Emilie *(courant au-devant de sa mère, qui paraît embarrassée en voyant M. Beauval)*. Venez, maman, ne craignez rien. C'est le père de ces deux aimables enfants qui nous montrent tant d'amitié, et il est bon, aussi bon que ses enfants.

Mme. Joinville *(s'avance timidement. Henriette lui prend la main avec vivacité, et l'entraîne vers son père)*.

Henriette. Oh, notre bon papa est instruit de tout.

Mme. Joinville. J'ose me flatter, Monsieur, que vous n'avez pas soupçonné mon Emilie...

M. Beauval. On n'a besoin, Madame, que de vous voir, vous et votre fille, pour prendre de vous l'opinion la plus avantageuse.

Marcellin. Elle s'appelle Emilie. O mon papa! on voit bien qu'elle n'était pas née pour glaner.

Mme. Joinville. La nécessité impose quelquefois des lois cruelles; et pourvu qu'on ne fasse rien de déshonorant...

M. Beauval. On ne doit point rougir de la pauvreté; elle peut s'allier avec les vertus. Mais oserais-je vous demander, Madame, qui vous êtes?

Henriette. Elle s'appelle madame Laborie.

Mme. Joinville. Je ne crois pas, Monsieur, devoir vous déguiser mon vrai nom. Je me vois même dans la nécessité de vous le découvrir, pour me justifier, dans votre esprit, de l'état dans lequel vous me voyez descendue. Cependant je voudrais *(elle regarde les enfants)* vous faire cet aveu sans témoins. Ce n'est pas que je rougisse de mon abaissement, mais si mon nom était connu, je craindrais de trouver parmi les gens du peuple des âmes peu généreuses, qui se feraient peut-être un plaisir de m'humilier, parce qu'il nous arrive souvent de ne pas agir plus noblement à leur égard, lorsque nous sommes dans la prospérité.

Marcellin. Eh bien, je n'écouterai point.

Henriette. Et moi, je n'en dirai pas un mot, je vous assure; et qui que vous soyez, Emilie sera toujours ma bonne amie.

M. Beauval. Croyez, Madame, que je ne vous aurais pas demandé ces particularités, sans un intérêt pressant, et si je n'étais dans la résolution de réparer les injustices du sort.

Mme. Joinville. Je suis née d'une famille noble, mais peu favorisée de la fortune. J'ai passé ma jeunesse à Paris, auprès d'une dame de condition, en qualité de demoiselle de compagnie. Il y a huit ans que je fis connaissance avec monsieur Joinville, lieutenant-colonel de cavalerie, qui était venu passer quelques mois dans la capitale.

M. Beauval *(avec transport)*. Joinville! Joinville!

Mme. Joinville. Il prit de l'inclination pour moi; ses vertus m'avaient prévenue en sa faveur; je lui donnai ma main; et quelques jours après notre mariage, nous nous retirâmes dans une terre qu'il possédait en Provence.

M. Beauval. Oh, c'est lui, c'est lui! je retrouve tous ses traits sur la figure de cette enfant.

Mme. Joinville. Que dites-vous, Monsieur?

M. Beauval. Poursuivez, Madame, je vous en conjure.

Mme Joinville. J'abrégerai autant qu'il sera possible. Nous commencions à goûter dans une paisible retraite les douceurs de la plus tendre union. Mais, hélas! les fatigues de la guerre avaient altéré la santé de mon époux, et une maladie cruelle termina sa vie en peu de jours. *(Elle laisse couler des larmes).*

Henriette *(à Emilie)*. Pauvre enfant! tu as été orpheline bien jeune.

Emilie. Hélas! même avant d'être née.

Mme. Joinville. Il me laissa enceinte de cette enfant que vous voyez. Je lui donnai la naissance dans la douleur. Aussitôt que les frères de mon mari, gens durs et intéressés, virent qu'il n'y avait point d'héritier mâle, ils se mirent en possession de ses fiefs; et comme nous avions de jour en jour différé de faire revêtir les articles de notre mariage de toutes les formalités essentielles, je fus obligée de

me contenter de ce qu'ils voulurent bien me laisser pour ma fille et pour moi.

M. Beauval. Leur indigne avarice me fait juger que la somme fut modique, et ne put vous suffire longtemps.

Mme. Joinville. Elle me servit à vivre encore quelques années en Provence, dans l'attente d'un léger douaire que je me flattais d'obtenir. Enfin, lorsque je vis mes espérances déçues, je pris la résolution de retourner à Paris, auprès de mon ancienne bienfaitrice. J'appris, à mon arrivée, que cette dame venait de mourir. Je n'eus, pour lors, d'autre ressource que de vendre ce qui me restait de mes bijoux et de mes habits, et de subsister du travail de mes mains. Je me retirai à Nanterre, pour y vivre inconnue. Il y a quelque temps que j'y rencontrai, par hasard, une femme que j'avais connue autrefois, et qui demeure dans ce village.

Henriette. Mon papa, c'est la vieille Marguerite.

Mme. Joinville. Elle avait servi chez la dame, dont je vous ai parlé. Je lui avais donné dans une cruelle maladie des soins qui me valurent son attachement. Je lui exposai ma situation : elle me proposa de venir demeurer ici, où je pourrais vivre dans une obscurité plus profonde. C'est à elle que je dois l'hospitalité : et comme elle n'a personne pour lui fermer les yeux, elle m'a fait entendre que j'hériterais à sa mort de sa petite chaumière. Vous voyez...

M. Beauval. C'en est assez, Madame. Cette généreuse femme ne me surpassera point en reconnaissance. J'ai une joie inexprimable de pouvoir enfin acquitter une dette que j'ai contractée envers votre digne époux.

Mme. Joinville. Comment, Monsieur, est-ce que vous l'auriez connu ?

Marcellin. Le père de cette bonne Emilie!

Henriette. O ma chère Emilie! Je vois que nous allons te garder avec nous. Mais quoi, tu pleures?

Emilie. Ne me plaignez pas, je ne pleure que de plaisir.

M. Beauval. C'est à lui que je dois la vie: quel bonheur pour moi de pouvoir reconnaître ce bienfait envers son épouse et son enfant! J'ai servi sous lui pendant la dernière guerre d'Allemagne. Dans une affaire malheureuse, où j'étais épuisé de fatigues, un cavalier ennemi avait le sabre levé sur ma tête. C'en était fait de moi, si mon digne lieutenant-colonel ne m'eût sauvé, en se précipitant sur lui.

Mme. Joinville. Je le reconnais bien à ces traits; il était aussi brave que généreux.

M. Beauval. Quelques jours après, je fus commandé en détachement pour une expédition périlleuse. Nous fûmes enveloppés et forcés de nous rendre, après une longue résistance. Mes équipages avaient été pillés. J'étais dénué d'habits et d'argent. M. Joinville fut instruit de mon sort, et me fit recommander au général ennemi. J'obtins, grâce à lui, tous les secours dont j'avais besoin, dans le traitement d'une blessure profonde que j'avais reçue. Je fus plus de deux ans à me rétablir; et, lorsque je revins dans ma patrie, je n'eus que le temps de l'embrasser à mon passage, étant obligé de m'embarquer aussitôt pour les Indes. Un mariage avantageux que j'y ai fait m'a ramené, il y a six ans, en France. Je me disposais à voler dans ses bras, lorsque j'appris qu'il ne vivait plus. Que j'étais loin de penser que son épouse et sa fille fussent dans la situation où j'ai la douleur de vous trouver!

Mme. Joinville. Grand Dieu, grand Dieu! par quelles voies miraculeuses m'as-tu conduite ici?

Marcellin *(à Emilie)*. Quoi! ton père a sauvé la vie au nôtre.

Henriette. Combien nous devons t'aimer!

M. Beauval. Viens, mon Emilie: tu retrouveras en moi le père que tu as perdu. Mes enfants ont aussi besoin d'une seconde mère qui remplace celle qui leur a été enlevée. L'éducation que vous avez donnée à votre aimable fille *(Emilie s'avance vers lui, et lui baise la main)*, me fait voir, Madame, combien vous êtes digne de remplir un emploi si délicat. Je vais prendre toutes les précautions nécessaires, pour que vous n'ayez plus à craindre, une seconde fois, les coups imprévus de la fortune *(à Emilie qui lui tient encore la main)*. Oui, ma chère fille, je ne mettrai plus de différence entre toi et mes enfants. Tu es la vivante image de ton généreux père; et tu es aussi digne de ma tendresse, qu'il l'était de ma reconnaissance.

Mme. Joinville *(saisissant avec transport la main de M. Beauval)*. Comment pourrais-je répondre à tant de bienfaits, Monsieur? Je n'ai que des larmes pour exprimer ce que je sens.

Henriette *(l'embrassant)*. O ma nouvelle maman, vous serez donc toujours auprès de nous avec Emilie? vous verrez comme nous serons empressés à vous obéir!

Marcellin. Oui, Emilie sera ma seconde soeur. Elle n'ira certainement plus glaner. Ah! méchant Hubert, comme je vais me moquer de toi!

Mme. Joinville. Mon cher petit troupeau, de quelle joie vous remplissez mon âme! au lieu d'un enfant, j'en ai donc trois. Non, aucune mère ne m'égalera pour les soins et pour la tendresse *(à M. Beauval)*. Permettez-vous, Monsieur, que j'aille apprendre cette heureuse nouvelle à ma bonne Marguerite? Je crains qu'elle n'en meure de plaisir.

M. Beauval. Rien de plus juste, Madame, et moi, je vais faire préparer votre appartement.

Henriette. Mon papa, me permettez-vous de suivre Emilie et ma nouvelle maman?

Marcellin. Et moi aussi, je voudrais bien aller avec elles.

M. Beauval. Je le veux bien, mes enfants. Vous ramènerez ensuite Mme. Joinville et sa fille, sans oublier la bonne Marguerite, que j'invite aussi à venir dîner avec nous.

Marcellin *(à Emilie qui veut emporter la corbeille)*. Non, Emilie, cela n'est plus fait pour toi. La corbeille restera ici.

Emilie. Ah, Monsieur! pour rien au monde je ne donnerais cette corbeille. Je lui dois mon bonheur, le bonheur de ma mère, celui de vous avoir connu, notre vie et notre bien-être. Non, ma chère petite corbeille, je ne rougirai jamais de toi.

(Elle la relève, et s'en charge avec beaucoup de peine).

Henriette. Du moins, ôtez-en les épis: elle sera plus légère.

Emilie. Non, ces épis sont à moi; car le bon vieillard me les a bien donnés, quoi qu'en ait pu dire Hubert. Je veux en faire présent à notre vieille Marguerite.

M. Beauval. Elle ne sera pas oubliée à la prochaine moisson, et dès ce moment elle a du pain assuré pour toute sa vie.

Mme. Joinville. Que le ciel vous récompense de votre générosité, dans vos enfants.

Դ· ԵՐԿԱՑՆ ԿԱՄՏՄՈՒԹԻՒՆ
ՋԵՐՄԱՆԱԼԻ ԱՂՋԿՈՒԼԻՆ.

1.

Madame de Grunau menait dans sa belle maison de campagne une vie triste et solitaire. Des pertes douloureuses, en la frappant coup sur coup, avaient détruit son bonheur. Depuis deux ans, la mort lui avait enlevé un époux qu'elle aimait tendrement. Accompagnée de ses trois jeunes enfants, elle avait suivi le convoi de cet époux si cher. L'année d'après, deux de ses enfants, garçons pleins d'amabilité, donnant les plus belles espérances, moururent des suites de la petite vérole; et elle allait bien souvent arroser de ses larmes les fleurs qu'elle avait plantées sur ces trois tombes. Au commencement de l'année où nous reporte ce récit, elle avait appris l'affligeante nouvelle que son frère, le seul qu'elle eût, brave officier, qui servait depuis plusieurs années, était mort glorieusement en combattant pour la patrie; et cette dernière perte mettait le comble à sa profonde douleur. La seule enfant qui lui restait, charmante petite fille de huit à neuf ans, appelée Mélanie, était alors la seule consolation qu'elle eût sur la terre.

Cette tendre mère voulut être elle-même l'institutrice de sa fille. Un jour elle était assise près de sa petite table à ouvrage près de la fenêtre, et Mélanie debout à côté d'elle lui faisait une lecture édifiante, lorsque la porte s'ouvrit; un étranger se présenta d'un air assez gauche, et, tirant de sa poche un morceau de papier, il dit qu'il venait réclamer le paiement d'une vieille créance que feu M. de Grunau avait contractée envers lui: c'était, disait-il, une bagatelle de deux mille écus. Madame

de Grunau trouva cette dette fort invraisemblable, d'abord parce que son mari ne lui en avait jamais parlé, et que d'ailleurs cet individu, qui se prétendait créancier, avait plutôt les manières et le costume d'un vagabond que d'un homme en état de prêter une somme aussi considérable. La pauvre dame était cependant fort embarrassée; par un malheureux hasard, aucun de ses domestiques ne se trouvait en ce moment à la maison. La femme de chambre avait demandé et obtenu la permission d'aller à la ville voisine visiter sa mère, malade à toute extrémité, et le cocher l'y avait conduite. Les autres domestiques travaillaient dans la prairie à charger et à rentrer le foin. Madame de Grunau dit tout bas à sa fille d'aller appeler le régisseur. Le vieillard arriva aussitôt, et à la première vue il déclara le billet faux et la signature contrefaite. L'étranger éleva la voix, et, avec des jurements épouvantables, il chargea la mémoire du feu M. de Grunau des accusations les plus atroces et les plus calomnieuses. La veuve, ne voulant pas que Mélanie entendît de si odieux discours, commanda à la petite d'aller se promener au jardin. L'étranger commença alors à débiter un récit très-long et très-embrouillé dans lequel il cherchait à expliquer comment M. de Grunau, dans sa jeunesse, lorsqu'il faisait ses études à l'université de **, lui avait emprunté cette somme pour satisfaire son penchant à la dissipation. Enfin le vieux régisseur perdant patience, s'écria: Retirez-vous, vous n'êtes qu'un calomniateur et un escroc. Si mon défunt maître vous avait dû seulement dix écus, vous lui auriez depuis longues années demandé cet argent, dont vous paraissez avoir grand besoin; vous n'auriez pas attendu jusqu'à ce jour, plus de deux ans après sa mort. Mais l'étranger

persistant toujours à être payé, il s'éleva entre le régisseur et lui une longue et violente altercation. Madame de Grunau aurait bien voulu alors que ses domestiques fussent là pour mettre cet individu à la porte ou pour l'arrêter. Enfin il se retira furieux et en menaçant la dame de la poursuivre en justice.

Quand il fut parti, Madame de Grunau, encore très-émue de cette scène, descendit au jardin pour rejoindre son enfant. Elle la chercha partout, mais en vain, la petite Mélanie avait disparu! Au bout du jardin passait une rivière assez rapide. Près du bord escarpé elle aperçut le petit arrosoir dont l'enfant se servait ordinairement pour arroser ses fleurs. La pauvre mère saisie d'effroi faillit perdre connaissance. En cet instant même un petit berger, qui gardait les moutons non loin de là, accourut, et lui apporta le chapeau de paille de Mélanie. Ce jeune garçon déclara qu'il avait vu ce chapeau flotter sur l'eau et s'aller accrocher aux branches d'un buisson qui bordait la rivière, et qu'à ce joli ruban bleu qui l'entourait, il l'avait reconnu pour celui de la petite demoiselle. — Grand Dieu! s'écria la mère en pâlissant et levant ses mains vers le ciel: mon enfant serait-elle tombée dans la rivière? — Hélas! répondit le petit berger en sanglotant, je crains bien que la pauvre petite demoiselle ne soit noyée! Regardez, Madame, depuis la place où vous voyez son arrosoir jusqu'au bord de l'eau, l'herbe est toute foulée. Oh! la bonne Mélanie, combien je la regrette! Encore hier au soir elle est venue m'apporter un morceau de si bon pain! La malheureuse mère s'écria: Oh! cours, cours bien vite appeler du monde, peut-être est-il encore temps de sauver ma fille! Puis au même instant elle courut elle-même chez le régisseur en s'écriant avec l'accent du

désespoir: Mélanie a disparu! Mélanie est tombée dans la rivière! Tout le village accourut pour chercher l'enfant; mais toutes les recherches furent inutiles.

Depuis, la pauvre mère passa les jours et les nuits dans l'affliction. Hélas! disait-elle sans cesse, mon époux bien-aimé et mes trois enfants m'ont été enlevés; mon frère a péri sur le sol étranger. Seule de toute ma famille je suis restée sur la terre, abandonnée de tous les miens! Les biens de la fortune que je possède ne sauraient me procurer aucune jouissance, le monde entier me semble une vaste solitude.

2.

Le frère de la noble dame, M. de Berg, n'avait point péri comme on le croyait. Capitaine de hussards, il avait été blessé et renversé de cheval dans une mêlée furieuse; et ses soldats qui le croyaient tué l'ayant laissé sur le champ de bataille, il fut relevé par les ennemis et conduit dans le fond de la Sibérie. Là, il ne put trouver aucune occasion de faire parvenir ses lettres à sa famille, et lui-même ne put en obtenir aucune nouvelle.

Enfin la guerre cessa, M. de Berg, compris dans l'échange des prisonniers, et nommé au grade de major, reprit avec son régiment la route de sa chère patrie. En traversant une petite ville, il apprit qu'à quelques lieues de là un de ses amis habitait un château isolé dans les montagnes. M. de Berg alla lui rendre visite. Là, il eut la douleur d'apprendre la mort de son beau-frère. Du reste son ami ne put lui donner des renseignements précis sur la position actuelle de la veuve et des trois enfants. Le soir, M. de Berg, suivi de son domestique, entreprit,

quoiqu'il ne connût pas cette contrée aride et sauvage, de retourner à la petite ville où était cantonné son régiment ; il s'égara. Déjà l'automne était fort avancé. La lune éclaira un moment les deux voyageurs cheminant au milieu des sombres sapins, mais bientôt elle se cacha ; des nuages épais couvrirent le ciel, un vent furieux secoua les arbres de la forêt, et de fortes averses entremêlées de flocons de neige battaient le visage du major. L'obscurité devint si épaisse qu'à peine on pouvait distinguer le firmament à travers les branches. M. de Berg dit à son domestique : Nos chevaux sont harassés ; il faudra malgré ce temps affreux passer la nuit dans cette forêt sauvage. — Eh bien, ce ne sera pas la première fois que nous bivaquerons, répondit Haska, son hussard ; je vais allumer ici un bon feu, et si nous n'avons ni à manger ni à boire, du moins nous nous chaufferons. — A ces mots il mit pied à terre, attacha les chevaux à un arbre et chercha un endroit à l'abri du vent et de la pluie. Mais il s'efforça vainement d'allumer du feu ; les branches et les feuilles étaient trop mouillées. Cependant l'ouragan et la pluie se calmèrent peu à peu. Tout à coup il leur sembla entendre dans le lointain les aboiements d'un chien. Dieu soit loué, s'écria Haska, nous ne devons pas être éloignés d'un village ou d'une métairie. Je le présume, dit le major ; remontons à cheval, et allons du côté d'où partent ces aboiements.

Après avoir marché quelque temps, ils virent de loin une lumière briller entre les arbres. Cette lumière disparaissait par intervalles, et reparaissait quelques instants après. Enfin ils arrivèrent à une maison isolée dans la forêt ; il y avait grange, écurie et jardin, le tout entouré d'un mur assez élevé. La clarté d'un bon feu qui pétillait dans l'âtre de la

cuisine jetait un reflet rougeâtre sur les arbres et diminuait un peu les ténèbres. La maison paraissait construite avec beaucoup de solidité. Les fenêtres étaient garnies de barreaux de fer. Les deux cavaliers mirent pied à terre, et, conduisant leurs chevaux par la bride, firent le tour de cette maison pour en chercher l'entrée, et trouvèrent la porte cochère. Le domestique, après avoir vainement frappé à plusieurs reprises, redoubla de toute sa force. Enfin un petit guichet pratiqué à l'un des battants de la porte s'ouvrit; une lumière brilla au travers de l'étroit grillage de cette ouverture, et une voix demanda: Qui êtes-vous? — Nous sommes, répondit Haska, des voyageurs égarés dans la forêt. — Hum, hum, grommelait la voix, vous arrivez à une heure fâcheuse! Combien de personnes? — Nous sommes deux, et nos deux chevaux, répondit Haska. — Hum, hum, grommela encore la voix: ainsi en tout quatre têtes! En disant ces mots un vieux visage tout couvert de rides s'approcha du petit guichet pour mieux examiner les étrangers.

Peste! pensa le major, si ce n'était cette coiffure de femme, je serais tenté de jurer que c'est la figure rebarbative d'un vieux hussard. Il s'approcha et dit: Madame, ayez la bonté de nous accorder un gîte pour la nuit. — Eh bien, dit la vieille, comme vous m'avez l'air d'un jeune seigneur bien aimable, je consens volontiers à vous donner l'hospitalité. En disant ces mots elle ouvrit un des battants de la porte cochère, le major entra; et son domestique tenant les deux chevaux par la bride, le suivit. — Voici la porte de l'écurie, dit la vieille; vous trouverez une lanterne accrochée à droite en entrant. Donnez-la-moi, je vais vous l'allumer. Vos chevaux trouveront

une bonne litière et du foin à discrétion, et quant à l'avoine, je n'en manque pas non plus.

Haska conduisit les chevaux à l'écurie. Le major y entra aussi pour s'assurer s'ils y seraient bien, et il se montra fort satisfait. Dans cet intervalle la vieille referma soigneusement la porte cochère et mit les clefs dans sa poche. — Maintenant, aimable cavalier, dit la vieille hôtesse, donnez-vous la peine d'entrer dans la maison. — Très-volontiers, répondit le major ; mais, je vous prie, ma bonne mère, veuillez me préparer à l'instant même à souper, et surtout une bonne soupe qui puisse me réchauffer l'estomac, car je grelotte comme un caniche qui vient de tomber dans l'eau, et nous sommes affamés comme des loups. — Bien, dit l'hôtesse ; mais je regrette beaucoup de n'être pas à même de vous traiter comme je le désirerais. Mon fils, le maître de la maison est absent, je le remplacerai de mon mieux. Comme vous voyez, je suis boiteuse et peu alerte. Faire la cuisine, mettre le couvert et servir à table, c'est à mon âge trop de besogne à la fois. Je vais donc appeler la jeune Ursule, ma petite-fille, pour vous servir à table. La pauvre enfant est muette, elle ne sait pas prononcer une parole, et c'est vraiment dommage, car elle entend fort bien et comprend tout ce qu'on dit, et pour une petite marmotte comme cela, elle n'est vraiment pas maladroite. Cependant avant une demi-heure mon fils sera de retour, et alors le service et la conversation iront mieux.

3.

Le major s'asseyait devant la cheminée pour se réchauffer un peu, lorsqu'il vit entrer une petite fille, encore fort jeune, portant la nappe et les couverts. C'était la petite Ursule dont la vieille lui avait parlé.

Elle avait le teint extrêmement pâle, les traits délicats et bien dessinés ; mais on y voyait l'expression d'une profonde tristesse. Cette mélancolie dans un âge si tendre toucha vivement le major. Il lui adressa des paroles affectueuses, et lui dit combien il était peiné de la savoir muette, vu qu'il se voyait privé par là du plaisir de lier conversation avec elle. L'enfant le fixa d'un regard aimable mais douloureux ; et, après l'avoir, par une révérence gracieuse, remercié de l'intérêt qu'il lui témoignait, elle posa le doigt sur ses lèvres, en signe de silence, puis elle se mit à couvrir la table, et se retira.

Quelques instants après, Ursule revint, apportant la soupe. Le major se leva et se mit à table. Il remarqua que, contre son attente, le linge de table était très-propre et de la plus grande beauté ; le couvert, la salière et l'huilier étaient en argent. Il trouva aussi la soupe excellente. Il adressa à la petite des éloges sur la manière dont elle le servait ; puis il ajouta : Grâce à Dieu, j'ai trouvé un bon gîte ; oh ! comme je vais dormir et me reposer de toutes les fatigues du voyage ! A cette exclamation de contentement, la jeune enfant fixa sur le major un regard d'inexprimable douleur, ses yeux se remplirent de larmes, et elle se hâta de quitter la chambre.

Il est singulier, pensa le major, que cette enfant soit si triste. A la vérité avoir la faculté d'entendre parfaitement tout ce qu'on dit, et ne pouvoir répondre une parole, ce doit être chose bien pénible. Cependant j'ai dans l'idée que la tristesse de cette petite doit avoir encore d'autres motifs. En vérité, je la plains, cette pauvre petite ; je donnerais je ne sais quoi pour connaître les véritables causes du chagrin de cette aimable enfant, et surtout pour y remédier.

Un moment après, Ursule vint apporter un chevreuil rôti à la broche et une salade. En posant ces plats sur la table, elle glissa furtivement à côté de l'assiette du major un petit bout de papier. Elle lui fit signe des yeux en les dirigeant tantôt sur le papier, tantôt vers la fenêtre de la cuisine, puis elle s'éloigna précipitamment. En promenant ses regards autour de lui, le major remarqua que la fenêtre désignée par la petite donnait sur la cuisine attenante à cette chambre, et que la vieille hôtesse se tenait aux écoutes et épiait ce qui se passait dans la chambre. Le major avait compris aux signes de la petite muette qu'il devait lire ce papier en secret; il le rapprocha donc de son assiette, sans le lever de la table, et il y lut ces mots tracés au crayon et écrits d'une main tremblante:

„Vous êtes tombé dans un repaire de brigands; „cette nuit même on va vous assassiner. Soyez sur „vos gardes. Puisse le bon Dieu vous être en aide „et vous sauver.... et me sauver aussi en même „temps!"

Le major fut consterné. Il délibéra en lui-même s'il ferait mieux de prendre la fuite ou de se mettre en état de défense. Cependant il doutait encore que le danger fût bien réel.

En ce moment, Haska, son fidèle domestique entra, apportant le manteau et la valise qui renfermait tout ce dont son maître pouvait avoir besoin pour passer la nuit. Afin de n'être pas compris de la vieille hôtesse, le major parla à son domestique en langue hongroise. Il lui expliqua le contenu du billet, afin de délibérer ensemble sur les meilleurs moyens d'échapper au péril qui les menaçait. Le domestique en fut d'abord effrayé. Oh! dit le major, gardons-nous bien de perdre courage. Quoique cette

affaire soit fort peu risible, ayons l'air d'en parler tout en riant. Car si elle nous voyait un air sérieux et consterné, la maudite vieille qui nous observe en pourrait concevoir des soupçons. Haska commença aussitôt à rire aux éclats comme si son maître avait dit quelque chose de très-comique. — Eh bien, ce bruyant éclat de rire, lui dit son maître, ne serait pas précisément nécessaire. Va chercher d'abord mes pistolets d'arçon. Ils me serviront en tous cas pour repousser la première attaque. Puis mon sabre que voilà, me rendra aussi, je pense, un assez bon service. Mais applique-toi à visiter tous les coins et recoins de cette maison; vois si tu y découvres quelque chose de suspect, soit des armes ou des objets volés; s'il n'y aurait pas quelques individus cachés, et s'il serait urgent ou non de nous sauver par une prompte fuite. En attendant je ferai en sorte de retenir l'hôtesse et de l'empêcher de te suivre et de t'espionner. Dès qu'elle voudra quitter sa cuisine je l'appellerai ici, et je l'occuperai continuellement à jaser.

Haska partit. Au bout d'un quart d'heure il revint avec les pistolets du major qu'il posa sur la table. Il avait l'air tout effaré, et dit: J'en ai vu assez! Dans le fond de l'écurie j'ai remarqué un petit réduit avec une couchette, destinée selon toute apparence pour le valet d'écurie. En visitant ce taudis avec soin, j'y ai découvert une trappe; je l'ai ouverte, j'ai descendu, et qu'ai-je vu, grand Dieu! Un amas de vêtements de toute espèce du drap le plus fin, de velours et de soie, la plupart tachés de sang. Entre autres un gilet de satin, qui devait avoir appartenu à quelqu'un de haute distinction, était troué d'un coup de poignard juste à la place où était le coeur, et tout le gilet était rempli de sang. Un frisson d'hor-

reur m'a fait dresser les cheveux sur la tête. Il n'est que trop certain que nous sommes tombés dans un repaire de brigands et d'assassins; et nul moyen de nous évader. La porte cochère est solidement fermée avec de grosses serrures dont la diabolique vieille aura caché les clefs avec soin. Le mur d'enceinte est trop haut pour l'escalader sans de longues échelles. Et puis d'ailleurs faudra-t-il donc leur abandonner nos chevaux? Au reste il paraît que du moins en ce moment pas un seul de ces brigands ne se trouve caché dans la maison. — Et quand même ils seraient une douzaine, s'écria le major, je ne les crains pas. Cependant je pense que le meilleur parti à prendre serait de profiter de l'occasion: la vieille hôtesse se trouve seule à la maison, forçons-la d'une manière ou d'autre à nous remettre les clefs, montons à cheval et faisons une retraite sûre et honorable. Je voudrais ne pas être obligé de répandre du sang.

4.

— Hé, Madame l'hôtesse! s'écria alors le major; venez un peu, j'ai un mot à vous dire. Elle entra clopin-clopant, et dit: Monsieur, me voilà; qu'y a-t-il pour votre service?

Au même instant on entendit frapper trois coups à la porte cochère. — Eh, s'écria la vieille, voilà le maître de la maison qui arrive. Permettez que j'aille bien vite lui ouvrir, ensuite je suis prête à vous obéir. Le major prit la lumière et se dirigea vers la porte cochère, comme si par politesse il voulait éclairer l'hôtesse, mais son but véritable était de voir si l'hôte venait seul ou bien s'il était accompagné d'autres brigands. Il était seul. Le major l'accompagna jusque dans la chambre, puis il se rassit à table, les deux pistolets d'arçon à côté de

lui. Il lia conversation avec l'hôte, lui parla de ses campagnes et des événements de la guerre, de la politique, etc., avec un air aussi calme que s'il n'avait pas eu la moindre appréhension.

Alors son domestique, ayant fini de soigner les chevaux, entra dans la chambre, et s'assit à un autre table où on lui servit aussi à souper. Le major lui dit en hongrois : Dépêche-toi de souper, puis fais-toi montrer ma chambre à coucher pour y monter mes effets. Ensuite demande ton lit à toi, et retire-toi dans ta chambre; mais sois bien sur tes gardes; dès que tu m'auras entendu monter dans ma chambre, tu viendras m'y rejoindre tout doucement, tu apporteras ton sabre et tes pistolets.

Haska remplit ponctuellement ces ordres. Après avoir monté les effets dans la chambre destinée à son maître, il revint dans la salle, où il se mit à bâiller comme s'il était accablé de sommeil. — Oh! hé, camarade, lui dit l'hôte, vous ouvrez la bouche aussi grande que si vous aviez envie de m'avaler d'une bouchée! — Ma foi, répondit Haska en éclatant de rire, j'en aurais bien envie; mais pour l'instant j'ai encore plus d'envie d'aller me coucher. Ce matin je me suis levé de très-bonne heure, et j'ai passé toute la journée à cheval; aussi cette nuit je vais ronfler comme un sabot. Ayez la complaisance de venir me réveiller demain à la pointe du jour, afin que j'aie le temps de soigner mes chevaux avant de nous remettre en route; mais je vous avertis qu'il faudra frapper bien fort à ma porte, faire un vacarme d'enfer, autrement je ne vous entendrais pas.

L'hôte parut on ne peut plus satisfait d'aller faire coucher d'abord le domestique; il prit la lanterne et l'éclaira en traversant la cour jusqu'à une

petite chambre attenante à l'écurie, et dans laquelle on avait préparé le lit d'Haska. Quand l'hôte revint, le major continua à causer avec lui.

Cependant M. de Berg ayant remarqué qu'il jetait de temps en temps des regards furtifs sur les pistolets: — Mes pistolets vous plaisent? demanda-t-il. — Oh! je les trouve de toute beauté, répondit l'hôte; cependant vous auriez dû les laisser dans le fourreau de la selle, à l'écurie; vous n'avez nul besoin de ces armes; le hasard vous a conduit dans la maison la plus sûre de l'univers, aussi vrai que je suis un honnête homme. — J'en suis persuadé, répondit le major; mais j'ai l'habitude d'avoir toujours l'oeil sur mes armes; comme je les tiens constamment chargées; elles pourraient occasionner quelque malheur. — Il y aurait un bon moyen d'éviter tout accident fâcheux, dit l'hôte; permettez-moi de les enfermer dans ce tiroir dont vous garderez la clef, si vous voulez. — Non, mon cher hôte, répliqua le major; ne vous donnez pas la peine, je prends ces pistolets dans ma chambre à coucher; j'ai la bonne ou la mauvaise habitude, comme il vous plaira, de ne pouvoir me coucher sans avoir à côté de mon lit ces pistolets chargés.

L'hôte parut un peu surpris; il se promena quelques instants dans la chambre d'un air pensif. Mais, quoi! s'écria-t-il tout à coup, je m'aperçois à présent seulement que vous n'avez bu que de l'eau à votre repas, ma mère a si peu de tête! elle aura oublié de vous offrir du vin. Il est de mon devoir de réparer sa faute; je vais vous chercher du meilleur vin de ma cave, et nous en boirons quelques verres ensemble.

A ces mots il sortit et se mit à crier dans la cuisine: Hé, ma mère! vous avez oublié d'offrir du

vin à ce Monsieur; prenez vite votre lampe, et venez avec moi. Allons percer le petit baril que nous tenons en réserve pour les grandes occasions et pour des amis particuliers.

— Quel est son dessein? pensa le major; aurait-il l'intention de me faire prendre un narcotique, ou veut-il m'empoisonner? Tenons-nous sur nos gardes!

Un instant après, l'hôte, revenant sur ses pas, ouvrit brusquement la porte en s'écriant: Monsieur, je vous en supplie au nom du ciel, venez à notre secours! ma pauvre vieille mère qui m'éclairait a fait un faux pas et s'est précipitée du haut de l'escalier dans la cave; la lampe est tombée avec elle, j'ignore si elle vit encore ou si elle s'est tuée. Venez m'aider à la relever et à la porter sur son lit. — Je le veux bien, répondit le major, prenez la chandelle et passez devant pour m'éclairer.

Ils arrivèrent à l'entrée de la cave dont la porte était une espèce de trappe. Voyez, Monsieur, regardez là-bas; ma malheureuse mère gît étendue par terre et ne donne aucun signe de vie. M. de Berg ne savait si la vieille avait réellement fait une chute ou si c'était une ruse pour l'attirer dans le fond de la cave. Il s'arrêta à l'entrée, et dit: Passez donc devant, mon cher hôte, et ayez soin de m'éclairer comme il faut, autrement je trébucherais moi-même sur ce mauvais escalier.

L'hôte prit les devants. Le major qui marchait derrière lui, aperçut le bout du manche d'un poignard sortant du gousset de cet homme, et dès lors il comprit l'affreuse vérité. Le scélérat! pensa M. de Berg, il veut profiter du moment où je relèverai l'abominable vieille pour me surprendre et m'assassiner. Prenant aussitôt son parti, le major

s'ecria: Qui tend des piéges s'y enlace lui-même! En même temps il poussa si vigoureusement le brigand qu'il le fit dégringoler du haut en bas de l'escalier. L'hôte tomba sur l'hôtesse; la vieille se releva promptement, saisit son digne fils par les cheveux en criant: Nigaud, imbécile, scélérat! tu m'as enfoncé les côtes! Tandis qu'ils se querellaient, le major se hâta de refermer la trappe, et poussa les énormes verrous qui la fermaient en dehors.

5.

Alors M. de Berg courut à la cour et appela: Haska! Haska! Le fidèle domestique accourut aussitôt en vrai hussard hongrois, un pistolet à chaque poing et le sabre nu entre les dents. Nous n'avons plus besoin de nos armes, dit le major en souriant, les oiseaux sont pris: l'hôte et l'hôtesse sont enfermés dans la cave. — Bravo! victoire! répondit Haska; ainsi nous sommes maîtres de la place. Visitons-la bien afin de nous mettre sur la défensive en cas de besoin. Avant tout, tâchons de trouver les clefs et de nous en emparer. A force de chercher, Haska eut le bonheur de les trouver sous une vieille marmite renversée. Le facétieux hussard les posa sur un plat et les présenta ainsi à son maître avec le même cérémonial qu'on observe ordinairement lors de la présentation des clefs d'une forteresse au général vainqueur.

Après avoir fait une perquisition exacte dans toutes les pièces du rez-de-chaussée de cette antique maison, ils montèrent à l'étage supérieur, et parcoururent les corridors étroits et toutes les chambres, pour s'assurer si personne n'y était caché. En approchant d'une de ces chambres, ils entendirent parler à voix basse; ils prêtèrent l'oreille, et en-

tendirent réciter une prière. Bon Dieu, disait une douce voix, ayez pitié de ce bon monsieur et de son fidèle domestique; protégez-les, sauvez-les de cet horrible repaire et délivrez-moi aussi.

Le major ouvrit la porte et resta immobile de surprise: Quoi! s'écria-t-il enfin, c'est toi, Ursule, que j'entends prier avec ferveur! Tu n'es donc pas muette? — Non, Monsieur, répondit la jeune enfant; mais on avait besoin de le faire croire. Les affreux habitants de cette maison ayant assassiné un monsieur étranger qui couchait ici, ils m'ont menacée de me couper la gorge, si je m'avisais de prononcer une seule parole devant des étrangers. — Rassure-toi, mon enfant; ni l'hôte ni l'hôtesse ne pourront désormais te faire le moindre mal; nous les avons mis dans l'impuissance de nuire à qui que ce soit. — O mon Dieu! s'écria la bonne jeune fille, est-ce que vous les auriez tués? — Non, répondit le major; je me suis contenté pour le moment de les enfermer dans la cave. Viens, ma petite, descends avec nous dans la salle, réjouissons-nous, et puis raconte-nous par quelle fatalité tu as été amenée dans cette maison. — O Monsieur, repartit l'enfant, ne croyez pas encore être en sûreté! Cette forêt est infestée de brigands, il y en a au moins une vingtaine; cette nuit même ils doivent se rendre ici au nombre de dix à douze, je le sais, parce que j'ai vu l'hôtesse faire des apprêts de festin pour un pareil nombre de convives. Tâchez que ces redoutables scélérats ne puissent pénétrer ici, ou nous sommes perdus.

Eh bien, suis-moi, Haska, dit le major, nous allons nous mettre dans un état de vigoureuse défense. Je pense, ajouta-t-il en s'adressant à la petite Ursule, qu'il n'y a point moyen d'entrer ici

autrement que par la porte cochère. — Non, répondit l'enfant; toutes les fenêtres sont fortement grillées. Au coin de la maison se trouve une petite lucarne en saillie, que les voleurs appellent leur fanal. L'hôte, toutes les fois qu'il attend les brigands la nuit, place une lumière sur cette fenêtre, afin de les guider. Quand ils arrivent, pour se faire reconnaître, ils frappent trois coups; c'est le signal convenu, alors l'hôte ou l'hôtesse leur ouvrent la porte.

Eh bien, dit le major, à moins qu'ils ne s'avisent d'arriver tous les douze à la fois, nous les ferons entrer. En combattre une demi-douzaine ne sera pas pour nous une si rude besogne. Viens, Haska, préparons-nous à les recevoir comme il faut. Mais d'abord va voir si la lampe brûle encore sur la lucarne.

Haska partit. Un instant après il revint et dit en riant: Il paraît que Monsieur l'hôte et Madame l'hôtesse sont exacts dans le service; car avant d'avoir eu la complaisance de se laisser enfermer dans la cave, ils ont eu soin de renouveler l'huile du fanal. Cette lampe jette une si vive clarté sur les dehors de la place, qu'il nous sera facile de reconnaître le nombre des brigands qui se présenteront à la porte. — Bien, Haska, dit M. de Berg, descendons maintenant, et prenons nos armes. Le brave officier, ayant quitté sa redingote, dit en riant: La vue seule de mon uniforme de hussard les fera trembler. Prends aussi ce paquet de cordes, elles serviront à garrotter ces coquins.

En ce moment trois coups de marteau se firent entendre, Haska monta vite à la lucarne, revint aussitôt et dit, à voix basse: Ils ne sont que deux. — Bien! dit le major, va ouvrir la porte cochère, et

tiens-toi caché derrière le battant; le premier entré aura affaire à moi, tu te chargeras de l'autre. Place ta lanterne ici, dans ce coin, par terre.

Haska obéit, et ouvrit la porte; M. de Berg saisit au collet le premier des brigands, lui appuya le bout du pistolet sur la poitrine en lui criant d'une voix de tonnerre: Rends-toi, ou tu es mort! Le scélérat surpris et consterné tomba aux pieds du terrible major, et demanda grâce. Haska, de son côté, avait au même instant terrassé l'autre. Les deux brigands, pieds et mains bien garrottés, furent traînés dans un coin au fond de la cour, et le major leur dit: Bougez ou prononcez un mot, et je vous ferai sauter la cervelle!

Au bout d'un moment, on entendit frapper encore trois coups. C'étaient deux autres brigands, apportant de gros paquets. On les introduisit comme leurs camarades, et comme eux aussi ils furent terrassés et garrottés. Le vaillant officier et son brave hussard demeurèrent jusqu'à la pointe du jour chacun à son poste, mais il ne vint plus aucun brigand. — Je ne puis concevoir pourquoi les autres n'arrivent point, dit Haska: auraient-ils deviné quelque chose! N'importe! ceux qui sont pris n'échapperont point à leur juste punition.

6.

L'aurore venait de se lever au-dessus de la sombre forêt de sapins, le jour commençait à poindre. Partons, dit Haska, hâtons-nous de quitter cet infâme repaire. Mais le major lui répondit: Nous sommes encore environnés de périls. Tu l'as entendu: une bande de vingt brigands infeste cette forêt. Au moment où nous nous y attendrons le moins, une balle peut partir de ces épaisses broussailles, et

nous renverser avant que nous apercevions l'ennemi. Réfléchissons d'abord sur le meilleur parti à prendre.

Tout à coup Haska s'écria: Ecoutez! n'entendons-nous pas dans le lointain le bruit des pas d'une multitude de chevaux? je crains que toute la bande à pied et à cheval ne soit en marche pour venir ici. Il monta rapidement les degrés et se plaça en observation à la lucarne; peu d'instants après il descendit en s'écriant avec des transports de joie: Ce sont des amis! c'est un fort détachement de hussards! Il s'empressa d'ouvrir les deux battants de la porte cochère, les hussards entrèrent; et tous saluèrent M. de Berg et leur camarade Haska par des cris de joie. Puis le brigadier s'avança, et, après avoir fait à son supérieur le salut militaire, il lui dit: Nous étions fort en peine de vous, major; vous connaissant si rigide observateur de la discipline, et voyant que plusieurs heures après le moment fixé vous n'étiez pas encore de retour, nous avons pensé que vous étiez égaré dans la forêt, ou que peut-être vous étiez tombé entre les mains des brigands qui infestent cette contrée. En conséquence, après avoir pris les ordres du colonel, nous sommes montés à cheval, et munis de flambeaux nous avons parcouru cette nuit toute la forêt. Enfin nous avons découvert les traces des pas de deux chevaux. Tenez, ai-je dit a mes hussards, voilà l'empreinte des pieds de l'alezan du major; il n'y a pas dans tout notre régiment un seul cheval si bien ferré que le sien. En suivant ces traces nous avons découvert cette maison, et nous voilà!

Dieu soit loué de vous avoir amenés ici, répondit M. de Berg. Je suis sensible à votre attachement, et je vous en remercie de tout mon coeur.

Ah!... ah!... s'écria Haska, je sais maintenant pourquoi les autres brigands ne sont pas venus au rendez-vous; votre apparition dans la forêt les a effarouchés.

Le major raconta brièvement ce qui lui était arrivé depuis la veille, et il ajouta: Brigadier, placez une garde suffisante auprès des quatre prisonniers que voilà; garrottez l'hôte et l'hôtesse qui sont dans la cave, et mettez-les avec ceux-ci. Visitez toute la maison, ouvrez toutes les armoires et les coffres qui doivent renfermer des objets volés, et usez à discrétion des vivres et du vin qui doivent se trouver ici en abondance.

Les hussards mirent pied à terre et exécutèrent ponctuellement les ordres du major, surtout relativement au vin et aux vivres; et ils se régalèrent de l'excellent et copieux repas préparé la veille pour les brigands.

Pendant ce temps, M. de Berg alla trouver l'enfant aux avis de laquelle il devait sa conservation. Après lui avoir rendu compte de l'heureuse issue des événements de la nuit, il ajouta: Assieds-toi à côté de moi, aimable petite, et dis-moi à présent par quelle fatalité tu te trouves dans cette maison, car je ne puis croire que tu sois réellement la fille de ce brigand, ni que l'exécrable vieille soit ta grand'mère. Raconte-moi tes malheurs en toute confiance; ne crains rien, ma chère Ursule, je saurai te protéger.

Ursule n'est pas mon vrai nom, répondit l'enfant; je m'appelle Mélanie. Des ravisseurs m'ont enlevée de chez ma mère, et m'ont transportée dans cette maison isolée. Mon père était mort deux années avant cet affreux événement, il se nommait le baron de Grunau.

O ciel! le baron de Grunau était ton père! s'écria le major tout surpris. Tu es donc l'enfant de ma soeur! et je suis ton oncle! embrasse-moi, chère Mélanie! Avant mon départ pour l'armée je ne t'avais vue qu'une seule fois, tu étais encore au berceau, je t'ai prise dans mes bras et t'ai bénie. Et à présent c'est toi qui es le bon ange dont la divine providence s'est servie pour me soustraire au fer des assassins!

M. de Berg joignit les mains, et pendant plusieurs minutes ses regards reconnaissants restèrent levés vers le ciel.

Quand les premières émotions se furent un peu calmées, il dit: Mais raconte-moi, chère Mélanie, les détails de ton enlèvement.

— Hélas! répondit la pauvre enfant, je m'en souviendrai toute ma vie! Un jour que ma chère mère et moi étions seules dans la maison, nous vîmes entrer un homme de mauvaise mine; il présenta à ma mère un écrit, et, au bout de quelques instants d'une conversation animée, je l'entendis faire du tapage et jurer d'une manière affreuse. En cet instant ma mère m'ordonna de me retirer et d'aller me promener au jardin. A peine y étais-je descendue qu'un autre individu, à la mine encore plus sinistre, qui s'y tenait caché, se précipite sur moi, me saisit, me ferme la bouche avec son mouchoir, et m'entraîne dans la forêt voisine où une voiture attelée nous attendait. Le premier individu vint presque aussitôt nous rejoindre, s'assit dans la même voiture, et on me conduisit à cette maison.

Le major descendit avec Mélanie dans la cour, et lui fit voir les prisonniers. — Tenez, mon oncle, cria la petite en lui en montrant un qui avait les cheveux noirs et crépus, voilà celui qui est venu présenter le papier à ma mère; et cet autre-là, à la

chevelure et aux favoris roux, est celui qui m'a enlevée.

Monsieur de Berg et Mélanie mangèrent quelques bouchées, puis le major donna aux hussards l'ordre du départ. Il prit Mélanie en croupe. Les prisonniers, ayant les mains liées derrière le dos et la chaîne au cou, marchèrent au milieu d'une escorte de hussards. Quatre hommes du détachement furent chargés de garder la maison et tous les objets volés qu'elle renfermait, jusqu'à ce que la justice fît occuper les lieux et instruisît l'affaire.

En arrivant à la ville, le major alla faire sa déclaration aux autorités judiciaires et leur remit ses prisonniers. Immédiatement après une force militaire imposante reçut l'ordre de cerner toute la forêt et d'y faire une battue générale. Cette vigoureuse opération eut tout le succès désiré; on prit la presque totalité de la bande. De l'instruction de la procédure il résulta les faits suivants. Un certain Monsieur de Clauenbourg, unique parent de Madame de Grunau, homme très-riche déjà, mais en même temps très-avare, pervers et sans religion, ayant appris que la mort avait enlevé à Madame de Grunau son époux et ses deux fils; que son frère, le major de Berg, avait péri dans une bataille, et qu'il ne restait plus d'autre héritier de l'immense fortune de Madame de Grunau qu'une enfant toute jeune, Mélanie, avait engagé le chef de la bande des voleurs, en lui promettant une forte somme d'argent, à enlever cette enfant. — Contentez-vous, avait-il dit au chef des brigands, de l'enlever et ne la tuez pas, mais transportez-la loin, bien loin, et tenez-la cachée dans un lieu où vous serez sûr qu'on ne pourra point la découvrir. Du reste, ayez soin d'elle et ne la laissez manquer de rien.

Le chef des brigands se chargea volontiers de cette odieuse commission. Ce fut lui-même qui s'introduisit dans le château de Grunau, et qui, sous prétexte d'une ancienne dette, entama une longue dispute avec la dame, tandis que son camarade qui rôdait autour de la maison se glissa dans le jardin, s'empara de la petite Mélanie, et, après avoir posé l'arrosoir de cette enfant près du rivage, et accroché le chapeau de paille à un buisson au bord de la rivière, s'enfuit, emportant sa victime.

Le chef des brigands et tous ses complices, ainsi que l'hôte et l'hôtesse, furent condamnés à la peine capitale. Le coupable parent de Madame de Grunau dut payer une amende considérable et subir vingt années d'emprisonnement.

7.

M. de Berg s'empressa de remplacer les grossiers vêtements de Mélanie par un costume plus conforme au rang de sa famille. Puis, ayant obtenu de son colonel une permission de quitter le régiment, il partit avec la jeune Mélanie pour le château de Grunau. Sachant que sa soeur le croyait mort, il jugea prudent de la faire préparer au bonheur de retrouver sa fille. En conséquence, il descendit à Grunau chez le régisseur du domaine. Ce bon vieillard fut transporté de joie en revoyant pleins de santé le major et Mélanie. Il semblait lui-même recouvrer une nouvelle vie, il manquait de paroles pour leur exprimer les sentiments qu'il éprouvait. Ce bon vieillard courut au château.

Madame de Grunau triste, pâle et maigrie par le chagrin, était assise sur un sopha, et tenait à la main un livre qui ne pouvait la distraire de son affliction. Quand elle eut appris du régisseur que son

frère vivait encore et qu'il venait d'arriver au village, elle se leva et voulut courir à sa rencontre. Mais déjà le major entrait dans le salon. Dès qu'elle l'aperçut elle se précipita dans ses bras. Mon frère! mon frère bien-aimé! s'écria-t-elle, je vous revois enfin. Vous vivez encore! Dieu soit loué; je ne serai donc plus isolée dans ce monde! M. de Berg s'assit à côté de sa soeur. Il la pria de lui raconter tous les événements survenus dans la famille depuis son départ pour l'armée. Madame de Grunau lui apprit alors, non sans verser d'abondantes larmes, que depuis cette époque son cher époux était mort à la suite d'une maladie longue et douloureuse, mais avec toute la patience et la résignation d'un chrétien; que ses deux fils avaient péri des suites de la petite vérole; et que, pour comble de malheurs, l'unique enfant qui lui restait, la charmante petite Mélanie, s'était noyée dans la rivière voisine.

M. de Berg, qui avait écouté ce récit avec le plus vif intérêt, répondit: Il ne me paraît nullement vraisemblable que Mélanie se soit noyée, puisqu'on n'a pas retrouvé son corps. — Ah! s'écria la mère; et ses yeux brillaient d'un rayon de douce espérance; ah! si mon enfant vivait encore! si avant de fermer les yeux, j'avais le bonheur de la revoir, de la serrer dans mes bras, ce serait pour moi une bien grande consolation. — Soyez persuadée, ma soeur que Mélanie n'est pas morte. Je gagerais que notre cousin Clauenbourg a fait ici quelque tour de sa façon. Non, non, Mélanie ne s'est pas noyée! mais certainement on l'aura fait enlever par des brigands qui la tiennent cachée dans leur repaire. — Ah! grand Dieu, quel malheur! s'écria la mère, et sa pâleur augmenta, et des larmes plus abondantes roulèrent le long de ses joues décolorées;

je préférerais qu'elle fût morte que de la savoir avec des hommes pervers. Il vaut mieux mourir que de vivre dans la compagnie des méchants, dont le langage et l'exemple sont si dangereux pour la jeunesse. — Chère soeur, répondit le major, j'aime à vous voir de si nobles pensées; vous n'en sauriez avoir d'autres. Mais, vous pouvez m'en croire, Mélanie a toujours cette pureté, cette angélique innocence que vous aimiez tant. Vous ne tarderez pas à le reconnaître vous-même. Déjà on est parvenu à l'arracher des mains de ses ravisseurs.

A ces mots la mère se leva d'un bond, et, dans le transport de sa joie, elle s'écria: O ciel! que me dites-vous? est-il bien vrai? O mon frère, je vous en supplie, ne me cachez plus rien, dites-moi tout. Vous l'avez vue, vous lui avez parlé: peut-être en ce moment n'est-elle pas loin d'ici! Oh! venez, venez, mon cher frère, conduisez-moi près d'elle.

Le major alla ouvrir la porte. Mélanie se précipita dans la chambre, et courut se jeter dans les bras de sa mère. Elle ne pouvait prononcer que ces mots: Maman! maman! ma bonne maman!

La mère s'écria: C'est toi, ma fille, ma bien-aimée fille! oui, c'est toi, tu m'es rendue! O Dieu! Dieu de bonté! soyez mille fois béni. Et, tout en versant des larmes délicieuses et pressant sur son coeur cette enfant chérie, elle répétait sans cesse: O mon Dieu, que je vous remercie!

Puis elle ajouta: Viens, mon enfant, assieds-toi ici, entre ton oncle et moi, et nous raconte bien en détail tout ce qui t'est arrivé depuis ton enlèvement.

Hélas! dit Mélanie, j'étais presque morte d'effroi au moment où je me vis saisie par l'un des voleurs et entraînée par cet homme et son complice dans une voiture qui me conduisit à une maison

isolée au milieu de la forêt. La vieille hôtesse me reçut avec une joie extrême; elle me dit que depuis longtemps elle désirait mon arrivée. Elle m'exhorta à ne pas pleurer, et me servit une abondance de friandises. Elle apporta du café, du chocolat, du punch, et me pressait vainement d'en goûter. Elle me conduisit ensuite dans une petite chambre assez jolie. Vois-tu, me dit-elle, c'est ta chambre à coucher; remarque bien ce lit comme il est moelleux et comme le linge en est fin et blanc; tu seras couchée comme une petite princesse. Puis, me parlant de la nourriture, elle me fit l'énumération de tous les mets délicats qu'elle se proposait de me préparer; elle semblait attacher à cela autant d'importance que si le vrai bonheur était d'avoir une table bien servie, et comme si l'homme ne séjournait sur cette terre que pour boire et pour manger. Elle me fit quitter les vêtements que je portais, et me donna un costume de petite paysanne. M'en ayant affublée, elle me dit: Voilà qui est bien; maintenant tu es des nôtres, et à compter d'aujourd'hui l'hôte sera ton papa et tu m'appelleras ta grand'maman.

Ces deux individus mirent tout en usage pour me distraire et m'égayer. Mais il m'était impossible de m'accoutumer à vivre avec ces êtres grossiers. Mon coeur ne nourrissait d'autre désir que de retourner auprès de vous, ma chère maman. Oh! quelle différence de votre société à celle de ces gens-là! jamais je n'ai entendu sortir de leur bouche une seule parole pieuse; jamais je ne les ai vus prier Dieu, ni le matin ni le soir, ni avant ou après leurs repas. Dans toute la maison, il n'y avait pas un seul livre. Ils ne parlaient que d'argent et de richesses, ils se louaient sans cesse eux-mêmes et

disaient du mal de tout le monde. Je n'osais lier aucune conversation avec eux, tant ils m'inspiraient de répugnance; je les abhorrais, j'avais peur d'eux, et j'aurais voulu rester seule dans ma petite chambre dont la fenêtre donnait sur le jardin. Là, seule, je pouvais méditer les leçons de piété et de vertu que j'avais reçues de vous, chère maman, et les histoires édifiantes que vous m'aviez racontées. Oh! combien de fois, pendant la nuit, lorsque la lune venait éclairer mon triste et solitaire réduit, j'ai pleuré et prié!

Les deux scélérats qui m'avaient enlevée, venaient très-souvent coucher dans cette auberge, et souvent ils amenaient des êtres de leur espèce. Tous ces individus, qui se regardaient là comme chez eux, étaient encore bien pires que l'aubergiste et la vieille hôtesse. Ils s'enivraient, ils jouaient aux cartes en proférant d'affreux blasphèmes; ils chantaient des chansons et tenaient des propos dont je ne pouvais comprendre le sens, mais qui les faisaient éclater de rire; d'où je conclus que ces chansons et ces discours devaient être bien abominables, puisque des êtres si dépravés y trouvaient tant de plaisir. Quelquefois aussi ils se prenaient de querelle, se jetaient les bouteilles et les verres à la tête, et paraissaient prêts à s'égorger les uns les autres. Alors moi, pauvre enfant, je me sauvais tout effrayée et tremblante, et me réfugiais dans ma chambre. Je songeais sérieusement aux moyens de m'échapper de cet horrible repaire; mais toutes les fenêtres étaient grillées et la porte toujours soigneusement fermée.

Un soir, je vis arriver dans cette auberge un marchand ambulant qui voulait y passer la nuit. Je lui trouvai un air honnête et bon. Il avait avec lui des marchandises précieuses et beaucoup d'argent.

10 к.

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.
FL0032434